

DŽILIJEN
FLIN

„TRILER
GODINE.“
Observer

IŠČEZLA

NEPRIKOSNOVENI
SVETSKI BESTSELER BROJ 1

**DŽILIJEN FLIN
IŠČEZLA**

Naslov originala

Gillian Flynn GONE GIRL

*Bretu, starijoj svetlosti mog života,
i
Flinu, mlađoj svetlosti mog života.*

Ljubav je večita nepostojanost; u nju su utkane
laži, mržnja, čak i ubistvo; to je neizbežni procvat
suprotnosti, prekrasna ruža s blagim mirisom krvi.

TONI KUŠNER, *ILUZIJA*

DEO PRVI

DEČKO GUBI DEVOJKU

NIK DAN

Tog dana

KAD POMISLIM NA SVOJU ŽENU, UVEK POMISLIM NA NJENU glavu. Za početak, na njen oblik. Kad sam je video prvi put, video sam njen potiljak i bilo je nečeg ljupkog u njemu, u njegovim uglovima. Bio je poput blistavog, čvrstog klipa kukuruza ili rečnog fosila. Imala je, što bi viktorijanci rekli, *lepo oblikovanu glavu*. Lako ste mogli da zamislite lobanju.

Njenu glavu bih uvek prepoznao.

I ono što se nalazi u njoj. Razmišljam i o tome, o njenom umu. Njenom mozgu, svim onim vijugama, i mislima koje njima jurcaju kao brze, mahnite stonoge. Poput deteta, zamišljam kako joj otvaram lobanju, razmotavam njen mozak i prebirem po njemu, pokušavajući da pohvatam i objasnim njene misli. O čemu razmišljaš, Ejmi? Pitanje koje sam često postavljao tokom našeg braka, mada ne naglas, ne onoj koja je na njega mogla da odgovori. Pretpostavljam da se ta pitanja nadvijaju nad svaki brak: *O čemu razmišljaš? Šta osećaš? Ko si ti? Šta smo to jedno drugom uradili? Šta ćemo uraditi?*

Otvorio sam oči tačno u šest ujutro. Nije bilo smernog treptanja, ni nežnog žmirkanja dok se svest polako vraća. Bilo je to mehaničko buđenje. Sablasni škljocaj očnih kapaka trbuhozborčeve lutke: sve je crno, a onda - krećemo! Prvo što sam ugledao bio je sat koji je pokazivao 6.00. Osećao sam se drugačije. Retko sam se budio u tako zaokruženo vreme. Bio sam od onih koji ustaju u bilo koji čas: 8.43, 11.51, 9.26. Mojim životom nije upravljao alarm.

Baš u tom trenutku, u 6.00, sunce se popelo iznad hrastovih krošnji pokazujući svoje letnje lice gnevnog božanstva. Njegov odsjaj blesnuo je preko reke ka našoj kući, dugačak, plamteći prst uperen u mene kroz tanane zavese naše spavaće sobe. Optužuje: *Videli su te. Videće te.*

Valjao sam se po krevetu, našem njujorškom krevetu u našoj novoj kući, koju smo još uvek zvali *naša nova kuća* iako smo u njoj bili već dve godine. To je iznajmljena kuća pored Misisipija koja odiše skorojevičkom malograđanštinom, mesto o kakvom sam kao dete sanjao iz svog radničkog naselja s itisonima od zida do zida. Jedna od onih kuća koja vam odmah deluje prisno: tipski luksuzna, neizazovna, nova, nova, nova kuća koje bi se moja žena gnušala - a i gnušala je se.

„Trebala li pre ulaska da se odreknem svoje duše?“ Prvo je to rekla po dolasku. Bio je to kompromis: Ejmi je insistirala da ne kupujemo kuću u mom rodnom gradiću u Misuriju već da je iznajmimo, čvrsto se nadajući da se ovde nećemo dugo zadržati. Ali jedine kuće za iznajmljivanje bile su načičkane u ovom propalom naselju: minijaturnom napuštenom gradu sačinjenom od velikih zdanja u vlasništvu banke, kojima je zbog ekonomske krize pala cena, naselje zatvoreno pre nego što je uopšte i otvoreno. Bio je to kompromis, ali Ejmi nije to uopšte tako videla. Ejmi je to videla kao moj hir kojim sam želeo da je kaznim, zlobno i sebično joj sipajući so na živu ranu. Odvući ću je poput pećinskog čoveka u grad koji je svim silama izbegavala, i naterati je da živi u jednoj od onih kuća kojima se podsmevala. Pretpostavljam da nije kompromis ako samo jedno od nas na to tako gleda, ali takvi su obično bili naši kompromisi. Uvek bi se jedno od nas naljutilo. Obično Ejmi.

Nemoj mene kriviti zbog ove nepravde, Ejmi. Zbog Misurija. Krivi ekonomiju, zlu sreću, moje roditelje, svoje roditelje, krivi internet, ljude koji ga koriste. Nekad sam bio pisac. Zapravo publicista. Pisao sam o televiziji, filmovima i knjigama. Onomad kad su ljudi čitali na

papiru, kad je ljudima još bilo stalo do mog mišljenja. Stigao sam u Njujork krajem devedesetih, u suton slavних dana, mada to tad niko nije znao. Njujork je bio prepun novinara, publicista, jer postojali su časopisi, pravi časopisi, gomila njih. U to doba internet je još uvek bio nekakav egzotični kućni ljubimac koga čuvaju u zapećku izdavaštva - bace mu malo hrane, gledaju ga kako igra na povocu, o baš je sladak, definitivno nas neće ubiti preko noći. Razmislite: u vreme kad su klinici, sveži diplomci, mogli da dođu u Njujork i *budu plaćeni da pišu*. Pojma nismo imali da smo se upustili u posao koji će za desetak godina iščeznuti.

Jedanaest godina sam imao posao a onda odjednom više nisam. Širom zemlje časopisi su počeli da se gase, povlačeći se pred iznenadnom zarazom koju je donela propala ekonomija. Publicisti poput mene - oni koji teže da postanu pravi pisci i objave roman, filozofi skloni umovanju, čiji mozgovi ne funkcionišu dovoljno brzo da bi blogovali, linkovali ili tvitovali, u suštini stari, tvrdoglavi razmetljivci - odslužili su svoje... Bili smo poput šeširdžija koji prave ženske šešire ili onih što proizvode bičeve za čeze: naše vreme je prošlo. Tri nedelje pošto su me otpustili, Ejmi je ostala bez posla, kakav god da je bio. (Osećam kako mi Ejmi gleda preko ramena, zlobno se smejući prisećajući se kako sam raspravljao o svojoj karijeri, svojoj nesreći, odbacujući ono kroz šta je ona prošla u jednoj rečenici. Baš tipično, rekla bi vam. *Baš liči na Nika*. Bio je to refren koji je ponavljala: *Baš liči na Nika da...* a šta god to bilo, šta god da je *baš ličilo na mene*, bilo je loše.) Dvoje odraslih bez posla, provodili smo nedelje tumarajući po našoj viktorijanskoj kući u Bruklinu u čarapama i pidžami ne razmišljajući o budućnosti, rasipali neotvorenu poštu po stolovima i sofama, jeli sladoled u deset ujutro i po podne dugo dremali.

A onda je jednog dana zazvonio telefon. Na vezi je bila moja sestra bliznakinja. Nakon što je godinu dana ranije ostala bez posla u Njujorku - ta devojka je uvek korak

ispred mene, čak i kad se radi o usranoj sreći - Margo se vratila kući. Margo zove iz dobrog starog Severnog Kartidža u Misuriju, iz kuće u kojoj smo odrasli, i dok slušam njen glas, vidim je kao desetogodišnjakinju, s klobukom tamne kose, u kratkim pantalonama na tregere, sedi na gatu iza babine i dedine kuće, nehajno prućena poput starog jastuka, mlati mršavim nogama po vodi i gleda kako joj reka zapljuskuje bela stopala, tako odlučna, potpuno staložena još kao dete.

Goin glas bio je topao i šušketav, čak i dok prenosi ovu tešku vest: naša nesalomiva majka umire. Tata je već izgubljen - pomračenog (zlobnog) uma i (bednog) srca polako baulja ka onom svetu. Ali izgleda da će ga majka preteći. Ostalo joj je još oko šest meseci, možda godinu dana. Pretpostavio sam da je Go sama otišla da razgovara s doktorom, brižljivo hvatajući beleške svojim aljkavim rukopisom, i trudila se da kroz suze razabere šta je napisala. Datumi i doziranje.

„Ma, jebeš ga, nemam pojma šta ovde piše, je l' ovo devetka? Ima li to uopšte smisla?“, rekla je, a ja je prekinuli. Evo zadatka, nekakvog cilja, koji mi sestra pruža na dlanu na dar. Samo što ne zaplakah od olakšanja.

„Vratiću se, Go. Preselićemo se kući. Ne treba kroz ovo da prolaziš sama.“

Nije mi verovala. Čuo sam je kako diše na drugom kraju veze.

„Ozbiljno, Go. Zašto da ne? Ništa nas ne zadržava ovde.“

Dug uzdah.

„A Ejmi?“

O tome nisam dovoljno promislio. Jednostavno sam pretpostavio da ću pokupiti svoju ženu Njujorčanku, s njenim njujorškim interesovanjima, njujorškim ponosom, odvojiti je od njenih roditelja Njujorčana - primorati je da napusti Menhetn, mahnitu, uzbudljivu zemlju budućnosti - i tek tako je preneti u gradić na reci u Misuriju.

Još uvek nisam shvatao kolika sam budala, koliki sam optimista kad u to verujem i koliko to, da, *baš liči na Nika*. A nisam shvatao ni koliko ću patnje time prouzrokovati.

„Ejmi će biti okej. Ejmi...“ E sad je trebalo da kažem. „Ejmi *voli* mamu.“ Ali nisam mogao da kažem Go da Ejmi voli našu majku jer, i posle toliko vremena, Ejmi jedva da je poznavala našu majku. Posle onih par susreta obe su ostale zbunjene. Ejmi bi posle danima analizirala te razgovore - „A šta je mislila kad je rekla..- kao da je moja majka neka prastara Indijanka koja je došla iz tundre noseći pune ruke sirovog jakovog mesa i nešto dugmića za trampu, i pokušava da od Ejmi izvuče nešto što ona ne nudi.

Ejmi nije želela da upozna moju porodicu, nije želela da upozna moje rodno mesto, a opet, iz nekog razloga, mislio sam da bi bila dobra ideja preseliti se tamo.

Probudio sam se s licem u jastuku toplom od mog daha. Promenio sam temu u mojoj glavi, danas nije dan za preispitivanje ili kajanje. Danas je dan za akciju. Iz prizemlja je dopirao davno zaboravljeni zvuk: Ejmi sprema doručak. Treska drvenim ormarićima (bum-tras!), tandrče limenim i staklenim posuđem (cing-cang!), pretura i prebira po gomili metalnih šerpi i gvozdениh tiganja (cangr-cangr!). Naštimavanje kulinarskog orkestra, koji se uz energičnu lupnjavu približava finalu, tiganj za palačinke treska na pod, udara u zid zvečeći poput činela. Pravi se nešto impresivno, verovatno palačinke, jer palačinke su posebne, a Ejmi će želeti da danas pripremi nešto posebno.

Danas nam je petogodišnjica braka.

Otišao sam bos do ivice stepeništa i stao da oslušnem, žarivši nožne prste u debeli tepih, koji se prostirao od zida do zida i koji je Ejmi iz principa prezirala, i premišljao se jesam li spreman da se pridružim

svojoj ženi. Ejmi je bila u kuhinji, nesvesna mog oklevanja. Pevušila je neku melanholičnu, poznatu melodiju. Upinjao sam se da je prepoznam - neka narodna pesma? uspavanka? - a onda sam shvatio da je to tema iz *MEŠ*-a. Samoubistvo ne boli. Sišao sam u prizemlje.

Stajao sam na vratima i gledao svoju ženu. Platinastoplavu kosu podigla je u konjski repić koji je veselo landarao poput vijače, a dok je pevušila, odsutno je sisala opečeni prst. Pevušila je za sebe jer kad je trebalo upropastiti stihove, nije joj bilo ravnog. Kad smo tek počeli da se zabavljamo, na radiju su pustili neku pesmu Dženezisa: „Ona kao da ima nevidljivi dodir, o da.“ A Ejmi je pevušila: „Uzima moj šešir i stavlja ga na gornju policu.“ Kad sam je pitao šta ju je navelo da pomisli da su njeni stihovi i približno tačni, rekla mi je da je oduvek mislila da žena u pesmi stvarno voli svog muškarca jer stavlja njegov šešir na *gornju* policu. Tada sam znao da mi se sviđa, da mi se stvarno sviđa, ta devojka koja za sve ima objašnjenje.

Ima nečeg uznemirujućeg u tome kad vam se vraća sećanje na nešto toplo, a vama je sasvim hladno.

Ejmi se zapiljila u palačinku koja je cvrčala u tiganju i olizala nešto sa zgloba šake. Delovala je trijumfalno, kao prava supruga. Kad bih je uzeo u naručje, mirisala bi na šumsko voće i šećer u prahu.

Primetivši me kako gvirim u prljavim boksericama, onako sav raščupan, naslonila se na kuhinjski pult i rekla:

„Gde si, lepi?“

U grlu mi se nakupiše gorčina i užas. Pomislio sam: *Dobro, kreni.*

Stigao sam na posao dosta kasno. Moja sestra i ja napravili smo glupost kad smo se oboje vratili kući. Uradili smo ono o čemu smo oduvek pričali. Otvorili smo bar. Pozajmili smo za to novac od Ejmi, osamdeset hiljada

dolara, što nekada za nju nije bilo ništa, ali sada je već bilo gotovo sve. Zakleo sam se da ću joj vratiti, i to s kamatom. Neću da budem od onih muškaraca koji pozajmljuju od svoje žene - mogao sam da zamislim tatu kako pri samoj pomisli na to pravi grimasu. *Pa, ima svakojakih muškaraca*, njegova najgora kletva s neizgovorenim krajem: *a ti si od one pogrešne sorte*.

Zapravo, bila je to praktična odluka, pametan poslovni potez. I Ejmi i meni trebao je novi posao; ovo bi bio moj. Jednog dana i, ona će izabrati svoj, a možda i neće, ali u međuvremenu, evo nekakvog prihoda, ostvarenog preostalim novcem iz Ejminog starateljskog fonda. Poput one kućerine koju sam iznajmio, i bar je imao simboličan značaj u mojim sećanjima na detinjstvo - mesto gde odlaze samo odrasli i rade šta već odrasli rade. Možda sam baš zato, ostavši bez sredstava za život, toliko navaljivao da ga kupim. Podseća me da sam ipak, i pored svega, odrasla osoba, zreo muškarac, korisno ljudsko biće, iako sam ostao bez posla zahvaljujući kome sam sve to bio. Neću ponoviti istu grešku: horde kolumnista i dalje će ostajati bez posla zbog interneta, krize, američke javnosti, koja će radije gledati TV, igrati video-igrice ili elektronskim putem obavestiti prijatelje da je, kao, *kiša sranje*. Ali nema aplikacije za opijenost koju po vreloom danu u svežem mračnom baru u vama izazove burbon. Svetu će uvek biti potrebno piće.

Naš bar nalazi se na uglu i odiše nekakvom nasumičnom, nabacanom estetikom. Najlepše u njemu je masivni viktorijanski šank, zmajevе glave i anđeoska lica koja se pomaljaju iz hrasta - preterano kitnjasta drvenarija u ovo usrano doba plastike. Ostatak bara zapravo i jeste usran, parada onog najbednijeg što je svaka decenija imala da ponudi: pod s linoleumom iz doba Ajzenhauera, s ivicama izvrnutim poput zagorelog tosta; bedni zidovi s drvenom oplatom pravo iz porniča u domaćoj radinosti iz sedamdesetih; halogene podne lampe, uzgredni omaž mojoj studentskoj sobi iz devedesetih.

Krajnji utisak je neobično ugodan - više liči na nečiju pomalo zapuštenu stračaru nego na bar. A deluje i veselo: delimo parking s lokalnom kuglanom pa mušterije na ulazu svaki put pozdravi zveket čunjeva.

Nazvali smo bar *Bar*. „Ljudi će misliti da im se podsmevamo, ne da nam je ponestalo originalnih ideja“, razmišljala je moja sestra.

Da, mislili smo da smo duhoviti Njujorčani - da je to ime štos koji niko drugi zapravo neće ukapirati, ne onako kako ga mi kapiramo. Ne na metanivou. Zamišljali smo meštane kako se češkaju po nosu: *Zašto ste ga nazvali Bar?* Ali, naša prva mušterija, sedokosa žena s bifokalnim naočarima u ružičastoj trenerci, rekla je: „Sviđa mi se ime. Kao ono kad se u *Doručku kod Tifanija* mačka Odri Hepbern zove Mačka.“

Posle toga smo se osećali mnogo manje superiorno, što je dobro.

Zaustavio sam se na parkingu. Čekao sam da čujem udarac iz kuglane - *hvala vam, hvala, prijatelji* - i onda izašao iz kola. S divljenjem sam osmotrio okolinu, još uvek mi nije dosadio pitomi pogled: zdepasta pošta od žute cigle preko puta ulice (sada zatvorena subotom), skromna poslovna zgrada bež boje odmah niz put (sada zatvorena skroz). Grad nije cvetao, ne više, daleko od toga. Ma, nije čak bio ni jedinstven, s obzirom da je bio jedan od dva Kartidža u Misuriju - naš je, formalno, Severni Kartidž, što zvuči kao grad blizanac, mada je stotinama kilometara udaljen od onog drugog, manjeg: neobičnog gradića u stilu pedesetih, naraslog do običnog predgrađa srednje veličine, što su oni tamo nazvali progresom. Ipak, tu je moja mama odrasla i tu je odgajala mene i Go, tako da ima neku priču. Bar moju.

Dok sam preko betonskog parkinga prošaranog korovom prilazio *Baru*, pogledao sam niz put i ugledao reku. To je ono što mi se oduvek sviđalo u našem gradu: nije podignut na nekoj bezbednoj litici koja se nadnosi nad Misisipi - mi smo *na* Misisipiju. Mogao bih da odem niz

put i ugazim pravo u metar duboku rupu s blatom i evo me na putu za Tenesi. Na svakoj zgradi u centru grada vide se rukom ucrtane linije koje pokazuju dokle je reka stigla tokom poplava '61, '75, '84, '93, '07, '08, '11. I tako dalje.

Reka sad nije nadošla, ali je jurišala u snažnim, gustim naletima. U korak s rekom, pogleda uprtih u zemlju, ukrućenih ramena, kretala se kolona ljudi, nepokolebljivo ide nikuda. Dok sam ih gledao, jedan čovek iznenada pogleda u mene, lice u senci, tmina ovalnog oblika. Okrenuo sam glavu.

Najednom sam osetio snažnu potrebu da uđem. Nisam prešao ni šest metara, a po vratu poče da mi izbija znoj. Sunce je i dalje gnevno gledalo s neba. *Videli su te.*

Pripade mi muka pa ubrzah korak. Trebalo mi je piće.

EJMI ELIOT

8. januar 2005.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

TRA I LA! DOK OVO PIŠEM, NA LICU MI JE ŠIROK KEZ usvojenog siročeta. Toliko sam srećna da me je sramota, kao neka tehnikolor tinejdž strip junakinja, dok pričam telefonom kose vezane u konjski rep a iznad mene u balončiću piše: *Upoznala sam jednog dečkal*

Ali jesam. Ovo je tehnička, empirijska istina. Upoznala sam jednog dečka, sjajnog, prelepog tipa, duhovitog, kul lika. Da vam opišem situaciju, jer zaslužuje to zbog budućih pokolenja (ne, molim vas, nisam baš toliko odlepila, buduća pokolenja! tja). Pa ipak. Nije Nova godina, ali ipak je još kako nova godina. Zima je: rano pada mrak, ledeno je.

Karmen, novija prijateljica - poluprijateljica, jedva prijateljica, jedna od onih prijateljica kojima ne možete da otkazete - nagovorila me je da izađemo u Bruklin, na jednu od njenih žurki za pisce. E sad, volim ja žurke za pisce, volim pisce, ja sam dete pisaca, ja sam pisac. Još uvek volim da naškrabam tu reč - PISAC - svaki put kad me u nekom formularu, upitniku ili dokumentu pitaju za zanimanje. Dobro, pišem testove za određivanje ličnosti, ne pišem o velikim problemima današnjice, ali mislim da je pošteno reći da sam pisac. Ovaj dnevnik koristim da se usavršim: da izbrusim svoje veštine, da sakupim detalje i zapažanja. Da pokažem, a ne da pričam i sva ta sranja koja pisci ponavljaju. (*Kez usvojenog siročeta*, mislim, hajde, nije loše.) Ali stvarno, mislim da me moji testovi

svrstavaju makar među honorarce. Zar ne?

Na nekoj žurki nađeš se okružena stvarno talentovanim piscima, zaposlenim u uglednim novinama i časopisima. Ti pišeš samo testove za ženske časopise. Kad te neko pita čime se baviš, ti:

- a) Sramota te je i kažeš: „Ja samo pišem testove, ma budalaštine !“
- b) Pređeš u napad: „Trenutno pišem, ali razmišljam o nečem izazovnijem i isplativijem - što, čime se vi bavite?“
- c) Ponosna si na svoja dostignuća: „Pišem testove za određivanje ličnosti koristeći znanje stečeno u radu na masteru iz psihologije - i, čuj ovo: ja sam inspiracija za omiljeni serijal knjiga za decu, sigurna sam da ga znate, *Čudesna Ejmi?*. Jeste, zato, puši mi ga, snopčino.“

Odgovor: C, apsolutno C.

U svakom slučaju, žurku je napravio jedan Karmenin dobar prijatelj koji piše za neki filmski časopis i, po njenim rečima, veoma je duhovit. Na trenutak se zabrinem da želi da nas smuva: ne želim da me smuvaju. Mene neko treba da uhvati iz zasede, iznenada, poput nekakvog divljeg ljubavnog šakala. Inače mi bude previše neprijatno. Imam osećaj kao da se trudim da budem šarmanтна, a onda shvatim da se očigledno previše trudim da budem šarmanтна pa se trudim da budem još šarmanтnija kako bih se iskupila za lažni šarm, a onda se praktično pretvorim u Lajzu Mineli: plešem u najlonkama i šljokicama, moleći vas da me volite. Mašem polucilindrom i pružam ruke ka publici uz širok kez.

Ali ne, shvatam, dok Karmen nastavlja da trtlja o svom prijatelju: on se *njoj* sviđa. Dobro je.

Penjemo se uz tri stupca naherenih stepenica i

zakoračimo u krkljanac telesne toplote i piskaralosti: mnogo naočara s crnim okvirima i čupave kose; lažne kaubojske košulje i rolke; crni kratki vuneni kaputi razbacani po kauču prelivaju se po podu; poster za *Bekstvo* na nemačkom (*Ihre Chance war gleich Null!*) na jednom ispucalom zidu. Na stereu *Franc Ferdinand: „Take Me Out“*.

Grupica muškaraca obigrava oko stola za kartanje gde je poredan sav alkohol, posle nekoliko gutljaja dolivaju još pića u čaše, svesni da ga nema još mnogo. Uguram se i poput uličnog svirača naciljam svoju plastičnu čašu na centar, slatki lik u majici Spejs Invejdersa ubaci mi nekoliko kockica leda i malo votke.

Uskoro nam ne gine zeleni jabukovac smrtonosnog izgleda, koji je domaćin kupio štosa radi, osim ako neko ne trkne po piće, što je malo verovatno jer očigledno svako misli da je on trknuo prošli put. Prava januarska žurka, jer su svi još uvek nakrskani i predozirani šećerom posle praznika, istovremeno i tromi i razdražljivi. Žurka na kojoj ljudi previše piju i upuštaju se u svađe pažljivo biranim rečima, izbacuju dim cigarete kroz otvoren prozor čak i nakon što im je domaćin rekao da izađu napolje. Već smo pričali na hiljadu prazničnih žurki, nemamo više šta da kažemo. Svi smo smoreni, ali ne želimo da izađemo na januarski mraz; kosti nas još bole od stepenica u podzemnoj.

Karmen me je ostavila i pridružila se svom momku domaćinu - vode žučnu raspravu u uglu kuhinje, pogrbljenih ramena, licem okrenuti jedno ka drugom tako da obrazuju srce. Dobro je. Razmišljam da pojedem nešto tek da imam šta da radim, da ne stojim nasred sobe osmehujući se poput novog klinca u menzi. Ali skoro sve je nestalo. Na dnu ogromne plastične činije leži nekoliko komadića čipsa. Poslužavnik s odeljenja za delikatese u supermarketu pun sparušene šargarepe, čvornovatog celera i sluzavog umaka stoji netaknut na stočiću, posut cigaretama kao dodatnim komadićima povrća. Nagonski,

radim ono što i uvek radim: Šta bi bilo kad bih sad skočila s balkona pozorišta? Šta bi bilo kad bih lupila žvaku beskućniku koji sedi preko puta mene u podzemnoj? Šta bi bilo kad bih nasred ove žurke sela sama na pod i pojela sve sa tog poslužavnika, čak i cigarete?

„Molim te, nemoj da jedeš ništa odatle“, kaže on. To je *on* (bum bum BUUUM!), ali ja još ne znam daje to *on* (bum-bum-buuum). Znam da je to tip koji će mi se obratiti, nosi svoju nadmenost kao neku podrugljivu majicu, ali bolje mu pristaje. On je od onih koji se ponašaju kao da se često krešu, tip koji voli žene, tip koji će me zapravo pošteno pojebati! Moje zabavljanje se, izgleda, svodi na tri tipa muškaraca: fenseri s Ajvi lige koji misle da su likovi iz Ficdžeraldovog romana; dovitljivi momci s Vol strita kojima iz očiju, ušiju, usta iskaču simboli za novac; i osetljivi pametnjakovići, toliko obuzeti sobom da im sve deluje kao šala. Ficdžeraldovci su obično neuspešno porničarski u krevetu, mnogo buke i akrobacija uz vrlo malo učinka. Za one iz finansija ispostavi se da su puni gneva i mlitavi. Pametnjakovići tucaju kao da komponuju nekakav matematički rok: ova ruka prelazi ovako preko žica, a onda ovaj prst udara fin bas ritam... Zvučim kao drolja, zar ne? Zastanem da izbrojim koliko... jedanaest. Nije loše. Oduvek sam mislila da je dvanaest solidan, razuman broj da se na njemu završi.

„Ozbiljno“, nastavlja broj 12. (Ha!) „Odmakni se od tog poslužavnika. Džejms ima još otprilike tri namirnice u frižideru. Mogu da ti napravim maslinu sa senfom. Doduše, samo jednu maslinu.“

Doduše, samo jednu maslinu. Nije toliko smešno, ali već deluje kao skrivena šala koja će, kad se nekoliko puta s nostalgijom ponovi, postati sve smešnija. Pomislim: *Za godinu dana, šetaćemo u smiraj dana Bruklinskim mostom, a jedno od nas će prošaptati: „Doduše, samo jednu maslinu“, i prasnućemo u smeh. (A onda se zaustavim. Užas. Kad bi znao da već radim ono za godinu dana,*

pobegao bi a ja bih mogla samo da ga bodrim.)

Priznajem, osmehujem se najviše zbog toga što je prelep. Uznemirujuće prelep, izgled od kog ti se zavrti u glavi, zbog kog poželiš da jednostavno izgovoriš ono što je očigledno - „Znaš da si divan, zar ne?“ - i nastaviš razgovor. Kladam se da ga tipovi mrze: izgleda kao zli bogatunčić iz tinejdžerskih filmova osamdesetih - onaj što zlostavlja osetljivog autsajdera i koji će na kraju dobiti pitu u lice, šlag mu se sliva niz podignuti okovratnik dok svi u trpezariji kliču.

Mada, ne ponaša se tako. Zove se Nik. Sviđa mi se. S tim imenom deluje fino, obično, što i jeste. Kad mi se predstavi, odgovorim: „E to je pravo ime.“ Lice mu se ozari i ispali nešto u stilu: „Nile je tip s kojim možeš da popiješ pivo, tip kome ne smeta ako mu se ispovraćaš u kolima. Nik!“

Izvaljuje gomilu užasnih štosova. Pohvatala sam tri četvrtine filmskih referenci. Možda dve trećine. (Podsetnik: Iznajmi *Sigurnu stvar*.) Napuni mi čašu a da ne moram ni da tražim, uspevši nekako da iskopa poslednju čašu dobrog pića. Osvojio me je, pobo je u mene zastavicu: *ja sam prvi stigao, moja je, moja*. Posle niza nervoznih, uglednih muškaraca postfeminista s kojima sam u poslednje vreme bila, lepo je biti teritorija. Ima divan osmeh, poput mačke. Osmehuje mi se tako da samo čekam kad će iz usta početi da mu izleće žuto perje ptičice Tviti. Ne pita me čime se bavim, što je dobro, za promenu. (Jesam li ti spomenula da sam pisac?) Obraća mi se onim treperavim naglaskom iz Misurija; rodio se i odrastao pored Hanibala, rodnog mesta Marka Tvena, koje mu je poslužilo kao inspiracija za *Toma Sojera*. Kaže mi da je kao tinejdžer radio na parobrodu, večera i džez za turiste. A kad se nasmejem (razmažena Njujorčanka koja nikad nije kročila u te velike nepokorne centralne države, države u kojima mnogi drugi ljudi žive), saopštava mi da je *Misura* čarobno mesto, najlepše na svetu, nema divnije države. Ima vragolast pogled, duge trepavice. Mogu da ga zamislim

kao dečaka.

Vozimo se zajedno kući taksijem, ulična svetla promiču kao nejasne senke dok kola hitaju kao da nas neko juri. U jedan ujutro upadamo ujedan od neobjašnjivih zastoja dvanaest blokova od mog stana pa izlazimo iz taksija na hladnoću, u veliko *Šta dalje?*, i Nik krene da me prati do kuće, obgrlivši me oko struka, a lica su nam zaleđena od hladnoće. Kad skrenemo za ugao, u lokalnoj pekari upravo istovaruju šećer u prahu, ubacuju ga u džakovima niz cev u podrum kao da je cement, a kroz beli slatki oblak vide se samo senke istovarivača. Ulica se zatalasa a Nik me privuče k sebi i opet mi se osmehne *onako*, uzima pramen moje kose i prelazi prstima celom dužinom sve do kraja, dvaput ga cimne kao da povlači zvono. Trepavice su mu posute prahom i, pre nego što se nagne ka meni, otire mi šećer s usana kako bi mogao da me okusi.

NIK DAN

Tog dona

OTVORIO SAM ŠIROM VRATA SVOG BARA, KLIZNUO U MRAK I po prvi put tog dana zaista duboko udahnuo, osetivši miris cigareta i piva, malčice prolevenog burbona, oštar miris bajatih kokica. Jedina mušterija u baru sedela je sama na sasvim suprotnom kraju: starija žena po imenu Su, koja je dolazila svakog četvrtka s mužem dok on pre tri meseca nije umro. Sad je svakog četvrtka dolazila sama, nikad nešto posebno raspoložena za razgovor, samo bi sedela uz pivo i ukrštene reči, nastavljajući ritual.

Moja sestra je radila za šankom, kosu je zakačila štreberskim šnalicama, a ruke su joj bile rumene od umakanja pivskih čaša u vrelu sapunicu. Go je vitka i ima neobično lice, što ne znači da nije privlačno. Čoveku samo treba malo vremena da ukapira crte njenog lica: široka vilica, prćast lep nos, krupne tamne oči. Da je ovo istorijski film, neki muškarac nakrivio bi filcani šešir, zviznuo ugledavši je i rekao: „Evo prave *cure!*“ Lice kraljice otkačenih komedija iz tridesetih ne može se baš uvek preneti u naše doba princeza, ali posle toliko godina provedenih s njom, znam da se muškarcima sviđa moja sestra, i to mnogo, što me kao brata stavlja u čudnu situaciju da sam istovremeno i ponosan i na oprezu.

„Prave li još uvek mesni hleb?“, upitala je umesto pozdrava, ne dižući pogled, tek tako znajući da sam to ja, a ja osetih olakšanje kao i obično kad je vidim: možda baš nije sjajno, ali biće okej.

Moja bliznakinja. Go. Toliko puta sam to izgovorio da to više nisu bile samo obične reči već su se pretvorile u ohrabrujuću mantru. Rođeni smo sedamdesetih, u vreme

kad su blizanci bili retki, pomalo magični: rođaci jednoroga, braća i sestre vilenjaka. Posedujemo čak i nekakvu blizanačku telepatiju. Go je zaista jedina osoba na celom svetu s kojom sam sasvim prirodan. Ne osećam potrebu da joj objašnjavam svoje postupke. Ne razjašnjavam, ne sumnjam, ne brinem. Ne govorim joj sve, ne više, ali kažem joj daleko više nego ikom drugom. Kažem joj onoliko koliko mogu. Devet meseci proveli smo jedno uz drugo, čuvali jedno drugom leđa. To nam je prešlo u naviku koja je ostala za ceo život. Nikad mi nije smetalo što je devojčica, neobično za klinca toliko obuzetog sobom. Šta da vam kažem? Oduvek je bila kul.

„Mesni hleb, to mu dođe kao nešto suhomesnato? Mislim da prave.“

„Trebalo bi da kupimo malo“, rekla je. Pogledala me je izvivši obrvu. „Zvuči zanimljivo.“

I ne pitavši me, sipala mi je gutljaj piva u čašu sumnjive čistoće. Kad je primetila da zurim u zamrljanu ivicu, primakla je čašu ustima i olizala mrlju, ostavivši trag pljuvačke. Spustila ju je pravo pred mene. „Je l' sad bolje, moj prinče?“

Go čvrsto veruje da sam ja nasledio sve najbolje od naših roditelja, da sam bio dečak koga su planirali, jedino dete koje su mogli da priušte, a da se ona ušunjala u ovaj svet prikačivši se za moj članak, neželjeni uljez. (Što se mog oca tiče, posebno neželjeni.) Veruje da je kroz čitavo detinjstvo bila prepuštena samoj sebi, bedno stvorenje kome bi tu i tamo udelili iznošenu odeću i zaboravljali da potpišu opomene iz škole, na kome se štedelo i koje je izazivalo sveopšte kajanje. Teško mi je da to priznam, ali ova slika bi donekle mogla biti i tačna.

„Da, bedni moj mali robe“, rekao sam i odmahnuo rukom kao da joj dajem kraljevski oproštaj.

Nagnuo sam se nad pivo. Trebalo mi je da sednem i popijem dva-tri piva. Živci su mi još igrali posle onog jutros.

„Šta je s tobom?“, upitala je. „Sav si nekako

nervozan." Poprskala me je sapunicom, više vode nego sapuna. Klima-uređaj se uključio i razbarušio nam kosu. Zadržavali smo se u *Baru* duže nego što je trebalo. Postao je klupska kućica iz detinjstva koju nikad nismo imali. Jedne noći prošle godine, majka nam je još bila živa ali se već bližila kraju, nas dvoje smo pijani, tražeći utehu, otvorili kutije u njenom podrumu i, uz mnogo uzdaha između gutljaja piva iz konzerve, ponovo otkrili igračke i igre. Božić u avgustu. Posle mamine smrti Go se preselila u našu staru kuću, pa smo polako, malo-pomalo, premestili naše igračke u *Bar*: lutka Jagodica Bobica, sada bez mirisa, odjednom se pojavi na stoličici (moj poklon za Go). Autić bez jednog točka stvori se na polici u uglu (Goin poklon za mene).

Razmišljali smo o tome da uvedemo veće društvenih igara, iako je većina mušterija bila prestara da bi osećala nostalgiju za našim „gladnim nilskim konjima“, našom „igrom života“ s majušnim plastičnim kolima koje treba popuniti plastičnim mamama, tatama i bebicama. Nisam mogao da se setim kako se pobeđuje. (Velika Hasbro¹ mudrost za danas.)

Go nam je dosula pivo. Levi kapak joj se blago spustio. Bilo je tačno podne, 12.00, i zapitao sam se koliko li već dugo pije. Za njom je burna decenija. Moja sestra sklona umovanju, s genijalnim mozgom i duhom rodeo jahača, napustila je koledž i krajem devedesetih preselila se na Menhetn. Bila je jedna od izvornih dot-kom fenomena - dve godine zarađivala je bolesno mnogo, a onda je dvehiljadite mehur pukao. Go se nije mnogo potresla. Bila je bliža dvadesetoj nego tridesetoj; biće okej. Za drugi čin, dobila je diplomu i pridružila se svetu investicionih bankara u sivim odelima. Bila je na sredini hijerarhijske lestvice, ništa previše upadljivo, ništa za

¹ Hasbro - američka multinacionalna kompanija koja proizvodi igračke i društvene igre. (Prim. prev.)

osudu, ali je tokom finansijskog kraha 2008. brzo ostala bez posla. Nisam ni znao da je otišla iz Njujorka dok me nije pozvala iz mamine kuće; Odustajem. Preklinjao sam je, ubeđivao je da se vrati, a sa drugog kraja veze čula se samo ozlojeđena tišina. Kad sam prekinuo vezu, uputio sam se zabrinut do njenog stana u Bauriju i, ugledavši Gerija, njen ljubljeni fikus, sparušenog na požarnom izlazu, znao sam da se nikad neće vratiti.

Bar kao da ju je razgalio. Vodila je knjige, točila pivo. Gotovo redovno je krala iz tegle s napojnicama, mada, ona je i radila više od mene. Nikad nismo pričali o našim prošlim životima. Bili smo Danovi i bilo nam je dosta svega i, čudno, ali bili smo neobično zadovoljni zbog toga.

„Dakle, šta je?“

„*Eh*“

„Šta eh? Nešto ne valja? Loše izgledaš.“

Slegao sam ramenima kao da kažem *da*; ona mi pažljivo osmotri lice.

„Ejmi?“ upitala je. Jednostavno pitanje. Ponovo sam slegao ramenima - ovog puta da potvrdim kao da je pitam: *I šta ćeš sad?*

Go me veselo pogleda, nalakćena na šank, brade naslonjene na šake, naoštivši se za detaljno preispitivanje mog braka. Go, jednočlani stručni odbor. „Šta s njom?“

„Loš dan. Samo loš dan.“

„Ne daj da te ona brine.“ Go je pripalila cigaretu. Pušila je tačno jednu dnevno. „Žene su lude.“ Go nije smatrala da ona spada u opštu kategoriju *žena*, reč koju je koristila s podsmehom.

Vratio sam joj dim koji je izbacila. „Danas nam je godišnjica. Peta.“

„Au“, odgovorila je moja sestra nakrivivši glavu. Bila je deveruša, sva u ljubičastom - „prelepa *gospa*, gavran-crne kose, odevena u ametist“, kako ju je nazvala Ejmina majka - ali nije pamtila godišnjice. „U je! Jebote. Čoveče. Baš je brzo prošlo.“ Dunula je još malo dima ka meni, kao da se nehajno dobacujemo kancerom. „Izvešće jednu od

onih svojih, uh, kako to ono zovete, nije lov na drangulije...”

„Potraga za blagom“, rekao sam.

Moja žena je volela igre, uglavnom mozgalice, ali i zaista zabavne igre, a za našu godišnjicu uvek bi organizovala komplikovanu potragu za blagom u kojoj me je svaki sledeći putokaz vodio ka kraju, do mog poklona. To je njen tata svake godine za godišnjicu priređivao njenoj mami, i nemojte misliti da ne primećujem uloge polova, da ne kapiram aluziju. Ali ja sam odrastao u svom a ne u Ejminom domu, a poslednje čega se sećam da je tata poklonio mami bila je pegla koju je, neumotanu, ostavio na kuhinjskom pultu.

„Da se opkladimo koliko će ove godine da se naljuti na tebe?“, upitala je Go osmehujući se iznad čaše piva.

Problem s Ejminim potragama za blagom: nikad nisam ukapirao putokaze. Za prvu godišnjicu, u Njujorku, provalio sam dva od sedam. To mi je bila najbolja godina. Uvod:

Ovo mesto je nekakva rupa u zidu,

Al' smo se jednog utorka jesenas sjajno poljubili tu.

Da li ste ikad kao dete učestvovali u takmičenju u spelovanju? Onaj trenutak zbunjenosti pošto objave reč, dok prebirete po mozgu da vidite da li umete da je spelujete? Eto takav je bio osećaj, totalna blokada.

„Irski bar na ne baš irskom mestu“, podsećala me Ejmi.

Ugrizao sam se za usnu, počeo da sležem ramenima, prelazeći pogledom preko naše dnevne sobe kao da ću tu naći odgovor. Dala mi je još jedan veoma dug trenutak.

„Izgubili smo se na kiši“, rekla je preklinjućim tonom, na ivici da postane ljutit.

Dovršio sam sleganje ramenima.

„Kod Mekmena, Nik. Sećaš se, kad smo se izgubili na kiši u Kineskoj četvrti dok smo pokušavali da nađemo

onaj restoran sa dim sumom, a trebalo je da bude blizu Konfučijeve statue, ali ispostavilo se da postoje dve Konfučijeve statue, pa smo slučajno završili u tom irskom baru, mokri do gole kože, slistili smo nekoliko viskija a ti si me zgrabio i poljubio, i bilo je..."

„Jeste! Trebalo je da staviš neki putokaz s Konfučijem, to bih skapirao.“

„Statua nije bila bitna. Bitno je bilo to mesto. Taj trenutak. Samo sam mislila da je bilo posebno.“ Poslednje reči izgovorila je pevuckajući kao dete, što mi se nekad činilo privlačnim.

„I *jeste* bilo posebno.“ Privukao sam je k sebi i poljubio. „Ovaj cmok je bio moje posebno oživljavanje godišnjice. Hajde da to ponovimo *Kod Mekmena*.“

Kod Mekmena, videvši nas kako ulazimo, šanker, krupan bradat klinac nalik medvedu, iscerio se, nasuo nam po viski i gurnuo mi sledeći putokaz.

*Kad sam tužan i loše volje,
samo na jednom mestu bude mi bolje.*

Pokazalo se da se ovaj odnosi na statuu Alise u Zemlji čuda u Central parku, za koju mi je Ejmi rekla - rekla mi je, zna da mi je *više* puta rekla - da ju je razveseljavala kad je bila dete. Ne sećam se nijednog od tih razgovora. Iskreno vam kažem, jednostavno se ne sećam. Imam blagi poremećaj koncentracije, a moja žena bi me uvek pomalo zablesnula, u najosnovnijem značenju te reči: ne videti jasno, posebno usled gledanja u blistavo svetlo. Dovoljno je bilo biti u njenoj blizini i slušati je kako priča, često nije bilo važno šta. Trebalo bi da bude, ali nije.

Do kraja dana, do trenutka razmene konkretnih poklona - tradicionalni pokloni od papira za prvu godinu braka - Ejmi nije razgovarala sa mnom.

„Volim te, Ejmi. Znaš da te volim“, rekao sam, prateći

je kroz porodice ošamućenih turista koji su, nehajno i otvorenih usta, stajali nasred pločnika. Ejmi se provlačila kroz gužvu u Central parku, manevrišući između džogera fokusiranih pogleda i skejtera koji prepliću nogama, roditelja što kleče i mališana koji se zanose poput pijanaca, uvek za korak ispred mene, stisnutih usana juriša nigde određeno. Ja pokušavam daje sustignem, da je uhvatim za ruku. Konačno je stala, ravnodušno me pogledala dok sam joj se pravdao, jedva prikrivajući ogorčenje: „Ejmi, ne shvatam zašto moram da ti dokazujem koliko te volim tako što ću se setiti baš *onog* čega se i ti sećaš, i to baš *onako* kako se ti sećaš. To ne znači da ne volim naš zajednički život.“

U blizini je neki klovn naduvao balon u obliku životinje, jedan čovek je kupio ružu, neko dete je liznulo sladoled u kornetu i tradicija je rođena, ona koju nikad neću zaboraviti: Ejmi, koja se uvek previše trudila, dok ja nikad, ama baš nikad nisam to zavređivao. Srećna ti godišnjica, kretenu.

„Da pogađam - pet godina - ima *stvarno* da pošizi“, nastavila je Go. „Nadam se da si joj kupio neki stvarno dobar poklon.“

„Na spisku mi je.“

„Koji je simbol za pet godina? Papir?“

„Papir je za prvu godinu“, rekao sam. Na kraju neočekivano mučne potrage za blagom za prvu godinu, Ejmi mi je poklonila otmen komplet pribora za pisanje s mojim inicijalima utisnutim u vrhu, a papir je bio toliko mek i gladak da sam očekivao da će mi se prsti ovlažiti. Zauzvrat, ja sam svojoj ženi poklonio jarkocrvenog papirnog zmaja iz radnje za 99 centi, zamišljajući park, piknike, topli letnji povetarac. Ni meni ni njoj se nije dopao poklon; oboje bismo više voleli da smo dobili poklon onog drugog. Kao O. Henri u obrnutom smeru.

„Srebro?“, nagađala je Go. „Bronza? Slonovača? Pomozi mi.“ „Drvo“, rekao sam. „Ne postoji romantičan poklon za drvo.“ Na drugom kraju bara, Su je pažljivo

složila novine i ostavila ih na šanku pored prazne čaše i novčanice od pet dolara. Čutke smo razmenili osmehe dok je izlazila.

„Znam šta ćeš“, reče Go. „Idi kući, jebi je do besvesti, onda je mlatni kitom i vikni: 'Šta kažeš na ovo drvo, kučko!'“

Nasmejali smo se. Onda nas oboje obli rumenilo na tačno istom mestu. Bila je to jedna od onih nepristojnih, nesestrinskih šala kojima je Go uživala da me obasipa kao granatama. To je bio i razlog što su u srednjoj školi uvek kolale glasine da se u tajnosti tucamo. Blizcest. Bili smo previše vezani: naše skrivene šale, sašaptavanje na žurkama. Ubeđen sam da ovo ne moram da kažem, ali ti nisi Go, mogla bi pogrešno da shvatiš, zato ću ipak reći: moja sestra i ja se nikad nismo tucali, pa čak ni pomislili na to. Samo se stvarno sviđamo jedno drugom.

Go je sad pantomimom pokazivala kako kurcem mlatim ženu. Ne, Ejmi i Go nikad neće biti prijateljice. Obe su previše ljubomorno čuvale svoju teritoriju. Go je navikla da je ona alfa devojka u mom životu, Ejmi je navikla da bude alfa devojka u svačijem životu. Za dve osobe koje žive u istom gradu - i to po drugi put: prvo u Njujorku, sada ovde - jedva da su se poznavale. Dolepršale bi i odlepršale iz mog života, poput dobro uigranih glumaca, gde jedan izlazi sa scene baš kad drugi stupi na nju, a u retkim prilikama kad bi se obe našle u istoj prostoriji delovale su pomalo zbunjeno.

Pre nego što smo Ejmi i ja započeli ozbiljnu vezu, verili se, venčali, uhvatio bih na mahove Goine misli u ponekoj rečenici. *Čudno, ne mogu nikako da je ukapiram, recimo ko je ona zapravo. I: Nekako mi nisi svoj kad si s njom. I: Postoji razlika između toga kad nekog zaista voliš i kad voliš predstavu o njoj. I konačno: Važno je da te ona stvarno usrećuje.*

U vreme kad me je Ejmi usrećivala.

Ejmi je ponudila sopstveno viđenje Go: *Baš je... iz Misurija, je l' da? I: Za nju samo moraš da budeš u*

posebnom raspoloženju. I: Pomalo je posesivna kad si ti u pitanju, s druge strane, pretpostavljam da nema nikog drugog.

Nadao sam se da će, kad smo svi ponovo završili u Misuriju, njih dve bataliti to - da će se složiti da se ne slažu, prihvatiti jedna drugu onakvu kakva je. Nijedna to nije uradila. Mada je Go bila duhovitija od Ejmi, pa je bitka bila neravnopravna. Ejmi je bila pametna, nemilosrdna, sarkastična. Umela je da me iznervira, da uputi odličnu zajedljivu opasku, ali Go bi me uvek nasmejala. Opasno je smejati se svojoj supruzi.

„Go, mislio sam da smo se složili da više ne pominješ moje genitalije“, rekao sam. „Da, u granicama naših bratsko-sestrinskih odnosa, ja nemam genitalije.“

Zazvonio je telefon. Go je gucnula još piva i javila se, a onda prevrnula očima osmehnuvši se.

„Nego šta nego je *ovde*, molim vas sačekajte trenutak!“ Meni je usnama izgovorila: „Karl.“

Karl Peli je živeo preko puta Ejmi i mene. Penzionisan tri godine. Razveden dve. Odmah posle toga doselio se u naše naselje. Bio je putujući trgovac - oprema za dečije zabave - i imao sam osećaj da se, posle četiri decenije života po motelima, kod kuće nije baš osećao kao kod kuće. Dolazio je u bar skoro svakog dana sa smrdljivom kesom iz restorana *Hardis* i žalio se na svoj budžet dok mu ne bismo ponudili prvo piće na račun kuće. (Još nešto sam za sve ovo vreme koliko Karl dolazi u *Bar* saznao o njemu - da je težak alkoholičar mada funkcioniše). Bio je dovoljno ljubazan da prihvati sve ono čega smo „pokušavali da se ratosiljamo“, i to ozbiljno: ceo jedan mesec Karl je pio samo ustajalu zimu,² otprilike iz 1992, koju smo pronašli u podrumu. Kad bi zbog mamurluka morao da ostane kod kuće, Karl bi našao neki razlog da pozove:

² *Zima* - gazirano piće s ukusom limuna i malim procentom alkohola. (Prim. prev.)

Čini se da ti je poštansko sandučće danas užasno puno, Niki, možda je stigao neki paket. Ili: Najavili su kišu, trebalo bi da pozatvaraš prozore. Razlozi su bili čisto foliranje. Karlu je samo trebalo da čuje zveket čaša, kloket nasutog pića.

Uzeo sam telefon i protresao bokal s ledom uz slušalicu kako bi Karl mogao da zamisli svoj džin.

„Hej, Niki“, začuo se Karlov tanušni glas „Izvini što te gnjavim. Samo sam mislio da bi trebalo da znaš... vrata su ti širom otvorena, a ona tvoja mačka je napolju. Ne bi trebalo da bude, je l' da?“

Promumlao sam nešto neodređeno.

„Otišao bih ja da proverim, ali nešto se ne osećam baš najbolje“, jedva razumljivo reče Karl.

„Ne brini“, rekoh. „Ionako treba da krenem kući.“

Do kuće mi je trebalo petnaest minuta kolima, pravo na sever River roudom. Ponekad se, dok vozim ka našem naselju, stresem od samog mnoštva praznih mračnih kuća - domovi u kojima niko nikad nije živeo, ili pak jeste, pa su im vlasnike izbacili, a kuća, prazna, nenastanjena i dalje pobedonosno stoji.

Kad smo se Ejmi i ja doselili, naši jedini susedi okomili su se na nas: jedna sredovečna samohrana majka s troje dece, noseći musaku u rukama; mladi otac trojki s kartonom piva (ženu je ostavio kod kuće s trojkama); postariji par hrišćana koji je živeo nekoliko kuća od nas; i, naravno, Karl preko puta ulice. Sedeli smo na našem tremu iza kuće i posmatrali reku, a oni su svi tugaljivo govorili o kreditima s promenljivom kamatnom stopom, i kamati od nula odsto, bez učešća, a onda bi svi primetili da smo Ejmi i ja jedini s izlazom na reku, jedini bez dece. „Samo vas dvoje? U ovolikoj kućerini?“, upitala je samohrana majka sipajući nam nešto što je ličilo na kajganu.

„Samo nas dvoje“, potvrdio sam uz osmeh i

zadovoljno klimnuo glavom uzevši zalogaj drhtavih jaja.

„Deluje mi samotno.“

I bila je u pravu.

Četiri meseca kasnije, gospođa „u ovalikoj kućerini“ izgubila je bitku s kreditom i nestala u noći sa svoje troje dece. Njena kuća ostala je prazna. Na prozor dnevne sobe još uvek je nalepljen dečiji crtež leptira, a jarki flomaster na suncu je izbledeo u braon. Jedne večeri, ne tako davno, kad sam se provezao pored nje, ugledao sam nekog bradatog, odrpanog čoveka kako zuri iza crteža, lebdeći u mraku poput nekakve tužne akvarijumske ribice. Opazivši da sam ga video, brzo se ponovo povukao u kuću. Sutradan sam na stepeništu kod ulaza ostavio papirnu kesu punu sendviča; nedelju dana je stajala na suncu netaknuta i trulila dok je nisam pokupio i bacio.

Tišina. Naselje je uvek bilo uznemirujuće tiho. Dok sam se približavao našoj kući, svestan buke motora, video sam da je mačor stvarno na stepeništu. Još uvek je na stepeništu, dvadeset minuta nakon Karlovog poziva. Čudno. Ejmi je volela tog mačora uklonjenih kandži koji nikad, ama baš nikad, nije puštan napolje, jer Bliker je bio drag ali neviđeno glup pa je, i pored čipa ubačenog negde u njegove debele guzove, Ejmi znala da ga, ako bi izašao, više nikad ne bi videla. Taj bi se mačor dogegao ravno u Misisipi - didl-di-dam - i otplovio sve do Meksičkog zaliva, pravo u čeljusti neke gladne ajkule.

Ali ispostavilo se da Bliker nije bio dovoljno pametan čak ni da pređe stepenište. Smestio se na ivici trema, punački ali ponosni stražar - redov Trudiša. Dok sam se parkirao,

Karl je izašao i stao na svoje stepenište i osetio sam kako me i mačor i starac gledaju dok izlazim iz kola i idem ka kući pored debelih i sočnih crvenih božura uz stazu koji prosto vape da ih proždereš.

Taman sam se spremao da preprečim put mačoru i uhvatim ga, kad videh da su ulazna vrata otvorena. Baš kao što je Karl i rekao, ali drugačije je kad to i sam vidim.

Ne otvorena u smislu „otišla sam da izbacim đubre, vraćam se za minut“. Bila su širom, zloslutno otvorena.

Karl je cupkao preko puta, čekajući da vidi šta ću da uradim, a ja sam, kao u nekakvoj užasnoj predstavi, počeo da igram ulogu zabrinutog supruga. Stao sam na srednji stepenik i namrš- štio se, a onda se brzo popeo uz stepenice, preskačući po jedan i dozivajući svoju ženu.

Muk.

„Ejmi, jesi kod kuće?“

Otrčao sam pravo na sprat. Nema Ejmi. Daska za peglanje je bila razvučena, pegla još uvek uključena, jedna haljina čeka da bude opeglana.

„Ejmi!“

Strčao sam u prizemlje i video da Karl još stoji na vratima i podbočen posmatra. Skrenuo sam u dnevnu sobu i ukopao se u mestu. Na tepihu su se presijavale krhotine stakla sa smrskanog stočića. Pomoćni stočići su bili prevrnuti, a knjige rasute po podu kao u nekom kartaškom triku. Čak je i teški, starinski ležaj bio prevrnut, sa četiri nožice u vazduhu kao leš neke životinje. Usred tog nereda ležale su oštre makaze.

„Ejmi!“

Potrčao sam uzvikujući njeno ime. Kroz kuhinju, u kojoj je čajnik goreo, do podruma, gde je gostinska soba zjapila prazna, a onda kroz zadnja vrata. Potrčao sam preko dvorišta do uzanog doka koji se pružao iznad reke. Gvirnuo sam preko ivice da vidim da nije u našem čamcu, gde sam je jednom zatekao privezanu za dok kako se ljuljuška na vodi, žmuri lica okrenutog ka suncu. A kad sam se zagledao u njeno prelepo mirno lice u treperavom odrazu reke, iznenada je otvorila svoje plave oči i nije mi ništa rekla, a nisam ni ja njoj, i ušao sam u kuću sam.

„Ejmi!“

Nije bila na vodi, nije bila u kući. Ejmi nije bilo.

Ejmi je nestala.

EJMI ELIOT

18. septembar 2005.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

VIDI, VIDI, VIDI. POGODITE KO SE VRATIO? NIK DAN, DEČKO sa žurke u Bruklinu, onaj što me je poljubio u oblaku šećera i ispario. Osam meseci, dve nedelje, dva dana - ni reći, a onda se ponovo pojavi, kao da je sve to deo nekog plana. Ispostavilo se da je izgubio broj mog telefona. Istrošila mu se baterija na mobilnom pa ga je zapisao na papirčetu. Onda je papirče tutnuo u džep farmerki, a farmerke stavio u mašinu čija centrifuga je od papirčeta napravila kašu. Pokušao je da ga razmota, ali uspeo je da razabere samo 3 i 8. (Reče on.)

A onda je bio zatrpan poslom i odjednom je došao mart i bilo je neprijatno kasno da pokuša da me nađe. (Reče on.)

Naravno, *jesam* se naljutila. I *jesam bila* ljuta. Ali sad više nisam. Da vam opišem situaciju. (Reče ona.) Danas. Snažni septembarski vetrovi. Koračam Sedmom avenijom na pauzi za ručak i razmišljam o tezgama kraj pločnika - beskonačni niz sanduka s dinjama, ananas-dinjama i lubenicama naslaganim na ledu kao da su tog jutra ulovljene - i osetim kako se neki muškarac gura uz mene dok se probijam dalje, krajičkom oka osmotrim uljeza i shvatim ko je to. To je *on*. Dečko iz „Upoznala sam jednog dečka!“.

Nisam se zaustavila, samo sam se okrenula ka njemu i rekla:

a) „Znamo se?“ (proračunato, izazovno)

- b) „Jao, baš mi je drago što te vidim!“ (žudno, pokorno)
- c) „Ma jebi se.“ (agresivno, ogorčeno)
- d) „Pa, tebi se baš ne žuri, je li, Nik?“ (bezbrizno, nestašno, opušteno)

Odgovor: D

I sad smo zajedno. Zajedno, zajedno. Tek tako.

Zanimljiv tajming. Zgodan, ako hoćete. (A ja hoću.) Baš sinoć je bila zabava povodom promocije knjige mojih roditelja. *Čudesna Ejmi i veliki dan*. Da, Rend i Meribet nisu mogli da odole. Pružili su imenjakinji svoje ćerke ono što nisu mogli da pruže ćerki: muža! Da, u dvadesetoj knjizi *Čudesna Ejmi* se udaje! Jupiii! Nikog nije briga. Niko nije želeo da *Čudesna Ejmi* odraste, ponajmanje ja. Ostavite je u dokolenicama i s mašnicama u kosi i pustite *mene* da odrastem, neopterećena svojim književnim alter egom, svojom boljom polovinom uvezanom u papir, onom kakva je trebalo da budem.

Ali *Ejmi* je hleb nasušni Eliotovih i dobro nas je poslužila, zato valjda ne mogu da joj zavidim na tome što je našla savršenog muža. Udaje se, naravno, za dobrog starog Spretnog Endija. Biće baš kao moji roditelji: super srećni.

Ipak, izdavač je naručio zabrinjavajuće mali tiraž. Osamdesetih je prvi tiraž nove *Čudesne Ejmi* bio sto hiljada primeraka. Sada je deset hiljada. U skladu s tim, zabava u čast promocije knjige bila je skromna. Dosadna. Kako organizovati zabavu za izmišljenu junakinju koja je započela život kao starmala šestogodišnja lutkica, a sad je tridesetogodišnja buduća mlada koja još uvek priča kao dete? („Joj“, pomisli *Ejmi*, „*moj dragi verenik baš ume da bude prznica kad nije po njegovom..*“ Ovo je citat.

Od cele knjige došlo mi je da šutnem *Ejmi* pravo u njenu glupu, besprekornu vaginu.) Knjiga igra na nostalgiju, namenjena je ženama koje su odrasle uz

Čudesnu Ejmi, ali nisam sigurna ko će zapravo želeti daje pročitati. Ja sam je, naravno, pročitala. Dala sam knjizi svoj blagoslov - više puta. Rend i Meribet strahovali su da ću Ejmin brak shvatiti kao aluziju na to što sam većito sama. („Ja prva ne mislim da bi žene trebalo da se udaju pre trideset pete“, rekla je moja majka, koja se za mog oca udala sa dvadeset i tri godine.)

Moji roditelji su oduvek brinuli da ću *Ejmi* shvatiti previše lično - uvek mi govore da joj ne pridajem preveliki značaj. A opet, ne mogu a da ne primetim da, kad god ja nešto zabrljam, Ejmi to uradi kako treba: Kad sam konačno sa dvanaest godina odustala od violine, u sledećoj knjizi pokazalo se da je Ejmi čudo od deteta. („*Joj, s violinom se baš treba pomučiti, ali ko se ne pomuči ne može ni da napreduje!*“) Kad sam sa šesnaest godina eskivirala juniorsko takmičenje u tenisu kako bih provela s prijateljima vikend na plaži, Ejmi se ponovo posvetila igri. („*Joj, znam da je zabavno družiti se s prijateljima, ali izneverila bih i sebe i druge kad se ne bih pojavila na turniru*“) Ovo me je izluđivalo, ali kad sam otišla na Harvard (dok je *Ejmi* ispravno odabrala fakultet na koji su išli moji roditelji), zaključila sam da je potpuno besmisleno razmišljati o tome. To da su moji roditelji, oboje *dečji psiholozi*, odabrali baš ovaj oblik pasivne agresije usmerene ka *sopstvenom detetu* ne samo da je sjebano nego i glupo i čudno i pomalo smešno. Pa nek im bude.

Promocija knjige bila je šizofrenična kao i sama knjiga - u *Plavoj noći* na Junion skveru, jednom od onih nestvarnih salona s naslonjačima i art deko ogledalima zbog kojih bi trebalo da se osećate kao perspektivni mladi genijalci. Džin-martiniji drmusaju se na poslužavnicima koje nose iskeženi konobari. Pohlepni novinari što piju ko smukovi lukavo se smejulje, skupljaju besplatne tračeve pre nego što odu na neko bolje mesto.

Moji roditelji kruže po sobi držeći se za ruke - njihova ljubavna priča je uvek deo priče o *Čudesnoj Ejmi*: plod četvrt veka dugog zajedničkog kreativnog rada dvoje

supružnika. Srodne duše. Stvarno to kažu jedno za drugo, što ima i smisla jer pretpostavljam da to i jesu. Mogu to da posvedočim, s obzirom da sam ih, kao usamljeno jedinče, godinama proučavala. Među njima nema nesuglasica, nema ozbiljnih sukoba, prolaze kroz život kao spojene meduze - nagonski se šire i skupljaju, s lakoćom nadopunjujući jedno drugo. Kad ih gledaš, čini ti se da je jednostavno imati srodnu dušu. Kažu da je deci iz razorenih brakova teško, ali i deca iz savršenih brakova imaju svojih izazova.

Naravno, ja moram da sedim na nekakvoj baršunastoj klupi u uglu sobe, dalje od buke, kako bih jadnoj šaćici stažista kojima su urednici za zadatak uvalili „ulovi neki citat“ mogla da dam nekoliko intervjuja.

*Kakav je osećaj videti Ejmi kako se konačno udaje?
Jer, vi niste udati, zar ne?*

Pitanje je postavio:

- a) smeteni usplahireni klinac koji pridržava beležnicu na svojoj kurirskoj torbi
- b) preterano nakinđureni devojčurak glatke kose s jebozovno visokim potpeticama
- c) nestrppljiva rokabili devojka koja se izgleda malo previše zanima za Ejmi za jednu istetoviranu rokabili devojku
- d) svi gore navedeni

Odgovor: D

Ja: „0, oduševljena sam zbog Ejmi i Endija, želim im sve najbolje. Ha-ha.“

Moji odgovori na sva ostala pitanja, bez nekog određenog redosleda:

„Bila sam inspiracija za neke delove Ejmi, a neki su samo plod mašte“

„Trenutno sam srećno sama, u mom životu nema Spretnog Endija!“

„Ne, ne mislim da Ejmi previše pojednostavljuje dinamiku muško-ženskih odnosa.“

„Ne, ne bih rekla da je Ejmi zastarela; mislim da je ovaj serijal klasik.“

„Da, sama sam. Trenutno u mom životu ne postoji Spretni Endi.“

„Zašto je Ejmi čudesna, a Endi samo spretan? Pa, zar ne znate da mnoge moćne, neverovatne žene završe s nekim običnim muškarcem, Prosečnim Džoom i Spretnim Endijem? Ne, samo sam se šalila, ne pišite to“

„Da, sama sam.“

„Da, moji roditelji su definitivno srodne duše.“

„Da, volela bih da i ja jednog dana nađem svoju.“

„Tako je, sama, kretenčino.“

Ista pitanja iznova i iznova i ja koja pokušavam da se pretvaram da su provokativna. A oni se pretvaraju da su provokativni. Bogu hvala na besplatnom piću.

A onda, tek tako, više niko ne želi da razgovara sa mnom, a devojka zadužena za odnose s javnošću pravi se da je to dobro: *Sad možeš da se vratiš zabavi!* Probila sam se nazad u (malu) gužvu, gde su se moji roditelji, zajapurenih obraza, uživali u ulogu domaćina - Rend sa svojim zubatim osmehom prai- storijske ribe-čudovišta, Meribet, koja veselo klima glavom poput kokoške, isprepletanih prstiju, zasmej avaj u jedno drugo, uživaju jedno u drugom, *ushićeni* jedno drugim - a ja pomislim *jebote, al' sam ja usamljena.*

Odlazim kući i malo otplaćeni. Imam skoro trideset dve godine. To nije mnogo, naročito u Njujorku, ali činjenica je da mi se *već godinama* niko nije zaista dopao. Koja je verovatnoća da ću upoznati nekog koga ću voleti, a kamoli nekog koga ću voleti dovoljno da se za njega udam? Umorna sam od toga što ne znam s kim ću biti i da li ću uopšte biti s nekim.

Imam mnogo udatih prijateljica - ne mnogo njih koje su srećno udate, ali mnogo udatih. Ono malo srećnih su poput mojih roditelja: Zbunjuje ih to što sam sama.

Pametna, fina devojka kao ja, devojka koja ima toliko *interesovanja* i *poleta*, kul posao, porodicu koja je voli. I, što ne reći, koja ima novac. Mršte se i kao razmišljaju o muškarcima s kojima bi mogli da me spoje, ali svi mi znamo da više niko nije preostao, niko ko vredi, i znam da potajno misle da sa mnom sigurno nešto nije u redu, nešto skriveno, kad ne mogu da budem zadovoljna ili da zadovoljim.

One koje nemaju srodne duše - one koje su se *skrasile* - s još većim prezirom gledaju na to što sam sama: nije tako teško naći nekog za koga ćeš se udati, kažu. Nijedna veza nije savršena, kažu one koje se zadovoljavaju seksom po dužnosti i razmetljivim ritualima pred spavanje, koje se zadovoljavaju televizijom kao zamenom za razgovor, koje veruju da je kapitulacija pred mužem - da, dušo, važi, dušo - isto što i sloga. *Radi ono što mu kažeš da uradi jer mu nije dovoljno stalo da bi se prepirao*, pomislim. *Zbog tvojih bezvrednih zahteva samo se oseća superiorno ili ogorčeno i jednog dana će pojebati lepu mladu koleginicu koja od njega ništa ne traži, a ti ćeš se ipak zaprepastiti*. Daj mi muškarca koji ima malo petlje, koji će mi reći kad baljezgam. (Ali kome se moje baljezganje nekako i sviđa.) A opet: nemoj da završim u jednoj od onih veza u kojima se dvoje stalno glože, prikrivaju uvrede šalama, prevrću očima i „nestašno" se prepiru pred prijateljima, u nadi da će ih privoleti na svoju stranu u raspravi koja nikoga ne zanima. Te grozne *kad bi samo veze: Ovaj brak bi bio sjajan kad bi samo...* a ti slutiš da je ta *kad bi samo* lista mnogo duža nego što su i jedno i drugo svesni.

Zato znam da sam u pravu što ne želim da se skrasim, ali zbog toga se ne osećam bolje dok moje prijateljice nalaze partnere, a ja petkom uveče ostajem kod kuće s flašom vina, pripremim sebi neko neobično jelo i uveravam sebe: *Ovo je savršeno*, kao da sam izašla na sastanak sa samom sobom. Dok obilazim beskonačne žurke i noćne barove, neparfimisana i naprskana, puna

nade, vrtim se po sobi kao neki sumnjivi desert. Izlazim na sastanke s muškarcima koji su fini, zgodni i pametni - muškarci savršeni na papiru, pored kojih se osećam kao u stranoj zemlji i pokušavam da se opravdam, pokušavam da se predstavim. Jer, zar nije u tome smisao svake veze: da te neko drugi upozna, da te razume? On me *kapira*. Ona me *kapira*. Zar nije to ta jednostavna čarobna rečenica?

I tako preguraš noć s muškarcem savršenim na papiru - promucani neshvaćeni vicevi, dobacivanje štosovima koje on ne ukapira. Ili možda shvata da si rekla nešto duhovito ali, ne znajući kako na to da reaguje, drži to u ruci poput nekakvog ispljuvka od reči koji će kasnije obrisati. Još jedan sat pokušavate da se nađete, da prepoznate jedno drugo, a ti malčice previše popiješ i malčice previše se trudiš. Odlaziš kući u hladan krevet i pomisliš: Ovo je bilo fino. I tvoj život je dugi niz „finog“.

A onda, dok na Sedmoj aveniji kupuješ seckanu dinju, naletiš na Nika Dana i bam, neko te zna, neko te je prepoznao, prepoznali ste se. Oboje se setite baš onog čega se i vredi setiti. (*Doduše, samo jednu maslinu.*) Imate isti ritam. Klik. Jednostavno se znate. Odjednom pred sobom vidiš čitanje u krevetu i vafle nedeljom i smeh bez nekog razloga i njegove usne na tvojim usnama. I to je toliko bolje od finog da znaš da više nikad nećeš moći da se vratiš na fino. Tek tako. Pomisliš: *O, evo ostatka mog života. Konačno je stigao.*

NIK DAN

Tog dana

PRVO SAM ČEKAO POLICIJU U KUHINJI, ALI MI SE JETKI MIRIS nagorelog čajnika uvukao u grlo pa mi je još više došlo da se izbljujem. Zato sam izašao na prednji trem, seo na najviši stepenik i naterao sebe da se smirim. Pokušavao sam da dobijem Ejmi na mobilni, a on me je stalno prebacivao na govornu poštu, odsečnu rečenicu kojom se zaklinje da će vas odmah pozvati. Ejmi bi uvek odmah pozvala. Prošla su tri sata i ostavio sam pet poruka, a Ejmi me nije pozvala.

Nisam ni očekivao da će pozvati. Reći ću policiji: Ejmi nikad ne bi izašla iz kuće i ostavila čajnik na šporetu. Niti otvorena vrata. Niti bilo šta što čeka da se ispegla. Ta žena je, jebote, sve završavala i nije bila od onih koji bi ma od čega digli ruke (recimo, od svog muža gubitnika), čak i ako zaključi da joj se to ne sviđa. Bilo ju je grozno gledati na plaži na Fidžiju tokom našeg dvonedeljnog medenog meseca, kako se bori s milion tajanstvenih stranica *Hronike ptice koja navija sat*, dobacuje mi ljutite poglede dok ja gutam triler za trilerom. Otkako smo se preselili u Misuri i otkako je izgubila posao, život joj je proticao (oticao?) u izvršavanju beskonačnog niza sićušnih, beznačajnih projekata. Ta bi haljina bila ispeglana.

A tu je i dnevna soba, *tragovi koji ukazuju na borbu*. Već sam znao da Ejmi neće odgovoriti na pozive. Hteo sam da pređemo na onaj drugi deo.

Najlepši deo dana, julsko nebo bez oblaka, sunce nalik reflektoru polako tone ka zapadu dajući svemu

zlatan, raskošan sjaj, kao na slici flamanskih majstora. Stigla je policija. Sve je delovalo opušteno, ja sedim na stepeništu, ptičica peva na drvetu, to dvoje policajaca izlazi iz svojih kola kao da su navratili u komšiluk na piknik. Klinci, dvadeset pet, dvadeset šest godina, samouvereni i smoreni, navikli da smiruju zabrinute roditelje tinejdžera koji su prekoračili policijski čas. Devojka hispano porekla, kose upletene u dugu crnu pletenicu, i tip crnac s držanjem marinca. Dok me nije bilo, Kartidž je postao malo (samo malčice) manje belački, ali je i dalje bio toliko oštro podeljen da su jedini obojeni ljudi koje sam tokom dana viđao najčešće bili oni kojima je posao da lunjaju: raznosiči, lekari, poštari. Pajkani. („Zastrašujuće je koliko je ovo mesto belo“, rekla je Ejmi, koja je, dok smo još živeli u njujorškom kotlu, imala jednog jedinog prijatelja Afroamerikanca. Optužio sam je da koristi manjine kako bi zamazala stvarno stanje stvari s rasnom ravnopravnošću. Nije to dobro primila.)

„Gospodine Dane? Ja sam policajka Velaskez“, reče žena, „a ovo je moj kolega Riordan. Kažete da ste zabrinuti za svoju ženu?“

Riordan pogleda niz put šišajući bombonu. Pogledom je ispratio pticu koja je prhnula preko reke. Onda je ponovo pogledao u mene, a njegove izvijene usne govorile su da je video ono što i svi. Imam lice koje želite da raspalite: ja sam klinac iz irske radničke porodice zarobljen u telu pravog buržujskog kretena. Mnogo se osmehujem ne bih li se iskupio za svoje lice, ali to mi tek ponekad uspeva. Na koledžu sam čak neko vreme nosio naočare, lažne cvikere s običnim staklima jer sam mislio da ću tako delovati prijatno, bezopasno. „Jasno ti je da tako izgledaš kao još veći kreten?“, bio je Goin komentar. Bacio sam ih i još više se smešio.

Pozvao sam policajce da uđu.

„Uđite unutra da vidite.“

Uz lupu i tresku pojaseva i pištolja, njih dvoje se popeše uz stepenice. Stajao sam na ulazu u dnevnu sobu i

pokazao na rusvaj.

„Oh“, reče policajac Riordan i kratko pucnu zglobovima. Najednom kao da se manje dosađivao.

Riordan i Velaskezova nagnuli su se napred u stolicama za trpezarijskim stolom dok su mi postavljali sva uvodna pitanja: ko, gde, koliko dugo. Bukvalno su načulili uši. Obavili su telefonski razgovor koji nisam čuo i Riordan me je obavestio da su poslali detektive. Imao sam tu čast da su me shvatili ozbiljno.

Riordan me je po drugi put pitao da li sam u poslednje vreme u kraju video nekog nepoznatog, a ja sam ga po treći put podsetio na bande beskućnika koje lutaju Kartidžom, kad je zazvonio telefon. Poleteo sam preko sobe i zgrabio ga.

Osoran ženski glas:

„Gospodine Dane, ovde dom za stare *Komfort Hil*.“ Tamo smo Go i ja smestili našeg oca obolelog od Alchajmerove bolesti.

„Ne mogu sad da pričam, pozvaću vas kasnije“, odbrusio sam i prekinuo vezu. Prezirao sam neraspoložene, neprijatne žene koje su radile u *Komfort Hilu*. Znao sam da se nepravедno ljutim na njih - izluđivalo me je to što se moj otac još uvek drži, a majka je pod zemljom.

Bio je Goin red da ga obiđe. Prilično sam bio siguran da je u julu red na Go. Kao što sam bio siguran da je ona ubeđena da je red na mene. Radili smo to i ranije. Go kaže da sigurno oboje podsvesno zaboravljamo da pošaljemo ček, a da zapravo želimo da zaboravimo svog oca.

Baš sam Riordanu pričao o neznancu kog sam video u komšiničinoj napuštenoj kući, kad se oglasilo zvono na vratima. Oglasilo se zvono na vratima. Zvuči tako obično, kao da očekujem picu.

Ušlo je dvoje detektiva, smoreni na kraju smene. Muškarac je bio krakat i mršav s licem koje se završavalo

oštrom bradicom. Žena je bila začuđujuće ružna - upadljivo, nesvakidašnje ružna: sitne okrugle oči čvrsto usađene poput dva dugmeta, dug povijen nos, koža prošarana sitnim kvržicama, duga, retka kosa prašnjavopepeljaste boje. Sklon sam ružnim ženama. Odgajale su me tri ne baš privlačne žene - moja baba, mama, njena sestra - i sve tri su bile pametne, duhovite i jake, dobre žene. Ejmi je bila prva lepa devojka s kojom sam se ikad zabavljao, stvarno zabavljao.

Ružna žena je prva progovorila, odjek gospođice policajke Velaskez.

„Gospodine Dane? Ja sam detektivka Ronda Boni. Ovo je moj partner, detektiv Džim Gilpin. Koliko shvatamo, zabrinuti ste za svoju ženu.“

Svi smo čuli kad mi je stomak glasno zakrčao, ali pravili smo se kao da nismo.

„Možemo li malo da pogledamo, gospodine?“ upitao je Gilpin. Imao je velike podočnjake i čupave prosede brkove. Košulja mu nije bila izgužvana, ali on ju je nosio kao da jeste; izgledao je kao da bi trebalo da bazdi na cigarete i gorku kafu, iako nije. Mirisao je na antibakterijski sapun.

Poveo sam ih nekoliko koraka do dnevne sobe, još jednom pokazao na rusvaj gde je dvoje mlađih policajaca obazrivo klečalo kao da čekaju da ih zateknu kako rade nešto korisno. Bonijeva me povede ka stolici u trpezariji, dalje od *tragova borbe*, ali tako da ih još uvek vidim.

Dok sam ponavljao isto ono što sam ispričao Velaskezovoj i Riordanu, Ronda Boni nije odvajala svoje vrapčije oči od mene. Gilpin je klekao na jedno koleno, ispitujući dnevnu sobu.

„Da li ste zvali prijatelje ili porodicu, one s kojima bi vaša žena mogla da bude?“, upitala je Ronda Boni.

„Ja... Ne. Ne još. Valjda sam čekao da vi dođete.“

„Ah.“ Osmehnula se. „Da pogađam: najmlađe dete.“

„Molim?“

„Vi ste najmlađi.“

„Imam sestru blizakinju.“ Imam osećaj kao da me u

sebi nekako osuđuje. „Zašto?“ Ejmina vaza ležala je na podu, netaknuta, čušnuta uza zid. Svadbeni dar, japansko remek-delo koje je Ejmi sklanjala svake nedelje kad nam je dolazila čistačica jer je bila ubeđena da će se slomiti.

„Samo nagađam zašto ste nas čekali: navikli ste da neko drugi uvek preuzme inicijativu“, reče Bonijeva. „Takav je moj mlađi brat. Ima veze s tim ko je pre rođen.“ Naškrabala je nešto u beležnicu.

„Dobro.“ Ljutito slegoh ramenima. „Trebalo li vam i moj horoskopski znak ili možemo da počnemo?“

Bonijeva mi se ljubazno osmehnu, čekajući.

„Čekao sam pre nego što sam išta preduzeo jer očigledno nije s nekim prijateljem“, rekao sam i pokazao na nered u dnevnoj sobi.

„Koliko već živite ovde, dve godine?“, upitala je.

„U septembru će biti dve godine.“

„Odakle ste se doselili?“

„Iz Njujorka.“

„Njujork Sitija?“

„Da.“

Pokazala je na sprat, prećutno tražeći dozvolu, i ja klimnuh glavom krenuvši za njom dok me je Gilpin pratio.

„Tamo sam radio kao pisac“, istrtljao sam pre nego što sam uspeo da se zaustavim. Čak i sad, posle dve godine provedene ovde, nisam mogao da podnesem da neko pomisli kako mi je ovo jedini život.

Bonijeva: „Zvuči uzbudljivo.“

Gilpin: „Čega?“

Uskladio sam svoje odgovore s penjanjem uz stepenice: Pisao sam za jedan časopis (korak), pisao sam o pop kulturi (korak) za neki muški časopis (korak). Na vrhu stepeništa, okrenuo sam se i video Gilpina kako se osvrće ka dnevnoj sobi. Nešto mu iznenada pade na pamet.

„Pop kultura?“, doviknuo je i počeo da se penje. „A na šta se to zapravo odnosi?“

„Popularna kultura“, rekoh. Stigli smo do vrha stepeništa, gde nas je čekala Bonijeva. „Filmovi, TV,

muzika ali, hm, znate, ne visoka umetnost, ništa pompezno." Stresao sam se: *pompezno?* Tako nadmeno. Vama tupsonima verovatno moram da prevedem svoj engleski, zarez, učeni govor s istočne obale na engleski, zarez, narodski sa Srednjeg zapada. *Ja si žvrljнем nešto u svoj tefter kad odgledam ti pokretni snimci!*

„Ona obožava filmove“, kaže Gilpin pokazavši na Bonijevu. Bonijeva klima glavom: *tako je*.

„Sad držim *Bar*, u centru grada“, dodajem. Predajem i na nižem koledžu, ali najednom mi je nekako previše jedno da i to dodam. Nisam na sastanku.

Bonijeva je gvirnula u kupatilo, zadržavši mene i Gilpina u hodniku. „*Bar?*“ ponovila je. „Znam to mesto. Stalno se spremam da navratim. Sviđa mi se ime. Baš je meta.“

„Zvuči kao pametan potez“, kaže Gilpin. Bonijeva je krenula ka spavaćoj sobi a mi za njom. „Nije tako loše živeti okružen pivom.“

„Nekad odgovor i *jeste* na dnu flaše“, rekoh, a onda se ponovo stresoh koliko je neprimereno to zvučalo.

Ušli smo u spavaću sobu.

Gilpin se nasmeja.

„Znam taj osećaj.“

„Vidite da je pegla još uvek uključena?“ počeh.

Bonijeva je klimnula glavom, otvorila vrata našeg prostranog garderobera i ušla u njega, uključila svetlo i prelazila rukama u gumenim rukavicama preko košulja i haljina zavlačeći se sve dublje. Najednom je uskliknula, sagla se, okrenula - u ruci je držala savršeno četvrtastu kutiju uvijenu u kitnjasti srebrni papir.

Stomak mi se zgrčio.

„Nekome je rođendan?“, upitala je.

„Godišnjica nam je.“

Bonijeva i Gilpin se trgoše poput paukova, pretvarajući se da nisu.

Kad smo se vratili u dnevnu sobu, mladi policajci su već bili otišli. Gilpin je klekao, ispitujući prevrnuti ležaj.

„Ovaj, malo sam odlepio“, zaustio sam.

„Uopšte vas ne krivim, Nik“, iskreno reče Gilpin. Imao je svetloplave oči koje su igrale, tik koji je baš išao na živce.

„Možemo li nešto da preduzmemo? Mislim, da nađemo moju ženu, jer ona očigledno nije ovde.“

Bonijeva pokaza na portret s venčanja na zidu: ja u smokingu, na licu mi zaleđen kez, ruke kruto obavijene oko Ejminog struka; Ejmi, čvrsto uvijene i lakirane plave kose, dok joj veo leprša na povetarcu na plaži u Kejp Kodu, širom otvorenih očiju jer bi uvek u poslednjem trenutnu trepnula pa se previše trudila da ne trepne. Dan posle Dana nezavisnosti, sumpor od vatrometa meša se sa slanim mirisom okeana - leto.

Bilo nam je lepo na Kejpu. Sećam se da sam posle nekoliko meseci otkrio da je Ejmi, moja devojka, prilično bogata, maženo jedinče roditelja kreativnih genijalaca. Neka vrsta ikone, zahvaljujući istoimenom serijalu knjiga kojih sam se otprilike prisećao iz detinjstva. *Čudesna Ejmi*. Ejmi mi je to objasnila mirnim, odmerenim glasom, kao pacijentu koji se probudio iz kome. Kao da je to već toliko puta radila i nije dobro prošlo - priznanje da je bogata dočekano s prevelikim oduševljenjem, razotkrivanje tajnog identiteta koji nije sama stvorila.

Ejmi mi je rekla ko je i šta je, a onda smo posetili dom Eliotovih na Nantaket Saundu, zaveden u nacionalnom registru istorijskih mesta, išli zajedno na jedrenje i pomislio sam: *Ja sam dečko iz Misurija koji preleće okean s ljudima koji su videli mnogo više od mene. Čak i kad bih sad umislio, počeo da se razmećem, ipak ih ne bih sustigao*. Nisam bio ljubomoran zbog toga. Bio sam zadovoljan. Nikad nisam težio bogatstvu i slavi. Moji roditelji nisu bili veliki sanjari koji su svoje dete zamišljali kao budućeg predsednika. Odgajali su me pragmatični roditelji i svoje su dete zamišljali kao nekakvog službenika

koji nekako zarađuje za život. Ošamutio sam se i od same blizine Eliotovih, dok klizim preko Atlantika i vraćam se u raskošnu restauriranu kuću koju je 1822. godine sagradio kapetan kitolovca, da tamo spremam i jedem obroke od organskih, zdravih namirnica čija imena nisam umeo da izgovorim. Kvinoja. Sećam se da sam mislio da je kvinoja vrsta ribe.

I tako smo se jednog vedrog letnjeg dana venčali na plaži, jeli i pili pod belim šatorom koji se nabirao poput jedra, a nekoliko sati kasnije iskrao sam se s Ejmi u mrak, ka talasima, jer sam se osećao tako nestvarno da sam poverovao da sam se pretvorio u običan treptaj. Ledena izmaglica na koži vratila me je u stvarnost, Ejmi me je vratila u stvarnost, ka zlatnom sjaju šatora gde su se bogovi gostili sve samom ambrozijom. Sve vreme našeg udvaranja bilo je tako.

Bonijeva se nagla da prouči Ejmi.

„Žena vam je veoma lepa.“

„Jeste, prelepa je“, rekoh osetivši kako mi je stomak zaigrao.

„Koja vam je danas godišnjica?“ upitala je.

„Peta.“

Cupkao sam u mestu želeći da nešto *radim*. Nisam hteo da raspravljaju o tome koliko je moja žena ljupka, hteo sam da odu i traže moju jebenu ženu. Mada, nisam to rekao naglas; mnogo toga često ne izgovorim, čak i kad bi trebalo. Prosto je uznemirujuća moja sposobnost da zadržavam i pohranjujem u sebe. U podrumu mog stomaka leže stotine boca prepune besa, očaja i straha, ali to nikad ne biste rekli kad me pogledate.

„Peta, to je velika stvar. Da pogađam, rezervacija kod *Hjustona*?“ upitao je Gilpin. To je bio jedini luksuzni restoran u gradu. Stvarno bi trebalo da probate *Hjuston*, rekla je moja mama kad smo se doselili ovamo, kao da je to jedina mala tajna Kartidža, nadajući se da će se to dopasti mojoj ženi.

„Naravno, kod *Hjustona*.“

Bila je to peta laž koju sam rekao policiji. Tek sam počeo.

EJMI ELIOT DAN

5. ju12008.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

OTEŽALA SAM OD LJUBAVI! PUCAM OD STRASTI! MORBIDNO ugojena privrženošću! Srećni, uposleni bumbar bračnog ushićenja. Prosto zujim oko njega, sva usplahirena samo nešto prčkam i petljam. Postala sam supruga. Zatičem sebe kako, nezgrapno, neprirodno, usmeravam naše razgovore samo da bih mu naglas izgovorila ime. Postala sam supruga, postala sam davež, mogu da zaboravim na članstvo u udruženju Nezavisnih mladih feministkinja. Baš me briga. Vodim njegovu čekovnu knjižicu, podsecam mu kosu. Postala sam toliko retro da ću u jednom trenutku verovatno upotrebiti reč *buđelar* dok vrpoljeći se prolazim kroz vrata u svom lepršavom kaputu od tvida, usana namazanih u crveno, na putu do *salona lepote*. Ništa me ne brine. Čini se da će sve ispasti dobro, a svaka briga prerašće u zabavnu priču koju ćemo prepričavati za večerom. *Nego, dušo, danas sam ubio beskućnika... hahahaha! Ah, što nam je zabavno!* Nik je kao dobro žestoko piće: sve stavlja u pravu perspektivu. Ne drugačiju, već pravu. Shvatam zapravo da s Nikom zaista nije važno ako račun za struju kasni nekoliko dana, ako je moj poslednji kviz ispao pomalo jadan. (Najnoviji, bez šale: „Koje drvo biste bili?“ Ja sam jabuka! To ništa ne znači!) Nema veze što je zlobna kritika pošteno sasekla poslednju knjigu o Čudesnoj Ejmi, dok prodaja nakon klimavog početka pokazuje zapanjujući pad. Nije važno u koju ću boju okrećiti našu sobu, ili koliko ću zakasniti zbog

saobraćaja, ili da li ono što recikliramo stvarno, zaista biva reciklirano. (Iskreno, Njujorče, je l' se reciklira?) Nije važno, jer našla sam onog pravog. A to je Nik, opušten i smiren, pametan i duhovit i nekomplikovan. Bezbrizan, srećan. Fin. S velikim penisom.

Sve ono što ne volim kod sebe potisnuto je duboko u moj um. Možda je to ono što mi se najviše sviđa kod njega, to kako utiče na mene. Zabavna sam. Vesela. U igri sam. Osećam se prirodno srećno i zadovoljno. Ja sam supruga! Zvuči čudno kad to izgovorim. (Ozbiljno, Njujorče, u vezi sa onim recikliranjem - ma daj bar neki mig.)

Radimo svakakve budalaštine zajedno, recimo prošlog vikenda smo se odvezli do Delavera jer nijedno od nas nikad nije imalo seks u Delaveru. Da vam opišem situaciju, jer sad zaista jeste za buduća pokolenja. Prelazimo državnu granicu - *Dobro došli u Delaver!*, piše na tabli, kao i: *Mala čuda*, i: *Prva država*, i: *Domovina neoporezovane kupovine*.

Delaver, država bogatuna.

Pokažem Niku niz prvi zemljani put koji ugledam i pet minuta se kotrljamo dok nas sa svih strana ne opkole borovi. Čutimo. On pomera sedište unazad. Ja zadižem suknju. Ne nosim gaćice, vidim kako mu se usta izdužuju a lice opušta, drogiran, odlučan izraz koji dobije kad se napali. Uzjašem ga, okrenuta mu leđima a licem ka šoferšajbni. Pritisnuta sam uz volan i dok se zajedno pomeramo sirena ispušta tanušne zvuke, kao da me imitira, a moja ruka pritisnuta o šoferšajbnu proizvodi zvuk kao da nešto razmazujem. Nik i ja možemo da svršimo bilo gde; nijedno od nas nema tremu, na šta smo oboje prilično ponosni. Zatim se vozimo nazad kući. Ja usput jedem sušenu govedinu i sedim s nogama na instrument-tabli.

Obožavamo našu kuću. Kuću koju je sagradila *Čudesna Ejmi*. Viktorijanska kuća u Bruklinu koju su nam kupili moji roditelji, baš na Promenadi, s velikim panoramskim pogledom na Menhetn. Grize me savest što

je toliko raskošna, ali savršena je. Kad god mogu, trudim se da ne ostavim utisak razmažene bogatašice. Dosta toga je iz *Uradi sam*. Zidove smo u dva vikenda sami okrećili u prolećnozeleno, bledožuto i baršunastoplavo. U teoriji. Nijedna boja nije ispala onako kako smo mislili, ali pretvarali smo se da nam se ipak sviđaju. Punimo svoj dom džidžabidžama s buvljaka; kupujemo ploče za Nikov gramofon. Sinoć smo sedeli na starom persijskom tepihu, pili vino i slušali izgrebani vinil dok se nebo smrkavalo a svetla Menhetna palila, i Nik reče: „Ovako sam to oduvek zamišljao. Baš ovako sam to zamišljao.“

Vikendom razgovaramo ispod četiri sloja prekrivača, lica zajapurenih pod osunčanim žutim vunenim jorganom. Čak je i patos. Dve stare škripave daske dozivaju nas dok idemo ka vratima. Sviđa mi se, sviđa mi se to što je naša, što se iza prastare podne lampe ili izobličienog glinenog pehara koji stoji pored našeg lončeta za kafu, u kome stoji samo jedna jedina spajalica, krije sjajna priča. Po ceo dan smišljam šta bih lepo mogla da uradim za njega - da kupim sapun s mirisom peperminta koji će mu poput toplog kamena stajati na dlanu, ili možda tanki komad pastrmke koju bih mogla da spremim i poslužim ga, oda u čast njegovih dana provedenih na rečnom brodu. Znam, pravim budalu od sebe. Ipak, sviđa mi se - nikad nisam ni pomislila da bih zbog muškarca mogla da pravim budalu od sebe. Osećam olakšanje. Padam u nesvest čak i zbog njegovih čarapa koje uspeva da seje u neodoljivo zamršenim položajima, kao da ih je neko štene donelo iz druge sobe.

Danas nam je prva godišnjica i otežala sam od ljubavi, iako su nam ljudi non-stop pričali da će prva godina biti baš teška, kao da smo naivna deca koja odlaze u rat. Nije bilo teško. Suđeno nam je da budemo u braku. Danas nam je prva godišnjica i Nik će na pauzi za ručak izaći s posla; čeka ga moja potraga za blagom. Svi putokazi su o nama, o prethodnoj godini koju smo proveli zajedno:

*Gde god da nazebe mužić moj
jelo se služi u radnji toj.*

Odgovor: tom-jam supa iz *Taigrada* u Ulici Prezident. Menadžer će po podne biti tamo s činijicom i sledećim putokazom.

Zatim *Kod Mekmana* u Kineskoj četvrti i statue Alise u Central parku. Velika tura po Njujorku. Završićemo na ribljoj pijaci u Ulici Fulton, gde ćemo kupiti dva prelepa jastoga, a ja ću držati sanduk na krilu dok se Nik nervozno vrpolji pored mene u taksiju. Pohitaćemo kući i ja ću ih ubaciti u novi lonac na našem starom šporetu, sa svom onom prefinjenošću devojke koja je tolika leta provela na Kejpu, dok se Nik kikoće pretvarajući se da se uplašeno skriva iza kuhinjskih vrata.

Ja sam predložila da spremimo hamburgere. Nik je hteo da izađemo - nešto luksuzno, s pet zvezdica - negde gde donose jelo za jelom i gde se konobari razmeću visokoparnim izrazima. Jastozi su tako zlatna sredina, jastozi su, svi nam pričaju (i pričaju i pričaju) ono što čini brak: kompromis!

Ješćemo jastoge s puterom i voditi ljubav na podu, dok nam sa jedne od naših starih džez ploča neka žena peva glasom koji kao da dopire sa drugog kraja tunela. Polako ćemo se opiti dobrim viskijem, Nikovim omiljenim. Daću mu njegov poklon - papir s monogramom iz Krejn&Ko. koji već neko vreme želi, s jasnim sanserif fontom na tamnozelenoj pozadini, debeli svežanj mekog i glatkog papira na kome će raskošnim mastilom zapisivati reči. Pribor za jednog pisca dok njegova supruga možda pokušava da izvuče koje ljubavno pismo.

Zatim ćemo možda ponovo voditi ljubav. I kasno uveče pojesti po hamburger. I popiti još viskija. *Voila*: najsrećniji par u kraju! A kažu da brak zahteva mnogo truda.

NIK DAN

Te noći

BONIJEVA I GILPIN NASTAVILI SU NAŠ RAZGOVOR U policijskoj stanici, koja izgleda kao propala lokalna banka. Naterah sebe da se ne pomeram dok sam četrdeset minuta čekao u nekom sobičku gde su me ostavili samog. Na neki način, pretvarati se da si smiren znači i biti smiren. Sedeo sam pogrbljen nad stolom, brade naslonjene na ruku. Čekao sam.

„Želite li da pozovete Ejmine roditelje?“, pitala je Bonijeva.

„Ne želim da ih uspaničim“, rekao sam. „Ako nam se ona ne javi u roku od sat vremena, pozvaću ih.“

Triput smo vodili taj razgovor.

Konačno, pajkani uđoše i sedoše preko puta mene za sto. Suzdržavao sam se da se ne nasmejem, toliko mi je sve ovo ličilo na neku TV emisiju. Istu ovu prostoriju viđao sam dok sam poslednjih desetak godina noću šetao po kanalima na kablovskoj, a ovo dvoje pajkana - umorni, napeti - ponašali su se kao da su zvezde. Skroz namešteno. Policijska stanica u Epkotu. Bonijeva je čak držala papirnu čašu s kafom i fasciklu koja je ličila na rekvizit. Policijski rekvizit. Na trenutak sam imao neki blesav osećaj da nijedno od nas nije stvarna osoba: *Hajde da se igramo izgubljene žene!*

„Je l' vam dobro, Nik?“, upitala je Bonijeva.

„Dobro sam, zašto?“

„Smešite se.“

Najednom mi više nije bilo do kliberenja.

„Izvinjavam se, samo mi sve ovo...“

„Znam“, reče Bonijeva, pogledavši me kao da me je

potapšala po ruci. „Mnogo je čudno, znam." Nakašljala se. „Prvo, želimo da se osećate prijatno. Ako vam nešto treba, samo kažite. Što nam više informacija sada date, to bolje, ali možete da odete kad god poželite, uopšte nije problem."

„Šta god vam treba."

„Dobro, sjajno, hvala vam", rekla je. „Ovaj, dobro. Hajde prvo da prebrinemo ono najneprijatnije. Da završimo s tim sranjem. Ako je vaša žena zaista oteta - mi to ne znamo, ali ako se ispostavi da jeste - želimo da uhvatimo tog tipa, a kad ga uhvatimo, da ga dobro pritismo. Da ne može da se izvuče. Bez vrđanja."

„Jasno."

„Zato moramo što pre vas da isključimo kao osumnjičenog, znate na šta mislim?"

Mehanički klimnuh glavom. Zapravo nisam znao na šta je mislila, ali želeo sam da ostavim utisak kao da zaista želim da sarađujem. „Šta god vam treba."

„Ne želimo da vas isprepadamo", dodao je Gilpin. „Samo želimo da sve proverimo."

„Slažem se." *Uvek je kriv muž, pomislio sam. Svi znaju da je uvek krivac muž, zašto onda jednostavno ne kažu: Osumnjičen si jer si ti muž, a krivac je uvek muž. Što ne gledaš emisije o zločinima?*

„Dobro, sjajno, Nik", reče Bonijeva. „Prvo da vam uzmemo bris iz usta kako bismo ispitali tragove DNK u kući koji nisu vaši. Je l' to u redu?"

„Naravno."

„Htela bih i da vam časkom pogledam šake zbog tragova baruta. Opet, za svaki slučaj..."

„Ček', ček'. Da li ste našli nešto što ukazuje na to da je moja žena..."

„Ne, ne, ne, Nik", ubacio se Gilpin. Primakao je stolicu stolu i seo na nju okrenuvši je naopako. Pitao sam se da li pajkani to stvarno rade. Ili je neki pametni glumac to uradio, pa su onda pajkani počeli to da rade jer su videli glumce koji igraju pajkane kako to rade i učinilo im se kul?

„Samo pratimo protokol“, nastavio je Gilpin. „Trudimo se da sve proverimo: pogledamo vam šake, uzmemo bris, a kad bismo još mogli da pogledamo i vaša kola...“

„Naravno. Kao što rekoh, šta god treba.“

„Hvala, Nik. Stvarno to cenim. Ponekad nam ljudi otežavaju samo zato što im se može.“

Ja sam bio sušta suprotnost. Otac mi je u detinjstvu usadio prećutni osećaj krivice; bio je od onih ljudi što samo vrebaju i traže razlog da se naljute. Zato je Go prema svemu zauzimala odbrambeni stav i skoro nikad nije trpela ničim izazvana sranja. Ja sam se pretvorio u čoveka koji se nagonski šlihta svakom autoritetu. Mama, tata, nastavnici: *Samo da vama bude lakše, gospodine ili gospođo*. Stalno sam čeznuo za odobravanjem. „Ti bi bukvalno lagao, varao, krao - ma, ubio bi - samo da ljude ubediš da si dobrica“, rekla je jednom Go. Stajali smo u redu za kiš kod Jonah Šimela, nedaleko od Goinog starog stana u Njujorku - eto koliko se dobro sećam tog trenutka - i izgubio sam apetit jer je to što je rekla bilo sasvim tačno a da toga nikad nisam bio svestan i, čim je to izgovorila, pomislio sam: *Ovo nikad neću zaboraviti, ovo je jedan od onih trenutaka koji će mi se zauvek urezati u svest*.

Ćaskao sam malo s pajkanima o vatrometu povodom Četvrtog jula i vremenu, dok su mi pregledali šake tražeći tragove baruta i prelazili vatiranim štapićem preko glatke unutrašnje strane mog obraza. Pretvarali smo se da je ovo nešto sasvim normalno, odlazak zubaru.

Kad su završili, Bonijeva je pred mene stavila još jednu čašu s kafom, stisla mi rame. „Izvinite zbog ovoga. Najgori deo posla. Mislite da ste spremni da sad odgovorite na nekoliko pitanja? Stvarno bi nam mnogo pomoglo.“

„Da, svakako, samo raspalite.“

Spustila je tanki diktafon pred mene na sto, stisla mi rame. „Ne smeta vam? Ovako nećete morati iznova da odgovarate na ista pitanja...“ Htela je da me snimi kako bih se držao jedne priče. *Trebalo bi da pozovem advokata*, pomislih, *ali samo krivcima treba advokat*, zato klimnuh

glavom: *Nema problema.*

„Dakle: Ejmi“, reče Bonijeva. „Koliko ono dugo živite ovde?“

„Tek negde oko dve godine.“

„A ona je rodom iz Njujorka. Njujork Sitija.“

»Da.«

„Da li radi, ima li posao?“, upita Gilpin.

„Ne. Nekad je pisala testove za određivanje ličnosti.“

Detektivi se zgledaše: *Testove?*

„Za tinejdžerske, ženske časopise“, rekoh. „Znate već: Da li ste ljubomoran tip? Uradite naš test i otkrijte! Da li vas se muškarci plaše? Uradite naš test i otkrijte!“

„Baš kul, sviđaju mi se ti testovi“, reče Bonijeva. „Nisam znala da je to zapravo posao. Pisanje tih testova. Mislim, pravo zanimanje.“

„Pa, nije. Više. Internet je pun testova za džabe. Ejmini su bili inteligentniji - imala je master iz psihologije - *ima* master iz psihologije.“ S nelagodom se nasmejah svojoj omašci. „Ali, inteligentno ne može za džabe.“

„A onda?“

Slegao sam ramenima. „Onda smo se preselili ovamo. Trenutno, eto, samo sedi kod kuće.“

„Oh! Onda imate decu, je li?“ procvrkutala je Bonijeva kao da je čula neku dobru vest.

„Ne.“

„Oh. Pa šta onda radi po ceo dan?“

To sam se i ja pitao. Ejmi je nekada bila žena koja je, sve vreme, radila svašta pomalo. Kad smo počeli da živimo zajedno, temeljno je proučila francusku kuhinju, ispoljila hiperbrzu veštinu u baratanju nožem i napravila nadahnuti burgundski gulaš. Za njen trideset četvrti rođendan odleteli smo do Barselone, gde me je zapanjila samo sipajući svakodnevnne fraze na španskom naučene na časovima koje je u tajnosti uzimala. Moja žena je imala briljantan, vrcav um, nezajažljivu znatiželju. Ali njene fiksacije obično je raspaljivala želja za nadmetanjem: imala je potrebu da zadivi muškarce i žene napravi

ljubomornima. *Naravno da Ejmi ume da kuva francuska jela, govori tečno španski, bavi se baštovanstvom, štrika, trči maraton, trguje akcijama, pilotira avionom i pritom izgleda kao manekenka s modne piste.* Sve vreme je morala da bude Čudesna Ejmi. Ovde u Misuriju, žene kupuju u *Targetu*, spremaju pažljivo pripremljene obroke koji ulivaju utehu, smeju se tome koliko su malo španskog zapamtile iz srednje škole. Nadmetanje ih ne zanima. Ejmine neumorne podvige dočekale su s iskrenim prihvatanjem i možda s pomalo sažaljenja. Možda najgori mogući odgovor za moju ženu takmičarskog duha: grad zadovoljnih gubitnika.

„Ima mnogo hobija“, rekoh.

„Zabrinuti ste zbog nečeg?“, upitala je Bonijeva. „Ne brinu vas droga ili pića? Ne želim da kažem išta loše o vašoj ženi. Ne možete ni zamisliti koliko domaćica tako ispunjava dane. Kad si sam sa sobom, dani se nekako otegnu. A ako s pića predeš na drogu - ne mislim samo na heroin nego i na prepisane lekove za smirenje - pa, ima u kraju nekih baš gadnih likova koji se bave prodaj om.“

„Trgovina drogom se baš raširila“, reče Gilpin. „Dosta ljudi je otpušteno iz policije - petina jedinice, a i ovako smo bili u stisci. Mislim, *gadno je*, pretrpani smo.“

„Prošlog meseca su jednoj domaćici, finoj gospođi, izbili zub zbog malo oksikontina“, dodala je Bonijeva.

„Ne, Ejmi bi možda popila čašu vina ili tako nešto, ali droga ne.“

Bonijeva me je pogledala. Ovo očigledno nije bio odgovor koji je želela. „Je l' imala ovde dobrih prijatelja? Pozvali bismo neke od njih, za svaki slučaj. Bez uvrede. Ponekad supružnik poslednji sazna kad se radi o drogi. Ljude je sramota, naročito žene.“

Prijatelji. U Njujorku, Ejmi je sticala i škartirala prijatelje na nedeljnoj bazi; bili su poput njenih projekata. Užasno bi se zagrejala za njih: Pola, koja joj je davala časove pevanja i imala opasno dobar glas (Ejmi je išla na internat u Masačusetsu; obožavao sam kad bi se u retkim

prilikama pored mene ponašala kao prava Novo-engleskinja: *opasno dobro*); Džesi sa kursa za modni dizajn. A kad bih je mesec dana kasnije pitao za Džesi ili Polu, Ejmi bi me pogledala kao da ne razume o čemu pričam.

A bili su tu i muškarci koji su stalno trčkarali za njom, izgarajući da za nju odrade sve one supružničke poslice koje njen suprug nije uspeo da odradi. Da poprave nogaru na stolici, nađu njen omiljeni uvozni azijski čaj. Muškarci za koje se klela da su joj prijatelji, samo dobri prijatelji. Ejmi ih je držala tačno na odgovarajućoj distanci - dovoljno daleko da se ja previše ne naljutim, dovoljno blizu da može da ih pozove prstom i oni će dojuriti.

U Misuriju, bože, stvarno ne znam. Tek tad mi je palo na pamet. *Baš si kretenčina*, pomislih. Ovde smo već dve godine i, posle one navale upoznavanja i pozdravljanja na početku, onih prvih nekoliko mahnitih meseci, Ejmi se ni sa kim nije redovno viđala. Imala je svoju mamu, koja je sad mrtva, i mene - a naši razgovori su se obično svodili na napad i odbranu. Godinu dana po dolasku ovamo pitao sam je s lažnom galantnošću: „I, kako vam se sviđa Severni Kartidž, gospođice Dan?“ „Misliš,

„*Novi Kartidž?*“, odgovorila je. Nisam hteo da je pitam na šta je mislila, ali znao sam da je u pitanju neka uvreda.

„Ima nekoliko dobrih prijatelja, ali uglavnom su tamo na istoku.“

„Njeni roditelji?“

„Žive u Njujorku. Njujork Sitiju.“

„A vi još niste pozvali nikog od njih?“, upitala je Bonijeva, zbunjeno se osmehnuvši.

„Radim *sve ostalo* što od mene tražite. Nisam stigao.“ Potpisao sam dozvolu za praćenje kreditnih i debitnih kartica i Ejminog mobilnog telefona, dao sam im broj Goinog mobilnog i rekao za Su, udovicu iz *Bara*, koja bi možda mogla da posvedoči o tome kad sam došao.

„Najmlađe dete u porodici.“ Odmahnula je glavom. „Stvarno me podsećate na mog mlađeg brata.“ Pauza.

„Kunem se da sam to mislila kao kompliment.“

„Obožava ga“, reče Gilpin zapisujući nešto u beležnicu. „Dobro, znači, izašli ste iz kuće oko pola osam ujutro, a u *Baru* ste se pojavili negde oko podneva, u međuvremenu ste bili na plaži.“

Oko šesnaest kilometara severno od naše kuće nalazi se mostobran, ne baš privlačna gomila peska, mulja i srće od pivskih flaša. Burad s đubretom iz koje se prelivaju čaše od stiropora i prljave pelene. Ali ima jedan izletnički sto u zavetrini ali dobro osunčan i, ako se zagledate direktno u reku, možete da zaboravite na sva druga sranja.

„Ponekad ponesem kafu i novine i samo sedim tamo. Da što bolje iskoristim leto.“

Ne, nisam ni sa kim pričao na plaži. Ne, niko me nije video.

„Mirno mesto sredinom nedelje“, primetio je Gilpin.

Ako policija razgovara s bilo kim ko me zna, vrlo brzo će saznati da retko odlazim na plažu i da nikad ne ponesem kafu samo da bih uživao u jutru. Imam bledu irsku kožu i nemam strpljenja da posmatram pučinu: nisam baš ljubitelj plaže.

Rekao sam to policiji jer je bila Ejmina ideja da odem i sednem negde gde mogu da budem sam, da posmatram voljenu reku i razmišljam o našem zajedničkom životu. Rekla mi je to jutros, kad smo pojeli palačinke. Nagnula se napred za stolom i rekla: „Znam da prolazimo kroz težak period. Nik, još uvek te mnogo volim i znam da moram na mnogo čemu da poradim. Želim da ti budem dobra žena, želim da mi budeš muž i da budeš srećan. Ali moraš da odlučiš šta želiš.“

Očigledno je uvežbavala taj govor; ponosno se osmehnula nakon što ga je izgovorila. A dok je moja žena bila tako pažljiva prema meni, ja sam razmišljao: *Naravno da mora ovo da priredi. Želi da me vidi pored divlje reke, vetar mi mrsi kosu dok gledam ka horizontu i razmišljam o našem zajedničkom životu. Ne mogu samo da odem u*

Dankin Donats.

Moraš da odlučiš šta želiš. Na Ejminu žalost, već sam odlučio. Bonijeva vedro podiže pogled s beleški. „Možete li mi reći krvnu grupu vaše žene?“, upitala je.

„Uh, ne, ne znam.“

„Ne znate krvnu grupu svoje žene?“

„Možda nulta?“, nagađao sam.

Bonijeva se namršti, a onda polako izdahnu kao da radi jogu.

„Dobro, Nik, evo šta *mi* radimo da pomognemo.“ Nabrojala je: prate Ejmin mobilni telefon, pokazuju njenu fotografiju, prate njene kreditne kartice. Razgovaraju sa osuđivanim seksualnim prestupnicima u okolini. Pretresaju naš slabo naseljeni komšiluk. Prisluškiju naš fiksni telefon, za slučaj da neko pozove tražeći otkup.

Nisam bio siguran šta sad da kažem. Lupao sam glavu ne bih li se setio šta se kaže: šta sad u filmu kaže muž? Zависи da li je kriv ili nevin.

„Nisam siguran da sam sad mirniji. Da li - da li je ovo otmica, slučaj nestale osobe, mislim, šta se zapravo dešava?“ Znao sam statistiku, iz iste TV emisije u kojoj sam i sam glumio: ako se u prvih četrdeset osam sati ništa ne otkrije, velika je verovatnoća da će slučaj ostati nerešen. Prvih četrdeset osam sati bilo je od presudnog značaja. „Mislim, moja žena je nestala. Moja žena je *nestala!*“ Shvatio sam da je to prvi put da to izgovaram onako kako je to trebalo izgovoriti: uspaničeno i ljutito. Moj otac je posedovao beskrajn spektr ogorčenosti, gneva, odvratnosti. Trudeći se celog života da ne postanem kao on, ostao sam nesposoban da uopšte pokazujem negativne emocije. Još nešto zbog čega sam ličio na kretena - u stomaku bi mi samo ključalo, ali sa mog lica ne biste ništa zaključili, još manje iz mojih reči. To mi je bio večiti problem: ili previše kontrole, ili bez ikakve kontrole.

„Nik, mi ovo shvatamo *veoma ozbiljno*“, reče Bonijeva. „Momci iz laboratorije već su u vašoj kući, tako ćemo

dobiti više podataka da nastavimo s istragom. U ovom trenutku, što nam više budete rekli o svojoj ženi, to bolje. Kakva je?“

Na pamet mi padoše uobičajene fraze koje muževi izgovaraju: *Draga je, sjajna, fina, brižna.*

„U kom smislu kakva je?“, upitao sam.

„Dajte nam nekakvu predstavu o tome kakva je kao osoba“, pomogla mi je Bonijeva. „Recimo, šta ste joj kupili za godišnjicu? Nakit?“

„Nisam joj još ništa kupio“, rekoh. „Nameravao sam to da uradim po podne.“ Čekao sam da se nasmeje i ponovi „najmlađe dete u porodici“, ali nije.

„Dobro. Pa, onda mi pričajte o njoj. Da li je društvena? Da li je - ne znam kako to da kažem - da li je prava Njujorčanka? Možda to nekome deluje uvredljivo? Možda nekom ide na živce?“

„Ne znam. Nije baš previše druželjubiva, ali nije ni... nije ni toliko gruba pa da joj neko zbog toga... naudi.“

Ovo mi je bila jedanaesta laž. Današnja Ejmi je bila dovoljno gruba da poželi da ponekad povredi. Pričam izričito o današnjoj Ejmi, koja samo neodređeno podseća na ženu u koju sam se zaljubio. Bio je to užasni obrnuti preobražaj iz bajke. Za samo nekoliko godina, stara Ejmi, stalno nasmejana, opuštena devojka, bukvalno je zbacila sebe, gomilu kože i duše, na pod, a iz nje je iskoračila ova nova, nabusita, ogorčena Ejmi. Moja žena više nije bila moja žena već čvor bodljikave žice koji me čika da ga razmotam, a ja i moji debeli, otupeli, nervozni prsti nismo tome bili dorasli. Moji seljački, nevešti prsti, neobučeni za zamršen, opasan zadatak *odgonetanja Ejmi*. Kad bih podigao okrvavljene patrljke, uzdahnula bi i okrenula se svojoj tajnoj mentalnoj beležnici u kojoj je popisivala sve moje nedostatke, većito beležeći razočaranja, slabosti, mane. Dođavola, moja stara Ejmi je bila zabavna. Bila je duhovita. Zasmejavala me je. Zaboravio sam na to. I ona se smejala. Iz dubine grla, odmah iza onog malog udubljenja u obliku prsta, a odatle se najbolje smeje.

Odbacivala je svoje zamerke kao da rasipa ptičiju hranu: sad su tu, a sad ih više nema.

Nije bila ovo u šta se pretvorila, ono čega sam se najviše plašio: gnevna žena. Nisam umeo s gnevnim ženama. Budile su u meni nešto odvratno.

„Voli da naređuje?“, upitao je Gilpin. „Preuzima inicijativu?“

Pomislio sam na Ejmin kalendar koji je išao tri godine unapred i na kome biste našli sastanke zakazane godinu dana unapred: dermatolog, zubar, veterinar. „Voli da planira - znate već, nikad ništa ne improvizuje. Voli da pravi spiskove i da na njima precrtava stavke. Da odrađuje poslove. Zato ovo nema smisla...“

„To ume da izludi čoveka“, saosećajno reče Bonijeva. „Ako i sam nisi takav. Vi mi baš ličite na tip B ličnost.“

„Ja sam, valjda, malo opušteniji“, rekoh. A onda dodadoh ono što se očekivalo da dodam: „Dopunjujemo se.“

Pogledao sam na sat na zidu, a Bonijeva me dotače po ruci.

„Hej, a što ne pozovete Ejmine roditelje? Sigurna sam da će vam biti zahvalni.“

Prošla je ponoć. Ejmini roditelji odlazili su na spavanje u devet; neobično su se ponosili time što tako rano idu u krevet. Sad već čvrsto spavaju i ovo bi za njih bio hitan poziv usred noći. Mobilne telefone su uvek isključivali u 8.45, pa će Rend morati da ustane iz kreveta i ode čak na kraj hodnika kako bi se javio na stari, teški telefon; uspetljače se oko naočara, unervozila se oko stone lampe. Ponavljače u sebi zašto sve ne treba da brine zbog telefonskog poziva usred noći, navodeći sve one bezazlene razloge zbog kojih je telefon mogao da zazvoni.

Dvaput sam okrenuo broj, a onda prekinuo vezu pre nego što je zazvonilo. Kad je konačno zazvonilo, umesto Renda javila se Meribet, čiji mi duboki glas zazuja u ušima. Stigao sam samo da kažem „Meribet, ovde Nik“, a onda sam pukao.

„Nik, šta je bilo?“

Udahnuo sam.

„Je l' Ejmi? Reci mi.“

„Ja, ovaj... izvini, trebalo je da pozovem... “

„Reci mi, dođavola!“

„Ne m-možemo da nađemo Ejmi“, promucuo sam.

„Ne možete da *nađete* Ejmi?“

„Ne znam...“

„Ejmi je nestala?“

„Nismo baš sigurni, još uvek...“

„Od kada?“

„Nismo sigurni. Izašao sam jutros, nešto posle sedam...“

„I čekao si do sada da nas pozoveš?“

„Izvini, nisam hteo da...“

„Isuse Hriste. Večeras smo igrali tenis. *Tenis*, a mogli smo da... Bože. Da li je uključena policija? Obavestio si ih?“

„Evo sad sam u policijskoj stanici.“

„Nik, daj mi onog zaduženog za istragu. Molim te.“

Kao neki klinac, otišao sam po Gilpina. *Mamica moje žene hoće da razgovara s vama.*

Sad kad sam pozvao Eliotove, postalo je zvanično. Slučaj *Ejmi je nestala* se širio.

Krenuo sam nazad u sobu za ispitivanje kad začuh glas svog oca. Ponekad, u naročito neugodnim trenucima, čuo bih njegov glas u glavi. Ali ovo je stvarno bio glas mog oca, ovde. Njegove reči dopirale su kroz krkljanje, kao nešto što izbija iz smrdljive baruštine. *Kučko kučko kučko.* Moj otac, skrenuo umom, istresao bi se na svaku ženu koja bi ga i najmanje naljutila: *kučko kučko kučko.* Gvirnuo sam u konferencijsku salu i ugledao ga kako sedi na klupi uza zid. Nekada je bio lep čovek, snažan, s rupicom na bradi. *Toliko sladak da boli*, kako ga je opisala moja tetka. Sad je, ulepljene plave kose, blatnjavih

pantalona i izgrebanih ruku kao da se probijao kroz trnje, sedeo i mrmljao nešto gledajući u pod. Stezao je i opuštao mišiće ruku koji još nisu atrofirali, a niz bradu mu je, poput puževog traga, curila pljuvačka. Pored njega je sedela ukočena policajka i ljutito napućenih usana trudila se da ga ignoriše: *Kučko kučko kučko rekao sam ti kučko.*

„Šta se dešava?“, upitao sam je. „To mi je otac.“

„Primili ste naš poziv?“

„Kakav poziv?“

„Da dođete po svog oca.“ Naglašavala je reči kao da sam tupavi desetogodišnjak.

„Ja... Žena mi je nestala. *Ovde* sam skoro celu noć.“

Blenula je u mene ništa ne kapirajući. Videlo se da razmatra da li da žrtvuje svoju prednost i izvini se, raspita. A onda je moj otac opet počeo *kučko kučko kučko* i ona odluči da ipak zadrži prednost.

„Gospodine, iz *Komfort Hila* pokušavaju da vas dobiju ceo dan. Vaš otac je rano jutros išetao kroz požarni izlaz. Kao što vidite, ima nekoliko ogrebotina i poderotina, ali nije povređen.

Pokupili smo ga pre nekoliko sati, dok je dezorijentisan išao niz Kiver roud. Pokušavali smo da stupimo u vezu s vama.“

„Bio sam ovde“, rekoх. „U drugoj sobi, dođavola, kako to niko nije ukapirao?“

Kučko kučko kučko, govorio je moj otac.

„Gospodine, molim vas da mi se ne obraćate tim tonom.“ *Kučko kučko kučko.*

Bonijeva je naredila jednom policajcu - muškarcu - da odveze mog oca u dom kako bismo mogli da završimo razgovor. Stajali smo na stepeništu pred policijskom stanicom i gledali ga kako, još uvek mrmljajući, ulazi u kola. Sve to vreme uopšte nije konslatovao da sam tu. Kad su se odvezli, nije se čak ni osvrnuo. „Vas dvojica niste naročito bliski?“ upitala je.

„Mi smo školski primer udaljenosti.“

Oko dva ujutro policija je završila s pitanjima i ugorala me u kola, predloživši mi da se dobro naspavam i vratim u jedanaest zbog konferencije za štampu u podne.

Nisam pitao mogu li da idem kući. Tražio sam da me odvezu kod Go jer sam znao da je budna i da će popiti jedno piće sa mnom, napraviti mi sendvič. Jadno, ali u tom trenutku želeo sam samo da mi neka žena napravi sendvič i ne postavlja nikakva pitanja.

„Nećeš da ideš da je tražiš?“ predložila je Go dok sam jeo. „Možemo da se provozamo.“

„Besmisleno je“, tupo rekoh. „Gde da je tražim?“

„Jebote, Nik, ovo je stvarno ozbiljno.“

„Znam, Go.“

„Onda se tako i ponašaj, važi, *Lense*? Nemoj tu jebote da mi *mojaovajmojaovajmojaovaj*. Promumlala je kao i uvek kad je htela da dočara moju neodlučnost, usput zbunjeno zakolutavši očima i iskopavši moje kršteno ime. Kome još s licem kakvo je moje treba ime *Lens*? Pružila mi je čašu viskija. „I popij ovo, ali samo to. Ne želiš da sutra budeš mamuran. Gde li je, jebote? Bože, muka mi je.“ Nasula je sebi čašu, popila veliki gutljaj, onda pokušala da pijucka, ushodavši se po kuhinji. „Zar te ne brine, Nik? Da ju je neki tip, ne znam, video na ulici i jednostavno rešio da je otme? Tresnuo je u glavu i...“

Zurio sam u nju. „Zašto si rekla *tresnuo je u glavu*, šta si jebote time mislila?“

„Izvini, nisam htela da ulazim toliko u detalje, samo... ne znam, samo nešto razmišljam. O nekom luđaku.“ Nasula je sebi još malo viskija.

„Kad smo već kod luđaka“, rekoh, „tata je danas opet izašao, našli su ga kako luta niz *River roud*. Sad je opet u *Komfortu*.“

Slegla je ramenima: *dobro*. Ovo je bilo treći put u tri meseca da je naš otac zbrisao. Go je palila cigaretu, još uvek razmišljajući o Ejmi. „Mislim, zar ne možemo nekom da se obratimo?“ upitala je. „Da nešto uradimo?“

„Isuse, Go! Je l' hoćeš da se osećam još nemoćnije nego što se već osećam?“, odbrusio sam. „Nemam pojma šta bi trebalo da uradim. Ne postoji priručnik 'Kad vam žena nestane'. U policiji su mi rekli da mogu da idem. Otišao sam. Samo radim ono što mi kažu.“

„Naravno“, promrmljala je Go, koja je celog života pokušavala da me pretvori u buntovnika. Bez uspeha. Ja sam bio klinac koji se u srednjoj školi na vreme vraćao iz izlazaka; bio sam pisac koji je poštovao rokove, čak i one lažne. Poštovao sam pravila jer ako se pridržavate pravila, sve obično ide glatko.

„Jebiga, Go, za nekoliko sati se vraćam u stanicu, kapiraš? Možeš li, molim te, bar na trenutak da budeš ljubazna prema meni? Usrao sam se od straha.“

Pet sekundi netremice smo zurili jedno u drugo, a onda mi je Go ponovo napunila čašu i izvinila se. Sela je pored mene, stavila mi ruku na rame.

„Jadna Ejmi“, rekla je.

EJMI ELIOT DAN

21. april 2009.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

JADNA JA. Da VAM OPIŠEM SITUACIJU: KEMBEL, INZLI I JA smo u Sohau, večeramo u *Tablou*. Brdo tartova sa kozjim sirom, jagnjećih čufti i rukole. Ne znam čemu tolika frka. Ali idemo obrnutim redom: prvo večera, onda piće u jednom malom separeu koji je Kembel rezervisala, mini-niša gde za velike pare možete da se izležavate na mestu ne mnogo različitom od, recimo, vaše dnevne sobe. Ali dobro, zabavno je ponekad uraditi nešto blesavo, trendi. Sve smo se previše skockale u drečave haljinice, na visokim potpeticama i sve jedemo male porcije zalogajčica hrane, jednako dekorativne i ništavne kao i mi.

Pričale smo o tome da naši muževi svrate i pridruže nam se na piću. I eto nas, nakon večere, ušuškane u našem separeu. Konobarica, koja bi mogla da ide na audiciju za ulogu zajapurenog devojčurka tek pristiglog u grad, njima je donela mohito i martini, a meni burbon.

Ponestaje nam tema za razgovor; utorak je i nijedna nije nešto posebno raspoložena. Polako pijuckamo piće: Inzli i Kembel imaju kao nešto zakazano za sutra ujutro, a ja moram na posao, tako da se ne zagrevamo za neki veliki provod, usporavamo, otupele i smorene. Otišle bismo već da ne očekujemo momke da eventualno navrate. Kembel stalno pogledava na svoj blekberi, Inzli zagleda svoje zategnute listove iz raznih uglova. Prvi stiže Džon - grdno se izvinjava Kembel, široko nam se osmehuje i izljubi nas, čovek koji je prosto ushićen što je tu, prosto oduševljen što

je stigao pred sam kraj koktel zabave na drugom kraju grada samo da ispije piće i krene kući sa svojom ženom. Džordž dolazi dvadesetak minuta kasnije - smeten, napet, kratko se izvinjava zbog posla, Inzli se istresa na njega: „Kasniš četrdeset minuta.“ On uzvraća: „Da, izvini što nam zarađujem za život.“ Njih dvoje jedva da se obraćaju jedno drugom, mada razgovaraju sa ostalima.

Nik se nije ni pojavio; nije ni zvao. Čekamo još četrdeset pet minuta, Kembel je sva brižna („Verovatno je u poslednjem trenutku dobio neki rok koji mora da ispuni“, kaže i osmehuje se dobrom starom Džonu, koji nikad ne dopušta da nekakvi rokovi u poslednjem trenutku pokvare planove njegove žene); Inzlina ljutnja na muža polako se topi kad shvati da je on samo drugi najveći kreten u grupi („Dušo, sigurna si da ti nije poslao ni poruku?“).

Ja, ja se samo osmehujem: „Ko zna gde je - naći ću ga kod kuće.“ A onda je red na prisutne muškarce da se zapanje: *Misliš, može i tako? Da se izvučem i ne dođem, bez gadnih posledica? Bez nabijanja krivice, ljutnje i durenja?*⁷.

Pa, možda ne za vas, momci.

Nik i ja se ponekad naglas smejemo užasima na koje žene primoravaju svoje muževe kako bi im dokazali svoju ljubav. Besmisleni zadaci, bezbroj žrtava, beskonačni sitni ustupci. Te muškarce zovemo *poslušne ovčice*.

Nik će doći kući, znojav, zajedljiv i pripit od piva popijenog na sportskom igralištu, a ja ću se sklupčati u njegovom krilu, pitati ga kakva je bila utakmica, pitati ga da li se njegov drugar Džek dobro proveo, a on će reći: „Ma, zarazio se *ovčijim* boginjama - jadna Dženifer je imala baš stresnu nedelju i baš joj je trebalo da on ostane kod kuće.“

Ili njegov ortak s posla koji ne može da ode na piće jer je njegovoj devojci baš stalo da svrati do nekog bistroa gde ona večera s prijateljicom iz drugog grada. Da ih konačno upozna. I da pokaže kako je poslušna njena ovca: *Dođe*

kad ga pozovem i vidi kako je lepo doteran!

Obuci ovo, nemoj ovo da obučeš. Uradi ovo sad, a ovo kad ugrabiš priliku, a kad to kažem, mislim sad. I definitivno, definitivno zbog mene zaboravi na sve ono što voliš, kao dokaz da mene voliš najviše.

To se mi žene natpišavamo - dok se šepurimo po našim književnim klubovima i koktelima, malo šta mi žene više volimo nego da do najsitnijih detalja iznosimo sve žrtve koje naši muškarci podnose zbog nas. Tema i odgovor, gde je odgovor: „Ooo, što je to *slatko*.“

Srećna sam što ne pripadam tom klubu. Ne učestvujem u tome. Ne palim se na manipulaciju emocijama, na to da teram Nika da glumi nekakvog srećnog mužića - da uz sleganje ramenima, vedro, pokorno odgovara: *Dušo, idem da bacim đubre!* Muškarac o kome svaka žena sanja, pandan slatke, seksi, opuštene žene koja voli seks i žestoko piće o kojoj mašta svaki muškarac.

Volim da verujem da sam dovoljno samouverena, sigurna i zrela da znam da me Nik voli a da ne mora to stalno da dokazuje. Ne moram stalno prijateljicama da prepričavam jadne pričice o poslušnim ovčicama; zadovoljavam se time da mu dozvolim da bude ono što jeste.

Ne znam zašto je ženama to toliko teško.

Kad se posle večere vratim kući, moj taksi se zaustavlja baš u trenutku kad Nik izlazi iz svog i on stoji na ulici i pruža ruke ka meni sa širokim osmehom na licu - „Dušo!“ - potrčim i bacim mu se u zagrljaj, a on pritisne čekinjavi obraz uz moj.

„Šta si radio večeras?“ pitam.

„Neki drugari su igrali poker posle posla, pa sam se malo zadržao. Nadam se da ti ne smeta.“

„Naravno da ne“, kažem. „Proveo si se bolje nego ja.“

„Ko je sve došao?“

„Ma, Kembel i Inzli i poslušne ovce. Dosadno. Izvukao si se. Baš šugavo večer.“

Privija me tim snažnim rukama uz sebe i vuče uz stepenice. „Bože, što te volim“, kaže.

Sledi seks i nešto žestoko i noć prospavana u slatkom, iscrpljenom klupku u našem velikom mekom krevetu. Jadna ja.

NIK DAN

Dan posle nestanka

NISAM POSLUŠAO Go U VEZI S PIĆEM. SEDEO SAM SAM NA sofi i popio pola flaše, a osamnaesti udar adrenalina nastupio je baš kad sam pomislio da ću konačno zaspati: oči su mi se sklapale, nameštao sam jastuk, oči su mi se sklopile, a onda ugledah svoju ženu, plave kose ulepljene od krvi, uplakanu i zaslepljenu od bola, vuče se po podu naše kuhinje. Doziva me. *Nik, Nik, Nik!*

Cugnuo sam nekoliko puta iz flaše, psihički se pripremajući za san, bez mnogo uspeha. San je poput mačke: dolazi ti samo kad ga ignorišeš. Popio sam još i nastavio svoju mantru. *Prestani da razmišljaš, cug, isprazni misli, cug, odmah, ozbiljno, isprazni misli, i to odmah, cug. Sutra moraš da budeš bistre glave, moraš da spavaš!* Cug. Do zore sam uspeo samo malo da dremnem i probudio sam se sat kasnije s mamurlukom. Ne baš najgorim, ali pristojnim mamurlukom. Osećao sam se slabo i otupelo. Smrdljivo. Možda još malčice pripito. Odšepesao sam do Going subarua, a svaki korak delovao je strano, kao da mi noge idu unazad. Dobio sam kola na privremeno korišćenje; policija je ljubazno prihvatila moju malo korišćenu džetu i moj laptop da ih ispita - sve je to samo formalnost, uveravali su me. Odvezao sam se kući da uzmem nešto pristojne odeće.

Troje policijskih vozila stajalo je u mom bloku, a ono malo komšija se ustumaralo. Karla nije bilo, ali tu su bili Džen Teverer - hrišćanka - i Majk, otac trogodišnjih trojki dobijenih vantelesnom oplodnjom - Triniti, Tofer i Talula. („Mrzim ih sve samo zbog imena", rekla je Ejmi, uvek strogo osuđujući sve što je u modi. Kad sam pomenuo da

je i ime Ejmi nekad bilo u modi, moja žena je rekla: „Nik, znaš kako sam dobila ime.“ Nisam imao pojma o čemu priča.)

Džen izdaleka klimnu glavom ne pogledavši me u oči, ali Majk mi priđe kad sam izašao iz kola.

„Baš mi je žao, čoveče, ako mogu nešto da uradim, samo reci. Bilo šta. Jutros sam pokosio travu, tako da bar o tome ne moraš da brineš.“

Majk i ja smo naizmenično kosili sva napuštena oduzeta imanja u naselju - obilne prolećne kiše pretvorile su dvorišta u džungle, što je namamilo veliki broj rakuna da se dosele. Bilo ih je svuda, noću su nam grickali đubre, uvlačili nam se u podrume, leškarili na našim tremovima poput lenjih kućnih ljubimaca. Čini se da ih košenje trave nije oteralo, ali sad smo bar mogli da ih vidimo kad dolaze.

„Hvala ti, drugar“, reko.

„Čoveče, moja žena je prohisterisala čim je čula“, rekao je. „Skroz je prohisterisala.“

„Baš mi je žao zbog toga“, rekao sam. „Moram...“ pokazao sam na svoja vrata.

„Samo sedi, gleda Ejmine slike i plače.“

Nisam ni sumnjao da se na hiljade Ejminih slika pojavilo preko noći, samo da bi se zadovoljile patetične potrebe žena poput Majkove supruge. Nisam voleo žene koje mnogo drame.

„Hej, moram da pitam...“ zausti Majk.

Potapšao sam ga po ruci i još jednom pokazao na vrata kao da imam neka neodložna posla. Okrenuo sam se pre nego što je stigao da postavi još pitanja i pokucao na vrata sopstvene kuće.

Policajka Velaskez otpratila me je na sprat, do *moje* spavaće sobe, do *mog* garderobera - pored srebrnaste, savršeno umotane kutije s poklonom - i dozvolila mi da rovarim po svojim stvarima. Osetio sam napetost dok sam birao odeću pred ovom mladom ženom s dugom smeđom pletenicom koja me verovatno procenjuje, formira nekakvo mišljenje. Na kraju sam naslepo zgrabio nešto:

konačni izgled bio je poslovno-ležeran, široke pantalone i kratki rukavi, kao da idem na neku konvenciju. Pade mi na pamet da bi se mogao napisati zanimljiv tekst na temu odabira odgovarajuće odeće kad vam voljena osoba nestane. Nezasiti pisac u meni željan priče, nemoguće gaje isključiti.

Nagurao sam sve u torbu i ponovo se okrenuo, pogledavši u poklon na podu.

„Mogu li da pogledam šta je unutra?“ upitao sam je.

Oklevala je, a onda, odlučivši da ne rizikuje, odgovorila: „Ne, žao mi je, gospodine. Bolje ne još.“

Ivica ukrasnog papira bila je pažljivo rasečena. „Da li je neko pogledao šta je unutra?“

Klimnula je glavom.

Zaobišao sam Velaskezovu i krenuo ka kutiji.

„Ako ste već pogledali, onda...“

Isprečila se ispred mene.

„Gospodine, ne mogu vam dozvoliti da to uradite.“

„Ovo je smešno. Za mene je, od moje žene...“

Ponovo sam je zaobišao, sagao se i stavio ruku na ugao kutije kad me je ona obuhvatila rukom oko grudi. Najednom me je preplavio bes što se ova žena drznula da mi u *mojoj kući* naređuje. Ma koliko se trudio da budem majčin sin, glas mog oca nepozvan mi se javljao u glavi, puneći je užasnim mislima, poganim rečima.

„Gospodine, ovo je mesto zločina, vi...“

Glupa kučko.

Najednom se u sobi stvorio njen partner Riordan, pa se i on bacio na mene, pokušavao sam da ih se oslobodim - *dobro, dobro, jebote* - a oni me poteraše niz stepenice. Neka žena klečala je pored ulaznih vrata, njuškala nešto duž podnih dasaka, pretpostavljam tražeći kapljice krvi. Ravnodušno me je pogledala, a onda se vratila svom poslu.

Dok sam se vozio nazad do Go da se presvučem, naterah sebe da se opustim. Ovo je samo jedna u nizu neprijatnosti i gluposti koje će policija napraviti dok traje

istraga (volim pravila koja imaju smisla, ne ona nelogična), zato moram da se smirim: *Nemoj izazivati pajkane*, govorio sam sebi. Ponovi ako treba: *Nemoj izazivati pajkane*.

Kad sam ušao u policijsku stanicu, naleteo sam na Bonijevu, koja mi, ohrabrujući, kao da mi nudi topli mafin, reče:

„Nik, tvoji tast i tašta su ovde.“

Meribet i Rend Eliot stajali su zagrljeni. Nasred policijske stanice, izgledali su kao da poziraju za fotografije s mature. Uvek sam ih tako viđao, dodiruju se po rukama, maze bradama, trljaju obrazima. Kad god bih došao u dom Eliotovih, počeo bih opsesivno da se nakašljavam - *evo me ulazim* - jer su iza svakog čoška mogli biti Eliotovi koji se miluju. Pri svakom rastanku ljubili su se u usta, a Rend bi u prolazu uhvatio ženu za zadnjicu. Za mene je to bilo nešto strano. Roditelji su mi se razveli kad mi je bilo dvanaest godina i mislim da sam jednom, kad sam bio baš mali, bio prisutan kad su se nedužno poljubili u obraz kad je to bilo nemoguće izbeći. Božić, rođendani. Suvih usana. I kad su bili najsrećniji u braku, komunikacija među njima bila je isključivo poslovna: *Opet smo ostali bez mleka. (Kupiču ga danas.) Ovo mora lepo da mi se ispegla. (Uradiću to danas.) Je l' toliko teško kupiti mleko? (Muk.) Dođavola, odmah da si obukla kaput i otišla da kupiš to proketo mleko. Odmah.* Ove poruke i naređenja izdavao je moj otac, menadžer srednjeg nivoa u telefonskoj kompaniji koji se prema mojoj majci odnosio u najboljem slučaju kao prema nesposobnom radniku. U najgorem? Nikad je nije tukao, ali bi njegov nemi bes ispunio kuću danima, nedeljama, tako da se od vlage u vazduhu jedva disalo, a on se šunjavao po njoj isturene donje vilice, zbog čega je ličio na ranjenog, osvetoljubivog boksera i toliko glasno škrugućući zubima da si ga čuo na drugom kraju sobe. Bacao je stvari pored nje, ali nikad ne direktno na nju. Siguran sam da je sebi

govorio: *nikad je nisam udario*. Siguran sam da zbog tog detalja nikad sebe nije video kao nasilnika. Ali pretvorio je našu porodicu u beskonačnu vožnju kolima za čijim volanom je besni vozač s pogrešnim uputstvima, odmor koji nikad nije imao šanse da bude zabavan. *Nemoj sad da okrenem ova kola nazad*. Molim te, stvarno, okreni ih.

Mislim da otac nije imao problem baš sa mojom majkom. Jednostavno nije voleo žene. Mislio je da su glupe, nebitne, dosadne. *Ona glupa kučka*. Omiljeni izraz za svaku ženu koja ga je nervirala: žena u drugim kolima, konobarica, naše nastavnice, koje nikad nije ni upoznao s obzirom da su roditeljski sastanci previše ličili na nešto što je samo za žene. Još se sećam kad je 1984. Džeraldina Feraro imenovana kao kandidatkinja za potpredsednika, svi smo zajedno gledali na vestima pre večere. Moja majka, sićušna, draga mamica, spustila je ruku na Goin potiljak i rekla: *Pa, mislim da je to divno*. A tata je isključio televizor i rekao: *Ma to je neka šala. Znaš da je to prokleta šala. Kao da gledaš majmuna kako vozi bicikl*.

Majci je trebalo još pet godina da konačno odluči da joj je dosta. Jednog dana sam se vratio iz škole, a oca nije bilo. Ujutro je bio tu, a po podne ga nije bilo. Mama nas je posela za trpezarijski sto i objavila:

„Vaš otac i ja odlučili smo da bi za sve bilo najbolje da živimo odvojeno.“ Go je briznula u plač i rekla: „Bože, mrzim vas oboje!“ a onda, umesto da odjuri u svoju sobu kao što je scenario nalagao, prišla je mami i zagrlila je.

I tako je otac otišao, a moja mršava, namučena majka postala je debela i srećna - prilično debela i izuzetno srećna - kao da je od početka tako i trebalo da bude: izduvani balon napunjen vazduhom. Za godinu dana preobrazila se u uposlenu, srdačnu, veselu gospođu kakva je bila sve do svoje smrti, a njena sestra govorila je nešto u stilu: „Bogu hvala pa se stara Morin vratila“, kao da je žena koja nas je odgajala bila uljez.

Što se oca tiče, godinama sam s njim razgovarao telefonom otprilike jednom mesečno, učtivo i samo

prenoseći novosti, izlažući sve što se izdešavalo. Jedino što je moj otac ikad pitao u vezi sa Ejmi bilo je: „Kako je Ejmi?“, ne očekujući kao odgovor ništa više od „dobro je“. Ostao je tvrdoglavo hladan, čak i kad je u šestoj deceniji počeo da tone u demenciju. *Ako poraniš, nikad nećeš zakasniti.* Tatina mantra, a to se odnosilo i na početak Alchajmerove bolesti - postepeno propadanje sve do iznenadnog naglog pada, zbog koga smo svog nezavisnog oca ženomrscu morali da preselimo u ogromni dom koji je zaudarao na pileću čorbu i pišačku, gde će biti okružen ženama koje će mu sve vreme pomagati. Ha.

Moj otac je imao nedostataka. Tako nam je uvek govorila naša dobrodušna majka. Imao je nedostataka, ali nije mislio zlo. Lepo od nje što je tako govorila, ali jeste nam naneo zlo. Sumnjam da će se moja sestra ikad udati: ako je tužna ili uznemirena, mora da bude sama - plaši se da bi se neki muškarac mogao narugati njenim suzama. Ni sa mnom nije ništa bolje. Sve ono dobro nasledio sam od mame. Umem da se šalim, da se smejem, da zadirkujem, da slavim, pružim podršku i pohvalim - u suštini, umem ja da se ponašam normalno - ali ne umem sa gnevnim ili uplakanim ženama. Osećam kako očev bes na najodvratniji način izbija iz mene. Ejmi bi imala šta da vam kaže o tome. Definitivno bi vam rekla, da je ovde.

Trenutak sam posmatrao Renda i Meribet dok me nisu приметili. Pitao sam se koliko će biti besni na mene. Učinio sam ono neoprostivo kad sam toliko odugovlačio da ih pozovem. Zbog mog kukavičluka, moji tast i tašta zauvek će pamtiti tu noć kad su igrali tenis: toplo veče, lenjo ispucane žute loptice skakuću po terenu, škripa teniskih patika, četvrtak veče koje su proveli kao i obično, a ćerka im je nestala.

„Nik“, reče Rend ugledavši me. Napravio je tri krupna koraka ka meni i, dok sam se spremao za udarac, očajnički snažno me je zagrlio.

„Kako se držiš?“, prošaptao mi je u vrat i počeo da se njiše. Konačno je glasno progutao knedlu zatomivši jecaj i

zgrabio me za mišice. „Naći ćemo Ejmi, Nik. Nema druge. Veruj u to, važi?“ Rend Eliot je još nekoliko sekundi zurio u mene svojim plavim očima, a onda je ponovo pukao - triput je zahripao poput devojke, kao da štuca - a Meribet mu je prišla u zagrljaj, zaronivši lice pod muževljevu mišku.

Kad su se razdvojili, pogledala je u mene ogromnim preneraženim očima. „Ma ovo je... ovo je prava *noćna mora*“, rekla je. „Kako si, Nik?“

Kad je Meribet pitala *kako si*, nije pitala čisto iz ljubaznosti, bilo je to egzistencijalno pitanje. Proučavala mi je lice, a ja sam bio ubeđen da proučava i mene i da će nastaviti da beleži svaku moju misao i svaki pokret. Eliotovi su verovali da svaku osobinu treba razmotriti, proceniti, kategorisati. Sve ima neko značenje, sve se može iskoristiti. Mama, tata, dete, troje naprednih ljudi sa tri master diplome iz psihologije - do devet ujutro razmišljali su više nego što većina razmišlja za ceo mesec. Sećam se da sam jednom za večerom odbio pitu od višanja, a Rend je nakrivio glavu i rekao: „Aaah! Buntovnik. Prezire jednostavan, simbolični patriotizam!“ A kad sam pokušao da to okrenem na šalu rekavši da mi se nije dopao ni kolač od višanja, Meribet je dotakla Renda po ruci. „Zbog razvoda. Sva ona hrana za dobro raspoloženje, deserti koje porodica jede zajedno, za Nika su to samo loša sećanja.“

Smešno, ali neviđeno slatko, koliko su energije ti ljudi ulagali pokušavajući da me shvate. Odgovor: ne volim višnje.

Do pola dvanaest u stanici je sve uzavrelo od buke. Zvonili su telefoni, ljudi su se dovikivali s jednog na drugi kraj prostorije. Najednom se pored mene pojavila neka žena čije ime nisam uspeo da ukačim i koju sam video samo kao brbljivu kosmatu glavu. Nisam imao pojma koliko je dugo već tu: „...a najvažnije je, Nik, samo da neko počne da traži Ejmi, da ona zna da ima porodicu koja je voli i želi da se ona vrati. Sve će biti pod kontrolom. Nik, moraćeš da... Nik?“

„Aha“

„Ljudi će želeći da čuju kratku izjavu njenog muža.“

Go je hitala ka meni s drugog kraja sobe. Dovezla me je do stanice, a onda svratila do *Bara* na pola sata da posvršava poslove i sad se vratila, pa se, kao da me je ostavila na nedelju dana, provlačila između stolova ne obazirući se na mladog policajca koji je očigledno dobio zadatak da je pristojno, tiho i dostojanstveno uvede.

„Sve okej zasada?“, upitala je Go čvrsto me zagrlivši jednom rukom, ortački. Mi Danovi ne umemo baš najbolje da se grlimo. Go me dotače palcem po desnoj bradavici. „Volela bih da je mama ovde“, prošaptala je tačno ono što sam i ja pomislio. „Nema ništa novo?“, upitala je odmakavši se.

„Ništa, ništa jebote..“

„Po izgledu bih rekla da se grozno osećaš.“

„Osećam se posrano.“ Spremao sam se da joj kažem kakva sam budala što je nisam poslušao u vezi s pićem.

„I ja bih popila celu flašu.“ Potapšala me je po leđima.

„Sad će još malo“, reče žena iz odeljenja za odnose s javnošću koja se kao čarolijom ponovo stvorila tu. „Nije loša posećenost, s obzirom da je vikend za Četvrti jul.“ Poterala nas je sve ka sumornoj sali za konferencije - aluminijumske roletne, stolice na rasklapanje i šačica reportera koji se dosađuju - pa na binu. Osećao sam se kao trećerazredni govornik na osrednjoj konvenciji, ja u poslovno-ležernim farmerkama, obraćam se zarobljenoj publici, ljudima ošamućenim zbog vremenske razlike, koji sanjare o tome šta će ručati. Ali primetio sam da su se novinari razbudili čim su me ugledali - a kako i ne bi: mlad, privlačan tip - a onda je žena zadužena za odnose s javnošću stavila na najbliže postolje nekakav kartonski poster na kome je bila uvećana fotografija Ejmi u njenom najsajnijem izdanju, to lice za kojim biste se osvrnuli: *Ma zar je moguće da je toliko lepa?* Moguće je i bila je. Zurio sam u fotografiju svoje žene dok su aparati škljocali

fotografišući me kako zurim. Setio sam se onog dana u Njujorku kad sam je ponovo našao: sve što sam video bili su plava kosa i njen potiljak, ali znao sam daje to ona i shvatio to kao nekakav znak. Koliko sam miliona glava video u životu, ali znao sam da je to što lebdi ispred mene Sedmom avenijom Ejmina lepa lobanja. Znao sam daje to ona i da ćemo biti zajedno.

Blicevi su sevali. Okrenuo sam se, a pred očima mi zaigraše tačkice. Bilo je nestvarno. Tako ljudi uvek opisuju trenutke koji su jednostavno neobični. Pomislio sam: *Jebote, nemate vi pojma šta je to nestvarno*. Sada me je opasno hvatao mamurluk, levo oko pulsiralo mi je kao bilo.

Foto-aparati su škljocali, a dve porodice stajale su zajedno, svi čvrsto stisnutih usana. Jedino je Go bar donekle ličila na stvarnu osobu. Mi ostali izgledali smo kao zamene za ljudska bića, tela koja su dokotrljali na postoljima i tu ih postavili. Čak je i Ejmi na svom postolju delovala stvarnije. Svi smo već ranije gledali ovakve konferencije za štampu - kad su druge žene nestale. Morali smo da odglumimo ono što TV gledaoci očekuju: zabrinuta porodica puna nade. Pogledi ošamućeni od kofeina i ruke kao u krpenih lutaka.

Izgovorili su moje ime; svi prisutni iščekujući progutaše knedlu. *Krećemo*.

Kad sam kasnije gledao emisiju, nisam prepoznao svoj glas. Jedva sam prepoznao svoje lice. Zbog pića koje je poput taloga lebdelo tik ispod površine moje kože, izgledao sam kao pohotni raspusnik, senzualan taman toliko da bude nepristojno. Brinuo sam se da mi glas ne zadrhti, pa sam se previše ispravljao tako da su reči zvučale odsečno, kao da čitam berzanski izveštaj. „Želimo samo da se Ejmi bezbedno vrati kući...“ Potpuno neubedljivo, nepovezano. Kao da sam nasumice čitao brojeve.

Rend Eliot je uskočio i pokušao da mi pomogne: „Naša ćerka Ejmi je duša od devojke, puna života. Ona je naša jedinica, pametna, lepa i draga. Ona je zaista

čudesna Ejmi. I želimo da nam se vrati. Nik želi da mu se vrati.“ Stavio mi je ruku na rame, obrisao oči, a ja se i protiv volje ukrutih. Opet moj otac: *Muškarci ne plaču.*

Rend je i dalje pričao: „Svi želimo da se vrati tamo gde joj je mesto, uz njenu porodicu. Organizovali smo komandni centar u *Dejz Inu.*“

Na vestima će se videti kako Nik Dan, suprug nestale žene, ukrućeno stoji pored svog tasta, prekrštenih ruku, zacakljenih očiju, gotovo kao da se dosađuje dok Ejmini roditelji plaču. A onda, još gore. Moja večita reakcija, potreba da ubedim druge da nisam kreten, da sam i pored ravnodušnog pogleda, uobražene kretenske face, zapravo fin momak.

Dok je Rend preklinjao da mu se ćerka vrati, niotkud se stvorio on: moj ubistveni osmeh.

EJMI ELIOT DAN

5. jul 2010.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

Neću DA KRIVIM NIKA. Ne KRIVIM NIKA. ODBIJAM - odbijam: - da se pretvorim u neku drsku, kreštavu besnu devojkicu. Kad sam se udala za Nika, obećala sam sebi dve stvari. Prvo: neću mu postavljati zahteve u fazonu poslušnih ovčica. Drugo: nikad, ama baš nikad, neću reći: *Naravno da mi ne smeta (ako želiš duže da se zadržiš u gradu, ako želiš da provedeš vikend s momcima, ako želiš da radiš nešto što ti želiš da radiš)*, a onda mu prebacivati što je uradio ono za šta sam rekla da *mi ne smeta*. Brine me da sam opasno blizu tome da prekršim oba ova obećanja.

Ali ipak. Danas nam je treća godišnjica, a ja sam sama u našem stanu. Lice mi se ukrutilo od suza poput maske zato što, pa, zato što mi je Nik baš tog popodneva ostavio poruku na govornoj pošti i odmah sam znala da je nešto loše. Znam istog trena kad poruka počne jer osećam da zove s mobilnog, a u pozadini se čuju muški glasovi, sledi duga pauza, kao da smišlja šta da kaže, a onda nejasno čujem njegov glas iz taksija, već nesiguran i trom od pića, i znam da ću se naljutiti - brzo usisavam vazduh, stežem usne, podižem ramena, ispunjena onim osećajem *ne želim da se naljutim, ali znam da hoću*. Zar se muškarci nikad tako ne osećaju? Ne želiš da se naljutiš, ali prosto moraš. Jer, prekršeno je jedno pravilo, vredno pravilo. Ili je možda *pravilo* pogrešna reč. Protokol? Pristojnost? Ali, pravilo/protokol/pristojnost - naša godišnjica - prekršeno je s dobrim razlogom, razumem ja to, zaista. Glasine su bile tačne: u Nikovom časopisu otpušteno je šesnaestoro

kolumnista. Trećina zaposlenih. Nik je pošteđen, zasada, ali naravno da oseća obavezu da ostale izvede na piće. Svi su muškarci, nagurani u jedan taksi, voze se niz Drugu aveniju, glume hrabrost. Nekolicina je otišla kući svojim ženama, ali iznenađujuće veliki broj ostao je u gradu. Nik će veče naše godišnjice provesti časteći te ljude pićem, obilazeći striptiz-klubove i jeftine barove, flertujući s dvadesetdvogodišnjakinjama (*Mog drugara su upravo otpustili, baš bi mu prijao jedan zagrljaj.*). Ovi otpušteni muškarci izjaviće kako je Nik sjajan tip, dok im on plaća piće kreditnom karticom povezanom s mojim računom. Nik će se sjajno provesti za našu godišnjicu, koju u poruci nije čak ni pomenuo. Umesto toga rekao je: *Znam da smo imali planove, ali...*

Ponašam se kao prava devojka. Ali, mislila sam da će to biti nekakva tradicija: ostavila sam po celom gradu sitne ljubavne poruke, podsetnike na prethodnu godinu koju smo proveli zajedno, moju potragu za blagom. Zamišljam treći putokaz kako leprša zalepljen selotejpom za ugao slova V skulpture Roberta Indijane posvećene *Ljubavi*, blizu Central parka. Sutra će ga neki dvanaestogodišnji turista, dosađujući se dok kaska za roditeljima, pokupiti, pročitati, slegnuće ramenima i pustiti ga da odleti kao papirić od žvake.

Finale moje potrage za blagom bilo je savršeno, ali više nije. Stvarno predivna klasična aktovka. Kožna. Treća godišnjica je u znaku kože. Možda je poklon vezan za posao loša ideja, s obzirom da mu na poslu trenutno ne ide baš najbolje. U kuhinji, kao i uvek, imam dva živa jastoga. Ili bi bar trebalo da bude kao uvek. Moram da pozovem mamu i pitam je mogu li da izdrže jedan dan i ošamućeno bauljaju po svom sanduku, ili moram da uđem i, onako omamljena od vina, izborim se s njima i skuvam ih u loncu, bez nekog posebnog razloga. Ubiću dva jastoga koja čak neću ni pojesti.

Tata je pozvao da nam poželi srećnu godišnjicu i javila sam se rešena da ostanem mirna, ali onda sam, kad

sam progovorila, zaplakala - briznula sam u ono grozno ženskasto: *buaaa-aaa- haaa-aaa* - pa sam morala da mu ispričam šta se dogodilo, a on mi je rekao da otvorim flašu vina i malo uživam u njoj. Tata je uvek za to da se čovek dobro izduri. Ipak, Nik će se naljutiti što sam rekla Rendu, a Rend će, naravno, učiniti ono što i svaki otac, potapšaće Nika po ramenu i reći: „Čujem da si morao hitno da odeš na piće za godišnjicu, Niki.“ I zakikotati se. I Nik će znati i naljutiće se na mene jer želi da moji roditelji veruju da je on savršen - sav blista od zadovoljstva kad im pričam o tome kako je on zet bez mane.

Osim večeras. Znam, znam, ponašam se tipično ženski.

Pet ujutro je. Sunce izlazi, blistavo gotovo koliko i ulična svetla koja su se upravo pogasila. Oduvek sam volela taj prelaz, kad sam budna da ga posmatram. Ponekad, kad ne mogu da spavam, ustanem iz kreveta i šetam ulicama u zoru, a kad se svetla odjednom pogase, uvek imam osećaj kao da sam videla nešto posebno. *Oh, pogasiše se ulična svetla!*, želim da objavim. U Njujorku, grad se ne umiri u tri ili četiri ujutro - previše je onih što bauljaju iz barova, dozivaju se dok upadaju u taksije, ciče u svoje mobilne dok mahnito povlače poslednji dim te poslednje cigarete pred spavanje. Pet ujutro je najbolje vreme, kad udaranje vaših potpetica po pločniku zvuči nezakonito. Svi ostali su se sklonili u svoje kutije i ceo grad je samo vaš.

Evo šta se dogodilo: Nik je stigao kući nešto posle četiri, obavijen mirisom piva, cigareta i prženih jaja, oblakom smrada. Još uvek sam bila budna, čekala ga, a mozak mi je bubnjao od maratona *Reda i zakona*. Seo je na ležaj i bacio pogled na poklon na stolu ne rekavši ništa. Zapiljila sam se u njega. Bilo je jasno da neće čak ni pokušati da se izvini - hej, izvini, *danas je baš bila ludnica*. To je sve što sam želela, samo kratko priznanje.

„Srećan dan posle godišnjice", kažem.

On duboko, ojađeno uzdiše.

„Ejmi, dan mi je bio neviđeno sranje. Nemoj mi, molim te, povrh svega, još nabijati i osećaj krivice."

Nik je odrastao uz oca koji se nikad, ama baš nikad nije izvinjavao, tako da, kad oseti da je zabrljao, Nik prelazi u odbranu. Ja to znam i obično strpljivo sačekam da se izduva. Obično.

„Samo sam ti pozelela srećnu godišnjicu."

„Srećna godišnjica, kretenčino od muža koji me je zaboravio na ovaj važan dan."

Trenutak sedimo i ćutimo, a stomak mi se vezuje u čvorove. Ne želim da ja ispadnem negativac. Ne zaslužujem to. Nik ustaje.

„Pa, kako je bilo?", pitam tupo.

„Kako je bilo? Jebote, bilo je užasno. Šesnaestorica mojih prijatelja sad je bez posla. Bilo je grozno. I mene će verovatno otpustiti za koji mesec."

Prijatelji. Pola tih likova s kojima je izašao čak mu se i ne dopada, ali ništa ne kažem.

„Nik, znam da sad izgleda strašno, ali..."

„Za tebe nije strašno, Ejmi. Ne, tebi nikad neće biti strašno. Ali za nas ostale? Za nas je skroz drugačije."

Ponovo ista priča. Nik je besan što ja nikad nisam morala da brinem zbog novca, niti ću ikad morati. Misli da sam zbog toga mekša od ostalih i tu ću se složiti s njim. Ali i ja radim. Svakog dana odlazim na posao. Neke moje prijateljice bukvalno nikad nisu imale posao; o ljudima koji rade govore sažaljivo kao kad pričate o debeloj devojci koja ima „tako lepo lice". Nagnu se napred i kažu: „Ali, naravno, Elen mora da radi", kao nešto iz drame Noela Kauarda. Mene ne računaju jer ja mogu da dam otkaz kad god hoću. Mogla bih svoje dane da ispunim dobrotvornim komitetima i uređenjem doma, baštovanstvom i volonterskim radom i ne mislim da ima ičeg lošeg u tome da svoj život ispunite svim tim stvarima. Najdivnija, dobra dela čine žene koje ljudi omalovažavaju. Ali ja radim.

„Nik, na tvojoj sam strani. Biće nam dobro, bez obzira na sve. Moj novac je i tvoj novac.“

„Ne, sudeći po predbračnom ugovoru.“

Pijan je. Predbračni ugovor pominje samo kad je pijan. Onda iz njega ponovo izbije sav jed. Sto puta sam mu rekla, bukvalno *sto puta* sam ovo ponovila: Predbračni ugovor je čist posao. Nije zbog mene, čak ni zbog mojih roditelja, već zbog njihovih advokata. On ne govori ništa o nama, o tebi i meni.

Odlazi u kuhinju, baca novčanik i zgužvane novčanice na stočić, zgužva parče papira i baca ga u đubre, zajedno s nekoliko računa od kreditne kartice.

„To ti je bilo baš jadno, Nik.“

„Tako se i osećam, Ejmi.“

Prilazi baru - opreznim nesigurnim korakom pijanca - i, ni manje ni više, sipa sebi još jedno piće.

„Pripašće ti muka“, kažem.

Podiže čašu, kao da kaže: ma ko te jebe.

„Ti stvarno ne kapiraš, Ejmi. Jednostavno ne možeš da ukapiraš. Radim od svoje četrnaeste godine. Nisam mogao da idem u jebeni teniski kamp, kamp kreativnog pisanja i na pripreme za prijemni za fakultet, na sva ta sranja koja su očigledno svi ostali u Njujorku radili. Jer ja sam brisao stolove u tržnom centru, kosio travnjake, vozio se do Hanibala i oblačio za turiste kao jebeni Hak Fin i u ponoć čistio plehove za čupavu pitu.“

Dođe mi da se nasmejem, grohotom. Duboko iz stomaka tako da zarazim i Nika i uskoro bismo se oboje smejali i ovome bi došao kraj. Litanija bednih poslova. Brak s Nikom uvek me podseti: ljudi moraju da rade užasne poslove za novac. Otkako sam se udala za njega, uvek mahnem ljudima obučenim kao hrana.

„Morao sam da se potrudim mnogo više od ostalih samo da *uđem* u časopis. U suštini, trudio sam se da dođem ovde gde sam, a sad će sve propasti, a ja, jebote, ne znam ama baš ništa drugo da radim, sem ako ne želim da se vratim kući, da opet čamim na reci.“

„Verovatno si prestar da glumiš Haka Fina“, kažem.
„Jebi se, Ejmi.“

A onda odlazi u sobu. Nikad mi to ranije nije rekao, ali lako je to glatko prevalio preko jezika da pretpostavljam - a ovo mi nikad nije palo na pamet - pretpostavljam da je to i ranije pomišljao. Više puta. Nikad nisam pomislila da ću biti jedna od onih žena kojoj muž kaže „jebi se“. A zakleli smo se da nikad u krevet nećemo otići ljuti. Kompromis, komunikacija i nikad ne idi u krevet dok si ljut - tri saveta koja se daju svim mladim bračnim parovima. Ali čini se da sam ja jedina koja pravi kompromise; naša komunikacija ništa ne rešava; a Nik još kako ume u krevet da ode ljut. Može da isključi emocije kao slavinu. Već hrče.

A onda više ne mogu da se uzdržim, iako me se ne tiče, iako bi se Nik razbesneo kad bi znao: prilazim kanti za đubre i vadim račune, da imam nekakvu predstavu gde je bio cele noći. Dva bara, dva striptiz-kluba. Zamišljam ga u svakom od njih, priča o meni sa svojim prijateljima jer, sudeći po lakoći s kojom je ta bedna, gnusna zloba izletela iz njega, mora da je već pričao o meni. Zamišljam ih u nekom od najskupljih striptiz- klubova, jednom od onih ekskluzivnih klubova u kojima se muškarci osećaju kao da su stvoreni da vladaju a žene treba da i m služe, sa namerno lošom akustikom i treštavom muzikom lako da niko ne mora da razgovara, žena s napucanim sisama uzjaše mog muža (koji se kune da je sve to šala), kosa joj pada niz leđa, usne joj vlažne od sjaja, ali ja ne treba da se osećam ugroženo. Ne, to su samo dečачke vragolije, trebalo bi da se samo nasmejem, budem *drug* i prihvatim igru.

Onda ispravim zgužvani papir iz beležnice i vidim ženski rukopis - Hana - i broj telefona. Volela bih da je kao u filmovima neko glupavo ime, Kendi ili Bambi, na koje možeš da prevrneš očima. Misti s dva srca iznad *i*. Ali piše Hana, stvarna žena, verovatno poput mene. Nik me nikad nije varao, zakleo se da nije, ali znam i da ima

dovoljno prilika za to. Mogla bih da ga pitam za Hanu, a on bi rekao: *Nemam pojma zašto mi je dala svoj broj, ali nisam hteo da budem neuljudan, pa sam ga uzeo.* Možda je i istina. A možda i nije. Mogao bi da me vara i da mi nikad ne kaže i onda bi me sve manje cenio što to nisam provalila. Gledao bi me preko stola za doručkom kako nedužno kusam pahuljice i znao da sam budala, a kako neko može da poštuje budalu?

Sad opet plaćem, s Hanom u ruci.

Baš tipično ženski, zar ne, da jedan izlazak s drugarima pretvorim u bračno neverstvo koje će nam uništiti brak?

Ne znam šta bi trebalo da uradim. Osećam se kao histerična domaćica ili glupavi slabić - ne znam koje od to dvoje. Ne želim da se naljutim, ne znam čak ni da li bi trebalo da se naljutim. Razmišljam da odem u hotel, da se za promenu malo on pita gde sam *ja*.

Nekoliko minuta stojim tu gde sam, a onda udahnem i uđem u našu spavaću sobu, koja bazdi na piće, a kad legnem u krevet, on se okrene, obgrli me i uroni lice u moj vrat i istovremeno izgovorimo:

„Izvini.“

NIK DAN

Dan posle nestanka

BLICEVI SU EKSPLODIRAO I JA SKIDOH OSMEH, ALI nedovoljno Brzo. Osetio sam kako mi se uz vrat širi talas vreline, a po nosu su mi izbile kapljice znoja. *Glupo, Nik, glupo.* A onda, baš kad sam se malo pribrao, konferencija za štampu se završila i bilo je prekasno da se utisak popravi.

Izašao sam s Eliotovima, nisko pognute glave dok su blicevi nastavili da sevaju. Bio sam skoro na izlazu kad mi je Gilpin prišao i dao mi znak da stanem. „Nik, imate li minut?“

Dok smo išli ka kancelariji pozadi, uputio me je u nova dešavanja:

„Proverili smo onu kuću u vašem komšiluku u koju je provaljeno, čini se da se neko tamo privremeno nastanio, pa smo poslali ljude iz laboratorije. I našli smo još jednu kuću na ivici vašeg naselja gde smo zatekli neke skitnice.“

„Mislim, to me i brine“, rekao sam. „Ima ih svuda. Ceo grad je preplavljen gnevnom, nezaposlenim ljudima.“

Do pre godinu dana Kartidž je držala jedna firma, razbacani tržišni centar *Rivervej*, gradić za sebe u kome je nekad radilo četiri hiljade meštana - jedna petina stanovništva. Sagrađen je 1985. godine, namenski tržišni centar, zamišljen da privuče kupce sa celog Srednjeg zapada. Još se sećam dana kada je otvoren: ja i Go, mama i tata, gledamo proslavu sa prostranog parkinga premazanog katranom, skroz pozadi iz gomile jer je naš otac uvek želeo da, ma gde bio, može brzo da ode. Čak i na bejzbol utakmicama, parkirali bismo se pored ulaza i odlazili kod osmog ininga, ja i Go. Očekivano, cmizdrimo

zamazani senfom, mrzovoljni i ošamućeni od sunca: *Nikad ne vidimo kraj*. Ali ovog puta nam je odgovaralo to što smo daleko, jer smo imali dobar pregled događaja: gomila nestrpljivo cupka u mestu; gradonačelnik na crveno-beloplavom podijumu; reči *ponos, razvoj, napredak, uspeh* trešte preplavivši nas, vojnike na bojištu konzumerizma, naoružane čekovnim knjižicama u futroli i postavljenim torbicama. Vrata se otvaraju. Juriš u klimatizovanu prostoriju, kompilacije komercijalnih hitova, nasmejani trgovci, naše komšije. Otac nam je tog dana čak dozvolio da uđemo: vlažne papirne čaše iz kojih se prelivao sok od narandže.

Četvrt veka tržni centar *Rivervej* uzimali smo zdravo za gotovo. A onda je udarila kriza, uništila *Rivervej*, radnju po radnju, sve dok na kraju ceo tržni centar nije propao. Ostalo je dva miliona kvadratnih metara praznog prostora ispunjenog odjecima. Nijedna kompanija ga nije kupila, nijedan biznismen nije obećao da će ga oživeti, niko nije znao šta bi s njim ni šta će biti sa svim onim ljudima koji su tamo radili, uključujući i moju majku, koja je ostala bez posla u *Šubidubiju* - dve decenije klečanja i gnječenja, razvrstavanja kutija i skupljanja mokrih čarapa odoše bez imalo pompe.

Sa propašću tržnog centra Kartidž je praktično bankrotirao. Ljudi su ostali bez posla, bez kuća. Niko nije verovao da bliska budućnost donosi išta dobro. *Nikad ne vidimo kraj*, govorili smo Go i ja. Samo, činilo se da ovog puta hoćemo. Kao i svi ostali.

Bankrot se savršeno uklapao u moje psihičko stanje. Već nekoliko godina sam se dosađivao. Ne onako kako se dosađuje cmizdravo, nemirno dete (mada, nije da to nikad nisam radio), već teška, opšta slabost. Činilo mi se kao da više nema ničeg novog što bi se moglo otkriti. Naše društvo bilo je potpuno i pogubno neoriginalno (mada je i sama reč *neoriginalno* kao kritika neoriginalna). Bili smo prva ljudska bića koja nikad ništa neće videti po prvi put. Tupo zurimo u svetska čuda, razočarani. *Mona Liza*,

piramide, Empajer stejt bilding. Napad životinja u džungli, propadanje prastarih santi leda, erupcije vulkana. Ne sećam se da sam ikad iz prve ruke video nešto neverovatno, a da to odmah nisam povezo s nekim filmom ili TV serijom. Jebena reklama. Znete ono užasno jednolično blazirano: *Viiideno*. Bukvalno sam sve video a, što je najgore i zbog čega mi dođe da sebi prosviram mozak, iskustvo iz druge ruke uvek je bolje. Slika je jasnija, pogled oštiji, ugao kamere i muzika deluju na moje emocije onako kako to stvarnost više ne može. Ne znam više ni da li smo uopšte ljudska bića, mi koji smo kao i većina odrasli uz TV i filmove, a sad i internet. Znamo šta treba reći ako nas neko izda, znamo šta treba reći kad umre neka voljena osoba. Znamo šta treba reći ako želimo da izigravamo pastuva ili pametnjakovića ili budalu. Svi radimo po istom izlizanom scenariju.

Veoma teško vreme da se bude osoba, obična stvarna, prava osoba, a ne zbir karakternih osobina odabranih iz beskonačnog automata ličnosti. A ako svi mi glumimo, onda srodne duše ne postoje jer ni ja ni bilo ko drugi nismo stvarne osobe.

Sve bih dao da se ponovo osećam stvarno.

Gilpin je otvorio vrata iste prostorije u kojoj su me ispitivali prethodne noći. Nasred stola stajala je Ejmina srebrnasta kutija za poklon.

Zurio sam u kutiju nasred stola, tako zloslutnu u ovom novom okruženju. Ispunila me je nekakva strepnja. Zašto je ranije nisam našao? Trebalo je da je nađem.

„Hajde“, reče Gilpin. „Želimo da ga pogledate.“

Otvorio sam ga pažljivo, kao da se unutra krije glava. Našao sam samo glatku plavu kovertu na kojoj je pisalo PRVI PUTOKAZ.

Gilpin se usiljeno osmehnu.

„Možeš zamisliti koliko smo zbunjeni: slučaj nestale osobe, a evo nađemo kovertu na kojoj piše PRVI

PUTOKAZ."

„To je za potragu za blagom koju moja žena..."

„Tako je. Za vašu godišnjicu. Vaš tast nam je to spomenuo."

Otvorio sam kovertu, izvadio debeli list svetloplavog papira - koji Ejmi uvek koristi - presavijen napola. Osetih neku gorčinu u grlu. Ove potrage za blagom uvek su se svodile na jedno pitanje: Ko je Ejmi? (O čemu moja žena razmišlja? Šta joj je u prethodnoj godini bilo važno? U kojim je trenucima bila najsrećnija? Ejmi, Ejmi, Ejmi, hajde da razmišljamo o Ejmi.)

Stisnuo sam zube i pročitao prvi putokaz. Imajući u vidu u kakvom nam je stanju bio brak tokom prethodne godine, ostaviće grozan utisak o meni. Samo mi fali još nešto što će me ocrniti.

Zamišljam sebe kao studentkinju tvoju, uz učitelja tako zgodna i mudra um mi se otvara (a tek moja bedra!)

*Da sam ti učenica, ne bih očekivala cveće od tebe
Možda samo koji nestašni susret u tvoje radno vreme*

*Zato pohitaj, kreni, molim te
I ovog puta štošta naučiću te.*

Bio je to plan za neki drugačiji život. Da je sve išlo onako kako je moja žena zamislila, juče bi obigravala oko mene dok čitam ovu pesmu, gledala iščekujući, sva izgarajući od nade: *Molim te, ukapiraj ovo. Molim te, ukapiraj me.*

I na kraju bi rekla: *I?* A ja bih rekao:

„Oh, ovo zapravo znam! Sigurno misli na moju kancelariju. Na višoj školi. Radim tamo kao gostujući profesor. Hm. Mislim, mora da je to, je li?“ Začkiljio sam i još jednom pročitao. „Ove godine je imala milosti prema meni."

„Hoćete da vas odvezem tamo?“, upitao je Gilpin.

„Ma ne, imam Goina kola.“

„Onda ću vas pratiti.“

„Mislite da je nešto važno?“

„Pa, govori nam o njenom kretanju dan ili dva pre nestanka. Dakle, nije nevažno.“ Pogledao je u papir. „Baš je slatko. Kao iz nekog filma: potraga za blagom. Moja žena i ja razmenimo po čestitku i možda odemo na neku klopou. Vas dvoje ste izgleda radili sve po propisu. Da očuvate romansu.“

Postidevši se, Gilpin obori pogled i zazveckva ključevima spremajući se da krene.

Koledž mi je prilično darežljivo udelio kancelariju nalik kovčegu, dovoljno veliku za radni sto, dve stolice, nekoliko polica. Gilpin i ja probijali smo se kroz studente letnje škole, mešavinu neverovatno mladih klinaca (dosaduju se a ipak su uposleni, kuckaju poruke ili pojačavaju muziku) i ozbiljnih starijih ljudi za koje pretpostavljam da su radnici otpušteni iz tržnog centra koji pokušavaju da se prekvalifikuju.

„Šta predajete?“, pita Gilpin.

„Novinarstvo, u časopisima.“ Neka devojkca kucka poruku u hodu i, ne vodeći računa kud ide, gotovo naleti na mene. Zakoračila je u stranu i ne podigavši pogled. Osetio sam se kao neki džangrizavi starac, *bež' s mog travnjaka!*

„Mislilo sam da se više ne bavite novinarstvom.¹“

„Ko ne ume...“ Osmehnuo sam se.

Otključao sam kancelariju i zakoračio u zagušljivu prostoriju ispunjenu česticama prašine. Uzeo sam odmor preko leta; nedeljama nisam dolazio ovamo. Na mom stolu stajala je još jedna koverta na kojoj je pisalo DRUGI PUTOKAZ.

„Ključ vam je uvek na privesku?“, pita Gilpin.

„Aha.“

„Znači, Ejmi je mogla da ga pozajmi kako bi ušla?“

Pocepao sam kovertu.

„A imamo i rezervni kod kuće.“ Ejmi je pravila duplikate svega - stalno sam gubio ključeve, kreditne kartice, mobilne telefone, ali nisam to hteo da kažem Gilpinu, da me ponovo ne zadirkuje kako sam mezimče u porodici. „Zašto?“

„Oh, hteo sam samo da proverim da nije morala da ide preko, šta znam, domara ili tako nekog.“

„Nisam primetio nikog da liči na Fredija Krugera.“

„Nikad nisam odgledao te filmove“, odvratio je Gilpin.

U koverti su bila dva presavijena lista papira. Na jednom je bilo nacrtano srce; na drugom je pisalo PUTOKAZ.

Dve poruke. Različite. Stomak mi se zgrčio. Bog će ga znati šta će Ejmi reći. Otvorio sam listić sa srcem. Poželeo sam da nisam pustio Gilpina da pođe, a onda uhvatih prvih nekoliko reči.

Dragi moj mužu,

Zaključila sam da je ovo savršeno mesto - ove prosvećene dvorane znanja! - da ti kažem da mislim da si ti genijalan čovek. Ne ponavljam ti to dovoljno često, ali divim se tvom umu: čudnim statističkim podacima i anegdotama, neobičnim činjenicama, uznemirujućoj sposobnosti da citiraš svaki film, tvom visprenom umu, predivnom načinu na koji se izražavaš. Posle godina provedenih zajedno, mislim da čovek zaboravi koliko je njegov partner divan. Sećam se kad smo se tek upoznali koliko sam bila opčinjena tobom i želim da iskoristim ovu priliku i kažem ti da još uvek jesam, a jedna od stvari koje najviše volim kod tebe jeste to što si GENIJALAN.

Pošla mi je voda na usta. Gilpin je čitao preko mog ramena, čak je uzdahnuo.

„Draga žena“, reče. Onda se nakašljao. „Ovaj, hm, je l' ovo vaše?“

Delom olovke na kome je gumica podigao je par

ženskih gaća (praktično, gaćica - mrežastih, čipkanih, crvenih - ali znam da se žene zgražavaju nad tom rečju - samo izguglajte *mrzim reč* gaćice). Visile su sa jednog prekidača na klima-uređaju.

„Joj bože! Koji blam!“

Gilpin je čekao objašnjenje.

„Ovaj, jednom smo Ejmi i ja... pa, pročitali ste njenu poruku. Malo smo, ma znate, mora čovek ponekad malo da začini!“ Gilpin se isceri. „O, kapiram, pohotni profesor i nevaljala učenica. Kapiram. Vas dvoje ste baš sve radili kako treba.“ Pružio sam ruku da uzmem gaćice, ali Gilpin je već iz džepa vadio kesu za dokazni materijal i ubacio ih u nju. „Čisto iz predostrožnosti“, neobjašnjivo reče.

„Oh, molim vas nemojte“, rekoh. „Ejmi bi umrla...“, ugrizao sam se za jezik.

„Ne brinite, Nik, sve je to protokol, prijatelju. Ne biste verovali šta mi sve moramo da radimo. *Za svaki slučaj, za svaki slučaj.* Šta piše u putokazu?“

Pustio sam ga da ponovo pročita preko mog ramena, a pritom mi je skretao pažnju svojim uznemirujuće svežim mirisom.

„Pa, šta to znači?“, upitao je.

„Nemam pojma“, slagao sam.

Konačno sam otkao Gilpina, a onda se besciljno provezao niz auto-put kako bih mogao da obavim poziv s rezervnog mobilnog s pripejd karticom. Niko se nije javio. Nisam ostavio poruku. Vozio sam se još neko vreme, kao da ću negde stići, onda okrenuo i vozio četrdeset pet minuta nazad do grada kako bih se u *Dejz Inu* našao s Eliotovima. Ušao sam u hol krcat članovima Udruženja računovođa Srednjeg zapada - na sve strane torbe na točkiće, njihovi vlasnici srkuću besplatno piće iz malih plastičnih čaša i surfuju netom, usiljeni grleni smeh i džepovi iz kojih se vade vizitkarte. Povezao sam se liftom sa četiri muškarca, svi ćelavi, u žutornrkim odelima i polo

majicama, kaiševi pucaju na okruglim supružničkim stomacima.

Vrata je otvorila Meribet još uvek razgovarajući mobilnim telefonom; pokazala je na TV i prošaptala:

„Imamo suhomesnatog ako hoćeš, dušo“, a onda otišla u kupatilo i zatvorila vrata ne prestajući da mrmlja.

Izašla je posle nekoliko minuta, taman na vreme za vesti u pet iz Sent Luisa koje su počele izveštajem o Ejminom nestanku. „Savršena fotografija“, promrmljala je Meribet gledajući u ekran sa koga je Ejmi zurila u nas. „Kad je vide, ljudi će znati kako Ejmi stvarno izgleda.“

Meni je portret - snimak lica napravljen tokom Ejminog kratkotrajnog zanimanja za glumu - bio prelep ali uznemirujuć. Ejmine fotografije ostavljale su na vas utisak kao da vas ona stvarno posmatra, poput onih starih portreta u ukletim kućama na kojima se oči pomeraju sleva nadesno.

„Trebalo bi da im damo i neke realne fotografije“ rekao sam. „Neke svakodneвне.“

Eliotovi su istovremeno zaklimali glavom, ali nisu ništa rekli, samo su gledali. Kad se spot završio, Rend prekide tišinu:

„Muka mi je.“

„Znam', reče Meribet.

„I ako se ti držiš, Nik?“, pitao me je Rend, pogrbljen, rukama oalonjen o kolena kao da se sprema da ustane sa sofe ali nikako da se reši.

„Da budem iskren, u raspadu sam. Osećam se sasvim beskorisno.“

„Znaš, Nik, moram da pitam, šta je s tvojim radnicima?“ Rend je konačno ustao. Otišao je do minibara, nasuo sebi đumbirovo pivo, a onda se okrenuo ka Meribet i meni. „Neko? Nešto? Bilo šta?“ Odmahnuo sam glavom; Meribet je zatražila soda-vodu.

„Hoćeš uz to i malo džina, dušo?“ pitao je Rend, povisivši na poslednjoj reči svoj duboki glas.

„Naravno. Da. Može.“ Meribet je zatvorila oči,

presamitila se i stavila glavu među kolena, a onda duboko udahнула i ponovo se uspravila tačno u položaj u kome je ranije bila, kao daje sve to neka vežba joge.

„Dao sam im sve spiskove“, rekao sam. „Ali to je prilično miran posao, Rende. Jednostavno mislim da tamo neće ništa naći.“

Rend stavi ruku preko usta i povuče je naviše tako da mu se obrazi nabraše oko očiju. „Naravno, Nik, i mi isto radimo s našim poslom.“

Rend i Meribet su uvek o serijalu *Čudesna Ejmi* govorili kao o poslu, što mi je gledano sa strane uvek delovalo smešno: To su knjige za decu, o savršenoj devojčici čija se slika nalazi na naslovnoj strani svake knjige, strip verzija moje Ejmi. Ali naravno da su (bile) posao, krupan posao. Skoro dve decenije bile su obavezno štivo za osnovnu školu, velikim delom zbog kvizova na kraju svakog poglavlja.

U trećem razredu, na primer, *Čudesna Ejmi* je uhvatila svog drugara Brajana kako kornjači ljubimcu celog razreda daje previše hrane. Pokušala je da mu objasni, ali kad je Brajan nastavio da dodaje još hrane, Ejmi je morala da kaže učiteljici: „Gospođo Tibls, neću da budem tužibaba, ali ne znam šta da radim. Pokušala sam da razgovaram s Brajanom, ali sad... pretpostavljam da mi treba pomoć nekog odraslog...“ Ishod:

- 1) *Brajan je rekao Ejmi da je nepouzdan prijatelj i prestao da priča s njom.*
- 2) *Ejmina bojažljiva drugarica Suzi rekla joj je da nije trebalo da kaže učiteljici; trebalo je da krišom, bez Brajanovog znanja, izvadi hranu.*
- 3) *Ejmina najveća suparnica, Džoana, rekla je da je Ejmi ljubomorna i daje samo želela da sama nahrani kornjaču.*
- 4) *Ejmi nije htela da popusti - smatrala je da je postupila ispravno.*

Ko je u pravu?!

Pa, to je bar lako, jer Ejmi je uvek u pravu, u svakoj priči. (Nemojte misliti da to nisam pomenuo kad sam se svađao s mojom pravom Ejmi, jer jesam, više puta.)

Trebalo je da kvizovi - koje je pisalo dvoje psihologa, roditelji baš kao i vi! - iščeprkaju osobine ličnosti deteta: Da li je vaš mališan mrgud koji kao Brajan ne može da podnese kad ga ispravljaју? Nesigurni podstrekač kao Suzi? Mutivođa kao Džoana? Ili je savršen *kao Ejmi*? Knjige su postale izuzetno popularne među japijevcima u usponu: bile su poput lego kockica roditeljstva..Rubikova kocka vaspitanja dece. Eliotovi su se obogatili. U jednom trenutku, procenjeno je da svaka biblioteka u Americi ima jednu knjigu o Čudesnoj Ejmi.

„Brine vas da bi se ovo moglo loše odraziti na posao sa *Čudesnom Ejmi*?“ pitao sam.

„Ima nekoliko ljudi koje mislimo da vredi proveriti“, reče Rend.

Prasnuh u smeh.

„Mislite da je Džudit Viorst* kidnapovala Ejmi za Aleksandra, da više nema grozne, užasne, nevaljale, veoma loše dane?“

Rend i Meribet okrenuše ka meni identična iznenađeno-razočarana lica. To što sam rekao bilo je stvarno grozno i neukusno - moj mozak je stalno u nezgodnim trenucima izbacivao takve neumesne misli. Mentalni gasovi koje nisam mogao da kontrolišem. Recimo, počeo bih u sebi da pevušim stihove *Boni Moroni* kad god bih video moju drugaricu pajkanku. *Mršava je kao makaroni*, bibapovao je moj mozak dok mi je detektivka Ronda Boni pričala o tome kako su pretraživali reku u potrazi za mojom nestalom ženom. *Odbrambeni*

* *Džudit Viorst*, američka spisateljica, novinarka i istraživač iz oblasti psihoanalize, najpoznatija po serijalu kratkih slikovnica Alexander. (Prim. prev.)

mehanizam, govorio sam sebi, *samo uvrnuti odbrambeni mehanizam*. Voleo bih da prestane.

Obazrivo sam pomerio nogu i progovorio, kao da su moje reči nekakva nezgrapna gomila porcelana. „Žao mi je, ne znam zašto sam to rekao.“

„Svi smo umorni“, objasnio je Rend.

„Reći ćemo policiji da privede Viorstovu“, pokušala je Meribet. „A i onu kučku Beverli Kliri.“* Bilo je to više izvinjenje nego šala.

„Pretpostavljam da bi trebalo da vam kažem“, rekoah. „U ovakvim slučajevima normalno je da pajkani...“

„Prvo provere muža, znam“, prekinuo me je Rend. „Rekao sam im da gube vreme. Kakva su nam samo pitanja postavljali...“

„Bili su neprijatni“, dovršila je Meribet.

„Znači, pričali su s vama? O meni?“ Prišao sam mini-baru i opušteno nasuo džin. Progutao sam tri gutljaja u cugu i odmah mi je bilo gore. Samo što se nisam isповraćao. „Šta su pitali?“

„Da li si ikad povredio Ejmi, da li je Ejmi ikad rekla da si joj pretio?“, nabrajala je Meribet. „Da li si ženskaroš, da li je Ejmi ikad spomenula da je varaš? Jer to baš liči na Ejmi, je l' da? Rekla sam da moja ćerka nije odgajana da je gaze kao otirač.“

Rend mi spusti ruku na rame.

„Nik, ono što je pre svega trebalo da kažemo jeste: znamo da ti nikad, ama baš nikad ne bi povredio Ejmi. Čak sam policiji ispričao kako si onomad u kući na plaži spasao miša, izbavivši ga iz zamke s lepkom.“ Pogledao je u Meribet kao da ona ne zna tu priču, a ona mu uzvрати ushićenom pažnjom. „Sat vremena si pokušavao da prokletinju sateraš u ugao, a onda si prokleta pacovsko kopile odvezao iz grada. Zar to liči na čoveka koji bi povredio svoju ženu?“

* Beverli Kliri, američka spisateljica, autorka više od trideset knjiga za mlade. (Prim. prev.)

Preplavi me snažan osećaj griže savesti, samoprezira. Na trenutak pomislih da ću zaplakati, konačno.

„Volimo te, Nik“, reče Rend, stisnuvši mi još jednom rame.

„Zaista, Nik“, ponovila je Meribet. „Ti si naš sin. Toliko nam je žao što povrh toga što je Ejmi nestala moraš da se nosiš i sa ovom... senkom sumnje.“

Nije mi se dopalo to *senka sumnje*. Mnogo mi se više sviđalo *rutinska istraga* ili *čista formalnost*.

„Mada, hteli su da znaju šta je sa tvojim rezervacijama u restoranu za to veče“, reče Meribet i malčice previše nehajno pogleda u mene.

„Rezervacijama?“

„Rekli su da si im kazao da si rezervisao sto kod *Hjustona*, ali kad su proverili, nije bilo nikakvih rezervacija. To ih je izgleda baš zainteresovalo.“

Nisam imao rezervacije, a ni poklon. Jer, ako sam planirao da tog dana ubijem Ejmi, ne bih morao da pravim rezervacije za to veče ni da kupujem poklon koji joj nikad neću dati. Obeležje jednog izuzetno pragmatičnog ubice.

Pragmatičan sam preko svake mere - moji prijatelji bi to nesumnjivo mogli reći policiji.

„Ovaj, ne. Ne, nisam ništa rezervisao. Mora da su me pogrešno razumeli. Objasniću im.“

Srušio sam se na kauč preko puta Meribet. Nisam želeo da me Rend ponovo dodiruje.

„Oh, u redu. Dobro“, reče Meribet. „Da li je ona, ovaj, da li ste ove godine imali potragu za blagom?“ Oči su joj ponovo pocrvenele. „Pre nego...“

„Da, danas su mi dali prvi putokaz. Gilpin i ja našli smo drugi u mojoj kancelariji na višoj školi. Još uvek pokušavam da ga provalim.“

„Možemo li da pogledamo?“ pitala je moja tašta.

„Nije kod mene“, slagao sam.

„Hoćeš... hoćeš li pokušati da ga rešiš, Nik?“, upitala je Meribet.

„Hoću, Meribet. Rešiću ga.“

„Samo mi je grozno kad pomislim da nešto što je ona dotakla tek tako leži negde...”

Zazvonio mi je telefon, onaj rezervni, bacio sam pogled na ekran i isključio ga. Moram da se ratosiljam te stvarčice, ali ne mogu još.

„Trebalo bi da se javiš na svaki poziv, Nik”, reče Meribet.

„Prepoznao sam ko je - to samo studentski fond traži još novca.”

Rend je seo pored mene na kauč. Prastari, previše ugnjavljeni jastučići opasno se ulegoše pod našom težinom tako da smo se na kraju stisli jedan uz drugog dodirujući se mišicama, što Rendu nije smetalo. Bio je od onih tipova koji bi, prilazeći ti, izjavili *Ja volim da se grlim*, zaboravivši da pitaju je li osećanje obostrano.

Meribet se ponovo vratila na temu:

„Zaista mislimo da ju je oteo neko opsednut *Ejmi*“
Okrenula se ka meni, kao da zastupa slučaj pred sudom.
„Bilo ih je tokom ovih godina.”

Ejmi je volela da se priseća priča o muškarcima opsednutim njom. Povremeno je tokom našeg braka šapatom uz čašu vina opisivala progonitelje - muškarce koji su još uvek tu negde, ne prestaju da misle o njoj i da je žele. Slutio sam da su te priče malo naduvane: ti muškarci bi uvek ispali opasni tačno do određene mere - dovoljno da se ja zabrinem, ali ne i da moramo da pozovemo policiju. Jednom rečju, izmišljeni svet u kome ja mogu da budem Ejmin odvažni heroj koji brani njenu čast. Ejmi je bila previše nezavisna, previše moderna da bi priznala istinu: želela je da glumi gospu u nevolji.

„U skorije vreme?”

„Ne, u skorije vreme ne“, reče Meribet grickajući usnu. „Ali bila je u srednjoj školi jedna baš poremećena devojka.”

„U kom smislu poremećena?”

„Bila je opsednuta Ejmi. Dobro, *Čudesnom Ejmi*. Zvala se Hilari Hendi - uzor joj je bila Ejmina najbolja

prijateljica u knjigama, Suzi. U početku je, valjda, bilo slatko. A onda joj izgleda to više nije bilo dovoljno - htela je da bude Čudesna Ejmi, ne pratilja Suzi. I tako je počela da oponaša *našu* Ejmi. Oblačila se kao Ejmi, ofarbala je kosu u plavo, muvala bi se ispred naše kuće u Njujorku. Jednom sam išla ulicom, a ta čudna devojka mi je pritrčala, uhvatila me pod ruku i rekla: 'Sad ću ja biti vaša ćerka. Ubiću Ejmi i biću vaša nova Ejmi. Jer vama zapravo nije važno, zar ne? Samo da imate *neku Ejmi!* Kao da je naša ćerka priča koju će ona ponovo napisati."

„Na kraju smo se izborili za zabranu prilaska jer je gurnula Ejmi niz školske stepenice", reče Rend. „Stvarno poremećena devojka. Takvo ludilo ne prolazi tek tako."

„A tu je i Dezi", reče Meribet.

„Da, Dezi", reče Rend.

Čak sam i ja znao za Dezija. Ejmi je išla u internat u Masačusetsu koji se zvao Akademija Vikšir - video sam fotografije, Ejmi u suknjicama za lakros i s trakom na glavi, a u pozadini su uvek bile jesenje boje, kao da se škola nije nalazila u nekom gradu već u mesecu oktobru. Dezi Kolings je pohađao internat za dečake koji je bio povezan s Vikširom. U Ejminim pričama bio je bleđa, romantična pojava, a njihovo udvaranje bilo je od onih tipičnih udvaranja na internatima: hladne fudbalske utakmice i pregrejane igranke, korsaž od ljljana i vožnje oldtajmer jaguarom. Sve pomalo kao iz pedesetih.

Ejmi se godinu dana zabavljala s Dezijem, prilično ozbiljno. Ali počela je da ga se pribojava: pričao je kao da su vereni, znao je broj i pol njihove dece. Imaće ih četvoro, samo sinove, što je uznemirujuće podsećalo na Dezijevu porodicu. A kad je doveo majku da se upoznaju, Ejmi se smučilo od zapanjujuće sličnosti između nje i gospođe Kolings. Ova ju je hladno poljubila u obraz i smireno joj prošaptala na uvo: „Srećno.“ Ejmi nije mogla da proceni da li je to upozorenje ili pretnja.

Kad je Ejmi raskinula s Dezijem, on je nastavio da obilazi kampus Vikšira, avetinjska prilika u tamnim

blejzerima, naslonjena na hladne ogoljene hrastove. Kad se jedne večeri u februaru vratila s igranke, Ejmi ga je zatekla nagog kako leži na njenom krevetu preko čaršava, ošamućen nakon što se blago predozirao pilulama. Ubrzo potom Dezi je napustio školu.

Ali i dalje ju je zvao telefonom, čak i sada, a nekoliko puta godišnje slao joj je debele, popunjene koverta koje je Ejmi bacala neotvorene nakon što bi mi ih pokazala. Na njima je bio poštanski žig Sent Luisa. Četrdeset minuta odavde.

„Samo strašna, nesrećna slučajnost“, rekla mi je. Dezi je tu imao rodbinu s majčine strane. Toliko je znala, a drugo je nije ni interesovalo. Prekopao sam po kanti, izvadio jednu kovertu, pročitao krajnje banalno pismo ulepljeno sosom: pričao je o tenisu, putovanju i drugim fensi sitnicama. O španijelima. Pokušao sam da zamislim tog vitkog kicoša, lika s leptir-mašnom i naočarima s ramom od kornjačevine, kako upada u našu kuću i nežnim manikiranim prstima grabi Ejmi. Ubacuje je u gepek svog oldtajmer kabrioleta i vodi... u Vermont da kupuju antikvitete. Dezi. Zar bi iko mogao da poveruje da je to bio Dezi?

„Zapravo, Dezi živi nedaleko odavde“, rekoh. „U Sent Luisu.“

„Eto, *vidiš*“^y reče Rend. „Zašto se policija nije pozabavila time?“

„Neko će morati“, rekao sam. „Otići ću ja. Kad sutra završimo ovde s pretragom.“

„Izgleda da policija očito misli da je to neko... blizak“, reče Meribet. Zadržala je pogled na meni malčice predugu, a onda se stresla, kao da odbacuje nekakvu pomisao.

EJMI ELIOT DAN

23. avgust 2010.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

LETO. PTIČICE. SUNCE. DANAS SAM SE CEO DAN VUKLA po Prospekt parku, osetljive kože, krhkih kostiju. Borila se s tugom. I to je napredak, s obzirom da sam prethodna tri dana provela u kući u istoj gruboj pidžami i brojala minute do pet, da mogu da popijem piće. Pokušavam da se setim patnji u Darfuru. Da sve ovo sagledam iz drugog ugla. Što je, pretpostavljam, samo još dodatno zloupotrebljavanje ljudi iz Darfura.

Toliko toga se izdešavalo prošle nedelje. Mislim da problem i jeste u tome, sve se dogodilo odjednom, zato ponovo prolazim kroz emotivnu krizu. Nik je pre mesec dana ostao bez posla. Trebalo bi da kriza popušta, ali izgleda da to niko ne zna. I tako je Nik ostao bez posla. Drugi krug otpuštanja, baš kao što je i predvideo - samo nekoliko nedelja posle prvog. *Ups, nismo otpustili ni blizu dovoljno ljudi.* Budale.

U početku mislim da će Nik biti dobro. Pravi ogroman spisak svega što je oduvek hteo da uradi. Nešto od toga su sitnice: menja baterije u ručnom satu i podešava satove po kući, promeni cev ispod sudopere i ponovo kreći sve sobe koje smo već okrećili ali nam se nisu dopale. U suštini, svašta je ispopravljao. Lepo je nešto zapravo popraviti, kad u životu za to imamo tako malo prilika. A onda prelazi na krupnije stvari: čita *Rat i mir*. Razmišlja da počne sa časovima arapskog. Dosta vremena provodi pokušavajući da proceni koje bi se veštine dobro isplatile na tržištu u narednih nekoliko decenija. Srce mi se slama, ali zbog njega ne želim to da pokažem.

Stalno ga pitam: „Sigurno si dobro?“

Najpre pokušavam ozbiljno, uz kafu, gledam ga u oči, stavim ruku preko njegove. Onda pokušavam veselo, bezbrižno, usput. Onda pokušam nežno, u krevetu, gladeći ga po kosi.

Njegov odgovor je uvek isti: „Dobro sam. Ne želim da pričam o tome.“

Sastavila sam test savršen za ovaj trenutak: „Kako se borite s otkazom?“

- a) Sedim u pidžami i prežderavam se sladoledom - durenje ima terapeutsko dejstvo!
- b) Pišem gadosti o svom starom šefu na internetu, svuda - divan je osećaj izbaciti to iz sebe!
- c) Dok ne naleti nov posao, pokušavam da svoje novostečeno vreme iskoristim radeći nešto korisno, recimo učeći neki jezik koji će se isplatiti ili konačno pročitavši *Rat i mir*.

Bio je to kompliment za Nika - tačan odgovor je C - ali kad sam mu pokazala, samo se kiselo osmehnuo.

Posle nekoliko nedelja, užurbanosti i praktičnosti je nestalo, kao da se jednog jutra probudio pod trošnim, prljavim znakom na kome piše: *Što se, jebote, trudiš?* Pogled mu je izgubio sjaj. Sad gleda TV, šeta po porno-kanalima, gleda porniće na TV-u. Jede puno hrane dostavljene na kuću, uz kantu za đubre koja se preliva naslonjene su kutije od stiropora. Ne priča sa mnom, ponaša se kao da mu je sam čin govora mučan, a ja sam gadura što to od njega tražim.

Jedva da slegne ramenima kad mu kažem da su me otpustili. Prošle nedelje.

„Grozno, žao mi je“, kaže. „Bar imaš svoj novac ako zatreba.“

„Mi imamo novac. Mada, sviđao mi se moj posao.“

Zapeva *You Carit Always Get What You Want*, falšira, visoko, nesigurno zaigra i shvatim da je pijan. Kasno je

popodne, predivan vedar dan, a u našoj kući je hladno, zagušljivo od slatkog mirisa pokvarene kineske hrane. Sve zavese su navučene i idem iz sobe u sobu da provetrim, razmičem zavese rasterujući čestice prašine, a kad stignem do zamračene sobice, sapletem se o kesu na podu, pa još jednu, još jednu, kao mačka iz crtaća koja uđe u sobu punu mišolovki. Kad upalim svetla, vidim gomilu kesa iz radnji, i to onih u koje odlaze ljudi kad ostanu bez posla. Najpomodnije prodavnice za muškarce, radnje u kojima se šiju odela krojena po meri, gde prodavci mušterijama udobno smeštenim u kožne fotelje donose jednu po jednu kravatu prebačenu preko ruke. Mislim, to sranje je rađeno *po meri*.

„Nik, šta je sve ovo?“

„Za odlazak na razgovore za posao. Ako iko ikad ponovo počne da zapošljava.“

„Trebalo ti toliko?“

„*Imamo novca.*“ Smrknuto mi se osmehne prekrstivši ruke.

„Hoćeš li bar da ih okačiš?“ Bliker je izgrizao nekoliko plastičnih navlaka. Pored jednog odela od trista dolara leži gomilica mačje povračke; bela košulja puna je narandžastih dlaka tamo gde je mačor dremnuo.

„Ne baš, jok“, kaže on. Isceri mi se.

Nikad nisam bila džangrizalo. Uvek sam se prilično ponosila svojom nedžangrizavošću. Zato me izluđuje to što me Nik lera da džangrizam. Mogu da istrpim izvesnu dozu aljkavosti, lenjosti, dokoličenja. Shvatam da sam ja više tip A od Nika i trudim se da mu ne namećem svoju bolesno urednu prirodu opterećenu sastavljanjem spiskova. Nik nije od onih koji će se setiti da usisaju ili da očiste frižider. On te stvari stvarno *ne vidi*. Dobro. Zaista. Ali, ipak volim da imam nekakav standard života - mislim da je u redu reći da đubre ne bi trebalo da se bukvalno preliva iz kante, a tanjiri ne bi trebalo nedelju dana da stoje u sudoperi sa skorenim mrljama od burita s pasuljem. Tako se ponaša dobar, odrastao cimer. A Nik

više ništa ne radi, pa moram da džangrizam, a to me izluđuje: *Zbog tebe se pretvaram u ono što nikad nisam bila i nikad nisam želela da postanem, pretvaram se u džangrizalo, jer ti ne ispunjavaš svoj deo jedne najosnovnije pogodbe. Nemoj to da radiš, to nije u redu.*

Znam, znam, *znam* daje gubitak posla užasan stres, naročito za muškarca, kažu da to može biti kao smrt u porodici, naročito za muškarca kao što je Nik koji je oduvek radio. Zato duboko udahnem, smotam svoj bes u crvenu gumenu loptu i u glavi je šutnem u svemir. „Dobro, je l' mogu ja da ih okačim? Samo da se ne izgužvaju.”

„Samo izvoli.”

Otpuštanja za nju i njega, baš slatko, zar ne? Znam da smo imali više sreće od većine: kad god se unervozim, odem na internet i proverim svoj starateljski fond. Nisam to zvala stara- teljskim fondom dok Nik nije počeo tako da ga zove; zapravo i nije naročito velik. Mislim, lepo je to, sjajno - 785.404 dolara koje zahvaljujući roditeljima imam na računuu. Ali to nije baš toliko novca da možeš zauvek da prestaneš da radiš, naročito ne u Njujorku. Moji roditelji su samo želeli da se osetim dovoljno sigurno da novac ne mora da utiče na moj izbor - u školovanju, odabiru posla - ali ne i toliko imućno da dođem u iskušenje i odem. Nik se šali na tu temu, ali mislim da je to lepo od mojih roditelja. (I sasvim na mestu, imajući u vidu da su u knjigama plagirali moje detinjstvo.)

Ali i dalje osećam mučninu zbog otkaza, *naših otkaza*, kad moj otac pozove i pita da li on i mama mogu da svrate. Moraju da pričaju s nama. Po podne, zapravo sada, ako je to u redu. Naravno da je u redu, kažem, a u sebi pomislim: *Rak rak rak.*

Kad ih ugledam na vratima, učini mi se da su se moji roditelji baš potrudili. Otac je sav ispeglan, uštirkan i uglačan, besprekora ako se izuzmu bore ispod očiju. Majka je u jednoj od svojih drečavoljubičastih haljina koje je uvek nosila na govore i ceremonije, u vreme kad su je još pozivali. Kaže da ta boja zahteva samouverenost od

onog ko je nosi.

Izgleđaju sjajno, ali deluju posramljeno. Pokažem im da sednu na sofu i svi na trenutak sedimo u tišini.

„Deco, čini se da smo majka i ja...“, otac konačno progovara, a onda zastaje da se nakašlje. Stavlja ruke na kolena; veliki zglavci mu pobele. „Pa, čini se da smo se uvalili u đavolski gadnu finansijsku zbrku.“

Ne znam kako bi trebalo da reagujem: da budem šokirana, tazočarana, da ih tešim? Roditelji mi nikad nisu spominjali da imaju ikakvih problema. Mislim da i nisu imali mnogo problema.

„Činjenica je da smo bili neodgovorni“, nastavlja Meribet. .. I 'oslednjih deset godina živimo kao da zarađujemo koliko smo u ulivali i prethodne dve decenije, a nismo. Nismo zaradili ni upola toliko, ali nismo to hteli da priznamo. Bili smo... moglo bi se blago reći, *optimisti*. Stalno smo mislili da će sledeća knjiga o *Ejmi* upaliti. Ali to se nije dogodilo. I stalno smo donosili pogrešne odluke. Trošili smo uludo. A sad...“

„Praktično smo bankrotirali“, reče Rend. „Naša kuća, kao i ova kuća, sve je izgubilo vrednost.“

Mislila sam - pretpostavljala - da su nam ovu kuću kupili za gotovinu. Nisam imala pojma da je otplaćuju. Na trenutak me je sramota što sam stvarno toliko zaštićena kao što Nik kaže.

„Kao što rekoh, donosili smo neke zaista pogrešne odluke“, kaže Meribet. „Trebalo bi da napišemo knjigu: *Čudesna Ejmi s promenljivom kamatnom stopom*. Popadali bismo na svim kvizovima. Služili bismo kao opomena drugima. Ejmina drugarica Vendi želi sve odmah.“

„Hari glava u pesku“, dodaje Rend.

„I šta sad?“ pitam.

„To svakako zavisi od tebe“, kaže moj tata. Mama vadi iz tašne brošuru koju su sami sastavili i stavlja je pred nas na sto - tabele, grafikoni i kružni grafikoni koje su napravili kod kuće na kompjuteru. Mučno mi je da zamislim svoje roditelje kako čkilje u uputstvo,

pokušavajući da doteraju svoj predlog tako da mi se dopadne.

Meribet pređe na stvar:

„Hteli smo da pitamo možemo li da pozajmimo nešto novca iz tvog starateljskog fonda dok ne smislimo šta ćemo dalje.“

Moji roditelji sede pred nama kao dvoje nestrpljivih klinaca s koledža koji se nadaju da će dobiti prvi staž. Očevo koleno podrhtava dok majka nežno ne spusti prst na njega.

„Pa, novac iz starateljskog fonda je vaš, naravno da možete da ga pozajmite“, kažem. Hoću samo da već jednom završim s tim; ne mogu da podnesem taj pogled pun nade na licima mojih roditelja. „Šta mislite, koliko će vam trebati da sve otplatite i da neko vreme budete mirni?“

Otac obori pogled. Majka duboko udahne. „Šest stotina pedeset hiljada“, kaže.

„Oh.“ To je sve što mogu da kažem. To je skoro sve što imam.

„Ejmi, možda bi trebalo da porazgovaramo...“, počne Nik.

„Ne, ne, možemo mi to“, kažem. „Idem samo po čekovnu knjižicu.“

„Zapravo“, kaže Meribet, „najbolje bi bilo kad bi sutra mogla da ga prebaciš na naš račun. Inače se čeka deset dana.“

Tada shvatim da su u velikom problemu.

NIK DAN

Dva dana od nestanka

PROBUDIO SAM SE ISCRPLJEN NA KAUČU NA RAZVLAČENJE u stanu Eliotovih. Insistirali su da ostanem - još me nisu pustili da se vratim u svoju kuću - sa istom onom hitrinom s kojom su nekad cepali čekove za večerom: gostoprimstvo kao divlja prirodna sila. *Moraš nam dozvoliti da ovo učinimo za tebe.* I dozvolio sam im. Celu noć slušao sam kroz vrata spavaće sobe njihovo hrkanje, jedno ravnomerno i duboko - snažno kao u drvoseče - drugo hripavo i isprekidano, kao da spavač sanja da se davi.

Oduvek sam mogao da se isključim kao sijalica. *Sad ću da spavam*, rekao bih, sklopivši šake na grudima kao da se molim, *zzzzzz*, duboki san deteta omamljenog ferveksom - dok se moja žena insomnijak prevrtala pored mene u krevetu. Prošle noći sam se, međutim, osećao kao Ejmi, mozak nikako nije hteo da se isključi, a telo mi je bilo skroz napeto. Obično sam bio čovek koji se bukvalno oseća prijatno u svojoj koži. Ejmi i ja seli bismo 11 a kauč da gledamo televiziju i ja bih se samo opružio, dok se inoja žena pored mene neprestano trzala i mrdala. Pitaoh sam je jednom da nema slučajno sindrom nemirnih nogu - na TV-u je išla reklama za tu bolest, i lica glumaca bila su sva nabrana od bola dok su protresali listove i trljali butine - a Ejmi je rekla: *Ja imam sindrom nemirnih svega.*

Gledao sam kako plafon hotelske sobe prelazi iz sive u ružičastu pa žutu boju, a kad sam se konačno pridigao, sunce je opet bleštalo preko reke pravo u mene, kao da me ispituje. A onda mi na pamet padoše imena - bing! Hilari Hendi. Previše divno ime da bi ga optužili za nešto tako poremećeno. Dezi Kolings, nekadašnji opsesivni manijak

koji živi na sat vožnje odavde. Oboje sam ih uzeo za sebe. Ovo je „uradi sam“ doba: zdravstvo, nekretnine, policijska istraga. Idi, jebote, na internet, provali sam, jer svi su pretrpani poslom i imaju manjak ljudi. Bio sam *novinar*. Više od deset godina zarađivao sam intervjuišući ljude, navodeći ih da se otvore. Dorastao sam zadatku, a i Meribet i Rend veruju u to. Bio sam im zahvalan što su mi stavili do znanja da mi još uvek veruju, mužu nad koga se nadvila tanana senka sumnje. Ili se samo zavaravam kad koristim reč *tanana*?

Dejz In nam je ustupio jednu retko korišćenu plesnu dvoranu da posluži kao štab potrage za Ejmi Dan. Bilo je neumesno - mesto je bilo puno smeđih mrlja i zagušljivo - ali baš pred zoru Meribet je krenula da to malo uljudi. Usisavala je, dezinfikovala, postavljala oglasne table i telefone, okačila na jedan zid veliku Ejminu fotografiju. Poster - s Ejminim hladnim, samouverenim pogledom, onim očima što vas prate - izgledao je kao da je deo predsedničke kampanje. Zapravo, kad je Meribet završila, cela prostorija je ličila na štab političara autsajdera ali punog nade i s mnogo vernih pristalica koji ne žele da odustanu.

Nešto posle deset ujutro stigla je Bonijeva, usput razgovarajući mobilnim telefonom. Potapšala me je po ramenu i počela nešto da petlja oko štampača. Dobrovoljci su stizali u grupicama: Go i pet-šest prijatelja naše pokojne majke. Pet žena od četrdesetak godina, sve u tri-čtvrto pantalonama, kao da probaju za neki plesni nastup: njih dve - vitke plavuše - nadmeću se za glavnu ulogu, dok se ostale veselo mire sa sporednim ulogama. Grupa bučnih sedokosih starih dama, pokušavaju da nadglasaju jedna drugu, nekoliko njih šalje poruke, od onih starica sa zapanjujućom količinom energije i toliko mladalačkog žara da se zapitate da li žele da vam to natrljaju na nos. Pojavio se samo jedan muškarac, zgodan tip otprilike mojih godina, lepo obučen, sam, nesvestan činjenice da bi se

neko mogao zapitati šta on uopšte tu traži. Gledao sam Samotnjaka kako njuška oko peciva, krišom zagledajući Ejmin poster.

Bonijeva je podesila štampač, zgrabila jedan mekinjasti mafin i prišla mi.

„Da li motrite na svakog ko se prijavi kao dobrovoljac?“, pitao sam. „Mislim, za slučaj da neko...“

„Da neko pokazuje sumnjivo interesovanje? Nego šta.“ Odlomila je okrajke mafina i ubacila ih u usta. Snizila je glas: „Ali, iskreno govoreći, i serijske ubice gledaju iste serije na TV-u kao mi. Znaju da *mi* znamo da oni vole da...“

„Da se ubace u istragu.“

„Da, tako je.“ Klimnula je glavom. „Zato su sad mnogo obazriviji. Ali da, pročešljavao sve potencijalne čudake kako bismo se uverili da su samo, znaš već, potencijalni čudaci.“

Izvio sam obrvu.

„Recimo, pre nekoliko godina Gilpin i ja smo vodili slučaj Kejle Holman. Čuli ste za nju?“

Odmahnuo sam glavom: ne zvuči poznato.

„Kako bilo, uvek ima lešinara koje ovako nešto privlači. I, obratite pažnju na one dve...“ Pokazala je na dve lepe žene od četrdesetak godina. „Jer one mi liče na takve. Malo se previše trude da uteše zabrinutog muža.“

„Ma dajte...“

„Iznenadili biste se. Tako zgodan tip kao vi. Događa se.“

Baš u tom trenutku jedna od žena, ona plavlja i preplanutije kože, pogledala je u nas, uhvatila moj pogled i nežno, stidljivo mi se osmehnula, a onda sagla glavu kao mačka koja čeka da je pomaže.

„Ali daće sve od sebe; zapeće iz petnih žila“, reče Bonijeva. „I to je u redu.“

„Kako se završio slučaj Kejle Holman?“, pitao sam.

Odmahnula je glavom: *nije*.

Ušle su još četiri žene dodajući jedna drugoj bočicu

zaštitne kreme za sunčanje i razmazujući je po rukama, ramenima i nosevima. Soba je zamirisala na kokos.

„Nego, Nik“, reče Bonijeva, „sećate se kad sam vas pitala ima li Ejmi prijatelje u gradu - šta je sa Noel Hotorn? Nju niste spomenuli. Ostavila nam je dve poruke.“

Belo je pogledah.

„Noel iz vašeg naselja? Majka trojki?“

„Ne, nisu prijateljice.“

„Oh, čudno. Ona očito misli da jesu.“

„To se Ejmi često dešava“, rekoh. „Popriča jednom s nekim i taj se odmah prikači. Jezivo.“

„To su i njeni roditelji rekli.“

Razmišljao sam da odmah pitam Bonijevu za Hilari Hendi i Dezija Kolingsa. Odlučio sam da ipak ne pitam; izgledaće bolje ako ja budem taj koji preuzme inicijativu. Želeo sam da me Rend i Meribet vide u ulozi akcionog heroja. Nisam mogao da zaboravim pogled koji mi je Meribet uputila: *Policija izgleda očito misli da je... neko blizak.*

„Ljudi misle da je poznaju jer su odrastali uz one knjige“, kažem.

„To mi je jasno“, kaže Bonijeva klimajući glavom. „Ljudi žele da veruju u to da poznaju druge. Roditelji žele da veruju da poznaju svoju decu. Supruge žele da veruju da poznaju svoje muževe.“

* * *

Posle još jednog sata, centar za volontere počeo je da liči na porodični piknik. Nekoliko mojih bivših devojaka navratilo je da me pozdravi, da me upoznaju sa svojim klincima. Jedna od maminih najboljih prijateljica svratila je sa tri unuke, sramežljive klinke od glave do pete u ružičastom.

Unuci. Moja mama je često pričala o unucima, kao da će se to bez ikakve sumnje dogoditi - kad god bi kupila nov komad nameštaja, objasnila bi da joj se najviše sviđa

baš taj određeni stil jer „biće zgodno kad stignu unuci“. Želela je da doživi da vidi unuke. Sve njene prijateljice imale su ih i previše. Jednom smo Ejmi i ja pozvali mamu i Go na večeru da proslavimo najbolju nedelju u istoriji *Bara*. Kad sam objavio da imamo razloga za slavlje, mama je skočila sa stolice, briznula u plač i zagrlila Ejmi, koja je takođe zaplakala i mrmljala nešto gušeći se u maminom čvrstom zagrljaju, „On priča o *Baru*, samo priča o *Baru*.“ A onda je mama svim silama pokušala da se pretvara kako je jednako uzbuđena i zbog toga. „Ima vremena za bebe“, rekla je tešeći nas kako je najbolje umela, zbog čega se Ejmi samo još više rasplakala. S obzirom da je Ejmi odlučila da ne želi decu, što je više puta ponovila, čudno je što su mi njene suze ulile tračak nade da će možda promeniti mišljenje. Jer zapravo nije ostalo mnogo vremena. Kad smo se preselili u Kartidž, Ejmi je imala trideset sedam godina. U oktobru će napuniti trideset devet.

A onda pomislih: *Ako se ovo ne završi, moraćemo da napravimo nekakvu lažnu rođendansku zabavu. Moraćemo to nekako da obeležimo, nekom ceremonijom, za volontere, medije - nešto da se ponovo privuče pažnja. Moraću da se pretvaram da ne gubim nadu.*

„Bludni sin se vratio“, reče neki unjkavi glas, a kad sam se okrenuo, ugledao sam pored sebe mršavog čoveka u rastegnutoj majici kako češka duge izvijene brkove. Moj stari prijatelj Staks Bakli, koji je počeo da me zove bludni sin, iako nije znao šta to zapravo znači. Pretpostavljam da je to koristio kao finiji izraz za budaletina. Staks Bakli, zvučalo je kao ime nekog igrača bejzbola, što je Staks i trebalo da bude, a to je i žarko želeo, samo što nikad nije imao talenta. Kao klinac bio je najbolji u gradu, ali to nije bilo dovoljno. Na koledžu je doživeo najstrašniji šok kad su ga izbacili iz tima, a onda je sve otišlo dođavola. Sad je večito nadržnani majstor za sve. Navratio je nekoliko puta do *Bara* pokušavajući da nađe neki posao, ali zavrteo bi glavom na svaki bedni poslić koji sam mu ponudio, ljutito

grickajući obraz. *Ma daj, čoveče, šta još imaš, sigurno imaš još nešto.*

„Stakse“, pozdravio sam ga iščekujući da vidim je li dobro raspoložen.

„Čujem da je policija pošteno zabrljala“, rekao je i zavukao ruke pod miške.

„Još je rano da to kažemo.“

„Ma hajde, čoveče, ova bedna tunjava potraga? Više su se potrudili kad su tražili gradonačelnikovog psa.“ Staksu je lice bilo izgorelo od sunca; osećao sam kako vrelina izbija iz njega kad se nagnuo ka meni zapahnuvši me mirisom tečnosti za ispiranje usta i duvana. „Što nisu priveli nekog? Mogu da biraju koga će u gradu, a još nikog nisu priveli? Ama baš *nikog*? Šta je s momcima iz *Plave knjige*? Pitao sam ja gospođu detektivku: Šta je s momcima iz *Plave knjige*? Nije htela ni da mi odgovori.“

„Ko su ti momci iz *Plave knjige*? Neka banda?“

„Svi oni likovi otpušteni iz fabrike *Plava knjiga* prošle zime. Bez otpremnine, ičega. Jesi viđao one beskućnike što u grupicama lutaju gradom, onako baš besni? Verovatno momci iz *Plave knjige*.“

„Još uvek ne kapiram: fabrika *Plava knjiga*?“

„Znaš već: Štamparija *River Veli*. Na kraju grada? Pravili su one plave sveske u kojima si pisao sastave i sva ta sranja na koledžu.“

„Oh, nisam znao.“

„Sad na koledžima koriste kompjutere, šta ti ja znam, i eto - jebiga! - ćao, momci iz *Plave knjige*.“

„Bože, ceo grad se zatvara“, promrmljao sam.

„Ti momci iz *Plave knjige* piju, drogiraju se, maltretiraju narod. Mislim, radili su to i ranije, ali uvek su morali da prestanu i vrata se na posao u ponedeljak. Sad su prosto podivljali.“

Staks se iskezi pokazavši mi svoje okrnjene zube. Kosa mu je bila poprskana farbom; krećenje, posao koji je radio leti još od srednje škole. *Farbam stanove, potkresujem živice, kresujem ženice*, rekao bi i čekao da

ukapiraš štos. Ako se ne nasmeješ, on bi ti objasnio.

„I, jesu pajkani svračali do tržnog centra?" pitao je Staks. Zbunjeno samo slegao ramenima.

„Sranje, čoveče, zar ti nisi bio novinar?" Staks se izgleda još uvek ljutio na moje bivše zanimanje, kao da je to neka laž u koju smo predugo verovali. „Ti momci iz *Plave knjige* napravili su lep gradić tamo u tržnom centru. Uselili su se tamo. Diluju drogu. Policija ih s vremena na vreme otera, ali sutradan se uvek vrate. U svakom slučaju, kažem ja to gospođi detektivki: *Pretražite jebeni tržni centar*. Jer neki od njih su tamo pre mesec dana grupno silovali jednu devojkicu. Mislim, kad se gomila gnevnik muškaraca okupi na jednom mestu, ženi koja naleti na njih ne piše se dobro."

Dok sam se vozio do mesta koje će tog popodneva pretraživati, pozvao sam Bonijevu i, čim se javila na telefon, prešao na stvar.

„Zašto ne pretražujete tržni centar?"

„Pretražićemo tržni centar, Nik. Policija je upravo na putu lamo."

„Oh. U redu. Jer jedan moj ortak..."

„Staks, znam, znam ga..."

„Pričao je o svim tim..."

„Momcima iz *Plave knjige*, znam. Veruj nam, Nik, držimo ovo pod kontrolom. I mi želimo da nađemo Ejmi koliko i ti."

„Dobro, ovaj, hvala."

Pošto je moj pravednički žar splasnuo, popio sam svoju kafu iz ogromne čaše od stiropora u jednom velikom gutljaju i odveo se do naznačenog mesta. Tog popodneva su pretraživali tri tačke: Navoz u jaruzi (sada poznat kao mesto na kome je Nik proveo *ono* jutro, neprimećen); šumu Miler Krik (koja jedva da je zasluživala da se tako nazove jer su se kroz drveće nazirali restorani brze hrane) i park Volki, izletišta gde ste mogli da idete u duge šetnje i jašete.

Kad sam stigao, mesni policajac obraćao se grupi od dvanaestak ljudi, svi debelih nogu u uskim šorcevima, s naočarima za sunce i šeširima, noseva namazanih cink-oksikom. Ličilo je na prvi dan u letnjem kampu.

Dve različite televizijske ekipe snimale su događaj za lokalne stanice. Bio je vikend četvrtog jula; Ejmi će ubaciti između priča o državnom vašaru i takmičenja u roštiljanju. Jedan mladi reporter zujao je oko mene obasipajući me besmislenim pitanjima, pa mi se od silne pažnje telo odmah ukrutilo i postalo neljudsko, a moje „zabrinuto“ lice delovalo je neprirodno. U vazduhu se osećao miris konjske balege.

Reporteri su ubrzo krenuli za volonterima u potragu. (Koji to novinar zatiče sumnjivog muža zrelog za intervju i *ode*? Loš, slabo plaćen novinar preostao nakon što su svi pristojni otpušteni.) Jedan mladi policajac u uniformi rekao mi je da stanem - baš tu - na početku nekoliko putanja kojima se kretala potraga, blizu table s obaveštenjima na kojoj je stajala gomila prastarih letaka kao i obaveštenje o Ejminom nestanku i fotografija sa koje je moja žena zurila. Danas je ima svuda, prati me.

„Šta ja treba da radim?“, pitao sam policajca. „Osećam se ovde kao neki kreten. Moram nešto da radim.“ Negde u šumi, neki konj žalosno zanjista.

„Zaista ste nam potrebni ovde, Nik. Samo budite ljubazni, hrabrite ljude“, rekao je i pokazao na drečavonarandžasti ter- mos pored mene. „Nudite vodu. Samo svakog ko dođe uputite na mene.“ Okrenuo se i otišao ka štalama. Palo mi je na pamet da me namerno sprečavaju da pridem svakom eventualnom mestu zločina. Nisam bio siguran šta to znači.

Dok sam besciljno stajao i pretvarao se da petljam nešto oko frižidera, dovezao se jedan okasneli terenac, blistavocrven kao lak za nokte. Iz njega nagrnuše one četrdesetogodišnjakinje iz štaba. Najlepša među njima, ona koju je Bonijeva izdvojila kao grupi-devojk, podigla je kosu u rep kako bi joj jedna od prijateljica poprskala vrat

sprejom protiv insekata. Razmahala se rukama rasterujući miris. Pogledala me je krajičkom oka. Zatim se odvojila od prijateljica, pustila da joj kosa padne na ramena i krenula ka meni s onim usiljenim, saosećajnim *mnogo mi je žao* osmehom. Ogromne smeđe oči kao u ponija, ružičasta košulja koja dopire tik iznad besprekorno belog šorca. Sandale s visokom potpeticom, ukovrdžana kosa, zlatne minđuše. Pomislih: *Evo kako se ne treba obući kad kreneš u potragu.*

Molim vas, gospođo, ne obraćajte mi se.

„Čao, Nik, ja sam Šona Keli. *Mnogo mi je žao.*“ Govorila je nepotrebno glasno, pomalo njačući, kao neki začarani seksi magarac. Pružila je ruku, a ja se na trenutak uplaših kad Šonine prijateljice krenuše niz stazu, dobacujući nam zavereničke poglede kao da smo par.

Ponudio sam ono što sam imao: svoju zahvalnost, vodu, mučni osećaj nelagode. Šona nije pokazivala nameru da ode, iako sam zurio pred sebe, u pravcu kuda su otišle njene prijateljice.

„Nik, nadam se da imaš prijatelje, rodbinu da ti se sad nadu“, rekla je oteravši rukom obada. „Muškarci zaborave da vode računa o sebi. Tebi treba hrana za dobro raspoloženje.“

„Uglavnom jedemo suhomesnato, znaš već - brzo, jednostavno.“ Još uvek sam u ustima osećao ukus salame, a iz želuca mi se dizao zadah. Shvatio sam da od jutros nisam prao zube.

„O, jadničko. Suhomesnato ne dolazi u obzir.“ Odmahnula je glavom tako da njene zlatne minđuše uhvatiše odsjaj sunca. „Moraš da sačuvaš snagu. Imaš sreće jer *ja* pravim opasno dobru pileću frito pitu. Znaš šta? Smučkaću jednu i doneću je sutra u volonterski centar. Samo je stavi u mikrotalasnu kad poželiš finu toplu večeru.“

„Oh, ne moraš to da radiš, stvarno. Dobro sam. Stvarno.“

„Biće ti još bolje kad pojedеш pristojan obrok“, rekla je

potapšavši me po mišici.

Muk. Pokušala je još jednom.

„Zaista se nadam da se na kraju neće pokazati da to ima neke veze sa... našim problemom s beskućnicima“, rekla je. „Kunem se, slala sam pritužbu za pritužbom. Jedan mi je prošlog meseca upao u baštu. Uključio se moj senzor za pokret, a kad sam gvirnula napolje, ugledala sam ga kako kleči na zemlji i samo krka paradajz. Grize ga kao jabuku, lice i košulja bili su mu umazani sokom i semenkama. Pokušala sam da ga uplašim, ali natovario ih je bar dvadeset i pobegao. Ti tipovi iz *Plave knjige* ionako su bili na ivici. Bez ikakve druge kvalifikacije.“

Najednom osetih simpatiju prema mnoštvu ljudi iz *Plave knjige*, zamislih sebe kako ulazim u njihov čemerni logor, mašući belom zastavicom: *Ja sam vaš sabrat, i ja sam nekad radio u štampi. I meni su kompjuteri preoteli posao.*

„Nik, nemoj mi reći da si premlad da bi se sećao *Plave knjige!*“ govorila je Šona. Bocnula me je u rebra tako da sam se trgao više nego što je trebalo.

„Toliko sam star da sam i zaboravio na *Plavu knjigu* dok me ti nisi podsetila.“

Nasmejala se:

„Koliko ti je, trideset jedna, trideset dve?“

„Trideset četiri.“

„Klinac.“

Baš tad pristigoše tri energične starije dame i dotrupkaše do nas, jedna razgovarajući mobilnim telefonom, sve obučene u krute jutene baštenske kecelje, platnene patike i polo majice bez rukava koje su otkrivale mlitave mišice. S poštovanjem mi klimnuše glavom, a onda prekorno pogledaše u Šonu. Izgledali smo kao par koji roštilja u svojoj bašti. Izgledali smo nedolično. *Molim te, Šona, odlazi, pomislih.*

„Dakle, ti beskućnici stvarno znaju da budu agresivni prema ženama, da im prete“, kaže Šona. „Pomenula sam to detektivki Boni, ali imam osećaj da me ona baš ne voli.“

„Zašto to kažeš?“ Već sam znao šta će reći, mantra svih privlačnih žena.

„Žene me baš nešto ne vole.“ Slegla je ramenima. „Tako ti je to. Da li je... da li Ejmi ima puno prijatelja u gradu?“

Mnoge žene - mamine ili Goine prijateljice - pozivale su Ejmi u književne klubove, na Amvej⁵ zabave i devojačke večeri kod Čilija. Ejmi je, kako se moglo i očekivati, odbila sve izuzev njih nekoliko, na koje je otišla i smorila se: „Naručili smo milion prženih sitnica i pili koktele napravljene od *sladoleda*.“

Šona me je gledala, žudeći da sazna nešto o Ejmi, da je povežu s mojom ženom, koja bi je prezirala.

„Mislim da i ona ima isti problem kao ti“, rekao sam odsečno. Osmehnula se.

Šona, odlazi.

„Nije lako doći u nov grad“, rekla je. „Što si stariji, sve ti je teže da nađeš prijatelje. Je l' ona tvoje godište?“

„Trideset osam.“

Izgleda da joj se i to dopalo.

Odlazi, jebote.

„Pametan čovek, voli starije žene.“

Izvadila je iz ogromne torbe mobilni i osmehnula se.

„Dođi ovamo“, rekla je i obgrlila me. „Da vidim jedan veliki osmeh za musaku s piletinom i fritom.“

Došlo mi je da je tresnem, tako neobzirnu i *ženskastu*: pokušava da iskamči kompliment od muža nestale žene. Progutao sam svoj bes, pokušao da krenem iz početka, da se iskupim i budem fin, mehanički se osmehnuh, a ona pribi obraz uz moj i uslika nas svojim telefonom, razbudivši me lažnim zvukom škljocanja aparata.

⁵ Amway (*skraćeno od American Way*), američka multinacionalna kompanija koja se bavi direktnom prodajom najraznovrsnijih proizvoda, uglavnom zdravstvenih i kozmetičkih i za uređenje kuće. (*Prim. prev.*)

Kad je okrenula telefon, ugledao sam naša lica preplanula od sunca pribijena jedno uz drugo, osmehujemo se kao da smo izašli na sastanak na bejzbol utakmicu. Dok sam gledao svoj ljigavi kez, poluzatvorenih očiju, pomislih: *Ja bih mrzeo ovog lika.*

EJMI ELIOT DAN

15. septembar 2010.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

PIŠEM NEGDE IZ PENSILVANIJE. Iz JUGOZAPADNOG DELA. Iz nekog motela uz auto-put. Naša soba gleda na parking i kad gvirnem kroz krute bež zavese, vidim ljude kako dokolice pod fluorescentnim svetlima. Ovo je jedno od onih mesta na kojima ljudi dokoliče. Opet prolazim kroz emotivnu krizu. Previše toga se izdešavalo, i to tako brzo, a sad sam u jugozapadnoj Pensilvaniji dok moj muž prkosno spava, okružen kesicama čipsa i bombona kupljenih na aparatu u hodniku. Ljut je na mene što nisam dobar drug i ne prihvatam igru. Mislila sam da sam bila ubedljiva - ura, nova avantura! - ali izgleda da nisam.

Sad kad razmislim, kao da smo čekali da se nešto dogodi. Kao da smo Nik i ja sedeli ispod neke ogromne zvučno izolovane tegle zaštićene od vetra, a onda se tegla prevrnula i - nešto ic trebalo raditi.

Pre dve nedelje, eto nas u našem uobičajenom nezaposlenom stanju: poluobučeni, umiremo od dosade, spremamo se da u tišini pojedemo doručak koji ćemo razvlačiti dok ne pročitamo cele novine. Sad čitamo čak i dodatak o automobilima.

U deset ujutro Niku zazvoni mobilni telefon i po njegovom glasu znam da je Go. Zvuči živahno, detinjasto, kao i uvek kad razgovara s njom. Kao što je nekad zvučao sa mnom.

Odlazi u spavaću sobu i zatvara vrata, ostavivši me s dva tek pripremljena jaja benedikt koja podrhtavaju na tanjirima. Stavljam njegov tanjir na sto i sedam preko puta, zapitavši se da li da sačekam sa jelom. Da sam ja u

pitanju, pomislim, izašla bih i rekla mu da jede ili bih podigla prst i rekla: *Samo trenutak*. Setila bih se da sam onog drugog, svog supružnika, ostavila u kuhinji s dve porcije jaja. Grize me savest što tako razmišljam. Jer ubrzo kroz vrata čujem zabrinut šapat, uzbuđene uzvike i nežna uveravanja i zapitam se da li Go ima problema s nekim bivšim dečkom. Go je imala mnogo raskida. Čak i oni koje je ona inicirala zahtevaju mnogo držanja za ruke i tešenja s Nikove strane.

Zato, kad Nik izađe iz sobe, jaja na tanjiru su se već stvrdla, a ja namestim svoju uobičajenu *Jadna Go* facu. Čim ga vidim, znam da ovo nije problem sa Go.

„Moja mama“, počne, pa sedne. „Sranje. Moja mama ima rak. Četvrti stadijum i proširio se na jetru i kosti. Što je loše, što je...”

Zariva lice u šake, a ja priđem i zagrlim ga. Kad podigne pogled, oči su mu suve. Smiren je. Nikad nisam videla svog muža da plače.

„Ovo je previše za Go, povrh tatine Alchajmerove bolesti.”

„Alchajmer? *Alchajmer*? Otkad?”

„Pa, već neko vreme. Prvo su mislili da je neka početna faza demencije. Ali nije samo to, gore je.”

Istog trena pomislim da s nama nešto nije u redu, možda nepovratno, ako mom mužu nije palo na pamet da mi to kaže. Ponekad pomislim da je to neka igra koju igra, da učestvuje u nekom neobjavljenom nadmetanju u nedokučivosti. „Zašto mi ništa nisi rekao?”

„Ne volim baš mnogo da pričam o tati.”

„Ali ipak...”

„Ejmi, molim te.” Gleda me onako kao da se ponašam nerazumno, kao daje toliko ubeđen da sam nerazumna pa se i sama zapitam da li je u pravu.

„A sada Go kaže da će mami trebati hemoterapija, ali... biće joj baš loše. Trebaće joj pomoć.”

„Treba li da počnemo da tražimo nekog ko će živeti s njom? Medicinsku sestru?”

„Njeno zdravstveno osiguranje to ne pokriva.“

Gleda me prekrštenih ruku i znam na šta me čika: čika me da ponudim da platim, a ja ne mogu jer sam novac dala svojim roditeljima.

„Dobro, dušo“, kažem. „Šta hoćeš da uradimo?“

Stojimo jedno preko puta drugog, oči u oči, kao da smo u svađi o kojoj ja ništa ne znam. Krenem da ga dodirnem, a on samo gleda u moju šaku.

„Moramo da se preselimo tamo.“ Zuri u mene širom otvorenih očiju. Otrese prstima kao da pokušava da skine nešto lepljivo. „Postupićemo ispravno i otići na godinu dana. Nemamo posao, nemamo novca, ovde nas ništa ne zadržava. Čak i ti moraš priznati da je tako.“

„Čak i ja?“ Kao da sam se već usprotivila. Ispuni me bes, ali ga progutam.

„Evo kako ćemo. Postupićemo ispravno. Pomoći ćemo jednom za promenu *mojim* roditeljima.“

Naravno da to moramo da uradimo i naravno da bih to i rekla da mi problem nije izneo kao da sam mu neprijatelj. Ali čim se pojavio na vratima, ponašao se kao da sam problem koji ireba rešiti. Bila sam ogorčeni glas koji treba učutkati.

Moj muž je najodaniji čovek na planeti sve do trenutka kad to više nije. Videla sam kako mu oči bukvalno postaju za nijansu tamnije kad bi osetio da ga je neki prijatelj, čak i dragi stari prijatelj, izneverio, a onda ga više nikad ne bi spomenuo. U tom trenutku pogledao me je kao da sam predmet koga se, zatreba li, mora rešiti. Sledila sam se od njegovog pogleda.

I tako je brzo, bez mnogo rasprave odlučeno: odlazimo iz Njujorka. Idemo u Misuri. Da živimo u kući kraj reke. Nestvarno je, a ja nisam od onih koji reč *nestvarno* olako koriste.

Znam da će biti u redu. Samo uopšte nije onako kako sam zamišljala. Kako sam zamišljala svoj život. Neću da kažem da je loše, samo... Da ste mi dali da milion puta

pogađam gde će me život odvesti, nikad ne bih pogodila. To me plaši.

Pakovanje stvari u kamion za selidbu prava je mala tragedija. Nik, odlučan i mučen grizom savesti, čvrsto stiska usne, ne želi da me pogleda. Kamion stoji satima, blokira saobraćaj u našoj uličici, trepće žmigavcima - opasnost, opasnost, opasnost - dok Nik ide gore-dole stepenicama, čovek za pokretnom fabričkom trakom, nosi kutije s knjigama, kuhinjskim potrepštinama, stolice, stočice. Iznosimo našu starinsku sofu - naš prostrani, stari česterfild za koji tata kaže da mu titramo kao da nam je kućni ljubimac. Nju ćemo, s mukom i kupajući se u znoju, utovariti poslednju. Spuštanje masivnog čuda niz stepenice (*Čekaj, moram da se odmorim. Podigni desno. Čekaj, ideš prebrzo. Pazi, prsti prsti!*) poslužiće nam kao vežba u tim bildingu, koja nam je još kako potrebna. Posle sofe, uzećemo ručak iz restorana na uglu, sendviče u đevreku za usput. Hladan sok.

Nik mi dopušta da zadržim sofu, ali sav ostali krupni nameštaj ostaje u Njujorku. Jedan Nikov prijatelj će naslediti krevet; navратиće kasnije do naše prazne kuće - ostali su samo prašina i kablovi - i uzeće krevet, a onda će živeti svoj njujorški život u našem njujorškom krevetu, jesti kinesku hranu u dva ujutro i, uz kondom, opušteno voditi ljubav s pripitim, drskim devojkama iz odeljenja za odnose s javnošću. (U naš dom će se useliti bučni par advokata, bestidno, bezobrazno se veseleći ovom tržišnom dogovoru kupaca. Mrzim ih.)

Na svaka četiri tovara koja Nik stenjući snese, ja ponesem jedan. Krećem se polako, vučem noge kao da me bole kosti, osećam nekakvu grozničavu slabost. Stvarno me sve boli. Nik zuji gore-dole pored mene, mršti se, dobacuje „Dobro si?“ i nastavlja dalje pre nego što odgovorim, ostavlja me da blenem, kao lik iz crtaća s ustima nalik crnoj rupi. Nisam dobro. Biću dobro, ali sad nisam. Želim da me muž zagrlji, da me uteši, da me malo tetoši. Samo na trenutak.

Petlja nešto oko kutija u zadnjem delu kamiona. Nik se ponosi svojom veštinom pakovanja: On je (bio) taj koji je punio mašinu za sudove, pakovao torbe pred odmor. Ali, posle tri sata jasno je da smo prodali ili poklonili previše stvari. Prostrani kamion samo je dopola pun. U tome nalazim jedino zadovoljstvo tog dana, ono silno zadovoljstvo kao kad mi zatitra u stomaku. *Neka, pomislim. Neka.*

„Ako baš želiš, možemo da ponesemo krevet“, kaže Nik pogledavši pored mene niz ulicu. „Ima dovoljno mesta.“

„Ne, obećao si Voliju, neka ga on uzme“, kažem usiljeno. *Pogrešio sam. Samo reci: Pogrešio sam. Treba da ponesesh svoj stari krevet da ti pruži utehu na ovom novom mestu.* Osmehni mi se i budi pažljiv prema meni. Budi danas pažljiv prema meni.

Nik uzdahne. „Dobro, ako tako želiš. Ejmi? To je ono što želiš?“ Stoji pomalo zadihan, naslonjen na gomilu kutija, a na onoj na vrhu markerom piše: EJMI ODEĆA ZIMA. „Ejmi, nećeš mi više spominjati krevet? Jer evo sad ti nudim. Drage volje ću ti utovariti krevet.“

„Baš velikodušno od tebe“, kažem jedva produhtavši, kao šio mu obično odgovaram: dašak mirisa iz pokvarenog osveživača. Kukavica sam. Ne volim sukobe. Uzimam jednu kutiju i krećem ka kamionu.

„Šta si rekla?“

Odmahujem glavom. Ne želim da me vidi kako plaćem jer će ga to još više razljutiti.

Deset minuta kasnije čuje se treska po stepeništu - beng! beng! beng! Nik sam snosi sofu.

Ne mogu ni da se osvrnem dok odlazimo iz Njujorka jer kamion nema prozor pozadi. Kroz retrovizor ugledam krovove zgrada (*krovove koji se polako gube u daljini - zar ne pišu tako u viktorijanskim romanima kad zlosrećna junakinja mora da napusti dom svojih predaka?*), ali

nijednu od onih bitnih - u malom blistavom pravougaoniku nema ni Krajslera, ni Empajer stejta ni Fletajrona.

Sinoć su navratili moji roditelji, poklonili nam porodični sat s kukavicom koji sam kao dete obožavala, pa smo nas troje plakali i grlili se, a Nik je gurnuo ruke u džepove i obećao da će me čuvati.

Obećao je da će me čuvati, a ja se ipak plašim. Imam osećaj da je nešto krenulo loše, veoma loše i da će biti samo još gore. Ne osećam se kao Nikova žena. Uopšte se ne osećam kao osoba: ja sam nešto što treba utovariti i istovariti, poput sofe ili sata s kukavicom. Ja sam nešto što će, ako treba, ostaviti na smetlištu, baciti u reku. Više nemam osećaj da sam stvarna. Imam osećaj kao da ću nestati.

NIK DAN

Tri dano od nestanka

POLICIJA NEĆE NAĆI EJMI OSIM AKO NEKO NE ŽELI DA ona bude nađena. To mi je bar bilo jasno. Pretražili su ceo kraj: kilometre muljevite reke Misisipi, sve puteve i šetačke staze, žalosnu šaćicu raštrkanih šumaraka. Ako je živa, neko će morati da je vrati. Ako je mrtva, njeno telo će morati negde da se pojavi. Bila je to opipljiva istina, poput gorkog ukusa na vrhu jezika. Kad sam stigao u volonterski centar, shvatio sam da i svi ostali to znaju: vladala je nekakva ravnodušnost, poraženost. Došetao sam besciljno do stola sa pecivom i pokušao sebe da ubedim da pojedem nešto. Dansko pecivo. Počeo sam da verujem da ne postoji depresivnija hrana od danskog peciva, peciva koje i tek pečeno deluje bajato.

„Ja ipak kažem da je u reci“, govorio je jedan dobrovoljac svom ortaku dok su obojica prljavim prstima kopali po pecivu. „Odmah iza njihove kuće, gde ćeš lakše?“

„Dosad bi se pojavila u nekom viru, gatu, negde.“

„Ne bi ako je iseckana. Odsečeš noge, ruke... telo može da stigne sve do zaliva. Bar do Tunike.“

Okrenuo sam se pre nego što su me приметili.

Jedan moj bivši nastavnik, gospodin Kolman, sedeo je za Kartaškim stolom i, pognut nad telefonom za informacije, zapisivao neke podatke. Kad sam uhvatio njegov pogled, napravio je kružni pokret pored uva i pokazao na telefon da pokaže da zovu sve same lujke. Juče me je pozdravio rečima: „Moju unuku je ubio pijani vozač, pa...“ Promrmljali smo nešto i smeteno se potapšali.

Zazvonio mi je mobilni, rezervni - nisam znao gde da ga držim, pa sam ga nosio sa sobom. Isključio sam telefon, preleteo pogledom preko sobe kako bih se uverio da me

Eliotovi nisu videli. Meribet je kuckala na svom blekberiju, a onda ga odmakla da vidi poruku. Kad me je ugledala, pohitala je ka meni odlučnim brzim koracima, držeći blekberi pred sobom kao talisman.

„Koliko sati je Memfis udaljen odavde?“, pitala je.

„Nešto manje od pet, kolima. Šta ima u Memfisu?“

„Hilari Hendi živi u Memfisu. Devojka koja je *proganjala* Ejmi u srednjoj školi. Tebi to deluje kao slučajnost?“

Nisam znao šta da kažem: nimalo?

„Da, i Gilpin me je ispalio. *Ne možemo da platimo troškove za nešto što se dogodilo pre više od dvadeset godina*. Kreten. Taj tip se prema meni stalno odnosi kao da sam na ivici histerije; priča s Rendom, a mene potpuno ignoriše iako sam tu pored njega, kao da sam mala glupačica kojoj muž sve mora da objasni. Kreten.“

„Grad je bankrotirao“, kažem. „Siguran sam da stvarno nemaju sredstava, Meribet.“

„E pa, mi imamo. Ozbiljno, Nik, ta devojka je bila udarena u glavu. I znam da je tokom godina pokušavala da stupi u kontakt s Ejmi. Ejmi mi je rekla.“

„Meni nikad nije rekla.“

„Koliko košta vožnja do tamo? Pedeset dolara? Dobro. Hoćeš ti da odeš? Rekao si da ćeš ići. Molim te. Neću se smiriti dok neko ne razgovara s njom.“

Za to bar znam da je istina, jer je i njena ćerka većito brinula zbog nečega: Ejmi bi se celo veče grizla oko toga da li je ostavila šporet uključen iako tog dana nismo kuvali. Ili, da li su vrata zaključana? Jesam li siguran? Čak i kad je zamišljala najgori mogući slučaj, uspevala je da smisli nešto još gore. Jer, nikad i ii su samo vrata ostala otključana, nego su otključana, neki ljudi su ušli unutra i čekaju da je siluju i ubiju.

Osetio sam kako me obliva znoj jer su se strahovi moje žene konačno ostvarili. Zamislite samo to silno zadovoljstvo kad znate da su se sve te godine brige isplatile.

„Naravno da ću otići. A usput ću svratiti i do Sent Luisa, da vidim i onog drugog, Dezija. Računaj da je to rešeno.“ Okrenuo sam se, spreman da se teatralno povučem, prešao šest metara, a onda se iznenada tu opet stvorio Staks, lica još mlohavog od spavanja.

„Čuo sam da su pajkani juče pretražili tržni centar“, rekao je češući se po bradi. U drugoj ruci držao je netaknutu glaziranu krofnu. U prednjem džepu njegovih širokih pantalona s džepovima videla se izbočina u obliku đevreka. Umalo ne izvalili: *Je li ti to pecivo u džepu ili se samo...*

„Da. Ništa.“

„*Juče. Otišli su juče, kreteni.*“ Sagnuo se i pogledao oko sebe, kao da se brine da ga nisu čuli. Nagnuo se bliže meni. „*Idi noću, sad su tamo. Po danu su tamo pored reke, ili protestuju.*“

„Protestuju?“

„Znaš već, sede pored izlaza na auto-put s onim transparentima: *Otpušten, Molim vas pomozite, Potreban novac za i'ivo, šta god*“, rekao je preletevši pogledom preko sobe. „Protestuju, čoveče.“

„Aha.“

„Noću su u tržnom centru“, rekao je.

„Hajdemo onda večeras“, rekoh. „Ti, ja i ko hoće.“

„Džo i Majki Hilsam“, reče Staks. „Oni će hteti.“ Hilsamovi su bili trojica gradskih badža, četiri godine stariji od mene. Od onih tipova rođenih bez gena za strah, neosetljivi na bol. Kao klinци su se bavili sportom i protutnjali bi kroz leto na kratkim, mišićavim nogama, igrajući košarku, pijući pivo, prihvatajući neobične izazove: spuštanje skejtom u odvodni jarak, penjanje na vodotoranj bez odeće. Od onih tipova koji bi se jedne dosadne subotnje večeri samo izdvojili divljeg pogleda i znali ste da će se nešto dogoditi, možda ništa dobro, ali svakako nešto. Naravno da će Hilsamovi hteti da pođu.

„Dobro“, rekoh. „Idemo večeras.“

U džepu mi je zazvonio rezervni mobilni. Nije se dobro

isključio. Ponovo je zazvonio.

„Hoćeš da se javiš?“ upitao je Staks.

Jok."

„Čoveče, trebalo bi da se javiš na svaki poziv. Stvarno bi trebalo."

Do kraja dana nije imalo šta da se radi. Nije bilo isplaniranih pretraga, nije više trebalo letaka, telefoni su bili pokriveni. Meribet je počela da šalje ljude kući; samo su se motali tu, jeli, dosađivali se. Slutio sam da je Staks odneo pola hrane od doručka u džepovima.

„Je l' su se detektivi nekom javljali?“, upitao je Rend.

„Nisu“, Meribet i ja odgovorismo uglas.

„To bi moglo da bude i dobro, je l' da?“ upitao je Rend s puno nade, a Meribet i ja mu udovoljismo. Da, naravno.

„Kad krećeš za Memfis?“ pitala me je.

„Sutra. Večeras sa nekim drugarima ponovo pretražujemo tržišni centar. Mislimo da ga juče nisu pretražili kako treba."

„Odlično“, reče Meribet. „To je ono što nam treba. Ako mislimo da nešto prvi put nije urađeno kako treba, uradićemo to sami. Jer nisam baš oduševljena onim što je urađeno."

Rend spusti ruku ženi na rame, znak da smo to već više puta čuli.

„Voleo bih da pođem s tobom, Nik“, rekao je. „Večeras. Voleo bih da pođem.“ Rend je bio obučen u polo majicu boje plavog pudera i maslinaste pantalone, s kosom nalik blistavom tamnom šlemu. Zamislio sam ga kako pokušava da se uortači s braćom Hilsain, s onim svojim pomalo očajničkim stavom „ja sam jedan od vas“ - *hej, i ja volim da popijem dobro pivo, a šta se dešava s onim vašim timom?* - i već me ispuni nekakva nelagoda.

„Naravno, Rende. Naravno."

Trebalo je ispuniti dobrih deset neisplaniranih sati. Vratili su mi kola - pretpostavljam, nakon što su ih

obradili, usisali i pokupili otiske - pa sam se povezao do policijske stanice sa nekom starijom volonterkom, jednom od onih užurbanih bakica koja se izgleda pomalo unervozila što je sama sa mnom.

„Samo da odvezem gospodina Dana do policijske stanice, ali vraćam se za manje od pola sata“, rekla je jednoj prijateljici. „Ne više od pola sata.“

Gilpin nije Ejminu drugu poruku ubacio u dokazni materijal; toliko se uzbudio zbog onih gaćica da nije stigao. Ušao sam u svoja kola, širom otvorio vrata i dok su se polako hladila, sedeo i ponovo pročitao drugi putokaz:

*Zamisli me: luda sam za tobom
i jasno vidim budućnost s tobom.
Doveo si me ovde da čujem priče tvoje
O dečačkoj avanturi: vizir i prljave farmerke.
Jebeš sve ostale, ma sve smo ih šutnuli Krišom
me poljubi... kao da tek smo se uzeli.*

To je Hanibal u Misuriju, rodni grad Marka Tvena, gde sam kao dečak leti radio, šetao gradom obučen kao Hak Fin, s velikim slamenim šešišom i u lažno poderanim pantalonama, lupeški se osmehujući i pozivajući ljude da svrate u Sladoledžinicu. Jedna od onih priča koje ispričate u Njujorku uz večeru jer niko drugi ne može da ih nadmaši. Niko ne može da kaže:

O jeste, i ja.

Ona opaska o viziru bila je naša skrivena šala: kad sam prvi put rekao Ejmi da sam glumio Haka Fina, bili smo na večeri, načeli smo drugu flašu vina, a ona je bila neodoljivo pripita. Široki kež i zajapureni obrazi kao i uvek kad bi popila. Naginjala se preko stola kao da na sebi imam magnet. Stalno me je zapitkivala da li još uvek čuvam vizir, da li bih ga stavio zbog nje, a kad sam je pitao otkud joj, za boga miloga, ideja da je Hak Fin nosio vizir, progutala je knedlu i rekla: „Oh, mislila sam na slamnati šešir!“ Kao da su te dve reči jedno te isto. Posle

toga, kad god bismo gledali tenis, uvek bismo pohvalili sportske slamnate šešire igrača.

Ipak, bilo mi je čudno što je odabrala Hanibal, jer ne sećam se da smo se tamo proveli naročito dobro ili loše, samo smo proveli vreme. Sećam se da smo pre skoro godinu dana lutali po gradu, pokazivali oko sebe, čitali natpise i govorili: „Zanimljivo“, a drugo bi se složilo: „Jeste.“ Išao sam kasnije tamo bez Ejmi (nostalgija mi nije dala mira) i bio je to divan, savršen dan, kao sa razglednice. Ali s Ejmi je bilo dosadno, rutinski. Pomalo mučno. Sećam se da sam u jednom trenutku počeo da pričam o nekom glupavom izletu ovamo iz detinjstva, video da me belo gleda i, osetivši kako me ispunjava bes, deset minuta sam samo kipteo - jer sam u toj fazi našeg braka bio toliko navikao da se ljutim na nju da sam u tome gotovo uživao, kao kad grizeš zanokticu: znaš da bi trebalo da prestaneš, da ne prija baš toliko koliko ti misliš, ali ne možeš da prestaneš da glođeš. Ona, naravno, naizgled ništa nije videla. Nastavili smo da hodamo, čitamo natpise i pokazujemo.

Prilično grozna opomena, toliko smo malo ugodnih sećanja imali otkako smo se preselili da je moja žena bila prisiljena da odabere Hanibal za svoju potragu za blagom.

Stigao sam do Hanibala za dvadeset minuta, provezao se pored veličanstvene sudnice iz pozlaćenog doba u čijem je podrumu sad bio samo restoran s pilećim krilcima i prošao pored niza pozatvaranih radnji - propalih lokalnih banaka i bioskopa - ka reci. Parkirao sam se na parkingu baš uz Misisipi, tik ispred parobroda *Mark Tven*. Parkiranje je bilo besplatno. (Uvek me oduševi ta novina, velikodušnost besplatnog parkiranja.) S uličnih svetiljki mlitavo su visile zastavice s likom čoveka s belom grivom, posteru su se uvijali na vrućini. Bilo je pakleno vruće, ali Hanibal je i pored toga delovao uznemirujuće tiho. Dok sam prolazio kroz onih nekoliko ulica sa suvenirnicama - prekrivači, starine i karamel - video sam još natpisa „Na prodaju“. Kuća Beki Tačer bila je zatvorena zbog

renoviranja, koje će biti plaćeno novcem koji tek treba da se sakupi. Za deset dolara mogli ste da napišete svoje ime na okrečenu ogradu Toma Sojera, ali nije bilo mnogo zainteresovanih.

Seo sam na prag ispred praznog izloga. Pade mi na pamet da sam doveo Ejmi do kraja svega. Bukvalno smo bili svedoci kraja jednog načina života, izraz koji sam nekad koristio samo za plemena sa Nove Gvineje i duvače stakla sa Apalača. Tržni centar je zatvoren zbog krize. Fabrika za proizvodnju plavih svezaka zatvorena je zbog kompjutera. Kartidž je bankrotirao; njegov sestrinski grad Hanibal povlačio se pred vedrijim, drečavijim i šarenijim turističkim destinacijama. Moj voljeni Misisipi poješće azijski šaran na svom putu ka jezeru Mičigen. Gotovo je sa *Čudesnom Ejmi*. Kraj moje i njene karijere, kraj mog oca, moje mame. Kraj našeg braka. Kraj Ejmi.

Sa reke se oglasio avetinjski pisak parobrodske sirene. Znoj mi je na leđima probio kroz košulju. Naterao sam se da ustanem. Naterao sam se da kupim ulaznicu za obilazak. Prošao sam putem kojim sam išao sa Ejmi, a u mislima je moja žena i dalje bila kraj mene. I tog dana je bilo vrelo. *Ti si GENJALAN*. U mojoj mašti, koračala je pored mene i ovog puta se osmehnula. Stomak mi se prevrnuo.

Proveo sam svoju ženu u mislima po glavnim turističkim gnjavažama. Neki sedokosi par zastao je da gvirne u kuću Haklberija Fina, ali nisu hteli da uđu. Na kraju bloka, čovek obučen kao Tven - bela kosa, belo odelo - izašao je iz forda fokus, protegao se, pogledao niz pustu ulicu i ušao u jednu piceriju. A onda eto nas pred zgradom zakucanom daskama, sudnicom oca Seinjuela Klemensa. Na natpisu ispred stajalo je: *Dž. M. Klemens, mirovni sudija*.

Krišom me poljubi... kao da tek smo se uzeli.

Sve si to lepo i jednostavno smislila, Ejmi, kao da zapravo želiš da ih nađem, da budem zadovoljan sobom. Ako ovako nastavim, oboriću svoj rekord.

Unutra nije bilo nikog. Klekao sam na prašnjavi daščani pod i zavirio pod prvu klupu. Ako bi ostavila putokaz na nekom javnom mestu, Ejmi bi ga uvek zalepila trakom s donje strane. Pod prvom klupom nije bilo ničeg, ali pod klupom iza lepršao je neki papir. Preskočio sam do tamo i otkinuo Ejminu plavu kovertu sa koje je lepršao komad selotejpa.

Ćao, dragi mužu,

Našao si je! Genijalni čoveče. Možda će ti pomoći to što sam odlučila da ovogodišnja potraga za blagom ne bude mučni forsirani marš kroz moja tajanstvena lična sećanja.

Ideju mi je dao tvoj voljeni Mark Tven.

„Šta uraditi sa čovekom koji je izmislio proslavu godišnjica? Bilo bi previše blago samo ga ubiti.“

Konačno sam shvatila ono što iz godine u godinu ponavljaš, da bi ovaj lov na blago trebalo da bude vreme kada slavimo sebe, ne test da li se sećaš svega što pomislim ili kažem tokom godine. Pomislio bi čovek da je to nešto što bi odrasla žena morala sama da shvati ali... valjda tome služe muževi. Da nam ukazu na ono što ne možemo same da shvatimo, čak i ako je za to potrebno pet godina.

Htela sam zato da iskoristim priliku i da ti ovde, u rodnom gradu Marka Tvena, zahvalim na tvojoj OŠTROUMNOSTI. Ti si zaista najpametnija, najduhovitija osoba koju znam. Imam sjajno afektivno pamćenje: na sve one prilike tokom godina kada bi mi se nagnuo na uvo - evo, dok ovo pišem osećam kako mi tvoj dah golica resicu uva - i prošaptao nešto samo meni, samo da me nasmeješ. Shvatam koliko je velikodušno to kad muž pokuša da nasmeje svoju ženu. A ti bi uvek odabrao najbolji trenutak. Sećaš se kad su nas Inzli i njen muž poslušna ovčica naterali da svratimo i divimo se

njihovoj bebi, pa smo otišli u obaveznu posetu njihovoj neobično savršenoj kući pretrpanoj cvećem i mafinima, na ručak i da vidimo bebu. Tako su nas s visine i prekorno gledali što nemamo dece, a onaj njihov grozni sin bio je sav umazan slinama i kuvanom šargarepom a možda i s malo izmeta - go, izuzev čipkaste portikle i para štrikanih cipelica. Dok sam srkutala sok od narandže, nagnuo si se ka meni i šapnuo: „To ću kasnije da obučem." Bukvalno sam se zagrcnula. Bio je to jedan od onih trenutaka kad si me spasio, nasmejao si me baš u pravom trenutku. Doduše, samo jednu maslinu. Zato, dozvoli mi da to još jednom kažem: Ti si DUHOVIT. Sad me poljubi!

Klonuo sam duhom. Ejmi je koristila potragu za blagom da nas ponovo zbliži. A bilo je prekasno. Dok je pisala ove putokaze, nije imala pojma šta ja mislim. *Dobro, Ejmi, zar nisi to mogla da uradiš ranije?*

Tajming nam je uvek bio loš.

Otvorio sam sledeći putokaz, pročitao ga, gurnuo u džep i krenuo nazad kući. Znao sam gde treba da idem, ali još nisam bio spreman. Ne bih mogao da podnesem još jedan kompliment, još jednu lepu reč od moje žene, još jednu maslinovu grančicu. Pri pomisli na nju osetio bih čas gorčinu čas nežnost.

Otišao sam do Go, proveo tamo nekoliko sati sam, pio kafu i šetao TV kanalima, uznemiren i nervozan, ubijao vreme dok u jedanaest ne dođu da me povezu do tržnog centra.

Moja sestra bliznakinja vratila se kući malo posle sedam, smoždena posle smene koju je sama odradila u baru. Bacila je pogled na TV, dovoljan znak da treba da ga isključim.

„Šta si radio danas?", pitala je pripalivši cigaretu i skljojavši se za mamin stari kartaški sto.

„Dežurao u centru za dobrovoljce... u jedanaest idemo

da pretražimo tržni centar", rekao sam. Nisam hteo da joj kažem za Ejmin putokaz. I ovako me je dovoljno grizla savest.

Go je počela da otvara pasijans, a ravnomerno pljeskanje karata o sto zvučalo je kao prekor. Ushodao sam se. Ignorivala me je.

„Gledao sam TV tek da skrenem misli.“

„Znam, stvarno.“

Okrenula je jednog žandarma.

„Mora da ima nešto što mogu da uradim“, rekao sam dok sam koračao po dnevnoj sobi.

„Pa, za nekoliko sati ideš da pretražiš tržni centar“, reče Go bez dodatnog ohrabrenja. Okrenula je tri karte.

„Kažeš to kao da misliš da je to gubljenje vremena.“

„Ma ne. Hej, sve вреди proveriti. Zar nisu Semovog sina uhvatili pomoću kazne za parkiranje?“

Go je bila treća koja mi je to spomenula; to je verovatno mantra za slučajeve koji zastarevaju. Seo sam naspram nje.

„Nisam dovoljno uznemiren zbog Ejmi“, rekoh. „Znam to.“

„Možda nisi.“ Konačno je pogledala u mene. „Čudan si.“

„Mislim da sam se, umesto da se uspaničim, jednostavno usredsredio na to da budem besan na nju. Jer u poslednje vreme nam je baš loše išlo. Ne mogu previše da brinem jer imam osećaj kao da nemam prava na to. Valjda je to.“

„Čudno se ponašaš, neću da te lažem“, reče Go. „Ali i situacija je čudna.“ Ugasila je cigaretu. „Baš me briga kakav si sa mnom. Samo pazi kad si s ostalima, važi? Ljudi prebrzo donose zaključke.“

Produžila je da ređa pasijans, ali hteo sam da joj skrenem pažnju. Nastavio sam da pričam.

„Verovatno bi u nekom trenutku trebalo da vidim šta je s !atom“, rekoh. „Ne znam da li ću mu reći za Ejmi.“

„Ne“, rekla je. „Nemoj. On se u vezi sa Ejmi ponašao

još čudnije od tebe.“

„Stalno sam imao osećaj da ga ona sigurno podseća na neku Klaru devojkicu ili tako nešto - na onu koja se izvukla. Nakon što je...“ - zamahnuo sam naniže rukom ukazujući na njegovu Alchajmerovu bolest - „...bio je nekako grub i grozan, ali...“

„Jeste, ali u isto vreme je na neki način hteo i da je impresionira“, rekla je. „Klasičan dvanaestogodišnji drkadžija zarobljen u telu šezdesetogodišnje kretenčine.“

„Zar žene ne misle da su svi muškarci u duši dvanaestogodišnje drkadžije?“

„Hej, ako ti ta duša odgovara...“

U jedanaest i osam uveče Rend nas je čekao tačno ispred automatskih kliznih vrata hotela, škiljeći u mrak da vidi da li snio to mi. Hilsmanovi su vozili svoj pikap; Staks i ja vozili smo se pozadi. Rend je došetao do nas u žutomrkom šorcicu za golf i čistoj majici koledža Midlberi. Uskočio je pozadi, s iznenađujućom lakoćom se smestio na ratkapnu i upoznao se sa svima kao da je domaćin sopstvene emisije na točkovima.

„Stvarno mi je žao zbog Ejmi, Rende“, glasno reče Staks dok smo nepotrebno brzo izleteli s parkinga i pojurili niz auto-put. „Tako draga osoba. Jednom me je videla kako krećim neku kuću, satirem se... satirem se od posla, odvezla se do marketa, kupila džinovsko gazirano piće i donela mi ga, skroz gore uz merdevine.“

Bila je to laž. Ejmi je bolelo uvo i za Staksa i za njegovo osveženje, ne bi mu se ni u čašu popišala.

„To liči na nju“, reče Rend, a mene preplavi neprijatna, prostačka ljutnja. Možda je to bio novinar u meni, ali činjenice su činjenice, a ljudi nemaju prava da Ejmi pretvore u svačiju voljenu najbolju prijateljicu samo zato što je to emotivno svrsishodno.

„Midlberi, a?“, nastavi Staks pokazavši na Rendovu majicu. „Imate sjajan ragbi tim.“

„Jeste, imamo“, reče Rend još jednom se široko

osmehnuvši, a onda on i Staks započeše neverovatnu raspravu o ragbiju na koledžu nadvikujući se kroz buku automobila, vazduh, noć, celim putem do tržnog centra.

Džo Hilsam parkirao je kamionet ispred ogromne robne kuće Mervins. Svi smo poiskakali napolje, protegli noge, razbudili se. Noć je bila sparna i obasjana srebrnom mesečinom. Primetio sam da Staks nosi - možda ironično, ali verovatno i nije - majicu na kojoj piše *Štedite gasove, prdite u teglu*.

„Dakle, da vas ne lažem, ovo mesto i ovo što mi radimo, opasno je, jebote“, započe Majk Hilsam. Usvinjio se s godinama, kao i njegov brat; nisu imali samo napucane bicepse, sve im je bilo napucano. Jedan pored drugog, bili su kao dva dvokrilna ormana.

„Bili smo jednom ovde, Majki i ja, onako - ne znam, da vidimo, valjda, u šta se pretvorilo i malo je falilo da najebemo“, reče Džo. „Zato večeras ništa ne rizikujemo.“ Izvukao je iz kabine dugačku platnenu torbu i otvorio je da pokaže pet-šest bejzbol palica. Počeo je svečano da ih deli. Kad je stigao do Renda, zastao je oklevajući. „Ovaj, hoćete i vi jednu?“

„Nego šta nego hoću“, reče Rend i svi se osmehnuše i s odobravanjem zaklimaše glavom, samo što ga nisu drugarski potapšali po ramenu, u fazonu *bravo, matori*.

„Hajdemo“, reče Majk i povede nas sa spoljne strane. „Ovde pored Spensersa su jedna vrata na kojima je razvaljena brava.“

Baš tada prodosmo pored zamračenih prozora Šubidubija, gde je moja majka radila više od pola mog života. Još uvek se sećam koliko je bila uzbuđena što ide da se prijavi za posao na tom najčudesnijem mestu - tržnom centru! - kad se jedne subote ujutro uputila na sajam poslova u svom sakou i pantalonama boje kajsije, četrdesetogodišnja žena koja po prvi put traži posao. I kad se sa širokim osmehom vratila kući: ne možemo ni da zamislimo kakva je gužva u tržnom centru, toliko različitih radnji! I ko zna u kojoj bi mogla da radi? Prijavila se u njih

devet! Radnje s odećom, muzičkim uređajima, čak i u brendi- i .moj radnji s kokicama. Kad je neđelju dana kasnije objavila da i' i zvanično prodavačica cipela, njena deca bila su razočarana.

„Moraćeš da pipaš svakojaka smrdljiva stopala“, požalila se Go.

„Upoznaću svakojake zanimljive ljude“, ispravila ju je naša mama.

Gvirnuo sam kroz mračni prozor. Mesto je bilo sasvim prazno, ako se izuzme kalup za određivanje broja cipela besmisleno postavljen uza zid.

„Moja mama je nekada radila ovde“, rekao sam Rendu nateravši ga da se zadrži sa mnom.

„Kakvo je bilo ovo mesto?“

„Fino, bili su dobri prema njoj.“

„Mislim, šta su radili ovde?“

„Oh, cipele. Radili su sa cipelama!“

„Tako je! Cipele. To mi se sviđa. Nešto što ljudima zaista treba. Na kraju dana, znaš šta si uradio: prodao si pet pari cipela. Ne kao pisanje, a?“

„Dane, hajde!“ Staks se naslanjao na otvorena vrata ispred nas; ostali su ušli unutra.

Kad smo ušli, očekivao sam miris tržnog centra: onu prazninu prostorije s kontrolisanom temperaturom. Umesto toga, osetio sam miris stare trave i zemlje, spoljašnji miris u zatvorenom, gde mu nije mesto. U zgradi je bilo toliko vruće da se čovek osećao kao da ima vunu u glavi, poput plišane lutke. Nas trojica smo imali ogromne baterijske lampe koje su obasjavale zapanjujuće prizore: predgrađe, posle komete, posle zombija, posle čovečanstva. Blatnjavi trag kolica mahnito je krivudao po belom podu. Na ulazu u ženski toalet jedan rakun je žvakao keks za pse a oči su mu bleskale poput novčića.

U celom tržnom centru vladala je tišina; Majkijev glas je odjekivao, naši koraci su odjekivali, Staksov pijani kikot je odjekivao. Ako smo planirali napad, njime nikog nećemo iznenaditi.

Kad smo stigli do centralnog šetališta u tržnom centru, prostor se naglo širio uvis: visok četiri sprata, ispresecan pokretnim stepenicama i liftovima u mraku. Svi smo se okupili kod presahle fontane i čekali da neko preuzme vodstvo.

„Pa, momci“, sumnjičavo reče Rend, „kakav nam je plan? Svi osim mene poznajete ovo mesto. Moramo da smislimo kako da sistematski...“

Odmah iza sebe čuli smo glasan metalni zveket, podizanje sigurnosne kapije.

„Hej, eno jednog!“, uzviknu Staks. Usmerio je lampu ka čoveku u širokom kišnom mantilu koji je izleteo iz ulaza u Klers, trkom se udaljavajući od nas.

„Zaustavite ga!“, viknuo je Džo i potrčao za njim, udarajući debelim patikama o keramičke pločice, Majki ga je u stopu pratio usmerivši lampu ka neznancu, a oba brata grubo su dozivala - *čekaj, ti tamo, hej, druže, samo nešto da te pitamo*. Čovek se nije ni osvrnuo. *Rekoh ti da staneš, drkadžijo!* Begunac se i pored vike nije oglašavao, ali je ubrzao i potrčao niz hodnik, na momente obasjan svetlom ručnih lampi, a za njim se poput plašta vijorio mantil. A onda se tip pretvorio u pravog akrobatu: preskočio je kantu za đubre, zateturao se na ivici fontane i na kraju se provukao ispod metalne sigurnosne kapije Gepa i nestao.

„Kretenčino!“ Lice, vrat, prsti Hilsamovih pocrveneli su kao da će dobiti srčani napad. Naizmenično su se ropćući upinjali tla podignu kapiju.

Sagao sam se da im pomognem, ali nije htela ni da mrdne više od petnaestak centimetara. Legao sam na pod i pokušao da se podvučem ispod: nožni prsti, listovi, a onda sam zapeo kod struka.

„Jok, ne mrda“, prostenjao sam. „Jebiga!“ Podigao sam se i osvetlio radnju lampom. Izlog je bio prazan, izuzev gomile stalaka za odeću koje je neko dovukao do centra, kao da je hteo da zapali lomaču. „Sve radnje pozadi izlaze na hodnik zbog smeća, vodoinstalacija“,

rekoh. „Verovatno je do sada već na drugom kraju tržnog centra.“

„Pa, hajdemo onda na drugi kraj tržnog centra“, reče Rend. „Izađite, kretencine!“, viknuo je Džo zabacivši glavu unazad i stisnuvši oči. Njegov glas odjeknuo je zgradom. Raštrkali smo se, vukući za sobom palice, osim Hilsamovih, koji su svojima udarali o sigurnosne kapije i vrata, kao da su u vojnoj patroli u nekoj baš gadnoj ratnoj zoni.

„Bolje bi ti bilo da dođeš nego da ti mi dođemo!“, viknuo je Majki. „O, zdravo!“ Na ulazu u radnju za kućne ljubimce čovek i žena, znojave kose, zbili su se na nekoliko vojničkih ćebadi. Majki se nadneo nad njih, zadihan, brišući čelo. Kao u sceni iz ratnog filma kad ozlojeđeni vojnici nalete na nevine seljne pa se izdešavaju svakojake gadosti.

„Šta hoćete, jebote?“, pitao je čovek na podu. Bio je mršav, lica toliko izduženog i ispijenog da je izgledalo kao da se topi. Zamršena kosa padala mu je do ramena, a žalostivi pogled bio je okrenut naviše: orobljeni Isus. Žena je bila u boljem stanju, čistih, punačkih ruku i nogu, retke, masne ali začesljane kose.

„Jesi ti jedan od momaka iz *Plave knjige*?“, pitao je Staks.

„Nisam ti ja nikaki momak“, promrmljao je čovek prekrstivši ruke.

„Imajte malo jebenog poštovanja¹, odbrusila je žena. Činilo se da će zaplakati. Okrenula se od nas, praveći se kao da gleda nešto u daljini. „Muka mi je što *niko* nema *nimalo poštovanja*

„Pitali smo te nešto, drugar“, reče Majki primakavši se tipu i šutnuvši ga u taban.

„Nisam ti ja iz *Plave knjige*“, reče čovek. „Samo mi je krenulo loše.“

„Sereš.“

„Ovde nas ima svakojakih, nisu samo oni iz *Plave knjige*. Ali ako njih tražiš...“

„Hajde, hajde onda, idite pa ih nađite“, reče žena iskrivivši usta. „Idite gnjavite njih.“

„Motaju se dole u rupi“, reče čovek. Kad ga belo pogledasmo, pokazao je i dodao: „Kod *Mervina*, skroz na drugom kraju, pored mesta na kome je nekad stajala vrteška.“

„Ma jebite se“, promrljala je žena.

Na mestu gde je nekad stajala vrteška video se otisak kao u polju žita. Ejmi i ja smo se provozali baš pre nego što su zatvorili tržni centar. Dvoje odraslih, jedno do drugog na lebdećim zekama, jer je moja žena želela da vidi tržni centar gde sam u detinjstvu provodio toliko vremena. Želela je da čuje moje priče. Nije nam baš uvek bilo loše.

Kapija na ulazu u *Mervin* bila je razvaljena tako da je radnja bila širom otvorena i gostoljubiva kao jutro uoči Dana predsednika pred početak rasprodaja. Unutra je sve bilo ispražnjeno izuzev ostrva na kojima su nekad stajale kase a na kojima je sad bilo dvanaestak ljudi, svi više ili manje nadrogirani, pod natpisima na kojima je pisalo *Nakit*, *Lepota* i *Posteljina*. Osvetljavale su ih izletničke petrolejke koje su treperile poput baštenskih baklji. Nekoliko tipova jedva da je otvorilo oči kad smo prošli, ostali su bili obeznanjeni. U suprotnom uglu dvoje klinaca, tek nešto stariji od tinejdžera, kao sumanutu su recitovali Getisburški govor. *Sad smo u velikom građanskom ratu...* Neki čovek opružio se na tepih u besprekorno čistom teksas šorcu i belim patikama, kao da je krenuo na bejzbol utakmicu svog klinca. Rend je blenuo u tipa kao da ga možda poznaje.

Nisam ni znao da u Kartidžu vlada tolika epidemija narkomanije: policajci su tek juče stigli, a narkosi su se, poput dosadnih muva, već premestili. Dok smo se probijali kroz hrpe ljudi, jedna debela žena dozujala je do nas na električnom skuteru. hice joj je bilo bubuljičavo i znojavo, zubi kao u mačke.

„Kupi il' idi, nije ti ovo demonstracija“, rekla je.

Staks joj uperi lampu u lice.

„Skloni to jebeno čudo s mene.“ Poslušao ju je.

„Tražim svoju ženu“, započeh. „Ejmi Dan. Nema je od četvrtka.“

„Pojaviće se. Probudiće se i dovući kući.“

„Ne brine nas droga“, rekao sam. „Više nas brinu neki od ljudi ovde. Načuli smo glasine.“

„U redu je, Melani“, začu se neki glas. Na rubu odeljenja za mlade neki krakat čovek stajao je naslonjen na goli trup lutke i posmatrao nas smejući se krajičkom usana.

Smorena, ljuta, Melani sleže ramenima i odveze se dalje.

Ne skidajući pogled s nas, čovek doviknu ka zadnjem delu odeljenja za mlade, gde je iz svlačionica virilo četiri para nogu ljudi smeštenih u zasebne kabine.

„Hej, Loni! Hej, narode! Kretenčine su se vratile. Njih petorica“, reče čovek. Šutnuo je ka nama praznu konzervu piva. Iza njega, tri para nogu počеше da se mrdaju, ljudi su se pridizali. Jedan par nije se pomerao, vlasnik je verovatno spavao ili se obeznanio.

„Da, drkadžije, vratili smo se“, reče Majki Hilsam. Podigao je palicu kao bilijarski štap i čušnuo trup lutke među dojke. Zateturala se ka podu, a dok je padala, tip iz *Plave knjige* graciozno skloni ruku, kao da je sve to deo nekog uvežbanog čina. „Raspitujemo se o nestaloj devojci.“

Trojica iz svlačionica pridružiše se svojim drugarima. Svi su nosili majice s grčkim imenima univerzitetskih bratstava. Svako leto lokalno Dobročinstvo bilo je pretrpano njima - diplomci su se ratosiljali svojih starih suvenira.

Svi muškarci bili su žilavi, mišićavih ruku prošaranih nabreklih venama. Iza njih, iz najveće kabine u uglu pojavio se tip s dugim, opuštenim brkovima i kosom vezanom u rep – Loni - obučen u Gama Fi majicu, za sobom vuče dugačak komad cevi. Pred nama je stajalo obezbeđenje tržnog centra.

„Šta je?“, doviknu Loni.

Ne možemo posvetiti, ne možemo blagosloviti, ne možemo ovu zemlju učini svetom... klinici su recitovali tako visokim glasom da su gotovo vrištali.

„Tražimo Ejmi Dan, verovatno ste je videli na vestima, nema je od četvrtka“, reče Džo Hilsam. „Fina, lepa, draga gospođa, oteta iz svog doma.“

„Čuo sam za to. Pa?“, upita Loni.

„To mi je žena“, rekoh.

„Znamo mi čime se vi momci ovde bavite“, nastavio je Džo obraćajući se samo Loniju, koji je zabacio konjski rep stiskajući vilicu. Prsti su mu bili prekriveni izbledelim zelenim tetovažama. „Znamo za grupno silovanje.“

Pogledao sam u Renda da vidim da li je dobro; zurio je u nagu lutku na podu.

„Grupno silovanje“, ponovio je Loni trgavši glavom unazad. „O kakvom grupnom silovanju pričaš, jebote?“

„Vi momci“, reče Džo. „Vi momci iz *Plave knjige*...“

„Momci iz *Plave knjige*, kao da smo neka banda.“ Loni otfrknu. „Nismo mi životinje, kretenčino. Mi ne otimamo žene. Ljudi bi da umire svoju savest što nam ne pomažu. *Vidiš, oni to i ne zaslužuju, to je gomila silovatelja.* E pa, to je *sranje*. Odjebao bih iz ovog grada kad bi mi fabrika dala zaostale plate. Ali ništa nisam dobio. Niko od nas nije ništa dobio. I zato, eto nas.“

„Platićemo vam, i to dobro, ako nam nešto kažete o Ejminom nestanku“, rekoh. „Vi poznajete mnogo ljudi, možda ste čuli nešto.“

Izvadio sam njenu fotografiju. Hilsamovi i Staks se iznenadiše i ja shvatih da je - naravno - za njih ovo samo mačo zabava. Gurnuo sam fotografiju Loniju pod nos očekujući da će samo preleteti pogledom. Međutim, on se nagnu bliže.

„O, sranje“, reče. „*Ona?*“

„Prepoznaješ je?“

Delovao je gotovo zaprepašćeno.

„Htela je da kupi pištolj.“

EJMI ELIOT DAN

16. oktobar 2010.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

SREĆNA MI GODIŠNJICA! ŽIVIM U MISURIJU PUNIH MESEC dana i još malo pa ću postati pravi Srednjozapadnjak. Jeste, raskinula sam sve veze s istočnom obalom i zaradila značku za uspešno prebrođenih trideset dana ko lečeni alkos (ovde bi mi dali žeton za telefon). Hvatam beleške, poštujem tradiciju, ja sam Margaret Mid prokletog Misisipija.

Da vidimo, šta ima novo? Nik i ja se trenutno gložimo oko onog što sam (za sebe) počela da zovem ujdurma sa satom s kukavicom. Voljeno nasledstvo mojih roditelja deluje smešno u novoj kući. Ali tako je i sa svim našim stvarima iz Njujorka. Naša dostojanstvena džinovska sofa i mali ležaj koji ide uz nju zapanjeno stoje u dnevnoj sobi kao da su ih uspavali u njihovom prirodnom okruženju pa su se probudili u ovom čudnom novom zatočeništvu, okruženi lažno pomodnim tepihom, veštačkim drvetom i zidovima bez šare. Nedostaje mi naša stara kuća - sve one izbočine i brazde i tanke pukotine koje su ostavile decenije. (Pauza za izmenu stava.) Ali, i novo je lepo! Samo drugačije. Sat se ne bi složio s tim. Ni kukavici nije lako da se prilagodi na novi prostor: ptičica pijano pohrli napolje deset minuta posle punog sata; sedamnaest minuta ranije; četrdeset jedan minut kasnije. Ispušta nekakav umirujući vapaj - kuu-krrr - koji svaki put istera Blikera iz nekog skrovišta. Izbezumljen, sav usplahiren, repa nakostrešenog kao četka za flaše, podiže glavu ka perju i zamjauče.

„Au, tvoji roditelji mora da me stvarno mrže“, kaže Nik svaki put kad čujemo tu galamu, mada je dovoljno

pametan da još ne predloži da ga se reširno. I ja zapravo želim da ga bacim. Ja sam ta (nezaposlena) koja je po ceo dan kod kuće i, poput napetog gledaoca u bioskopu koji se priprema za sledeću provalu ludog posetioca iza mene, iščekujem kad će da zakrešti - i oboma nam lakne (evo ga!) i ljuti smo (evo ga!) svaki put kad se oglasi.

Oko sata se digla velika frka na zabavi povodom useljenja (*o, vidi ono, antikvarni sat!*), na kojoj je mama Morin Dan insistirala. Zapravo, nije insistirala; mama Mo nikad ne insistira. Ona jednostavno učini da nešto postane stvarno tako što pretpostavi da je tako: od prvog jutra po useljenju, kad se pojavila na našem pragu s kajganom za dobrodošlicu i porodičnim pakovanjem toalet-papira (što nije govorilo pohvalno o kajgani), pričala je o zabavi za useljenje kao da je to gotova stvar. *I, kad želite da napravite zabavu za useljenje? Jeste li razmislili o tome koga da pozovem na zabavu za useljenje? Hoćete zabavu za useljenje ili nešto veselije, recimo zabavu na kojoj će vam gosti kao poklon doneti piće? Ali, uvek je lepo imati tradicionalnu zabavu za useljenje.*

A onda je iznenada određen dan, a taj dan je danas i Danovi i prijatelji otresali su oktobarsku kišu s kišobrana i pažljivo, savesno brisali noge o otirač koji nam je Morin tog jutra donela. Na tiraču je pisalo: *Svi koji ovde uđu su prijatelji.* Iz *Kostkoa* je.

Za četiri nedelje koliko živim pored Misisipija naučila sam sve o kupovini na veliko. Republikanci idu u *Semov klub*, demokrate idu u *Kostko*. Ali svi kupuju na veliko jer - za razliku od stanovnika Menhetna - svi imaju prostora da smeste dvadeset četiri tegle krastavčića. (Nijedno okupljanje nije kompletno bez okruglog rotirajućeg stola punog krastavčića i španskih maslinki pravo iz tegle. I solišta.)

Da vam opišem situaciju: danas je jedan od onih dana ispunjenih mirisom, kad ljudi sa sobom unose mirise spolja, miris kiše na rukavima, u kosi. Starije žene - Morinine prijateljice - donose raznoraznu hranu u

plastičnim kutijama, posudama koje se mogu prati u mašini za sudove i koje će kasnije tražiti nazad. I zapitkuju, samo zapitkuju. Sad znam da bi posude trebalo da operem i svaku ostavim pred odgovarajućom kućom, kao da ih razvozim od kuće do kuće, ali odmah po dolasku ovamo nisam znala za taj protokol. Savesno sam reciklirala sve plastične posude pa sam morala da odem i kupim nove. Morinina najbolja prijateljica, Viki, odmah je primetila da je njena posuda nova-novcijata, tek kupljena u radnji, uljez, a kad sam joj objasnila svoju zabunu, razrogačila je oči od čuda: *Znači, tako se to radi u Njujorku.*

Ali, da se vratimo na zabavu povodom useljenja: starije žene su Morinine prijateljice s davnašnjih roditeljskih sastanaka, iz književnih klubova, iz *Šbidubija* u tržnom centru, gde je četrdeset sati nedeljno nazuvala praktične široke potpetice ženama određenog godišta. (Može odoka da odmeri stopalo - ženska osmica, uska! - trik kojim se hvali na žurkama.) Sve Morinine prijateljice vole Nika i sve imaju da ispričaju šta je sve lepo Nik tokom godina uradio za njih.

Mlađe žene, one koje predstavljaju grupu potencijalnih Ejminih prijateljica, sve nose iste stepenaste pažove izblajhane u plavo, iste papuče. To su ćerke Morininih prijateljica i sve vole Nika i sve imaju da ispričaju šta je sve lepo Nik tokom godina uradio za njih. Većina je ostala bez posla u tržnom centru, ili su njihovi muževi ostali bez posla u tržnom centru, zato sve nude recepte za „jeftina i jednostavna jela“ koja obično podrazume- vaju musaku od supe iz konzerve, putera i čipsa.

Muškarci su fini i tihi i sede u grupicama, pričaju o sportu i dobroćudno mi se osmehuju.

Svi su ljubazni. Bukvalno *ne mogu biti ljubazniji.* Morin, najžilavija bolesnica od raka u tri države, predstavlja me svim svojim prijateljicama kao što biste se hvalili novim, pomalo opasnim kućnim ljubimcem: „Ovo je Nikova žena Ejmi, koja je *rođena i odrasla* u Njujorku.“ A

njene prijateljice, punačke i srdačne, istog trena dobijaju nekakav čudan napad Turetovog sindroma: ponavljaju reči - Njujork! - sklopljenih ruku, uz reči na koje čovek ne zna kako da odgovori: To mora da je bilo krasno. Ili piskavim glasovima pevaju *Njujork Njujork*, njišu se i mašu rukama. Morinina prijateljica iz prodavnice cipela, Barb, oteže „*Njujork Siiti! Daj konopac*“, a kad zbunjeno začkiljim u nju, kaže: „O, to je iz one stare reklame za sos!“, a pošto ja i dalje nisam kapirala, pocrveni, stavi mi ruku na mišicu i kaže: „Ne bih te stvarno obesila.“

Na kraju, sve počinju da se kikoću priznajući da nikad nisu bile u Njujorku. Ili su bile - jednom i nije im se baš nešto svidelo. Onda ja kažem nešto u smislu: *Svidelo bi vam se* ili *Definitivno nije za svakog* ili *Mmmm*, jer više ne znam šta da kažem.

„Budi ljubazna, Ejmi“, procedio mi je Nik na uvo dok smo dosipali piće u kuhinji (stanovnici Srednjeg zapada piju dva litra soka, uvek dva litra i uvek iz velikih crvenih plastičnih čaša).

„*I jesam*“, progundah. To me stvarno vređa jer, zapitate li bilo koga u toj sobi da li sam bila ljubazna, znam da bi rekli da jesam.

Ponekad imam osećaj da se Nik opredelio za verziju mene koja ne postoji. Otkako smo se doselili ovamo, išla sam na ilcvojačke večeri i dobrotvorne šetnje, spremala sam musake za njegovog tatu i pomagala u prodaji lozova. Podigla sam sav svoj preostali novac i dala ga Niku i Go kako bi kupili bar koji su »uluvek želeli, čak sam stavila ček u čestitku u obliku krigle piva *Živeli!* - a Nik mi je samo ravnodušno, preko volje zahvalio. No znam šta da radim. Trudim se.

Služimo kolu, ja se još više osmehujem i smejem, slika i prilika ljubaznosti i dobrog raspoloženja, zapitkujem svakog da li mu treba još nešto, hvalim ambrozija salate, umake od morskih rakova i kolutove krastavčića umotane u krem-sir umotan u salamu koje su žene napravile.

Nikov tata stiže sa Go. Stoje ćutke na pragu, srednjozapadnjački gotik: Bil Dan žilav i još uvek zgodan, s malim flasterom na čelu, Go smrknuta, kose zakačene šnalama, ne gleda u oca.

„Nik“, kaže Bil Dan rukujući se s njim i ulazi unutra namrštvivši mi se. Za njim ulazi Go, zgrabi Nika i odvlači ga iza vrata, prošaptavši: „Nemam blage veze gde je sad, u glavi. Mislim, da li mu je danas loš dan ili je samo kreten. Blage veze.“

„Dobro, dobro. Ne brini, paziću na njega.“
Go ljutito sleže ramenima.

„Ozbiljno, Go. Uzmi jedno pivo i odmori malo. Naredni sat si oslobođena dežurstva oko tate.“

Pomislim: *Da sam to bila ja, požalio bi se da sam preosetljiva.* Starije žene ne prestaju da kruže oko mene, govore mi kako im je Morin uvek pričala da smo Nik i ja divan par i da je u pravu jer je očigledno da smo stvoreni jedno za drugo.

Više volim ove dobronamerne klišeje nego priče koje smo slušali pre nego što smo se venčali. *Brak zahteva kompromis i mnogo truda, a onda još truda i komunikacije i kompromisa. A onda još rada.* Ostavite svaku nadu vi koji ulazite.

Najgora je bila zabava povodom veridbe u Njujorku, svi gosti zagrejani od vina i ozlojeđenosti, kao da se svaki bračni par posvađao na putu do kluba. Ili su se setili neke svađe. Recimo Binks. Binks Morijarti, osamdesetogodišnja majka najbolje prijateljice moje majke, zaustavila me je u baru - dreknula „Ejmi! Moram da pričam s tobom!“ glasom kojim se obraćate u sobi za hitne slučajeve. Uvrtala je dragoceno prstenje na prstima prepunim kvrga - obrni, okreni, kreni - i pomazila me po ruci (ono staračko pipkanje - hladni prsti koji žude za tvojom lepom, mekom, toplom, svežom kožom), a onda mi rekla kako njen pokojni muž posle šezdeset tri godine nije mogao „da ga zadrži u pantalonama“. Binks je to izgovorila uz onaj kez *ja sam maltene mrtva, mogu tako nešto da*

kažem, pogleda zamagljenog kataraktom. „Jednostavno nije mogao da ga zadrži u pantalona- ma“, uzbuđeno je rekla stara gospođa, sledivši mi ruku svojim smrtonosnim stiskom. „Ali nijednu od njih nije voleo kao mene. I *ja i ti* to znamo.“ Pouka priče bila bi: gospodin Binks je bio neverni drkadžija, ali, znaš, brak je kompromis.

Brzo sam se povukla i promuvala kroz gomilu, osmehujući se nizu naboranih lica, s onim mlohavim, iscrpljenim, razočaranim izgledom koji ljudi dobiju u srednjim godinama, a sva lica su bila takva. Većina je bila i pijana, igrali su u ritmu svoje mladosti - njihali se u ritmu kantri-klub fanka - što je delovalo još gore. Probijala sam se do zastakljenih vrata da dođem do malo vazduha, kad me neka ruka zgrabi za mišicu. Nikova mama, mama Morin, sa svojim krupnim crnim prodornim očima na žudnom licu mopsa. Ubacivši komadić kozjeg sira i krepera u usta, Morin je uspela da izgovori: „Nije to lako, naći nekog s kim ćeš ostati zauvek. Divno je to i drago mi je što ćete vas dvoje to uraditi ali, o bogo, biće dana kad ćeš poželeti da to nikad nisi uradila. I biće dobro kad to budu bili samo *dani*, a ne *meseci* kajanja.“ Mora da sam delovala zapanjeno - svakako sam bila zapanjena - jer je brzo dodala: „Ali imaćete vi i dobrih i ronutaka. Znam da hoćete. *Vas dvoje*. Mnogo dobrih trenutaka. Zato... oprosti mi, dušo, zbog onog što sam ranije rekla. Ja sam n samo blesava stara razvedena dama. O, bogo moj, mislim da sam popila previše *vina*.“ Mahnula mi je u znak pozdrava i odskakutala probijajući se kroz ostale razočarane parove.

„Ne bi trebalo da budeš ovde“, odjednom je rekao Bil Dan, i to meni. „Zašto si ovde? Ne smeš da budeš ovde.“

„Ja sam Ejmi“, kažem dotakavši mu ruku kao da će ga to probuditi. Bilu sam se uvek sviđala; mada nikad nije znao šta bi mi rekao, osećala sam da mu se sviđam po tome kako me je gledao kao da sam neka retka ptica. Sad se mršti, prsi se, karikatura mladog mornara spremnog za

kavgu. Nekoliko koraka dalje, Go spušta tanjir i sprema se da krene ka nama, tiho kao da pokušava da uhvati muvu.

„Šta radiš u našoj kući?“, pita Bil Dan, kreveljeći se. „Ti baš imaš petlje, gospođice.“

„Nik?“, doviknula je Go iza sebe, ne glasno ali nestrpljivo. „Evo me“, kaže Nik stvorivši se tu. „Hej, tata, ovo je moja žena, Ejmi. Sećaš se Ejmi? Vratili smo se kući kako bismo te više viđali. Ovo je naša nova kuća.“

Nik me strelja pogledom: ja sam navaljivala da pozovemo njegovog tatu.

„Nik, samo kažem“, odgovori Bil Dan i upire kažiprstom u moje lice, zabava utihne, nekoliko muškaraca polako, oprezno prelazi iz druge sobe, stiska šake, spremni da reaguju, „da *njoj* nije mesto ovde. Kučkica misli da može da radi šta hoće.“ Mama Mo doleće, obgrli bivšeg muža, uvek, uvek spremna da uskoči. „Naravno da joj je mesto ovde, Bile. Ovo je njena kuća. Ona je žena tvog sina. Sećaš se?“

„Želim da ona ode, je F ti to jasno, Morin?“ Oslobodio se njenog zagrljaja i ponovo krenuo ka meni. „Glupa kučko. Glupa kučko.“

Nije jasno da li misli na mene ili Morin, ali onda pogleda u mene stiskajući usne.

„Ona ne treba da bude ovde.“

„Otići ću“, kažem, okrenem se ka vratima i iskoračim pravo na kišu. *Iz usta pacijenata obolelih od Alchajmerove bolesti*, pomislim, pokušavši da ovo okrenem na šalu. Napravim krug po kraju, čekajući da se Nik pojavi, da me odvede nazad kući. Kiša nežno prska po meni i kvasi me. Stvarno verujem da će Nik doći za mnom. Kad se okrenem ka kući, vidim samo zatvorena vrata.

NIK DAN

Četiri dana od nestanka

REND I JA SEDELI SMO U PET UJUTRO U PRAZONOM ŠTABU „Nađimo Ejmi Dan“, pili kafu i čekali da policija ispita Lonija. Ejmi je zurila u nas s postera okačenog na zid. Na fotografiji je delovala zabrinuto.

„Jednostavno ne shvatam zašto ti, ako je bila uplašena, ništa nije rekla“, reče Rend. „Zašto ti ništa nije rekla?“

Po rečima našeg drugara Lonija, Ejmi je otišla u tržni centar da kupi pištolj, ni manje ni više nego na Dan zaljubljenih. Bila je pomalo zbunjena, pomalo nervozna: *Možda sam blesava, ali... stvarno mislim da mi treba pištolj.* Uglavnom je, međutim, bila uplašena. Neko je uznemirava, rekla je Loniju. Nije rekla ništa preciznije, ali kad ju je pitao kakav pištolj želi, rekla je: *Neki koji će brzo zaustaviti čoveka.* Rekao joj je da se vrati za nekoliko dana i vratila se. Nije uspeo da joj nabavi pištolj („Čoveče, nije li to moj fah.“), ali sad mu je krivo što nije. Dobro je se seća; tokom ovih meseci, s vremena na vreme bi se zapitao šta li je s onom slatkom bojažljivom plavušom koja je na Dan zaljubljenih pokušavala da kupi pištolj.

„Koga je mogla da se plaši?“, pitao je Rend.

„Rende, ispričaj mi još jednom o Deziju“, kažem. „Jesi li ga ikad upoznao?“

„Dolazio je nekoliko puta kod nas kući.“ Rend se namršti prisećajući se. „Zgodan momak, veoma pažljiv prema Ejmi - ponašao se prema njoj kao da je princeza. Ali jednostavno mi se nikad nije sviđao. Čak i kad je među njima sve bilo dobro - mladalačka ljubav, Ejmina prva ljubav - čak mi se ni onda nije sviđao. Bio je veoma

nepristojan prema meni, neobjašnjivo nepristojan. Bio je vrlo posesivan prema Ejmi, stalno ju je grlio. Meni je bilo čudno, baš čudno, što se nije trudio da bude ljubazniji prema nama. Većina mladića želi da uspostavi dobar odnos s roditeljima."

„Ja sam želeo."

„I uspeo si!" Osmehnuo se. „Bio si nervozan taman koliko treba, baš je bilo simpatično. Dezi je bio samo neprijatan."

„Dezi je na manje od sat vremena vožnje od grada."

„Istina. A Hilari Hendi?" upitao je Rend protrljavši oči. „Ne želim da budem seksista, ali ona me je više plašila od Dezija. Jer, onaj Loni iz tržnog centra nije rekao da se Ejmi plašila nekog muškarca."

„Ne, rekao je samo da je bila uplašena", rekoh. „Mada, tu je i ona Noel Hotorn - ona što živi blizu nas. Rekla je policiji da su ona i Ejmi najbolje prijateljice, a ja znam da nisu. Nisu čak bile ni *prijateljice*. Njen muž kaže da je dobila napad histerije. Da gleda Ejmine slike i plače. Tada sam mislio da su to slike s interneta, ali... šta ako ima prave Ejmine fotografije? Šta ako je proganjala Ejmi?"

„Pokušala je juče da razgovara sa mnom, ali bio sam nešto zauzet", reče Rend. „Citirala je neki odlomak iz *Čudesne Ejmi*. Zapravo, *Čudesna Ejmi i rat najboljih prijateljica*. 'Najbolji prijatelji su ljudi koji nas najbolje poznaju.'"

„Zvuči kao Hilari", rekoh. „Odrasla Hilari."

* * *

Malo posle sedam ujutro našli smo se s Bonijevom i Gilpinom u jednoj palačinkarnici pored auto-puta da konačno položimo sve karte na sto: besmisleno je da mi radimo njihov posao. Van pameti je da mi otkrivamo tragove. Ako lokalna policija ne može s tim da izađe na kraj, vreme je da pozovemo FBI.

Punačka kelnerica s očima boje jantara uzela je naše

porudžbine, sipala nam kafu i, očigledno me prepoznajući, motala se oko nas osluškajući dok je Gilpin nije oterao. Međutim bia je poput dosadne muve. Stalno nam je dolivala piće, ređala pribor i hranu koja je stigla čudesnom brzinom, tako da je čitav naš razgovor bio isprekidan. *Ovo je nedopustivo... ne treba više kafe, hvala... neverovatno je da... ovaj, naravno, može ražani*— Pre nego što smo završili, Bonijeva nas prekide: „Razumem ja vas, momci, prirodno je što želite da učestvujete. Ali ono što ste uradili je opasno. Pustite nas da se time pozabavimo.“

„Ali u tome i jeste problem, vi se ne bavite time“, rekao sam. „I) a sinoć nismo otišli tamo, nikad ne biste saznali za pištolj. Sta vam je Loni rekao kad ste razgovarali s njim?“

„Isto ono što si nam ti rekao daje rekao“, reče Gilpin. „Ejmi je htela da kupi pištolj, bila je uplašena.“

„Niste baš nešto oduševljeni tom informacijom“, prasnuo sam. „Mislite da je lagao?“

„Ne mislimo da je lagao“, reče Bonijeva. „Zašto bi neko na sebe skretao pažnju policije? Čini se da je tvoja žena ostavila baš jak utisak na njega. Baš se... ne znam, potresao zbog ovog što joj se dogodilo. Sećao se određenih detalja. Nik, rekao je da je tog dana nosila zeleni šal. Znaš već, ne zimski šal već kao modni detalj.“ Zatreperila je prstima da pokaže da je za nju moda detinjarija koja ne zavređuje pažnju. „Smaragdnozelen zvuči poznato?“

Klimnuo sam glavom. „Ima jedan koji često nosi uz farmerke.“ „I broš na jakni - zlatno A ispisano kurzivom?“

„Da.“

Bonijeva sleže ramenima: *E pa, to mu je onda to.*

„Ne mislite da je možda ostavila toliko snažan utisak na njega da ju je... oteo?“ pitao sam.

„Ima alibi. Čvrst“, reče Bonijeva značajno me pogledavši. „Da budem iskrena, počeli smo da tražimo... neki drugačiji motiv.“

„Nešto malo... ličnije“, dodao je Gilpin. Sumnjičavo se

zagledao u palačinke s jagodama i šlagom. Počeo je da ih gura u kraj tanjira.

„Nešto ličnije" rekao sam. „Da li to znači da ćete konačno razgovarati s Dezijem Kolingsom ili Hilari Hendi? Ili i to moram ja da uradim?" Zapravo sam obećao Meribet da ću to danas učiniti.

„Naravno, razgovaraćemo", reče Bonijeva. Rekla je to umirujućim glasom, kao devojčica koja ubeđuje dosadnu majku da će bolje jesti. „Sumnjamo da je to nekakav trag - ali razgovaraćemo s njima."

„E pa sjajno, hvala vam što, kao, radite svoj posao", rekoh. „A šta je s Noel Hotorn? Ako tražite nekog ko je blizu, ona živi u našem naselju i čini se da je malo opsednuta Ejmi."

„Znam, zvala nas je i na spisku nam je." Gilpin klimnu glavom. „Danas."

„Dobro. Šta još radite?"

„Nik, voleli bismo zapravo da odvojiš malo vremena za nas, da još malo popričamo s tobom", reče Bonijeva. „Supružnici često znaju i više nego što su svesni. Voleli bismo da još malo razmisliš o onoj svađi - onoj čarki između tebe i Ejmi koju je vaša komšinica, ovaj, Teverer, čula noć pre Ejminog nestanka."

Rend se naglo okrete ka meni.

Džen Teverer, gospođa hrišćanka s musakom koja više nije htela da me pogleda u oči.

„Hoću da kažem, da nije razlog možda bilo - znam da vam je teško da ovo čujete, gospodine Eliote - to što je Ejmi bila pod dejstvom nečega?" pitala je Bonijeva. Nedužan pogled.

„Hoću da kažem, možda i *jest* imala veze s nekim mutnim likovima u gradu. Tu je gomila drugih dilera droge. Možda se uvalila preko guše i zato je želela da nabavi pištolj. Mora da postoji neki razlog zašto bi želela pištolj da se zaštiti a da ništa ne kaže svom mužu. I, Nik, razmisli još malo o tome gde si bio u vremenu između svađe - oko jedanaest uveče, kad je neko poslednji put čuo

Ejmin glas..."

„Osim mene."

„Osim tebe - i podneva, kad si stigao u bar. Ako si šetao gradom, odvezao se do plaže, muvao se po doku, neko te je sigurno video. Makar i neko ko je, znaš, samo šetao psa. Ako bi mogao da nam pomogneš, bilo bi nam zaista..."

„Od pomoći", završio je Gilpin. Bocnuo je jednu jagodu.

Oboje su me pažljivo, saosećajno posmatrali. „Bilo bi nam od ogromne pomoći, Nik", ponovio je Gilpin ljubaznije. Prvi put da čujem za svađu - da znaju za nju - i oni mi to ispričaju pred Rendom - i još se prave kao da me nisu uhvatili na delu.

„Naravno", kažem.

„Možeš li da nam kažeš šta je bio razlog?" pita Bonijeva. „Svađe?"

„Šta vam je rekla gospođa Teverer?"

„Ne želim da verujem njenim rečima kad si ti tu." Sipala je malo mleka u kafu.

„Potpuno beznačajna svađa", započeo sam. „Zato to nisam ni spomenuo. Samo smo se malo podžapali, kao i svaki normalan par."

Rend me je pogledao kao da nema pojma o čemu ja to prijam: *Podžapali? O kakvom to džapanju pričaš?*

„Ma samo - oko večere", slagao sam. „Oko toga šta ćemo s večerom za godišnjicu. Znaš već, Ejmi je tradicionalista u vezi s lim..."

„Jastog!", prekinuo me je Rend. Okrenuo se ka policajcima.

Ejmi svake godine Niku sprema jastoga."

„Tako je. Ali u ovom gradu nemaš gde da nabaviš jastoga, ne živog, iz ribnjaka, pa se iznervirala. Rezervisao sam kod *Hjustona*..“

„Mislio sam da si rekao da *nisi* rezervisao kod *Hjustona*“, reče Rend mršteći se.

„Pa, jeste, izvini, malo sam zbunjen. Hteo sam da

rezervišem kod *Hjustona*. Ali zapravo je trebalo da jednostavno sredim da nam avionom pošalju jastoga."

Policajci, oboje, iznenađeno izviše obrve. *Baš fensi*.

„Nije to tako skupo. U svakom slučaju, gadno smo se posvađali, jedna od onih svađa koje ispadnu gore nego što bi trebalo." Uzeo sam zalogaj palačinke. Osećao sam kako mi pod okovratnikom izbija vrelina. „Posle sat vremena svemu smo se smejali."

„Ha", bilo je sve što je Bonijeva rekla.

„A dokle si stigao s potragom za blagom?", pitao je Gilpin.

Ustao sam, ostavio nešto novca, spreman da krenem. Ne treba ja ovde da izigravam odbranu. „Nigde, ne još - toliko toga se dešava da ne mogu jasno da razmišljam."

„U redu", reče Gilpin. „Sad kad znamo da se mesecima osećala ugroženo, malo je verovatno da je potraga za blagom nekakav trag. Ali obaveštavaj me, važi?"

Svi se odvikosmo napolje na vrućinu. Dok smo Rend i ja ulazili u kola, Bonijeva doviknu: „Hej, Nik, je l' Ejmi još uvek nosi 36?"

Pogledao sam je mršteći se.

„Veličina broj 36?", ponovila je.

„Da, jeste, mislim", rekao sam. „Da. Jeste."

Bonijeva je napravila grimasu kao da kaže *hmmmm* i ušla u kola.

„Šta joj sad to znači?", pitao me je Rend.

„Ko će ga znati s to dvoje?"

Veći deo puta do hotela vozili smo se u tišini. Rend je zurio kroz prozor u treperave nizove restorana brze hrane pored kojih smo prolazili, a ja sam razmišljao o mojoj laži - lažima. Morali smo da kružimo dok nismo našli mesto kod *Dejzlina*: očigledno je kongres računovođa bio baš popularan.

„Znaš, čudno je to da celog života živim u Njujorku a toliki sam provincijalac", reče Rend s rukom na bravi. „Kad je Ejmi pomenula da će se preseliti ovamo s tobom, pored starog dobrog Misisipija, zamišljao sam... zelenilo,

njive, jabuke i one velike stare ambare. Moram ti reći, ovde je stvarno mnogo ružno." Nasmejao se. „U celom gradu ne mogu da navedem ama baš ništa lepo. Izuzev moje ćerke."

Izašao je i brzo krenuo ka hotelu, a ja nisam pokušao da ga sustignem. Ušao sam u štab nekoliko minuta posle njega, seo za izdvojeni sto u dnu sobe. Moram da završim potragu za blagom pre nego što tragovi nestanu, da provalim gde me to Ejmi vodi. Zadržaću se nekoliko sati ovde, a onda se pozabaviti trećim putokazom. U međuvremenu, okrenuo sam jedan broj telefona.

„Da“, začuo se nestrpljiv glas. U pozadini se čuo plač bebe.

Čuo sam kako žena duvanjem sklanja kosu s lica.

„Zdravo, da li je to... da li je to Hilari Hendi?"

Prekinula je vezu. Pozvao sam ponovo.

„Halo?"

„Hej vi tamo. Mislim da se veza prekinula."

„Molim vas stavite ovaj broj na svoj spisak *ne zovi*."

„Hilari, ništa ne prodajem, zovem zbog Ejmi Dan - Ejmi Eliot."

Muk. Beba je ponovo zakmečala, mauk koji se opasno kolebao između smeha i urlika.

„Šta s njom?"

„Ne znam da li ste videli na televiziji, ali ona je nestala. Nestala je petog jula pod potencijalno nasilnim okolnostima."

„Oh. Žao mi je."

„Ja sam Nik Dan, njen muž. Zovem njene stare prijatelje."

„Oh, je li?"

„Zanima me da li ste imali ikakvih kontakata s njom. Nedavno."

Tripud je duboko uzdahnula u telefon. „Je l' ovo zbog onog, onog sranja u srednjoj školi?" Negde u pozadini, dečiji glas ulagujući je doviknuo: „Maaaamaaa, treeebaš mi."

„Samo malo, Džek“, doviknula je u prazninu iza sebe. A onda se vratila meni i besno rekla: „Je li? Zato me zovete? Jer, to je bilo pre dvadeset jebenih godina. Više.“

„Znam. Znam. Čujte, moram da pitam. Bio bih kreten kad ne bih pitao.“

„Pobogu. Ja sam sad majka *troje dece*. Nisam razgovarala s Ejmi od srednje škole. Naučila sam se pameti. Kad bih je videla na ulici, okrenula bih se na drugu stranu.“ Beba je zauralala. „Moram da idem.“

„Samo na brzinu, Hilari...“

Prekinula je vezu, a meni je istog trenutka zazvonio rezervni mobilni. Ignoriso sam ga. Moram negde da smestim tu prokletinju.

Osetio sam pored sebe nečije prisustvo, neke žene, ali nisam podigao pogled u nadi da će otići.

„Nije još ni podne, a ti jadničko već izgledaš kao da si imao ispunjen dan.“

Šona Keli. Podigla je kosu u visoki konjski rep kao neka klinka. Saosećajno je napućila usne namazane sjajem. „Jesi spreman za malo moje frito pite?“ Tik ispod grudi nosila je tepsiju pokrivenu celofanom orošenim znojem. Rekla je to kao da je zvezda nekog glem-rok špota iz osamdesetih: 'Oćeš malko moje *pite*?

„Dobro sam doručkovao. Ali, hvala. Baš lepo od tebe.“

Umesto da ode, ona je sela. Pod tirkiznom suknjicom za tenis, noge su joj bile toliko namazane uljem da su se presijavale. Munula me je vrhom besprekorno čiste patike. „Spavaš li ti, dušice?“

„Držim se.“

„Moraš da spavaš, Nik. Iscrpljen nikom nećeš biti od pomoći.“

„Možda uskoro odem i probam da ugrabim koji sat.“

„Mislim da bi trebalo. Zaista.“

Najednom me preplavi snažan osećaj zahvalnosti. To se u meni probudio mamin sinčić. Opasno. *Zgazi ga, Nik.*

Čekao sam da ona ode. Mora da ode - ljudi su počeli da nas gledaju.

„Ako hoćeš, mogu odmah da te odvedem kući“, rekla je. „Jedna dremka bi ti baš legla.“

Pružila je ruku i dotakla mi koleno, a mene ispuni bes što ne shvata da mora da ide. *Ostavi musaku, dosadna grupa droljo, i odlazi.* Tatin sinčić se budi. Još gore.

„Što ne odeš do Meribet?“, rekao sam osorno i pokazao na svoju taštu koja je za fotokopir-aparatom štampala bezbroj Ejminih fotografija.

„Važi.“ Oki evala je, a ja istog trena počeh da je ignorišem. „Idem ja onda. Nadam se da će ti se svideti pita.“

Očigledno sam je uvredio svojim odbijanjem jer dok je odlazila nije me pogledala u oči, samo se okrenula i udaljila. Bilo mi je krivo, razmišljao sam da joj se izvinim, da budem fin. *Ne idi za tom ženom*, naredio sam sebi.

„Ima li nešto novo?“ Noel Hotorn zauzela je mesto koje je Šona upravo oslobodila. Bila je mlađa od Šone, ali delovala je starije - punačko telo s nepomičnim, razmaknutim brežuljcima umesto grudi. Mrštila se.

„Zasad ne.“

„Rekla bih da se ti sasvim dobro držiš.“

Trgao sam glavom ka njoj, ne znajući šta da kažem.

„Znaš li ti uopšte ko sam ja?“, pitala je.

„Naravno. Ti si Noel Hotorn.“

„Ja sam Ejmina *najbolja* prijateljica ovde.“

Moram da podsetim policiju: za Noel postoje samo dva objašnjenja. Ili je lažljiva kučka željna popularnosti - godilo joj je da je znaju kao ortakinju nestale žene - ili je luda. Progoniteljka rešena da se sprijatelji s Ejmi, a kad je Ejmi počela da je izbegava...

„Noel, imaš li nekih informacija o Ejmi?“, pitao sam.

„Naravno da imam, *Nik*. Bila mi je *najbolja* prijateljica.“

Nekoliko sekundi zurili smo jedno u drugo.

„Hoćeš li mi reći?“, pitao sam.

„Policija zna gde može da me nađe. Ako se ikad smisle.“

„Stvarno si nam od ogromne pomoći, Noel. Videću s njima da razgovaraju s tobom.“

Obrazi joj buknuše kao dve ekspresionističke crvene mrlje.

Otišla je. Na pamet mi pade grozna misao, jedna od onih što isplivaju van moje kontrole. Pomislio sam: *Žene su jebeno lude*. Bez preciznije odrednice. Ne *neke žene*, ne *mnoge žene*. Žene su lude.

Kad je pala noć, odvezao sam se do tatine prazne kuće, a Ej mi putokaz ležao je na sedištu pored mene.

*Možda te grize savest što si me ovde doveo
Moram priznati, jeste malčice čudno
Al' pošto mnogo izbora nismo imali
za ovo mesto smo se opredelili.
Unesimo malo ljubavi u ovu braon kućicu,
daj učini nešto dobro, ti seksi mužiču!*

Ova je bila tajanstvenija od prethodnih, ali bio sam ubeđen da sam je ukapirao. Ejmi se pomirila s Kartidžom, konačno mi je oprostila što sam je doveo ovamo. *Možda te grize savest što si me ovde doveo... (ali) Za ovo mesto smo se opredelili*. Braon kućica je bila kuća mog oca, koja je zapravo bila plava, ali to je bila još jedna od naših skrivenih šala. Oduvek su mi najdraže bile te naše skrivene šale - to je bilo ono što nas je najviše zbližavalo, ne tamo neko poveravanje, strastveno vođenje ljubavi ili razgovori do zore. Priča o „braon kućici“ ticala se mog oca, a Ejmi je jedina osoba kojoj sam to ispričao: kako sam ga posle razvoda retko viđao, kako sam odlučio da ga zamišljam kao junaka iz neke priče. On nije bio moj pravi otac - koji bi me voleo i provodio vreme sa mnom - već dobroćudan lik po imenu gospodin Braun, koji je zauzimao nekakav važan položaj i stalno završavao veoma važne poslove za državu i koji me je (samo) povremeno koristio kao izgovor kako bi mogao slobodno da se kreće

gradom. Kad sam joj to ispričao, Ejmi su pošle suze na oči, mada mi to nije bila namera. Hteo sam da to bude priča u stilu *što su deca smešna*. Rekla mi je da je sad ona moja porodica, da ine voli dovoljno da nadoknadi deset usranih očeva i da smo sad *mi* Danovi, nas dvoje. A onda mi je prošaptala na uvo: „Imam ledan zadatak koji bi možda mogao da obaviš...”

Što se tiče onog „činjenja dobra”, bilo je to još jedno izmirenje. Nakon što je moj otac sasvim podlegao Alchajmerovoj bolesti, odlučili smo da prodamo kuću pa smo je Ejmi i ja obišli pneći kutije za Dobročinstvo, Ejmi je, naravno, samo letela po sobi pakujući, slažući i odlažući stvari, dok sam ja polako prebirao po očevini stvarima. Meni je sve bilo nekakav trag. Šolja s tamnijim mrljama od kafe mora da mu je omiljena. Da li je to poklon? Od koga? Ili ju je sam kupio? Pretpostavljao sam da je mom ocu sama kupovina bila nešto što rade sekaperse. Ipak, dok sam pretraživao njegov orman, otkrio sam pet pari cipela, novih-novcijatih, još uvek u kutijama. Da li ih je sam kupio, zamišljajući nekakvog drugačijeg, društvenijeg Bila Dana, ne onog koji se, sam, polako raspadao? Da li je odlazio u *Šubidubi*, tražio od moje majke da mu pomogne, samo još jedna od mnogih uzgrednih usluga koje mu je činila? Naravno, ništa od ovog nisam podelio s Ejmi i siguran sam da je, kao i obično, i gledalo kao da zabušavam.

„Drži. Kutija. Za Dobročinstvo”, rekla je, zatekavši me na podu kako, naslonjen na zid, zurim u cipelu. „Stavi cipele u kutiju. Važi?” Bilo me je sramota, zarežao sam na nju, ona mi je odbrusila i... stara priča.

Trebalo bi da u Ej minu odbranu dodam da me je dvaput pitala da li želim da razgovaramo, jesam li siguran da je to ono što želim. Ponekad izostavim takve detalje. Tako mi je zgodnije. Iskreno, želeo sam da mi pročita misli pa da ne moram da se ponižavam i izgovorim to kao neka žena. Ponekad sam i sam, ništa manje od Ejmi, bio kriv za tu „provali me” igru. Još jedna sitnica koju sam izostavio.

Obožavam prećutkivanje.

Nešto posle deset uveče zaustavio sam se pred tatinom kućom. Bila je to uredna kućica, lep dom da u njemu započnete život (ili ga okončate). Dve spavaće sobe, dva kupatila, trpezarija, pomalo staromodna ali pristojna kuhinja. U prednjem dvorištu zarđali znak „Na prodaju“. Godinu dana i ništa.

Kad sam ušao u zagušljivu kuću, preplavi me vrelina. Jeftini alarm koji smo ugradili posle treće provale zapištao je kao da odbrojava pred eksploziju bombe. Ukucao sam šifru, koja je izluđivala Ejmi jer se kosila sa svim pravilima o šiframa. Moj rođendan: 15877.

Šifra odbijena. Pokušao sam ponovo. *Šifra odbijena.* Niz leđa mi se skotrljala kapljica znoja. Ejmi je stalno pretila da će promeniti šifru. Govorila je da je besmisleno imati šifru koju je tako lako pogoditi, ali znao sam šta je bio pravi razlog. Uvredila se što je to moj rođendan, a ne naša godišnjica: još jednom sam *sebe* stavio ispred *nas*. Moja pomalo sentimentalna nostalgija za Ejmi iščeznu. Ponovo sam ukucao brojeve, ispunjen sve većom panikom, a alarm je pištao i pištao odbrojavajući - sve dok nije zadrečao upozoravajući na uljeza.

Tuuuut-tuuuut-tuuuut!

Trebalo je da mi zazvoni mobilni telefon kako bih rekao da je sve u redu: *Ja sam, budalo.* Ali nije. Čekao sam ceo minut, a alarm me je podsećao na film o podmornici pogođenoj torpedom. Oko mene je treperila ustajala vrelina zatvorene kuće usred jula. Košulja mi je već bila mokra na leđima. *Dođavola, Ejmi.* Potražio sam broj kompanije na alarmu, ali nisam ništa našao. Primakao sam stolicu i počeo da cimam alarm; skinuo sam ga sa zida tako da je visio o žicama kad mi je telefon konačno zazvonio. Mrzovoljan ženski glas na drugom kraju veze tražio je ime Ejminog prvog ljubimca.

Tuuuut-tuuuut-tuuuut!

Baš onim pogrešnim, uobraženim, drskim, potpuno nezainteresovanim tonom i baš pogrešno pitanje jer

nisam znao odgovor, pa se razbesneh. Ma koliko zagonetki rešio, uvek ću naleteti na neki beznačajni detalj o Ejmi koji će me poniziti.

„Slušajte, ovde Nik Dan, ovo je kuća mog oca, ja sam otvorio ovaj nalog“, prasnuo sam. „Zato, koga je briga kako se zvao prvi ljubimac moje žene.“

Tuuuut-tuuuut-tuuuut!

„Molim vas, gospodine, da mi se ne obraćate tim tonom.“

„Slušajte, svratio sam samo da pokupim nešto iz kuće svog oca i sad idem, važi?“

„Moram odmah da obavestim policiju.“

„Možete li samo da isključite prokleti alarm da mogu da i *M* mislim?“

Tuuuut-tuuuut-tuuuut!

„Alarm je isključen.“

„Nije isključen.“

„Gospodine, već sam vas upozorila da mi se ne obraćate i i tu tonom.“

Jebena kučko.

„Znaš šta? Jebi se, jebi se, *jebi se.*“

Prekinuo sam vezu baš u trenutku kad sam se setio kako se zvala Ejmina prva mačka: Stjuart.

Pozvao sam ponovo, dobio drugu operaterku, neku razumnu operaterku koja je isključila alarm i, bog je blagoslovio, javila policiji da ne dolaze. Stvarno nisam bio raspoložen za objašnjavanje.

Seo sam na tanki, jeftini tepih i naterao sebe da dišem dok mi je srce udaralo. Minut kasnije, kad su mi se ramena i vilica opustili, šake stisnute u pesnice olabavile a srce ponovo počelo normalno da kuca, ustao sam i na trenutak razmišljao da samo odem, kao da ću tako naučiti Ejmi pameti. Ali kad sam ustao, ugledao sam plavu kovertu ostavljenu poput oproštajne poruke na kuhinjskom pultu.

Duboko sam udahnuo, izdahnuo - pribrao se - otvorio kovertu i izvukao pismo na kome je bilo nacrtano srce.

Zdravo, dušo,

Dobro, oboje imamo na čemu da poradimo. Ja, na svom perfekcionizmu, povremenom (kamo sreće?) licemerju. Ti? Znam da brineš da si ponekad previše hladan, dalek, da ne umeš da budeš nežan ili pažljiv. E pa, reći ću ti - ovde u kući tvog oca - da to nije tačno. Ti nisi tvoj otac. Hoću da znaš da si ti dobar, drag, nežan čovek. Kažnjavala sam te zato što ponekad nisi mogao da mi pročitaš misli, jer nisi umeo da reaguješ baš onako kako sam ja želela da reaguješ u tom trenutku. Kažnjavala sam te zato što si stvaran, *čovek* od krvi i mesa. Naređivala sam ti umesto da verujem da ćeš se sam snaći. Nisam imala dovoljno poverenja da ćeš me, bez obzira koliko oboje zabrljamo, uvek voleti i želeti da budem srećna. A to bi svakoj devojci trebalo da bude dovoljno, zar ne? Brinem da nisam rekla o tebi štošta što zapravo nije tačno i da si ti u to poverovao. Zato ti sad kažem: ti si ZLATAN. Sunce moje.

Da je Ejmi ovde sa mnom, kao što je planirala, šćućurila bi se uz mene kao nekad, zarila lice u krivinu mog vrata, poljubila ine, osmehnula se i rekla: *Jesi, da znaš. Moje sunce.* Grlo mi se steglo, još jednom sam prešao pogledom po očevoj kući i otišao, zatvorivši vrata pred toplotom. U kolima sam nespretno otvorio kovertu na kojoj je pisalo ČETVRTI PUTOKAZ. Sigurno se bližimo kraju.

Zamisli me: ja sam devojka koja je baš nevaljala mene treba kazniti i pod tim mislim izjebati vala. tamo gde si stvarčice za petu godišnjicu sakrio izvini ako ti ovo deluje isfolirano!

Lep je dan bio, veselo poselo

A onda na koktel, sve je veselo.

Pohitaj zato, ne krijući ushićenje,

otvori vrata i čeka te veliko iznenađenje.

Prevrnulo mi se u stomaku. Nisam znao šta ovo znači. Pročitao sam još jednom. Blage veze nisam imao. Ejmi više nije imala milosti prema meni. Ipak neću završiti potragu za blagom.

Ispunila me je nekakva strepnja. Kakav jebeni dan. Bonijeva se navrzla da me sredi, Noel je luda, Šona nadrždana, Hilari ogorčena, ona žena iz kompanije za obezbeđenje je kučka, a moja žena me je konačno nadmudrila.

Vreme je da se ovaj prokleti dan konačno završi. Postojala je sumo jedna žena čije sam društvo u tom trenutku mogao da podnesem.

Go me je samo pogledala - onako uznemirenog, stisnutih usana i iscrpljenog od vrućine u tatinjoj kući - i smestila me na kauč, saopštivši mi da će mi napraviti nešto za večeru. Pet minuta kasnije oprezno mi je prišla noseći mi hranu na nekom prastarom poslužavniku. Tradicionalno jelo Danovih: topli sendvič sa sirom i čips s ukusom roštilja, plastična čaša sa...

„Nije oranžada“, reče Go. „Pivo. Učinilo mi se da bi oranžada bila nekako previše vraćanje unazad.“

„Baš pažljivo i neobično s tvoje strane, Go.“

„Sutra ti kuvaš.“

„Nadam se da voliš supu iz konzerve.“

Sela je pored mene na kauč, ćapila jedan krompirić s mog tanjira i nekako previše opušteno upitala:

„Imaš li neku ideju zašto bi policija *mene* pitala da li Ejmi još uvek nosi broj 36?“

„Isuse, ne daju nam mira, jebote“, rekao sam.

„Zar te to ne plaši? Mislim, da nisu možda našli njenu odeću ili nešto?“

„Tražili bi od mene da je identifikujem. Zar ne?“

Trenutak je razmislila o tome, napravivši grimasu.

„Ima smisla“, rekla je. Lice joj je ostalo iskrivljeno sve

dok nije primetila da je gledam, a onda se osmehnula. „Snimila sam utakmicu, hoćeš da gledamo? Jesi dobro?“

„Dobro sam.“ Osećao sam se užasno, u stomaku mi je kuvalo, glava mi je pucala. Možda zbog zagonetke koju nisam mogao da provalim, ali najednom sam imao osećaj da mi je nešto promaklo. Negde sam grdno pogrešio, a moja greška biće kobna. Možda se to moja savest ponovo pomalja iz svoje tajne podzemne tamnice.

Go je pustila utakmicu i narednih nekoliko minuta isključivo komentarisala igru i to samo između gutljaja piva. Go ne voli topli sendvič sa sirom; zahvatala je slanim krekerima puter od kikirikija iz tegle. Kad su počele reklame, pauzirala je i rekla:

„Kad bih imala kitu, pojebala bih ovaj puter od kikirikija', namerno me poprskavši mrvicama krekerera.

„Mislim da bi se, kad bi ti imala kitu, svakojake gadosti izdešavale.“

Premotala je unapred neki bedni ining, Kardsi su gubili s pet razlike. Kad je opet došlo vreme za reklame, Go je pauzirala i rekla:

„Zvala sam juče da promenim paket na mobilnom i dok sam čekala, puštali su pesmu Lajonela Ričija - slušaš li ti nekad Lajonela Ričija? Sviđa mi se *Penny Lover*, mada nisu nju puštali, ali nema veze, javila se neka žena i rekla da su svi službenici za rad s klijentima smešteni u Baton Ružu, što je čudno jer nije imala nikakav naglasak, ali rekla je da je odrasla u Nju Orleansu i da je malo poznato da - kako zoveš nekog iz Nju Orleansa, Njuorleanšanin? - dakle, da oni i nemaju neki naglasak. I rekla mi je za moj paket, paket A...“

Go i ja igrali smo jednu igru za koju nam je ideju dala mama, koja je imala običaj da nam priča te tako neverovatno obične, beskonačne priče da je Go bila ubeđena da se ona potajno zajebava s nama. Evo, već deset godina, kad god bi razgovor između Go i mene zamro, jedno od nas ubacilo bi se s nekom pričom o popravci nekog kućnog aparata ili popunjavanju kupona.

Mada je Go bila istrajnija od mene. Njene priče umele su da se oduže čini se unedogled - toliko bi se otegle da bi postale stvarno dosadne, a onda ponovo urnebesne.

Go je prešla na priču o lampici u svom frižideru i činilo se da nema nameru da posustane. Najednom me preplavi snažan osećaj zahvalnosti pa se nagnuh preko kauča i poljubih je u obraz.

„Šta ti bi?“

„Samo, hvala.“ Osetio sam kako mi se oči pune suzama. Skrenuo sam na trenutak pogled zatreptavši da ih zaustavim a Go reče: „I trebala mi je alkalna baterija koja se, kako se pokazalo, razlikuje od baterije za *tranzistor*, pa sam morala da nađem račun i vratim bateriju za tranzistor...“

Odgledali smo utakmicu do kraja. Kardsi su izgubili. Kad se završilo, Go je isključila ton na televizoru.

„Hoćeš da pričamo ili hoćeš da te još malo zamajavam? Kako god ti hoćeš.“

„Idi ti u krevet, Go. Ja ću malo da vrtim kanale. Verovatno ću da odspavam. Moram da odspavam.“

„Hoćeš tabletu za spavanje?“ Moja bliznakinja je čvrsto verovala u najjednostavnije rešenje. Ne pale kod nje trake za opuštanje ili zvuci kitova; progutaj pilulu, obeznani se.

„Ma jok.“

„Ako se predomisliš, stoji u ormariću s lekovima. Ako ti je ikad bila potrebna pomoć da zaspiš. Obigravala je oko mene još nekoliko sekundi, a onda se, na onaj sebi karakterističan način, iako očigledno nije bila pospana, udaljila niz hodnik i zatvorila vrata, svesna da je najbolje da me ostavi na miru.“

Mnogi ljudi nemaju taj dar: ne znaju kad treba da odjebu. Ljudi vole da pričaju, a ja nikad nisam bio naročito pričljiv. Vodim u sebi unutrašnje monologe, ali reči često ne dospeju do mojih usana. *Danas lepo izgleda*, pomislio bih, ali nekako mi ne bi palo na pamet da to naglas kažem. Mama je volela da priča, sestra je volela da

priča. Odgajan sam da slušam tako da mi se, dok sedim sam na kauču i ćutim, činilo kao da udovoljavam samom sebi. Prelistao sam neki Goin časopis, prošetao kroz TV kanale, konačno se zaustavivši na nekoj staroj crno-beloj seriji, muškarci s filcanim šeširima zapisuju nešto dok lepa domaćica objašnjava da joj je muž u Freznu, na šta se dva policajca značajno pogledaju i klimaju glavom. Pomislio sam na Gilpina i Bonijevu i utroba mi se prevrnu.

U mom džepu, rezervni mobilni oglasio se tihim džekpot zvukom, što znači da mi je stigla poruka:

ISPRED SAM OTVORI VRATA

EJMI ELIOT DAN

28. april 2011.

MORAŠ SAMO DA TERAŠ DALJE, KAŽE MAMA MO, A KAD ona to kaže - s toliko ubeđenosti, naglašavajući svaku reč, kao daje to stvarno neka održiva životna strategija - kliše prestaje da bude samo niz reči i postaje nešto stvarno. Korisno. *Teraj dalje, baš tako*, pomislim.

Sviđa mi se to na Srednjem zapadu: ljudi ne prave oko svega veliki problem. Čak ni oko smrti. Mama Mo će jednostavno terati dalje dok je smrt ne zaustavi, a onda će umreti.

Zato ćutim i trpim i svojski se trudim u gadnoj situaciji, i to mislim u najiskrenijem, najbukvalnijem mama Mo smislu. Ćutim i trpim i radim svoj posao: vozim Mo kod doktora i na hemoterapiju. Menjam ustajalu vodu u vazi sa cvećem u sobi Nikovog oca i donosim keks osoblju kako bi se dobro brinuli o njemu.

Svojski se trudim u stvarno gadnoj situaciji, a situacija je gadna pre svega zato što je moj muž, koji me je doveo ovamo, preselio me ne bi li bio bliže svojim bolesnim roditeljima, izgleda izgubio svako interesovanje kako za mene tako i za svoje gore spomenute bolesne roditelje.

Nik je sasvim otpisao svog oca: neće ni ime da mu izgovori, znam da se, svaki put kad pozovu iz *Komfort Hila*, nada da javljaju da mu je otac umro. Što se Mo tiče, Nik je presedeo s njom jednu hemoterapiju i izjavio da on to ne može da podnese. Rekao je da mrzi bolnice, mrzi bolesne, mrzi sporo otkucavanje vremena dok infuzija lagano kaplje. On to jednostavno ne može. A kad sam pokušala da ga ponovo ubedim, kad sam pokušala da ga malo očvrsnem govoreći mu da *što se mora - mora se*, rekao mi je da ja to uradim. I uradila sam, radim. Mama Mo,

naravno, prihvata na sebe teret njegove krivice. Jednog dana smo sedele, gleduckale neku romantičnu komediju na mom kompjuteru ali više ćaskale, dok je infuzija kapala... tako... polako, a kad se odvažna junakinja saplela o sofu, Mo se okrenula ka meni i rekla: „Nemoj previše zamerati Niku. Što ne želi ovo da radi. Stalno sam mu titrala, mazila ga - a kako da ga *ne maziš*? To *lice*. Zato se ne snalazi u teškim situacijama. Ali zaista mi ne smeta, Ejmi. Zaista.“

„Trebalo bi da vam smeta“, kažem.

„Nile ne mora da mi dokazuje svoju ljubav“, rekla je potapšavši me po ruci. „Znam da me voli.“

Divim se Moinoj bezuslovnoj ljubavi, zaista. Zato joj ne kažem šta sam našla na Nikovom kompjuteru, predlog za knjigu memoara o kolumnisti koji piše za jedan časopis na Menhetnu

i vraća se u Misuri svojim korenima kako bi brinuo o bolesnim roditeljima. Nik ima svakojake bizarne stvarčice u svom kompjuteru i ponekad ne mogu da odolim da malo ne pronjuškam

- tek da imam nekakvu predstavu o čemu moj muž razmišlja. Evo šta sam saznala iz njegove istorije pretrage: film noir, veb- -sajt njegovog starog časopisa i istraživanje o reci Misisipi, da li nešto može da otplovi odavde do zaliva. Znam šta zamišlja: da kao Hale Fin plovi niz Misisipi i piše članak o tome. Nik stalno traži neku novu priču.

Dok sam njuškala po ovome, naletela sam na rukopis knjige.

Dvosutruki životi: Memoari o svršecima i počecima posebno će privući muškarce generacije iks, prvobitne nedorasle muškarce, koji tek počinju da osećaju stres i pritisak koji sa sobom nosi briga o ostarelim roditeljima. U *Dvostrukim životima* usredsrediću se na:

- Svoje sve bolje razumevanje namučenog, nekad dalekog oca
- Svoj bolni, prisilni preobražaj iz bezbrižnog mladića u glavu porodice dok se pripremam za smrt voljene majke
- Ogorčenje moje žene, rodom sa Menhetna, zbog ovog odstupanja od njenog nekada čarobnog života. Treba spomenuti da je moja žena Ejmi Eliot Dan inspiracija za bestseller serijal knjiga *Čudesna Ejmi*.

Rukopis nikad nije završen. Pretpostavljam zato što je Nik shvatio da nikad neće razumeti svog nekad dalekog oca; i zato što je Nik bežao od svih obaveza „glave porodice”; i zato što ja ničim nisam pokazivala da sam ljuta zbog svog novog života. Pomalo frustrirana, da, ali nedovoljno besna da to uđe u knjigu. Moj muž je godinama hvalio emotivnu stabilnost stanovnika Srednjeg zapada: stameni, skromni, neizveštačeni! Ali takvi ljudi nisu dobar materijal za memoare. Zamislite tekst na korici u kome piše: *Ljudi su se uglavnom pristojno vladali, a onda umrli.*

Ipak, malo boli, „Ogorčenje moje žene, rodom sa Menhetna". Možda i jesam... tvrdoglava. Pomislim kako je Morin uvek draga i zapitam se da li smo Nik i ja stvoreni jedno za drugo. Da li bi bio srećniji s nekom koja s oduševljenjem brine o svom mužu i domaćinstvu, pritom ne želim da omalovažavam te veštine: volela bih da ih imam. Volela bih da više vodim računa o tome da Nik ima svoju omiljenu pastu za zube, da napamet znam veličinu njegovog okovratnika, da sam žena koja bezuslovno voli i čija je najveća sreća da usreći svog muškarca.

Neko vreme sam bila takva, s Nikom. Ali bilo je nepodnošljivo. Nisam toliko nesebična. Jedinica, kako Nik stalno ističe.

Ali trudim se. Teram dalje, a Nik ponovo jurca po gradu kao neki klinac. Srećan je što je ponovo zauzeo svoje zasluženno mesto kralja mature - skinuo je oko pet

kilograma, ima novu frizuru, kupio je nove farmerke, jebote, izgleda sjajno. Ali to vidim samo onako usput, kad uleti i izleti iz kuće, kao daje uvek u nekoj žurbi. Ne bi ti se svidelo, uobičajeni je odgovor svaki put kad ga pitam da pođem s njim, gde god da ide. Odbacuje me jer se ne uklapam u njegov novi život, baš kao što je šutnuo svoje roditelje kad mu više nisu trebali. Morao bi da se namuči kako bi mi pomogao da se uklopim ovde, a on to ne želi. Želi da on uživa.

Prestani, prestani. Moram na to da gledam s vedrije strane. Bukvalno. Moram svog muža da izbacim iz svojih mračnih misli i obasjam ga s malo vedrog, zlatnog svetla. Moram više da ga obožavam, kao nekad. Nik voli da ga obožavaju. Volela bih samo daje osećanje bar delimično uzvraćeno. Mozak mi toliko vrvi od misli o Niku, glava mi je kao košnica: *Niknikniknihukl* A kad zamislim njegov um, čujem svoje ime kao jedno stidljivo cing o staklo, koje se oglasi jednom, možda dvaput na dan a onda brzo utihne. Volela bih samo da i on misli o meni onoliko koliko ja mislim o njemu.

Da li je to loše? Više i ne znam.

NIK DAN

Četiri dana od nestanka

STAJALA JE ISPRED OBASJANA NARANDŽASTIM ULIČNIM svetlom, utankoj letnjoj haljini, kose ukovrdžane od vlage. Endi. Uletela je na vrata pružajući ruke da me zagrlj, a ja sam prosiktao:

„Čekaj, čekaj!“, i zatvorio vrata trenutak pre nego što mi se bacila u zagrljaj. Privila je obraz na moje grudi, a ja sam zažmurio i stavio ruku na njena gola leđa. Zavrtelo mi se u glavi jer me iznenada preplaviše i olakšanje i užas: ono kad konačno prestane' da vas svrbi, pa shvatite da je to zato što ste zagrebali kožu.

Imam ljubavnicu. Ovo je trenutak kad moram da vam kažem da imam ljubavnicu i kad prestanem da vam se sviđam. Ako sam vam se uopšte i sviđao. Imam lepu, mladu, veoma mladu ljubavnicu koja se zove Endi.

Znam. Gadno je.

„Dušo, zašto me, jebote, nisi zvao?“, pitala je, još uvek licem privijena uz mene.

„Znam, mila, znam. Ne možeš ni da zamisliš. Prava noćna mora. Kako si me našla?“

Nije se odvajala od mene. „Kuća ti je bila u mraku pa sam rešila da probam kod Go.“

Endi je znala moje navike, znala je gde odlazim. Već neko vreme smo zajedno. Imam lepu, mladu ljubavnicu s kojom sam već neko vreme.

„Brinula sam za tebe, Nik. *Očajnički*. Sedim kod Medi, kao gledamo TV, kad odjednom vidim nekog *tipa* koji liči na tebe i priča o svojoj nestaloj ženi. A onda shvatim: to *jesi* ti. Možeš zamisliti koliko sam se izbezumila? A ti ni da pokušaš da mi se javiš.“

„Zvao sam te.“

„Ništa ne pričaj, samo čekaj, ništa ne pričaj dok ne razgovaramo. To je naređenje, ne pokušavaj da mi se javiš“

„Retko sam bio sam; stalno je neko bio pored mene. Ejmini roditelji, Go, policija.“ Dunuo sam joj u kosu.

„Ejmi je tek tako nestala?“, pitala je.

„Tek tako je nestala.“ Odmakao sam se od nje i seo na kauč a ona je sela pored mene, pritisla nogu uz moju, očešavši mi ruku svojom. „Neko ju je oteo.“

„Nik? Jesi li dobro?“

Kosa boje čokolade padala joj je u talasima preko brade, ključne kosti, grudi, video sam kako joj je jedan pramen zatreperio pod dahom.

„Ne, ne baš.“ Stavio sam prst na usta da bude tiha i pokazao na hodnik. „Moja sestra.“

Sedeli smo jedno pored drugog dok je na TV-u svetlucala stara policijska serija, ljudi s filcanim šeširima su nekog hapsi li. Osetio sam kako uvlači svoju ruku u moju. Naslonila se uz mene kao da se, poput nekog lenjog, bezbrižnog para, spremamo da provedemo večer uz filmove, a onda je privukla moje lice svom i poljubila me.

„Endi, ne“, prošaptao sam.

„Da, trebaš mi.“ Ponovo me je poljubila i sela mi na krilo, objahavši me tako da joj je pamučna haljina skliznula oko kole na a jedna papuča pala na pod. „Nik, mnogo sam brinula za tebe. Moram da osetim tvoj dodir, samo o tome razmišljam. Plašim se.“

Endi je bila devojka koja voli fizički dodir, što nije šifra za: *Sve je u seksu*. Volela je da se grli, dodiruje, imala je običaj da mi provlači prste kroz kosu ili niz leđa, prijateljski me češkajući. Dodir joj je ulivao ohrabrenje i utehu. I, dobro, jeste, volela je i seks.

Brzo je cimnula i smakla gornji deo haljine i stavila moje ruke na svoje grudi. U meni se probudila moja kao pas odana požuda.

Hoću da te jebem, umalo ne izgovorili naglas. Ti si ZLATAN, čuo sam glas svoje žene. Naglo sam se odmakao.

Bio sam toliko umoran da je soba počela da mi se okreće.

„Nik?“ Donja usna bila joj je vlažna od pljuvačke. „Šta je? Nešto nije u redu s *nama*? Je l' zbog Ejmi?“

Endi je oduvek delovala mlado - ima dvadeset tri godine, naravno da deluje mlado - ali u tom trenutku shvatio sam koliko je besmisleno, neodgovorno, kobno mlada. Pogubno mlada. Uvek mi je smetalo kad čujem ime svoje žene na njenim usnama. Često ga je izgovarala. Volela je da priča o Ejmi, kao da je Ejmi junakinja neke večernje sapunice. Endi nikad Ujmi nije pretvorila u neprijatelja; pretvorila ju je u junakinju iz knjige. Stalno je zapitkivala o našem zajedničkom životu, o Ejmi: *Šta ste vas dvoje radili zajedno u Njujorku, mislim, šta ste radili vikendom?* Kad sam joj jednom ispričao da smo bili u operi, Endina usta zaokružiše se u O. *Išli ste u operu? Šta je ona obukla? Dugačku? Ogrtač ili krzno? A nakit, a kosa?* Onda: kakvi su bili Ejmini prijatelji? O čemu smo pričali? Kakva je I i mi, ono, kakva je *stvarno*? Da li je, kao i devojčica iz knjiga, bila savršena? Bila je to Endina omiljena priča za laku noć: Ejmi.

„Dušo, moja sestra je u susednoj sobi. Uopšte ne bi trebalo da si ovde. Bože, želim te ovde, ali stvarno nije trebalo da dođeš, ljubavi. Dok ne vidimo šta se dešava.“

TI SI SJAJAN TI SI DUHOVIT TI SI ZLATAN. *Sad me poljubi!*

Kadi je ostala na meni, isturenih grudi, bradavica očvrsljih od klime.

„Ljubavi, dešava se to da ja moram da budem sigurna da je s *nama* sve u redu. To je sve što tražim.“ Pribila se uz mene, topla i uspaljena. „To je sve što tražim. Molim te, Nik, ludim. Znam te: znam da sad ne želiš da pričaš i to je u redu. Ali želim da... budeš sa mnom.“

Poželeo sam da je poljubim, kao onaj prvi put: kad su nam se zubi sudarili, kad je nagnula lice ka mom zagolicavši mi kosom mišice, vlažni poljubac s jezikom, kad sam razmišljao samo o tom poljupcu jer bi bilo

opasno razmišljati o ma čemu drugom osim koliko to prija. Nisam je odmah odvukao u sobu, ne zato što je to bilo pogrešno - bilo je još kako pogrešno od samog početka - već što je sad zapravo postalo opasno.

A tu je i Ejmi. Konačno, tu je i Ejmi, taj glas koji mi se pola decenije ugnezdio u uvu, glas moje žene, samo što sad više nije gundao, postao je ponovo umilan. Gnušao sam se toga što sam se zbog tri porukice moje žene ovako pokunjio i raznežio.

Nemam apsolutno nikakvog prava da se raznežim.

Dok se Endi privijala uz mene, zapitah se da li policija nadzire Goinu kuću, treba li da očekujem kucanje na vratima. Imam baš baš mladu lepu ljubavnicu.

Moja majka je deci uvek govorila: Ako nameravaš nešto da uradiš i želiš da znaš da li je to pametno, zamisli da to vidiš odštampano u novinama tako da svi vide.

Nik Dan, nekadašnji kolumnista, još uvek povređenog ponosa posle otpuštanja 2010. godine, pristao je da predaje novinarstvo na Višoj školi u Severnom Kartidžu. Stariji, oženjen muškarac, iskoristio je svoj položaj upustivši se u strastvenu jebačinu od veze s jednom osetljivom studentkinjom.

Pretvorio sam se u ono čega se svaki pisac najviše plaši: kliše.

A evo, da vas zabavim, navešću vam još malo klišea. Nikad nisam želeo da ikog povredim. Nisam mislio da ću se ovoliko uvaliti. Ali to nije bila samo prolazna veza. Tek nešto što će mi malo podići samopouzdanje. Stvarno volim Endi. Zaista.

Predmet koji sam držao - „Kako započeti karijeru u časopisu" - pohađalo je četrnaest studenata različitih sposobnosti. Sve same devojke. Rekao bih *žene*, ali mislim da je *devojke* zapravo prikladnije. Sve su htele da rade za časopise. Ali ne za neki tabloid. Ovo su bile devojke za skupe mesečnike. Zamišljale su sebe kako, kao na filmu, jurcaju Menhetnom s lateom u jednoj i mobilnim u drugoj ruci, ljupko lome potpeticu na Armiranoj cipeli dok

zaustavljaju taksi i padaju u zagrljaj šarmantne, očaravajuće srodne duše s neodoljivo nehajnom frizurom. Nisu imale pojma koliko su bile nepromišljene i neupućene kad su odabrale šta će studirati. Hteo sam to da im kažem, nek im moj otkaz posluži kao nauk. Mada mi namera uopšte nije bila da ispadnem tragičar. Zamišljao sam sebe kako to pričam opušteno, u šali - ništa strašno. Imam više vremena da radim na svom romanu.

Onda su mi na prvom predavanju postavile toliko zadivljenih pitanja da sam se pretvorio u uobraženog brbljivca, takvog bednog kretena da nisam smogao hrabrosti da ispričam pravu priču: tokom drugog kruga otpuštanja glavni urednik me zove u kancelariju, koračam onim zlokobnim prolazom duž dugog niza kancelarijskih kocki, svi pogledi se okreću ka *meni*, osuđeniku na smrt, a ja se još uvek nadam da će mi reći nešto drugo - da sam časopisu *potrebniji nego ikad* - da! bio bi to ohrabrujući, iskren govor! Ali ne, sve što je moj šef rekao bilo je: *Nažalost, pretpostavljam da znaš zašto sam te pozvao ovamo*, i protrljao oči ispod naočara da pokaže koliko je umoran i utučen.

Želeo sam da se osećam kao blistavi kul pobednik, pa svojim studentkinjama nisam ispričao za svoju propast. Rekao sam im da sam morao da dođem ovamo jer se neko u porodici razboleo. Što je istina, jeste, ubeđivao sam sebe, živa istina i veoma herojski. A lepa, pegava Endi sedela je par metara ispred mene, razmaknute plave oči pod talasastom kosom boje čokolade, baršunaste usne tek malčice otvorene, smešno velike prirodne grudi i duge mršave noge i ruke - jebozovna van pameti, moram reći, nije se mogla više razlikovati od moje elegantne, aristokratske žene. Dok je na laptopu hvatala beleške i promuklim glasom postavljala pitanja: „Kako ubedite neki izvor da vam veruje, da vam se otvori?“, iz Endi su izbijale toplota i miris lavande, a ja pomislim: *Jebote, odakle se stvorila ova devojka? Je l' ovo neka šala?*

Zapitate se: zašto? Uvek sam bio veran Ejmi. Ja sam bio onaj koji ranije odlazi iz bara ako neka žena počne previše da flertuje, ako mi njen dodir previše prija. Ja nisam preljubnik. Ne volim (Nisam voleo?) preljubnike: nepoštene, bezvredne, razmažene muškarce bez poštovanja. Nikad nisam poklekao. Ali to je bilo onda, dok sam još bio srećan. Grozno mi je kad pomislim da je odgovor tako jednostavan, ali celog života sam bio srećan, a sad nisam. A Endi je bila tu, motala se posle predavanja, raspitivala se o meni, što Ejmi nikad nije činila, ne u poslednje vreme. Zbog nje sam se osećao kao muškarac koji nešto vredi, ne kao idiot koji je ostao bez posla, glupan koji je zaboravio da spusti dasku na ve-ce šolji, šepRTLja koja nikad ama baš ništa ne može da uradi kako treba.

Jednog dana Endi mi je donela jabuku. Crveni delišes (naslov memoara o našoj aferi, ako bih ga ikad napisao). Zamolila me je da pogledam njenu priču. Profil striptizete iz jednog kluba u Sent Luisu koji je zvučao kao članak iz *Penthaus* foruma, a dok sam čitao, Endi je počela da jede moju jabuku, nagingjući se preko mog ramena. Bilo mi je smešno kako joj se sok zadržao na usni i pomislih: *Jebote, ova devojka pokušava da me zavede*, glupavo zapanjen, kao ostareli Bendžamin Bredok.⁶

Upalilo je. U Endi sam video nekakav izlaz, mogućnost. Opciju. Vratio bih se kući i zatekao Ejmi sklupčanu na sofi, zuri u zid, čuti, nikad mi se prva ne obraća, uvek čeka, neprekidna igra ko će prvi slomiti led, večiti mentalni izazov - šta će Ejmi danas usrećiti? Pomislio bih: *Endi to ne bi uradila*. Kao da poznajem Endi. *Endi bi se nasmejala tom vicu, Endi bi se dopala ta priča*. Endi je bila draga, lepa, prsata Irkinja iz mog rodnog grada, nenametljiva i vesela. Endi je na mom predavanju

⁶ *Bendžamin Bredok*, glavni junak iz filma *Diplomac* (The Graduate, 1967). (Prim. prev.)

sedela u prvom redu, delovala je ljubazno i zainteresovano.

Kad bih pomislio na Endi, stomak me ne bi zaboleo kao kad pomislim na svoju ženu - stalno strepeći od povratka kući, gde nisam bio dobrodošao.

Počeo sam da maštam o tome kako bi to moglo da se dogoditi. Počeo sam da žudim za njenim dodirom - da, tako je bilo, baš kao stih nekog lošeg singla iz osamdesetih - žudeo sam za njenim dodirom, žudeo sam za bilo kakvim dodirom, jer je moja žena moj izbegavala: kod kuće bi kliznula pored mene poput ribe, izmakavši se tek toliko da se ne očešemo u kuhinji ili na stepeništu. Gledali smo TV čutke sa svoja dva jastuka na sofi, razdvojeni kao da smo na dva splava. U krevetu bi se okrenula od mene i nagurala čebad i čaršave između nas. Jednom sam se probudio usred noći i, znajući da ona spava, pomerio joj malo bretelu i prislonio obraz i dlan uz njeno golo rame. Te noći nisam mogao da zaspim. Toliko sam se sam sebi zgadio. Ustao sam iz kreveta i masturbirao pod tušem, zamišljajući Ejmi, njen požudni pogled, te snene oči spuštenih kapaka koje me upijaju, tako da osećam da me vidi. Kad sam svršio, seo sam u kadu i kroz mlaz vode zurio u odvod. Penis mi je jedno visio uz levu butinu, kao neka nasukana životinjica. Sedeo sam u kadi, ponižen, pokušavajući da ne zaplačem.

I tako se dogodilo. Za vreme čudne, iznenadne snežne oluje početkom aprila. Ne aprila ove godine, aprila *prošle* godine. Radio sam sam u baru jer je Go te večeri bila s numoin naizmenično smo umesto da radimo ostajali kod kuće i s mamom gledali loše emisije na televiziji. Mama je brzo propadala, neće izdržati ni godinu, ni slučajno.

U tom trenutku sam se zapravo dobro osećao - mama i Go su, ušuškane kod kuće, gledale neki film Anet Funičelo na plaži, a *Bar* je imao prometnu, živu noć, jednu od onih noći kad se čini daje svima dan dobro prošao. Lepe devojke bile su ljubazne prema ružnim momcima.

Ljudi su iz čista mira častili neznance pićem. A onda je noći došao kraj, vreme je da se zatvara, svi napolje. Baš sam se spremao da zaključam vrata, kad ih Endi širom otvori i uđe, gotovo naletivši na mene tako da sam osetio slatki miris svetlog piva u njenom dahu, miris dima u njenoj kosi. Bio je to jedan od onih neugodnih trenutaka kad osobu koju ste videli samo u jednom okruženju pokušavate da stavite u neki drugi kontekst. Endi u *Baru*. Nasmejala se poput neke gusarke i odgurnula me u stranu.

„Da znaš što sam neverovatno grozan sudar imala, moraš da popiješ piće sa mnom.“ Pahulje snega zadržale su joj se u tamnoj valovitoj kosi, ljupke pegice su blistale, obrazi joj se zajapurili kao da ju je neko dvaput ošamario. Ima divan glas, poput paperjastog pačeta, u početku besmisleno sladak, a onda neviđeno seksi. „Molim te, Nik, moram da sperem gorak ukus koji mi je taj sastanak ostavio u ustima.“

Sećam se da smo se nasmejali i da sam pomislio kakvo je olakšanje biti sa nekom ženom i čuti je kako se smeje. Bila je obučena u farmerke i džemper od kašmira s V izrezom; ona je jedna od onih devojaka koje izgledaju bolje u farmerkama nego u haljini. Njeno lice, telo opuštene su na onaj najbolji mogući način. Zauzeo sam svoje mesto iza šanka, a ona je sela na barsku stolicu, odmeravajući pogledom flaše s pićem poredane iza mene.

„Šta biste, gospođice?“

„Iznenadi me“, rekla je.

„Bu“, rekao sam napućivši usne kao za poljubac.

„A sad me iznenadi nekim pićem.“ Nagnula se napred i oslonila grudi na šank pritisnuvši ih tako da su se podigle. Nosila je privezak na tankom zlatnom lancu koji kliznu pod džemper između dojki. Nemoj da budeš od onih, pomislio sam. *Od onih koji uzdišu razmišljajući o tome gde je medaljon završio.*

„Šta bi popila?“, pitao sam.

„Šta god mi daš.“

Oborila me je ta rečenica, tako jednostavna. Pomisao da mogu tek tako da uradim nešto što će neku ženu usrećiti. *Šta god mi daš.* Preplavio me je snažan talas olakšanja. I tada sam znao da više ne volim Ejmi.

Ne volim više svoju ženu, pomislio sam okrenuvši se da dohvatim dve čaše. *Ma ni malčice. Ljubav je izbrisana iz mene, čist sam ko suza.* Napravio sam svoje omiljeno piće: božično jutro, vrela kafa i hladna rakija s ukusom mente. Popio sam jedno s njom, a kad se ona stresla i nasmejala - onim kliktavim smehom - sipao sam nam još po jedno. Ostali smo da pijemo sat vremena posle kraja radnog vremena, a ja sam triput spomenuo reč *žena* jer sam, dok sam gledao Endi, zamišljao kako je skidam. Hteo sam da je upozorim, najmanje što mogu da učinim: *Imam ženu. A ti sad vidi šta ćeš.*

Sedela je ispred mene brade naslonjene na šake i smešila mi se.

„Isprati me do kuće“, rekla je. Spomenula je ranije da živi blizu centra i da je morala jedno veče da svrati do *Bara* i javi se, a je l' spomenula koliko blizu *Bara* živi? Raspalila mi je maštu: više puta sam u mislima prošao tih nekoliko blokova do neuglednog stambenog naselja od cigle u kome je živela. Zato mi, kad sam odjednom izašao na vrata i krenuo da je pratim kući, uopšte nije bilo neobično - nije se oglasilo ono zvono upozorenja da mi kaže: *Ovo je neobično, ovo se ne radi.*

Otpratio sam je kući, opirući se vetru, dok je sneg vejavao na sve strane, pomogao joj da ponovo omota svoj crveni štrikani šal, jednom, dvaput, a kod trećeg puta dobro sam je ušuškao. Lica su nam bila tik jedno uz drugo, a njeni obrazi bili su zajapureni kao da se vratila sa sankanja, nešto što se nikad, ni za sto godina, ne bi dogodilo, ali te noći jeste. Razgovor, piće, oluja, šal.

Dohvatili smo se istovremeno, gurnuo sam je uz drvo da se oslonim tako da su nas duge tanke grane poprskale gomilom snega, neverovatan, komičan trenutak koji je u meni samo probudio još veću želju da je dodirujem, da

dodirnem sve odjednom, zavučem joj jednu ruku pod džemper, drugu među noge. A ona mi je dozvolila.

Odmakla se od mene, cvokoćući zubima. „Hajde sa mnom gore.“

Zastao sam.

„Hajde sa mnom gore“, ponovila je. „Želim da budem s tobom.“

Seks nije bio baš sjajan, ne taj prvi put. Bili smo dva tela navikla na drugačiji ritam i nikako nismo uspevali da se uigramo, a ja toliko dugo nisam bio u nekoj ženi da sam, brzo, prvi svršio i trideset odlučujućih sekundi nastavio da se pomeram dok nisam počeo da se spuštam u njoj, taman toliko da i ona svrši, pre nego što sam se sasvim opustio.

Bilo je lepo ali razočaravajuće, bez varnica, verovatno onako kako se devojke osećaju kad izgube nevinost: *Znači oko ovoga dižu toliku frku?* Ali prijalo mi je kako se privila uz mene i što je meka baš kao što sam zamišljao. Sveža koža. *Mlada*, pomislio sam bestidno, zamišljajući Ejmi i njeno neprestano mackanje losionom, dok sedi na krevetu i besno se pljeska.

Otišao sam u Endino kupatilo, pišao, pogledao se u ogledalu i naterao sebe da to izgovorim: *Ti si preljubnik. Pao si na jednom od najosnovnijih muških testova. Ti nisi dobar muškarac.* A kad me to nije pogodilo, pomislio sam: *Ti stvarno nisi dobar muškarac.*

Najužasnije je bilo to što bi, da je seks stvarno bio da se raspametiš, to možda bila moja jedina ludorija. Ali bio je samo pristojan a ja sam sada bio preljubnik i nisam mogao da pokvarim svoj rekord u vernosti nečim što je tek prosečno. Zato sam znao da će se ponoviti. Nisam sebi obećao „nikad više“. A onda je sledeći put bilo baš, baš dobro, a sledećeg je bilo sjajno. Ubrzo je Endi postala fizički kontrapunkt svemu onom što Ejmi predstavlja. Smejala se sa mnom i zasmejala me, nije mi odmah protivrečila ili me kritikovala. Nikad me nije mrko gledala.

Bila je jednostavna. Sve je bilo tako jebeno jednostavno. I pomislio sam: *Jeste, ljubav te tera da poželiš da budeš bolji čovek. Ali možda ti ljubav, prava ljubav, dozvoljava i da budeš samo ono što jesi.*

Nameravao sam da kažem Ejmi. Znao sam da moram. Prolazili su meseci i meseci, ali ja nikako da joj kažem. Razlog je pre svega bio kukavičluk. Nisam mogao da podnesem taj razgovor, to da moram da *se pravdam*. Nisam mogao ni da zamislim kako s Rendom i Meribet raspravljam o razvodu, jer oni bi se bez svake sumnje ubacili u svađu. Ali, da budem iskren, delom je razlog bio i moj izraženi pragmatizam - bilo je gotovo smešno koliko sam praktičan (sebičan?) umeo da budem. Jedan od razloga što nisam tražio razvod od Ejmi bilo je i to što je *Bar* finansiran Ejminim novcem. Bio je praktično u njenom vlasništvu, sigurno bi ga uzela nazad. A ja nisam imao obraza da gledam svoju bliznakinju koja se trudi da hrabro podnese gubitak još dve godine svog života. Zato sam se prepustio ovoj očajnoj situaciji, pretpostavljajući da će u jednom trenutku Ejmi uzeti stvar u svoje ruke i zatražiti razvod, a onda ću ja ispasti pozitivac.

Stvarno je bedna bila ta moja želja da se iz ovog izvučem nekažnjeno. A što sam bedniji postajao, to sam više žudeo za Endi, koja je znala da nisam baš toliko loš kao što izgleda, kad bi moju priču objavili u novinama da je svako pročita. *Ejmi će se razvesti od tebe*, razmišljao sam. *Neće ona pustiti da se to još dugo oteže*. Ali prošlo je proleće, došlo je leto, pa jesen, pa zima, a ja sam postao preljubnik za sva godišnja doba - preljubnik s umilno nestrpljivom ljubavnicom - i postalo je jasno da se nešto mora preduzeti.

„Mislim, ja te volim, Nik“, rekla je Endi, nestvarno ovde, na sofi moje sestre. „Šta god da se dogodi. Ne znam šta bih još rekla, osećam se tako...“ Digla je ruke. „Glupo.“

„Nemoj da se osećaš glupo“, rekao sam. „Ne znam ni ja šta bih rekao. Nema šta da se kaže.“

„Možeš da kažeš da me voliš, šta god da se dogodi.“

Pomislio sam: *Ne mogu to više naglas da kažem.* Rekao sam to jednom ili dvaput, promrmljao joj u vrat, čeznući za nečim. Ali te reči su izgovorene, kao i mnogo toga drugog. Pomislio sam na trag koji smo za sobom ostavili, našu burnu, delimično tajnu ljubavnu aferu o kojoj nisam previše brinuo. Ako njena zgrada ima sigurnosnu kameru, snimljen sam. Kupio sam rezervni mobilni s pripejd karticom samo za njene pozive, ali je poruke na govornoj pošti i SMS-ove primao njen još kako stalni mobilni. Već vidim perverznu poruku koju sam joj napisao za Dan zaljubljenih objavljenu po vestima, kako rimujem *zavodnica* i *pica*. Osim toga: Endi ima dvadeset tri godine. Pretpostavljao sam da su moje reči, moj glas, čak i moje fotografije zabeleženi na svakojakim elektronskim spravicama. Jedne noći sam, u naletu ljubomore, posesivnosti, radoznalosti, pregledao fotografije na njenom telefonu i video gomilu nekoliko njenih bivših na kojima se ponosno smeškaju u njenom krevetu i pretpostavio sam da ću im se u jednom trenutku i ja pridružiti - nekako sam i *želeo* da im se pridružim - i, iz nekog razloga, uopšte nisam brinuo zbog toga, mada je dovoljna jedna osvetoljubiva sekunda da se nakači i pošalje milionima ljudi.

„Situacija je stvarno čudna, Endi. Samo budi strpljiva.“

Odmakla se od mene. „Ne možeš da kažeš da me voliš, šta god da se dogodi?“

„Volim te, Endi. Zaista.“ Gledao sam je u oči. U ovom trenutku bilo je opasno reći *volim te*, ali bilo je opasno i to ne reći.

„Onda me pojebi“, prošaptala je. Počela je da mi povlači kaiš.

„Sad moramo da budemo stvarno oprezni. Ja... Za mene bi bilo mnogo loše kad bi policija saznala za nas. I više nego loše.“

„To te brine?“

„Ja sam čovek čija je žena nestala i imam tajnu...“

devojku. Da, izgleda loše. Protivzakonito."

„Kad to tako kažeš, zvuči ljigavo."

„Ljudi nas ne poznaju, Endi. I *misliće* da je ljigavo."

„Bože, kao neki loš film noar."

Osmehnuo sam se. Ja sam upoznao Endi s noarom - s Bogartom i *Velikim snom, Dvostrukim osiguranjem*, svim klasicima. To je ono što mi se najviše sviđalo u našoj vezi, to što sam mogao svašta da joj pokažem.

„Zašto jednostavno ne kažemo policiji?" pitala je. „Zar to ne bi bilo bolje..."

„Ne. Endi, i ne pomišljaj na to. Ne."

„Saznaće..."

„Zašto? Zašto bi saznali? Dušo, jesi li nekome rekla za nas?"

Nervozno me je pogledala. Osećao sam se grozno. Nije ovako zamišljala ovo veče. Bila je uzbuđena što me vidi, zamislila je strastveni susret, fizičku utehu, a ja sam samo mislio i ilo da sačuvam svoje dupe.

Dušo, izvini, ali moram da znam", rekao sam.

„Nisam rekla ime."

„Kako to misliš, nisi rekla ime?"

„Mislim", rekla je, konačno podigavši haljinu, „drugarice i mama znaju da se viđam s nekim, ali ne i s kim."

„A nisi dala ni nikakav opis, je l' tako?" Zvučao sam nestrpljivije nego što sam želeo, imao sam osećaj kao da pridržavam plafon koji se ruši. „Dvoje ljudi zna za nas, Endi. Ti i ja. Ako mi pomogneš, ako me voliš, tako će i ostati, onda policija nikad neće saznati."

Prešla mi je prstom duž vilice.

„A šta ako... ako nikad ne nađu Ejmi?"

„Endi, ti i ja ćemo biti zajedno, šta god da se dogodi. Ali samo ako budemo oprezni. Ako ne budemo bili oprezni, postoji mogućnost... Situacija je toliko loša da bih mogao da odem u zatvor."

„Možda je pobjegla s nekim", rekla je naslonivši mi obraz na rame. „Možda..."

Osećao sam kako joj mozak bruji, pretvarajući Ejmin nestanak u otrcanu skandaloznu romansu, odbacujući svaku činjenicu koja se nije uklapala u priču.

„Nije pobegla. Ovo je mnogo ozbiljnije.“ Podigao sam joj bradu kako bi me pogledala. „Endi? Moraš ovo da shvatiš veoma ozbiljno, je l' važi?“

„Naravno da to shvatam ozbiljno. Ali moram češće da razgovaram s tobom. Da te vidim. Odlepiću, Nik.“

„Moramo samo da se primirimo i čekamo.“ Uhvatio sam je za ramena kako bi me pogledala. „Endi, moja žena je nestala.“

„Ali, ti je čak i...“

Znao sam šta će da kaže - *ti je čak i ne voliš* - ali bila je dovoljno pametna da začuti.

Zagrlila me je.

„Vidi, ne želim da se svađamo. Znam da ti je stalo do Ejmi i znam da mora da si stvarno zabrinut. I ja sam. Znam da si pod... Ne mogu ni da zamislim pod kakvim si pritiskom. Zato mi ne smeta da budemo još diskretniji, ako je to uopšte moguće. Ali ne zaboravi, ovo pogađa i mene. Moram da se čujem s tobom. Jednom dnevno. Samo me pozovi kad možeš, makar samo na par sekundi, da ti čujem glas. Jednom dnevno. Svakog dana. Inače ću poludeti. Poludeću.“

Osmehnula se i prošaptala:

„Sad me poljubi.“

Poljubio sam je sasvim nežno.

„Volim te“, rekla je, a ja sam je poljubio u vrat i nešto promrmljao. Sedeli smo u tišini a televizor je treperio.

Sklopio sam oči. *Sad me poljubi*, koje to rekao?

Nešto posle pet ujutro trgao sam se iz sna. Go je bila budna, čuo sam vodu u kupatilu niz hodnik. Prodrmao sam Endi - *Pet ujutro je, pet ujutro je* - i uz uveravanje da je volim i da ću je pozvati, pogurao sam je ka vratima kao posramljeni ljubavnik posle veze za jedno veče.

„Ne zaboravi, zovi svaki dan“, prošaptala je Endi.

Čuo sam kako se otvaraju vrata kupatila.

„Svaki dan“, rekao sam i zavukao se iza vrata kad sam ih otvorio da Endi izađe.

Kad sam se okrenuo, u dnevnoj sobi je stajala Go. Zapanjeno je zinula, ali ostatak njenog tela kipteo je od besa: podbočena, natuštenih obrva.

„Nik. Idiote jedan jebeni.“

EJMI ELIOT DAN

21. jul2011.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

KOJA SAM JA BUDALA. PONEKAD SE POGLEDAM I POMISLIM: *Nije ni čudo što Nik misli da sam smešna, površna, razmažena u poređenju s njegovom majkom.* Morin umire. Svoju bolest skriva iza širokih osmeha i komotnih dukserica, a na svako pitanje o zdravlju odgovara sa: „Ma dobro sam, nego kako si ti, dušice?“ Umire, ali ne želi to da prizna, ne još. I tako me je juče ujutro pozvala da pita želim li da s njom i njenim prijateljicama idem na izlet - danas se dobro oseća, želi da što više izlazi iz kuće - i ja odmah prihvatim, mada znam da neće raditi ništa što bi mene naročito zanimalo: pinokl, bridž, neke posliće za crkvu koji obično iziskuju prebiranje po stvarima.

„Stižemo za petnaest minuta“, kaže. „Obuci nešto s kratkim rukavima.“

Čišćenje. Mora daje čišćenje. Nešto zbog čega će morati da se rinta. Obučem košulju s kratkim rukavima i kad za tačno petnaest minuta otvorim vrata na njima je Morin, ćelava pod štrikanom kapom, kikoće se sa svoje dve prijateljice. Sve nose identične majice s aplikacijama, pune zvončića i traka, a na grudima im piše *Plazmame*.

Pomislim da nisu možda osnovale du-vap grupu. Ali onda sve ulazimo u Rouzin stari krajsler - *baš* star, jedan od onih gde prednje sedište ide ćelom širinom, kola za bakice koja mirišu na ženske cigarete - i veselo krećemo ka centru za doniranje krvne plazme.

„Mi dolazimo ponedeljkom i četvrtkom“, objašnjava Rouz gledajući me u retrovizoru.

„0“, kažem. Kako čovek da odgovori? *O, pa to su divni*

dani za davanje krvi!

„Smeš da daš dvaput nedeljno“, kaže Morin, a zvonca na dukserici joj zazveče. „Prvi put dobiješ dvadeset, a drugi put trideset dolara. Zato smo danas sve tako dobro raspoložene.“

„Svideće ti se“, kaže Viki. „Sedimo i ćaskamo, kao u salonu lepote.“

Morin mi stisne mišicu i tiho kaže: „Ja više ne mogu da dajem, ali pomislila sam da bi ti mogla da budeš dobra zamena. Zgodan način da zaradiš malo za džeparac - dobro je da devojka ima malo svog novca.“

Progutam nalet gneva koji me najednom preplavi: Imala sam ja i više od džeparca, ali dala sam ga vašem sinu.

Suvonjavi čovek u preuskoj jakni šunja se po parkingu kao neki pas lotalica. Ipak, unutra je čisto. Dobro osvetljeno, miriše na bor, hrišćanski posteri po zidovima, sve sami golupčići i izmaglica. Ali znam da ja to ne mogu. Igle. Krv. Ne podnosim ni jedno ni drugo. Zapravo nemam drugih fobija, ali ove dve su ozbiljne - onesvestila bih se kad bih se posekla na papir. Valjda zbog otvorene kože: oguljotine, rasekotine, ubodi.

„Ćao, Kejlis!“, dovikuje Morin kad uđemo, a neka krupna i rnkinja u nekakvoj medicinskoj uniformi joj odgovara: „Hej, Morin! Kako si mi?“

„Ma dobro sam, dobro - ali kako si ti?“

„Koliko već dugo radite ovo?“, pitam.

„Već neko vreme“, kaže Morin. „Kejlis nam je svima najdraža, baš nežno zavlači iglu. Što je meni uvek odgovaralo jer mi vene beže.“ Ispružila je podlakticu prošaranu slabim plavim venama. Kad sam je upoznala, Mo je bila debela, ali više nije. Čudno, zapravo je bolje izgledala kad je bila debela. „Vidiš, probaj da dodirneš jednu.“

Pogledam oko sebe, nadajući se da će nas Kejlis uvesti.

„Hajde, probaj.“

Kad dotaknem venu prstom, osetim kako se pomerila. Preplavi me nekakva vrelina.

„I, je l' ovo naš novi davalac?" pita Kejlis najednom se stvorivši pored mene. „Morin te stalno hvali. Dakle, moraćeš da popuniš neke papire..."

„Žao mi je, ne mogu. Ne podnosim igle, ne podnosim krv. Imam tešku fobiju. *Bukvalno* ne mogu."

Setim se da ceo dan nisam ništa jela i preplavi me nekakva slabost. Jedva osećam vrat.

„Ovde veoma vodimo računa o higijeni, u odličnim ste rukama", kaže Kejlis.

„Ne, ne radi se o tome, zaista. Nikad nisam dala krv. Moj doktor se naljuti jer ne mogu da podnesem ni godišnju analizu krvi zbog, šta znam, holesterola."

Zato čekamo. Viki i Rouz su dva sata prikačene za uzburkane mašine. Kao da ih muzu. Čak su im na prste udarili i žig koji se nazire pod ljubičastim svetlom, tako da nigde ne mogu da daju više od dvaput nedeljno.

„Kao u *Džejsu Bondu*", kaže Viki i sve tri se zakikoću. Morin pevuši naslovnu numeru iz *Bonda* (valjda), a Rouz napravi prstima pištolj.

„Je l' možete vi matorke da budete malo tiše?", dovikuje sedokosa žena četiri stolice dalje. Pridiže se preko opruženih tela tri masna muškarca - plavo-zelene tetovaže na mišicama, čekinjave brade, baš kako zamišljam ljude koji daju krv - i mahne nam prstima slobodne ruke.

„Meri! Mislila sam da dolaziš sutra!"

„I trebalo je, ali naknada za nezaposlene mi stiže tek za nedelju dana, a spala sam na kutiju pahuljica i konzervu krem- kukuruza!"

Sve su se nasmejale kao da ih gladovanje zabavlja - ovaj grad je ponekad i previše za mene, ljudi su toliko očajni i toliko odbijaju da pogledaju istini u oči. Pripala mi je muka od zvuka uskomešane krvi, dugih plastičnih cevčica kroz koje krv teče iz tela u mašine dok ljudima kao da ubiru krv. Gde god pogledam - krv, napolju, tamo gde ne treba da bude. Gusta i tamna, skoro ljubičasta.

Ustanem i odem do kupatila, umijem se hladnom vodom. Napravim dva koraka i uši mi se zapuše, pogled mi se zamuti, osećam otkucaje svog srca, svoju krv, padam prošaptavši: „Oh. Žao mi je.“

Jedva da se sećam vožnje kući. Morin me ušuška u krevet, čaša soka od jabuke, činija supe pored uzglavlja. Pokušavamo da pozovemo Nika. Go kaže da nije u *Baru*, a on se ne javlja na telefon. Taj čovek samo nestane.

„I kao dečak je bio takav - voli da odluta“, kaže Morin. „Najgora kazna bila je da ga zatvoriš u sobu.“ Stavlja mi hladnu oblogu na čelo; u dahu joj se oseća jedak miris aspirina. „Samo se ti odmori, važi? Ja ću da zovem sve dok ga ne dovedem kući.“

Kad Nik dođe kući, ja spavam. Probudim se i čujem ga da se tušira, pogledam na sat: 11.04. Mora da je ipak svratio do *Bara* - voli da se istušira kad završi sa smenom, da spere sa sebe pivo i slani miris kokica. (Tako kaže.)

Uvuče se u krevet, a kad se otvorenih očiju okrenem ka njemu, kao daje zaprepašćen što sam budna.

„Satima smo pokušavali da te dobijemo“, rekla sam.

„Istrošila mi se baterija na telefonu. Onesvestila si se?“

„Zar nisi rekao da ti se istrošila baterija na telefonu?“

Zastao je i znam da se sprema da slaže. Groznog li osećaja: čekaš i pripremaš se za laž. Nik je staromodan, treba mu sloboda, ne voli da se pravda. Nedelju dana zna da ima planove s ortacima, a ipak će sačekati do jedan sat pred partiju pokera da mi nehajno kaže: „Hej, mislio sam, ako ti ne smeta, da večeras odigram partiju pokera s ortacima“, i onda ja ispadnem negativac ako sam isplanirala nešto drugo. Ne želiš da budeš od onih žena koje mužu ne daju da igra poker - ne želiš da budeš rospija s viklerima u kosi i oklagijom. Zato progutaš razočaranje i kažeš važi. Ne mislim da to radi zato što želi da bude zao, jednostavno je tako odgajan. Njegov tata je uvek radio po svome, a njegova mama je to trpela. Sve dok se nije razvela od njega. Počinje da laže. I ne slušam ga.

NIK DAN

Pet dana od nestanka

NASLONIO SAM SE NA VRATA I ZAGLEDAO U SVOJU SESTRU. Još uvek sam osećao Endin miris i želeo da taj trenutak bar na sekund zadržim za sebe, jer sad kad je otišla, mogao sam da uživam maštajući o njoj. Uvek je imala ukus karamele i mirisala na lavandu. Šampon od lavande, losion od lavande. *Lavanda donosi sreću*, objasnila mi je jednom. I trebaće mi sreća.

„Koliko ima godina?“ zahtevala je Go s rukama na bokovima.

„To je prvo što želiš da znaš?“

„Nik, koliko ima *godina*?“

„Dvadeset tri.“

„Dvadeset tri. Sjajno.“

„Go, nemoj...“

„Nik. Zar ne shvataš koliko si *sjebani*, pitala je Go. „*Sjeban i tupav*.“ To njeno *tupav* - klinačka reč - pogodilo me je kao da sam opet desetogodišnjak.

„Situacija nije baš sjajna“, priznao sam tihim glasom.

„Sjajna situacija! Ti si... ti si *preljubnik*, Nik. Mislim, šta ti se dogodilo? Uvek si bio jedan od dobrih momaka. Ili sam samo sve vreme bila budala?“

„Ne.“ Zurio sam u pod, u istu tačku u koju sam zurio kao klinac kad bi me mama posela na sofu i rekla mi da je ono što sam uradio bilo baš nevaljalo.

„A sad? Ti si *čovek koji vara svoju ženu*, to ne možeš da popraviš“, rekla je Go. „Bože, čak ni *tata* nije varao. Ti si... mislim, žena ti je nestala, ko zna gde je Ejmi, a ti se ovde provodiš s nekom malom...“

„Go, uživam u ovom preispitivanju istorije u kom izigravaš Ejminog zastupnika. Mislim, nikad nisi volela Ejmi, čak ni u početku, a otkako se sve ovo izdešavalo,

kao da..."

„Da, Nik, kao da saosećam sa tvojom nestalom ženom. Brinem. Jeste, tako je. Sećaš se kako sam ti ranije rekla da si čudan? Ti si... To kako se ti ponašaš, to nije normalno."

Ushodala se po sobi, grickajući nokat na palcu.

„Ako policija sazna za ovo, stvarno ne znam", rekla je. „Nik, jebote, *plašim* se. Prvi put da se stvarno plašim za tebe. Ne mogu da verujem da još nisu otkrili. Sigurno su izvukli izveštaj o tvojim telefonskim pozivima."

„Koristio sam pripejd telefon."

Na to je zastala.

„To je još gore. To je... kao s predumišljajem."

„Preljuba s predumišljajem, Go. Da, kriv sam."

Na trenutak je klonula, skljkokala se na sofu, polako shvatajući novu situaciju. Iskreno, laknulo mi je što Go zna.

„Koliko dugo?", pitala je.

„Nešto više od godinu dana." Naterao sam sebe da podignem glavu i pogledam je u oči.

„Više od *godinu dana*? I ništa mi nisi rekao?"

„Plašio sam se da ćeš mi reći da prestanem. Da ćeš me osuđivati i da ću morati da prestanem. A nisam to želeo. Situacija s Ejmi..."

„Više od godinu dana", ponovila je Go. „A ja ništa nisam ni naslutila. Osam hiljada razgovora uz piće, a ti mi se nijednom nisi poverio. Nisam znala da si u stanju da nešto ovako prikriješ od mene."

„To je sve."

Go sleže ramenima: *Kako sad da ti verujem?*

„Voliš je?" Izgovorila je to podrugljivo, da pokaže koliko je neverovatno.

„Da. Mislim daje stvarno volim. Voleo sam. Volim.“ „Jasno ti je da bi ti, kad bi se stvarno zabavljao s njom, redovno je viđao, *ziveo* s njom, ona našla neku manu? Našla bi nešto kod tebe što je izluđuje. Tražila bi od tebe da radiš nešto što ti se neće dopasti. Naljutila bi se na

tebe?“

„Nemam deset godina, Go, znam kako funkcionišu veze.“ Ponovo je slegla ramenima: *Znaš li?*

„Trebam advokat“, rekla je. „Dobar advokat koji ume s javnošću, jer su TV stanice, neke emisije na kablovskoj, počele da njuškaju. Moramo da se potrudimo da mediji od tebe ne naprave zlog nevernog muža jer ako se to dogodi, mislim da je gotovo.“

„Go, ne drami.“ Zapravo sam se slagao s njom, ali nisam mogao da podnesem da to čujem od Go. Morao sam to da opovrgnem.

„Nik, ovo je malčice previše. Okrenuću nekoliko telefona.“ „Kako želiš, ako ćeš se tako bolje osećati.“

Go me je snažno ubola s dva prsta u grudi. „Da se nisi usudio sa mnom tako da razgovaraš, *Lense*. 'O, devojke se oko svega previše uzbuđuju.' Sereš. Prijatelju, ne piše ti se dobro. Vadi glavu iz dupeta i pomози mi da ovo sredim.“

Osetio sam kako me pod košuljom obliva rumenilo kad se (JO okrenula i, bogu hvala, otišla u svoju sobu. Seo sam na njen kauč, obamro. Legao sam, obećavši najpre sebi da ću ustati.

Sanjao sam Ejmi: puzala je na rukama i nogama preko poda naše kuhinje, pokušavajući da dođe do vrata, ali nije videla <»d krvi i kretala se tako sporo, sporo. Njena lepa glava bila je čudno izobličena, ulubljena s jedne strane. S jednog dugačkog pramena kose kapala je krv, a ona je projećala moje ime.

Probudio sam se i znao da je vreme da idem kući. Morao sam da je vidim - mesto zločina - morao sam da se suočim s njom.

* * *

Nikog nije bilo napolju na vrućini. Naš komšiluk je bio pust i samotan kao i na dan kad je Ejmi nestala. Prošao sam kroz ulazna vrata i naterao sebe da udahnem. Čudno kako tako nova kuća može da deluje ukleto i to ne na onaj romantičan način kao u viktorijanskim romanima, nego stvarno jezivo, usrano propala. Kuća s prošlošću, a stara je jedva tri godine. Forenzičari su sve pretražili; sve površine bile su zamazane, lepljive i zamrljane. Seo sam na sofu koja je mirisala na nekog, neku stvarnu osobu, neznanca, jak losion posle brijanja. Uprkos vrućini, otvorio sam prozore da uđe malo vazduha. Bliker se strčao niz stepenice pa sam ga podigao i mazio a on je počeo da prede. Neko, neki policajac, prepunio je umesto mene njegovu činiju. Lepo od njih, pošto su mi prvo rasturili kuću. Pažljivo sam ga spustio u dno stepenica, a onda se popeo u sobu, raskopčavajući košulju. Legao sam preko kreveta i zario lice u jastuk, istu onu mornarskoplavu jastučnicu u koju sam zurio ujutro na dan godišnjice. Tog jutra.

Zazvonio mi je telefon. Go. Javio sam se.

„*Elen Abot* radi specijalnu emisiju u podne. O Ejmi. Tebi. Ovaj, ne miriše mi na dobro. Hoćeš da dođem?”

„Ne, gledaću sam, hvala.”

Oboje smo ostali na vezi. Čekali smo da se ono drugo izvini.

„Važi, pričaćemo posle“, rekla je Go.

Elen Abot uživo je bila emisija na kablovskoj koja se bavila isključivo nestalim, ubijenim ženama, a glavna zvezda bila je večno gnevna Elen Abot, bivši tužilac i zaštitnica prava žrtava. Emisiju je otvorila Elen, koja je, isfenirane kose i usana namaza nih sjajem, zurila u kameru: „Imamo šokantnu priču za danas: prelepa mlada žena, inspiracija za serijal knjiga *Čudesna Ejmi. Nestala. Kuća razorena*. Mužić je Lens Nikolas Dan, *nezaposleni pisac*, sada vlasnik bara kupljenog ženinim *novcem*. Zanima vas koliko se zabrinuo? Evo fotografija snimljenih nakon što je njegova žena, Ejmi Eliot Dan, petog jula

nestala - na njihovu *petu godišnjicu braka*“

Rez na mene na konferenciji za štampu, onaj kretenski lcez. Još jedna, na kojoj mašem i osmehujem se kao kraljica parade dok izlazim iz svojih kola (*odmahivao sam Meribet; osmehivao sam se jer se uvek osmehujem kad mašem*).

A onda, evo fotografije snimljene mobilnim, na kojoj sam sa Šonom Keli, onom što je ispekla frito pitu. Nas dvoje obraz uz obraz, pokazujemo biserno bele zube. A onda se na ekranu pojavila prava Šona, preplanula, kao izvajana i ozbiljna dok ju je Elen predstavlja Americi. Celog me je oblio znoj.

ELEN: Dakle, Lens Nikolas Dan - možete li da nam opišete njegovo ponašanje, Šona? Upoznali ste ga dok su svi tražili njegovu nestalu ženu, a Lens Nikolas Dan je... šta?

ŠONA: Bio je veoma miran, veoma prijatan.

ELEN: Molim, molim. Bio je *prijatan* i *miran*?. Šona, žena mu je nestala. Kakav to čovek je *prijatan* i *miran*?

Na ekranu je ponovo ona groteskna fotografija. Ne znam kako, ali delujemo još veselije.

ŠONA: Zapravo je flertovao...

Trebalo je da budeš ljubazniji prema njoj, Nik. Trebalo je da pojedеш jebenu pitu.

ELEN: *Flertovao?* Žena mu je bog će ga znati *gde*, a Lens Dan je... pa, izvinite, Šona, ali ova fotografija je jednostavno... nemam bolju reč od *gnusna*. Ovo nije slika *nevinog čoveka*...

Ostatak priloga uglavnom se sveo na to kako Elen Abot, profesionalni huškač, dramati o tome što nemam alibi: „*Zašto Lens Nikolas Dan nema alibi do podneva? Gde je bio tog jutro?*“ otezala je kao neki teksaški šerif. Gosti u emisiji složili su se da situacija ne izgleda dobro.

Pozvao sam Go, koja je rekla:

„Pa, trebala im je cela nedelja da se ustreme na tebe“, a onda smo neko vreme psovali. *Jebena Šona, luda kurvinska kučka.*

„Uradi nešto baš baš korisno“, posavetovala me je Go. „Ljudi će sad motriti na tebe.“

„I da hoću, ne bih mogao da sedim skrštenih ruku.“

Odvezao sam se do Sent Luisa, kipteći od besa i u glavi odgovarajući na prilog iz TV emisije. Odgovarao sam na sva Elenina pitanja, zapušivši joj usta. *Danas sam, Elen Abot, pičko jebena, ušao u trag jednom od Ejminih progonitelja. Deziju Kolingsu. Našao sam ga kako bih otkrio istinu.* Ja, muž-heroj. Da imam neki visokoparni muzički lajtmotiv, sad bih ga pustio. Ja, fini momak iz radničke klase, sredio sam razmaženog bogatuna. Mediji bi morali to da progutaju: opsesivni progonitelji su zanimljiviji od običnih ženoubica. Ako ništa, Eliotivi će to ceniti. Pozvao sam Meribet, ali dobio sam samo govornu poštu. Idemo.

Dovezavši se u njegov kraj, morao sam svoju predstavu o Deziju kao bogatašu da promenim u nenormalno, bolesno imućan. Lik je živeo u vili u Laduu koja je koštala bar pet miliona dolara. Belo okrečena cigla, veliki prelakirani šaloni, plinska svetlost i bršljan. Doterao sam se za ovaj susret, pristojno odelo i kravata, ali kad sam zazvonio, shvativ da odelo od četiristo dolara u ovom kraju više bode oči nego da sam se pojavio u farmerkama. Čuo sam klepet večernjih cipela kako se približava iz zadnjeg dela kuće i vrata se otvoriše uz zvuk isisavanja, kao frizider. Zapahnuo me je hladan vazduh.

Dezi je izgledao onako kako sam ja oduvek želeo da izgledam: kao veoma zgodan, veoma pristojan momak.

Bilo je nečeg u njegovim očima ili vilici. Imao je duboko usađene kestenjaste oči, poput plišanog mede, i jamice na oba obraza. Kad biste nas videli zajedno, pretpostavili biste da je on dobar momak.

„O“, reče Dezi, proučavajući mi lice. „Vi ste Nik. Nik Dan. Bože, mnogo mi je žao zbog Ejmi. Udite, udite.“

Uveo me je u jednostavnu dnevnu sobu, kako dekorater zamišlja muževnost. Dosta tamne, neudobne kože. Pokazao mi je na jednu fotelju s naročito krutim naslonom; pokušao sam da se udobno smestim, kako se od mene tražilo, ali mi je fotelja dozvoljavala jedino položaj ukorenog učenika: *Obrati pažnju i uspravi se.*

Dezi me nije pitao šta radim u njegovoj dnevnoj sobi. Niti je objasnio kako me je odmah prepoznao. Mada su me sve češće pratili skriveni pogledi i sašaptavanja.

„Jeste li za neko piće?“, pitao me je sastavivši dlanove: prvo posao.

„Ne, hvala.“

Seo je preko puta mene. Bio je obučen u besprekorno odelo plave i krem boje; čak su mu i pertle delovale ispeglano. Mada, dobro mu je stajalo. Nije bio bezvezni kicoš kao što sam se nadao. Dezi je izgledao kao definicija džentlmena: tip koji može da citira nekog velikog pesnika, naruči retki viski i kupi ženi prikladan komad starinskog nakita. Izgledao je, zapravo, kao čovek koji ima urođen osećaj za ono što žene žele - naspram njega, osećao sam kako moje odelo vene i sav sam se ušepRTLjao. Najednom mi dođe da pričam o fudbalu i prdim. Takvi tipovi su mi oduvek išli na živce.

„Ejmi. Da li su nešto otkrili?“ pitao je Dezi.

Ličio je na nekog poznatog, možda nekog glumca.

„Ništa korisno.“

„Oteta je... iz kuće. Je l' tako?“

„Iz naše kuće, da.“

A onda sam shvatio ko je on: to je tip koji je došao sam prvog dana potrage, onaj što je stalno krišom pogledavao u Ej minu fotografiju.

„Bili ste u volonterskom centru, zar ne? Prvog dana.“

„Jesam“, razborito reče Dezi. „Baš sam to hteo da spomenem. Voleo bih da sam vas tada upoznao, da sam vam izrazio saučešće.“

„Daleko je to.“

„Mogao bih i ja vama isto da kažem.“ Osmehnuo se. „Slušajte, Ejmi mi je zaista draga. Kad sam čuo šta se dogodilo, morao sam nešto da uradim. Jednostavno - grozno je to reći, Nik, ali kad sam video na vestima, pomislio sam *Naravno*.“

„Naravno?“

„Naravno da će je neko... poželeti“, rekao je. Imao je dubok, pucketav glas. „Znate, oduvek je imala tu moć. Da ljude natera da je požele. Oduvek. Znate onaj stari kliše: muškarci je žele, a žene žele da je ubiju. Sa Ejmi je stvarno bilo tako.“

Dezi je prekrstio ogromne šake preko čakšira. Ne pantalona, čakšira. Nisam bio siguran da li me zajebava. Upozorio sam sebe da budem oprezan. To važi za sve potencijalno škakljive razgovore: ne prelazi u napad dok ne moraš, vidi prvo da li će sami sebi staviti omču oko vrata.

„Imali ste baš žestoku vezu s Ejmi?“ pitao sam.

„Nije u pitanju bio samo njen izgled“, reče Dezi. Naslonio se na koleno, a pogled mu je odlutao. „Naravno, mnogo sam razmišljao o tome. Prva ljubav. Nego šta nego sam razmišljao o tome. Mislilac u meni. Previše filozofiranja.“ Skromno se iscerio tako da su mu se pojavile jamice. „Vidite, kad se Ejmi dopadnete, kad se zainteresuje za vas, njena pažnja je tako topla i umirujuća i sveg vas prigrlila. Poput tople kupke.“

Izvio sam obrvu.

„Objasniću vam“, rekao je. „Zadovoljni ste sobom. Sasvim zadovoljni, možda po prvi put u životu. A onda vam ona uoči mane, shvati da ste samo još jedna obična osoba s kojom ima posla - zapravo ste Spretni Endi, a u stvarnom životu Spretni Endi nikad ne bi uspeo sa

Čudesnom Ejmi. Zato ona polako gubi interesovanje, a vi više niste zadovoljni sobom, ponovo osetite onu hladnoću, kao da ste goli na podu kupatila i sve što želite je da se vratite u kadu.“

Znao sam taj osećaj - već oko tri godine sam na podu kupatila - i osetih kako me ispunjava gađenje što s ovim čovekom delim to osećanje.

„Sigurno znate na šta mislim“, rekao je Dezi i osmehnuo se namignuvši mi.

Čudnog li čoveka, pomislio sam. Ko još tuđu ženu poredi s kupkom u koju želi da uroni? I to tuđu ženu koja je nestala?

Na dugačkom blistavom stočiću stajalo je nekoliko fotografija u srebrnim okvirima. U sredini je stajala jedna velika fotografija Dezija i Ejmi u beloj opremi za tenis, još iz srednje škole - bili su tako apsurdno otmeni, nafatirano imućni, kao da su u kadru nekog Hičkokovog filma. Zamislio sam Dezija, tinejdžera, kako se ušunja u Ejminu sobu u domu, baca odeću na pod, seda na hladne čaršave, guta pilule prevučene plastikom. Čeka da ga otkriju. Bila je to neka vrsta kazne, gneva, ali drugačije od onog što se događalo u mojoj kući. Bilo mi je jasno zašto policija nije pokazala veće zanimanje. Dezi je ispratio moj pogled.

„O, pa, ne možete mi zameriti zbog toga.“ Osmehnuo se. „Mislim, zar biste *vi* bacili ovako savršenu fotografiju?“

„Devojke koju već dvadeset godina ne poznajem?“ rekao sam pre nego što sam stigao da se zaustavim. Shvatio sam da zvučim agresivnije nego što bi trebalo.

„Ja poznajem Ejmi“, prasnuo je Dezi. Udahnuo je. „Poznavao sam je. Odlično sam je poznavao. Nema nikakvih tragova? Moram da pitam... Njen otac, da li je on... tamo?“

„Naravno da jeste.“

„Da nije možda... Sigurni ste da je bio u Njujorku kad se to dogodilo?“

„Bio je u Njujorku. Zašto?“

Dezi je slegao ramenima: *Onako, čisto me zanima.*

Oko pola minuta smo ćutke sedeli, ćikajući jedan drugog ko će pre skloniti pogled. Nijedan nije trepnuo.

„Zapravo, Dezi, došao sam ovamo da vidim šta vi imate da mi isprićate.“

Ponovo sam pokušao da zamislim Dezija kako beži s Ejmi. Da li negde u okolini ima kuću na jezeru? Svi ovakvi tipovi je imaju. Koliko je verovatno da ovaj prefinjeni, sofisticirani tip drži Ejmi u nekakvoj fensi sobi za rekreaciju u podrumu, Ejmi, koja se ushodala po tepihu, spava na prašnjavoj sofi drećave boje kao iz nekog kluba iz šezdesetih, limun žute ili koralne boje. Poželeo sam da su Bonijeva i Gilpin tu, da mogu da ćuju posednićki ton kojim je Dezi rekao: *Ja znam Ejmi.*

„Ja?“ Dezi se nasmejao. *Grleno se nasmejao.* Savršen izraz da se opiše taj zvuk. „Ja nemam šta da vam kažem. Kao što ste rekli, ja je ne poznajem.“

„Ali upravo ste rekli da je poznajete.“

„Svakako je ne poznajem kao što je vi poznajete.“

„Progonili ste je u srednjoj školi.“

„*Progonio?* Nik, ona mi je bila devojka.“

„A onda više nije“, rekao sam. „A vi niste hteli daje ostavite na miru.“

„Oh, verovatno jesam ćeznuo za njom. Ali ništa nenormalno.“

„Vama je to što ste pokušali da se ubijete u njenoj sobi u studentskom domu normalno?“

Trgao je glavom, zaćkiljio. Zaustio je da nešto kaže, a onda se zagledao u šake. „Nisam siguran o ćemu prićate, Nik“, konaćno je rekao.

„Prićam o tome kako ste proganjali moju ženu. U srednjoj školi. Sada.“

„Da li je *zaista* o tome reć?“ Ponovo se nasmejao. „Bože, mislio sam da skupljate novac za nagradu ili tako nešto. Što ću, uzgred, rado finansirati. Kao što rekoh, i dalje Ejmi želim samo najbolje. Da li je volim? Ne. Više je, zapravo, ne poznajem. Povremeno razmenimo neko pismo.“

Ali, zanimljivo je što ste došli ovamo. Sve ste pobrkali. Jer, moram vam reći, Nik, *ovde*, sada, ne izgledate mi baš kao ožalošćeni, zabrinuti muž. Izgledate... uobraženo. Inače, policija je već razgovarala sa mnom, pretpostavljam zahvaljujući vama. Ili Ejminim roditeljima. Čudno da to niste znali - pomislio bi čovek da će mužu reći sve, ako misle da je čist.“

Utroba mi se zgrčila.

„Došao sam jer sam želeo da vam vidim lice dok pričate o Ejmi“, rekao sam. „Moram da vam kažem, zabrinjava me. Dobijete nekako zanesen izraz.“

„Pa, jedan od nas mora“, rekao je Dezi, opet razložno. „Dušo?“, iz zadnjeg dela kuće dopro je glas, a onda još jedan par skupih cipela doklopara do dnevne sobe. „Kako se zove ona *knjiga*.. “

Žena je bila mutna slika Ejmi, Ejmi u zamagljenom ogledalu - isti izraz, neverovatno slične crte lica, ali četvrt veka starija, koža, crte, sve pomalo opušteno kao neki fini tekstil. Još uvek je bila prelepa, žena koja je rešila da graciozno ostari. Imala je oblik nekakve origami figure: oštri, istureni laktovi, ključna kost nalik vešalici. Na sebi je imala večernju haljinu zelenkastoplave boje i posedovala je istu privlačnu moć kao i Ejmi: kad je ona u sobi, stalno biste se okretali ka njoj. Osmehnula mi se nekako grabežljivo. „Zdravo, ja sam Džeklin Kolings.“

„Majko, ovo je Ejmin muž, Nik“, rekao je Dezi.

„Ejmi.“ Ponovo se osmehnula. Imala je glas koji kao da je dopirao s dna bunara, dubok i neobično zvonak. „Baš smo se zainteresovali za tu priču. Da, baš smo se zainteresovali.“ I hadno se okrenula ka sinu. „Nikako da zaboravimo na veličanstvenu Ejmi Eliot, zar ne?“

„Sada Ejmi Dan“, rekao sam.

„Naravno“, složila se Džeklin. „Nik, stvarno mi je žao zbog svega kroz šta prolazite.“ Trenutak je zurila u mene. „Izvinite, moram... nisam zamišljala Ejmi sa jednim pravim... *američkim* momkom.“ Kao da se nije obraćala ni meni ni Deziju posebno. „Bože, ima čak i rupicu na bradi.“

„Svratio sam da vidim da li vaš sin ima neke informacije“, rekao sam. „Znam da je svih ovih godina mojoj ženi redovno slao pisma.“

„Oh, *pisma!*“ Džeklin se ljutito osmehnula. „Baš zanimljiv način da se ispuni vreme, slažete se?“

„Ejmi vam je dala da ih pročitate?“ pitao je Dezi. „Iznenaden sam.“

„Ne“, rekao sam okrenuvši se ka njemu. „Uvek ih je bacala neotvorena.“

„Sva? Uvek? Jeste li sigurni?“, reče Dezi još uvek se smešeci.

„Jednom sam prekopao po đubretu da pročitam jedno.“ Okrenuo sam se ponovo ka Džeklin. „Tek da vidim o čemu se zapravo radi.“

„Baš lepo“, prosto je prela Džeklin. „To je najmanje što bih od jednog supruga očekivala.“

„Ejmi i ja smo se uvek dopisivali“, reče Dezi. Imao je majčinu boju glasa, a njegov govor nagoveštavao je da sve što ima da kaže želite da čujete. „Bilo je to nešto samo naše. Mejlovi su mi tako... jeftini. I niko ih ne čuva. Mejlove niko ne čuva jer su oni sami po sebi tako bezlični. Zabrinut sam za buduće generacije. Sva ta divna ljubavna pisma - koje je Simon de Bovoar pisala Sartru, Semjuel Klemens svojoj ženi Oliviji - ne znam, uvek razmišljam o onome što će biti izgubljeno...“

„Da li si sačuvao sva moja pisma?“ pitala je Džeklin. Stajala je kod kamina okrenuta nama i dugom žilavom rukom prelazila duž okvira kamina.

„Naravno.“

Okrenula se ka meni elegantno slegavši ramenima.

„Čisto me zanima.“

Stesao sam se i taman sam hteo da pružim ruke ka kaminu da se ugrejem, ali setih se da je jul.

„Čudno je da ste joj tolike godine ostali tako odani“, rekao sam. „Mislim, nije vam odgovarala na pisma.“

Na to se Dezijeve oči ozariše.

„O“, uspeo je da izusti, kao kad neko iznenada ugleda

vatromet.

„Nik, malo mi je čudno što ste došli ovamo da pitate Dezija o njegovom - nepostojećem - odnosu s vašom ženom“, rekla je Džeklin Kolings. „Zar vi i Ejmi niste bliski? Uveravam vas: Dezi već decenijama nije imao nikakav kontakt s Ejmi. Decenijama.“

„Želeo sam samo da proverim, Džeklin. Ponekad u nešto morate sami da se uverite.“

Džeklin je krenula ka vratima; okrenula se i jednim trzajem glave dala mi do znanja da je vreme da idem.

„Tako ste neustrašivi, Nik. Tako preduzimljivi. Da li sami zidate i svoj *trem*?“ Nasmejala se toj reči i otvorila mi vrata. Zurio sam u udubljenje na njenom vratu pitajući se zašto ne nosi nisku perli. Žene poput nje uvek nose debele niske perli koje im klepeću i kloparaju o vratu. Mada, mogao sam da osetim njen ženski, vaginalan i čudno pohotljiv miris.

„Baš lepo što smo se upoznali, Nik“, rekla je. „Nadajmo se da će se Ejmi bezbedno vratiti kući. A dotle, kad sledeći put budete želeli da razgovarate s Dezijem...“

Gurnula mi je debelu, glatku posetnicu u ruke.

„Molim vas, pozovite našeg advokata.“

EJMI ELIOT DAN

17. avgust 2011.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

ZNAM DA SAD ZVUČIM KAO ZANESENA TINEJDŽERKA, ALI počela sam da pratim Nikova raspoloženja. Prema meni. Tek da budem sigurna da nisam luda. Imam jedan kalendar u koji ucrtavam srca za svaki dan kad se čini da me Nik ponovo voli, a crne kvadratiće kad me ne voli. Prošla godina je manje-više bila sva u crnim kvadratićima.

Ali sada? Devet dana sa srcima. Zaredom. Možda je samo trebalo da mu dam do znanja koliko ga volim i koliko sam sada nesrećna. Možda sam mu ponovo *prirasla za srce*. Nikad mi taj izraz nije bio draži.

Test: Nakon što je više od godinu dana bio hladan, izgleda da te tvoj muž ponovo voli. Ti:

- a) Neprestano ga podsećaš koliko te je povredio ne bi li se još izvinjavao.
- b) Još neko vreme ga ignorišeš - nek se nauči pameti!
- c) Ne pritiskaš ga zbog toga što je promenio svoj odnos prema tebi - znaš da će ti se kad dođe vreme poveriti, a u međuvremenu, obasipaš ga nežnošću kako bi se osećao sigurno i voljeno, jer tako to u braku funkcioniše.
- d) Zahtevaš od njega da ti kaže šta nije u redu; teraš ga da priča i priča o tome, ne bi li umirila sopstvene neuroze

Odgovor: C

Avgust je, toliko divan da ne bih mogla da podnesem još crnih kvadratića, ali ne, sve sama srca, Nik je drag i nežan i budalast, pravi muž. Naručuje mi čokoladu iz moje omiljene radnje u Njujorku da me obraduje, uz koju mi napiše blesavu pesmicu. Zapravo, pošalicu:

*Devojka je jedna na Menhetnu živela,
i samo je u satenskim čaršavima spavala.
Muž joj je klizio i izmicao
a kad im se tela konačno sudariše nešto
bezobrazno na latinskom uradiše.*

Bilo bi smešnije da nam je seksualni život bezbrižan baš kao u pesmi. Ali prošle nedelje smo se... *pojebali?* *Odradili to?* Nešto romantičnije od *imali seks* ali manje ljigavo od *vodili ljubav*. Vratio se s posla, poljubio me u usta i dodirnuo me kao da sam stvarno tu. Toliko sam bila usamljena da je malo lalilo da zaplačem. Nema ničeg raskalašnijeg nego kad te muž poljubi u usta.

Šta još? Vodi me na plivanje do jezera na koje je odlazio još kao dete. Zamišljam malog Nika kako besomučno mlatara i u kama i nogama, lice i ramena su mu izgoreli od sunca jer (baš kao i sad) odbija da se namaže kremom, tako da mama Mo mora da ga juri s losionom i macne ga kad god ga dohvati.

Vodi me u obilazak svih mesta na koja je odlazio kao mali, kao što sam mu već odavno tražila. Vodi me do obale reke i ljubi me dok mi vetar nosi kosu („Dve stvari koje najviše na svetu volim da gledam“, prošaptao mi je na uvo.). Dva dana pred konačno zatvaranje tržnog centra, vozimo se jedno do drugog na zekama na vrtešci, a naš smeh odjekuje praznim prostranstvom.

Vodi me na kup u svoju omiljenu poslastičarnicu, gde ujutro osim nas nema nikog a vazduh je sav lepljiv od slatkiša. Poljubi me i kaže da je ovde preživeo tolike sastanke i da bi voleo kad bi sebi srednjoškolcu mogao da

kaže da će se jednog dana vratiti ovamo s devojkom svojih snova. Jedemo sladoled dok ne dođe vreme da se odvezemo kući i zavučemo pod pokrivače. Njegova ruka na mom stomaku, neplanirana dremka.

Neurotičar u meni se, naravno, pita: U čemu je štos? Nikov preobražaj je tako iznenađan i tako veličanstven da se čini... čini se kao da nešto želi. Ili je već nešto uradio pa je sad unapred ljubazan pre nego što saznam. Brinem. Prošle nedelje sam ga uhvatila kako kopa po mojoj debeloj kutiji s dokumentima na kojoj (ispisano mojim najlepšim rukopisom iz srećnijih vremena) piše DANOVI!, punoj svih onih čudnih papira koji čine jedan brak, zajednički život. Brinem da će od mene tražiti drugu hipoteku na *Bar* ili da pozajmi od našeg životnog osiguranja, ili da prodam neke ne-dirati-u-narednih-trideset-godina deonice. Rekao je da je samo hteo da se uveri da je sve u redu, ali bio je sav usplahiren. Srce bi mi prepuklo, zaista bi prepuklo, kad bi se usred zalogaja sladoleda s ukusom žvake okrenuo i rekao: *Znaš, zanimljivo je to sa drugom hipotekom...*

Morala sam to da zapišem, morala sam to da izbacim iz sebe. A sad kad to pročitam, znam da zvuči ludo. Neurotično, nesigurno i sumnjičavo.

Neću dozvoliti da najgori deo mene uništi brak. Moj muž me voli. Voli me i vratio mi se i zato je tako nežan prema meni. To je jedini razlog.

I tek tako: *Evo mog života. Konačno se vratio.*

NIK DAN

Pet dana od nestanka

DOK SAM SE KUVAO U KOLIMA ISPRED DEZIJEVE KUĆE, spuštenih prozora, pogledao sam na telefon. Poruka od Gilpina: „Zdravo, Nik. Moramo danas da se nađemo, da ti saopštimo par stvari i pređemo nekoliko pitanja. Čekaj nas u četiri kod tebe, važi? Ovaj... hvala.“

Prvi put da mi naređuju. Ne: *Možemo li, voleli bismo, ako nemaš ništa protiv.* Nego: *Moramo. Čekaj nas...*

Bacio sam pogled na sat. Tri sata. Bolje da ne kasnim.

Do letnjeg aeromitinga - parade mlažnjaka i aviona s elisom koji kruže nad Misisipijem, nadleću turističke parobrode, tako da im zubi zacvokoću - ostalo je još tri dana i kad su Gilpin i Ronda stigli, probni letovi bili su u jeku. Prvi put od *onog* dana, svi smo opet bili u mojoj dnevnoj sobi.

Moja kuća je bila tačno na putanji leta, a buka koju su proizvodili bila je nešto između pneumatske bušilice i lavine. Moji drugari pajkani i ja pokušavali smo da uglavimo razgovor između dva praska. Ronda je i više nego obično podsećala na pticu oslanjala se na jednu nogu, osvrkala po sobi, zaustavljajući pogled na različitim predmetima, različitim uglovima - svraka »i potrazi za nečim čim će popuniti gnezdo. Gilpin je obigravao oko nje, grizao usnu, tapkao nogom o pod- Čak je i soba delovala nemirno: popodneвно sunce obasjavalo je vihor razigranih čestica prašine. Začuo se onaj užasni zvuk paranja vazduha kad je kuću nadleteo mlažnjak.

„Dobro, da raščistimo nekoliko pitanja“, rekla je Ronda kad je ponovo zavladała tišina. Ona i Gilpin sedoš

kao da su iznenada odlučili da se malo zadrže. „Moramo nešto da razjasnimo, nešto da ti kažemo. Sve je to samo rutinski. Kao i obično, ako želiš advokata...”

Ali, iz TV serija, filmova, znao sam da samo krivci traže advokata. Iskreno ožalošćeni, zabrinuti muževi to ne rade.

„Hvala, ne želim”, rekao sam. „Zapravo imam neke informacije za vas. O čoveku koji je nekad progonio Ejmi, tipu s kojim se zabavljala u srednjoj školi.”

„Deziju... ovaj, Kolinsu”, pokušao je Gilpin.

„Kolingsu. Znam da ste razgovarali s njim znam da vas iz nekog razloga on baš previše ne zanima, zato sam danas otišao da ga vidim. Da se uverim da li je... čist. A mislim da nije čist. Mislim da bi trebalo da ga proverite. I to ozbiljno proverite. Mislim, preselio se u Sent Luis...”

„Živeo je u Sent Luisu već tri godine pre nego što ste se vi doselili ovamo”, reče Gilpin.

„Dobro, ali u Sent Luisu je. Čas posla kolima. Ejmi je kupila pištolj jer se plašila...”

„Nik, Dezi je čist. Fin momak”, reče Ronda. „Ne mislite tako? Zapravo, podseća me na vas. Pravi zlatni dečko, mezimče porodice.”

„Imam bliznakinju. Nisam mezimče. Ja sam zapravo tri minuta stariji.”

Ronda me je očigledno bockala, da vidi da li će me isprovocirati, ali, iako svestan toga, nisam mogao a da ne pobesnim svaki put kad bi mi prebacila da sam mezimče.

„U svakom slučaju”, ubacio se Gilpin. „I on i njegova majka poriču da je ikada progonio Ejmi ili da je poslednjih godina imao mnogo kontakta s njom, izuzev ponekog pisma.”

„Moja žena bi vam rekla drugačije. Ronda, godinama je pisao Ejmi - *godinama* - a onda se pojavi *ovde* zbog potrage. Jeste li znali to? Bio je ovde onog prvog dana. Rekli ste da ćete motriti na ljude koji se ubacuju u istragu...”

„Dezi Kolings nije osumnjičen”, ponovila je.

Pogodila me je ta vest. Hteo sam da je optužim da je na nju uticala *Elen Abot*, ali bolje da ne spominjem *Elen Abot*.

„Dobro, a šta ćemo sa svim onim *tipovima* što su zagušili broj za dojavu?“ Prišao sam i dograbio spisak imena i brojeva koji sam nehajno bacio na trpezarijski sto. Počeo sam da čitam imena. „Ubacuju se u istragu: Dejvid Samson, Marfi Klark - to su bivši momci - Tomi O'Hara, Tomi O'Hara, Tomi O'Hara, tri poziva, Tito Puente - to je samo glupa šala.“

„Da li ste ikog od njih pozvali?“ pitala je Bonijeva.

„Ne. Zar to nije vaš posao? Ne znam koje od njih vredi pozvati a koji su samo lujke. Nemam ja vremena da zovem nekog kretena koji se pretvara da je Tito Puente.“

„Ne bih ja telefonu za dojavu pridavala toliko važnosti, Nik“, rekla je Ronda. „Sad će svi da izmille. Mislim, primili smo mnogo poziva od vaših bivših *devojaka*. Htele su samo da se jave. Da vide kako ste. Ljudi su ti čudni.“

„A da krenemo mi s našim pitanjima“, podsetio je Gilpin.

„Tako je. Pa, pretpostavljam da bi trebalo početi od toga gde ste bili onog jutra kad vam je žena nestala“, rekla je Bonijeva, najednom kao da se izvinjava, popustljivo. Oboje smo znali da glumi dobrog policajca. Osim ako zapravo nije bila na mojoj strani. Moguće je da policajac ponekad jednostavno bude na tvojoj strani. Je l'?

„Kad sam bio *na plaži*?“

„I još uvek se ne sećate da li vas je neko video tamo?“ pitala je Bonijeva. „Mnogo bi nam pomoglo kad bismo tu sitnicu mogli da skinemo sa spiska.“ Saosećajno je začutala. Ronda ne samo daje umela da čuti, nekako je uspevala da celu prostoriju ispuni raspoloženjem koje njoj odgovara, kao kad hobotnica ispusti svoje mastilo.

„Verujte, i ja to želim koliko i vi. Ali, ne. Ne sećam se nikoga.“

Bonijeva se zabrinuto osmehnula.

„Baš čudno, spomenuli smo - onako uzgred - nekolicini ljudi da ste bili na plaži i svi su nam rekli... Da kažemo da su se svi iznenadili. Rekli su da to ne liči na vas. Niste tip koji ide na plažu.“

Slegao sam ramenima.

„Mislim, da li odlazim na plažu i izležavam se tamo po ceo dan? Ne. Ali, da ujutro popijem kafu? Naravno.“

„Hej, to bi moglo da bude od pomoći“, vedro je rekla Bonijeva. „Gde ste tog jutra uzeli kafu?“ Okrenula se Gilpinu kao da traži odobravanje. „Bar bi moglo da suzi vremenski okvir, zar ne?“

„Skuvao sam je ovde“, rekao sam.

„O.“ Namrštila se. „Čudno, jer ovde nema kafe. Nigde u kući. To mi se baš učinilo čudno. Ovisniku o kofeinu tako nešto ne promakne.“

Jeste, kao slučajno si to primetila, pomislio sam. Bila jedna pajkanka, Boni Moroni... Mnogo su joj providni bili fazoni...

„Zagrejao sam malo kafe što mi je ostalo u frižideru.“ Još jednom sam slegao ramenima: *Ništa strašno.*

„Aha. Mora da je dugo tamo stajala - primetila sam da u đubretu nema kutije od kafe.“

„Nekoliko dana. I dalje je imala dobar ukus.“

Osmehnuli smo se jedno drugom: *I ti i ja znamo. Neka igra počne.* Stvarno sam pomislio te kretenske reči: *Neka igra počne.* Opet, bilo mi je nekako drago. Sledeća runda je počinjala.

Bonijeva se, s rukama na kolenima, okrenula Gilpinu i kratko klimnula glavom. Gilpin je još malo grizao usnu, a onda konačno pokazao na ležaj, stočić, sada sređenu dnevnu sobu.

„Evo u čemu je problem, Nik“, počeo je. „Videli smo na desetine provala...“

„Desetine i desetine“, ubacila je Bonijeva.

„Mnogo provala. Ovo - sve ovo ovde, u dnevnoj sobi - sećate se? Prevrnuti ležaj, oboreni sto, vaza na podu“, tresnuo je pred mene fotografiju mesta zločina, „ceo ovaj

prostor trebalo je da deluje kao da je došlo do borbe, je l' tako?"

Na trenutak sam pomislio da će mi glava eksplodirati. *Samo mirno.* „Trebalo?"

„Delovalo je pogrešno", nastavio je Gilpin. „Od prvog trenutka. Da budem iskren, sve mi je delovalo nekako namešteno. Prvo, sve je bilo grupisano ovde na jednom mestu. Zašto je samo *ova* soba rasturena? Čudno." Pružio mi je drugu fotografiju, krupni plan. „A pogledajte ovo, ovu gomilu knjiga. Trebalo bi da budu ispred stočića - stajale su na stočiću, je l' tako?"

Klimnuo sam glavom.

„Znači, kad je stočić prevrnut, najveći deo trebalo je da popada ispred njega, sledeći putanju oborenog stola. A one su iza njega, kao da ih je neko smakao *pre* nego što je prevrnuo sto."

Tupo sam zurio u fotografiju.

„A gledajte ovo. Ovo mi je baš čudno", nastavio je Gilpin. Pokazao je na tri uska antikvarna rama na okviru kamina. Udario je snažno nogom o pod i sva tri odmah popadaše licem nadole. „A ipak su nekako kroz sve što se izdešavalo uspeali da ostanu uspravni."

Pokazao je fotografiju na kojoj su ramovi stajali uspravno. Nadao sam se - čak i nakon što su me uhvatili u laži oko večere kod *Hjustona* - da su glupi pajkani, oni iz filmova, lokalni geaci spremni da usluže, koji veruju lokalnom momku: *Kako ti kažeš, drugar.* Nisam dobio glupe pajkane.

„Ne znam šta želite da kažem“, promrmljao sam. „Sve je tako... ne znam šta da mislim o svemu ovome. Samo želim da nađem svoju ženu."

„I mi, Nik, i mi", rekla je Ronda. „Ali ima još nešto. Onaj ležaj - sećate se kako je bio prevrnut?“ Potapšala je zdepasti ležaj, pokazala na njegove četiri drvene noge, visoke samo dva i po centimetra. „Vidite, ovo čudo je teško ko tučak zbog tih nožica. Jastuk praktično leži na podu. Pokušajte da ga prevrnete." Oklevao sam. „Hajde,

probajte", navaljivala je Bonijeva.

Gurnuo sam ga malo, ali umesto da se prevrne, kliznuo je preko tepiha. Klimnuo sam glavom. Složio sam se. Bio je težak ko tučak.

„Ozbiljno, kleknite ako hoćete i prevrnite to čudo“, naredila je Bonijeva.

Klekao sam, gurao iz sve nižeg ugla, na kraju podvukao ruku pod ležaj i cimnuo ga. Čak i tad, kolebajući se, podigao se na jednoj strani i ponovo pao; konačno sam morao da ga podignem i ručno prevrnem.

„Čudno, a?“, rekla je Bonijeva, ne baš toliko zbunjena.

„Nik, jeste li čistili po kući na dan kad vam je žena nestala?“, pitao je Gilpin.

„Ne.“

„Dobro, jer su iz laboratorije svuda prešli luminolom i žao mi je što moram da kažem da je kuhinjski pod zasvetleo. Ovde je prolivena poprilična količina krvi.“

„Ejmina grupa - *B pozitivna*“, ubacila se Bonijeva, „pritom stvarno mislim *krv*, ne neka posekotinica.“

„O, bože.“ Osetio sam nekakvu vrelinu u grudima. „Ali...“

„Da, znači vaša žena je uspela da izađe iz ove sobe“, rekao je Gilpin. „Nekako je, teoretski, uspela da dođe do kuhinje pritom ne prevrnuvši nijednu od onih džidžabidža na onom stolu ispred kuhinje - a onda se srušila u kuhinji, gde je izgubila mnogo krvi.“

„Koji je neko onda pažljivo obrisao“, rekla je Ronda ne skidajući pogled s mene.

„Ček', ček'. Zašto bi neko pokušao da sakrije krv, a onda rasturio dnevnu sobu...“

„Otkrićemo mi to već, ne brinite, Nik“, tiho je rekla Ronda.

„Ne shvatam, jednostavno ne...“

„Hajde da sednemo“, rekla je Bonijeva. Pokazala mi je na jednu trpezarijsku stolicu. „Jeste li išta jeli? Hoćete sendvič, nešto?“

Odmahnuo sam glavom. Bonijeva se smenjivala u različitim ženskim ulogama: moćna žena, brižljiva negovateljica, da vidi šta će najbolje delovati.

„Kako vam je u braku, Nik?“ pitala je Ronda. „Mislim, pet godina, još malo pa će kriza sedam godina.“

„Naš brak je bio u redu“, ponovio sam. „U redu je. Nije savršen, ali je u redu.“

Nabrala je nos: *Lažeš.*

„Mislite da je možda pobjegla?“, pitao sam, s malo previše nade. „Daje sredila da ovo izgleda kao mesto zločina i zbrisala? Nešto kao odbegla žena?“

Bonijeva je počela da nabraja razloge protiv: „Nije koristila mobilni, nije koristila kreditne i debitne kartice. Prethodnih nedelja nije podizala veće sume novca.“

„A tu je i krv“, dodao je Gilpin. „Mislim, da ponovim, ne želim da zvučim grubo, ali toliko prolivene krvi? Za to treba ozbiljno... mislim, ja to sebi ne bih mogao da uradim. Radi se o stvarno dubokim ranama. Ima li vaša žena čelične živce?“

„Da. Ima.“ A ima i tešku fobiju od krvi, ali sačekaću da bistri detektivi to sami provale.

„Ne deluje mi baš previše verovatno“, rekao je Gilpin. „Ako je samu sebe tako ozbiljno povredila, zašto bi to obrisala?“

„Stvarno, Nik, budimo iskreni“, rekla je Bonijeva i nagla se iin-lonivši se o kolena kako bi uhvatila moj pogled uperen u pod.

„Kako vaš brak u poslednje vreme? Na vašoj smo strani, ali recite nam istinu. Neće biti dobro za vas ako nešto skrivate od nas.“

„Imali smo problema.“ Video sam Ejmi u spavaćoj sobi te poslednje noći, lica osutog crvenim flekama koje bi joj se pojavile kad je bila ljuta. Frktala je zlobno i mahnito, a ja sam je slušao pokušavajući da prihvatim to što priča jer je bilo istina; u suštini, sve što je rekla bilo je tačno.

„Opišite nam te probleme“, rekla je Bonijeva.

„Ništa konkretno, samo nesuglasice. Mislim, Ejmi je kao petarda. Trpa u sebe gomilu sitnica, a onda - bum! - ali onda je prođe. Nikad ne odemo u krevet dok se ne pomirimo.“

„Ni u sredu večer?“, pitala je Bonijeva.

„Nikad“, slagao sam.

„Da li se najčešće svađate oko novca?“

„Ne sećam se čak ni oko čega smo se svađali. Tek onako bez veze.“

„A oko čega ste se svađali one večeri kad je nestala?“ pitao je Gilpin osmehnuvši se krajičkom usne, samo što nije uzviknuo *imam te!*

„Rekao sam vam, oko onog jastoga.“

„Oko čega još? Siguran sam da niste ceo sat vrištali zbog jastoga.“

U tom trenutku, Bliker se dogega do polovine stepeništa i gvirnu kroz ogradu.

„Oko ostalih problema vezanih za kuću. Kao svaki bračni par. Oko kutije s peskom za mačku“, rekao sam. „Ko će da je počisti.“

„Uralali ste jedno na drugo zbog kutije za mačku“, rekla je Bonijeva.

„Znate već, u pitanju je princip. Ja, za razliku od Ejmi, puno radim i mislim da bi za nju bilo dobro kad bi bar malo održavala kuću. Samo ono najosnovnije.“

Gilpin se trgao kao invalid koga su probudili iz popodnevene dremke.

„Znači, staromodan tip, a? I ja sam vam takav. Stalno ženi ponavljam: 'Ja ne znam da peglam, ne znam da perem sudove. Ne umem da kuvam. Zato ću, dušo, ja da hvatam zlikovce, to umem, a ti s vremena na vreme ubaci nešto odeće u mašinu.' Ronda, ti si bila udata, da li si ti radila kućne poslove?“

Bonijeva se prirodno iznervirala.

„I ja hvatam zlikovce, budalo.“

Gilpin me je pogledao prevrnuvši očima; tip se toliko trudio da sam samo čekao kad će da izvali neki štos u

stilu *neko izgleda ima mecu.*

Protrljao je svoju lisičju vilicu. „Znači, želeli ste domaćicu“, rekao mi je kao da je to nešto sasvim razumljivo.

„Želeo sam... želeo sam šta god daje Ejmi želela. Stvarno mi je bilo svejedno.“ Obratio sam se Bonijevoj, detektivki Rondi Boni i njenom saosećanju, koje je delovalo bar delimično iskreno. (*Nije*, podsetio sam se.) „Ejmi nije znala šta bi radila ovde. Nije mogla da nađe posao, a nije je zanimalo da radi u *Baru*. Nema problema, ako želiš da ostaneš kod kuće, nema problema, rekao sam. Ali, i kad je ostala kod kuće, opet je bila nesrećna.

I očekivala je od mene da ja to popravim. Kao da sam ja bio zadužen za njenu sreću.“

Bonijeva je ćutala i bezizražajno me gledala.

„Mislim, lepo je neko vreme biti heroj, vitez na belom konju, ali to ne može dugo da traje, ja nisam mogao da je *učinim* srećnom. Ona nije želela da bude srećna. Zato sam mislio da će, ako se bude pozabavila nekim praktičnim poslovima...“

„Recimo tom kutijom za mačku“, rekla je Bonijeva.

„Jeste, da promeni pesak mački, kupi nešto namirnica, pozove vodoinstalatera da popravi česmu koja kaplje i izluđuje je.“

„To mi baš zvuči kao pravi plan da se ostvari sreća. Fuuuj.“

„Hteo sam samo da joj kažem - *uradi nešto*. Nije važno šta, samo uradi nešto. Iskoristi situaciju najbolje što umeš. Nemoj da sediš i čekaš da ja sve sredim umesto tebe.“ Shvatio sam da vičem i da zvučim skoro besno, svakako sam pokušavao da isleram pravdu, ali osetio sam veliko olakšanje. Počeo sam od laži - od kutije za mačku - koja se pretvorila u iznenađujuću provalu čiste istine i shvatio sam zašto kriminalci mnogo pričaju. Divan je osećaj kad svoju priču poveriš neznancu, nekom ko ti neće reći da sereš, nekom ko je primoran da sasluša tvoju stranu priče. (Nekom ko se *pretvara* da sluša tvoju priču,

ispravio sam se.)

„Dakle, selidba u Misuri“, rekla je Bonijeva. „Doveli ste Ejmi ovamo protiv njene volje?“

„Protiv njene volje? Ne. Uradili smo ono što smo morali. Ja nisam imao posao, Ejmi nije imala posao, moja mama je bila bolesna. I ja bih isto uradio za Ejmi.“

„Baš lepo što to *kažete*“, promrmljala je Bonijeva. Najednom me je užasno podsećala na Ejmi: oni promrmljani odgovori puni osude, izgovoreni tako da budem siguran da sam ih čuo ali ne mogu da se zakunem u to. A ako pitam ono što se od mene očekuje da pitam - *Šta si rekla?* - uvek bi odgovorila isto: *Ništa*. Streljao sam Bonijevu pogledom, stisnuvši usne, a onda pomislih: *Možda je ovo deo plana, da vide kako reaguješ na gnevne, nezadovoljne žene*. Pokušao sam da nateram sebe da se osmehnem, ali nju to kao da je još više odbilo.

„A vi to sebi možete da priuštite, bez obzira da li Ejmi radi ili ne radi, možete to finansijski da izdržite?“ pitao je Gilpin.

„U poslednje vreme smo imali novčanih problema“, rekao sam. „Kad smo se tek uzeli, Ejmi je bila bogata, mislim, baš bogata.“

„Aha“, rekla je Bonijeva, „one knjige *Čudesna Ejmi*.“

„Da, zaradile su brdo para osamdesetih i devedesetih. Ali izdavač je digao ruke od njih. Rekao je da je *Ejmi* odslužila svoje. I sve je propalo. Ejmini roditelji morali su od nas da pozajme novac kako bi isplivali.“

„Mislite, od vaše žene?“

„Dobro, jeste. A onda smo veći deo novca preostalog od Ejminog starateljskog fonda upotrebili da kupimo bar i od tada nas ja izdržavam.“

„Znači, kad ste se oženili njom, Ejmi je bila veoma bogata“, rekao je Gilpin. Klimnuo sam glavom; Razmišljao sam o onoj priči o heroju: mužu koji ostaje uz svoju ženu uprkos teškoćama kroz koje njena porodica prolazi.

„Dakle, baš ste lepo živeli.“

„Da, bilo je sjajno, bilo je divno.“

„A sad kad je ona skoro švorc, suočeni ste sa sasvim drugačijim stilom života od onog kad ste se tek venčali. Od onog na šta ste pristali.“

Shvatih da pričam potpuno pogrešnu priču.

„Jer, eto, Nik, proveravali smo vaše finansijsko stanje, i ne izgleda baš dobro“, krenuo je da objašnjava Gilpin i, umesto optužujući, zvučao je gotovo zabrinuto, brižno.

„*Baru* ne ide loše“, rekao sam. „Potrebno je zapravo tri-četiri godine da se novi posao izvuče iz dugova.“

„Pažnju su mi privukle one kreditne kartice“, rekla je Bonijeva. „Dug od dve stotine dvanaest hiljada dolara. Mislim, zastao mi je dah.“ Zamahala je preda mnom svežnjem opomena.

Moji roditelji su bili fanatici po pitanju kreditnih kartica - koristili su ih samo u posebne svrhe, otplaćivali ih svakog meseca. *Ne kupujemo ono što ne možemo da platimo. Moto Danovih.*

„Mi ne... bar ja ne... ali mislim da Ejmi ne bi... Mogu li da pogledam?“, promućao sam u trenutku kad je bombarder u niskom letu zatresao prozorska stakla. S jedne biljke na okviru kamina istog trena otpade pet lepih ljubičastih listova. Primorani da deset mučnih sekundi sedimo u tišini, sve troje smo gledali kako lišće pada na pod.

„Trebalo da poverujemo da je ovde došlo do nekakve grdne tuče, a na podu nije bilo niti jedne laticice“, zgađeno promrmlja Gilpin.

Uzeo sam papire od Bonijeve i ugledao svoje ime, u različitim varijantama - Nik Dan, Lens Dan, Lens N. Dan, Lens Nikolas Dan - na desetak različitih kreditnih kartica, na kojima su bili napravljeni računi od 62,78 pa sve do 45.602,33 dolara i koji su svi manje ili više kasnili s isplatom, a u vrhu svakog bila je odštampana kratka zloslutna opomena: ODMAH PLATITI.

„Jebote bog! Ovo mu dođe kao krađa identiteta!“

uzviknuo sam. „Ovo nije moje. Mislim, jebote, pogledajte samo čega sve tu ima: ja čak i ne igram golf." Neko je platio preko sedam hiljada dolara za komplet štapova. „Svi će vam reći: ja *stvarno* ne igram golf." Trudio sam se da zvučim skromno - *eto još nečeg što mi ne ide* - ali detektivi nisu naseli.

„Znate Noel Hotorn?" pitala je Bonijeva. „Ejminu prijateljicu koju ste nam rekli da proverimo?"

„Čekajte, hoću da popričamo o ovim računima, jer oni nisu moji", rekao sam. „Mislim, ozbiljno, moramo ovome da uđemo u trag."

„Ne brinite, ući ćemo tome u trag", bezizražajno je rekla Bonijeva. „Noel Hotorn?"

„Dobro. Rekao sam vam da je proverite jer po celom gradu kuka zbog Ejmi. "

Bonijeva izvi obrvu.

„Kao da se ljutite zbog toga?"

„Ne, kao što sam vam rekao, deluje mi nekako previše slomljeno, kao da folira. Razmetljivo. Želi da privuče pažnju. Pomalo opsednuto."

„Razgovarali smo s Noel", rekla je Bonijeva. „Kaže da je vaša žena bila veoma zabrinuta za vaš brak, mučilo ju je to s novcem. Brinula je da ste se oženili s njom zbog novca. Kaže da je vašu ženu brinula vaša narav."

„Ne znam zašto bi Noel to rekla; mislim da su ona i Ejmi jedva razmenile pet reči."

„Baš čudno, jer je dnevna soba Hotornovih puna fotografskih aparata na kojima su Noel i tvoja žena." Bonijeva se namrštila. Namrštilih se i ja: prave fotografije nje i Ejmi?

Bonijeva je nastavila:

„U zoološkom vrtu u Sent Luisu prošlog oktobra, na izletu brodom s trojkama za vikend prošlog juna. Mislim, *prošlog meseca.*"

„Za sve vreme kako živimo ovde, Ejmi nijednom nije izgovorila Noelino ime. Ozbiljno." Premotao sam u glavi prošli jun i setio se jednog vikenda kad sam otišao s Endi, rekao Ejmi da s momcima idem u Sent Luis. Kad sam se

vratio kući, zatekao sam je zajapurenu i ljutu, žalila se da je vikend provela uz loš program na kablovskoj i dosađivala se čitajući na doku. A bila je na izletu brodom? Ne. Ne znam ima li išta što bi Ejmi više mrzela od tipičnog srednjozapadnjačkog izleta brodom: pivo poskakuje u hladnjacima privezanim za kanue, glasna muzika, pijani studenti, izletišta poprskana povraćkom. „Sigurni ste da je na tim fotografijama bila moja žena?”

Pogledali su se kao da kažu: *Je l' on to ozbiljno?*

„Nik”, rekla je Bonijeva. „Nemamo razloga da verujemo da žena na fotografijama, koja izgleda baš kao vaša žena i za koju Noel Hotorn, majka troje dece, najbolja prijateljica vaše žene ovde u gradu, kaže da je vaša žena, nije vaša žena.”

„Kojom ste se - treba reći - po Noelinim rečima, oženili zbog novca”, dodao je Gilpin.

„Ne šalim se”, rekao sam. „Danas svako može da sredi fotografije na laptopu.”

„Dobro, znači, do pre minut ste bili sigurni da je Dezi Kolings umešan, a sad ste prešli na Noel Hotorn”, rekao je Gilpin. „Vi se izgleda baš ubiste tražeći nekog koga ćete okriviti.”

„Osim mene? Jeste. Slušajte, nisam se oženio Ejmi zbog njenog novca. Stvarno bi trebalo više da popričate s njenim roditeljima. Oni me znaju, znaju kakav sam.” *Oni ne znaju sve*, pomislio sam, a utroba mi se prevrnu. Bonijeva me je gledala; kao da joj me je nekako bilo žao. Gilpin izgleda nije ni slušao.

„Povisili ste životno osiguranje svoje žene na jedan zarez dva miliona”, rekao je Gilpin, glumeći umor. Čak je rukom prešao preko svog izduženog lica mršave vilice.

„Ejmi je to sama uradila!”, brzo sam rekao. Dvoje policajaca samo me je gledalo i čekalo. „Mislim, ja sam popunio papire, ali ideja je bila Ejmina. Ona je navaljivala. Kunem vam se, meni je bilo svejedno, ali Ejmi je rekla... rekla je da se, s obzirom na promenu u njenim primanjima, tako oseća sigurnijom, ili da je to pametna

poslovna odluka. Jebiga, ne znam, ne znam zašto je to želela. Ja joj to nisam tražio.“

„Pre dva meseca, neko je na vašem laptopu nešto pretražio na internetu“, nastavila je Bonijeva. „*Plutanje tela reka Misisipi*. Možete li to da objasnite.“

Nekoliko puta sam duboko udahnuo, devet sekundi da se priberem.

„Bože, samo glupa ideja za knjigu“, rekao sam. „Razmišljao sam da napišem knjigu.“

„A?“, odgovorila je Bonijeva.

„Slušajte, evo šta ja mislim da se dešava“, počeo sam. „Mislim da ljudi mnogo gledaju te izveštaje na vestima u kojima je muž uvek grozan tip koji ubije svoju ženu i sad me gledaju u tom svetlu i izvrću neke sasvim bezazlene, obične stvari. Ovo se pretvara u hajku.“

„Tako objašnjavate one račune na kreditnim karticama?“, pitao je Gilpin.

„Rekao sam vam, ne mogu da objasnim jebene kreditne kartice jer nemam ništa s tim. Jebote, vaš je posao da otkrijete odakle to.“

Sedeli su ćutke jedno pored drugog i čekali.

„Šta preduzimate da nađete moju ženu?“ pitao sam. „Koje još tragove pratite, osim mene?“

Kuća se zatresla i kroz prozor pozadi videli smo kako mlažnjak proleće tik iznad reke zaparavši nebom i preletevši iznad nas.

„F-10“, rekla je Ronda.

„Ma jok, premali je“, rekao je Gilpin. „To je sigurno...“

„F-10 je.“

Bonijeva se nagla ka meni, ispreplevši prste. „Nik, naš posao je da se uverimo da ste sto posto čisti“, rekla je. „Znam da i vi to želite. A sad, ako biste mogli da nam pomognete oko nekoliko sitnih začkoljica - jer, eto šta su, stalno zapinjemo za njih.“

„Možda je vreme da uzmem advokata.“

Policajci se još jednom pogledaše kao da je neko upravo dobio opkladu.

EJMI ELIOT DAN

21. oktobar 2011.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

NIKOVA MAMA JE UMRLA. NISAM MOGLA DA PIŠEM JER JE Nikova mama mrtva, a njen sin je ostao bez kompasa. Draga, žilava Morin. Bila je na nogama do par dana pred smrt, odbijajući da uspori. „Želim samo da živim dok mogu“, rekla je. Počela je da štrika kape za druge pacijente na hemoterapiji (njoj je bilo *dosta dosta dosta* posle prvog kruga, ne želi da produžava život ako to znači „još cevčica“), zato ću je uvek pamtititi okruženu šarenim klupcima vune: crvene, žute i zelene, njeni prsti hitaju, igle zveckaju dok priča glasom zadovoljne mačke, nalik dubokom dremljivom predenju.

A onda se jednog septembarskog jutra probudila a da se zapravo nije probudila, nije postala Morin. Preko noći se, tek tako, pretvorila u ženu nalik ptičici, sama ljuštura u borama, pogled joj je lutao po sobi a da nije ništa prepoznavala, uključujući i sebe. Onda je usledio hospicijum, blago osvetljeno, veselo mesto puno slika žena sa šeširima i valovitih brda izobilja, auto mata s grickalicama i kafom. Tamo nisu mogli da je izleče nit i da joj pomognu, samo da joj omoguće da umre dostojanstveno, a samo tri dana kasnije ona je i umrla. Prilično jednostavno, baš kao što bi Morin i želela (mada, sigurna sam da bi ona na ovo prevrnula očima: *baš kao što bi Morin želela*).

Njeno bdenje je bilo skromno ali lepo - stotine ljudi, njena identična sestra iz Ohaja ustumarala se umesto nje, sipala kafu i liker, služila kolačiće i pričala smešne priče o Mo. Sahranili smo je jednog vetrovitog, toplog jutra. Go i

Nik pridržavali su jedno drugo, a ja sam stajala u blizini i osećala se kao uljez. Te noći u krevetu, Nik mi je, okrenut leđima, dozvolio da ga zagrlim ali, posle nekoliko minuta je ustao, prošaptao:

„Moram malo na vazduh“, i izašao iz kuće.

Majka ga je razmazila - insistirala je na tome da dolazi jednom nedeljno da nam pegla a kad bi završila s peglanjem, rekla bi: „Da vam malo pospremim.“ Kad bi ona otišla, pogledala bih u frižider i videla da mu je oljuštila i naseckala grejpfрут i komadiće stavila u kutiju s poklopcem. Onda bih izvadila hleb i otkrila da su sve korice isečene a svako parče oguljeno vraćeno na mesto. Udata sam za tridesetogodišnjaka koji još uvek mrzi koricu na hlebu.

Ali, prvih nedelja posle smrti njegove majke pokušala sam i sama to da radim. Skidala sam koricu s hleba, peglala mu majice, ispekla sam pitu od borovnica po receptu njegove mame.

„Stvarno, Ejmi, ne moraš da mi titraš“, rekao je zureći u veknu oguljenog hleba. „Puštao sam mamu da to radi jer ju je to činilo srećnom, ali znam da ti ne voliš to podilaženje.“

I tako smo opet na crnim kvadratićima. Nema više dragog, nežnog, pažljivog Nika. Vratio se osorni, džangrizavi, razdražljivi Nik. Trebalo bi kad ti je teško da se osloniš na svog supružnika, ali Nik kao da se još više udaljio. On je mamin sin kome je mama umrla. Ne želi ništa da ima sa mnom.

Koristi me za seks, kad mu zatreba. Pribije me uz neki sto ili prevali preko naslona kreveta i jebe me, tih do pred sam kraj, ili nekoliko puta brzo zaropće i onda me pusti, spusti mi ruku krsta, jedini znak prisnosti, i izgovori nešto što bi trebalo da učini da ovo izgleda kao igra: „Toliko si seksi da ponekad ne mogu da se kontrolišem.“ Ali to izgovori bezbojnim glasom.

Test: Tvoj muž, sa kojim si nekad imala divan seksualni život, udaljio se i postao hladan - želi seks samo

kako i kad on želi. Ti:

- a) Uskraćuješ mu seks - ovu igru neće dobiti!
- b) Plačeš i cmizdriš i tražiš odgovore koje on još nije spreman da da, još više ga terajući od sebe.
- c) Veruješ da je ovo samo jedna poteškoća u dugom braku - prolazi kroz težak period - pa se zato trudiš da imaš razumevanja i sačekaš da prođe.

Odgovor: C. Je l'?

Muči me što mi se brak raspada, a ja ne znam šta da uradim. Pomislio bi čovek da bi najlogičnije rešenje bilo da porazgovaram sa svojim roditeljima, dvoje psihologa, ali previše sam ponosna. Ne bi bilo dobro od njih tražiti bračni savet: sećate se, oni su srodne duše? Oni imaju samo uspone, ne znaju za padove - to je jedna beskrajna bračna ekstaza. Ne mogu da im kažem da sam zajebala jedino što mi je preostalo: brak. Opet će napisati neku knjigu, fiktivni prekor u kome Čudesna Ejmi proslavlja najfantastičniji brak na svetu, brak bez imalo poteškoća koji je ispunjava... *zato što mu se posvetila.*

Ali brinem. Stalno. Znam da sam već prestara za ukus svog muža. Jer nekad, pre šest godina, bila sam njegov ideal i slušala sam njegove komentare o ženama koje se bliže četrdesetoj: koliko su mu jadne, previše nakindurene, izlaze po barovima, nesvesne koliko su neprivlačne. Izašao bi uveče na piće, a kad bi se vratio, pitala bih ga kako je bilo u baru, kojem god, a on bi obično rekao: „Preplavljen izgubljenim slučajevima“, kako je zvao žene mojih godina. U to vreme, kao devojka koja tek što je ušla u tridesete, podrugljivo sam se smejala zajedno s njim kao da se to meni nikad neće dogoditi. Sad sam ja njegov izgubljeni slučaj, zarobljen je sa mnom i možda je zato toliko ljut.

Mala deca mi služe kao terapija. Svakog dana odlazim do Noel i puštam njene trojke da me grabe. Punačke

ručice u mojoj kosi, lepljivi dah na mom vratu. Jasno vam je zašto žene stalno prete da će progutati decu: *Ma daj je pojedeš! Mogla bih kašikom da ga pojedem!* Mada, ponekad mi je teško da gledam njeno troje dece kako se gegaju do nje, bunovni posle dremke, trljaju oči dok prilaze mami, hvataju je ručicama za koleno ili ruku kao daje ona kućica u igri šuge, kao da znaju daje tu bezbedno.

Juče po podne mi je bilo naročito teško kod Noel, možda sam zato napravila jednu glupost.

Nik dolazi kući i zatiče me, tek istuširanu, u spavaćoj sobi i ubrzo me nabija uza zid, gura u mene. Kad završi i pusti me, vidim mokri trag mojih usta na plavoj boji. On, zadihan, seda na ivicu kreveta i kaže: „Izvini zbog ovoga. Jednostavno si mi trebala.“

Ne gleda u mene.

Prilazim mu i zagrlim ga, kao da je ono što smo upravo uradili sasvim normalno, ugodni bračni ritual, i kažem: „Nešto sam razmišljala.“

„Da, šta to?“

„Pa, sad je možda pravo vreme. Da stvorimo porodicu. Da probamo da napravim dete.“ Čim to izgovorim, znam da je ludost, ali ne mogu da se uzdržim - pretvorila sam se u ludu ženu koja želi da zatrudni jer će tako spasiti brak.

Ponižavajuće je kad se pretvoriš u ono čemu si se nekad podsmevala.

Odmiče se od mene.

„Sada? Sada je baš najgore vreme da zasnujemo porodicu, Ejmi. Ti nemaš posao...“

„Znam, ali u početku bih ionako želela da ostanem kod kuće s bebom...“

„Ejmi, mama mi je upravo umrla.“

„A ovo bi bio nov život, nov početak.“

Zgrabi me za mišice i po prvi put u nedelju dana pogleda pravo u oči. „Ejmi, ja mislim da ti misliš da ćemo, sad pošto je moja mama umrla, odjuriti nazad u Njujork i napraviti nekoliko beba, a ti ćeš se ponovo vratiti svom

starom životu. Ali nemamo dovoljno *novca*. Jedva da imamo dovoljno da nas dvoje živimo *ovde*. Ne možeš ni da zamisliš koliki pritisak osećam svaki dan da nas izvučem iz ovoga. Da *zarađujem*, jebote. Ne mogu da brinem o tebi, sebi, pa još i o nekoliko dece. Želećeš da im pružiš sve ono što si ti imala dok si odrastala, a ja to *ne mogu*. Za male Danove neće biti privatnih škola, časova tenisa i violine, letnjilcovaca. Grozila bi se našeg siromaštva. Grozila."

„Nisam baš toliko površna, Nik..."

„Stvarno misliš da je sad sjajan trenutak da imamo decu?"

Najbliže što smo došli razgovoru o našem braku i već vidim da se kaje što je išta rekao.

„Pod velikim smo pritiskom, dušo", kažem. „Imali smo nekih poteškoća i znam da sam velikim delom za to ja kriva. Jednostavno ne znam šta bih sa sobom ovde..."

„Znači, bićemo jedan od onih parova koji dobiju dete kako bi sredili svoj brak? Jer to baš uvek upali."

„Dobićemo bebu jer..."

Pogled mu se smrači, postane nekako pseći i on me ponovo grabi za mišice.

„Jednostavno... Ne. Ejmi. Ne sad. Ne mogu da podnesem dodatni stres. Ne treba mi još jedna briga više. Pucam pod pritiskom. Odlepiću."

Bar jednom znam da govori istinu.

NIK DAN

Šest dana od nestanka

PRVIH ČETRDESET OSAM SATI JE PRESUDNO ZA SVAKU istragu. Ejmi nema već gotovo nedelju dana. Večeras će se u Parku Toma Sojera, po rečima štampe „omiljenom mestu Ejmi Eliot Dan“, održati bdenje uz sveće. (Ne znam da je Ejmi ikad kročila u taj park; i pored svog imena, nije nimalo zabavan. Običan, bez drveća, s peskom uvek punim životinjskog izmeta; skroz je netvenovski.) Za poslednja dvadeset četiri sata, vest se proširila po celoj zemlji - tek tako, bila je svuda.

Bog blagoslovio odane Eliotove. Meribet me je pozvala sinoć dok sam pokušavao da se oporavim posle onog šokantnog saslušanja od strane policije. Moja tašta je gledala emisiju Elen Abot i izjavila je da je ta žena „oportunistička medijska drolja“. Ipak, veći deo dana razrađivali smo strategiju kako da pristupimo medijima.

Mediji (moj nekadašnji klan, moji ljudi!) sastavljali su priču i sviđalo im se da na to gledaju iz ugla *Čudesne Ejmi* i skladnih Ivliotovih. Nema zajedljivih primedbi o tome kako je serijal propao ili kako su autori maltene bankrotirali - sad su Eliotove svi samo mazili i pazili. Mediji su ih obožavali.

Mene baš i ne. Mediji su već iskopali *zabrinjavajuće činjenice*. Ne samo ono što je procurilo - da nemam alibi, mogućnost da je i nešto zločina „namešteno“ - već i moje karakterne osobine.

Objavili su da se u srednjoj školi nikad ni sa jednom devojkom nisam bavljao duže od nekoliko meseci, dakle, jasno je da sam bio ženskaroš. Saznali su da smo mog oca smestili u *Komfort Hil* i da ga retko posećujem, dakle, ja sam nezahvalni sin koji je napustio oca. „Problem je to što

im se ne sviđaš", rekla bi Go posle svakog izveštaja na vestima. „Baš ozbiljan problem, Lense." Mediji su ponovo iskopali moje kršteno ime koje mrzim još od osnovne škole i koje sam zataškavao na početku svake školske godine kad bi nas nastavnik prozivao: „Nik, zovu me Nik!“ Svakog septembra isti ritual: „Nik, zovu me Nik!“ Uvek bi se neki pametnjaković na odmoru šepurio izigravajući gospodičica i razmetljivo uzvikujući: „Ćao, ja sam Leeeens.“ A onda bi ga zaboravili do sledeće godine.

Ali ne i sad. Sad je bilo na svim vestima, strašna presuda u obliku imena od tri reči, rezervisana za serijske ubice i atentatore - Lens Nikolas Dan - a nisam imao koga da ispravim.

Rend i Meribet Eliot, Go i ja odvezli smo se zajedno kolima na bdenje. Nisam bio siguran koliko su Eliotove obaveštavali, koliko su osuđujućih novih detalja o svom zetu saznali. Znao sam da znaju za „namešteno mesto zločina". „Poslaću tamo neke svoje ljude i reći će nam upravo suprotno - da tamo očigledno *jeste* došlo do borbe", samouvereno je rekao Rend. „Istina je rastegljiva; samo treba naći pravog stručnjaka."

Rend nije znao za ostalo, za kreditne kartice i životno osiguranje, za krv i Noel, ogorčenu najbolju prijateljicu moje žene i njene optužbe: zlostavljanje, pohlepa, strah. Trebalo je da se večeras posle bdenja pojavi u emisiji Elen Abot. Noel i Elen zajedno će pred gledaocima izraziti svoje gađenje prema meni.

Nisu baš svi bili zgroženi mnome. Protekle nedelje posao u *Baru* je cvetao: stotine mušterija nagrnulo je da pijucka pivo i gricne kokice u lokalnu čiji je vlasnik Nikolas Lens Dan, potencijalni ubica. Go je morala da zaposli još četiri klinca da rade u *Baru*; navratila je jednom i rekla da ne može više da se vraća, da ne može da podnese koliko je krcato, da ne može da podnese sve te jebene radoznalce i lešinare što piju naše piće i ogovaraju me. Da ti se zgadi. Opet, razmišljala je Go, novac neće škoditi ako...

Ako. Ejmi nema šest dana, a svi razmišljamo o *ako*.

Dok smo prilazili parku u kolima je vladala tišina, ako se izuzme Meribetino neprekidno lupkanje noktom o prozor.

„Skoro kao da smo izašli na sastanak učetvoro.“ Rendov smeh bio je piskav i cičav, gotovo histeričan. Rend Eliot, genijalni psiholog, autor bestselera, dobar prijatelj svima, raspadao se. Meribet je pribegla samolečenju: čašice čistog alkohola dozirane s krajnjom preciznošću, dovoljno da se utazi žeđ ali ostane bistrog uma. Rend je, s druge strane, bukvalno gubio glavu; samo sam čekao kad će mu na opruzi iskočiti s ramena, kao one lutke iz kutije - *uja* \ 1 inače brbljivi Rend postao je maničan: očajnički se trudio da bude drugar sa svakim koga bi upoznao, grlio je policajce, novinare, volontere. Bio je naročito dobar s našom „vezom“ u *Dejz Inu*, smetenim, stidljivim kincem po imenu Doni koga je Rend voleo da zeza, što bi mu i stavio do znanja. „Ma samo te zezam, Doni“, rekao bi, a Doni bi se zadovoljno iskezio.

„Može li taj klinac da potraži odobravanje negde drugde?“

Požalio sam se pre neko veče Go. Rekla je da sam samo ljubomorani što moj očinski uzor više voli nekog drugog. I bio sam.

Dok smo išli ka parku, Meribet je potapšala Renda po leđima, i ja pomislih koliko bih želeo da i meni to neko uradi, tek brz dodir, i iznenada ispustih nešto između dahtaja i jecaja, kratak filmski uzdah. Želeo sam nekog, ali nisam bio siguran da li je to Endi ili Ejmi.

„Nik?“, oglasila se Go. Krenula je da mi stavi ruku na rame, ali je ja odgurnuh.

„Izvini. Joj, izvini za to“, rekao sam. „Čudna reakcija, baš nedanovska.“

„Nije problem. Oboje smo malo odlepili“, rekla je Go i skrenula pogled. Otkako je saznala za moju *situaciju* - tako smo zvali moju nevernost - postala je pomalo hladna,

pogled joj bio dalek, lice stalno zamišljeno. Svim silama sam se trudio da se ne naljutim zbog toga.

Kad smo ušli u park, sve je bilo puno snimateljskih ekipa, ne samo lokalnih već i nacionalnih. Dok su Danovi i Eliotovi obilazili gomilu, Rend se osmehivao i klimao glavom kao gostujući velikodostojnik. Bonijeva i Gilpin gotovo odmah se stvoriše tu, ne odvajajući se od nas poput druželjubivih prepeličara; odomačili su se, kao nameštaj, a to im je i bila ideja. Bonijeva je na sebi imala istu odeću koju je nosila za sve javne nastupe: praktična crna suknja, siva prugasta bluza, ravna kosa zakačena sa strane šnalama. *Imao sam devojkicu po imenu Boni Moroni...* Noć je bila sparna; Bonijevoj se pod oba pazuha napravio po jedan tamni smajli od znoja. Čak mi se i nasmešila, kao da se ono juče, one optužbe - jer to su bile optužbe, je F? - nije ni dogodilo.

Eliotovi i ja uspeli smo se jedno za drugim uz stepenice do klimave improvizovane platforme. Osvrnuo sam se ka svojoj blizakinji, koja je klimnula glavom i rukama mi pokazala da duboko udahnem i ja se setih da dišem. Stotine lica okrenulo se ka nama, kao i fotoaparati koji su škljocali i sevali blicevima. *Nemoj da se osmehuješ*, govorio sam sebi. *Nemoj da se osmehuješ*.

Sa desetine majica *Nađite Ejmi* moja žena je pažljivo motrila na mene.

Go je rekla da bi trebalo da održim govor („Moraš pod hitno da se uljudiš”), pa sam je poslušao i prišao mikrofONU.

Bio je prenizak, dopirao mi je do polovine stomaka, pa sam se nekoliko sekundi mučio s njim. Podigao se samo par centimetara, zbog čega bih se obično razbesneo, ali pošto više nisam smeo da se razbesnim u javnosti, udahnuo sam, nagnuo se i pročitao ono što mi je moja sestra napisala: „Moja žena, Ejmi Dan, nestala je pre skoro nedelju dana. Ne mogu ni da vam opišem bol koji naša porodica oseća, duboku prazninu koju je Ejmin nestanak ostavio u našim životima. Ejmi je ljubav mog

života, duša svoje porodice. Za one koji je još nisu upoznali, ona je duhovita i šarmantna i draga. Pametna i srdačna. Ona mi je pomoć i drug u svakom pogledu.“

Pogledao sam u gomilu i, kao čudom, ugledao Endi, gleda me s gađenjem, pa brzo ponovo spustih pogled na beleške.

„Ejmi je žena sa kojom želim da ostarim i znam da će tako i biti.“

STANI. DIŠI. NE OSMEHUJ SE. Go mi je zapravo to i napisala na kartici. *Biti biti biti*. Moj glas je odzvanjao sa zvučnika, kotrljajući se ka reci.

„Od vas tražimo da nam se javite s informacijama. Večeras palimo sveće, u nadi da će se ona uskoro bezbedno vratiti kući. Volim te, Ejmi.“

Gledao sam svuda samo ne u Endi. Park je preplavila treperava svetlost sveća. Trebalo je da usledi minut ćutanja, ali bebe su plakale, a neki beskućnik se teturao i glasno zapitkivao: „Hej, o čemu se ovde radi? Za šta je ovo?“, a kad bi neko prošaptao Ejmino ime, tip bi glasno upitao: „Šta? Za šta?“

Negde iz gomile Noel Hotorn krenula je da se probija napred, s trojkama prilepljenim uz nju, jedno na boku dok joj se drugo dvoje držalo za suknju, sve troje smešno sićušni nekom ko ne provodi vreme s decom. Noel se progurala sa decom kroz gomilu, domarširala pravo do ivice podijuma i pogledala u mene. Prostrelio sam je pogledom - ta žena me je ocrnila - a onda sam po prvi put primetio njen nabrekli stomak i shvatio daje ponovo trudna. Na trenutak sam zinuo - četvoro dece mlađe od četiri godine, bože blagi! - a taj pogled će kasnije analizirati i raspravljati o njemu i većina će to protumačiti kao iznenadni izliv gneva i straha.

„Hej, *Nik*“ Njen glas, uhvaćen u polupodignutom mikrofону, odjeknuo je publikom.

Uspetljao sam se oko mikrofona, ali nisam mogao da nađem prekidač da ga isključim.

„Htela sam samo da ti vidim lice“, rekla je i briznula u

plač. Svi su ushićeno slušali plačni jecaj koji se prolomio publikom. „Gde je ona? Šta si uradio Ejmi? Šta si uradio svojoj ženi?“

Ženi, ženi, odjekivao je njen glas. Dvoje njene dece uplašilo se i zaplakalo.

Noel je toliko plakala da na trenutak nije mogla da priča. Pomahnitala i gnevna, zgrabila je stalak mikrofona i naglo ga spustila do svoje visine. Razmišljao sam da li da joj ga oduzmem, ali sam *znao* da ne mogu ništa ovoj ženi u trudničkoj haljini s troje sitne dece. Potražio sam u gomili Majka Hotorna - *obuzdaj svoju ženu* - ali njega nigde nije bilo. Noel se okrenula ka svetini.

„Ja sam Ejmina najbolja prijateljica!" *Prijateljica prijateljica prijateljica*. Njene reči i cika njene dece zatreštaše parkom. „Ma koliko se ja trudila, izgleda da me policija ne shvata ozbiljno. Zato se obraćam ovom gradu, gradu koji je Ejmi volela i koji je voleo nju! Ovaj čovek, Nik Dan, mora da odgovori na neka pitanja. Mora da nam kaže šta je uradio svojoj ženi!“

Bonijeva potrča ka njoj sa ivice podijuma, Noel se okrete i pogledi im se sretoše. Bonijeva je mahnjito rukom prelazila preko grla kao da ga seče: *Ućuti!*

„Svojoj *trudnoj* ženi!“

Sveće se više nisu videle od pomahnitalih bliceva. Pored mene, Rend je pisnuo kao balon. Ispod nas, Bonijeva se uhvatila za čelo kao da ima glavobolju. Gledao sam prisutne kroz mahnjite stroboskopske bleske u ritmu mog pulsa.

Potražio sam Endi u gomili, ugledao je kako, crvenog, izobličienog lica i vlažnih obraza zuri u mene, a kad nam se pogledi sretoše, nećujno je izgovorila: „Kretenu!" i posrćući unazad počela da se probija kroz gomilu.

„Trebalo bi da idemo“, prošaptala mi je na uvo moja sestra koja se odjednom stvorila tu i vukla me za ruku. Blicevi su sevali, a ja sam stajao kao neko Frankenštajnovno čudovište, prestrašeno i uznemireno bakljama seljana. *Klik klik*. Krenuli smo, podelivši se u dve

grupe: moja sestra i ja potrčali smo ka njenim kolima, Eliotovi su otvorenih usta stajali na podijumu, ostavljeni da se sami spasavaju. Novinari su me obasipali istim pitanjima. *Nik, da li je Ejmi bila trudna? Nik, da li ti je smetalo što je Ejmi trudna?* Bežao sam iz parka, pognute glave kao da me je uhvatio grad: *trudna, trudna, trudna*, odzvanjalo je kroz letnju noć u ritmu cvrčanja cvrčaka.

EJMI ELIOT DAN

15. februar 2012.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

ČUDNOG LI VREMENA. MORAM TAKO DA RAZMIŠLJAM, DA pokušam to da sagledam sa distance: ha-ha, što će biti čudno prisetiti se ovog perioda. Ala ću se ovome smejati kad budem bila mudra, vesela osamdesetogodišnja starica obučena u kostim izbledele boje lavande koja loče martini, što će ovo biti dobra *priča!* Neobična, užasna priča o nečemu što sam preživela.

Jer nešto nikako nije u redu s mojim mužem, u to sam sad sasvim sigurna. Jeste, žali za majkom, ali ovo je nešto drugo. Kao daje upućeno meni, ne tuga ali... osećam kako me nekad posmatra, a kad podignem pogled, vidim da mu je lice izobličeno od gađenja, kao da me je uhvatio dok radim nešto užasno a ne samo kako ujutro jedem pahuljice ili se uveče češljam. Toliko je besan, toliko uznemiren da se pitam da njegovo raspoloženje nije povezano s nečim fizičkim - kao jedna od onih alergija na žitarice od kojih ljudi polude, ili kolonija spora buđi koja mu je zagušila mozak.

Pre neku noć sam sišla u prizemlje i zatekla ga za trpezarijskim stolom kako, držeći se za glavu, gleda u gomilu računa za kreditne kartice. Posmatrala sam svog muža, sasvim samog, pod svetlom lusteru. Htela sam da mu priđem, da sednem s njim da to resimo zajedno. Ali nisam, znala sam da bi ga to razljutilo. Zapitam se ponekad da li sam mu baš zato odvratna: dozvolio je da vidim njegove mane i sad me mrzi zato što ih znam.

Gurnuo me je. Snažno. Pre dva dana me je gurnuo tako da sam pala i udarila glavom o kuhinjski pult i na tri

sekunde obnevidela. Ne znam stvarno šta da kažem o tome. Nije toliko bolelo koliko me je zaprepastilo. Pričala sam da bih mogla da nađem posao, nešto honorarno, kako bismo mogli da započnemo porodicu, da imamo pravi život...

„A šta je onda ovo?“, rekao je.

Čistilište, pomislila sam. Nisam ništa rekla.

„A šta je onda ovo, Ejmi? A? Šta je onda ovo? Po mišljenju gospođice Čudesne, ovo nije život?“

„To nije *moj* život“, rekla sam, a on mi priđe u tri krupna koraka i ja pomislim: *Izgleda kao da će...* A onda je nasrnuo na mene i ja sam poletela.

Oboma nam je zastao dah. Stegao je drugu šaku u pesnicu i činilo se da će zaplakati. Bilo mu je i više nego žao, bio je užasnut. Ali, da razjasnimo nešto: znala sam šta radim, namerno sam ga izazivala. Gledala sam ga kako se sve više grči i uvija - htela sam da konačno nešto *kaže*, da nešto *uradi*. Makar nešto loše, čak i ono najgore, *uradi nešto, Nik*. Ne ostavljaj me ovde kao nekog duha.

Samo, nisam znala da će uraditi *to*.

Nikad nisam razmišljala o tome šta bih uradila kad bi me muž napao jer nisam se baš kretala u društvu gde muževi tuku svoje žene. (Znam, znam, ženski filmovi: Nasilje ne zna za socioekonomske granice. Ali ipak: Nik?) Zvučim površno. Samo, to mi je tako besmisleno smešno: ja sam prebijena žena. *Čudesna Ejmi i nasilje u porodici*.

Obilato se izvinjavao. (Radi li se išta drugo *obilato*, osim što se izvinjava? Valjda se znoji.) Složio se da razmislimo o tome da potražimo savet, a mislila sam da na to nikad neće pristati. Što je dobro. On je u duši stvarno dobar čovek, pa sam spremna da ovo zaboravim i poverujem da je to zaista bio grozan izuzetak, rezultat stresa koji oboje osećamo. Ponekad zaboravljam da, ma koliki stres osećala, i Nik to isto oseća: grize se što me je doveo ovamo, pod pritiskom je da mi, ovako utučenoj, udovolji, a čoveka kao što je Nik - koji čvrsto veruje u to da je svako tvorac svoje sreće - to može da dovede do besa.

Zato me, samo po sebi, nije uplašilo to što me je tek tako, iz čista mira gurnuo. Uplašio me je izraz na njegovom licu dok sam ležala na podu i žmirkala a u glavi mi zvonilo. Izraz na njegovom licu dok se uzdržavao da me ne udari još jednom. Koliko je samo želeo da me ponovo gurne. Koliko mu je bilo teško da se obuzda. Kako me od tada gleda: s grižom savesti i gađenjem zbog te griže savesti. Krajnjim gađenjem.

Evo šta je najgore. Juče sam se odvezla do tržnog centra gde skoro pola grada kupuje drogu, jednostavno kao da uzimaju lek na recept. Znam jer mi je rekla Noel: njen muž s vremena na vreme ode tamo da kupi džoint. Ja, međutim, nisam htela džoint, htela sam pištolj, za svaki slučaj. Za slučaj da ovo s Nikom krene naopako. Tek kad sam skoro stigla tamo, shvatila sam da je Dan zaljubljenih. Dan zaljubljenih, a ja ću da kupim pištolj i posle spremim mužu večeru. Pomislila sam: *Nikov otac je bio u pravu. I jesi glupa kučka. Jer, ako misliš da će te muž povrediti, ostaviš ga. A ti ne možeš da ostaviš muža koji žali za majkom. Ne možeš. Morala bi da budeš gadura biblijskih razmera pa da to uradiš, osim ako nešto stvarno ne krene naopako. Morala bi zaista da veruješ da će te muž povrediti.*

Ali ja zapravo ne mislim da bi me Nik povredio.
Samo bih se s pištoljem osećala sigurnije.

NIK DAN

Šest dana od nestanka

GO ME JE UGURALA U KOLA I IZVEZLA SE IZ PARKA. projurili smo pored Noel, koja je s Bonijevom i Gilpinom išla ka policijskim kolima dok su njene brižljivo odevene trojke poskakivale za njom kao mašnice na zčaju. Prozujali smo kroz masu: stotine lica, živa poentilistička slika koja besno zuri u mene.

„Au, zaseda“, promrmljala je Go.

„Zaseda?“, ponovio sam, ošamućen.

„Misliš da je ono bilo slučajno, Nik? Pička s trojkama je već dala izjavu policiji. Trudnoću nije ni spomenula.“

„Ili oni izbacuju bombe jednu po jednu.“

Bonijeva i Gilpin su već čuli da je moja žena trudna i odlučili su da to iskoriste kao svoju strategiju.

„Noel će narednih nedelju dana na svim kablovskim TV stanicama pričati kako si ti ubica a ona Ejmina najbolja prijateljica koja traži pravdu. Kučka željna publiciteta. Jebena kučka željna publiciteta.“

Prislonio sam lice uz prozor, zavalivši se u sedište. Pratilo nas je nekoliko TV kombija. Dok smo se vozili u tišini, Goino disanje polako je usporavalo. Posmatrao sam reku, jednu grančicu kako poskakuje ka jugu.

„Nik?“, konačno je rekla. „Da li je... ovaj... Da li ti...“

„Ne znam, Go. Ejmi mi ništa nije rekla. Ako je trudna, zašto bi rekla Noel a ne meni?“

„Zašto bi pokušala da nabavi pištolj a da ti ne kaže?“, pitala je Go. „Ništa ovo nema nikakvog smisla.“

Vratili smo se kod Go - ekipe snimatelja pohrliće ka mojoj kući - a kako sam kročio unutra, zazvonio mi je mobilni, onaj pravi. Eliotovi. Udahnuo sam, zavukao se u svoju staru sobu i odgovorio.

„Moram ovo da te pitam, Nik.“ Bio je to Rend, a u pozadini je drndao televizor. „Moraš mi reći. Da li si znao da je Ejmi trudna?“

Oklevao sam, ne znajući kako najbolje da sročim koliko je ta trudnoća neverovatna.

„Odgovori, dođavola!“

Rendov ton naveo me je da govorim tiše. Obratio sam mu se mekim, umirujućim glasom, glasom umotanim u džemper. „Ejmi i ja nismo pokušavali da napravimo dete. Rend, ne znam da li bi ona ikad i zatrudnela. Nismo čak... nismo čak ni tako često imali odnose. Prilično... bih se iznenadio ako je trudna.“

„Noel je rekla da je Ejmi išla kod doktora da potvrdi trudnoću. Policija je već podnela sudski nalog za njen karton. Znaćemo večeras.“

Zatekao sam Go u dnevnoj sobi kako sa šoljom hladne kafe sedi za stolom za kartanje moje majke. Okrenula se ka meni tek toliko da pokaže da zna da sam tu, ali nije dozvolila da joj vidim lice.

„Zašto stalno lažeš, Nik?“, pitala je. „Eliotovi ti nisu neprijatelji. Zašto im bar ne kažeš da si ti taj koji nije želeo decu? Zašto da Ejmi ispadne negativac?“

Ponovo sam potisnuo bes. U utrobi mijе ključalo. „Iscrpljen sam, Go. Dođavola. Je l' moramo sad o tome?“

„Misliš da ćemo naći bolji trenutak?“

„Želeo sam decu. Neko vreme smo pokušavali, bez uspeha. Počeli smo čak da se raspitujemo o lečenju neplodnosti. Ali onda je Ejmi odlučila da ne želi decu.“

„Rekao si mi da ih *ti* ne želiš.“

„Pokušao sam da sakrijem svoje razočaranje.“

„O, sjajno, još jedna laž“, rekla je Go. „Nisam znala da si tako... To što ti pričaš, Nik, nema nikakvog smisla. Bila sam tamo, na večeri kad smo slavili otvaranje *Bara*, kad je mama pogrešno razumela i pomislila da želite da objavite da čekate dete i Ejmi se rasplakala.“

„Pa, ne mogu da objasnim baš svaki Ejmin postupak, Go. Jebote, ne znam zašto se pre godinu dana tako

rasplakala. U redu?"

Go je ćutke sedela, a narandžasto ulično svetlo stvaralo joj je oko lica oreol rok zvezde. „Ovo će biti pravi test za tebe, Nik“, promrmrljala je ne gledajući u mene. „Uvek ti je bilo teško da kažeš istinu - uvek izgovoriš neku sitnu izmišljotinu, ako misliš da ćeš tako izbeći ozbiljnu svađu. Uvek si se izvlačio. Kažeš mami da si bio na treningu, a zapravo si napustio bejzbol tim; kažeš joj da si bio u crkvi, a zapravo si bio u bioskopu. Imaš neki čudan poriv da lažeš.“

„Ovo uopšte nije isto što i bejzbol, Go.“

„Uopšte nije isto. Ali ti i dalje baronišeš kao neki klinac. Nikad ne želiš da ti ispadneš negativac. Zato Ejminim roditeljima kažeš da ona nije želela decu. *Ne kažeš mi da varaš ženu. Kuneš se da kreditne kartice na tvoje ime nisu tvoje, kuneš se da si bio na plaži a mrziš plažu, kuneš se da si srećan u braku. Prosto ne znam u šta više da verujem.*“

„Zezaš me?“

„Otkako je Ejmi nestala, samo lažeš. Brinem. Brinem zbog ovog što se dešava.“

Na trenutak je zavladao potpuni muk.

„Go, da li ti to govoriš ono što mislim da govoriš? Jer, ako je tako, jebote, naš odnos više nikad neće biti isti.“

„Sećaš se one igre koju ste ti i mama stalno igrali kad smo bili mali: *Da li bi me i dalje volela ako? Da li bi me i dalje volela ako bih šljepnuo Go? Da li bi me i dalje volela ako bih opljačkao banku? Da li bi me i dalje volela ako bih ubio nekog?*“

Ćutao sam. Ubrzano sam disao.

„I dalje bih te volela“, rekla je Go.

„Go, zar stvarno moram to da izgovorim?“

Ćutala je.

„Nisam ubio Ejmi.“

Ćutala je.

„Da li mi veruješ?“, pitao sam.

„Volim te.“

Spustila mi je ruku na rame, otišla u svoju sobu i zatvorila vrata. Čekao sam da se svetio u sobi upali, ali ostala je u mraku.

Dve sekunde kasnije zazvonio mi je mobilni. Ovog puta rezervni, koga bi trebalo da se rešim ali nisam smeo jer sam uvek, uvek, uvek morao da se javim kad Endi zove. *Jednom dnevno, Nik. Moramo jednom dnevno da se čujemo.*

Shvatio sam da škrgućem zubima.

Udahnuo sam.

Daleko na rubu grada nalazile su se ruševine jednog starog utvrđenja s Divljeg zapada, sada pretvorenog u još jedan park u koji niko nikad nije odlazio. Ostala je samo dvospratna drvena osmatračnica okružena zarđalim ljuljaškama i klackalicama. Jednom sam se tu našao s Endi, pohvatali smo se u senci osmatračnice.

Obrnuo sam tri kruga po gradu u maminim starim kolima, da se uverim da me ne prate. Bilo je pravo ludilo otići tamo - nije još bilo ni deset sati - ali ja se u vezi s našim sastancima više ništa nisam pitao. *Moram da te vidim, Nik, večeras, odmah, inače ću, kunem ti se, odlepiti.* Kad sam se zaustavio kod utvrđenja, shvatio sam koliko je udaljeno i šta ovo znači: Endi je i dalje bila spremna da se na osamljenom, neosvetljenom mestu nađe sa mnom, ubicom svoje trudne žene. Dok sam se kroz gustu, bodljikavu travu probijao ka utvrđenju, nazirao sam samo njegov obris kroz prozorčić drvene osmatračnice.

Uništiće te, Nik. Ostatak puta prešao sam brzim korakom.

Sat kasnije, šćućurio sam se u svojoj kući koju su opsedali paparaci i čekao. Rend je rekao da će do ponoći znati da li je moja žena bila trudna. Kad je telefon zazvonio, odmah sam ga zgrabio i shvatio da zovu iz prokletog *Komfort Hila*. Moj otac je opet nestao. Obavestili

su policiju. Kao i uvek, ja sam ispao kreten. *Ako se ovo ponovi, vaš otac više neće moći da boravi kod nas.* Stresao sam se od jeze: kad bi se tata doselio kod mene - dva jadna, gnevna kretena - bio bi to svakako najgori sitkom na svetu. Završilo bi se ubistvom i samoubistvom. Tadam! Pustite traku s nasnimljenim smehom.

Dok sam prekidao vezu i kroz zadnji prozor gledao u reku - *budi miran, Nik* - pored spremišta za čamce ugledao sam neku zgurenu priliku. Pomislio sam daje sigurno neki zalutali novinar, ali onda sam prepoznao te stisnute pesnice i zgurena ramena. *Komfort Hil* je bio na oko pola sata hoda niz River roud. Nekako se setio naše kuće, mada se nije sećao mene.

Izašao sam u mrak i zatekao ga kako klata nogom iznad nasipa i zuri u reku.

„Tata? Šta radiš ovde? Svi smo se zabrinuli.“

Pogledao me je tamnosmeđim očima, bistrim, ne mlečnobelim kao u nekih staraca. Manje bi me uznemirilo da su bile zamagljene.

„Rekla mi je da dođem“ odbrusio je. „Rekla mi je da dođem. Ovo je moja kuća, mogu da dođem kad god poželim.“

„Prepešaćio si sve do ovamo?“

„Mogu da dođem ovamo kad god hoću. Ti me možda mrziš, ali ona me voli.“

Samo što ne prasnuh u smeh. Čak je i moj otac ponovo otkrivao svoj odnos s Ejmi.

Nekoliko foto-reportera na travnjaku pred kućom počelo je da snima. Morao sam da uvedem tatu u kuću. Mogao sam da zamislim kakav će članak smisliti uz ovaj ekskluzivni snimak: Kakav je otac bio Bil Dan, kakvog je to čoveka odgajio? Bože, samo da tata opet ne krene da tupi o *kučkama*... Pozvao sam *Komfort Hil* i posle malo ubeđivanja poslali su bolničara po njega. Potrudio sam se da ga nežno odvedem do sedana, ohrabrujući ga šapatom dok su nas fotografi slikali.

Moj tata. Smešio sam se dok je odlazio. Trudio sam se

da izgledam kao pravi ponosni sin. Reporteri su me pitali da li sam ubio svoju ženu. Krenuo sam ka kući kad se ispred zaustaviše jedna policijska kola.

To je Bonijeva, koja je, hrabro se probijajući kroz paparace, došla do moje kuće da mi kaže. Rekla je to ljubazno, nežno.

Ejmi je trudna.

Moja žena je otišla noseći moju bebu u sebi. Bonijeva me je posmatrala, čekajući moju reakciju - da i to uđe u policijski izveštaj - pa sam sebi rekao: *Lepo se ponašaj, nemoj da uprskáš, ponašaj se kao što se ponaša čovek kad primi ovakvu vest.* Zario sam lice u šake i promrmljao: „O bože, o bože“, a dok sam to izgovarao, video sam svoju ženu na podu naše kuhinje, s rukama na stomaku, smrskane glave.

EJMI ELIOT DAN

26. jun 2012.

—ZAPIS IZ DNEVNIKA—

NIKAD SE U ŽIVOTU NISAM OSEĆALA TOLIKO ŽIVO. DANAS JE vedar, sunčan dan, ptice su pomahnitale od toplote, reka juriša ispred, a ja sam potpuno živa. Uplašena, uzbuđena, ali živa.

Kad sam se jutros probudila, Nika nije bilo. Sedela sam u krevetu i zurila u plafon, gledala kako zlačana sunčeva svetlost osvaja pedalj po pedalj, tik pod našim prozorom pevaju drozdovi, a meni je došlo da se isповraćam. Grlo mi se stezalo i opuštalo kao srce. Govorila sam sebi da se neću isповraćati, a onda odjurila do kupatila i isповraćala se: žuč i topla voda u kojoj poskakuje jedno zrnce graška. Dok mi se utroba grčila, oči mi suzile a ja hripćući hvatala vazduh nagnuta nad ve-ce šoljom, pravila sam u glavi jedinu računicu za koju žena zna. Koristim kontracepciju, ali jesam jednom ili dvaput zaboravila da popijem pilulu - zar je važno, imam trideset osam godina, već skoro dvadeset godina sam na piluli. Neću slučajno zatrudneti.

Našla sam testove zaključane u staklenoj vitrini. Morala sam da potražim usplahirenu brkatu ženu da mi je otključa i da joj, dok je nestrpljivo čekala, pokažem koji želim. Pružila mi ga je kritički me odmerivši i rekla: „Srećno.“

Nisam znala šta bi bilo sreća: plus ili minus. Odvezla sam se kući i triput pročitala uputstvo, držala štapić pod odgovarajućim uglom odgovarajući broj sekundi, a onda ga spustila na ivicu lavaboa i pobegla kao da je bomba. Tri minuta, uključila sam radio i naravno išla je neka pesma

Toma Petija - može li čovek jednom da uključi radio a da na njemu ne ide pesma Toma Perija? - pa sam pevušila uz *American Girl*, a onda se ušunjala u kupatilo kao da je test nešto čemu se treba prikrasti. Srce mi je udaralo besomučnije nego što bi trebalo i - bila sam trudna.

Najednom sam trčala preko letnjeg travnjaka pa niz ulicu, zalupala sam na Noelina vrata, a kad ih je otvorila, briznula sam u plač, pokazala joj štapić i uskliknula: „Trudna sam!“

Uplašila sam se jer sad je još neko osim mene znao.

Kad sam se vratila kući, na pameti su mi bile dve stvari.

Prvo: sledeće nedelje nam je godišnjica. Upotrebiću putokaze kao ljubavna pisma, a na kraju će ga čekati prelepa antikvarna drvena kolevka. Ubediću ga da nam je suđeno da budemo zajedno. Kao porodica.

Drugo: volela bih da sam mogla da nabavim onaj pištolj.

Ponekad se uplašim kad mi se muž vrati kući. Pre nekoliko nedelja, Nik me je pitao da idemo zajedno splavom, da pod vedrim nebom plovimo rekom. Kad me je to pitao, obgrlila sam šakama stub na stepeništu, čvrsto se uhvativši za njega. Jer, zamislim ga kako ljulja splav - najpre u šali, smejući se mojoj uspaničenosti, a onda mu se lice ukruti, postaje odlučno i ja padam u muljevitu smeđu vodu, punu grančica i peska koji me grebu. On je na meni, gura me snažnom rukom pod vodu dok ne prestanem da se otimam.

Ne mogu a da se ne zapitam. Nik se oženio sa mnom kad sam bila mlada, bogata, prelepa žena, a sad sam siromašna, nezaposlena, bliže četrdesetoj nego tridesetoj. Više nisam samo lepa, sad sam *lepa za svoje godine*. Jeste, vrednost mi je opala. Vidim to po tome kako me Nik gleda. Ali to nije pogled čoveka koji je izgubio poštenu opladu. To je pogled čoveka koji se oseća prevareno. Uskoro će to postati pogled zarobljenog čoveka. Možda je pre bebe i mogao da se razvede od mene. Ali sad to nikad

neće uraditi, ne Dobrica Nik. Ne bi podneo da svi u ovom gradu koji toliko polaže na porodične vrednosti pomisle da je on od onih koji će napustiti ženu i dete. Pre bi ostao uz mene i trpeo. Trpeo i besneo prezirući me.

Neću da abortiram. Danas je beba već šest nedelja u mom stomaku, veličine je zrna sočiva i dobija oči, pluća, uši. Pre nekoliko sati otišla sam u kuhinju, našla kutiju u kojoj je sočivo koje mi je Morin dala za Nikovu omiljenu čorbu, izvadila jedno zrno i spustila ga na pult. Bilo je manje od nokta na mom malom prstu, majušno. Nisam mogla da ga ostavim na hladnom pultu pa sam ga uzela, stavila na dlan i pomazila vrhom prsta. Sad mi je u džepu majice, da mogu stalno da ga držim uz sebe.

Neću abortirati i neću se razvesti od Nika, ne još. Jer još uvek ga se sećam kako po letnjem danu zaroni u okean i stoji na rukama mlateći nogama izvan vode, a onda iskoči s najdivnijom školjkom za mene, a ja pustim da me sunce zaslepi, zažmurim i ugledam kako mi s unutrašnje strane kapaka boje svetlucaju poput kapljica kiše dok me Nik ljubi slanim usnama i pomislim: *Toliko sam srećna, ovo je moj muž, ovaj čovek će biti otac moje dece. Bićemo tako srećni.*

Ali možda grešim. Možda strašno grešim. Jer ponekad me onako pogleda. Taj dragi momak s plaže, čovek mojih snova, otac mog deteta? Uхватim ga kako me posmatra onim budnim, proračunatim očima, očima insekta, i pomislim: *Ovaj čovek bi mogao da me ubije.*

Znači, ako nađete ovo, a ja sam mrtva, pa...

Izvinjavam se, nije smešno.

NIK DAN

Sedam dana od nestanka

BILO JE VREME. TAČNO U OSAM UJUTRO PO CENTRALNOM vremenu, devet ujutro po njujorškom, javio sam se na telefon. Moja žena je definitivno trudna. Ja sam definitivno glavni - jedini - osumnjičeni. Uzeću advokata, *danas*, i to baš onog koga ne želim, ali koji mi je apsolutno potreban.

Tener Bolt. Surova nužda. Pogledajte na bilo kom pravnom kanalu, po crnim hronikama, i ugledaćete kvarcovano lice Tenera Bolta, ogorčeno i zabrinuto zbog klijenta-čudaka koga u tom trenutku predstavlja. Proslavio se sa trideset četiri godine kada je predstavljao Kodija Olsena, vlasnika jednog čikaškog restorana optuženog da je zadavio svoju ženu u poodmakloj trudnoći i bacio njeno telo na deponiju. Psi tragači nanjušili su miris leša u gepeku Kodijevog mercedesa; kad su pretražili njegov laptop, otkrili su da je tog jutra kad je Kodijeva žena nestala neko sa njega odštampao mapu najbliže deponije. Prosto ko pasulj. Kad je Tener Bolt odradio svoj posao, svi - policija, dva člana bande iz zapadnog Čikaga, nezadovoljni izbacivač iz kluba - svi su bili umešani, svi osim Kodija Olsena, koji je izašao iz sudnice i sve častio koktelima.

U narednih deset godina, Tener Bolt je postao poznat kao lovac na muževe - specijalnost mu je bila da se obruši na slučajeve visokog profila i predstavlja ljude optužene za ubistvo svoje žene. U više od polovine slučajeva bio je uspešan, što i nije bilo loše, ako se uzme u obzir da je u svim slučajevima obično bilo obilje dokaza krivice, optuženi krajnje nesimpatični - preljubnici, egoiste, sociopate. Drugi nadimak Tenera Bolta bio je branilac

drkadžija.

Imao sam zakazano za dva po podne.

„Ovde Meribet Eliot. Molim vas, ostavite poruku i odmah ću vam se javiti..rekla je glasom baš kao Ejminim, koja se neće odmah javiti.

Žurio sam na aerodrom na let za Njujork da se nađem s Tenerom Boltom. Kad sam pitao Bonijevu da li smem da odem iz grada, njoj to kao da je bilo zabavno: *Policajci to zapravo ne rade. Toga ima samo na televiziji.*

„Zdravo, Meribet, opet Nik. Moram hitno da razgovaram s tobom. Hteo sam da ti kažem... ovaj, stvarno nisam znao za trudnoću, šokiran sam koliko i vi... ovaj, osim toga, uzeću advokata, tek da znaš. Mislim da je čak i Rend to predložio. Nego... znaš da ne umem da ostavljam poruke. Nadam se da ćeš me pozvati.”

Kancelarija Tenera Bolta nalazila se u centru grada, nedaleko od mesta gde sam nekad radio. Lift me je odveo dvadeset pet spratova, ali s takvom lakoćom da nisam ni bio svestan da se krećem dok mi nije zabubnjalo u ušima. Na dvadeset šestom spratu ušla je neka plavuša stisnutih usana u elegantnom poslovnom kostimu. Nestrpljivo je tupkala nogom, čekajući da se vrata zatvore, a onda je frknula na mene: „Zašto ne pritisnete ilugme za zatvaranje?” Uputio sam joj osmeh koji poklanjam drskim ženama, „razvedri se” osmeh koji je Ejmi zvala „kez dragi Nik”, a onda me je žena prepoznala. „O”, rekla je. Kao da je namirisala nešto užeglo. Kad sam izašao na Tenerovom spratu, kao da je sama sebi nešto dokazala.

Ovaj tip je bio najbolji, a meni je trebao najbolji, ali sam se istovremeno i gnušao što će me na bilo koji način povezati s njim - tim ljigavcem, razmetljivcem, advokatom koji brani krivce. Unapred sam zamrzeo Tenera Bolta, toliko da sam očekivao da njegova kancelarija liči na set sa snimanja *Poroka Majamija*. Ali kancelarija Bolt&Bolt bila je čista suprotnost - delovala je ugledno, pravnički.

Iza besprekorno čistih staklenih vrata, ljudi u veoma dobrim poslovnim odelima užurbano su ulazili i izlazili iz kancelarija.

Dočeka me je mlad, privlačan muškarac s kravatom boje tropskog voća, smestio me u blistavu prijemnicu u staklu i ogledalima i sav važan ponudio mi vodu (odbio sam), a onda se vratio do bleštavog stola i podigao bleštavi telefon. Sedeo sam na sofi i gledao krovove zgrada nad kojima su kranovi ključali poput mehaničkih ptica. Onda sam iz džepa izvadio Ejmin poslednji putokaz. Drvo za petogodišnjicu. Da li će to biti nagrada na kraju potrage za blagom? Nešto za bebu: izrezbarena kolevka od hrastovine, drvena zvečka? Nešto za našu bebu i za nas, za novi početak, nove Danove?

Još uvek sam zurio u putokaz kad je Go pozvala.

„Jesmo mi okej?“, odmah je pitala.

Moja sestra misli da sam možda ubio ženu.

„Okej smo koliko to ikad ponovo možemo da budemo, s obzirom na sve.“

„Nik. Žao mi je. Pozvala sam da ti kažem da mi je žao“, rekla je Go. „Kad sam se probudila, osetila sam se skroz luđački. I grozno. Izgubila sam glavu. U trenutku sam odlepila. Stvarno mi je žao.“

Ćutao sam.

„Moraš da me razumeš, Nik: iscrpljena sam, pod stresom i... žao mi je... stvarno.“

„U redu“, slagao sam.

„Ali zapravo mi je drago. Otklonili smo sve nesporazume...“

„Definitivno je bila trudna.“

Prevrnulo mi se u stomaku. Ponovo sam imao osećaj kao da sam zaboravio nešto strašno važno. Nešto mi je promaklo i sad ću zbog toga platiti.

„Izvini“, rekla je Go. Sačekala je nekoliko sekundi. „Činjenica je da...“

„Ne mogu da pričam o tome. Ne mogu.“

„Dobro.“

„Ja sam zapravo u Njujorku", rekao sam. „Imam zakazano kod Tenera Bolta."

Naglo je izdahnula.

„Hvala bogu. Uspeo si tako brzo da se nađeš s njim?"

„Eto koliko je moj slučaj sjeban." Odmah su me povezali s Boltom - čekao sam na vezi jedva tri sekunde nakon što sam rekao ko sam - a kad sam mu ispričao za ono ispitivanje u mojoj dnevnoj sobi, za trudnoću, naredio mi je da sednem u prvi avion.

„Malo sam se uspaničio", dodao sam.

„Pametno si postupio. Ozbiljno."

Ponovo muk.

„Ne zove se valjda stvarno Tener Bolt?" rekao sam pokušavajući da ovo okrenem na šalu.

„Čula sam da je to anagram za Retner Tolb."

„Stvarno?"

»Ne."

Nasmejao sam se, krajnje neprimereno, ali prijalo je. A onda je s drugog kraja prostorije anagram krenuo ka meni - crno prugasto odelo i žutozelena kravata, kez ajkule. Prišao mi je s ispruženom rukom, spreman da sklopi posao.

„Nik Dan, ja sam Tener Bolt. Pođite sa mnom, da pređemo na posao."

* * *

Kancelarija Tenera Bolta kao da je bila smišljena tako da podseća na klupske prostorije nekog ekskluzivnog muškog golf-kluba - udobne kožne fotelje, police krcate pravnim knjigama, kamin na gas u kome je plamen treperio pod klima-uređajem. Sednete, popušite cigaru, izjadate se na ženu, ispričate nekoliko dvosmislenih viceva, *ovde smo samo mi muški*.

Bolt namerno nije seo za radni sto. Poveo me je do stola za dvoje kao da ćemo zaigrati šah. *Ovo je razgovor za nas ortake*, rekao je Bolt, a da to nije morao da izgovori.

Da sednemo za naš mali sto ratnog saveta i pređemo na stvar.

„Moj honorar je sto hiljada dolara. Jasno, to je mnogo novca. Zato želim da budem jasan šta nudim i šta očekujem od vas, u redu?“

Gledao je u mene ne trepćući, saosećajno se osmehnuo i čekao da klimnem glavom. Samo Tener Bolt može da izvede to da ja, *klijent*, doletim kod *njega* i da mi onda kaže po kojim pravilima treba da igram da bih mu dao pare.

„Ja pobeđujem, gospodine Dan. Ja dobijam slučajeve koje je nemoguće dobiti, a slučaj sa kojim mislim da ćete se uskoro suočiti je - neću vas zavaravati - težak. Novčani problemi, nevolje u braku, trudna žena. Mediji su se okrenuli protiv vas, javnost se okrenula protiv vas.“

Vrteo je pečatni prsten na desnoj ruci i čekao da pokažem da ga slušam. Stalno čujem kako: *sa četrdeset godina čovek ima lice koje je zaradio*. Boltovo četrdesetogodišnje lice bilo je lepo negovano, gotovo bez bora, prijatno popunjeno egom. Evo samouverenog čoveka, najboljeg u svom poslu, čoveka koji voli svoj život.

„Više nećete davati iskaze policiji bez mog prisustva“, nastavio je Bolt. „Zaista žalim što ste to uradili. Ali, pre nego što uopšte pređemo na pravni deo, moramo se pozabaviti mišljenjem javnosti jer, kako stvari stoje, moramo pretpostaviti da će sve procuriti: vaše kreditne kartice, životno osiguranje, navodno inscenirano mesto zločina, obrisana krv. Uopšte ne izgleda dobro, prijatelju. To vam je začarani krug: policija misli da ste vi to uradili i to saopšti javnosti. Gnevna javnost zahteva hapšenje. Dakle, pod jedan: moramo da nađemo nekog drugog osumnjičenog. Pod dva: *moramo* da sačuvamo podršku Ejminih roditelja, ne mogu ni da vam opišem koliko je to važno. I pod tri: moramo da poradimo na vašem imidžu jer, ako ovo ode na sud, to će imati uticaj na izbor porotnika. Promena mesta suđenja više ništa ne znači - uz dvadesetčetvoročasovni kablovski program, internet, ceo

svet je sudnica. Zato je od presudne važnosti da celu ovu situaciju preokrenemo."

„Verujte mi, i ja bih to želeo."

„Kako stoje stvari s Ejminim roditeljima? Možemo li od njih da dobijemo izjavu podrške?"

„Nisam razgovarano s njima otkako je potvrđeno da je Ejmi bila trudna."

„Da je trudna." Tener me je pogledao mršteći se. „Je. Ona je trudna. Nikad, nikad ne govorite o svojoj ženi u prošlom vremenu."

„Jebiga." Pokrio sam na trenutak lice dlanom. Nisam čak ni primetio šta sam rekao.

„Ne morate da pazite kad ste sa mnom", rekao je Bolt velikodušno odmahnuvši rukom. „Ali pazite kada ste s ostalima. Dobro pazite. Odsad neću ni da zinete a da o tome dobro ne promislite. Znači, niste razgovarali s Ejminim roditeljima. To mi se ne sviđa. Pretpostavljam da ste pokušali s njima da stupite u kontakt?"

„Ostavio sam im nekoliko poruka."

Bolt je naškrabao nešto u žuti blokčić. „Dobro, pretpostavićemo da je to loše za nas. Ali morate da ih nađete. Ne na javnom mestu gde bi neka budaletina mogla da vas snimi kamerom na telefonu - ne smemo dozvoliti da se ponovi ono sa Šonom Keli. Ili pošaljite sestru u izvidnicu, da vidi šta se dešava. Zapravo, uradite tako, tako je bolje."

„Dobro.“

„Nik, morate mi sastaviti spisak. Svega lepog što ste tokom godina uradili za Ejmi. Nešto romantično, naročito tokom protekle godine. Skuvali ste joj pileću supu kad je bila bolesna ili ste joj slali ljubavna pisma dok ste bili na službenom putu. Ništa previše razmetljivo. Ne zanima me nakit, osim ako ga niste odabrali dok ste bili na odmoru ili tako nešto. Treba nam nešto stvarno lično, kao iz romantičnih filmova.“

„A šta ako nisam od onih koji vole romantične filmove?"

Tener je skupio usne, pa ih opet isturio.

„Smislite nešto, Nik, važi? Delujete mi kao dobar momak. Siguran sam da ste prethodne godine uradili bar nešto lepo za nju.“

Nisam mogao da se setim ama baš nijedne pristojne stvari koju sam u poslednje dve godine uradio za nju. U Njujorku, tokom prvih godina braka, očajnički sam se trudio da ugodim svojoj ženi, da povratim one bezbrižne trenutke kad bi potrčala preko parkinga i bacila mi se u naručje, spontano proslavivši kupovinu spreja za kosu. Njeno lice sve vreme pripijeno uz moje, širom otvorene blistavoplave oči, a njene svetle trepavice upliću se s mojima, osećam njen vreli dah na nosu i sve je tako blesavo. Dve godine sam se toliko trudio, a moja žena je polako izmicala - nisam se ljutio, nisam se svađao, večito sam se pokoravao, kapitulirao, kao muž iz nekog sitkoma. *Da, draga. Naravno, dušo.* Dok sam očajnički pokušavao da provalim kako da je usrećim, iz mene je polako isticala jebena energija, a ona bi svaki moj potez, svaki pokušaj, dočekala s prevrtanjem očima i tužnim uzdahom. Uzdahom koji je govorio: *ti stvarno ne kapiraš.*

Kad smo otišli u Misuri, već sam popizdeo. Stideo sam se prisećajući se kakav sam bio - u kakvog sam se poniznog, pokornog, grbavog potrčka pretvorio. Zato ne da nisam bio romantičan; nisam bio čak ni ljubazan.

„Trebaće mi i spisak ljudi koji bi mogli nađiti Ejmi, koji možda imaju nešto protiv nje.“

„Moram da vam kažem daje Ejmi početkom godine pokušala da kupi pištolj.“

„Da li policija zna?“

„Da.“

„Da li ste vi znali?“

„Ne dok mi tip od koga je pokušala da ga kupi nije rekao.“

Posle tačno dve sekunde razmišljanja, rekao je:

„Kladim se onda da je njihova teorija da je želela pištolj kako bi se zaštitila od vas“, rekao je. „Bila je

izolovana, uplašena. Želela je da vam veruje, a opet, osećala je da nešto nije kako treba i zato je želela pištolj za slučaj da se njene najgore strepnje obistine."

„Au, baš ste dobri."

„Tata mi je bio policajac", rekao je. „Ali sviđa mi se to s pištoljem - sad samo treba da ga povežemo sa još nekim osim s vama. Sve dolazi u obzir. Dajte mi sve što imate, da li se svađala s komšijom zbog psa koji laje, da li je morala da odbije nekog nametljivog tipa. Šta znate o Tomiju O'Hari?"

„Tako je! Znam da je nekoliko puta zvao telefon za informacije."

„Optužen je da je 2005. godine silovao Ejmi na sastanku."

Osetih kako mi se usta otvaraju, ali ništa ne rekoh.

„Povremeno je izlazila s njim. Večerali su kod njega, situacija je izmakla kontroli i, kako tvrde moji izvori, on ju je silovao."

„Kada 2005. godine?"

„U maju."

Tokom onih osam meseci kad sam izgubio Ejmi - između našeg upoznavanja u Njujorku i trenutka kad sam je ponovo našao na Sedmoj aveniji.

Tener je zategao kravatu, okrenuo burmu optočenu dijamantima, odmeravajući me.

„Nikad vam nije rekla."

„Nikad mi ni reč o ovome nisu rekli", rekao sam. „Niko. A pogotovo ne Ejmi."

„Iznenadili biste se koliko žena još uvek na to gleda kao na nekakvu ljagu. Stide se."

„Ne mogu da verujem da ja..."

„Trudim se da uvek na ovakve sastanke dođem s nekom novom informacijom za klijenta", rekao je. „Želim da vam pokažem koliko ozbiljno shvatam vaš slučaj. I koliko sam vam potreban."

„Taj tip bi mogao da bude osumnjičen?"

„Naravno, zašto da ne", previše nehajno odgovori

Tener. „U prošlosti je bio nasilan prema vašoj ženi.“

„Da li je bio u zatvoru?“

„Povukla je tužbu. Pretpostavljam da nije želela da svedoči. Ako se dogovorimo o saradnji, proveriću ga. U međuvremenu, razmislite ko bi se još mogao zanimati za vašu ženu. Mada, bilo bi bolje ako je to neko iz Kartidža. Biće uverljivije. E sad...“ Tener je prekrstio noge, pokazavši mi donji niz zuba, neugodno zbijenih i flekavih u poređenju sa savršenim gornjim nizom. Trenutak je krivim zubima grickao gornju usnu. „Nik, sad dolazi onaj nezgodni deo“, rekao je. „Morate da budete potpuno iskreni sa mnom, inače ništa od toga. Zato mi ispričajte sve o vašem braku, ispričajte mi najgore. Jer ako znam najgore, mogu za to da se pripremim. Ali ako se iznenadim, najebali smo. A ako mi najebemo, vi ste najebali. Jer ja mogu da odletim svojim G4.“

Udahnuo sam. Pogledao ga u oči.

„Varao sam Ejmi. Varam Ejmi.“

„Dobro. Sa jednom ili više žena?“

„Ne, ne sa više njih. Nikad je ranije nisam varao.“

„Znači, sa jednom ženom?“, upitao je Bolt i, okrećući burmu, skrenuo pogled ka akvarelu na kome je bio jedrenjak. Zamislio sam ga kako kasnije zove ženu i kaže: *Daj mi jednom, samo jednom, nekog tipa koji nije kretenčina.*

„Da, samo s jednom devojkom, ona je vrlo...“

„Nemojte reći *devojka*, nikad da niste rekli *devojka*“, reče Bolt. „Žena. S jednom vama veoma posebnom ženom. To ste hteli da kažete?“

Naravno da sam to hteo da kažem.

„Nik, jasno vam je da je posebna zapravo gore od... dobro. Koliko dugo?“

„Nešto više od godinu dana.“

„Da li ste razgovarali s njom od Ejminog nestanka?“

„Da, preko mobilnog telefona s pripejd karticom. I jednom lično. Dvaput. Ali...“

„Lično.“

„Niko nas nije video. Mogu se zakleti u to. Samo moja sestra."

Udahnuo je, ponovo pogledao u jedrenjak. „A šta ta... Kako se zove?"

„Endi."

„Šta ona misli o svemu ovome?"

„Bila je sjajna - sve dok to sa trudnoćom nije... objavljeno. Mislim da je sad pomalo... na ivici živaca. Baš na ivici. Baš je, ovaj... ne mogu da kažem davež..."

„Recite ako morate, Nik. Ako je davež, onda..."

„Jeste davež. Prilepak. Stalno moram daje uveravam u svoju ljubav. Ona je stvarno draga devojka, ali mlada je i, jasno, nije bilo lako."

Tener Bolt otišao je do svog mini-bara i izvadio jedan klamato.⁷ Ceo frižider bio je napunjen njime. Otvorio je flašu i ispio je u tri gutljaja, a onda obrisao usne platnenom maramicom.

„Moraćete sasvim i zauvek da prekinete svaki kontakt s Endi", rekao je. Zaustio sam da nešto kažem, a on me je ućutkao rukom. „Odmah."

„Ne mogu tek tako da raskinem s njom. Iz čista mira."

„Nik, o ovome nema rasprave. Mislim, drugar, zar stvarno moram to da ti kažem? Ne možeš da švrljaš kad ti je trudna žena nestala. Završičeš u jebenom zatvoru. E sad, problem je da to uradimo a da je ne okrenemo protiv sebe. Da ne oseti potrebu da se sveti, da izađe u javnost i to ne baš s lepim sećanjima. Ubedi je da je ovako najbolje, neka poželi da te zaštiti. Kako stojiš s raskidima?"

Zaustio sam da odgovorim, ali on nije čekao.

„Pripremićemo te za taj razgovor kao da te pripremamo za unakrsno ispitivanje, važi? E sad, ako želiš, odleteću u Misuri, uspostaviću štab, pa da se ozbiljno bacimo na posao. Mogu već sutra da budem kod tebe, ako me želiš za advokata. Želiš li?"

⁷ Sok od paradajza sa raznim začinima i sokom od školjki. (Prim. prev.)

„Želim.“

Vratio sam se u Kartidž pre večere. Sad kad zahvaljujući Teneru Endi više nije u igri - sad kad je postalo jasno da jednostavno moram daje se rešim - čudno koliko sam brzo to prihvatio, koliko sam malo žalio za njom. Tokom tog jednog, dvosatnog leta prešao sam od *zaljubljen u Endi* do *nisam zaljubljen u Endi*. Kao kad kročiš kroz vrata. Naš odnos je odmah poprimio žutu boju: prošlost. Stvarno čudno, upropastio sam brak zbog te devojčice s kojom nisam imao ništa zajedničko, osim što smo oboje voleli da se našalimo i popijemo po hladno pivo posle seksa.

Naravno da ti ne smeta što ćeš to prekinuti, rekla bi Go. *Postalo je teško*.

Ali postojao je jedan još bolji razlog: Ejmi mi je potpuno zaokupila misli. Nema je, a opet je prisutnija od svih ostalih.

Zaljubio sam se u Ejmi jer sam s njom bio najbolji Nik. Ljubav prema njoj učinila me natčovekom, zbog nje sam se osećao živim. I kad je bila najjednostavnija, bila je naporna jer joj je mozak neprestano radio - morao sam da se namučim samo kako bih održao korak s njom. Sat vremena bih joj sastavljao najobičniji mejl, počeo sam da izučavam tajne nad tajnama samo kako bih sačuvao njeno interesovanje: jezerski pesnici, pravila duela, Francuska revolucija. Um joj je istovremeno bio i širok i dubok i pored nje sam postao pametniji. I uviđavniji i aktivniji i življi, gotovo naelektrisan. Jer za Ejmi ljubav je bila poput droge, pića ili pornića: nije bilo opuštanja. Svako izlaganje moralo je da bude još žešće od prethodnog kako bi se postigao isti rezultat.

Zbog Ejmi sam se osećao posebno, kao da sam joj dorastao. U tome je bio i naš uspeh i naša propast. Jer nisam mogao da se izborim s onim što veličina nosi sa sobom. Počeo sam da žudim za jednostavnim i prosečnim i mrzeo sebe zbog toga i na kraju sam je, shvatio sam, zbog

toga kaznio. Zbog mene se pretvorila u onog mrzovoljnog, razdražljivog stvora. Pretvarao sam se da sam jedan tip muškarca, a pokazalo se da sam sasvim drugačiji. Još gore, ubedio sam sebe da je ona jedini krivac za našu propast. Godinama sam se polako pretvarao baš u ono za šta sam se kleo da je ona: klupko pravedničke mržnje.

Dok sam leteo nazad, toliko sam proučavao putokaz 4 da sam ga naučio napamet. Hteo sam da mučim sebe. Nije ni čudo što su joj poruke ovog puta toliko drugačije. Moja žena je trudna, htela je da počne iz početka, da se vratimo svom divnom, srećnom životu. Zamislio sam je kako jurca po gradu da bi sakrila ove nežne poruke, nestrpljiva poput školarke da dođem do kraja - do priznanja da nosi moj« dčte. Drvo. Sigurno je neka starinska kolevka. Poznajem svoju ženu: sigurno je neka antikvarnakolev- ka. Mada putokaz nije bio baš u duhu buduće majke:

*Zamisli me: ja sam devojka koja je baš nevaljala
mene treba kazniti i pod tim mislim izjebati vala.
tamo gde si stvarčice za petu godišnjicu sakrio
izvini ako ti ovo deluje isfolirano!
Lep je dan bio, veselo poselo
A onda na koktel, sve je veselo.
Pohitaj zato, ne krijući ushićenje,
otvori vrata i čeka te veliko iznenađenje.*

Skoro sam stigao do kuće kad sam ukapirao. *Gde si stvarčice za petu godišnjicu sakrio:* Pod stvarčicama misli na nešto napravljeno od drveta. *Kazniti* je odvesti nekog u šupu za drva iza kuće moje sestre - gde se odlažu delovi kosilice za travu i zarđali alat - oronulu staru zgradu, kao iz nekog horor filma u kome kampere jednog po jednog polako ubijaju. Go nikad nije zalazila tamo; otkako se uselila u kuću, često je u šali govorila da će spaliti šupu.

Umesto toga, pustila je da ova još više zaraste u travu i paučinu. Uvek smo se šalili kako bi to bilo dobro mesto da se zakopa leš.

Nemoguće.

Odvezao sam se na drugi kraj grada, obamrlog lica, hladnih ruku. Goina kola bila su na prilazu, ali ja sam se provukao pored osvetljenog prozora dnevne sobe, spustio niz strmu padinu i ubrzo sam bio van njenog vidokruga, van bilo čijeg vidokruga. Stvarno je zaklonjeno.

Iza, na suprotnom kraju dvorišta uz rub šume, stajala je šupa.

Otvorio sam vrata.

Nenenenene.

DEO DRUGI

DEČKO UPOZNAJE DEVOJKU

EJMI ELIOT DAN

Tog dana

MNOGO SAM SREĆNIJA SAD KAD SAM MRTVA.

Formalno gledano, nestala. Uskoro će me proglasiti mrtvom. Ali, da skratimo, reći ćemo mrtva. Prošlo je tek nekoliko sati, ali već se osećam bolje: zglobovi su mi opušteni, mišići ustreptali. Jutros sam najednom shvatila da mi lice deluje čudno, drugačije. Pogledala sam u retrovizor - grozni Kartidž šezdeset osam kilometara iza mene, moj uobraženi muž planduje u svom zagušljivom baru, nesvestan da mu nad usranom glavom propast visi o tankoj klavirskoj žici - i shvatila da se smešim. Ha! Za promenu.

Na sedištu pored mene je moj spisak za danas - jedan od mnogih koje sam tokom prethodne godine napravila - s mrljom krvi pored stavke 22: poseci se. *Ali Ejmi se plaši krvi*, reći će čitalac dnevnika. (Da, dnevnik! Doći ćemo do mog genijalnog dnevnika.) Ne, ne plašim se, ni najmanje, ali cele prošle godine govorila sam da se plašim. Bar pet-šest puta sam ponovila Niku koliko se plašim krvi, a kad je on rekao: „Ne sećam se da si se baš toliko plašila krvi“, odgovorila sam: „Rekla sam ti, toliko sam ti puta rekla!“ Nik tako lako zaboravlja tuđe probleme, pa je jednostavno pretpostavio da je zaista tako. Baš mi je bila dobra ideja ono da se onesvestim u centru za davanje krvi. Stvarno sam to uradila, nisam samo napisala da jesam. (Ne brinite, razjasnićemo to: šta je istina, šta nije istina i šta bi moglo biti istina.)

Stavka 22, poseci se, već dugo stoji na spisku. Sad kad je to završeno, boli me ruka. Puno. Treba biti stvarno disciplinovan pa da sam sebe posečeš dublje od površinske posekotine, skroz do mišića. Želiš da bude

puno krvi, ali ne toliko da se onesvestiš, da te satima kasnije nađu u crvenoj barici pa da moraš svašta da objašnjavaš. Stavila sam skalpel prvo na ručni zglob ali, ugledavši tu mrežu vena, osetila sam se kao deminer u akcionom filmu: preseći pogrešnu žicu i umrečeš. Na kraju sam zasekla unutrašnju stranu mišice, zagrizavši u neku krpicu da ne vrisnem. Jedan dobar dugačak, dubok rez. Deset minuta sam prekrštenih nogu sedela na kuhinjskom podu, pustivši da krv polako curka dok se nije stvorila fina gusta barica. Onda sam je ovlaš obrisala, kao što bi to Nik uradio da mi je smrskao glavu. Želim da kuća ispriča priču o sukobu između stvarnog i lažnog. *Dnevna soba izgleda inscenirano, a opet, krv je obrisana: nema šansi da je to Ejmi uradila!*

Znači kasapljenje se isplatilo. Ipak, satima kasnije, posekotina mi gori pod rukavima i zavojem. (Stavka 30: pažljivo previj ranu, uveri se da krv ne procuri tamo gde ne treba da je bude. Umotaj skalpel, stavi ga u džep i kasnije baci.)

Stavka 18: insceniraj dnevnu sobu. Prevrni ležaj. Urađeno.

Stavka 12: zamotaj prvi putokaz u kutiju i sakrij ga taman toliko da ga policija nađe pre nego što se zbunjeni muž seti da ga potraži. Mora da uđe u policijski izveštaj. Hoću da ga nateram da započne potragu za blagom (njegov ego naterace ga da je završi). Urađeno.

Stavka 32: presvući se u nebrendiranu odeću, zavući kosu pod šešir, spusti se niz obalu reke i otrči duž ivice, tako da voda zapljuskuje tek nekoliko centimetara ispod, dok ne stigneš do ruba naselja. Uradi to iako znaš da će Tevererovi, jedini susedi koji gledaju na reku, biti u crkvi. Uradi to jer nikad se ne zna. Za razliku od drugih, ti se uvek osiguraš, takva si.

Stavka 29: pozdravi se s Blikerom. Poslednji put oseti njegov smrdljivi mačji dah. Napuni mu posudu za hranu za slučaj da zaborave da ga nahrane kad zavlada kaos.

Stavka 33: begaj iz Dodža.

Urađeno, ураđeno, ураđeno.

Mogla bih još da vam pričam o tome kako sam sve to izvela, ali želim da me prvo upoznate. Ne Ejmi iz dnevnika, izmišljeni lik (i Nik još kaže da nisam nikakav pisac, a što sam ga pa ja uopšte pa slušala?) već mene, pravu Ejmi. Kakva bi to žena uradila ovako nešto? Ispričaću vam jednu priču, *istinitu priču*, kako biste shvatili.

Za početak: uopšte nije trebalo da se rodim.

Moja majka je pre mene imala pet pobačaja i dvoje mrtvorodne dece. Jednom godišnje, na jesen, kao da je to neka dužnost koja prati to godišnje doba, poput smene useva. Sve su bile devojčice; sve su se zvale Houp. Sigurna sam da je to bio predlog mog oca - odraz njegovog optimizma, njegove nepopustljive odlučnosti: *Ne smemo gubiti nadu*⁸ *Meribet*. Ali baš to su iznova i iznova gubili.

Doktori su naredili mojim roditeljima da prestanu da pokušavaju; odbili su. Oni ne odustaju tako lako. Pokušavali su i pokušavali i konačno sam došla ja. Mama nije računala na to da ću preživeti, nije mogla da me prihvati kao pravu bebu, živo dete, devojčicu koju će odneti kući. Da je nešto krenulo naopako, bila bih Houp broj 8. Ali došla sam na svet urlajući - drečavoružičasta. Moji roditelji su se toliko iznenadili da su shvatili da o imenu, pravom imenu, za pravo dete, nisu ni razgovarali. Prva dva dana u bolnici nisu mi dali ime. Svako jutro majka bi čula kako se vrata njene sobe otvaraju i osetila sestru kako stoji na vratima (uvek sam je zamišljala kao one starinske medicinske sestre, u lepršavoj beloj suknji i s jednom od onih presavijenih kapica, nalik kutiji za kinesku brzu hranu). Sestra bi zastala, a majka bi ne dižući pogled pitala: „Da li je još živa?“

Pošto sam ostala živa, nazvali su me Ejmi jer je to bilo obično, popularno ime za devojčice, ime koje je te

⁸ Hope na engleskom znači nada. (Prim. prev.)

godine dobilo hiljadu drugih malih ¹⁷ devojčica, možda bogovi neće primetiti ovu bebu ušuškano među ostalima. Meribet je rekla da bi me, da može opet da bira, nazvala Lidija.

Rasla sam osećajući se posebno, ponosno. Bila sam devojčica koja se uhvatila ukoštac sa zaboravom i pobedila. Izgledi su bili možda oko jedan posto, ali uspela sam. Pritom sam uništila majčinu utrobu - moj lični prenatalni Šermanov marš. Meribet neće imati više dece. Kao dete, ispunilo bi me nekakvo zadovoljstvo zbog toga: samo ja, samo ja, jedino ja.

Na dane kad su Houp umrle, majka bi sedela u stolici za ljuljanje pod ćebetom, srkutala vreli čaj, govoreći da samo „provodi malo vremena sama sa sobom“. Ništa dramatično, moja majka je previše razumna da bi pevala žalopojke, ali bi se zamislila, udaljila, a ja, onako sebična, nisam to mogla da podnesem. Popela bih se majci u krilo, gurnula joj crtež bojicama pod nos ili se setila neke poruke iz škole koja hitno mora da se potpiše. Otac bi pokušao da me odvuče, da me odvede u bioskop ili podmiti slatkišima. Ma šta on smislio, ne bi upalilo. Nisam htela majci da dam tih nekoliko minuta.

Oduvek sam bila bolja od svih Houp, ja sam ona koja je preživela. Ali oduvek sam bila i ljubomorna, oduvek. Sedam mrtvih princeza, savršene a da se nisu ni potrudile, a da nijedan tren nisu živele, dok sam ja zarobljena ovde na zemlji i svaki dan moram da se trudim, svaki dan postoji šansa da ne budem baš savršena.

Iscrpljujuće je živeti tako. Živela sam tako do svoje trideset druge godine.

A onda je, oko dve godine, sve bilo okej. Zbog Nika.

Nik me je *voleo*. Voleo sa šest o: *vooooooooo*leo me je. Ali nije voleo *mene* mene. Nik je voleo devojkicu koja ne postoji. Pretvarala sam se, kao što se uvek pretvaram, da imam ličnost. To je jače od mene, oduvek to radim: neke žene stalno menjaju stil odevanja, a ja menjam ličnosti. Koji lik mi prija, šta se traži, šta je aktuelno? Mislim da većina

ljudi to radi, samo to ne priznaju, ili se zadovolje jednim likom jer su previše lenji ili glupi da se promene.

Te noći, na žurci u Bruklinu, glumila sam devojkicu u trendu, devojkicu kakvu muškarci kao što je Nik želi: kul devojkicu. Muškarci to stalno navode kao *onaj* presudni kompliment, zar ne? *Ona je kul devojkica*. Biti kul devojkica znači da sam seksi, pametna, duhovita žena koja obožava fudbal, poker, bezobrazne viceve i podrigivanje, igra video-igrice, pije jeftino pivo, voli analni seks i seks utroje i trpa u usta hot-dogove i hamburgere kao da je voditeljka najveće kulinarske orgije na svetu. Pritom i dalje nosi veličinu 36, jer kul devojkice su iznad svega seksi. Seksi i pune razumevanja. Kul devojkice se nikad ne naljute; samo se nekako ogorčeno, ljupko osmehnu i puste svog muškarca da radi šta hoće. *Hajde, poseri se po meni, ne smeta mi, ja sam kul devojkica*.

Muškarci stvarno misle da ova devojkica postoji. Možda ih prevari to što su tolike žene spremne da se pretvaraju da su ta devojkica. Dugo sam se ljutila zbog kul devojkice. Viđala sam muškarce - prijatelje, kolege, neznance - kako padaju u nesvest zbog tih groznih žena koje se pretvaraju, i došlo mi je da ih posednem i mirno im kažem: *Ti ne izlaziš sa ženom, izlaziš sa ženom koja je odgledala previše filmova koje su napisali društveno neprilagođeni muškarci koji žele da veruju da ovakva žena postoji i želi bi da ih poljubi*. Došlo bi mi da dohvatim jadnička za revere ili kurirsku torbu i kažem mu: *Kučka zapravo baš i ne voli hot-dogove - niko toliko ne voli hot-dogove sa čilijem!* A kul devojkice su još jasnije: one se čak i ne pretvaraju da su žene kakve one žele da budu, pretvaraju se da su žene kakve muškarci žele. O, a ako *niste* kul devojkica, molim vas ne zavaravajte se da vaš muškarac ne želi kul devojkicu. Možda neku malčicu drugačiju verziju - možda je vegetarijanac pa kul devojkica voli pšenično meso i super je s psima; ili je možda hipster umetnik pa je kul devojkica istetovirani štreber s naočarima koji voli stripove. Pakovanje može biti drugačije, ali, verujte mi, on želi kul

devojkju, u suštini devojkju koja voli svaku jebenu stvar kao i on i koja se nikad ne buni. (Kako da znate da *niste* kul devojkja? Govori vam nešto u stilu: „Volim jake žene.“ Ako vam to kaže, u nekom trenutku će pojebati neku drugu. Jer „volim jake žene“ u prevodu znači „mrzim jake žene“.)

Strpljivo sam čekala - *godinama* - da se uloge zamene, da muškarci počnu da čitaju Džejn Ostin, nauče da štrikaju, pretvaraju se da vole kosmos, organizuju druženja uz pravljenje spomenara i žvalave se dok mi blenemo. A mi onda kažemo: *Jeste, on je kul lik*.

Ali to se nikad nije dogodilo. Naprotiv, žene širom zemlje udružile su se da nas upropaste! Vrlo brzo kul devojkja postala je standard devojkje. Muškarci su poverovali da ona postoji - više nije bila devojkja iz snova, jedna u milion. Svaka devojkja je trebalo da bude ta devojkja, a ako to nisi, onda nešto s *tobom* nije u redu.

Ali, primamljivo je biti kul devojkja. Za nekog kao što sam ja, ko voli da pobeđuje, izazov je želiti da budeš devojkja koju svaki tip želi. Kad sam upoznala Nika, odmah sam znala da je to ono što želi i zbog njega sam, valjda, bila spremna da pokušam. Prihvatam svoj deo krivice. Stvar je u tome što sam u početku bila *luda* za njim. Mislila sam da je neobično egzotičan, valjan momak iz Misurija. Užasno mi je prijalo njegovo društvo. Izvlačio je iz mene ono za šta nisam ni znala da postoji: lakomislenost, humor, lagodnost. Kao da me je izdubio i napunio perjem. Pomogao mi je da budem kul devojkja - ne bih to mogla da budem ni sa kim drugim. Ne bih to želela. Ne mogu da kažem da nisam malo uživala u tome: jela sam keks, išla bosonoga, prestala da brinem. Gledala sam glupe filmove i jela hranu punu aditiva. Što je najvažnije, uopšte nisam razmišljala unapred. Popila bih koka-kolu i ne bih brinula o tome kako ću reciklirati konzervu ili o kiselini, toliko jakoj da bi mogla da izjede novčić, koja mi ključa u želucu. Otišli bismo da gledamo neki glupi film, a ja ne bih razmišljala o uvredljivom

seksizmu i malom broju pripadnika manjina u bitnim ulogama. Nije me zanimalo čak ni da li film ima smisla. Nisam brinula o onome što će se dogoditi posle. Ništa nije imalo posledice, živela sam u trenutku i osećala kako postajem sve površnija i gluplja. Ali i srećna.

Pre Nika, zapravo se nikad nisam osećala kao osoba zato što sam oduvek bila proizvod. Čudesna Ejmi mora da bude genijalna, kreativna, ljubazna, brižna, duhovita i srećna. *Mi samo želimo da budeš srećna*, stalno su ponavljali Rend i Meribet, ali mi nikad nisu objasnili kako. Toliki časovi, mogućnosti i prednosti, a nikad me nisu naučili kako da budem srećna. Sećam se da su me uvek zbunjivala druga deca. Otišla bih na neku rođendansku žurku i gledala ostale klince kako se kikoću i krevelje i pokušala bih i sama to da radim, ali nije mi bilo jasno *zašto*. Sedela bih s uskom gumenom trakom rođendanske kapice usečenom pod bradom, zuba poplavelih od sipkave glazure i pokušavala da shvatim zašto je to zabavno.

Sa Nikom sam, konačno, shvatila. Jer bio je tako zabavan. Kao da izlaziš s morskom vidrom. Prva prirodno srećna osoba koju sam upoznala a koja mi je bila ravnopravna. Bio je genijalan i prelep i duhovit i šarmantan i volšeban. Ljudi su ga voleli. Žene su ga volele. Mislila sam da ćemo biti najsavršeniji spoj: najsrećniji par na svetu. Ne mislim daje ljubav nadmetanje. Ali ne vidim smisao u tome da budete zajedno ako niste najsrećniji.

Verovatno sam tih nekoliko godina - pretvarajući se da sam neko drugi - bila srećnija nego ikada pre ili kasnije. Nisam sigurna šta to znači.

Ali onda je to moralo da prestane jer nije bilo stvarno, to nisam bila ja. To nisam bila ja, Nik! Mislila sam da se malo igramo. Mislila sam da imamo nekakav prećutni sporazum. Toliko sam se trudila da budem opuštena. Ali bilo je neizdrživo. Ispostavilo se da ni on nije mogao da odigra svoju ulogu: duhovito prepucavanje, nadmudrivanje, romantika i udvaranje. Sve je počelo da se raspada. Mrzela sam Nika jer se iznenadio kad sam

postala ja. Mrzela sam ga jer nije znao da je ovome morao doći kraj, jer je zaista verovao da se oženio tim stvorenjem, tim plodom mašte miliona muškaraca što masturbiraju prstiju ulepljenih spermom, zadovoljni sobom. Kao da se stvarno zapanjio kad sam zatražila da me *sasluša*. Nije mogao da poveruje da ne volim da depiliram picu dok je ne oderem i da mu pušim kad god poželi. Da mi *smeta* kad se ne pojavi na piću s mojim prijateljicama. Ona besmislica iz dnevnika? *Ne moram drugaricama da prepričavam jadne pričice o poslušnim ovčicama, srećna sam da ga pustim da bude ono što želi*. Cisto sranje u stilu kul devojke. Kakva pička. Ipak, ne kapiram: ako muškarcu dozvoliš da ti otkáže planove ili odbije da nešto uradi za tebe, ti *gubiš*. Ne dobijaš ono što želiš. Gde ćeš jasnije? Jeste, možda će biti srećan, možda će ti reći da si ti *superkul devojka*, ali to kaže jer je *dobio ono što je hteo*. Kaže ti da si kul devojka da te zavara! Takvi su muškarci: ubede te da si kul devojka kako bi se povinovala njegovim željama. Kao kad te prodavač automobila pita: *Koliko biste platili za ovog lepotana?* a ti još nisi ni pristala da ga kupiš. Ona grozna fraza koju muškarci ponavljaju: „Mislim, znam da ti ne bi smetalo ako ja...“ *Da, smeta mi*. Reci to. Nemoj da izgubiš, glupa pičkice.

I tako je to moralo da prestane. To prepuštanje Niku, osećaj sigurnosti i sreće kad sam s njim, naterali su me da shvatim da se unutra krije Prava Ejmi, mnogo bolja, zanimljivija, komplikovanija i izazovnija od kul Ejmi. Nik je ipak želeo kul Ejmi. Zamislite, konačno svom mužu, svojoj srodnoj duši, pokažete pravu sebe i *ne dopadnete* mu se? I tako sam ga prvi put zamrzela. Mnogo sam o tome razmišljala i mislim da je tada počelo.

NIK DAN

Sedam dana od nestanka

UŠAO SAM U ŠUPU ZA DRVA, A ONDA MORAO DA SE oslonim O zid da dođem do vazduha.

Znao sam da će biti gadno. Znao sam čim sam protumačio putokaz: šupa za drva. Zezanje u podne. Kokteli. Jer to nije bio opis mene i Ejmi. To smo bili ja i Endi. Šupa za drva je bila samo još jedno od mnogih neobičnih mesta na kojima sam imao seks sa Endi. Bili smo ograničeni po pitanju mesta gde smo se nalazili. Njeno prometno stambeno naselje uglavnom je bilo zabranjena zona. Moteli se pojave na izveštajima za kreditne kartice, a moja žena nije bila ni naivna ni glupa. (Endi je imala masterkard ali, teško mi je da priznam, izveštaj su slali njenoj mami.) Zato je šupa za drva, duboko iza kuće moje sestre, bila vrlo bezbedno mesto dok je Go na poslu. Kao i napuštena kuća mog oca (*Možda te savest grize što si me ovde doveo/Moram priznati, jeste malo čudno/Al'pošto mnogo izbora nismo imali/ za ovo mesto smo se opredelili*) i nekoliko puta moja kancelarija u školi (*Zamišljam sebe kao studentkinju tvoju/uz učitelja tako zgodna i mudra/Um mi se otvara (a tek moja bedra!)*), i jednom Endina kola, parkirana uz zemljani put u Hanibalu nakon što sam je jednog dana odveo u obilazak, mnogo uverljivije oživljavanje mog banalnog izleta s Ejmi (*Doveo si me ovde da čujem tvoje priče/o dečačkim avanturama: vizir i prljave farmerke*).

Svaki putokaz bio je sakriven na nekom mestu gde sam prevario Ejmi. Iskoristila je potragu za blagom da me provede kroz sva moja neverstva. Na trenutak mi pripade muka kad sam zamislio Ejmi kako me, a da toga nisam svestan, prati kolima - do tatine, Goine kuće, do prokletog Hanibala - gleda kako jebem tu lepu mladu devojkicu,

zgađeno i pobedonosno kriveći usta.

Jer znala je da će me pošteno kazniti. Sad, na našoj poslednjoj stanici, Ejmi je spremna da mi pokaže svu svoju dovitljivost. Jer šupa je bila puna svih onih naprava i spravica za koje sam se Bonijevoj i Gilpinu kleo da ih nisam kupio kreditnim karticama o kojima sam se kleo da nisam imao pojma. Bolesno skupi štapovi za golf, satovi i konzole za igrice, firmirana odeća, sve je bilo tu i čekalo na imanju moje sestre. Izgledalo je kao da ih tu čuvam dok mi žena ne umre pa da mogu malo da se zabavim.

Pokucao sam na Goina vrata, a kad je otvorila pušeci cigaretu, rekao sam joj da moram nešto da joj kažem, okrenuo se i bez reči je poveo do šupe za drva.

„Pogledaj“, rekao sam i pogurao je ka otvorenim vratima.

„Da li su to... Da lije to sve ono... s kreditnih kartica?“, besno je ciknula Go. Pokrila je rukom usta i odmakla se od mene i shvatih da je na trenutak pomislila da je ovo priznanje.

Ovo, ovaj trenutak, nikad nećemo moći da izbrišemo. Samo zbog toga, mrzeo sam svoju ženu.

„Ejmi mi smešta, Go“, rekao sam. „Go, Ejmi je kupila ove stvari. *Smešta* mi.“

Trgla se. Trepnula je jednom, dvaput i blago protresla glavom, kao da želi da to izbaci iz glave: Nik ubica svoje žene.

„Ejmi mi smešta za svoje ubistvo. Je 1' tako? Njen poslednji putokaz doveo me je ovamo i ne, nisam ništa znao o ovome.“

To je njena velika izjava. *Predstavljamo vam: Nik odlazi u zatvor*“ U grlu mi se stvorio ogroman vazdušni mehur kao da ću podrignuti - ili zaplakati ili prasnuti u smeh. Nasmejao sam se. „Mislim, je 1' tako? Jebem li ga, je 1' tako?“

Zato pohitaj, kreni, molim te/I ovog puta štošta

naučiću te. Poslednje reći Ejminog prvog putokaza. Kako to nisam video?

„Ako ti smešta, zašto ti to onda otkriva?“ Go je još uvek zurila, paralisana onim što je zatekla u svojoj šupi.

„Zato što je to tako savršeno izvela. Uvek je tražila odobravanje, pohvalu... Želi da znam da sam najebao. Ne može da odoli. Inače joj ne bi bilo zabavno.“

„Ne“, rekla je Go grizući nokat. „Ima tu još nešto. Nešto više. Da li si dotakao išta od ovoga?“

„Ne.“

„Dobro je. Onda je pitanje...“

„Šta ona misli da ću uraditi kad na imanju svoje sestre nađem ovo, ove dokaze koji me terete“, rekao sam. „Pitanje je jer, šta god ona pretpostavila da ću uraditi, šta god ona želela da uradim, ja moram da uradim suprotno. Ako misli da ću odlepiti i pokušati da se rešim svega ovoga, uveravam te da zna kako da izvede da me s tim uhvate.“

„Pa, ne možeš to da ostaviš ovde“, rekla je Go. „Tako ćete svakako uhvatiti. Siguran si daje to bio poslednji putokaz? Gde je tvoj poklon?“

„Jao. Sranje. Ne. Mora da je negde ovde.“

„Ne ulazi tamo“, rekla je Go.

„Moram. Bog će ga znati šta mi je još spremila.“

Oprezno sam kročio u hladnu šupu, s rukama čvrsto uz telo, krećući se pažljivo na prstima da ne ostavim tragove. Odmah iza televizora s ravnim ekranom, na ogromnoj kutiji za poklon, uvijenoj u njen prelep srebrnasti papir, stajala je Ejmina plava koverta. Izneo sam kovertu i kutiju napolje na topli vazduh. U kutiji je bilo nešto teško, dobrih petnaest kilograma, i sastavljeno od više delova, koji kliznuše uz čudan zveket kad sam spustio kutiju pored naših nogu na pod. Go i nehotice odskoči od nje. Otvorio sam kovertu.

Dragi mužu,

Sad je trenutak da ti kažem da te poznajem bolje nego što bi mogao i da zamisliš. Znam da ponekad misliš da prolaziš kroz ovaj svet sam, nevidljiv, neprimećen. Ali nemoj se ni na trenutak zavaravati. Dobro sam te proučila. Znam šta ćeš da uradiš i pre nego što to uradiš. Znam gde si bio i znam kuda ideš. Za ovu godišnjicu pripremila sam jedno putovanje: sledi svoju voljenu reku, uzvodno, uzvodno! I ne moraš da brineš da li ćeš naći svoj poklon za godišnjicu. Ovog puta, poklon će doći tebi! Zato, zavalj se i uživaj, jer si GOTOV.

„Šta je uzvodno?“, pitala je Go a ja prostenjaj.

„Šalje me u buvaru.“⁹

„Ma nek se nosi. Otvori kutiju.“

Klekao sam i vrhovima prstiju skinuo poklopac kutije, kao da očekujem da će eksplodirati. Tišina. Zavirio sam unutra. Na dnu kutije, jedna pored druge, ležale su dve drvene lutke. Izgledale su kao muž i žena. Muškarac je bio obučen u šareno odelo i kezio se kao lud, držeći nekakav štap ili motku. Izvadio sam lutku muža a njegove ruke i noge uzbuđeno poskočiše, kao u plesača koji se zagreva. Žena je bila lepša, finija i čvršća. Delovala je šokirano, kao da je videla nešto što ju je uznemirilo. Ispod nje je bila majušna beba koja se trakom mogla privezati za nju. Lutke su bile prastare, teške i velike, gotovo kao lutke trbuhozborca. Podigao sam muškarca i uhvatio debelu dršku nalik toljagi kojom se pokretao, a njegove ruke i noge počеше da se trzaju kao lude.

„Jezivo“, rekla je Go. „Prestani.“

Ispod njih je ležao glatki plavi papir presavijen jedanput. Ej min iskošeni rukopis, sve sami trouglići i

⁹ *Neprevodiva igra reči: upriver - uzvodno; up the river - poslati ili otići u zatvor. (Prim. prev.)*

ćoškovi. Pisalo je:

Početak divne priče, Nik! „Tako treba!“
Uživaj.

Poredali smo sve Ejmine putokaze za potragu za blagom i kutiju s marionetama na mamin sto. Zurili smo u predmete kao da sastavljamo slagalicu.

„Zašto bi se petljala oko potrage za blagom ako je kovala... plan?“ pitala je Go.

Njen plan je odmah postalo skraćunica za *inscenirati svoj nestanak i tebi podmetnuti ubistvo*. Zvučalo je manje sumanuto.

„Za početak, da mi skrene pažnju. Da poverujem da me još uvek voli. Da jurcam za njenim tragovima po celom svetu, ubeđen da moja žena želi da se izmirimo, da oživimo naš brak...“

Smučilo mi se pri pomisli koliko su me raznežile i raspilavile njene poruke. Bilo me je sramota. To je ona sramota koja vas sveg prožme, koja postane deo vašeg DNK, promeni vas. Posle toliko godina, Ejmi je još uvek mogla da me obmane. Da napiše nekoliko poruka i natera me da joj se vratim. Bio sam njena mala marioneta.

Naći ću te, Ejmi. Čežnjive reči izgovorene s gnusnim namerama.

„Da se ne bih zapitao: *Hej, stvarno deluje kao da sam ubio svoju ženu, pitam se zašto?*“

„A policiji bi bilo čudno - tebi bi bilo čudno - da nije organizovala tradicionalnu potragu za blagom“, razmišljala je Go. „Izgledalo bi kao da je znala da će nestati.“

„Ipak, ovo me brine“, rekao sam i pokazao na lutke. „Toliko su neobične da sigurno nešto znače. Mislim, ako je samo htela da me neko vreme nečim zaokupi, poklon je moglo da bude bilo šta drveno.“

Go je prešla prstom preko muškarčevog šarenog odela.

„Vidi se da su veoma stare." Prevrnula je odelo i pokazala dršku na muškarcu. Žena je imala samo četvrtastu rupu s donje strane glave. „Da li bi ovo trebalo da ima veze sa seksom? Muškarac ima tu ogromnu drvenu dršku, kao kurac. A kod žene je nema. Ona ima samo rupu."

„Prilično je jasno šta to znači: muškarci imaju penis, a žene imaju vaginu?"

Go je zavukla prst u rupu na ženskoj marioneti i prodžurala da proveri da nešto nije sakriveno. „Dakle, šta nam Ejmi govori?"

„Kad sam ih prvi put ugledao, pomislio sam: *Kupila je igračke za decu*. Mama, tata, beba. Jer je trudna."

„Da li je uopšte trudna?"

Preplavio me je očaj. Ili upravo suprotno. Ne kao nadolazak talasa koji vas preplavi, već kao kad se more povlači: kao da se nešto izmiče, noseći i mene sa sobom. Nisam se više nadao da je moja žena trudna, ali nisam mogao da se nateram ni da se nadam suprotnom.

Go je izvadila mušku lutku, nabrala nos, a onda joj je sinulo.

„Ti si marioneta."

Nasmejao sam se.

„I meni je bukvalno baš to palo na pamet. Ali zašto jedna muška i jedna ženska? Jasno je da Ejmi nije marioneta. Ona je lutkar."

„A šta znači: *Tako treba?* Šta treba?"

„Da me zajebe za sva vremena?"

„Da nije nešto što je Ejmi imala običaj da kaže? Ili citat iz neke knjige o *Ejmi* ili..." Otrčala je do kompjutera i potražila frazu *Tako treba*. Pojavile su se reči pesme „Tako treba" Meduesa. „O, sećam se njih", rekla je Go. „Fenomenalan ska bend."

„Ska", rekao sam i počeo luđački da se smejem. „Sjajno."

Pesma je bila o majstoru koji je umeo sve da obavi po kući - uključujući i električarske i vodoinstalaterske

poslove - i više je voleo da ga plaćaju gotovinom.

„Bože, mrzim jebene osamdesete“, rekao sam.
„Tekstovi nikad nisu imali smisla.“

„Refleks je jedino dete“, rekla je Go klimajući glavom.

„On čeka kod parka“, automatski sam promrmljao.

„Dobro, ako je ovo to, šta to znači?“ upitala je Go okrenuvši se ka meni i zagledavši mi se u oči. „Pesma o majstoru. Neko ko može da ti uđe u kuću, svašta popravi. Ili *podvali*. Kome bi platili u gotovini tako da nema nikakvog izveštaja.“

„Neko ko postavlja video-kamere?“, pitao sam. „Ejmi je nekoliko puta odlazila iz grada tokom te... afere. Možda je mislila da će nas snimiti na traci.“

Go me je upitno pogledala.

„Ne, nikad u našoj kući.“

„Da nisu neka tajna vrata?“, predložila je Go. „Neka tajna lažna pregrada koju je Ejmi ubacila i gde je sakrila nešto što će... ne znam, što će te osloboditi optužbe?“

„Mislim da je ovo to. Da, Ejmi mi uz pomoć pesme Mednesa ukazuje kako mogu da se oslobodim, samo ako uspem da dešifrujem njihove prepredene skaovske šifre.“

Na to se i Go nasmejala.

„Isuse, možda smo mi zapravo skroz odlepili. Mislim, jesmo li? Je l' ovo skroz ludo?“

„Nije ludo. Smestila mi je. Kako drugačije objasniti ovo *skladište* puno *robe* u tvom dvorištu? I baš liči na Ejmi da tebe uvuče u sve ovo, da i tebe umaže govnama u koja sam se ja uvalio. Ne, ovo je Ejmi. Poklon, jebena budalasta, prepredena poruka koju bi trebalo da shvatim. Ne, mora da ima neke veze s marionetama. Probaj onaj citat uz reč *lutke*.“

Skljokao sam se na kauč, a telo mi je tupo pulsiralo. Go je glumila sekretaricu.

„O, bože. Pa da! To su lutke Panča i Džudi.“

Nik! Koje smo mi budale! Ta rečenica, to je Pančova uzrečica. *Tako treba!*“

„Okej. Ta stara lutkarska predstava... ona je baš

nasilna?", pitao sam.

„Ovo je baš sjebano."

„Go, nasilna je, zar ne?“

„Da. Nasilna je. Bože, luda je u pičku materinu."

„On je tuče, je 1' tako?"

„Čitam... okej. Panč ubija njihovu bebu." Pogledala je u mene. „A onda, kad mu se Džudi suprotstavi, on je isprebija. Namrtvo."

U grlu mi se skupila pljuvačka.

„A svaki put kad uradi nešto užasno i izvuče se, kaže: 'Tako treba!'" Dohvatila je Panča i stavila ga sebi u krilo, stiskajući drvene ruke kao da drži novorođenče. „Ne prestaje da brblja, čak i dok ubija ženu i dete."

Pogledao sam lutke.

„Izlaže mi priču o tome kako mi je smestila."

„Uopšte ne kapiram ovo. Jebena *lujka*."

„Go?"

„Jeste: nisi želeo da ona zatrudni, naljutio si se i ubio nju i nerođeno dete."

„Ovo mi deluje nekako kao antiklimaks", rekao sam.

„Klimaks će uslediti kad te nauči da se Panč nikad neće opametiti i kad te uhvate i optužbe za ubistvo."

„A u Misuriju imaju smrtnu kaznu", rekao sam.
„Zabavna neka igra."

EJMI ELIOT DAN

Tog dana

ZNATE KAKO SAM SAZNALA? *VIDELA* SAM IH. ETO KOLIKO je moj muž glup. Jedne snežne aprilske noći bila sam tako usamljena. Pila sam topli amareto s Blikerom i čitala. Ležala sam na podu dok je napolju padao sneg i slušala stare izgrebane albume, kao nekad s Nikom (ono što sam napisala je tačno). Najednom mi dođe da uradim nešto romantično: iznenadiću ga u *Baru*, popićemo po piće i tumarati zajedno pustim ulicama držeći se za ruke. Setaćemo tihim centrom grada, a on će me prisloniti uza zid i poljubiti pod snegom koji izgleda kao oblak šećera. Jeste, toliko sam želela da mi se vrati da sam bila spremna da ponovo oživim taj trenutak. Bila sam spremna da se ponovo pretvaram da sam neko drugi. Sećam se da sam pomislila: *Još uvek možemo da nađemo načina da ovo uspe. Imaj vere!* Pratila sam ga sve do Misurija jer sam još verovala da će me nekako opet zavoleti, snažno, silno kao nekad i sve će ponovo biti u redu. Imaj vere!

Stigla sam tamo taman da ga vidim kako odlazi s njom. Bila sam na prokletom parkingu, sedam metara iza njega, a on me nije ni konstatovao, bila sam duh. Nije je dohvatio, ne još, ali znala sam. Osetila sam po tome koliko ju je bio *svestan*. Pratila sam ih, a on ju je iznenada pribio uz neko drvo - usred grada - i poljubio je. *Nik me vara*, tupo sam pomislila i, pre nego što sam se naterala da išta kažem, krenuli su gore u njen stan. Sedela sam na pragu i čekala oko sat vremena, onda mi je postalo previše hladno - prsti su mi pomodreli, zubi cvokotali - pa sam otišla kući.

Postala sam nova ličnost, ne po sopstvenom izboru. Postala sam prosečna glupača udata za prosečnog

seronju. Sam-samcit, raščudio je Čudesnu Ejmi.

Poznajem žene čija je čitava ličnost satkana od bezazlene prosečnosti. Njihovi životi su spisak nedostataka: dečko koji ih ne ceni, pet kilograma viška, šef koji ih ne uvažava, sestra koja spletkari, muž koji švrlja. Uvek sam brižno slušala njihove priče, saosećajno klimala glavom čudeći se koliko su te žene glupave i nedisciplinovane kad su dozvolile da im se to dogodi. A sad sam i sama jedna od njih! Jedna od žena iz bezbroj priča na koje ljudi samo saosećajno klimaju glavom i pomisle: *Jadna glupa kučko.*

Već osećam koliko će ljudi uživati dok prepričavaju: kako je Čudesna Ejmi, devojka koja nikad ne greši, dozvolila da je muž, bez prebijene pare, odvuče bogu iza nogu, gde ju je odbacio zbog mlađe žene. Tako predvidljivo, tako savršeno prosečno, tako smešno. A muž? Na kraju - nikad srećniji. Ne. Ne smem to da dozvolim. Ne. Nikad. Nikad. Ne može, jebote, ovo da mi uradi i da na kraju ipak pobedi. Ne.

Promenila sam svoje *prezime* zbog tog govornara. Istorijski dokumenti su *izmenjeni* - Ejmi Eliot u Ejmi Dan - tek tako. Ne, on *ne sme* da pobedi.

Zato sam počela da smišljam drugačiju, bolju priču, koja će uništiti Nika zbog onog što mi je uradio. Priču u kojoj ću ponovo postati savršena. U kojoj ću postati obožavana junakinja bez mane.

Jer svi vole mrtvu devojku.

* * *

Malo je preterano podmetnuti mužu svoje ubistvo. Želim da znate da to znam. Svi oni što cokću negodujućići reći će: *Trebalo je jednostavno da ode, da sačuva ono malo ponosa što joj je ostalo. Okreni drugi obraz! Ne vraćaj milo za drago!* Sve ono što govore nesigurne žene, brkajući svoju slabost sa moralnošću.

Neću da se razvedem od njega jer to je baš ono što bi

on želeo. I neću mu oprostiti jer ne želim da *okrenem drugi obraz*. Zar nisam bila dovoljno jasna? Neću se zadovoljiti takvim krajem. Da zlikovac pobedi? Ma nek se nosi.

Već više od godinu dana, kad se uvuče pored mene u krevet osetim miris njene pičke na njegovim prstima. Gledam ga kako se čežnjivo ogleda u ogledalu, doteruje se za njihove sastanke kao napaljeni pavijan. Slušam njegove laži, laži, laži - od jednostavnih dečijih izmišljotina pa sve do komplikovanog baronisanja kao iz mašine Ruba Goldberga. U njegovom suvom poljupcu osetim grozni ukus karamela koga ranije nije bilo. Osetim kako me njegova čekinjasta brada grebe iako zna da to ne volim, ali ona očigledno voli. Osećam izdaju sa svih pet čula. Već više od godinu dana.

Tako da možda i jesam malčice poludela. Znam da podmetanje mužu za sopstveno ubistvo prevazilazi sve granice onog što bi prosečna žena mogla da uradi.

Ali to je zaista *neophodno*. Nik se mora naučiti pameti. Niko ga *nikad* nije naučio pameti! Provlači se kroz život s onim svojim šarmantni Niki kezom, s pravom voljenog deteta, svojim izmišljotinama i vrdanjima, svojim manama i sebičnošću, i nikome *ni za šta* ne polaže račun. Mislim da će posle ovoga postati bolji čovek. Ili bar jadniji. Kretenčina.

Oduvek sam verovala da bih mogla da počinim savršeno ubistvo. Oni koji su uhvaćeni, uhvaćeni su zato što nisu strpljivi; ne žele da planiraju. Još jednom se osmehnem dok ubacujem jedna kola za bekstvo u petu brzinu (Kartidž je sad sto dvanaest kilometara iza mene u prašini) i pripremam se za kamion koji ubrzava - kola su spremna da zbrišu svaki put kad prođe neka poluprikolica. Ali osmehujem se jer ova kola, kupljena preko oglasa za dvesta dolara u kešu, pre pet meseci tako da su svi već zaboravili na to, dokaz su koliko sam pametna. Ford festiva iz 1992. godine, najsićušnija, najneupadljivija kola na svetu. Našla sam se s prodav-

cima noću, na parkingu Volmarta u Džonsborou u Arakanzasu. Otišla sam vozom sa svežnjem gotovine u torbici - osam sati u jednom smeru, dok je Nik bio na izletu s momcima (a pod *izlet s momcima* mislim *jebao onu drolju*). Jela sam u vagon-restoranu, grudvicu zelene salate s dva čeri paradajza, koje su u meniju opisali kao salatu. Sedela sam za stolom s nekim snuždenim farmerom koji se vraćao kući posle prve posete svojoj unučici.

Izgleda da je i paru koji je prodavao ford bilo jednako stalo da to obavimo što diskretnije. Žena je sve vreme ostala u kolima i, držeći u naručju detence sa cuclom, gledala svog muža i mene kako razmenjujemo gotovinu za ključeve. (Tako je, znate, gramatički ispravno: svog muža i mene.) Onda je izašla, a ja sam ušla. Očas posla. Videla sam u retrovizoru kako par odlazi sa svojim novcem u Volmart. Parkirala sam kola na parkingu za duže zadržavanje u Sent Luisu. Odlazim tamo dvaput mesečno da ih preparkiram. Platim gotovinom. Nosim bejzbol kačket. Prosto ko pasulj.

A to je samo jedan primer. Strpljivosti, planiranja i dovitljivosti. Zadovoljna sam sobom; još tri sata i stižem do samog srca Misuri Ozarksa i do svog odredišta, male skupine bungalova u šumi koji se za gotovinu mogu iznajmiti na nedelju dana i gde imaju kablovsku, bez čega se ne može. Nameravam da se tu zavučem prvih nedelju ili dve; ne želim da budem na putu kad se vest proširi, a to je poslednje mesto gde će Nik pomisliti da se krijem kad bude shvatio da se krijem.

Ova deonica auto-puta je naročito ružna. Čama Srednje Amerike. Posle još trideset kilometara, na izlazu sa auto-puta ugledam ruševine usamljene porodične benzinske stanice, napuštene ali ne i zakucane daskama, a kad se uparkiram pored, vidim da su vrata ženskog toaleta širom otvorena. Uđem - nema struje, ali tu je izvitopereno metalno ogledalo i još ima vode. Na popodnevnom suncu i vrelini kao u sauni, vadim iz torbice

metalne makaze i ričkastoplavu farbu za kosu. Odsecam velike pramenove kose. Svu plavu kosu stavljam u najlon kesu. Vazduh me opali po vratu, a glava mi je lagana poput balona - protresem je nekoliko puta da uživam. Nanesem farbu, pogledam na sat i sačekam na vratima, posmatrajući kilometre ravnice prošarane restoranima brze hrane i lancima motela. Osećam da bi neki Indijanac zaplakao. (Niku se taj štos ne bi dopao. Neoriginalno! A onda bi dodao: „Mada je i *neoriginalno* kao kritika samo po sebi neoriginalno.“ Moram da ga izbacim iz glave - stalno mi upada u reč iako je stotinu kilometara daleko.) Isperem kosu nad lavabo, preznojavajući se od tople vode, a onda nazad u kola s kesom punom kose i đubreta. Stavljam par staromodnih naočara s metalnim okvirom, pogledam se u retrovizor i još jednom osmehnem. Da sam ovako izgledala kad smo se upoznali, Nik i ja se nikad ne bismo venčali. Sve je ovo moglo biti izbegnuto da sam bila manje lepa.

Stavka 34: promeni izgled. Urađeno.

Nisam baš sigurna kako da budem Mrtva Ejmi. Pokušavam da shvatim šta to treba da predstavlja, koju ulogu ću igrati narednih nekoliko meseci. Bilo koju, pretpostavljam, osim onih koje već jesam: Čudesna Ejmi. Fensi devojka iz osamdesetih. Ultrasportska granola¹⁰ i sramežljiva naivka i dovitljivo hepbernovski sofisticirana. Ironična pametnjakovička i boho riba (najnovija verzija sportske granole). Kul devojka, voljena supruga, nevoljena supruga i osvetoljubiva prezrena supruga. Ejmi iz dnevnika.

Nadam se da vam se dopala Ejmi iz dnevnika. I trebalo je da bude dopadljiva. Smišljena je tako da se

¹⁰ *Granola* - reč kojom se u engleskom označava osoba koja se zalaže za zaštitu životne sredine, propagira organski i zdrav način života i ishrane, društveno je aktivna, leve političke orijentacije. (Prim. prev.)

dopadne nekom poput vas. Nju je lako zavoleti. Nikad mi nije bilo jasno zašto je to kompliment - to da se svakom dopadaš. Nije važno. Nije bilo lako, ali mislim da je dnevnik fino ispao. Morala sam da prikazem prijatnu mada pomalo naivnu ličnost, ženu koja voli muža i primećuje neke njegove mane (bila bih stvarno velika budala da mislim suprotno), ali mu je iskreno odana - sve vreme navodeći čitaoca (u ovom slučaju, pandure, jedva čekam da ga nađu) na zaključak da Nik stvarno planira da me ubije. Toliko putokaza tek treba raspakovati, čeka nas još toliko iznenađenja!

Nik se uvek podsmevao mojim bezbrojnim spiskovima. („Kao da se trudiš da nikad ne budeš zadovoljna, da uvek ima još nešto što treba dovršiti, umesto da jednostavno uživaš u trenutku.“) Ali ko ovde pobeđuje? Ja, jer je moj spisak, glavni spisak naslovljen *Jebeš Nika Dana*, bio precizan - najpotpuniji, najtemeljniji spisak ikad sastavljen. Na mom spisku stajalo je: *Zapiši u dnevnik od 2005. do 2012. godine*. Zapisi u dnevniku koji se protežu sedam godina unazad, ne svakog dana, ali bar dvaput mesečno. Znate li koliko je za to potrebno discipline? Da li bi Kul devojka Ejmi mogla to da izvede? Upoznati se sa svim događanjima te nedelje, proveriti u mojim starim planerima da nisam nešto važno zaboravila, a onda smisliti kako bi Ejmi iz dnevnika reagovala na svaki od tih događaja? Uglavnom je bilo zabavno. Sačekala bih da Nik ode u *Bar* ili da se nađe sa svojom ljubavnicom, glupavom ljubavnicom koja ne prestaje da šalje poruke i žvače žvaku, s onim veštačkim noktima i trenerkama s aplikacijom na dupetu (nije baš takva, ali mogla bi da bude), sipala bih kafu ili otvorila flašu vina, uzela jednu od trideset četiri različite hemijske olovke i malo preradila sopstveni život.

Tačno je da bih dok sam to radila ponekad malo manje mrzela Nika. Hoće to kad se zaneseš u ulogu kul devojke. Ponekad bi se Nik vratio kući, bazdeći na pivo ili

na sredstvo za dezinfekciju ruku kojim se namazao posle seksa s ljubavnicom (mada ono nikad sasvim ne ubije smrad - mora da ima baš smrdljivu picu) i osmehnuo mi se kao da je nešto skrivio, sav nežan i ponizan, a ja gotovo pomislim: *Neću ići do kraja*. A onda ga zamislim s njom, u tangama striptizete, pušta mu da je ponižava jer se pretvara da je kul devojka, pretvara se da voli da mu puši, da voli fudbal i da se *razbije od pića*. I pomislim *udala sam se za imbecila*. *Udala sam se za muškarca koji će uvek birati to, a kad mu dosadi ova glupa pičkica, jednostavno će naći neku drugu devojku koja se pretvara daje ta devojka i u životu neće morati da se pomuči*.

Postala sam još odlučnija.

Ukupno sto pedeset dva zapisa i mislim da ni u jednom trenutku nisam ispustila njen glas. Pažljivo sam je pisala, Ejmi iz dnevnika. Smišljena je tako da se dopadne pandurima, da se dopadne javnosti ako delovi budu objavljeni. Ovaj dnevnik se mora čitati kao daje nekakva gotska tragedija. Divna, plemenita žena - *ceo život je pred njom, čeka je blistava budućnost*, šta već pričaju o mrtvim ženama - bira pogrešnog partnera i *skupo plaća* zbog toga. Moram da im se dopadnem. Ona.

Moji roditelji su, naravno, zabrinuti, ali kako da mi ih bude žao kad su me napravili ovakvom a onda me napustili? Nikad zapravo nisu priznali da zarađuju na činjenici što postojim, da bi trebalo da mi plaćaju za autorska prava. A onda, kad su izmuzli *moj* novac, moji roditelji „feministi“ dozvolili su Niku da me smota u Misuri kao da sam neka pokretna imovina, nekakva mlada naručena poštom, razmenjena roba. Dali mi jebeni sat s kukavicom za uspomenu. *Hvala za trideset šest godina službe!*

I zaslužuju da misle da sam mrtva, jer na to su me praktično i osudili: bez novca, bez doma, bez prijatelja. Zaslužili su da i oni pate. Ako ne možete da brinete o meni dok sam živa, po vama kao da sam već mrtva. Baš kao Nik, koji je, malo-pomalo, uništio i odbacio pravu mene -

previše si ozbiljna, Ejmi, previše si stegnuta, Ejmi, previše razmišljaš, previše analiziraš, nisi više zabavna, pored tebe se osećam beskorisno, Ejmi, osećam se loše, Ejmi. Nehajnim zamasima otkidao je sa mene komade: moju nezavisnost, moj ponos, moje samopoštovanje. Davala sam, a on je uzimao i uzimao. I polako sam nestajala kao Dobro drvo.

Odabrao je tu kučkicu, a ne mene. Ubio mi je dušu, a to bi trebalo da bude zločin. Zapravo, i jeste zločin. Bar po meni.

NIK DAN

Sedam dana od nestanka

MORAO SAM DA POZOVEM TENERA, SVOG NOVOG ADVOKATA, samo nekoliko sati nakon što sam ga unajmio i da izgovorim ono zbog čega će zažaliti što mi je uzeo novac: *Mislím da mi moja žena smešta.* Nisam mogao da mu vidim lice, ali mogao sam da ga zamislim kako prevrće očima, pravi grimasu, iznu- renost čoveka koji zarađuje slušajući raznorazne laži.

„Dobro“, rekao je posle poduže pauze. „Stižem prvim jutarnjim letom, pa ćemo to da raščistimo - sve karte na sto - a u međuvremenu, ne radite ništa, važi?“

Go je poslušala njegov savet; uzela je dve pilule za spavanje i ostavila me nešto pre jedanaest, a ja, besno sklupčan na kauču, bukvalno nisam mrdao. Malo-malo, izašao bih napolje i pod- bočen buljio u šupu, kao da je to nekakva grabljivica pa ću je zastrašiti i oterati. Ne znam šta sam time hteo da postignem, ali nikako nisam mogao da prestanem. Sedeo bih jedva pet minuta, a onda opet izašao napolje i zurio u prazno.

Samo što sam se vratio unutra, začulo se kucanje na zadnjim vratima. Boga mu! Nije još ponoć. Panduri bi došli na glavni ulaz - zar ne? - a novinari još nisu opseli Goinu kuću (za nekoliko sati i ovo će se promeniti). Stajao sam u dnevnoj sobi, uznemiren, neodlučan, kad se ponovo začulo lupanje, glasnije.

Tiho opsovah pokušavši da, umesto da budem uplašen, nateram sebe da se naljutim. *Suoči se s tim, Dane.*

Otvorio sam širom vrata. Bila je to Endi. Prokleta Endi, lepa ko slika, prikladno odevena, još uvek ne kapira da će mi namaći omću oko vrata.

„Omču oko vrata, Endi.“ Uvukao sam je unutra, a ona se zagledala u moju ruku na svojoj mišici. „Namaći ćeš mi omču oko vrata.“

„Došla sam na zadnja vrata“, rekla je. Kad sam je prostrelio pogledom, nije se izvinila, samo se ukrutila. Bukvalno sam video kako joj se lice skamenilo. „Morala sam da te vidim, Nik. Rekla sam ti. Rekla sam ti da svakog dana moram da te vidim ili razgovaram s tobom, a danas si nestao. Odmah na govornu poštu, odmah na govornu poštu, odmah na govornu poštu.“

„Endi, ako ti se ne javljam, znači da ne mogu da pričam. Isuse, bio sam u Njujorku, unajmio advokata. Sutra ujutro stiže ovamo.“

„Uzeo si advokata. I zato nisi mogao da me pozoveš na deset sekundi?“

Došlo mi je da je ošamarim. Uдахnuo sam. Morao sam da raskinem s Endi. Ne samo zbog Tenerovog upozorenja. Moja žena me poznaje: zna da ću učiniti gotovo sve samo da izbegnem suočavanje. Ejmi je računala na to da ću napraviti glupost i pustiti da se veza razvlači - i da će me na kraju uhvatiti. Morao sam da raskinem. Ali morao sam to da uradim bez greške. *Ubedi je da je ovo što radiš ispravno.*

„Zapravo, dao mi je nekoliko važnih saveta“, počeo sam. „Koje ne mogu da ignorišem.“

Još sinoć sam bio tako nežan i pažljiv, na našem prinudnom sastanku u našem ko bajagi utvrđenju. Toliko toga sam obećao, pokušavajući da je umirim. Nije ovo očekivala. Ne bi to dobro primila.

„Savete? Dobro. Da li ti je savetovao da prestaneš prema meni da se ponašaš kao kreten?“

Osetio sam kako se u meni budi bes i da ovo već prerasta u srednjoškolsku svađu. Tridesetčetvoro-godišnjak usred najgore noći u svom životu, a evo me prepirem se s nadrždanom devojkom kao neki srednjoškolac. Snažno sam je protresao tako da joj se na donjoj usni zadržala majušna kapljica pljuvačke.

„Ja... Ne kapiraš, Endi. Ovo nije šala, u pitanju je moj život.“

„Ja samo... trebaš mi“, rekla je, pogledavši u šake. „Znam da to stalno ponavljam, ali zaista je tako. Ne mogu ja ovo, Nik. Ne mogu više ovako. Raspadam se. Užasno sam uplašena.“

Ona je uplašena. Zamislio sam pandure kako kucaju na vrata i zatiču me s devojkom s kojom sam se jebao onog jutra kad mi je žena nestala. Tražio sam je tog dana - posle one prve noći nisam više odlazio u njen stan, ali tog jutra sam otišao pravo tamo jer sam satima, dok mi je u ušima bubnjalo, pokušavao sebe da nateram da kažem Ejmi: *Želim razvod. Zaljubljen sam u drugu. Moramo da raskinemo. Ne mogu da se pretvaram da te volim, ne mogu da odradim ovo s godišnjicom* - to bi zapravo bilo još gore od same prevare. (Znam: diskutabilno.) Ali, dok sam ja skupljao petlju, Ejmi me je preduhitрила svojim govorom o tome kako me još uvek voli (lažljiva kučka!), pa sam se ustrtario. Osećao sam se kao najgori prevarant i kukavica, i - kvaka 22 - žudeo sam za Endi da bih se osećao bolje.

Ali Endi više nije bila lek za moje živce. Baš naprotiv.

Devojka me je čak i sada spopadala, bezobzirno poput prilepka.

„Slušaj, Endi“, rekao sam, duboko izdahnuo, ne dozvolivši joj da sedne i zadržavši je kod vrata. „Ti mi stvarno mnogo značiš. Stvarno si sjajno sve ovo podnela...“ *Nateraj je da poželi da te zaštiti.*

„Mislim...“ Glas joj je zadrhtao. „Mnogo mi je žao, zbog Ejmi. Što je suludo. Znam da nemam prava ni daje sažaljevam. ni da brinem. A ja ne samo što sam tužna nego me i užasno grize savest.“ Naslonila je glavu na moje grudi. Uzmakao sam i odmakao je na dužinu ruke pa je morala da me pogleda.

„E pa, mislim da je to nešto što možemo da ispravimo. Mislim da to moramo da ispravimo“, rekao sam, upotrebivši baš Tenerove reči.

„Trebalo bi da odemo u policiju“, rekla je. „Ja sam tvoj alibi za to jutro, tako ćemo im reći.“

„Ti si moj alibi za sat vremena tog jutra“, rekao sam. „Niko nije ni video ni čuo Ejmi posle jedanaest prethodne noći. Policija može da kaže da sam je ubio pre nego što sam se video s tobom.“

„Odvratno.“

Slegao sam ramenima. Trenutak sam razmišljao da li da joj kažem za Ejmi - *moja žena mi smešta* - i odmah odbacio tu ideju. Endi ne bi mogla da igra na Ejminom nivou. Želela bi da bude u mom timu i povukla bi me sa sobom na dno. Bila bi mi stalna smetnja. Ponovo sam je uhvatio za mišice i počeo iz početka.

„Slušaj, Endi, oboje smo pod neverovatnim stresom i pritiskom, a to je najviše zbog toga što osećamo krivicu. Endi, mi smo zapravo dobri ljudi. Mislim da nas je jedno drugom privuklo to što oboje cenimo slične vrednosti. O tome kako se I reba ponašati prema ljudima, da treba postupiti ispravno. A u ovom trenutku znamo daje ono što radimo pogrešno.“

Izraz na njenom skrhanom licu punom nade promenio se oči joj više nisu bile suzne, nestalo je nežnosti: njenim licem I »ulete čudan treptaj, kao da se nekakav zastor spustio zamračivši ga.

„Moramo ovo da prekinemo, Endi. Mislim da to oboje znamo. Teško je, ali tako je ispravno. Mislim da bismo i sami sebi isto posavetovali kad bismo mogli da razmišljamo hladne glave. Ma koliko te voleo, ja sam još uvek oženjen s Ejmi. Moram da postupim ispravno.“

„A ako je nađu?“ Nije rekla *živu ili mrtvu*.

„Onda ćemo pričati o tome.“

„Onda! A šta do tada?“

Bespomoćno sam slegao ramenima: *Do tada, ništa*.

„Šta, Nik? Do tada da odjebem?“

„Ne bih se tako ružno izrazio.“

„Ali to si mislio.“ Kiselo se osmehnula.

„Izvini, Endi. Mislim da za mene ne bi bilo dobro da

sad budem s tobom. Grizla bi me savest. Jednostavno, tako se osećam."

„Je li? Znaš kako se ja osećam?" Oči joj se napuniše suzama koje su joj se slivale niz obraze. „Osećam se kao glupava studentkinja koju si počeo da krešeš jer ti je dosadila tvoja žena, a ja sam ti samo olakšala. Mogao si da se vratiš kući kod Ejmi na večeru i igraš se u svom malom baru kupljenom njenim novcem, a onda se nađeš sa mnom u kući svog oca na samrtni i drkaš mi na sise jer, jadan ti, tvoja zla žena ti to nikad ne bi dozvolila."

„Endi, znaš da to nije..."

„Koje si ti govno. Kakav si ti to muškarac?"

„Endi, molim te." *Obuzdaj ovo, Nik.* „Mislim da si, pošto nisi mogla da pričaš o ovome, sve malčice preuveličala u svojoj glavi, malčice..."

„Jebi se. Misliš da sam neka glupa klinka, neka jadna studentkinja kojom možeš da *manipulišeš*?" Ostanem uz tebe kroz sve ovo - dok svi pričaju da si možda *ubica* - i čim malo prigusti...? Ne, *ne*. Nemaš prava da pričaš o savesti i pristojnosti i krivici i misliš da postupaš ispravno. Jesi li me razumeo? Jer ti si jedno pokvareno, strašljivo, sebično *govno*."

Okrenula mi je leđa, grcajući, glasno usisavajući vlažni vazduh i izdišući jecaje. Pokušao sam da je zaustavim, zgrabio je za mišicu.

„Endi, ne želim da ovako..."

„Skidaj ruke s mene! Skidaj ruke s mene!"

Krenula je ka zadnjim vratima i već sam video šta će se dogoditi, mržnja i poniženje isijavali su iz nje kao toplota. Znao sam da će otvoriti flašu ili dve vina, a onda ispričati nekoj prijateljici, ili majci, i vest će se proširiti poput zaraze.

Stao sam pred nju, preprečivši joj put ka vratima - *Endi, molim te* - a kad je krenula da me ošamari, uhvatio sam je za mišicu, samo da se odbranim. Ruke su nam se kretale gore-dole, gore-dole kao da smo neki uzbuđeni plesni partneri.

„Pusti me, Nik, ili kunem ti se...“

„Ostani još samo minut. Samo me saslušaj.“

„Puštaj me!“

Približila je lice mom kao da će me poljubiti. Ugrizla me je. Trgao sam se, a ona je izletela kroz vrata.

EJMI ELIOT DAN

Pet dana od nestanka

ZOVITE ME OZARK EJMI. SMESTILA SAM SE U MOTEL JAZBINA (da li su mogli da smisle prikladnije ime?), mirno sedim i gledam kako se moj plan polako ostvaruje.

Oslobodila sam se Nika, a opet, nikad toliko nisam mislila na njega. Sinoć u 10.04 zazvonio mi je rezervni mobilni. (Tako je, Nik, ne znaš samo ti za stari trik sa „tajnim mobilnim telefonom“) Kompanija koja nam je ugradila alarm. Naravno, nisam odgovorila, ali sad znam da je Nik stigao do kuće svog oca. Putokaz broj 3. Promenila sam šifru dve nedelje pre svog nestanka i navela broj svog tajnog mobilnog kao prvi broj koji treba pozvati. Zamišljam Nika kako, s mojom porukom u ruci, ulazi u prašnjavu, zagušljivu kuću svog tate, petlja oko šifre za alarm... a onda vreme ističe. Bip bip biiiip! Navela sam broj njegovog mobilnog kao rezervni ako mene ne mogu da nađu (a očigledno ne mogu).

Znači, aktivirao je alarm i razgovarao s nekim iz kompanije, što znači da je zabeleženo da je bio u očevoj kući posle mog nestanka. Što je dobro za moj plan. Nije nepogrešiv, ali ne mora da bude nepogrešiv. Već sam pandurima ostavila dovoljno dokaza da sastave slučaj protiv Nika: inscenirano mesto zločina, obrisana krv, računici za kreditnu karticu. Sve će to naći čak i najnesposobnije policijsko odeljenje. Uskoro će Noel istrljati vest o tome da sam trudna (ako već nije). To je dovoljno, naročito nakon što policija otkrije Spretnu Endi (spretno puši kurac po komandi). Zato je sve ovo samo još dodatan zajeb. Zabavne zamke. Sviđa mi se što sam žena sa zamkama.

I *Elen Abot* je deo mog plana. Najpopularnija emisija o

crnoj hronici na kablovskoj u zemlji. Obožavam Elen Abot, obožavam zaštitnički i materinski odnos koji ima prema svim nestalim ženama u svojoj emisiji i kako se poput besnog psa okomi na svakog osumnjičenog, obično muža, koga se dokopa. Ona je glasnogovornik ženskog pravedništva u Americi. Zato bih i volela da se ona pozabavi mojom pričom. Javnost se mora okrenuti protiv Nika. To je deo njegove kazne jednako koliko i zatvor. Neka dragi Niki - koji stalno brine o tome da li ga ljudi vole - zna da ga svi mrze. Elen mi treba i da budem u toku s istragom. Da li je policija već našla moj dnevnik? Da li znaju za Endi? Da li su otkrili da je povećao sumu na koju sam životno osigurana? Najteže mi je ovo: da čekam dok glupači sve ukapiraju.

Na svaki sat uključim TV u svojoj sobici, nestrpljiva da saznam da li je Elen pokupila moju priču. Mora da jeste, ne vidim kako je mogla da odoli. Lepa sam, Nik je lep, a tu je i *Čudesna Ejmi* kao mamac. Nešto pre podneva pojavljuje se na ekranu i obećava specijalni izveštaj. Ostavljam TV uključen i zurim u njega: Požuri, Elen. Ili: Požuri, *Elen*. To nam je zajedničko: obe smo istovremeno i osobe i entiteti. Ejmi i *Ejmi*, Elen i *Elen*.

Reklama za tampone, reklama za deterdžent, reklama za uloške, reklama za sredstvo za pranje stakla. Pomislio bi čovek da žene samo čiste i krvare.

I konačno! Evo me! Moj debi!

Istog trena kako se na ekranu pojavi Elen, mršteći se kao Elvis, znam da će biti dobro. Nekoliko mojih prelepih fotografija, jedna Nikova fotka s prve konferencije za štampu, s onim luđačkim *volite me!* kezom. Najnovija vest: U toku je bezuspešna potraga za „prelepom mladom ženom pred kojom je bila blistava budućnost“. Najnovija vest: Nik je već sjeban. Slobodno se slikao s nekom meštankom u toku potrage za mnom. To je očigledno privuklo Elen, jer je popizdela. Eno ga Nik u svom slatkiš izdanju, svom *žene me obožavaju izdanju*, obraz uz obraz s nekom nepoznatom ženom, kao da su izašli na piće.

Koja budala. Sviđa mi se.

Elen Abot posebno ističe to što naše zadnje dvorište izlazi pravo na Misisipi. Pitam se da li je procurila istorija pretrage s Nikovog kompjutera, a potrudila sam se da se tu nađe i istraživanje o ustavama i branama na Misisipiju, kao i pretraga reči *telo plovi rekom Misisipi*. Da ne okolišam mnogo. Moglo se dogoditi - moguće je, malo verovatno, ali uvek postoji presedan - da reka moje telo nekako odnese čak do okeana. Zapravo sam žalila samu sebe, zamišljajući svoje vitko nago bledo telo kako pluta tik ispod površine, puževi mi prilepljeni na голу nogu, kosa poput morske trave pluta za mnom dok ne stignem do okeana, gde tonem sve niže i niže do dna, sa mene otpadaju meke trake raskvašenog mesa a ja, poput akvarela, polako nestajem u reci dok od mene ne ostanu samo kosti.

Ali ja sam romantična duša. U stvarnom životu, da me je ubio, mislim da bi Nik jednostavno ubacio moje telo u kesu za smeće i odvezao me na neku od deponija u krugu od sto kilometara. Jednostavno bi me se rešio. Usput bi čak poneo još nešto - pokvareni toster koji ne vredi popravljati, gomilu starih VHS kasete koje je planirao da baci - da ne ide za džabe.

I sama sam naučila da budem prilično delotvorna. Kad je mrtva, devojka mora da ekonomiše. Imala sam vremena da isplaniram, da prikupim nešto gotovine: dala sam sebi dobrih dvanaest meseci od odluke da nestanem do samog nestanka. Zato većinu uhvate za ubistvo: nisu dovoljno disciplinovani da čekaju. Imam 10.200 dolara u gotovini. Primetili bi da sam toliku sumu podigla u jednom mesecu. Ali podizala sam gotovinu unapred s kreditnih kartica koje sam uzela na Nikovo ime - zbog kojih će izgledati kao bedni pohlepni preljubnik - i tokom meseci sam, malo-pomalo, skinula još 4.400 dolara s našeg računa u banci: podizala sam po 200-300 dolara, da ne privlačim pažnju. Krala sam od Nika, nekad 20 nekad 10 dolara iz džepova, polako i smišljeno gomilajući - kao kad

napravite plan štednje pa novac koji biste potrošili na jutarnju kafu u *Starbaksu* odlažete u teglu i na kraju godine imate 1500 dolara. A kad god bih svratila u *Bar*, uzimala sam iz tegle s napojnicama. Sigurna sam da su Nik i Go okrivljavali jedno drugo, ali ništa nisu rekli jer su se previše međusobno sažaljevali.

Ali vodim računa kako trošim. Hoću da kažem, imam dovoljno za život dok se ne ubijem. Skrivaču se taman da vidim kako Lensa Nikolasa Dana ceo svet odbacuje, da vidim kako ga hapse, sude mu i, zbunjenog u narandžastom kombinezonu i s lisicama, šalju u zatvor. Da vidim kako se Nik uvija i preznojava na mukama, kunući se u nevinost, ali ne može da se izvuče. Onda ću krenuti rekom na jug, gde ću se u Meksičkom zalivu susresti s mojim telom, telom Druge Ejmi koje ko bajagi pluta. Prijaviću se na neko krstarenje, nešto da se izvezem na pučinu, ali za šta nije potrebna identifikacija. Popiću ogromni šejker ledenog džina i progutati pilule za spavanje, napuniti džepove kamenjem kao Virdžinija Vulf i, kad niko ne bude gledao, tiho se baciti preko palube. Morate biti disciplinovani da biste se udavili, a ja discipline imam napretek. Možda moje telo nikad ne pronađu, a možda posle nekoliko nedelja, meseci, kasnije, ispliva na površinu - toliko nagrizeno da se vreme moje smrti više ne može odrediti. Tako ću obezbediti poslednji dokaz koji će razapeti Nika, na zatvorskom stolu će ga napumpati otrovom i umreće.

Volela bih da budem tu da ga vidim kako umire, ali s obzirom na to kakvo nam je sudstvo, to bi moglo da potraje godinama, a ja nemam ni dovoljno novca ni dovoljno snage. Spremna sam da se pridružim svim onim Houp.

Ipak sam već malo odstupila od svog budžeta. Potrošila sam oko 500 dolara da uredim svoju sobicu - kvalitetna posteljina, pristojna lampa, čaršavi koji nisu ukrućeni od višegodišnjeg beljenja. Ali trudim se da prihvatim ono što mi se nudi. Nekoliko bungalova dalje je

neki ćutljiv tip, propali hipik od onih nalik Grizliju Adamsu, uradi sam granola - gusta brada, prstenje s tirkiznim kamenom i gitara koju ponekad uveče svira na svom zadnjem tremu. Kaže da se zove Džef, baš kao što se ja zovem, recimo, Lidija. Osmehnemo se jedno drugom u prolazu, ali donosi mi ribu. Već par puta mi je u ogromnoj ledenoj kesi za zamrzivač doneo svežu i smrdljivu ribu, ali očišćenu od krljušti i bez glave. „Sveža riba!“, kaže pokucavši na vrata i, ako odmah ne otvorim, nestane ostavivši mi kesu na pragu. Ispržim ribu u pristojnom tiganju, kupljenom opet u nekom *Volmartu*, i nije loša, a i džabe je.

„Gde si nahvatao svu tu ribu?“, pitam ga.

„Na hvatalištu“, kaže on.

Doroti sa recepcije, kojoj sam se već dopala, donosi mi paradajz iz bašte. Jedem paradajz koji miriše na zemlju i ribu koja miriše na jezero. Mislim da će do sledeće godine Nika zatvoriti na neko mesto koje miriše samo na zatvoreno. Veštački mirisi: dezodorans, stare cipele i skrobasta hrana, ustajali madraci. Njegova najgora noćna mora, njegov lični košmar: u zatvoru je i shvati da nije uradio ništa loše, ali ne može to da dokaže. Nik je oduvek imao noćne more o tome kako je nepravedno optužen, zarobljen, žrtva sila na koje ne može da utiče.

Posle takvih snova uvek ustane, ushoda se po kući, onda se obuče i izađe napolje, tumara ulicama oko naše kuće, ode u park - park u Misuriju, park u Njujorku - gde mu se već prohte. On je čovek koji voli da je u prirodi, mada se tamo i ne snalazi baš najbolje. Ne voli duge šetnje, kampovanja, ne zna kako da pripali vatru. Ne bi umeo da ulovi ribu i da mi je donese. Ali sviđa mu se ta ideja, ta mogućnost. Želi da zna da može da izađe napolje, čak i ako odluči da ipak ostane na kauču i tri sata gleda borbe u kavezu.

Iznenadila me je ta mala drolja. Endi. Mislila sam da će potrajati tačno tri dana. A onda više neće moći da se

suzdrži a da to s nekim ne *podeli*. Znam da voli da deli jer sam joj jedan od prijatelja na Fejsbuku - imam izmišljeno ime na profilu (Medlin Elster, ha!), fotografiju sam ukrala s neke reklame za kredite (nasmejana plavuša, koristi nezapamćeno niske kamatne stope). Pre četiri meseca, Medlin je iz čista mira pitala Endi da joj bude prijatelj, a Endi ju je, kao nesrećno kuće, prihvatila, tako da prilično dobro poznajem tu devojčicu, kao i sve njene prijatelje opčinjene detaljima, koje vole česte dremke, kiselo mleko i sivi pino i obožavaju da to međusobno podele. Endi je dobra devojka, to jest ne kači svoje slike sa žurki i nikad ne šalje bludne poruke. Šteta. Kad se sazna da je ona Nikova devojka, volela bih da mediji nađu fotografije na kojima pije, ljubi se s devojkama ili pokazuje svoje tange; tako bi je mnogo lakše obeležili kao pravu rasturačicu brakova.

Rasturačica brakova. Moj brak je bio razbucan, ali još uvek ne i rasturen kad je počela da se ljubi s mojim mužem, da mu zavlači ruke u pantalone, uvlači mu se u krevet. Primala ga je u usta, sve do korena, da bi se on osećao baš veliki kad se ona zagrcne. Primala ga je u dupe, duboko. Primala je spermu u usta i po sisama, onda bi je polizala, mljac. Primačica, totalna je primačica. Takva je to sorta. Više od godinu dana su zajedno. Za svaki praznik. Pregledala sam izveštaje s njegovih kreditnih kartica (onih pravih) da vidim šta joj je kupio za Božić, ali bio je zapanjujuće obazriv. Pitam se kako je to biti žena čiji božićni poklon mora da se plati gotovinom. Oslobođajuće. Nedokumentovana devojka je devojka koja ne mora da zove vodoinstalatera ili sluša kuknjavu o poslu ili da ga neprestano podseća da kupi prokletu hranu za mačke.

Ona mora da pukne. Prvo, Noel mora nekom da kaže da sam trudna; drugo, policija mora da nađe moj dnevnik; treće, Endi mora nekom da ispriča za svoju vezu. Pretpostavljam da sam je ukalupila u određeni stereotip - očekivala sam da devojka koja pet puta dnevno svima

objavljuje šta joj se dešava u životu i ne zna šta je tajna. S vremena na vreme, usput spomene mog muža:

Videla danas gospodina Razbacanog.

(Ma pričaj!)

(Kad ćemo da upoznamo tog pastuva?)

(Bridžet lajkuje ovo!)

Sve je lepše kad te poljubi Slatkiš.

(Skroz si u pravu!)

(Kad ćemo da upoznamo tog Slatkiša?!)

(Bridžet lajkuje ovo!)

Ali za devojkicu svoje generacije bila je iznenađujuće diskretna. Dobra je ona devojkica (za jednu pičku). Zamišljam je, s tim srcolikim licem nakrivljenim u stranu, blago nabranog čela. *Samo želim da znaš da sam na tvojoj strani, Nik. Uz tebe sam.* Verovatno mu je ispekla kolače.

Kamere *Elen Abot* prelaze sad preko volonterskog centra koji deluje pomalo ofucano. Neka reporterka priča o tome kako je moj nestanak „potresao ovaj gradić“, a iza nje vidim sto na kome su poredane domaće musake i torte za jadnog Nikija. Žene čak i sad brinu o tom kretenu. Očajnice koje su uočile priliku. Zgodan, ranjiv muškarac - dobro, možda je ubio svoju ženu, ali mi to *ne znamo*. Ne sa sigurnošću. Zasad je olakšanje imati bar muškarca kome ćeš da kuvaš, kao kad se provozaš biciklom pored kuće slatkog dečka u verziji četrdesetogodišnjakinja.

Ponovo prikazuju fotografiju iskeženog Nika s mobilnog. Zamišljam gradsku drolju u njenoj samotnoj, blistavoj kuhinji - trofej kupljen novcem od alimentacije - mesu i peče dok vodi zamišljeni razgovor s Nikom: *Ne, zapravo nije četrdeset tri. Ne, stvarno! Ne, ne saleću me muškarci, stvarno ne, ovdašnji muškarci nisu baš naročito zanimljivi, većina njih...*

Osetim ljubomoru prema toj ženi, obraz u obraz s mojim mužem. Lepša je nego ja sad. Jedem čokoladice i satima plutam u bazenu pod vrelinom suncem dok mi telo od hlora postaje gumasto kao u foke. Nikad pre nisam bila ovoliko preplanula - bar nikad nisam imala ovako tamnu,

gordu, zagasitu boju. Preplanula koža je oštećena koža, a niko ne voli naborane devojke; celog života sam se mazala zaštitnim faktorom. Ali, pre nestanka sam dopustila sebi da malo pocrnim, a sad, pet dana kasnije, još malo pa ću dobiti smeđu boju. „Crna si ko Ciganka!“, kaže stara Doroti, upravnica. „Devojko, crna si ko Ciganka!“, oduševljeno kaže kad uđem da gotovinom platim kiriju za sledeću nedelju.

Pocrnela sam, imam šlem frizuru miš boje, štreberske naočari. Nekoliko meseci pred nestanak dobila sam šest kilograma - pažljivo ih skrivajući širokim letniim haljinama, mada teško da bi moj nezainteresovani muž primetio - a otad sam već dobila još jedan. Pazila sam da se nekoliko meseci pred nestanak nigde ne slikam tako da će javnost znati samo bledu, mršavu Ejmi. To definitivno više nisam. Ponekad dok hodam osećam kako mi se zadnjica sama pomera. Mreška se i trese, tako se kaže? To mi se nikad ranije nije dešavalo. Moje telo je bilo pre- lep, savršen sklad, svaki delić uravnotežen, sve uklopljeno. Ne nedostaje mi. Ne nedostaje mi da me muškarci gledaju. Kakvo je olakšanje ući u radnju mešovite robe i izaći iz nje a da neki dripac u flannelskoj košulji bez rukava ne blene za mnom i ne promrmlja neku gadost na račun žena, kao da podrigne na sir. Sad niko nije nepristojan prema meni, ali niko nije ni ljubazan. Niko se naročito ne trudi, ne previše, ne kao nekad.

Ja sam Ejmina suprotnost.

NIK DAN

Osam dana od nestanka

DOK JE SUNCE ZALAZILO, DRŽAO SAM KOCKU LEDA NA obrazu. Prošli su sati, a još uvek sam osećao ugriz: dva mala nabora oblika spajalice. Nisam smeo da krenem za Endi - rizičnije je nego da se razbesni - pa sam je na kraju pozvao. Govorna pošta.

Obuzdaj je, moraš da je obuzdaš.

„Endi, stvarno mi je žao, ne znam šta da radim, ne znam šta se dešava. Molim te, oprosti mi. Molim te.”

Nije trebalo da ostavim poruku na govornoj pošti, ali onda pomislih: *Ko zna, možda je sačuvala stotine mojih poruka.* Bože blagi, kad bi pustila top-listu najskarednijih, najpoganijih, najljigavijih... svaka bi me žena iz bilo koje porote samo zbog toga poslala u zatvor. Jedno je kad znam da sam preljubnik, a sasvim nešto drugo kad čujem sebe kako dubokim profesorskim glasom govorim mladoj studentkinji o svom ogromnom, krutom...

Porumeneo sam obasjan svetlošću zore. Kocka leda se otopila.

Seo sam na Goin prag i na svakih deset minuta zvao Endi, bez odgovora. Bio sam budan, naelektrisanih živaca, kad se u 6.12 Bonijeva zaustavila na prilazu. Nisam ništa rekao kad je krenula ka meni noseći dve čaše od stiropora.

„Hej, Nik, donela sam ti kafu. Svratila sam da vidim šta radiš.”

„Ne sumnjam.”

„Verovatno ne znaš za sebe. Zbog onog s trudnoćom.” Teatralno mi je sipala dve kapi mlekca u kafu, baš kako volim, i pružila mi je. „Šta je ovo?” pitala je i pokazala na moj obraz.

„Na šta misliš?”

„Mislim, Nik, šta ti je s licem? Imaš ogroman ružičasti..." Nagnula se bliže, dohvatila me za bradu. „Liči na ugriz."

„Mora da je osip. Izađe mi kad se unervozim."

„Aha." Promešala je kafu. „Nik, znaš da sam na tvojoj strani?"

„Ma da."

„Jesam. Stvarno. Volela bih da mi veruješ. Samo - stigli smo do trenutka kad više neću moći da ti pomognem ako mi ne veruješ. Znam da ovo zvuči kao nešto što panduri tek tako kažu, ali stvarno je tako."

Sedeli smo u čudnoj, gotovo ugodnoj tišini i pijuckali kafu.

„Nego, želela sam da saznaš pre nego što čuješ negde drugde", vedro je rekla. „Našli smo Ejminu torbicu."

„Šta?"

„Aha, nije bilo gotovine, ali njena lična karta, mobilni. I to, zamisli, u Hanibalu. Na obali reke, južno od pristaništa za parobrode. Naša pretpostavka je da je neko želeo da izgleda kao da ju je počinilac bacio u reku kad je napuštao grad, krenuvši preko mosta za Illinois."

„Da izgleda?"

„Nije sasvim potonula. Još na njoj ima otisaka prstiju, kod rajsferšlusa. E sad, otisci prstiju ponekad ostanu čak i u vodi, ali... poštedeću te detalja, reći ću samo da je naša teorija, da kažemo, da je neko ostavio torbicu na obali da se postara da je pronađemo."

„Zvuči kao da postoji razlog zašto mi to kažeš", rekao sam.

„Nik, otisci koje smo našli su tvoji. Što i nije tako čudno - muškarci stalno kopaju po torbicama svojih žena. Ali ipak..." Nasmejala se kao da joj je upravo nešto sinulo. „Moram da pitam: da nisi slučajno nedavno bio u Hanibalu?"

Rekla je to s takvim ubeđenjem da mi je sinulo: policijski sistem za praćenje skriven negde u šasiji mog automobila koji su mi vratili onog jutra kad sam otišao u

Hanibal.

„A zašto bih išao u Hanibal da se rešim ženine torbice?“

„Pretpostavimo da si ubio ženu i inscenirao mesto zločina u svojoj kući ne bi li nas naveo da pomislimo da ju je napao neko spolja. Ali onda si, shvativši da počinjemo da sumnjamo na tebe, želeo da podmetneš nešto što bi nas navelo da opet tražimo nekog spolja. To je naša teorija. Ali u ovom trenutku, neki od mojih ljudi su toliko ubeđeni da si to ti uradio i prihvatili bi bilo kakvu teoriju, samo da se uklapa. Dozvoli mi zato da ti pomognem: jesi li nedavno bio u Hanibalu?“

Odmahnuo sam glavom.

„Morate da razgovarate s mojim advokatom. Tenerom Boltom.“

„*Tener Bolt?* Siguran si da je to ono što želiš, Nik? Verujem da smo do sada bili prilično poštteni prema tebi, prilično otvoreni. Bolt, on je... On je poslednje pribežište. Tip koga zovu krivci.“

„Ha. Pa, očigledno je da sam vam ja glavni osumnjičeni, Ronda. Moram da čuvam leđa.“

„Hajde da se svi nađemo kad on stigne, važi? Da popričamo o ovome.“

„Definitivno - tako smo i planirali.“

„Čovek koji ima plan“, rekla je Bonijeva. „Jedva čekam.“ Ustala je i pri odlasku doviknula: „Hamamelis je dobar protiv osipa.“

Sat kasnije oglasilo se zvono i na vratima je stajao Tener Bolt u svetloplavom odelu, a nešto mi je govorilo da se tako oblaćio kad krene na Jug. Proučavao je okolinu, merkao kola u prilazima, procenjivao kuće. Na neki način podsećao me na Eliotove, stalno nešto proučavaju i analiziraju. Mozak koji se nikad ne isključuje.

„Pokaži mi“, reče Tener pre nego što sam stigao da ga pozdravim. „Pokaži mi gde je šupa - nemoj da ideš sa mnom i nemoj joj više prilaziti. Onda ćeš mi sve ispričati.“

Seli smo za kuhinjski sto - ja, Tener i tek probuđena Go, zgrbljena nad prvom šoljom kafe. Rasprostro sam sve Ejmine putokaze kao neki užasni tumač tarot karata.

Tener se nagnuo ka meni, a mišići na vratu mu se napeše.

„Dobro, Nik, iznesi šta imaš", rekao je. „Tvoja žena je sve ovo organizovala. Iznesi šta imaš!" Udario je kažiprstom o sto. „Jer ne mogu da napredujem dok u jednoj ruci držim đoku, a u drugoj neku ludu priču o nameštalcji. Osim ako me ne ubediš. Osim ako upali."

Duboko sam udahnuo i sabrao misli. Pisanje mi je oduvek bolje išlo od priče. „Pre nego što počnemo", rekao sam, „moraš da shvatiš ono najvažnije u vezi sa Ejmi: ona je prosto genijalna. Njen mozak je toliko uposlen da nikad ne radi samo na jednoj ravni. Ona je kao neka beskonačna arheološka iskopina: taman pomisliš da si stigao do poslednjeg sloja, a onda još jednom zamahneš pijukom i ispod probiješ potpuno novo okno. Puno tunela i jama bez dna."

„Dobro", reče Tener. „Dakle..."

„Još nešto moraš da znaš o Ejmi, a to je da je pravična. Ona je od onih ljudi koji nikad ne greše i voli da deli lekcije, da kažnjava."

„Dobro, lepo, dakle..."

„Ispričaću ti jednu kratku priču. Pre oko tri godine vozili smo se za Masačusets. Bilo je grozno, ludnica od saobraćaja, i neki kamiondžija pokaže Ejmi srednji prst - nije htela da ga propusti - a onda ubrza i preseče je. Nije bilo opasno, ali na trenutak je bilo baš strašno. Znete one natpise pozadi na kamionima *Kako vozim?*, s brojem za prijave. Naterala me je da pozovem i dam im broj registarske tablice. Mislio sam da se na tome završilo. Dva meseca kasnije - dva *meseca* kasnije - uđem u našu spavaću sobu, a Ejmi je na telefonu, ponavlja taj broj registarske tablice. Smislila je celu priču: putovala je s dvogodišnjim detetom i taj vozač ju je skoro izgurao s puta. Rekla je da zove već četvrti put. Rekla je da se čak

raspitala o ruti te kompanije tako da može da navede tačne drumove na kojima su se navodno dogodile nesreće koje je za dlaku izbegla. Na sve je mislila. Baš je bila ponosna na sebe. Ima da sredi da tog lika otpuste."

„Isuse, Nik“, promrmljala je Go.

„Stvarno... prosvetljujuća priča, Nik“, rekao je Tener.

„To je samo jedan primer.“

„Dakle, da sklopimo sad celu priču“, rekao je. „Ejmi saznaje da je varaš. Inscenira svoju smrt. Sredi da ko bajagi mesto zločina deluje taman toliko sumnjivo da se ljudi zapitaju. Zajebala te s kreditnim karticama i životnim osiguranjem i onom malom muškom jazbinom tamo pozadi...“

„Posvađa se sa mnom noć pre nego što će nestati, i to pored otvorenog prozora kako bi komšinica čula.“

„Oko čega ste se svađali?“

„Ja sam sebični skot. U suštini, oko istog oko čega se uvek svađamo. Ono što komšinica nije čula jeste da mi se Ejmi kasni je izvinila - zato što Ejmi ne želi da ona to čuje. Mislim, sećam se da sam se iznenadio jer se nikad nismo tako brzo pomirili. Zaboga, ujutro mi je čak pravila jebene palačinke.“

Video sam je kraj šporeta, liže šećer u prahu s palca, pevuši za sebe, i zamislio sam kako joj prilazim i tresem je dok...

„Dobro, a potraga za blagom?“ pitao je Tener. „Šta misliš o tome?“

Svi putokazi bili su rašireni na stolu. Tener je uzeo nekoliko pa ih spustio.

„To je samo dodatan zajeb“, rekao sam. „Veruj mi, poznajem svoju ženu. Znala je da mora da organizuje potragu za blagom da ne bude sumnjivo. Zato organizuje potragu koja se, naravno, može protumačiti na osamnaest različitih načina. Pogledajte prvi putokaz.“

*Zamišljam se kao studentkinju tvoju,
uz učitelja tako zgodna i mudra
um mi se otvara (a tek moja bedra!)
Da sam ti učenica, ne bih očekivala cveče od tebe Možda
samo koji nestašni susret u tvoje radno vreme Zato
pohitaj, kreni, molim te
I ovog puta štošta naučiču te.*

„Tipična Ejmi. Pročitam ovo i pomislim: *Hej, moja žena flertuje sa mnom.* Ne. Zapravo aludira na moje... neverstvo s Endi. Zajeb broj jedan. Zato odlazim tamo, u svoju kancelariju s Gilpinom, i šta tamo nađem? Ženske gaćice. Ni blizu Ejmine veličine - panduri su se svuda raspitivali koju veličinu Ejmi nosi, nikako mi nije bilo jasno zašto."

„Ali Ejmi nije mogla da zna da će Gilpin biti s tobom." Tener se namrštio.

„Nije bilo teško pretpostaviti", ubacila se Go. „Prvi putokaz je bio deo *samog mesta zločina* - dakle, panduri će znati za njega - a ubacila je i *radno vreme*. Logično je da će otići tamo, sa ili bez Nika."

„Pa čije su te gaćice?", pitao je Tener. Na reč *gaćice* Go nabra nos.

„Ko će ga znati" rekao sam. „Pretpostavio bih da su Endine, ali verovatno ih je Ejmi tek onako kupila. Najvažnije je da nisu Kjmine veličine. Navode sve na pomisao da se u mojoj kancelariji dogodilo nešto nedolično između mene i nekog ko nije moja žena. Zajeb broj dva."

„A da panduri nisu otišli s tobom u kancelariju?" pitao je Tener. „Ili da niko nije primetio gaćice?"

„Baš nju *briga*, Tenere! Ova potraga za blagom je tek onako da se zabavi. Ne treba joj. Preterala je samo da bi se uverila da je svuda ostavila milion sitnih osuđujućih putokaza. Opet, moraš poznavati moju ženu: ona je od onih koji vole da idu na sigurno."

„Dobro. Putokaz broj dva“, reče Tener.

*Zamisli me: luda sam za tobom
I jasno vidim budućnost s tobom.
Doveo si me ovde da čujem tvoju priču
O dečaćkoj avanturi, prljavim farmerkama i viziru.
Jebeš ostale, ma sve smo ih šutnuli
Krišom me poljubi... kao da tek smo se uzeli.*

„To je Hanibal“, rekao sam. Ejmi i ja smo jednom bili tamo, tako sam to i protumačio, ali to je ponovo i mesto gde sam imao... odnose s Endi.

„I tebi to nije bio znak na uzbunu?“, pitao je Tener.

„Ne, tada ne. Previše sam se raspilavio pročitavši Ejmine poruke. Bože, ta me devojka zna u dušu. Zna tačno šta želim da čujem. Ti si *genijalan*. Ti si *duhovit*. Mora da je mnogo zabavlja kad zna da *još uvek* može tako da me sludi. I to izdaleka. Mislim, Isuse... gotovo da sam počeo ponovo da se zaljubljujem u nju.“

Na trenutak mi je nešto zapelo u grlu. Ona glupava priča o odvratnoj polunagoj bebi njene prijateljice Inzli. Ejmi je znala da je to ono što sam kod nas najviše voleo, onda dok sam to još uvek voleo: ne važni trenuci, romantični trenuci s velikim R, već naše skrivene šale. A sad ih sve koristi protiv mene.

„I čik pogodite?“, rekao sam. „Upravo su našli Ejminu torbicu u Hanibalu. Mogu da se opkladim da će neko posvedočiti da me je video tamo. Dođavola, platio sam kreditnom karticom ulaznicu za obilazak. I eto još jednog dokaza, a Ejmi se potrudila da me povežu s njim.“

„Šta da niko nije našao torbicu?“, pitao je Tener.

„Nije važno“, rekla je Go. „Zabavlja se terajući Nika da se vrti ukrug. Sigurna sam da je bila srećna samo znajući koliko će Nika gristi savest kad bude pročitao sve te slatke porukice, jer zna da ju je *varao* a ona je nestala.“

Pokušao sam da se ne trgnem na zgađen ton kojim je izgovorila *varao*.

„Šta da je Gilpin još uvek bio s Nikom kad je ovaj otišao u Hanibal?“ bio je uporan Tener. „Šta da je Gilpin sve vreme bio s Nikom, pa zna da ovaj nije podmetnuo torbicu?“

„Ejmi me dovoljno poznaje da zna da ću otkaçiti Gilpina. Zna da ne bih želeo da me neko nepoznat gleda dok čitam ovo i prati moju reakciju.“

„Stvarno? Kako znaš?“

„Jednostavno znam.“ Slegao sam ramenima. Znao sam. Jednostavno sam znao.

„Putokaz broj tri“, rekao sam i gurnuo ga Teneru u ruke.

*Možda te grize savest što si me ovde doveo
Moram priznati, jeste malo čudno
Al' pošto mnogo izbora nismo imali
za ovo mesto smo se opredelili.
Unesimo malo ljubavi u ovu braon kućicu,
učini nešto dobro, ti seksi mužiću!*

„Vidite, pogrešno sam protumačio, misleći da pod *ovde doveo* misli na Kartidž, ali ona, opet, misli na kuću mog oca, a...“

„To je još jedno mesto gde si pojebao tu Endi“, reče Tener. Okrenuo se mojoj sestri. „Izvinjavam se zbog nepristojnosti.“

Go odmahnu rukom pokazujući da mu ne zamera.

Tener nastavi: „Dakle, Nik. Imamo ženske gaćice u tvojoj kancelariji, gde si pojebao Endi, tu je Ejmina torbica u Hanibalu, gde si pojebao Endi, a tu je i riznica s blagom puna stvari kupljenih tajnim kreditnim karticama, u šupi u kojoj si pojebao Endi.“

„Ovaj, da. Tako je.“

„Dakle, šta je u kući tvog oca?“

EJMI ELIOT DAN

Sedam dana od nestanka

TRUDNA SAM! HVALA TI, NOEL HOTORN, SVET SAD TO ZNA, idiotkinjo. Dan nakon što je napravila onu scenu na mom bdenju (mada bih volela da nije zasenila moje bdenje - ružne devojke baš vole da skreću pažnju na sebe), mržnja prema Niku prosto je eksplodirala. Pitam se može li da diše uz sav taj gnev kojim je okružen.

Znala sam daje put do udarnih termina, celodnevnog, mahnitog, krvožednog, nezaustavljivog izveštavanja u stilu Elen Abot - trudnoća. Čudesna Ejmi je sama po sebi primamljiva. Napumpanoj Čudesnoj Ejmi neće moći da odole. Amerikanci vole jednostavno, a voleti trudne žene je jednostavno - one su kao pačići, zeke ili kučići. Ipak, zbunjena sam posebnim tretmanom koji dobijaju te licemerne gegalice očarane sobom. Kao da je mnogo teško raširiti noge i pustiti muškarca da ejakulira između njih.

Znate šta je teško? Pretvarati se da si trudna.

Obratite pažnju jer ovo je sjajno. Počelo je s mojom praznoglavom prijateljicom Noel. Srednji zapad je pun takvih ljudi: dobrica. Dobrica ali s dušom od plastike - lako ih je oblikovati, lako ih je zbrisati. Čitava muzička kolekcija te žene svodi se na Poteri Barn kompilacije. Police su joj pune luksuznih sranja: *Irci u Americi. Fudbal na Univerzitetu Misuri: Istorija kroz slike.*

Pamtimo 9/11. Nešto glupavo s mačićima. Znala sam da će mi za moj plan trebati povodljiva prijateljica, neko kome ću moći da napričam užasne priče o Niku, ko će se previše vezati za mene, s kim će biti lako manipulirati, ko neće mnogo razmišljati o svemu što kažem jer će se osetiti privilegovano što to čuje. Noel je bila očigledan izbor, a kad mi je rekla da je ponovo trudna - očigledno joj trojke

nisu bile dovoljne - shvatila sam da bih i ja mogla da zatrudnim.

Potražila sam na internetu: kako isušiti ve-ce solju da je popravite.

Noel je pozvana na limunadu. Puno limunade.

Noel piški u moju isušenu ve-ce šolju na kojoj ne može da se pusti voda, obe nas je užasno sramota!

Ja, mala staklena teglica, pišačka iz ve-ce šolje ide u staklenu teglicu.

Ja, dobro potkrepljena priča o fobiji od igala/krvi.

Ja, sakrijem staklenu teglicu s pišačkom u torbicu, zakažem kod doktora (oh, ne mogu da uradim test krvi, užasno se plašim igala... test urina, može, hvala).

Ja, u moj karton je upisano da sam trudna.

Ja, odjurim da Noel saopštim lepu vest.

Savršeno. Nik dobija još jedan motiv, ja postajem draga, nestala, trudna gospođa, moji roditelji još više pate, Elen Abot ne može da odoli. Iskreno, bila sam uzbuđena što sam konačno, među stotinama drugih slučajeva, zvanično odabrana za *Elen* To je kao neka vrsta nadmetanja talenata: daš sve od sebe a onda je sve na sudijama i ne možeš da utičeš na odluku.

Bože, što ona mrzi Nika, a mene *obožava*. Mada, volela bili da moji roditelji nemaju takav poseban tretman. Gledam ih na vestima, mama mršava i suva, žile na vratu poput upredenili grančica, uvek napete. Vidim oca, zacrveneo se u licu od straha. oči malo izbečene, osmeh usiljen. Inače je privlačan muškanu . ali sve više liči na karikaturu, opsednutu lutku klovna. Znam da bi trebalo da ih sažaljevam, ali ne mogu. Ionako sam za njih uvek bila samo simbol, pokretni ideal. Čudesna Ejmi od krvi i mesa. Nemoj da zajebeš, ti si Čudesna Ejmi. Jedina koju imamo. Biti jedinac nosi sa sobom nekakvu nepravednu odgovornost - odrastate svesni toga da ne smete da razočarate, nije vam dozvoljeno čak ni da umrete. Nema rezerve koja baulja po kući; ti si taj. Zato očajnički želite da budete savršeni i ta moć vam nekako udari u glavu.

Tako nastaju despoti.

Prošetam jutros do Dorotine kancelarije po sok. Majušna soba obložena drvetom. Radni sto služi izgleda samo da na njemu stoje Dorotine snežne kugle iz mesta koja mi ne izgledaju vredna pomena: Galf Šors, Alabama. Hilo, Arkanzas. Kad pogledam te snežne kugle, ne vidim raj, vidim pregrejane seljobere s opekotinama od sunca kako sa sobom vuku kmečavu, trapavu decu, šamaraju ih jednom rukom dok u drugoj drže ogromne čaše od nebiorazgradljivog stiropora s toplim pićem koje podseća na kukuruzni sirup.

Doroti ima jedan od onih postera iz sedamdesetih s mače- lom na drvetu – *Drž' se!* Sasvim je iskrena na svojim posterima. Zamišljam je kako naleće na neku uobraženu kučku iz Vilijamsburga, sa sve šiškama ala Beti Pejdž i špicastim naočarima, koja iz štosa ima isti takav poster. Baš bih volela da čujem kako bi se njih dve sporazumele. Podrugljivi ljudi se uvek rastope suočeni s iskrenošću, to je njihov kriptonit. Doroti na zidu pored soda mašine ima još jedan dragulj, na kome mališan spava na ve-ce šolji – *Preumoran da pikim*. Razmišljala sam da dok zagovaram Doroti zagrebem noktom staru požutelu traku i ukradem ga. Kladam se da bih za njega dobila dobre pare na Ibeju – volela bih da mi nešto gotovine stalno pristize – ali ne mogu jer tako bih ostavila *elektronski trag*, a dosta sam čitala o tome u gomili i kriminalističko-dokumentarnih knjiga koje imam. Elektronski tragovi su opasni: ne koristi mobilni telefon registrovan na tvoje ime jer antene mobilne telefonije mogu da otkriju gde se nalaziš. Ne koristi bankomat niti kreditnu karticu. Koristi samo javne, često korišćene kompjutere. Izbegavaj mnoštvo kamera kojih može biti na bilo kojoj ulici, naročito oko banaka, prometnih raskrsnica ili vinarija. Nije da ovde ima vinarija. U našim bungalovima nema ni kamera. Znam – pitala sam Doroti, navodno zbog sigurnosti.

„Naše mušterije i nisu baš u fazonu Velikog brata“, rekla je. „Nisu kriminalci, ali obično vole da ih ostave na miru.“

Ne, rekla bih da im se to ne bi dopalo. Tu je moj drugar Džef, odlazi i dolazi u čudne sate i vraća se sa sumnjivim količinama ribe nabavljene na crno koju drži u ogromnim sanducima s ledom. I bukvalno mi smrdi. U bungalovu na suprotnom kraju boravi par od nekih četrdesetak godina, propali od meta, pa izgledaju kao da im je bar šezdeset. Uglavnom ne izlaze, osim što se povremeno izbezumljeno upute do perionice - odjure preko pošljunčanog parkinga s odećom u kesama za smeće, kao nekakvo prolećno čišćenje na brzinu. Zdravo zdravo, kažu, uvek dvaput, i dvaput klimnu glavom, a onda nastave svojim putem. Muškarac ponekad oko vrata ima udava, mada na zmiju ni on ni ja nikad ne obraćamo pažnju. Pored ovih stalnih gostiju, ovuda prođe i popriličan broj neudatih žena, obično s modricama. Neke deluju posramljeno, druge užasno tužno.

Jedna se juče doselila, plavuša, veoma mlada, sa smeđim očima i rasećenom usnom. Sela je na trem ispred svog bungalova - onog do mog - i pušila cigaretu, a kad nam se pogledi sretoše, ponosno se uspravila i isturila bradu. Ova se nikom ne izvinjava. Pomislila sam: *Moram da budem kao ona. Proučiću je: mogla bih neko vreme da budem žilava zlostavljana devojka koja se skriva dok oluja ne prođe.*

* * *

Posle nekoliko sati jutarnjeg TV programa - u potrazi za bilo kakvim vestima o slučaju Ejmi Eliot Dan - uvučem se u svoj mokri i hladni bikini. Otići ću do bazena. Da malo plivam i odmorim se od svog nezajazljivog mozga. Bila sam zadovoljna vešću o trudnoći, ali mnogo toga još ne znam. Sve sam podrobno isplanirala, ali postoje stvari na koje ne mogu da utičem koje kvare moju ideju o tome

kako bi ovo trebalo da se odvija. Endi nije odradila svoj deo. Možda ću morati malo tla im pomognem da nađu dnevnik. Policija još nije uhapsila Nika. Ne znam šta su sve otkrili i to mi se ne sviđa. U iskušenju sam da pozovem broj za informacije i poguram ih u pravom smeru. Sačekaću još nekoliko dana. Na zidu imam kalendar i tri dana od danas obeležim sa POZOVI DANAS. Tako znam koliko sam odlučila da sačekam. Kad nađu dnevnik, stvari će početi brže da se odvijaju.

Napolju opet vrvi kao u džungli, cvrčci nas opkoljavaju sa svih strana. Imam ružičasti dušek sa sirenama koji mi je premali listovi mi landaraju u vodi - ali dobrih sat vremena besciljno plutam, pošto sam otkrila da je to nešto *što ja* volim da radim.

Ugledam neku plavu glavu kako poskakuje preko parkinga, i onda kroz žičanu kapiju prođe devojka s rasečenom usnom noseći jedan od peškira za kupanje iz kabine, ne veći od ubrusa, paklicu cigara, knjigu i losion sa zaštitnim faktorom 50. Rak pluća može, ali ne i rak kože. Smesti se i pažljivo nanosi losion, za razliku od ostalih prebijenih žena koje dolaze ovamo i trpaju na sebe ulje za bebe ostavljajući masne senke po stolicama na rasklapanje.

Devojka mi klimne glavom, kao što muškarci klimnu jedan drugom kad sednu u bar. Čita *Marsovske hronike* Reja Bredberija. SF devojka. Naravno, zlostavljane žene vole bežanje od stvarnosti.

„Dobra knjiga“, dobacim joj bezazlen komentar.

„Neko ju je ostavio u mom bungalovu. Bilo je ili ovo ili *Crni leptan*“ Stavlja debele, jeftine naočari za sunce.

„Ni ta nije loša. Mada, *Crni pastuv* je bolja.“

Gleda me ne skidajući naočari za sunce. Dva crna diska nalik očima pčele.

„Ha.“

Ponovo se usredsredila na knjigu, jasno mi stavljajući do znanja da *sada čita*, s čime se obično srećemo u kratim avionima. A ja sam dosadni davež pored nje koji

zauzme ceo naslon za ruke i govori nešto u stilu: „Poslom ili iz zadovoljstva?“

„Ja sam Nensi“, kažem. Novo ime - ne Lidija - što na ovako skućenom prostoru nije pametno, ali to mi je palo na pamet. Mozak mi nekad radi prebrzo za sopstveno dobro. Razmišljala sam o devojčinoj rasečenoj usni, kako tužno, polovno deluje, onda pomislih na zlostavljanje i setih se *Olivera!*, mog omilje nog mjuzikla iz detinjstva i zlosrećne kurve Nensi, koja je volela svog nasilnog muškarca sve dok je ovaj nije ubio, i zapitah se zašto smo moja majka feministkinja i ja uopšte gledale *Olivera!* s obzirom da je „As Long As He Needs Me“ u suštini raspevani hvalospev nasilju u porodici, a onda se setih da je i Ejmi iz dnevnika ubio njen muškarac, zapravo je veoma ličila na...

„Ja sam Nensi“, rekla sam.

„Greta.“

Zvuči izmišljeno.

„Drago mi je, Greta.“

Otplutam dalje. Iza sebe čujem škljocaj Gretinog upaljača i potom je dim odlebdeo raspršivši se poput magle.

Četrdeset minuta kasnije, Greta sedne na ivicu bazena, klat i nogama po vodi. „Topla je“, kaže. „Voda.“ Glas joj je promukao, grub, cigarete i prerijska prašina.

„Kao kupka.“

„I ne osvežava baš nešto.“

„Ni jezero nije mnogo hladnije.“

„Ionako ne umem da plivam“, kaže.

Nikad nisam upoznala nekog ko ne ume da pliva.

„Ja umem nešto pomalo“, lažem. „Kučeci.“

Zamlatila je nogama tako da su talasi blago zaljuljali moj dušek.

„I, kako je ovde?“, pita.

„Fino. Mirno.“

„Dobro je, to mi baš treba.“

Okrenem se ka njoj. Ima dve zlatne ogrlice, savršeno

okruglu modricu veličine šljive pored leve dojke i tetovažu s irskim motivom tik iznad linije bikinija. Kupaći kostim joj je nov-novcijat, boje višnje, jeftin. Iz radnje mešovite robe u marini, gde sam kupila svoj dušek.

„Sama si?“ pitam.

„Veoma.“

Nisam sigurna šta dalje da pitam. Postoji li neki šifrovani jezik kojim se zlostavljane žene sporazumevaju, jezik koji ja ne znam?

„Problemi s momkom?“

Obrva joj se trgne kao da kaže *da*.

„Nije da nas nisu upozorili“, kaže. Zahvati vodu u šaku i pusti da joj se sliva niz grudi. „Jedan od prvih saveta koje mi je mama dala kad sam kretala u školu: *Kloni se dečaka. Ili će te gađati kamenjem ili ti viriti pod suknju.*“

„Trebalo bi da napraviš majicu s tim natpisom.“

Nasmejala se.

„Mada, jeste tako. Uvek je tako. Moja mama živi u jednom lezbejskom selu dole u Teksasu. Stalno razmišljam da joj se pridružim. Tamo mi svi deluju srećno.“

„Lezbejsko selo?“

„Nešto kao, kako ono beše, komuna. Gomila lezbejki je kupila zemlju, organizovala nekakvu sopstvenu zajednicu. Muškarcima je pristup zabranjen. Meni zvuči jebeno sjajno, svet bez muškaraca.“ Ponovo zahvata šakom vodu, podiže naočari za sunce i kvasi lice. „Šteta što ne volim pičku.“

Nasmeje se, staračkim ljutitim smehom nalik lavežu.

„Nego, ima li ovde nekih kretena s kojima bih mogla da se smuvam?“, pita. „Stalno to radim. Pobegnem od jednog, naletim na drugog.“

„Uglavnom je poluprazno. Tu je Džef, tip s bradom, zapravo je prilično fin“, kažem. „Ovde je duže od mene.“

„Koliko ti ostaješ?“, pita.

Oklevam. Čudno, ne znam koliko ću tačno ostati ovde. Planirala sam da ostanem dok Nika ne uhapsi, ali

nemam pojma da li će ga uskoro uhapsiti.

„Dok on ne prestane da te traži, a?“ , nagađa Greta.

„Otprilike tako.“

Pažljivo me osmatra, mršti se. Utroba mi se steže. Čekam kad će da kaže: Deluješ mi poznato.

„Nikad se ne vraćaj muškarcu sa svežim modricama. Nemoj mu pružiti to zadovoljstvo“, kaže Greta. Ustane i pokupi stvari. Briše noge majušnim peškirom.

„Dobro ubijen dan“, kaže.

Iz nekog razloga, pokažem joj podignuti palac, što nikad u životu nisam uradila.

„Kad izađeš, svrati ako hoćeš do mog bungalova“, kaže. „Možemo da gledamo TV.“

Ponesem svež paradajz od Doroti i držim ga na dlanu kao blistavi poklon za useljenje. Greta se pojavljuje na vratima i jedva da me pozdravi, kao da već godinama navraćam. Zgrabi mi paradajz iz ruke.

„Sjajno, baš sam pravila sendviče“, kaže. „Sedi.“ Pokaže na krevet - ovde nemamo dnevnu sobu - i odlazi u kuhinjicu koja ima istu plastičnu dasku za sečenje, isti tupi nož kao i moja. Seče paradajz. Na pultu je plastični pladanj s nasečenim suhomesnatim proizvodima, a prostoriju ispunjava nekakav slatkast miris. Stavlja na papirne tanjire dva klimava sendviča i šaku slanah ribica i donosi ih u spavaću sobu, odmah dohvati daljinski i počinje da šeta s jednog bučnog kanala na drugi.

„Reci mi da stanem ako vidiš nešto“, kaže Greta.

Zagrizem sendvič. Paradajz mi sklizne i padne na butinu.

Seljačine sa Beverli Hilsa, Nepredvidiva Suzan, Armagedon.

Elen Abot uživo. Preko celog ekrana je moja fotografija. Ja sam glavna priča. Ponovo. Izgledam sjajno.

„Jesi videla ovo?“, pita Greta ne gledajući u mene, kao da je moj nestanak repriza neke pristojne TV emisije. „Ta žena je nestala na petu godišnjicu braka. Muž se od

početka ponaša mnogo čudno, samo se smeška i to sranje. Ispostavilo se da je povisio njeno životno osiguranje i upravo su saznali da je žena bila *trudna*. A lik nije želeo dete.“

Na ekranu se pojavljuje još jedna moja fotografija, pored *Čudesne Ejmi*.

Greta se okrene ka meni. „Sećaš se tih knjiga?“

„Da li ti se *sviđaju*?“

„Svi vole te knjige, baš su slatke“, kažem.

Greta frkne. „Skroz su isfolirane.“

Ja u krupnom kadru.

Čekam da kaže kako sam lepa.

„Nije loša, a? Za svoje godine“, kaže. „Nadam se da ću i ja tako dobro izgledati sa četrdeset.“

Klen iznosi publici moju priču; moja fotografija je još uvek na ekranu.

„Meni zvuči kao razmažena bogatunka“, kaže Greta. „Zahtevno. Kučkasto.“

To stvarno nije pošteno. Nisam ostavila ništa što bi ljude navelo na taj zaključak. Otkako sam se doselila u Misuri - dobro, otkako sam smislila svoj plan - trudila sam se da budem nezahtevna, opuštena, vesela, sve ono što ljudi od žena očekuju. Ommahujem komšijama, obavljam sitne poslice za Moine prijateljice, jednom sam donela koka-kolu večito zamazanom Staksu Bakliju. Posećivala sam Nikovog tatu tako da sve sestre mogu da posvedoče koliko sam fina, i iznova i iznova šaputala u sluđeni mozak Bila Dana: *Volim vas, dođite da živite sa nama, volim vas, dođite da živite sa nama*. Tek da vidim da li će da upali. Nikov tata je ono što ljudi iz *Komfort Hila* zovu švrljalo - stalno odluta. Sviđa mi se ideja da nam se Bil Dan, živi totem svega onog u šta se Nik plaši da će se pretvoriti, izvor Nikovog najvećeg očaja, iznova i iznova pojavljuje na pragu.

„Zašto ti izgleda kučkasto?“, pitam.

Ona sleže ramenima. Na TV-u je reklama za osveživač vazduha. Žena poprska osveživač kako bi njena porodica

bila srećna. Sledi reklama za vrlo tanke uloške kako bi žena mogla da obuče haljinu i pleše i upozna muškarca kome će kasnije prskati osveživač vazduha.

Čisti i krvari. Krvari i čisti.

„Ma odmah se vidi“, kaže Greta. „Jednostavno zvuči kao bogata kučka koja se dosađuje. Kao one bogate kučke koje novcem svojih muževa osnivaju, šta znam, kompanije za proizvodnju *kolača, kartolerije* i to sranje. *Butike*

Imala sam u Njujorku prijateljice koje su se bavile svim tim poslovima - sviđalo im se što mogu da kažu da rade, iako su radile samo one zabavne sitnice: smišljale ime za kolače, naručivale papir, nosile predivnu haljinu *baš iz njene radnje*.

„Definitivno je jedna od tih“, reče Greta. „Naduvena bogata kučka.“

Greta odlazi u kupatilo, a ja na prstima odlazim u kuhinju, otvaram frižider i pljunem joj u mleko, sok od narandže i kutiju krompir salate, a onda se na prstima vraćam do kreveta.

Puštanje vode. Greta se vraća.

„Mislim, to ne znači da je okej što ju je *ubio*. Ona je samo još jedna žena koja je gadno pogrešila pri izboru muškarca.“

Gleda pravo u mene i čekam kad će da kaže: „Hej, čekaj malo...“

Ali ona se opet okreće televizoru, namešta se tako da leži na stomaku kao dete, brade naslonjene na šake, lica okrenutog ka mom liku na ekranu.

„E, sranje, eto ti ga“, kaže Greta. „Narod sad mrzi tog lika.“

Emisija se nastavlja i osećam se malo bolje. Veličanje Ejmi.

Kembel Mekintoš, drugarica iz detinjstva: „Ejmi je pažljiva, brižna osoba. Uživala je u tome što je supruga. I znam da bi bila sjajna majka. Ali Nik - odmah se videlo da nešto s njim nije u redu. Hladan, rezervisan i stvarno proračunat - imali ste osećaj da je tačno znao koliko novca

je Ejmi imala."

(Kembel laže: kad bi videla Nika, samo bi se izbečila, prosto ga je obožavala. Ali sigurna sam da joj se sviđa pomisao da se oženio sa mnom samo zbog novca.)

Šona Keli, žiteljka Severnog Kartidža: „Baš nije bilo čudno koliko je bio nezainteresovan za potragu za svojom ženom. Samo smo onako ćaskali, znate već, da ubijemo vreme. Fler- tovaio je sa mnom, a uopšte me nije poznavao. Pokušala bih da okrenem priču na Ejmi, a on bi samo... ma uopšte ga nije zanimalo."

(Ubeđena sam da ova očajna matora drolja nije ni pokušala da okrene razgovor na mene.)

Stiven „Staks" Bakli, dugogodišnji prijatelj Nika Dana: „Bila je draga dušica. Draga. Dušica. A Nik? Jednostavno mi nije delovao naročito zabrinuto zbog Ejminog nestanka. Oduvek je bio takav: sebičan. Malčice uobražen. Kao da je postao velika zverka u Njujorku pa sad svi treba da mu se klanjamo."

(Prezirem Staksa Baklija i kakvo mu je, jebote, to ime?)

Noel Hotorn, koja je izgleda izvukla nove pramenove: „Mislím da ju je on ubio. Niko to ne želi da kaže, ali evo ja ću. Zlostavljao ju je i maltretirao i na kraju je ubio."

(Dobra kuca.)

Greta me pogleda krajičkom oka, obrazi su joj zbrčkani pod šakama, lice obasjano svetlom s TV-a.

„Nadam se da to nije tačno“, kaže. „To da ju je ubio. Bilo bi lepo verovati da se možda jednostavno izvukla, da je pobegla od njega i sad se krije negde na bezbednom.“

Udara nogama tamo-amo kao neki lenji plivač. Nisam sigurna da li me zajebava.

NIK DAN

Osam dana od nestanka

PRETRAŽILI SMO SVAKI KUTAK OČEVE KUĆE, ZA ŠTA NAM NIJE trebalo mnogo jer je tako jadno prazna. Ormani, plakari. Cimnuo sam čoškove tepiha da vidim da li mogu da ih podignem. Zavirio sam u mašinu za pranje i sušenje veša, zavukao ruku u dimnjak. Pogledao sam čak i iza kotlića na ve-ce šoljama.

„Baš si u fazonu *Kuma*“, kaže Go.

„Da je u fazonu *Kuma*, našao bih ono što tražimo i izašao pucajući.“

Tener je stajao u uglu tatine dnevne sobe i povlačio kraj svoje žutozelene kravate. Go i ja smo bili zamazani prašinom i čađi, ali je Tenerova bela košulja nekako i dalje blistala, kao daje u sebi sačuvala nešto od onog stroboskopskog njujorškog glamura. Zurio je u ugao jedne komode, grizao usnu, povlačio kravatu, razmišljao. Čovek je sigurno godinama usavršavao taj pogled *Umukni, klijentu, razmišljam*.

„Ne sviđa mi se ovo“, konačno je rekao. „Mnogo toga ne držimo pod kontrolom, a ja ne idem u policiju dok sve ne bude bilo pod punom, apsolutnom kontrolom. Prvo što mi pada ua pamet jeste da ih preduhitrimo - da prijavimo onu robu u šupi pre nego što nas uhvate s njom. Ali ako ne znamo šta Ejmi želi da ovde nađemo, a ne znamo šta Endi oseća... Nik, imaš li *predstavu* šta Endi oseća?“

Slegao sam ramenima. „Popizdela je.“

„Mislim, mnogo sam nervozan zbog toga. U suštini, u vrlo smo čupavoj situaciji. Moramo da kažemo pandurima za šupu. Moramo da budemo prvi koji to otkriju. Ali moram ti predočiti šta će se onda dogoditi. Evo šta će se dogoditi: okomiće se na Go. Postoje dve opcije. Prva: Go je

tvoja saučesnica, pomagala ti je da sakriješ sve ovo kod nje i, po svemu sudeći, zna da si ubio Ejmi."

„Ma daj, zezaš me", rekao sam.

„Nik, bili bismo srećni kad bi tako ispalo", rekao je Tener. „Mogu ovo da protumače kako žele. Šta kažeš na ovo: Go se predstavljala kao ti i nabavila one kreditne kartice. Ona je kupila sve ono sranje unutra. Ejmi je saznala, došlo je do sukoba, Go je ubila Ejmi.“

„Onda smo stvarno u prednosti", rekoh. „Ispričamo im za šupu i za to da mi Ejmi podmeće."

„Mislim da je to loša ideja, a u ovom trenutku i vrlo loša, ako Endi nije na našoj strani, jer moraćemo da im kažemo za Endi."

„Zašto?"

„Jer ako odemo u policiju s tvojom pričom da ti je Ejmi smestila..."

„Zašto stalno ponavljaš *moja priča* kao da sam ja to izmislio?"

„Ha. Dobro rečeno. Ako policiji objasnimo kako ti Ejmi smešta, moramo da objasnimo i *zašto* ti smešta. Zašto: zato što je otkrila da je varaš s lepom, vrlo mladom devojkom."

„Stvarno moraš to da im ispričaš?", pitao sam.

„Ejmi ti je podmetnula svoje ubistvo jer joj je... šta, bilo dosadno?"

Zagrizao sam usnu.

„Moramo im ponuditi Ejmin motiv, inače ne vredi. Problem je u tome što, ako im ponudimo Endi na tanjiru, a oni ne progutaju tu teoriju o podmetanju, dali smo im tvoj motiv za ubistvo. Problemi s novcem, tu. Trudna žena, tu. Devojka, tu. Sveto trojstvo svakog ubice. Propao si. Žene ima da se polome da te rastrgnu noktima. Ali ako ništa ne preduzmemo i Endi im se sama obrati..."

„Pa šta ćemo onda?", pitao sam.

„Mislim da će nam se panduri nasmejati u lice i izbaciti nas iz stanice ako im sad kažemo da vam je Ejmi

smestila. Previše je klimavo."

„Ali putokazi za potragu za blagom..." zaustio sam.

„Nik, čak ni ja ne razumem te putokaze", rekla je Go. „To je nešto što samo ti i Ejmi kapirate. Imamo samo tvoju reč da te to stavlja u inkriminišuće situacije. Mislim, stvarno, prljave farmerke i vizir znače Hanibal?"

„Braon kućica znači kuća tvog oca, koja je *plava*?" dodao je Tener.

Osećao sam da Tener sumnja. Morao sam da mu stvarno pokažem kakva je Ejmi. Njene laži, osvetoljubivost, vraćanje milo za drago. Trebao mi je još neko da to potvrdi - da moja žena nije Čudesna nego *Osvetoljubiva* Ejmi.

„Da vidimo da li ćemo danas uspeti da dopremo do Endi", konačno reče Tener.

„Zar ne rizikujemo ako čekamo?", pitala je Go.

Tener klimnu glavom. „Jeste rizično. Moramo brzo da delamo. Ako se pojavi još neki dokaz, ako policija dobije nalog za pretres šupe, ako Endi ode u policiju..."

„Neće", rekao sam.

„Nik, ugrizla te je."

„Neće. Sad je popizdela, ali je... ne mogu da verujem da bi mi to uradila. Zna da sam nevin."

„Nik, rekao si da si bio s Endi oko sat vremena tog jutra kad je Ejmi nestala, je Y tako?"

„Jeste. Od oko pola jedanaest pa sve do nešto pre dvanaest."

„Pa gde si onda bio između pola osam i deset?", pitao je Tener. „Rekao si da si izašao iz kuće u pola osam, je l' tako? Gde si otišao?"

Grizao sam obraz.

„Gde si otišao, Nik - moram da znam."

„To nije važno."

„Nik!", prasnula je Go.

„Uradio sam ono što ponekad radim ujutro. Pretvarao sam se da izlazim, a onda se odvezao do najosamljenijeg dela našeg naselja i... garaža jedne od kuća tamo nije

zaključana."

„I?“, pitao je Tener.

„I čitao sam časopise."

„Molim?"

„Čitao sam stare brojeve mog bivšeg časopisa."

Još uvek mi je nedostajao moj časopis - krio sam brojeve kao porniće i krišom ih čitao jer nisam želeo da me iko sažaljeva.

Podigao sam pogled, a i Tener i Go gledali su me tako sažaljivo.

Odvezero sam se kući nešto posle podneva, a dočekala me je ulica puna TV kombija, reportera utaborenih na mom travnjaku. Nisam mogao da uđem na svoj prilaz pa sam morao da se parkiram ispred kuće. Udahnio sam i izleteo iz kola. Nasrnuli su na mene kao izgladnele ptice, ključajući i mašući, razilazeći se i ponovo grupišući u formaciju. *Nik, da li ste znali da je Ejmi trudna ? Nik, koji je vaš alibi? Nik, da li ste vi ubili Ejmi?*

Uspeo sam da uđem u kuću i zaključam se. S obe strane vrata bili su prozori tako da sam skupio hrabrost i brzo spustio roletne dok su oni škljocali foto-aparatima i dovikivali mi pitanja. *Nik, da li ste ubili Ejmi?* Kad sam navukao roletne, buka ispred utihnu, kao kad pokriješ kanarinca pred spavanje.

Otišao sam na sprat i konačno se istuširao. Zatvorio sam oči i pustio da voda s mene spere prljavštinu iz tatine kuće. Kad sam ih ponovo otvorio, prvo što sam ugledao bio je Ejmin ružičasti brijač na kutiji za sapun. Delovao je preteći, zlokobno. Moja žena je luda. Oženjen sam ludom ženom. To je mantra koju ponavlja svaki kreten: Oženio sam se psiho kućkom. Ali osetih nekakvo malo, zlobno zadovoljstvo: ja sam se zaista oženio pravom, autentičnom psiho kućkom. Nik, upoznaj svoju suprugu: najveću manipulatorku na svetu. Nisam bio baš toliki kreten kao što sam mislio. Kreten, da, ali ne gigantskih razmera. I'revara je bila preventivna, podsvesna reakcija na

petogodišnje robovanje ludači: naravno da me je privukla jednostavna, dobrodušna devojka iz rodnog grada. Kao kad ljudi s nedostatkom gvožđa žude za mesom.

Brisao sam se peškirom kad se oglasilo zvono na vratima. I 'rovirio sam kroz vrata kupatila i začuo glasove reportera kako ponovo počinju: *Meribet, da li verujete svom zetu? Rende, kako se osećate kad znate da ćete postati deda? Meribet, mislite daje Nik ubio vašu ćerku?*

Stajali su jedno do drugog na mom pragu, smrknutih lica, ukrućeni. Bilo je oko desetak novinara, paparaca, ali pravili su buku kao da ih je dvostruko više. *Meribet, da li verujete svom Tetu? Kako se osećate kad znate da ćete postati deda, Rende?* Eli- otovi su ušli i oborenog pogleda mrmrljajući me pozdravili, a ja zalupih vrata pred kamerama. Rende mi je spustio ruku na mišicu i odmah je, kad gaje Meribet prostrelila pogledom, sklonio.

„Izvinjavam se, bio sam pod tušem.“ Kosa mi se još cedila, kvaseći ramena moje majice. Meribetina kosa je bila masna, odeća izgužvana. Pogledala me je kao da sam lud.

„Tener Bolt? Ti to ozbiljno?“ pitala je.

„Kako to misliš?“

„Evo ovako, Nik: Tener Bolt, ti to ozbiljno. On zastupa samo krivce.“ Nagnula se ka meni, zgrabila me za bradu. „Šta ti je to na obrazu?“

„Osip. Stres.“ Okrenuo sam se od nje. „Meribet, to za Tenera nije istina. Nije. On je najbolji u svom poslu. Potreban mi je sad. Policija motri samo na mene.“

„Bogme je tako“, rekla je. „Meni liči na trag ugriza.“

„Osip je.“

Meribet je ogorčeno uzdahнула, skrenula iza ugla u dnevnu sobu.

„Ovde se to dogodilo?“ pitala je. Lice joj se opustilo u niz debelih nabora - podočnjaci i otromboljeni obrazi, usta opuštena.

„Mislimo da jeste. U kuhinji je došlo do nekakve... prepirke, sukoba.“

„Zbog krvi." Meribet je dotakla ležaj, prodrimala ga, podigla nekoliko centimetara i pustila da padne. „Volela bih da nisi sve sredio. Ispada kao da se ništa nije dogodilo."

„Meribet, on mora ovde da živi", rekao je Rend.

„Ipak mi nije jasno kako... mislim, šta ako policija nije sve našla? Šta ako... ne znam. Kao da su odustali. Ako tek tako ostave kuću. Da svako može da uđe."

„Siguran sam da su sve našli", rekao je Rend i stegao joj ruku. „Zašto ne pitamo da li možemo da pogledamo Ejmine stvari pa da odabereš nešto posebno, važi?" Okrznuo me je pogledom. „Ne smeta ti, Nik? Bilo bi nam lakše kad bismo imali nešto njeno." Ponovo se okrenuo ka svojoj ženi. „Onaj plavi džemper koji joj je nana ištrikala."

„Ne želim prokleti plavi džemper, Rende!"

Zbacila je njegovu ruku i ushodala se po sobi uzimajući razne predmete. Gurnula je ležaj vrhom prsta. „Ovo je taj ležaj, Nik?" pitala je. „Za koji su rekli da je bio prevrnut mada je to nemoguće?"

„To je taj ležaj."

Zaustavila se, još jednom ga šutnula i gledala kako i dalje stoji uspravno.

„Meribet, Nik je sigurno iscrpljen" - Rend me je značajno pogledao - „kao i svi mi. Mislim da treba da završimo ono zbog čega smo došli..."

„Ja sam zbog ovoga došla, Rende. Ne zbog nekog glupog Ejminog džempera u koji ću se ušuškati kao da mi je tri godine.

Želim moju ćerku. Ne želim njene stvari. Njene stvari mi ništa ne znače. Hoću da mi Nik kaže šta se ovde, dođavola, dešava jer sve mi ovo postaje sumnjivo. Nikad, nikad... nikad se u životu nisam osećala ovako glupo." Zaplakala je, otirući suze, očigledno besna na sebe što plače. „Poverili smo ti svoju ćerku. Verovali smo ti, Nik. Reci nam istinu!" Stavila mi je drhtavi kažiprst pod nos. „Da li je istina? Nisi želeo bebu? Nisi više voleo Ejmi? Jesi li je povredio?"

Došlo mi je da je ošamarim. Meribet i Rend su odgajali Ejmi. Bila je bukvalno njihov proizvod. Oni su je stvorili. Hteo sam da kažem *Vaša ćerka je zapravo čudovište*, ali nisam mogao - ne dok ne kažemo policiji - i tako sam ostao zgranut, pokušavajući da smislim šta bih rekao. Ali izgledalo je kao da odugovlačim. „Meribet, nikad ne bih...”

„*Nikad ne bih, ne bih mogao*, samo to čujem iz tvojih prokletih usta. Znaš, ne mogu više ni da te gledam. Zaista. Nešto s tobom nije u redu. Nešto ti fali čim se ponašaš ovako kako se ponašaš. Čak i ako se pokaže da si potpuno nedužan, nikad ti neću oprostiti što si u vezi sa svim ovim tako opušten. Kao da si zaturio prokleti kišobran! Nakon svega što je Ejmi zbog tebe napustila, nakon svega što je za tebe uradila, evo kako joj vraćaš. To... Ti... Ne verujem ti. Više ne.“

Počela je da grca, okrenula se i izletela kroz vrata dok su je oduševljeni kamermani snimali. Ušla je u kola, a dva reportera pribila su se uz prozor lupajući po njemu, pokušavajući da je navedu da nešto kažu. Iz dnevne sobe, čuli smo ih kako neprestano ponavljaju njeno ime. *Meribet... Meribet...*

Rend je ostao i, s rukama u džepovima, pokušavao da smisli kako da reaguje. Tenerov glas - *Eliotovi moraju da ostanu na našoj strani* - odzvanjao mi je u ušima poput grčkog hora.

Rend zausti da nešto kaže, ali gaja preduhitrih. „Rende, reci mi šta mogu da uradim.”

„Jednostavno reci, Nik.”

„Šta da kažem?”

„Ne želim da pitam, a ti ne želiš da odgovoriš. Shvatam. Ali moram to da čujem od tebe. Nisi ubio moju ćerku.“

Istovremeno se nasmejao i zaplakao. „Isuse, ne mogu jasno da razmišljam“, rekao je. Lice mu je postalo ružičasto, crveno, nuklearna opekotina od sunca. „Ne mogu da shvatim kako se ovo dogodilo. Ne mogu da

shvatim!" Još uvek se smešio. Niz bradu mu se skotrljala suza i pala na kragnu košulje. „Samo izgovori, Nik."

„Rende, nisam ubio Ejmi niti sam je na bilo koji način povredio." Nije skidao pogled s mene. „Da li mi veruješ da joj nisam fizički *naudio*?"

Rend se ponovo nasmejao.

„Znaš šta sam sad hteo da kažem? Hteo sam da kažem da više ne znam u šta da verujem. A onda pomislim, to je neko drugi rekao. To je rečenica iz nekog filma, ne nešto što bi ja trebalo da kažem, i na trenutak sam se zapitao da li sam u nekom filmu. Mogu li da napustim ovaj film? A onda shvatim da ne mogu. Ali na trenutak pomisliš: *Reći ću nešto drugo, i sve ovo će se promeniti*. Ali neće, zar ne?"

Protresavši mi ruku žustro poput terijera, okrenuo se i krenuo za svojom ženom do kola.

Umesto da budem tužan, uznemirio sam se. I pre nego što su Eliotovi izašli sa mog prilaza, pomislio sam: *Moramo brzo u policiju*. Pre nego što Eliotovi u javnosti objave da su izgubili veru u mene. Moram da dokažem da moja žena nije onakva kakvom se predstavlja. *Ne Čudesna Ejmi: Osvetoljubiva Ejmi*. Setio sam se Tomija O'Hare - tipa koji je triput zvao telefon za informacije, koga je Ejmi optužila za silovanje. Tener je našao nešto o njemu: nije bio mačo Irac kakvim sam ga na osnovu imena zamišljao, a ni vatrogasac ili pandur. Pisao je za zabavni veb-sajt sa sedištem u Bruklinu, pristojan sajt, a na priloženoj fotografiji videlo se da je mršav, s naočarima tamnog okvira i neugodno bujnom gustom crnom kosom, vragolasto se ceri u majici grupe po imenu Bingos.

Javio se posle prvog zvona.

„Da?"

„Ovde Nik Dan. Zvali ste me u vezi s mojom ženom. Ejmi Dan. Ejmi Eliot. Moram da razgovaram sa vama."

Usledila je pauza. Očekivao sam da će kao i Hilari Hendi prekinuti vezu.

„Pozovite me ponovo za deset minuta."

Pozvao sam ga. U pozadini su se čuli dobro poznati zvukovi bara, pijani žamor, zveckanje kockica leda, čudan isprekidan žagor dok ljudi naručuju piće ili dozivaju prijatelje. Najednom me ispuni čežnja za mojim barom.

„Okej, hvala“, rekao je. „Morao sam da odem do bara. Zvučalo mi je kao razgovor koji zahteva viski.“ Glas mu je postajao sve bliži, dublji. Zamišljao sam ga kako se zaštitnički nadvija nad pićem zaklonivši usta rukom.

„Dakle“, počeo sam, „dobio sam vašu poruku.“

„Jeste. Još uvek je nema, je l' tako? Ejmi?“

„Tako je.“

„Mogu li da vas pitam šta vi mislite da se dogodilo“, pitao je. „S Ejmi?“

Jebote, što bi mi prijalo piće. Otišao sam u kuhinju - u nedostatku *Bara* - i sipao sebi jedno. Pokušavao sam da pazim koliko pijem, ali baš je prijalo: oštar ukus viskija, mračna soba dok napolju prži sunce.

„Mogu li da vas pitam zašto ste zvali?“, odgovorio sam.

„Gledao sam izveštaje“, rekao je. „Najebali ste.“

„Jesam. Hteo sam da razgovaram s vama jer mi se učinilo... zanimljivo što ste pokušali da stupite u kontakt sa mnom. S obzirom na ono. Onu optužbu za silovanje.“

„A, znate za to“, rekao je.

„Znam da postoji optužba za silovanje, ali to ne znači i da verujem da ste silovatelj. Hteo sam da čujem šta vi imate da kažete.“

„Aha.“ Čuo sam kako uzima gutljaj viskija, iskapi ga, protrese malo kockice leda. „Jedne večeri sam na vestima čuo priču. Vašu priču. Ejminu. Bio sam u krevetu, jeo tajlandsku hranu. Gledao svoja posla. Totalno me je sjebalo. *Ona*, posle toliko godina.“ Zatražio je od barmena još jedno piće. „Advokat mi je rekao da nikako ne razgovaram s vama ali... šta da vam kažem? Jebiga, previše sam dobar. Ne mogu da gledam kako se mučite. Bože, što bih voleo da još dozvoljavaju pušenje u barovima. Za ovaj razgovor ti trebaju *i viski i cigareta*.“

„Ispričajte mi“, rekao sam, „o toj optužbi za napad. O silovanju.“

„Kao što sam rekao, čoveče, video sam izveštaje, blate vas po svim medijima. Mislim, vi ste *taj*. Pomislim, bolje da ne tražim đavola - ne želim da mi se ta devojka vrati u život. Ma ni u prolazu. Ali, sranje. Kamo sreće daje meni neko učinio uslugu.“

„Onda je vi učinite meni“, rekao sam.

„Kao prvo, povukla je tužbu - to znate, zar ne?“

„Znam. Da li ste to uradili?“

„Jebite se. Naravno da nisam. Da li ste vi?“

„Nisam.“

„Eto.“

Tomi je ponovo zatražio viski. „Da vas pitam nešto: imali ste dobar brak? Ejmi je bila srećna?“

Ćutao sam.

„Ne morate da odgovorite, ali pretpostavljam daje odgovor ne. Ejmi nije bila srećna. Iz koga god razloga. Neću ni da pitam. Mogu da pretpostavim, ali neću da pitam. Ali znam da ovo morate da znate: kad nije srećna, Ejmi voli da izigrava boga. Onog starozavetnog.“

„Na šta ciljate?“

„Kažnjava“, rekao je Tomi. „Teško.“ Nasmejao se u telefon. „Mislim, treba da me vidite“, rekao je. „Ne izgledam kao neki alfa mužjak silovatelj. Izgledam kao bezveznjaković. I jesam bezveznjaković. Zaboga, pesma koju izvodim na karaokama je *Sister Christian*. Plačem dok gledam drugi deo *Kuma*. Svaki put.“ Progutao je knedlu i nakašljao se. Učinilo mi se kao da je pravi trenutak da ga malo opustim.

„Fredo?“

„Da, čoveče, Fredo. Jadni Fredo.“

„Preskočili ga.“

Za većinu muškaraca, sport je lingva franka među ortacima. Među zaluđennicima za film, ovo je isto kao kad tipovi raspravljaju o nekom sjajnom potezu u čuvenoj fudbalskoj utakmici. Obojica smo znali rečenicu i time

poštedeli sebe dugog *jesmo li okej* ćaskanja.

Popio je još jedan gutljaj. „Bilo je tako besmisleno.“

„Ispričajte mi.“

„Ne snimate valjda ovo, je li? Niko ne prisluškuje? Jer ne želim to.“

„Sami smo. Na vašoj sam strani.“

„Dakle, upoznao sam Ejmi na jednoj žurci - ima sad tome već sedam godina - i ona je tako prokleta kul. Tako vesela i čudna i... kul. Znae, jednostavno smo se našli, a to mi se ne dešava često s devojkama, bar ne s devojkama koje izgledaju kao Ejmi. Zato pomislim... pa, najpre pomislim da me neko zeza. Znae, u čemu je štos? Ali počnemo da se zabavljamo i to traje nekoliko meseci, dva-tri meseca, a onda shvatim u čemu je štos: ona nije devojka s kakvom sam mislio da se zabavljam. Može da *navodi* duhovite stvari, ali ih zapravo ne voli. Najradije se uopšte ne bi smejala. Zapravo, najradije bi da se ni ja ne smejem i ne budem duhovit, što je nezgodno s obzirom da mi je to posao, ali za nju je to sve gubljenje vremena. Mislim, ne znam zašto je uopšte počela da se zabavlja sa mnom, jer je prilično jasno da joj se čak i ne sviđam. Ima li to uopšte smisla?“

Klimnuo sam glavom, progutao gutljaj viskija.

„Da. Ima.“

„I tako počnem da nalazim izgovore da se ne viđamo toliko često. Ne raskidam jer sam budala, a ona je tako prelepa. Nadam se da će se situacija možda promeniti. Ali, znae, prilično često nalazim izgovore: zaglavio sam na poslu, moram da ispunim rok, neki prijatelj je svratio u grad, majmun mi je bolestan, šta god. I počnem da se viđam s drugom devojkom, onako, opušteno, ništa ozbiljno. Bar ja tako *mislim*. Ali Ejmi je saznala - još uvek ne znam kako, ali, ko zna, možda mi je nadzirala stan. Ali... *sranje*...“

„Popijte malo.“

Obojica smo popili po gutljaj.

„Ejmi navrati jedne večeri do mene - viđao sam se s

tom drugom devojkom oko mesec dana - a Ejmi navrati i opet je kao nekad. Donese amaterski snimak nekog komičara koga volim, tajni nastup u Duramu, i kesu hamburgera. Gledamo DVD, a ona prebaci nogu preko moje, onda se ugnezdi uz mene, i... izvinite. Žena vam je. Evo šta hoću da kažem: ta devojka je znala kako da me napali. I na kraju smo..."

„Imali ste seks."

„Seks *na obostranu želju*, da. Ona odlazi i sve je u redu. Poljubimo se na rastanku na vratima, kako to već ide."

„A onda?"

„Odjednom, na vratima su mi dva pandura, pregledali su Ejmi po standardnoj proceduri za silovanje, ona ima rane koje potvrđuju da je silovana. Na zglobovima ima tragove vezivanja, a kad mi pretraže stan, na dasci kod uzglavlja mog kreveta nalaze dve uzice - kao, mašne - čušnute do dušeka i uzice se, citiram, poklapaju s tragovima vezivanja."

„Da li ste je vezivali?"

„Ne, seks čak nije ni bio nešto... *nešto*, znate već? Uхватила me je potpuno nespremnog. Verovatno ih je vezala kad sam otišao da pišam ili tako nešto. Mislim, baš sam se uvalio u sranje. Baš je izgledalo loše. A onda je iznenada povukla optužbu. Nekoliko nedelja kasnije, dobio sam anonimnu otkucanu poruku u kojoj je pisalo: *Možda ćešledećiput dobro razmisliti.*"

„I više vam se nikad nije javila?"

„Nikad mi se više nije javila."

„I niste pokušali da podignete optužbu protiv nje ili slično?"

„Ovaj, ne. Jebote, ne. Bilo mi je drago što je otišla. A onda, prošle nedelje, sedim u krevetu, jedem tajlandsku hranu i gledam vesti. O Ejmi. O vama. Savršena supruga, godišnjica, nema tela, pravo sranje. Kunem vam se, znoj me je oblio. Pomislio sam: *To je Ejmi, uznapredovala je do ubistva. O bože. Ozbiljno, čoveče, kladim se da je, šta god*

da vam je zakuvala, sve savršeno smišljeno. Jebote, da sam na vašem mestu, bio bih prestravljen."

EJMI ELIOT DAN

Osam dana od nestanka

MOKRA SAM OD ČAMACA ZA SUDARANJE; DOBILI SMO VOŽNJU za više od pet dolara jer bi dve tinejdžerke omamljene suncem radije da listaju trač časopise i puše nego da pokušaju da nas poteraju iz vode. I tako se dobrih trideset minuta vozikamo na brodićima pokretanim motorima za kosilice, udaramo jedni u druge i naglo zaokrećemo, a onda nam dosadi pa odemo.

Greta, Džef i ja, čudna družina na neobičnom mestu. Greta i Džef su, kako to biva ovde, gde ljudi nemaju šta drugo da rade, za samo jedan dan postali dobri prijatelji. Mislim da Greta razmišlja da li da Džef postane još jedan od njenih katastrofalno odabranih partnera. Džef bi to voleo. Ona mu se više sviđa. Mnogo je lepša od mene sada, na ovom mestu. Jeftino lepa. Na sebi ima gornji deo bikinija i džins šore, s majicom zadenutom u zadnji džep ako bude htela da uđe u neku radnju (majice, rezbarije od drveta, ukrasno kamenje) ili restoran (hamburger, roštilj, karamel). Želi da se slikamo kao na Divljem zapadu, ali to ne dolazi u obzir, ne samo zato što ne želim da zaradim vaši neke lokalne seljačine.

Na kraju se zadovoljimo s nekoliko partija na oronulom terenu za mini-golf. Veštačka trava je na nekim delovima pocepana, aligatori i vetrenjače koji su se nekad mehanički pokretali miruju. Zato ih Džef pokreće, zavrti vetrenjaču, otvara i zatvara čeljusti aligatora. Neke rupe se jednostavno ne mogu odigrati - trava zavijena kao tepih, urušena seoska kuća s primamljivom mišjom rupom. Zato samo nasumice lutamo između terena. Niko i ne prati rezultat.

Ovo bi neviđeno iznerviralo staru Ejmi: ta

nasumičnost, besmislenost. Ali učim da besciljno lutam i prilično mi dobro ide. Preterujem u besciljnosti, ja sam tip A, alfa devojka zabušant, predvodnica bande dece slomljenih srca koja divljaju po ovom usamljenom delu zabavnog parka, sve nas je povredio i izdao neko drag. Uхватim Džefa (prevaren, razveden, komplikovani dogovor oko starateljstva) kako se mršti dok prolazimo pored Merača ljubavi: stisni ručku i gledaj kako temperatura raste od „samo prolazna veza“ do „srodne duše“. Neobična jednačina - snažni stisak označava pravu ljubav - podseća me na jadnu isprebijanu Gretu, koja često palcem dodiruje modricu na grudima kao da je to neko dugme koje se može pritisnuti.

„Na tebe je red“, kaže mi Greta. Briše lopticu o šorc - dvaput je pala u slivnik s prljavom vodom.

Namestim se, promeškoljim par puta i uteram jarkocrvenu lopticu pravo kroz otvor na kućici za ptice. Na trenutak nestane, a onda ponovo izađe kroz žleb i pravo u rupu. Nestane, pojavi se. Ispuni me nekakvo uzbuđenje, sve se jednom ponovo pojavi, čak i ja. Brine me što su mi se planovi pokvarili.

Dosad sam samo dvaput menjala plan. Najpre pištolj. Nameravala sam da nabavim pištolj i onda, jutro kad nestanem, pucam u sebe. Ne na neko opasno mesto: kroz list ili zglob. Ostavila bih metak s ostacima mog mesa i krvi. Došlo je do borbe! Ejmi je pogodena! Ali onda sam shvatila da je ovo malo previše mačo, čak i za mene. Bolelo bi nedeljama, a ja ne volim bol (hvala lepo, rasečena ruka je bolja). Ali ipak mi se sviđala ta ideja s pištoljem. Bio bi to dobar detalj. Ne *Ejmi je pogodena*, nego *Ejmi je uplašena*. I tako sam se na Dan zaljubljenih skockala i otišla u tržni centar, da me zapamte. Nisam mogla da nabavim pištolj, ali to nije bitno menjalo moje planove.

Ono drugo je bilo mnogo krupnije. Odlučila sam da neću umreti.

Dovoljno sam disciplinovana da se ubijem, ali ne mogu da podnesem tu nepravdu. Nije fer što moram da

umrem. Ne da *stvarno* umrem. Ja nisam uradila ništa loše.

Sad je, međutim, problem bio novac. Smešno je da mi, od svega, problem predstavlja novac. Ali raspoložem samo ograničenom sumom - trenutno 9.132 dolara. Trebaće mi još. Jutros sam otišla da proćaskam s Doroti, noseći kao i uvek maramicu da ne ostavim otiske prstiju (rekla sam joj da je bakina - trudim se da stekne utisak da sam iz neke propale bogate južnjačke porodice, u stilu Blanš Diboja).¹¹ Naslonim se na njen sto dok mi ona, do najsitnijih birokratskih detalja, priča o antikoagulansu koji ne može da priušti - ta žena je enciklopedija uskraćenih medikamenata - a onda kažem, tek da ispipam teren: „Potpuno vas razumem. Nemam pojma gde ću kroz koju nedelju nabaviti kiriju za bungalov.”

Žmirnula je u mene, pa onda opet u TV, kviz u kome ljudi mnogo viču i vrište. Ponašala se prema meni kao neka baka, sigurno će mi dozvoliti da ostanem, neograničeno: bungalovi su gotovo prazni, neće joj ništa faliti.

„Onda bolje nađi neki posao”, reče Doroti, ne okrećući se od TV-a. Neka takmičarka odabrala je pogrešan odgovor, izgubila nagradu, biiiiiip oglasio se zvučni efekat da izrazi njen bol.

„Kakav posao? Kakav posao bih mogla ovde da nađem?”

„Čišćenje, čuvanje dece.”

U suštini, trebalo je da budem plaćena domaćica. Kakva ironija, za milion *Drž'* se postera.

Istina je da me čak ni naš skromni život u Misuriju nikad zapravo nije primorao da štedim. Nisam mogla da odem i tek tako kupim nova kola, ali nikad nisam morala da razmišljam o svakodnevnim stvarima, seckam kupone za popust, kupujem nebrendiranu robu i da znam

¹¹ *Blanš Diboja, lik iz drame Tramvaj zvani želja Tenesija Vilijamsa, (Prim. prev.)*

napamet koliko košta mleko. Moji roditelji se nikad nisu potrudili da me to nauče, uopšte me nisu pripremili za stvaran svet. Na primer, kad se Greta požalila da su joj u prodavnici mešovite robe u marini naplatili pet dolara za četiri litre mleka, trgla sam se jer mi je klinac koji tamo radi uvek naplaćivao deset. Učinilo mi se da je mnogo, ali mi nije palo na pamet daje mali bubuljičavi tinejdžer samo lupio cifru da vidi hoću li platiti.

Zato sam štedela, ali moja ušteđevina - koja je, kako tvrde na internetu, trebalo da mi potraje šest do devet meseci - već je nestala. Zato ću i ja da nestanem.

Kad završimo s golfom - pobeđila sam, naravno, znam jer pratim rezultat u glavi - odlazimo na ručak do kioska s hot-dogom pored i ja klisnem iza ugla i zavučem ruku u torbicu za novac pod košuljom, a kad se osvrnem, vidim da me je Greta pratila, uhvatila me taman pre nego što sam sklonila torbicu.

„Jesi čula nekad za tašnu, Lovatorko?“, izvalila je. Ovo će stalno predstavljati problem - beguncu treba mnogo gotovine, ali begunac po definiciji nema gde tu gotovinu da drži. Srećom, Greta ne navaljuje - zna da smo obe žrtve. Sedimo na suncu na metalnoj izletničkoj klupi i jedemo hot-dogove, bele kifle obavijene oko fosfatnog cilindra sa senfom toliko zelenim da deluje toksično, možda nešto najbolje što sam ikad jela, jer ja sam Mrtva Ejmi i baš me briga.

„Pogodi šta mi je Džef našao u svom bungalovu?“, kaže Greta. „Još jednu knjigu od onog tipa što je napisao *Marsouske hronike*.“

„Rej Bredberou“, kaže Džef. *Bredberi*, pomislim.

„Da, tog. *Nešto nam se zlo privlači*“, kaže Greta. „Dobra je.“ Ovo poslednje otcvrkuće kao da je to sve što se o nekoj knjizi može reći: dobra je ili loša. Svidela mi se ili nije. Nema rasprave o pisanju, temama, nijansama, strukturi. Samo dobra je ili loša. Kao hot-dog.

„Pročitao sam je kad sam se tek uselio tamo“, kaže

Džef. „Jeste dobra. Jeziva.“ Primeti da ga gledam i napravi goblinsku grimasu, kolutajući očima i palacajući jezikom. Nije moj tip - brada mu je previše čekinjava, bavi se sumnjivim poslovima s ribom - ali lepo izgleda. Privlačan je. Oči su mu veoma tople, ne ledeno plave poput Nikovih. Pitam se da li bih „ja“ volela da spavam s njim - fino, lagano kresanje, njegovo telo pribijeno uz moje a njegov dah na mom uhu, čekinje na mojim obrazima, ne onako samotnjački kako se Nik jebe, kad tela jedva da nam se dodiruju: pod pravim uglom otpozadi, u L spreda, a onda gotovo odmah izleti iz kreveta, pod tuš, ostavljajući me da drhtim na vlažnom mestu na kome je ležao.

„Maca ti je pojela jezik?“ pita Džef. Nikad me ne zove po imenu, kao da stavlja do znanja da oboje znamo da sam slagala. Kaže *ova dama* ili *lepotice* ili *ti*. Pitam se kako bi mi se obraćao u krevetu. Možda *dušo*.

„Samo sam se zamislila.“

„Joj joj“, kaže i opet se osmehne.

„Znam, razmišljala si o nekom dečku“, kaže Greta.

„Možda.“

„Mislila sam da ćemo se neko vreme kloniti govnapara“, kaže. „Gajiti naše piliće.“ Sinoć sam posle *Elen Abot* bila previše uzbuđena da bih otišla kući pa smo uz karton piva zamišljale samotnjački život kao jedine strejt devojke u lezbejskoj zajednici Gretine majke, gajimo piliće i kačimo veš da se suši na suncu. Starije žene kvrgavih prstiju blago nam se osmehuju i nežno, platonski nam se udvaraju. Džins, somot i klompe, ne moraš da brineš oko šminke, kose i noktiju, o veličini grudi ili bokova ili da se pretvaraš da si ženica puna razumevanja, brižna devojka koja voli sve što i njen muškarac.

„Nisu svi tipovi govnapari“, kaže Džef. Greta ravnodušno frkne.

Vraćamo se iscrpljeni u svoje bungalove. Osećam se kao vodeni balon ostavljen na suncu. Želim samo da sedim pod svojim frskavim klima-uređajem na prozoru i hladan vazduh na mojoj koži dok gledam TV. Našla sam

neki kanal koji pušta samo reprize starih serija iz sedamdesetih i osamdesetih, *Kvinsi*, *Brod ljubavi* i *Osam je dovoljno*, ali prvo ide *Elen Abot*, moja nova omiljena emisija!

Neko kuca na vrata i znam da je ili Greta ili Džef. Isključim TV i tu su, besciljno, na mom pragu.

„Šta radiš?“, pita Džef.

„Čitam“, slažem.

On spusti karton piva na moj pult, Greta se dogega za njim. „O, učinilo mi se da smo čuli TV.“

U ovim malim bungalovima, troje je bukvalno gužva. Prožme me nekakva nervoza kad na trenutak zaklone vrata - zašto su zaklonili vrata? - a onda nastave dalje i zaklone mi stočić. U stočiću je moja torbica za novac nabijena s osam hiljada dolara u gotovini. Stotke, pedesetice i dvadesetice. Torbica je grozna, boje kože i nabrekla. Ne mogu nikako da nosim sav novac sa sobom - nešto sam ostavila svuda po bungalovu - ali trudim se da najveći deo nosim i ne prestajem da mislim na njega, kao devojka na plaži koja nosi uložak. Izopačeni deo mene uživa da troši novac jer svaki put kad izvučem svežanj dvadesetica, manje je novca koji moram da skrivam i brinem da li će mi ga ukrasti ili da li ću ga izgubiti.

Džef uključi TV i na ekranu se pojavi Elen Abot - i Ejmi. On klima glavom, osmehne se.

„Hoćeš da gledamo... Ejmi?“, pita Greta.

Nisam sigurna da li je upotrebila zarez: *Hoćeš da gledamo, Ejmi?* ili *Hoćeš da gledamo Ejmi?*

„Ma jok. Džef, što ne doneseš gitaru pa da sednemo na trem?“

Džef i Greta se pogledaju.

„Ooooo... ali to si gledala, zar ne?“, kaže Greta. Pokaže na ekran, a tamo smo Nik i ja na nekom dobrotvornom prijemu, ja u haljini, kose podignute u punđu, mnogo više ličim na sebe sada, s kratkom kosom.

„Dosadno je“, kažem.

„O, meni uopšte nije dosadno“, kaže Greta i bupne na

moj krevet.

Pomislim, koja sam ja budala pa sam ih pustila da uđu. Pretpostavila sam da mogu da ih kontrolišem, te divlje stvorove, ljude navikle da se snalaze, da koriste slabost, koji uvek osku- devaju, dok je meni sve to novo. Oskudica. Mora da se ovako osećaju ljudi koji drže pume u zadnjem dvorištu i šimpanze u dnevnoj sobi kad ih njihov voljeni ljubimac raspori.

„Znate šta, narode, ne smeta vam ako... ne osećam se baš najbolje. Valjda od previše sunca.”

Deluju iznenađeno i malčice uvređeno i zapitam se da nisam pogrešno shvatila - možda su sasvim bezazleni, a ja samo paranoišem. Volela bih da verujem u to.

„Važi, važi, naravno”, kaže Džef. Dok izlaze iz mog bungalova Džef dograbi svoje pivo. Minut kasnije, čujem kako iz Gretinog bungalova trešti Elen Abot. Optužujuća pitanja. *Zašto sam... Zašto se nisam... Kako da objasnim...*

Zašto sam se uopšte i sa kim ovde sprijateljila? Zašto se nisam držala po strani? Kako da objasnim šta radim ako me ikad razotkriju?

Ne smeju da me razotkriju. Ako me ikad nađu, biću najomraženija žena na planeti. Od prelepe, nežne, zlosrećne trudne žrtve sebičnog, nevernog skota, postaću ogorčena kučka koja je zloupotrebila nežna srca svih građana Amerike. Elen Abot bi mi posvetila emisiju za emisijom u kojima bi gnevni gledaoci istresali svoju mržnju: „Elen, ovo je samo još jedan primer razmažene bogatašice koja radi šta joj se prohte, kad joj se prohte, ne misleći na osećanja drugih. Mislim da bi *trebalo* da nestane zauvek - u zatvoru!” Eto tako, tako bi to izgledalo. Na internetu sam našla oprečne informacije o kazni za lažiranje smrti ili podmetanje navedene smrti mužu, ali znam da bi javnost bila nemilosrdna. Ma šta ja posle radila - hranila siročad, mazila gubavce - kad umrem, upamtiće me kao ženu koja je, ne zaboravite, lažirala svoju smrt i podmetnula svom mužu.

Ne smem to da dozvolim.

Satima kasnije, još uvek sam budna i razmišljam u mraku, kad se vrata mog bungalova zatresu, začuje se nežno kucanje, Džefovo kucanje. Razmislim, onda otvorim, spremna da se izvinim što sam ranije bila gruba. On čupka bradu, zuri u moj otirač, a onda me pogleda očima boje ćilibara.

„Doroti mi reče da tražiš posao“, kaže.

„Da. Valjda. Tražim.“

„Imam nešto večeras, platiću ti pedeset zelembaća.“

Ejmi Eliot Dan ne bi za pedeset zelembaća izašla iz bungalova, ali Lidiji i/ili Nensi treba posao. Moram da prihvatim.

„Par sati, pedeset dolara.“ Sleže ramenima. „Meni je svejedno, reko ajd’ da ti ponudim.“

„A šta to?“

„Pecanje.“

Bila sam ubeđena da Džef vozi pikap, ali vodi me do blistavog ford hečbeka, auta kojim se slamaju srca, auta tek diplomiranog studenta s velikim planovima i skromnim budžetom, ne auta koji vozi odrastao muškarac. Kako mi je naloženo, pod letnjom haljinom nosim kupaći kostim. („Ne bikini, jednodelni, onaj u kome stvarno možeš da plivaš“, rekao je Džef; nikad ga nisam primetila ni blizu bazena, ali je odlično znao kojim kupaćim kostimima raspolazem, što mi je u isti mah i laskalo i brinulo me.)

Vozimo se pošumljenim brdima sa spuštenim prozorima pa mi prašina s pošljunčane staze pada po čekinjavoj kosi. Kao da smo u nekom kantri spotu: devojka u letnjoj haljini naginje se da oseti vetrić letnje noći usred crvene države. Vidim zvezde. Džef s vremena na vreme zapevuši.

Parkira niz put od restorana koji na stubovima stoji iznad jezera, gril poznat po ogromnim suvenir čašama alkoholnog pića s ružnim nazivima: Gator-đus i Grgeč šok. Znam po bačenim čašama koje plutaju duž čitave obale

jezera, spljeskane i neonskih boja s logom restorana: *Som Karl*. *Som Karl* ima terasu koja se nadvija nad vodu - gosti mogu da se natovare hranom za mačke iz automata i bacaju je u razjapljena usta stotine ogromnih somova koji dole čekaju.

„Džefe, šta ćemo zapravo da radimo?“

„Ti ih uhvatiš u mrežu, ja ih ubijem.“ Izade iz kola i ja krenem za njim do gepeka koji je pun hladnjaka. „Stavimo ih ovde, na led i preprodamo ih.“

„Preprodamo? Ko kupuje kradenu ribu?“

Džef se osmehne, onako poput lenje mačke. „Imam ja svoju klijentelu.“

I onda shvatim: nije ni nalik Grizliju Adamsu ili miroljubivom granola tipu s gitarom. On je seljoberska lopuža koja želi da veruje da je u stvari mnogo komplikovaniji.

Izvlači mrežu, kutiju mačje hrane i jednu zaprljanu plastičnu kofu.

Ja nemam ama baš nikakvu nameru da učestvujem u nelegalnoj zaradi na bazenu, ali *ja* sam prilično zainteresovana. Koliko žena može da kaže da su bile deo bande krijumčara ribom? *Ja* sam za. Otkako sam umrla, uvek sam za. Oslobodila sam se svega onog što sam prezirala i čega sam se plašila, svega onog što me je sputavalo. *Ja* mogu da uradim gotovo sve. To je sloboda duha.

Idemo nizbrdo, ispod drvene terase *Soma Karla*, pa na dokove što se ljuljuškaju na talasima koje je u prolazu ostavio motorni čamac, iz zvučnika trešti Džimi Bufe.

Džef mi doda mrežu.

„Moramo ovo brzo da obavimo - samo uskočiš u vodu, zagrabiš mrežu, čapiš ribu i nakreneš mrežu ka meni. Mada, pripremi se, biće teška i migoljiće se. I nemoj da mi vrištiš.“

„Neću vrištati. Ali ne želim da ulazim u vodu. Mogu to da uradim sa terase.“

„Skini bar haljinu, uništićeš je.“

„Nije problem.“

Na trenutak kao da se iznervirao - on je gazda a ja radnica i uopšte ga ne slušam - ali onda se skromno okrene, skida košulju i dodaje mi kutiju mačije hrane ne gledajući u mene, kao da se stidi. Držim uski otvor kutije nad vodom, a stotine blistavih izvijenih leđa već se kotrlja ka meni. Poput gomile zmija, besomučno seku površinu, najednom su njihova usta ispod mene, ribe nagrnu jedna preko druge da progutaju kuglice a onda, kao izdresirani ljubimci, dižu glave ka meni tražeći još.

Zahvatim mrežom po sredini jata i sednem na dok ne bih li dobila oslonac da izvučem plen. Cimnem mrežu, a u njoj je pet-šest brkatih, klizavih somova koji, otvarajući i zatvarajući razjapljena usta između najlonskih kvadrata, besomučno pokušavaju da se vrate u vodu, tako da se mreža od silnog cimanja drmusa gore-dole.

„Diži je, diži je, devojko!“

Podmetnem koleno pod ručku mreže i ostavim je da tako visi, Džef zagrabi i, s dve ruke u frotirskim rukavicama kako bi bolje hvatao, dohvati jednu ribu. Hvata je za rep, a onda zamahuje njom kao maljem smrskavši joj glavu o zid doka. Krvi posvuda. Poprska mi noge, tvrd komadić mesa upada mi u kosu. Džef ubacuje ribu u kofu i glatko poput radnika na pokretnoj traci dohvati drugu.

Pola sata stenjemo i brekćemo napunivši četiri mreže, dok mi ruke ne postanu kao od gume i dok ne napunimo hladnjake. Džef uzima praznu kofu, napuni je vodom iz jezera i prospe po gomili iznutrica i u ribnjak. Somovi halapljivo gutaju creva svoje mrtve braće. Dok je očišćen. Na kraju prospe kofu vode po našim krvavim stopalima.

„Zašto si ih smrskao?“, pitam.

„Ne mogu da gledam kako se neko muči“, kaže on.
„Da se bućnemo na brzaka?“

„Ja sam okej“, kažem.

„E pa za moja kola nisi - hajde, da se na brzaka bućnemo, nisi ni svesna koliko sranja imaš po sebi.“

Potrčimo niz dok do obližnje kamenite plaže. Dok ja gacam u vodi do članaka, Džef utrči džinovskim koracima pljuskajući oko sebe i baca se napred, mahnito mlatarajući rukama. Čim se dovoljno udaljio, otkačim torbicu s novcem, umotam je u haljinu i ostavim na obali s naočarima na vrhu. Spustim se dok ne osetim toplu vodu na butinama, stomaku, vratu, onda udahnem i zaronim.

Plivam daleko i brzo, zadržim se pod vodom duže nego što bi trebalo, da podsetim sebe kako bi bilo udaviti se - znam da bih to mogla, ako budem morala - a kad disciplinovano udahnem i izronim, vidim Džefa kako hitro gaca ka obali i moram brzo poput pliskavice da plivam nazad do torbice s novcem i u poslednjem trenutku se pre njega uzverem na stene.

NIK DAN

Osam dana od nestanka

ČIM SAM ZAVRŠIO RAZGOVOR S TOMIJEM, POZVAO SAM Hilari Hendi. Ako je laž da sam ja „ubio“ Ejmi i da ju je Tomi O'Hara „silovao“, zašto ne bi bila laž i ono da ju je Hilari Hendi „proganjala“? Sociopata se negde morao izbrusiti, recimo u strogim mermernim holovima Akademije Vikšir.

Kad se javila, istrtljao sam:

„Ovde Nik Dan, muž Ejmi Eliot. Zaista moram da razgovaram s vama.“

„Zašto?“

„Zaista mi je potrebno još informacija. O vašem...“

„Nemojte reći *prijateljstvu*.“ U njenom glasu osetio sam ljutiti kez.

„Ne. Nisam ni hteo. Samo želim da čujem vašu stranu priče. Ne zovem zato što mislim da imate išta - *išta* - s mojom ženom, s onim što joj se dogodilo. Ali zaista bih voleo da čujem šta se dogodilo. Istinu. Jer mislim da biste mogli da ukažete na... obrazac Ejminog ponašanja.“

„Kakav obrazac?“

„Kad se ljudima koji je naljute dogodi nešto veoma loše.“

Teško je uzdahnula u telefon.

„Pre dva dana ne bih razgovarala s vama“, krenula je. „Ali bila sam s nekim prijateljicama na piću i TV je bio uključen, a onda ste se vi pojavili i pričali su o tome da je Ejmi trudna. Svi oko mene bili su strašno *besni* na vas. *Mrzeli* su vas. A ja pomislim, znam taj osećaj. Jer, ona nije mrtva, zar ne? Mislim, još uvek je nestala? Nema tela?“

„Tako je.“

„Da vam ispričam onda. O Ejmi. I srednjoj školi. I šta

se dogodilo. Sačekajte." Čujem s njene strane crtaće - piskavi glasovi i vašarska muzika - a onda iznenada utihnu. Zatim neko cmizdrenje. *Idi da gledaš u prizemlju. U prizemlje, molim te.*

„Dakle, prva godina. Ja sam klinka iz Memfisa. Kunem se, *svi* ostali su s istočne obale. Bilo je čudno, drugačije, znate već? Sve te devojkice na Vikširu kao da su odgajane u nekoj komuni - jezik, odeća, kosa. Nije da sam se osećala kao otpadnik, samo... definitivno sam se osećala nesigurno. Ejmi je već bila glavna devojkica. Sećam se, recimo, da su je prvog dana svi znali, svi su pričali o njoj. Bila je Čudesna Ejmi - odrastali smo uz te knjige - a uz to je jednostavno bila prelepa. Mislim, bila je...“

„Da, znam.“

„Naravno. I ubrzo se zainteresovala za mene, kao da me je uzela pod svoje, tako nešto. Zezala se da, pošto je ona Čudesna Ejmi, onda sam ja njena pratilja Suzi, i počela je da me zove Suzi, a ubrzo su me tako zvali i svi ostali. Što mi nije smetalo. Mislim, bila sam njen mali potrčko: donesi Ejmi piće ako je žedna, ubaci gomilu veša ako joj treba čisto donje rublje. Sačekajte.“

Ponovo se čulo udaranje kose o slušalicu. Meribet je ponela sa sobom sve albume Eliotovih za slučaj da nam zatreba još slika. Pokazala mi je sliku na kojoj se Ejmi i Hilari keze, obraz uz obraz. Zato mogu da zamislim Hilari, iste platinastopla- ve kose kao moja žena koja uokviruje nešto neuglednije lice mutnosmeđih očiju.

„*Džejsone, na telefonu sam - je l' ti toliko teško da im daš nekoliko sladoleda na štapiću?*“

Izvinite. Deca nisu u školi, a moj muž se nikad ne brine o njima, pa se izgleda malo pogubio šta će s njima tih deset minuta dok ja razgovaram s vama. Izvinite. Dakle... da, bila sam mala Suzi, bila je to naša mala igra i nekoliko meseci - avgust, septembar, oktobar - bilo je sjajno. Kao *prisne* prijateljice, bile smo nerazdvojne. A onda je usledilo nekoliko neobičnih događaja koji su joj, znam, zasmatali.“

„Šta?“

„Neki tip iz bratske škole upoznao nas je obe na jesenjem plesu i sutradan pozvao *mene* a ne Ejmi. A sigurna sam da je to uradio jer se previše plašio Ejmi, ali svejedno... A onda nam nekoliko dana kasnije izađu ocene s polugodišta i moje su bile malčice bolje, recimo četiri zarez jedan, naspram četiri nula. Nedugo zatim, jedna od naših drugarica pozove me da sa njenom porodicom provedem Dan zahvalnosti. Mene, ne Ejmi. Opet, sigurna sam da je razlog bilo to što su se ljudi plašili Ejmi. Nije bilo lako biti pored nje, imali ste osećaj kao da stalno morate da je impresionirate. Ali osetila sam kao da se nešto malčice promenilo. Vidim da se stvarno iznervirala, mada ona to ne priznaje.

Umesto toga, počela je da mi zadaje svakojake zadatke. Tada to nisam shvatala, ali počela je da mi smešta. Pita me da li može da mi ofarba kosu u istu nijansu plave kao što je njena, jer moja je nekako mišje boje, a bila bi *baš lepa* u malo svetlijoj nijansi. Počne da se žali na svoje roditelje. Mislim, ona se stalno žali na roditelje, ali tad stvarno nije prestajala da priča o njima - kako je vole samo kao ideju a ne zbog onog što jeste - zato kaže da želi da se poigra s njima. Naloži mi da počnem da ih zivkam na kuću, predstavljajući se kao nova Čudesna Ejmi. Odvezle bismo se vikendom vozom do Njujorka, a ona bi mi rekla da stojim pred njihovom kućom - jednom me je naterala da otrčim do njene majke i kažem joj da ću se rešiti Ejmi i biti njena nova Ejmi, ili neko slično sranje."

„I uradili ste to?“

„Obično zezanje. U vreme pre mobilnih telefona i maltretiranja preko interneta. Tek da ubijemo vreme. Stalno smo pravile takve zvrčke, obično zezanje. Takmičile smo se koja će biti smelija i otkačenija.“

„A onda?“

„A onda je počela da se udaljava. Postala je hladna. I mislila sam - da me više ne voli. Devojke u školi počnu

čudno da me gledaju. Nisam više u kul društvu. Dobro. Ali, jednog dana pozovu me kod direktorke. Ejmi je imala užasnu nesreću - uganut članak, naprsla ruka, napukla rebra. Pala je niz to dugačko stepenište i tvrdila da sam je ja gurnula. Sačekajte.

Odmah da si otišao dole. Odlazi. Odmah. Dole. Odlaziiii dole.

Izvinite, tu sam. Nemojte nikad da imate decu.“

„Znači, Ejmi je rekla da ste je gurnuli?“, pitam.

„Da, jer sam *luuuuuda*. Bila sam opsednuta njom i želela sam da budem Suzi, a onda ni to nije bilo dovoljno - morala sam da budem Ejmi. A imala je sve one dokaze koje me je naterala da ostavim u prethodnih nekoliko meseci. Njeni roditelji su me, naravno, videli kako im se *šunjam* oko kuće. Teoretski jesam prišla njenoj majci. Moja kosa ofarbana u plavo i kupljena odeća identična kao Ejmina - odeća koju sam kupila s *njom*, ali to nisam mogla da dokažem. Došle su sve njene drugarice, objasnile koliko me se Ejmi proteklih mesec dana plašila. Svo to sranje. Ispalo je da sam *skroz luda*. Potpuno luda. Njeni roditelji su sredili da dobijem zabranu prilaska. Ja sam se klela da nisam kriva, ali tad sam već bila toliko očajna da sam ionako želela da napustim školu. Zato se nismo žalili protiv izbacivanja. Tada sam već želela da pobegnem od nje. Mislim, devojka je *samoj sebi slomila rebra*. Uplašila sam se - ta mala petnaestogodišnja- kinja izvela je to. Obmanula prijatelje, roditelje, nastavnike.“

„A sve to zbog nekog dečka, nekoliko ocena i pozivnice za Dan zahvalnosti?“

„Oko mesec dana po povratku u Memfis dobila sam pismo. Bilo je otkucano, nepotpisano, ali bilo je jasno da je od Ejmi. Navela je kako sam je u svemu izneverila. Ludosti: Zaboravila si da me sačekaš posle engleskog, dvaput. Zaboravila si da sam alergična na jagode, dvaput.“

„Gospode.“

„Ali imam osećaj da pravi razlog uopšte nije na spisku.“

„Šta je bio pravi razlog?"

„Imam osećaj da je želela da ljudi veruju da je ona stvarno savršena. A pošto smo se sprijateljile, ja sam je upoznala. A ona nije bila savršena. Znaate? Bila je genijalna i šarmantna i ostalo, ali volela je i da naređuje, bila je opsesivno-kompulzivna, volela je da drami i pomalo laže. Što meni nije smetalo. Ali njoj jeste. Ratosiljala me se jer sam znala da nije savršena. To me je navelo da se zapitam šta je s vama."

„Sa mnom? Zašto?"

„Prijatelji vide većinu mana onog drugog. Supružnici vide svaki i najužasniji detalj. Ako je prijateljicu koju je poznavala samo nekoliko meseci kaznila tako što se bacila niz stepenice, šta bi uradila čoveku koji je bio toliko glup da se njom oženi?"

Prekinuo sam vezu kad se jedno od Hilarine dece javilo na drugi telefon i zapevalo neku dečiju pesmicu. Odmah sam pozvao Tenera i preneo mu o čemu sam pričao s Hilari i Tomijem.

„Znači, imamo par pričica, sjajno", reče Tener, „ovo će stvarno biti sjajno!" i to glasom koji mi je govorio da nije sjajno. „Da li ti se javila Endi?"

Nije.

„Jedan od mojih ljudi je čeka pred zgradom gde stanuje", rekao je. „Neupadljivo."

„Nisam znao da imaš ljude koji rade za tebe."

„Mi zapravo moramo da *nađemo Ejmi*" rekao je ignorišući me. „Sumnjam da će devojka poput nje moći dugo da se skriva. Pada li ti išta na pamet?"

Stalno sam je zamišljao na balkonu nekog otmenog hotela pored okeana, umotana u beli ogrtač debeo poput tepiha srkuće odlično francusko vino dok prati moju propast preko interneta, na kablovskoj, po tabloidima. Uživa u neprekidnim reportažama i hvalospevima Ejmi Eliot Dan. Dolazi na svoju sahranu. Pitao sam se da li je toliko puna sebe pa ne shvata da je prepisala od Marka

Tvena.

„Zamišljam je pored okeana“, rekao sam. Onda sam stao, osetivši se kao ulični vidovnjak. „Ne. Ništa mi ne pada na pamet. Mogla bi da bude bukvalno bilo gde. Mislim da je nećemo videti, osim ako ne odluči da se vrati.“

„Rekao bih da je to malo verovatno“, iznervirano prodahla Tener. „Hajde zato da nađemo Endi i vidimo da li se smirila. Ostaje nam sve manje prostora za manevrisanje.“

Onda je došlo vreme večere, sunce je zašlo i ja sam opet bio sam u svojoj ukletoj kući. Razmišljao sam o svim Ejminim lažima i da li je i trudnoća jedna od njih. Izračunao sam. Ejmi i ja smo povremeno imali odnose, tako da je bilo moguće. Ali i ona će znati da ću izračunati.

Istina ili laž? Ako je laž, smišljena je da me dokrajči. Oduvek sam pretpostavljao da ćemo Ejmi i ja imati dece. To je bio jedan od razloga zašto sam znao da ću se oženiti njom, jer sam zamišljao kako ćemo zajedno imati decu. Sećam se kad sam prvi put razmišljao o tome, ni dva meseca kako smo počeli da se zabavljamo: išao sam od svog stana na Kips Beju do omiljenog parkića duž Ist Rivera, stazom koja je vodila pored ogromne lego kocke sedišta Ujedinjenih nacija na kome su se zastave mnoštva zemalja vijorile na vetru. *Klincu bi se ovo dopalo*, pomislio sam. Sve te različite boje, žustra igra memorije da se svaka zastava poveže s određenom zemljom. *Eno Finske, a eno Novog Zelanda*. Jednooki osmeh Mauritanije.

A onda sam shvatio da se to ne bi dopalo *nekom* klincu, već *našem* klincu, mom i Ejminom. Našem klincu, opruženom na podu pred starom enciklopedijom, baš kao ja nekad, ali naš klinac ne bi bio sam, ja bih bio opružen pored njega. Pomagao bih mu u njegovom tek probuđenom interesovanju za veksi- lologiju, što zvuči više

kao nauka o nervozi nego kao nauka o zastavama,¹² tačno u skladu s odnosom koji je moj otac imao prema meni. Ali ne i ja prema svom sinu. Zamišljao sam kako nam se Ejmi pridružuje na podu, opružena na stomaku klati nogama u vazduhu, pokazuje na Palau, žuta tačka na svetlo- plavoj pozadini malčice levo od centra, koja bi joj, siguran sam, bila omiljena.

Od tada je taj dečak postao stvaran (ponekad devojčica, ali najčešće dečak). Bio je neminovan. Patio sam od hronične, neprestane očinske čežnje. Mesecima posle venčanja, dogodilo mi se nešto čudno pred ormarićem s lekovima, dok sam koncem čistio zube. Pomislio sam: *Ona želi decu, zar ne? Trebalo bi da pitam. Naravno da bi trebalo da pitam.* Kad sam joj postavio pitanje - izokola, neodređeno - rekla je: *Naravno, naravno, jednog dana,* ali i dalje bi se svako jutro nagla nad lavabo i progutala pilulu, dok sam ja obigravao oko te teme, ali nikako da to i izgovorim: *Želim da imamo bebu.*

Posle otpuštanja, činilo se kao da bi se to moglo dogoditi. Najednom se u našim životima stvorila ta neosporna praznina i jednog dana uz doručak Ejmi je podigla pogled s tosta i rekla: *Prestala sam da uzimam pilule.* Tek tako. Tri meseca nije uzimala pilule i ništa se nije dogodilo, a nedugo nakon što smo se doselili u Misuri, zakazala nam je da počnemo s lečenjem. Kad se Ejmi nečeg dohvati, ne voli da odugovlači: „Reći ćemo im da godinu dana pokušavamo“, rekla je. Ja sam se, budala, složio - tada već jedva da bismo se i dotakli, ali i dalje smo mislili da dete ima smisla. Naravno.

„Znaš, i ti ćeš morati da odradiš svoj deo“, rekla je dok smo se vozili za Sent Luis. „Moraćeš da daš spermu.“

„Znam. Zašto to tako kažeš?“

„Samo sam mislila da ćeš biti previše ponosan. Sav

¹² *Neprevodiva igra reči; na engleskom vex znači ljutiti, jediti. (Prim. prev.)*

obuzet sobom i ponosan."

Bio sam prilično gadna mešavina i jednog i drugog, ali u centru za veštačku oplodnju poslušno sam ušao u čudnu sobicu namenjenu za samozadovoljavanje: sobu u koju je stotine muškaraca ušlo iz jednog jedinog razloga, da bace malog u nesvest, šamaraju majmuna, igraju džepni bilijar, mlatnu Desanku, peglaju Lazu, četkaju zeca, kreće sa Tomom i Hakom.

(Ponekad se branim humorom.)

U sobi se nalazila jedna fotelja prekrivena najlonom, TV i sto na kome su stajale torba s porničima i kutija papirnih maramica. Porniči su bili iz sredine devedesetih, sudeći po ženskim frizurama (da: i gore i dole), a akcija je bila ispodprosečna. (Još jedan dobar članak: Ko bira porniče za centre za veštačku oplodnju? Ko procenjuje šta će napaliti muškarce a da ipak ne bude previše ponižavajuće za sve žene izvan drkaonice, medicinske sestre, doktorke i supruge pune nade i podivljalih hormona?)

Tripot sam odlazio u tu sobu - vole da imaju dosta rezerve - dok Ejmi nije radila ništa. Trebalo je da počne da uzima pilule, ali nije i nikako da počne. Ona je ta koja će zatrudneti, koja će prepustiti svoje telo bebi, tako da je nekoliko meseci nisam gnjavio, motreći na bočicu s pilulama da vidim da li ih je manje. Konačno, jedne zimske noći, posle nekoliko piva, popeo sam se škripavim stepenicama naše kuće, zbacio odeću skorenu od snega i sklupčao se uz nju u krevetu, licem uz njeno rame, udišući je, grejući vrh nosa na njenoj koži. Prošaptao sam - *Hajde da to uradimo, Ejmi, hajde da dobijemo bebu* - a ona je rekla ne. Očekivao sam nervozu, oprez, brigu - *Nik, hoću li biti dobra majka?* - ali dobio sam odsečno, hladno ne. Bespogovorno ne. Bez mnogo drame, ništa strašno, samo je to više ne zanima. „Jer sam shvatila da bih na kraju ja radila teži deo posla“, objašnjavala je. „Sve one pelene i odlasci kod doktora i vaspitavanje, a ti bi samo uleteo i bio zabavni tatica. Ja bih se namučila da od njih

stvorim valjane ljude što bi ti ionako pokvario, i tebe bi voleli, a mene mrzeli.“

Rekao sam joj da to nije tačno, ali nije mi verovala. Rekao sam joj da nije da samo *želim* dete, ono mi je *potrebno*. Morao sam da znam mogu li nekog bezuslovno da volim, mogu li učiniti da se neko malo biće, bez obzira na sve, oseća stalno dobrodošlim i željenim. Mogu li da budem drugačiji otac od onog kakav je bio moj. Mogu li da odgajim dečaka koji nije kao ja.

Preklinjao sam je. Ejmi je ostala nepokolebljiva.

Godinu dana kasnije dobio sam poštom obaveštenje: ako im se ne javimo, klinika će baciti moju spermu. Ostavio sam pismo na trpezarijskom stolu, otvoreni prekor. Tri dana kasnije video sam ga u đubretu. Više o tome nismo razgovarali.

Tada sam se već nekoliko meseci tajno viđao s Endi, tako da nisam imao prava da se ljutim. Ali to ne znači da više nisam patio i da sam prestao da sanjarim o našem, mom i Ejminom, dečaku. Vezao sam se za njega. Činjenica je da bismo Ejmi i ja napravili sjajno dete.

Lutke su me gledale nespokojnim crnim očima. Provirio sam kroz prozor i, videvši da su se televizijska vozila pokupila, izašao u toplu noć. Vreme je za šetnju. Možda me je neki usamljeni izveštač tabloida pratio; ako i jeste, nije me bilo briga. Krenuo sam kroz naše naselje, onda četrdeset pet minuta duž River rouda, pa na autoput koji je prolazio tačno kroz centar Kartidža. Trideset minuta kroz buku i dim - pored prodavnica polovnih automobila u kojima su kamioni bili primamljivo izloženi kao poslastice, pored lanaca restorana brze hrane i prodavnica pića i mini-marketa i benzinskih pumpi - dok nisam stigao do isključenja za centar grada. Za sve to vreme nisam sreo niti jednog drugog pešaka, samo mrlje bez lica što promiču pored mene u kolima.

Bila je skoro ponoć. Prošao sam pored *Bara*, došao u iskušenje da uđem, ali me je odbila gužva. Unutra sigurno

čeka bar neki reporter. To je ono što bih ja uradio. Ali želeo sam da budem u nekom baru. Želeo sam da budem okružen ljudima, da se zabavljam, da se malo izduvam. Hodao sam još petnaest minuta do drugog kraja centra, do jednog jeftinijeg, bučnijeg, mlađeg bara gde su kupatila subotom uveče uvek bila poprskana povraćkom. Bio je to bar u koji bi odlazilo Endino društvo i možda, ko zna, dovuklo i Endi. Koja bi to sreća bila daje vidim tamo. Da bar s drugog kraja sobe procenim kako je raspoložena. A ako ne bude bila tamo, popiću jebeno piće.

Otišao sam što sam dublje mogao u bar - od Endi ni traga. Lice mi je delimično pokrivala bejzbol kapa. Čak i tako, osetio sam par iznenađenih pogleda kada sam prolazio pored mase ljudi koji su cevčili piće: glave su se naglo okretale ka meni, oči se bečile prepoznavši me. *Onaj tip! Je l' da?*

Sredina jula. Pitao sam se da li ću do oktobra postati toliko ozloglašen da će me neki student upotrebiti kao bezukusnu masku za Noć veštica: čupava plava kosa, knjiga o *Čudesnoj Ejmi* pod miškom. Go je rekla da je primila pet-šest poziva od ljudi koji su pitali da li *Bar* prodaje neku zvaničnu majicu. (Hvala bogu, ne prodajemo.)

Seo sam i naručio viski od barmena, tipa otprilike mojih godina koji se malčice predugo zagledao u mene, razmišljajući da li da me usluži. Konačno je, šireći nozdrve, preko volje, spustio pred mene malu čašu. Kad sam izvadio novčanik, uzbuđeno je ka meni okrenuo dlan. „Čoveče, ne želim tvoj novac. Ni slučajno.“

Ipak sam ostavio gotovinu. Kreten.

Kad sam pokušao da mu mahnem da mi donese još jedno piće, pogledao me je, odmahnuo glavom i nagnuo se ka ženi sa kojom je ćaskao. Nekoliko sekundi kasnije, diskretno je pogledala u mene praveći se da se proteže. Iskrivila je usta klimajući glavom. *To je on. Nik Dan.* Barmen se više nije vraćao.

Ne možeš da vičeš, ne možeš da primeniš silu: *Hej, kretenčino, hoćeš li mi doneti to prokleta piće ili ne?* Ne smeš da ispadneš kreten za kakvog te i smatraju. Moraš da sediš i istrpiš. Ali nisam imao nameru da odem. Sedeo sam s praznom čašom pred sobom i pretvarao se da napregnuto razmišljam. Pogledao sam na rezervni mobilni, za slučaj da je Endi zvala. Nije. Onda sam izvadio pravi telefon i odigrao partiju pasijansa, pretvarajući se da sam se udubio. Evo u šta me je moja žena pretvorila, u čoveka koji u svom rodnom gradu ni piće ne može da naruči. Bože, što sam je mrzeo.

„Viski beše?“

Preda mnom je stajala devojka otprilike Endinih godina. Azijatkinja, crne kose do ramena, poslovno slatka.

„Molim?“

„Šta si pio? Viski?“

„Da. Nikako da mi ga...“

Otišla je do drugog kraja bara i s velikim „pomoz mi“ osmehom unela se barmenu u lice, devojka navikla da je primete, a onda se vratila s viskijem u pravoj čaši za velike dečake.

„Uzmi“, ponudila je i ja sam prihvatio. „Nazdravlje.“ Podigla je svoje bistro, gazirano piće. Kucnuli smo se. „Mogu li da sednem?“

„Zapravo, ne bih se zadržavao...“ Osvrnuo sam se, da proverim da neko u nas nije uperio telefon s kamerom.

„Pa dobro“, rekla je osmehnuvši se i slegavši ramenima. „Pretvaraču se da ne znam da si ti Nik Dan, ali neću da te vređam. Uzgred, navijam za tebe. Baš su te ocrnili.“

„Hvala. Ovaj, čudno je.“

„Ja to ozbiljno. Znaš kako na sudu pričaju o efektu *Istražitelja?*“ Kao, svi iz porote su toliko gledali seriju *Istražitelji* pa veruju da nauka može sve da dokaže?“

„Aha.“

„E pa, ja mislim da postoji i efekat zlog muža. Svi su odgledali toliko emisija crne hronike u kojima je muž

uvek, uvek ubica, pa ljudi automatski pretpostave da je muž zlikovac.“

„To je to“, rekao sam. „Hvala ti. To je tačno to. A Elen Abot...“

„Jebeš Elen Abot“, rekla je moja nova prijateljica. „Ona je muškomrzac, izopačenje pravnog sistema upakovano u jednu ženu.“ Ponovo je podigla čašu.

„Kako se zoveš?“, pitao sam.

„Još jedan viski?“

„Predivnog li imena.“

Ispostavilo se da se zove Rebeka. Imala je kreditnu karticu i pila je ko smuk. (Još jedno? Još jedno? Još jedno?) Bila je iz Maskatina u Ajovi (još jedan grad uz Misisipi) i nakon što je diplomirala, odselila se u Njujork da postane pisac (opet kao ja). Bila je pomoćnik urednika u tri različita časopisa - časopis s venčanicama, časopis za zaposlene mame, časopis za tinejdžerke - koji su svi propali u poslednjih nekoliko godina pa sad radi za kriminalistički blog pod nazivom *Koje ubica?*, i došla je (kikot) u grad da pokuša da dobije intervju sa mnom. Jebem li ga, kako da ne voliš tu gladnu klinačku drskost: *Samo vi mene pošaljite u Kartidž - velike TV mreže ga nisu ulovile, ali sigurna sam da ću ja uspeti!*

„Čekala sam pred tvojom kućom sa ostalima, pa kod policijske stanice, a onda sam odlučila da mi treba piće. A ti se evo pojaviš. Baš strava. Totalno otkaćeno, je 1' da?“, rekla je.

Stalno se igrala malim zlatnim mindušama u obliku alke, kose zataknete iza ušiju.

„Trebalo bi da krenem“, rekao sam. Počeo sam da zaplicem jezikom i zamuckujem.

„Ali nisi mi rekao zašto si ovde“, rekla je Rebeka. „Moram reći, mislim da je trebalo dosta hrabrosti da se pojaviš bez nekog prijatelja ili nekakve zaštite. Kladim se da te stalno mrko gledaju.“

Slegao sam ramenima: *Ništa strašno.*

„Ljudi odmeravaju svaki tvoj potez a i ne poznaju te.

Kao na onoj fotografiji u parku snimljenoj mobilnim. Mislim, verovatno su te, kao mene, odgajali da budeš ljubazan. Ali niko ne želi pravu priču. Sve što oni žele je... *da te uhvate na delu. Kapiraš?"*

„Smučilo mi se da me ljudi osuđuju samo zato što se uklapam u određeni kalup.“

Izvila je obrve tako da joj minduše zadrhtaše.

Zamislio sam Ejmi kako sedi u svom tajanstvenom komandnom centru, gde god da je, jebem li ga, odmerava me iz svakog ugla, čak i iz daleka mi nalazi mane. Šta treba da vidi pa da prekine s ovim ludilom?

Nastavio sam: „Mislim, ljudi misle da nam je brak bio klimav, a ona mi je zapravo, baš pre nego što je nestala, organizovala potragu za blagom.“

Ejmi bi bila zadovoljna s jednim od dva ishoda: da naučim lekciju pameti i gorim kao prava zloća, ili da naučim lekciju i volim je kako i zaslužuje i budem dobri, poslušni, ukoreni, kukavni dečaćić.

„Tu predivnu potragu za blagom.“ Osmehnuo sam se. Rebeka je odmahнула glavom blago se namrštivši. „Moja žena je uvek za našu godišnjicu organizovala potragu za blagom. Jedan putokaz vodi do nekog posebnog mesta gde nalazim sledeći putokaz i sve tako. Ejmi...“ Pokušao sam da nateram oči da se napune suzama, spreman da ih obrišem. Sat iznad vrata pokazivao je 12.37. „Pre nego što je nestala, sakrila je sve putokaze. Za ovu godinu.“

„Pre nego što je nestala na vašu godišnjicu.“

„To je jedino što me još drži. Zbog toga se osećam bliže njoj.“

Rebeka je izvadila digitalnu kameru. „Dozvoli mi da te intervjuišem. I snimim kamerom.“

„Loša ideja.“

„Daću tome neko objašnjenje“, rekla je. „Kunem ti se, Nik, upravo to ti je potrebno. Objašnjenje. Stvarno ti treba. Hajde, samo nekoliko reči.“

Odmahnuo sam glavom. „Previše je opasno.“

„Reci to što si sad rekao. Ozbiljno, Nik. Ja sam čista

suprotnost Elen Abot. Anti Elen Abot. Potrebna sam ti." Podigla je kameru uperivši majušno crveno svetlo u mene.

„Ozbiljno, isključi je."

„Pomozi mi. Ako dobijem intervju s Nikom Danom, čeka me super karijera, a ti si odradio svoje dobro delo za ovu godinu. Moolim te. Ne može da škodi, Nik, jedan minut. Samo jedan minut. Kunem ti se da ću te prikazati samo u dobrom svetlu."

Pokazala je na separe pored gde ćemo biti zaklonjeni od svih radoznalih pogleda. Klimnuo sam glavom pa smo se premestili dok je ono crveno svetlo sve vreme bilo upereno u mene.

„Šta želiš da znaš?", pitao sam.

„Pričaj mi o potrazi za blagom. Zvuči romantično. Nekako, otkačeno, fenomenalno, romantično."

Preuzmi stvar u svoje ruke, Nik. Jednim udarcem, postaraj se i za javnost i za ženu. U ovom trenutku, pomislio sam, ja sam čovek koji voli svoju ženu i koji će je naći. Ja sam čovek koji voli svoju ženu i ja sam pozitivac. Ja sam onaj za koga treba navijati. Nisam savršen, ali moja žena jeste i odsad ću biti još kako poslušan.

Biće mi lakše da odigram ovo nego da glumim tugu. Kao što rekoh, umem ja da se ponašam normalno. Ipak, dok sam se spremao da to izgovorim, osetio sam kako mi se grlo steže.

„Moja žena, ona je zapravo najkul devojka koju sam ikad upoznao. Koliko momaka to može da kaže? Oženio sam se najkul devojkom koju sam ikad upoznao.“

Jebenakučkojebenakučkojebenakučko. Dođi kući da mogu da te ubijem.

EJMI ELIOT DAN

Devet dana od nestanka

ČIM SE PROBUDIM, OSETIM NERVOZU. OSEĆAM SE LOŠE. NE *smeju da me nađu ovde*, eto o čemu razmišljam kad se probudim, erupcija reči, poput bleska u mom mozgu. Istraga ne teče onako kako sam očekivala dok moj novac otiče, a Džef i Greta samo pohlepno vrebaju. I bazdim na ribu.

Čudno mi je ono s Džefom i jurnjavom do moje smotane haljine i torbice s novcem na obali. A i to kako Greta uvek navrati kad ide *Elen Abot*. Čini me nervoznom. Ili samo paranoišem? Zvučim kao Ejmi iz dnevnika: *Da li moj muž namerava da me ubije ili to samo umišljam!?!?* Po prvi put je stvarno sažaljevam.

Dvaput pozovem broj za obaveštenja o Ejmi Dan, razgovaram sa dve različite osobe i dam dva različita obaveštenja. Teško je reći koliko će potrajati dok stignu do policije - volonteri deluju potpuno nezainteresovano. U mračnom raspoloženju, odvezem se do biblioteke. Moram da se pokupim i odem. Da očistim bungalov izbeljivačem, obrišem sa svega svoje otiske, usisam sve dlake. Da izbrišem Ejmi (i Lidiju i Nensi) i odem. Ako odem, biću bezbedna. Čak i ako Greta i Džef sumnjaju ko sam, dok me ne uhvate sve je okej. Ejmi Eliot Dan je kao jeti - o njoj se ispredaju mitovi i svi žude da je nađu - a oni su dvoje prevaranata sa Ozarksa čiju će neodređenu priču odmah odbaciti.

Danas odlazim. Eto šta odlučim dok pognute glave ulazim u hladnu, gotovo praznu biblioteku sa tri slobodna kompjutera i odlazim na internet da vidim šta se dešava s Nikom.

Od bdenja, vesti o Niku samo se ponavljaju - iste

činjenice vrte se u krug, neprestano, sve glasnije i glasnije, ali nema novih informacija. Ali danas se nešto promenilo. Ukucam Nikovo ime u pretraživač i blogovi prosto podivljaju jer se moj muž napio i nekoj levoj devojci s digitalnom kamerom dao suludi intervju u baru. Bože, ta budala se nikad neće opametiti.

PRIZNANJE NIKA DANA PRED KAMEROM!!! IZJAVE PIJANOG NIKA DANA!!!

Srce mi toliko zalupa da mi resica u grlu zadrhti. Moj muž se još jednom sjebao.

Kreće snimak i eto Nika. Ima onaj pospani pogled kao uvek kad je pijan, teški kapci, onaj njegov iskošeni kez, priča o meni i deluje kao ljudsko biće. Deluje srećno.

„Moja žena je zapravo najkul devojka koju sam ikad upoznao“, kaže. „Koliko momaka to može da kaže? *Oženio sam se najkul devojkom koju sam ikad upoznao.*“

Osetim blago titranje u stomaku. Nisam ovo očekivala. Umalo se ne osmehnem.

„Šta je to toliko kul kod nje?“, pita devojka izvan kadra. Glas joj je visok, kao u navijačice s koledža.

Nik počne da priča o potrazi za blagom, kako je to bila naša tradicija, kako bih se ja uvek setila urnebesnih skrivenih šala, a sad je potraga za blagom sve što mu je od mene ostalo i zato mora da je završi. To je njegova misija.

„Baš jutros sam stigao do kraja“, kaže. Glas mu je promukao. Nadjačava se s gomilom. Otići će kući i isprati usta toplom slanom vodom, kao što ga je majka uvek terala da radi. Da sam s njim kod kuće, tražio bi da zagrejem vodu i priprelim je jer on nikad ne pogodi pravu količinu soli. „Sad sam... mnogo toga shvatio. Znaš, ona je jedina osoba na svetu koja može da me iznenadi. Uvek znam šta će ostali da kažu, jer svi govore isto. Svi gledamo iste emisije, čitamo iste stvari, sve recikliramo. Ali Ejmi, ona je sama po sebi savršena. Jednostavno ima tu *moć* nada mnom.“

„Nik, šta misliš, gde je ona sada?“

Moj muž pogleda u svoju burmu i dvaput je okrene.

„Nik, jesi li dobro?“

„Iskreno? Nisam. Sasvim sam izneverio svoju ženu. Mnogo sam pogrešio. Nadam se samo da nije prekasno. Za mene. Za nas.“

„Na izmaku si snaga. Emotivno.“

Nik pogleda pravo u kameru. „Želim svoju ženu. Želim daje ovde pored mene.“ Udahne. „Znam, ne pokazujem baš najbolje emocije. Ali jaje volim. Moram da znam da je dobro. Ona mora da bude dobro. Toliko toga imam da joj nadoknadim.“

„Na primer?“

On se nasmeje, onim ojađenim smehom koji mi je čak i sad privlačan. U neko srećnije vreme, zvala sam ga tok-šou smeh: brzo spusti pogled, opušteno palcem počеше ugao usana, tiho se zakikoće kao šarmanтна filmska zvezda baš pre nego što će ispričati neku ubistvenu priču.

„Recimo da te se ne tiče.“ Osmehne se. „Jednostavno imam mnogo toga da joj nadoknadim. Nisam bio muž kakav sam mogao da budem. Imali smo nekoliko teških godina i ja sam... skroz odlepio. Prestao sam da se trudim. Mislim, hiljadu puta sam čuo to: *Prestali smo da se trudimo*. Svi znaju da to znači kraj braka - kao iz udžbenika. Ali ja sam prestao da se trudim. Ja sam kriv. Ja nisam bio čovek kakav je trebalo da budem.“ Kapci su mu teški, počinje da zapliće jezikom tako da se oseti njegovo unjkanje. Sad više nije samo pripit, još jedno piće i biće pijan. Obrazi su mu zajapureni od alkohola. Vrhovi prstiju mi gore prisećajući se kako mu je koža vrela nakon nekoliko popijenih koktela.

„Pa kako bi joj to nadoknadio?“ Kamera se na trenutak zaklati; devojka je dohvatila svoje piće.

„Kako ću joj to nadoknaditi? Prvo ću je naći i vratiti kući. Možeš da se kladiš u to. Onda? Pružiću joj šta god bude tražila od mene. Od sada. Jer stigao sam do kraja

potrage za blagom, na kolenima sam. Ponižen. Moja žena nikad nije bila jasnija. Nikad nisam bio sigurniji u ono što moram da uradim."

„Ako bi sad mogao da se obratiš Ejmi, šta bi joj rekao?"

„Volim te. Naći ću te. Ja ću..."

Osećam da će sad da izgovori onu rečenicu Danijela Dej Luisa iz *Poslednjeg Mohikanca*: „Ostani živa... ja ću te naći." Čak i kad je iskren, ne može da odoli a da ne ubaci kratki citat iz nekog filma. Osećam da se premišlja. Obuzda se.

„Voleću te zauvek, Ejmi."

Od srca. Nimalo nalik mom mužu.

Trojica bolesno debelih brđana na motorizovanim skuterima stoje između mene i moje jutarnje kafe. Dupeta im se prelivaju preko ivica tih skalamerija, ali njima i dalje treba još po jedan sendvič s jajetom. Troje ljudi se bukvalno *parkiralo* ispred mene u redu, u Mekdonaldsu.

Zapravo me je baš briga. Neobično sam vesela i pored ovog odstupanja od plana. Snimak je bukvalno preplavio internet, a reakcija je iznenađujuće pozitivna. Obazrivo optimistična: *Možda taj tip ipak nije ubio svoju ženu*. To je, od reči do reči, refren koji se najčešće ponavlja. Jer čim se Nik opustio i pokazao malo emocija, sve je tu. Niko posle gledanja tog snimka ne može da veruje da on glumi. Nije to bila srceparajuća amaterska predstava. Moj muž me voli. Bar me je sinoć voleo. Dok sam ja u svom trošnom malom bungalovu koji bazdi na buđave peškire kovala planove kako da ga uništim, on me je voleo.

To nije dovoljno. Znam to, naravno. Ne mogu da menjam plan. Ali nateralo me je da se zamislim. Moj muž je završio potragu za blagom i zaljubljen je. Uz to je duboko ojađen: kunem se da mu na jednom obrazu vidim osip.

Zaustavivši se pred svojim bungalovom ugledam Doroti kako kuca na vrata. Kosa joj je znojjava od vrućine,

začešljana kao u nekog prevaranta s Vol strita. Ima običaj da obriše gornju usnu, a onda oliže znoj s prstiju tako da kad se okrene ka meni drži kažiprst u ustima, kao da je klip kukuruza namazan puterom.

„Eto nje“, kaže. „Pobegulja.“

Kasnim s kirijom za bungalov. Dva dana. Samo što se ne nasmejem: kasnim s kirijom.

„Mnogo mi je žao, Doroti. Doneću ti ga za deset minuta.“

„Ako nemaš ništa protiv, sačekaću.“

„Nisam sigurna da li ostajem. Možda ću produžiti dalje.“

„Onda mi još uvek duguješ za dva dana. Osamdeset dolara, moliću.“

Šmugnem u svoj bungalov, otvorim tanku torbicu s novcem. Kad sam jutros na krevetu prebrojala gotovinu vadeći polako svaku novčanicu kao da izvodim izazovni štedljivi striptiz, ustanovila sam da mi je, nekako, preostalo samo 8.849 dolara. Život je skup.

Kad otvorim vrata da predam Doroti novac (ostalo je 8.769 dolara), vidim Gretu i Džefa na Gretinom tremu, gledaju kako novac prelazi iz ruke u ruku. Džef ne svira gitaru, Greta ne puši. Čini se da sede na njenom tremu samo da bi me bolje videli. Oboje mi mahnu, *ćao, dušice*, a ja im bezvoljno odmahnem. Zatvorim vrata i počnem da se pakujem.

Čudno koliko malo toga posedujem na ovom svetu, a nekad sam imala tako mnogo. Nemam mutilicu za jaja ni činiju za supu. Imam čaršave i peškire, ali nemam pristojno ćebe. Imam jedne makaze da mogu i dalje da kasapim kosu. To mi izmami osmeh jer kad smo počeli da živimo zajedno, Nik nije imao makaze. Ni makaze, ni peglu, ni heftalicu, i sećam se da sam ga pitala kako on to sebe smatra civilizovanim kad nema makaze, a on je rekao da naravno da nije civilizovan, podigao me, bacio na krevet i skočio na mene, a ja sam se nasmejala jer sam još uvek bila kul devojka. Smejala sam se umesto da

razmišljam šta to znači.

Devojka nikad ne bi trebalo da se uda za muškarca koji nema pristojne makaze. To bih vam ja posavetovala. To ne vodi ničem dobrom.

Presavila sam i spakovala odeću u svoj majušni ranac - ista ona tri odela koja sam kupila pre mesec dana i držala u kolima za bekstvo tako da nisam ništa morala da uzimam iz kuće. Ubacila sam četkicu za put, kalendar, češalj, losion, pilule za spavanje, kupljene onda dok sam još planirala da se naključam lekovima i udavim. Moje jeftine kupaće kostime. Sve to zahteva tako malo vremena.

Stavljam gumene rukavice i sve prebrišem. Očistim odvodne kanale da uklonim dlake koje su se zaglavile. Ne mislim da Greta i Džef zaista znaju ko sam, ali ako znaju, ne želim da im ostavim nikakve dokaze i sve vreme sebi ponavljam: *Evo šta se dešava kad se opustiš, evo šta se dešava kad ne razmišljaš sve vreme, sve vreme. Zaslužuješ da te uhvate kad si ispala tako glupa, a šta ako si ostavila dlake na recepciji, šta onda, šta ako ima otisaka u Džefovim kolima ili u Gretinoj kuhinji, šta onda, otkud ti ideja da bi mogla biti neko ko ne brine?* Zamišljam policiju kako prečešlja bungalov, ne nalazi ništa, a onda, kao na filmu, krupni plan jedne moje dlake mišje boje, leži na betonskom dnu bazena, čeka da me osudi.

A onda krenem da razmišljam u drugom smeru: *Naravno da te niko neće tražiti ovde.* Policija ima samo dvoje prevaranata koji tvrde da su u nekom jeftinom propalom motelu usred nedodijele videli pravu Ejmi Eliot Dan. Sitne ribe koje bi da se osećaju krupnije, eto šta će pretpostaviti.

Odlučno kucanje na vratima. Tako kuca roditelj pre nego što širom otvori vrata: *Ovo je moja kuća.* Stojim nasred sobe i razmišljam da ne odgovorim. Bam bam bam. Sad mi je jasno zašto to koriste u mnogim horor filmovima - tajanstveno lupanje na vratima - zvuči kao iz noćne more. Ne znate šta je napolju, a opet znate da ćete otvoriti. Pomislite isto što i ja: nijedan zlikovac nikad ne kuca.

Hej, dušice, znamo da si kod kuće, otvori!

Skinem rukavice, otvorim vrata, a na tremu stoje Džef i Greta, sunce im bije u leđa pa su im lica u senci.

„Hej, lepoticice, da uđemo?“, pita Džef.

„Ja zapravo... htela sam da svratim da vas vidim“, rekla sam, pokušavajući da zvučim frivolno, napadno. „Odlazim večeras - sutra ili večeras. Zvali su me od kuće, moram da krenem nazad.“

„Kući u Luizijanu ili kući u Savanu?“, pita Greta. Ona i Džef su pričali o meni.

„Luizi...“

„Nije važno“, kaže Džef, „pusti nas da uđemo na sekund, došli smo da se pozdravimo.“

Zakoračio je ka meni, a ja pomislim da li da vrisnem ili da zalupim vrata, ali mislim da nijedno ni drugo ne bi bilo pametno. Bolje da se pretvaram da je sve u redu i nadam se da će stvarno tako i biti.

Greta zatvori vrata i nasloni se na njih dok Džef odšeta do spavaće sobe pa do kuhinje, časkajući o vremenu. Otvara vrata i ormare.

„Moraš sve da isprazniš inače će ti Doroti zadržati kaparu“, kaže. „Ona ti je sitničar.“ Otvori frižider, zaviri u hladnjak, zamrzivač. „Ni teglicu kečapa ne smeš da ostaviš. To mi je uvek bilo čudno. Kečap ne može da se pokvari.“

Otvora orman, uzima posteljinu koju sam sklopila, protrese čaršave. „Ja uvek, uvek protresem čaršave“, kaže. „Tek da proverim da nečeg nema unutra - čarapa, gaće ili šta ti ja znam.“

Otvora fioku mog noćnog stočića, klekne i pogleda skroz pozadi. „Ti si to izgleda dobro odradila“, kaže, ustane i osmešne se otirući ruke o farmerke. „Sve si pokupila.“

Odmeri me dvaput od glave do pete. „Gde je, dušice?“

„Šta to?“

„Tvoj novac.“ Slegne ramenima. „Nemoj nam otežavati. Meni i njoj je stvarno potreban.“

Greta ćuti pored mene.

„Imam oko dvadeset zelembaća.“

„Lažeš“, kažeš Džef. „Sve, čak i kiriju, plaćaš gotovinom. Greta te je videla s ogromnim svežnjem novca. Daj ga, pa možeš da ideš i više nas nikad nećeš videti.“

„Zvaću policiju.“

„Hajde! Samo izvoli.“ Džef čeka, prekrštenih ruku, s palče- vima pod miškama.

„Nosiš lažne naočari“, kaže Greta. „Obično staklo.“

Ne odgovaram, zurim u nju nadajući se da će se povući. Toliko su nervozni da će se možda i predomisli, reći će da me samo zezaju pa ćemo se sve troje nasmejati, svesni da to nije istina ali pretvaraćemo se kao da jeste.

„A i vidi ti se izrastak na kosi, plav, mnogo lepši od te žućkaste boje u koju si se ofarbala. Uzgred, ta frizura ti je grozna“, kaže Greta. „Od nečeg se kriješ. Ne znam da li je stvarno u pitanju neki tip ili šta već, ali nećeš pozvati policiju. Zato nam jednostavno daj novac.“

„Džef te je nagovorio na ovo?“ pitam.

„Ja sam nagovorila Džefa.“

Krenem ka vratima na kojima se Greta preprečila. „Pusti me da izađem.“

„Daj nam novac.“

Bacim se ka vratima, a Greta se okrene ka meni, gurne me uza zid, jednu ruku mi stavi preko lica, a drugom mi zadigne haljinu i strgne torbicu s novcem.

„Nemoj, Greta, ozbiljno! Prestani!“

Vrelim, slankastim dlanom mi prekrije lice, gnječi mi nos; jednim noktom me ogrebe po oku. Onda me opet gura uza zid tako da udarim glavom i ugrizem se za vrh jezika. Cela ova gungula protiče bez mnogo buke.

Držim šnalu kaiša u ruci, ali ne vidim i ne mogu da je udarim, oko mi previše suzi i ona mi brzo otrgne kaiš, ostavivši mi vrele ogrebotine na zglobovima. Još jednom me gurne i otvori rajsferslus, probere prstima po novcu.

„Bokte“, kaže. „Ovde ima“, broji, „više od hiljadarke, dve ili tri. Bokte. Dođavola, devojko! Jesi opljačkala banku?“

„Možda i *jest*“, kaže Džef. „Pronevera.“

U filmu, jednom od Nikovih filmova, tresnula bih Gretu preko nosa, bacila je na pod, krvavu i bez svesti, a onda bih sredila Džefa. Ali činjenica je da ne znam da se bijem, a njih je dvoje i čini mi se da nema svrhe. Nasrnuću na njih, a oni će me uhvatiti za zglobove dok ja mlatim i otimam se kao dete, ili će se stvarno razljutiti i prebiti me namrtvo. Nikad me niko nije udario. Plašim se da me neko drugi povredi.

„Ako ćeš da zoveš policiju, samo izvoli, pozovi ih“, ponovio je Džef.

„Jebi se“, prošapćem.

„Izvini zbog ovoga“, kaže Greta. „Budi pažljivija sledeći put, važi? Ne smeš da izgledaš kao devojkica koja putuje sama i krije se.“

„Bićeš ti dobro“, kaže Džef.

Na izlasku me potapše po ruci.

Na noćnom stočiću je četvrt dolara i deset centi. Sav novac koji imam.

NIK DAN

Devet dana od nestanka

DOBRO JUTRO! SEDEO SAM U KREKETU S LAPTOPOM PORED sebe, uživao čitajući na internetu izveštaje o mom improvizovanom intervjuu. Levo oko mi je malo pulsiralo, blagi mamurluk od jeftinog viskija, ali inače sam bio prilično zadovoljan. Sinoć sam bacio prvi mamac kojim ću ponovo namamiti svoju ženu. *Izvini, sve ću ti nadoknaditi, od sada ću raditi šta god želiš, pokazaću celom svetu koliko si posebna.*

Jer, najebao sam ako Ejmi ne odluči da se pojavi. Tenerov detektiv (žilav, pristao tip, ne neko podnapito noar njuškalo kakvom sam se nadao) dosad nije ništa našao - moja žena je uspela sasvim da nestane. Moram ubediti Ejmi da se vrati, izmamiti je laskanjima i predajom.

Ako je suditi po izveštajima, dobro sam postupio, jer svi su bili pozitivni. Odlični:

Ledeni se topi?

ZNAO SAM da je on pozitivac.

In vino veritas!

Možda je ipak nije ubio.

Možda je ipak nije ubio.

Možda je ipak nije ubio.

I prestali su da me zovu Lens.

Kamermani i izveštači pred mojom kućom bili su nestrpljivi, hteli su izjavu tipa koji je „možda ipak nije ubio“. Vikali su u moje spuštene roletne: *Hej, Nik, izadi, pričaj nam o Ejmi. Hej, Nik, pričaj nam o potrazi za blagom.* Za njih je to bio samo još jedan trik da dostignu bolju gledanost, ali mnogo bolje od: *Nik, da li si ubio ženu?*

A onda su odjednom uzvikivali Goino ime - obožavali su je, ona nije umela da glumi, znali ste da li je tužna,

ljuta, zabrinuta; ubacite ispod titl i cela priča je tu. *Margo, da lije vaš brat nedužan? Margo, pričajte nam o... Teneru, da li je vaš klijent nedužan? Tenere...*

Oglasilo se zvono na vratima, koja sam otvorio skrivajući se iza njih jer sam još uvek bio raščupan; moja nakostrešena kosa i zgužvane bokserice govorile su same za sebe. Sinoć, pred kamerom, bio sam ljupko zanesen, malčice pripit, invinoverita- stičan. Sad sam samo izgledao kao pijanac. Zatvorio sam vrata očekujući još dva hvalospeva mom nastupu.

„Da to više nikad - *nikad* - nisi uradio“, krenuo je Tener. „Šta je s tobom, Nik? Treba li da ti stavim jedan od onih povodaca za malu decu? Zar si toliko glup?“

„Jesi li video sve one komentare na internetu? Ljudima se svidelo. Menjam mišljenje javnosti, baš kao što si mi rekao.“

„To se ne radi u nekontrolisanom okruženju“, rekao je. „Šta daje ona radila za Elen Abot? Šta daje počela da postavlja pitanja teža od *Šta bi rekao svojoj ženi, slatkišu?*“ Rekao je to otežući kao devojka. Ispod narandžasto kvarcovanog lica, pocrveneo je kao da je radioaktivan.

„Verujem svojim instinktima. Tenere, ja sam novinar, veruj mi da umem da nanjušim kad me neko zajebava. Bila je stvarno draga.“

Seo je na sofu, stavio noge na ležaj koji se nikad sam od sebe ne bi prevrnuo. „Je li, pa, kao i tvoja žena nekada“, rekao je. „Kao i Endi. Kako tvoj obraz?“

Još uvek me je bolelo; ugriz kao da je počeo da pulsira kad me je podsetio na njega. Okrenuo sam se ka Go tražeći podršku.

„Nije ti to bilo pametno, Nik“, rekla je i sela naspram Tenera. „*Stvarno* si imao sreće - *stvarno* je dobro prošlo, ali moglo je i da ne bude tako.“

„Vas dvoje *stvarno* preterujete. Možemo li bar na trenutak da uživamo u dobrim vestima? Bar trideset sekundi dobrih vesti u ovih devet dana? Kad vas molim?“

Tener odlučno pogleda na sat. „Dobro, kreni.“

Kad sam počeo da pričam, podigao je kažiprst i izgovorio ono *no-no* što odrasli kažu kad deca pokušaju da ih prekinu. Kažiprst se polako spustio, a onda završio na satu.

„Dobro, trideset sekundi. Jesi li uživao?“ Zastao je da vidi da li ću nešto reći - zajedljiva tišina koja usledi dok učitelj čeka da nemirni učenik odgovori na njegovo pitanje: *Jesi li završio s pričom?* „A sad moramo da razgovaramo. Za našu situaciju odličan tajming je od apsolutno presudne važnosti“.

„Slažem se.“

„Joj, baš ti hvala.“ Pogledao me je izvivši obrvu. „Želim da što pre obavestimo policiju o onome što se nalazi u šupi. Dok te sva svetina...“

Samo svetina, pomislim, ne sva svetina. To me je Ejmi naučila, „...ponovo voli. Ili, oprost, *ne ponovo*. Konačno. Novinari su našli Goinu kuću i ne bih da ta šupa, ono što se u njoj nalazi, ostane još dugo skriveno. Eliotovi su...?“

„Ne možemo više računati na podršku Eliotovih“, rekao sam. „Uopšte.“

Još jedna pauza. Tener je odlučio da mi ne održi bukvicu, nije čak pitao ni šta se dogodilo.

„Znači, treba da pređemo u napad“, rekao sam osetivši se nedodirljivo, besno, spremno.

„Nik, nemoj da zbog jednog dobrog obrta pomisliš da si neuništiv“, rekla je Go. Izvadila je iz torbice nekoliko ekstrajakih pilula i gurnula mi ih u ruku. „Reši se tog mamurluka. Danas ideš u program.“

„Biće okej“, rekao sam joj. Progutao sam pilule, okrenuo se Teneru. „Šta ćemo da radimo? Hajde da napravimo plan.“

„Sjajno, evo kako ćemo“, reče Tener. „Ovo uopšte nije po pravilima, ali takav sam ti ja. Sutra radimo intervju sa Šeron Šiber.“

„Au, je l' to... sigurno?“ Bolje od Šeron Šiber ne bih mogao poželeti: najgledanija voditeljka (ciljna grupa

starosti između 30 i 55 godina) na televiziji s nacionalnom pokrivenošću (veća gledanost od kablovske), dokaz da mogu da imam pristojan odnos s osobama s vaginom. Bilo je poznato da se retko upušta u mutne vode crne hronike, ali kada bi se upustila, postala bi neviđeni pravednik. Pre dve godine uzela je u zaštitu mladu majku koja je poslata u zatvor jer je svoje novorođenče tresla dok nije umrlo. U nekoliko večeri, Šeron Šiber je izložila pravnu - i veoma emotivnu - odbranu. Ta žena je sad kod kuće u Nebraski, preudala se i čeka dete.

„Nego šta. Javila mi se čim je snimak procurio.“

„Znači, snimak je ipak bio od koristi.“ Nisam mogao da odolim.

„Okrenuo je vetar u tvoju korist: pre snimka, bilo je jasno da si to uradio. Sad postoji neznatna mogućnost da nisi. Ne znam kako si uspeo da konačno deluješ prirodno...“

„Zato što je sinoć služilo određenoj svrsi: vratiti Ejmi“, rekla je Go. „Bio je to ofanzivni manevar. Ranije je to bilo čisto udovoljavanje, neiskreno i nezasluženo.“

Zahvalno joj se osmehnuh.

„Pa, stalno podsećaj sebe da to ima svoju svrhu“, rekao je Tener. „Nik, ne zajebavam se: ovo uopšte nije po pravilima. Većina advokata bi te učutkala. Ali ovo već neko vreme hoću da isprobam. Mediji su proželi čitav pravni sistem. Uz internet, Fejsbuk, Jutjub, više nema nepristrasne porote. Nema čistog početka. Osamdeset-devedeset posto slučajeva rešeno je pre nego što stignu u sudnicu. Zašto onda to ne iskoristiti - kontro- lisati priču. Ali rizično je. Hoću da svaka reč, svaki gest, svaka i najsitnija informacija budu unapred isplanirani. Ali moraš da budeš prirodan, dopadljiv, ili će nam se ovo obiti o glavu.“

„O, pa to je lako“, kažem. „Sto posto konzervirano, a ipak potpuno prirodno.“

„Moraš dobro da paziš šta govoriš i reći ćemo Šeron da na neka pitanja nećeš odgovarati. Ona će te ipak pitati,

ali naučićemo te da kažeš: 'Zbog određenih prejudiciranih postupaka policije uključene u ovaj slučaj, nažalost stvarno nisam u mogućnosti da vam na to sada odgovorim, ma koliko to želeo' i da zvučiš ubedljivo.“

„Kao pas koji govori.“

„Jeste, kao pas koji govori i ne želi da ide u zatvor. Samo da ubedimo Šeron Šiber da se založi za tebe, Nik, i na konju smo. Ovo uopšte nije po pravilima, ali takav sam ti ja“, ponovio je Tener. Sviđala mu se ta fraza; bio je to njegov muzički lajtmotiv. Zastao je i namrštio se kao da razmišlja. Sad će dodati nešto što mi se neće svideti.

„Šta je?“, pitao sam.

„Moraš Šeron Šiber da kažeš za Endi - jer ta aferu će isplivati, jednostavno mora da ispliva.“

„Sad kad su me ljudi konačno zavoleli? Hoćeš da to pokvarim?“ „*Kunem* ti se, Nik - koliko slučajeva sam vodio? Uvek - nekako, na neki način - *uvek* ispliva. Ovako mi kontrolišemo situaciju. Ispričaj joj za Endi i izvini se. Izvini se bukvalno kao da ti život zavisi od toga. Imao si aferu, pa muškarac si, slab, glupi muškarac. Ali ti voliš svoju ženu i iskupićeš joj se za to. Odradi intervju, sledeće večeri će ići u program. Ceo sadržaj je pod embargom - tako da stanica ne može da ubaci priču s- lindi u najavu emisije. Mogu da upotrebe samo reč *bomba*“ „Znači, već si im rekao za Endi?“

„Bože blagi, ne“, rekao je. „Rekao sam im: *Imamo finu bombu za vas*. Odradi zato intervju i imamo oko dvadeset četiri sata. Baš pre nego što će ići u program, kažemo Bonijevoj i Gilpinu za Endi i ono što smo našli u šupi. *Zaboga, sve smo sklopili umesto vas: Ejmi je živa i podmeće Niku! Luda je, ljubomorna i podmeće Niku! O, čovečanstvo!*“

„Zašto onda ne kažemo Šeron Šiber? Da mi Ejmi smešta?“

„Pod jedan. Ako priznaš za Endi, ako moliš za oprostaj, nacija će ti odmah oprostiti, sažaljevaće te - Amerikanci vole da čuju grešnike kako se izvinjavaju. Ali ne smeš izneti ništa što bi tvoju ženu prikazalo u lošem

svetlu; niko ne želi da vidi muža preljubnika kako bilo za šta okrivljuje svoju ženu. Pusti nekog drugog da to sutradan uradi: *Izvori bliski policiji* otkrivaju da Nikova žena - za koju se kleo da je voli svim srcem - smešta svom mužu! Sjajan program!“

„A drugo?“

„Suviše je komplikovano objasniti kako ti to Ejmi zapravo smešta. Ne može se izneti u par reči. Loše za emisiju.“

„Muka mi je“, kažem.

„Nik, to je...“, oglasila se Go.

„Znam, znam, tako mora. Ali zamisli da svoju najveću tajnu moraš da obelodaniš svetu. Znam da to moram da uradim. I na kraju će nam, verujem, pomoći. To je jedini način da se Ejmi možda vrati“, rekao sam. „Želi da budem javno ponižen...“

„Ukoren“, prekinuo me je Tener. „Ponižen zvuči kao da sažaljevaš samog sebe.“

„...i da se javno izvinim“, nastavio sam. „Ali biće užasno, jebote.“

„Pre nego što nastavimo, moram da budem iskren“, rekao je Tener. „Ispričati sve policiji - Ejmi smešta Niku - veliki je rizik. Većina pandura uhvati se nekog osumnjičenog i nema nameru da od toga odstupi. Nisu spremni da prihvate nikakvu drugu mogućnost. Postoji opasnost da će nam se, kad im ispričamo, samo nasmejati, izbaciti nas iz stanice i uhapsiti te - i onda smo im, teoretski, samo dali skraćenu verziju naše odbrane. Tako tačno mogu da isplaniraju kako da nas unište na suđenju.“

„Dobro, čekaj, Tenere, to baš zvuči loše“, rekla je Go. „Mislim, loše, nepreporučljivo loše.“

„Pustite me da završim“, reče Tener. „Prvo, mislim da si u pravu, Nik. Mislim da Bonijeva nije ubeđena da si ti ubica. Mislim da bi bila spremna da prihvati neku drugačiju teoriju. Bije je glas da je stvarno poštena pandurka. Pandurka s dobrim instinktom. Pričao sam s

njom i imam dobar osećaj. Mislim da joj dokazi ukazuju na tebe, ali instinkt joj govori da nešto nije u redu. Što je još važnije, ako i odemo na sud, ionako ne bih upotrebio Ejminu nameštaljku kao tvoju odbranu."

„Kako to misliš?"

„Kao što rekoh, previše je komplikovano, porota to ne bi mogla da pohvata. Veruj mi, ako nije dobro za emisiju, nije ni za porotu. Izaći ćemo s nečim više u stilu O Džeja. Jednostavna priča: Policija je nesposobna i namerila se da te sredi, svi dokazi su posredni, a ako se ne uklapaju, onda bla-bla-bla."

„Bla-bla-bla, sad se mnogo bolje osećam", rekao sam. Tener mi se osmehnu.

„Nik, porote me vole. Ja sam jedan od njih."

„Ti si njihova čista suprotnost, Tener."

„Može i obrnuto: žele da veruju da su ja."

Grupice paparaca pratile su sada svaki naš pokret sevajući blicevima, tako da Go, Tenera i mene po izlasku iz kuće dočekaše bleskovi foto-aparata i povici. („Ne spuštaj pogled, savetovao je Tener. „Ne smeši se, ali nemoj da deluješ postićeno. A nemoj ni da žuriš, samo hodaj, neka slikaju, prvo zatvori vrata pa počni da ih psuješ. Onda možeš da im kažeš šta god želiš.) Krenuli smo u Sent Luis, gde će se održati intervju, kako bih se pripremio s Tenerovom ženom Betsi, bivšom TV spikerkom a sad advokaticom. Ona je bila onaj drugi Bolt u Bolt&Bolt.

Ličili smo na jezivu izletničku kolonu: Tener i ja napred, za nama Go, za njom pet-šest TV kombija, ali kad su se na horizontu ukazala čuvena Vrata zapada, nisam više razmišljao o paparacima.

Dok smo stigli u Tenerov hotelski apartman u potkrovlju, bio sam spreman da odradim sve što treba da razbijem taj intervju. Ponovo sam pozeleo da imam svoj muzički lajtmotiv: kadrovi kako se spremam za važnu borbu. Šta bi bio mentalni ekvivalent bokserske kruške?

Vrata je otvorila prelepa crnkinja visoka dva metra.

„Zdravo, Nik, ja sam Betsi Bolt.“

Zamišljao sam Betsi Bolt kao sićušnu plavokosu belu južnjačku lepoticu.

„Ne brini, svi se iznenade kad me upoznaju.“ Betsi se nasme- jala uhvativši moj pogled i rukovala se sa mnom.

„Tener i Betsi, zvuči kao da bi trebalo da smo na naslovnoj strani *Zvaničnog vodiča za fensere*, zar ne?“

„*Priručnika za fensere*“, ispravio ju je Tener i poljubio je u obraz.

„Vidiš? I on zna“, rekla je.

Uvela nas je u neverovatan apartman u potkrovlju - dnevna soba osunčana kroz prozore od zida do zida, sa po jednom spavaćom sobom s obe strane. Tener se zakleo da, iz poštovanja prema Ejminim roditeljima, ne bi mogao da odsedne u *Dejzlnu* u Kartidžu, ali i Go i ja slutili smo da nije mogao da odsedne u Kartidžu jer je najbliži hotel s pet zvezdica bio u Sent Luisu.

Počeli smo s upoznavanjem: ćaskali smo o Betsinoj porodici, koledžu, karijeri (sve prvorazredno, elitno, fenomenalno), poslužili su nas pićem (gazirani sok i klamato, a Go i ja smo mislili da je to samo Tenerovo foliranje, detalj za koji je mislio da će ga učiniti zanimljivijim, kao moje lažne naočari na koledžu). Onda Go i ja utonusmo u kožnu sofuu, a Betsi sede preko puta nas, savivši noge u jednu stranu, u obliku kose crte. Lepa/profesionalna. Tener se ushodao iza nas i slušao.

„Dobro. Dakle, Nik“, reče Betsi. „Biću iskrena, važi?“

„Važi.“

„Ti i TV. Ako izuzmemo onu sitnicu s blogom iz bara, Kojeubica.com sitnicu od sinoć, užasan si.“

„Nisam ja džabe odabrao štampano novinarstvo“, rekao sam. „Čim ugledam kameru, lice mi se zaledi.“

„Baš tako“, reče Betsi. „Tako ukočen, ličiš na pogrebnika. Mada, imam jedan trik za to.“

„Piće?“, pitam. „Upalilo je kod one sitnice s blogom.“

„To ovde neće upaliti“, rekla je Betsi. Počela je da namešta video-kameru. „Mislila sam da prvo probamo nasuvo. Ja ću biti Šeron. Postavljaću pitanja koja će ona verovatno postaviti, a ti odgovori kako bi inače odgovorio. Tako ćemo znati koliko si omanuo.“ Ponovo se nasmejala. „Čekaj.“ Na sebi je imala plavu večernju haljinu i iz ogromne kožne torbe izvadila je nisku perli. Uniforma Šeron Šiber. „Tenere?“

Kad joj je muž zakačio perle, Betsi se iskezila i rekla: „Želim da bude sasvim autentično. Ako izuzmemo moj džordžijski naglasak. I to što sam crna.“⁴⁴

„Pred sobom vidim samo Šeron Šiber⁴⁴, rekao sam. Uključila je kameru, sela preko puta mene, izdahnula, oborila, pa opet podigla pogled. „Nik, ovaj slučaj je pun nedoslednosti“, rekla je Betsi Šeroninim dubokim televizijskim glasom. „Za početak, možete li našoj publici da opišete dan kad je vaša žena nestala?“⁴⁴

„Nik, ovde ćeš pričati samo o vašem slavljeničkom doručku⁴, prekinuo ju je Tener. „Pošto se za to već zna. Ali nemoj davati nikakvu satnicu, ne pominji ništa pre i posle doručka. Naglasak je samo na tom vašem divnom poslednjem doručku. Važi? Kreni.“⁴⁴

„Da.“ Nakašljao sam se. Na kameri je treptalo crveno svetlo; Betsi je na licu imala onaj radoznali novinarski izraz. „Ovaj, kao što znate, tog dana nam je bila peta godišnjica i Ejmi je poranila i pravila palačinke...“

Betsina ruka polete i najednom me zabride obraz.

„Šta bi?“, rekao sam pokušavajući da shvatim šta se dogodilo. U krilu mi je ležala tamnocrvena bombonica. Uzeo sam je.

„Svaki put kad se ukočiš, svaki put kad se to lepo lice pretvori u masku pogrebnika, gađaću te bombonicom“, objasnila je Betsi kao da je ovo nešto sasvim normalno.

„A od ovoga bi trebalo da budem *manje* ukočen?“

„Uspeva“, rekao je Tener. „Mene je tako naučila. Mada, mislim da je mene gađala kamenjem.“ Razmenili su one O, *ti!* supružničke osmehe. Odmah vam je jasno da su

jedan od onih parova koji kao da su zvezde svog sopstvenog jutarnjeg programa.

„A sad počni iz početka, ali zadrži se na palačinkama“, rekla je Betsi. „Njih najviše voliš? Ili Ejmi? I šta si tog jutra uradio za svoju ženu dok ti je ona spremala palačinke?“

„Spavao sam.“

„Šta si joj kupio za poklon?“

„Još uvek ništa.“

„O, brate.“ Prevrnula je očima i pogledala u muža. „Onda *baš* nahvali te palačinke, važi? I to da si *nameravao* da joj tog dana kupiš kao poklon. Jer znam da se u tu kuću ne bi vratio bez poklona.“

Počeli smo iz početka i ja sam opisao našu tradiciju s palačinkama, koje zapravo nije ni bilo, kako je pažljivo i divno Ejmi birala poklone (još jedan pogodak bombonicom s desne strane tik do nosa, tako da mi se vilica odmah opustila) dok sam ja, glupak („Obavezno idi na to s mužem tupsonom“, posavetovala me je Betsi), još uvek pokušavao da smislim nešto divno.

„Ona čak nije ni volela skupe i luksuzne poklone“, krenuo sam kad me je Tener pogodio lopticom od papira.

„Šta?“

„Prošlo vreme. Prestani o svojoj ženi da govoriš u jebenom prošlom vremenu.“

„Koliko shvatam, vi i vaša žena imali ste problema“, nastavila je Betsi.

„Bile su to burne godine. Oboje smo ostali bez posla.“

„Dobro je, da!“, uzviknuo je Tener. „*Oboje.*“

„Doselili smo se ovamo da pomognemo oko mog oca, koji ima Alchajmerovu bolest, i moje pokojne majke, koja je imala rak. Uz sve to, naporno sam radio na svom novom poslu.“

„Dobro je, Nik, dobro je“, rekao je Tener.

„Obavezno spomenite koliko ste ti i majka bili bliski“, rekla je Betsi, iako joj majku nisam ni spomenuo. „Niko se neće pojaviti da to porekne, je 1? Nema nekih priča

Najdraža mamice ili Najdraži sinčiću?"

„Ne, mama i ja smo bili veoma bliski.“

„Dobro“, rekla je Betsi. „Onda je često pominji. I da ti i sestra zajedno držite bar - kad pomeneš bar, uvek spomeni sestru. Ako sam držiš bar, onda si igrač; ako ga poseduješ s voljenom sestrom bliznakinjom, onda si...“

„Irac.“

„Nastavi.“

„I tako se sve zakuvavalo...“, započeh.

„Ne“, reče Tener. „Nagoveštavaj zakuvavanje pred eksploziju.“

„I tako smo se malo otuđili, ali mislio sam da je petogodišnjica trenutak da oživimo vezu.“

„*Da se ponovo posvetimo vezi*“, doviknuo je Tener. „*Oživeti* znači da je nešto mrtvo.“

„Da se ponovo posvetimo vezi...“

„A kako se tucanje s dvadesettrogodišnjakinjom uklapa u tu osveženu sliku?“, pita Betsi.

Tener joj dobaci jednu bombonicu. „Malo si odstupila od uloge, Bets.“

„Žao mi je, momci, ali ja sam žena, a to mi na kilometar smrdi na sranje. Da se ponovo posvete vezi, ma daj. Ta devojka je još bila u šemi kad je Ejmi nestala. Nik, žene će te zamrzeti, osim ako ne stisneš zube. Budi otvoren, ne odugovlači. Možeš dodati: *Ostali smo bez posla, preselili smo se, moji roditelji su bili na samrti. A onda sam zasrao. Baš sam zasrao. Nisam više znao ko sam i, nažalost, trebalo je da izgubim Ejmi pa da to shvatim. Moraš priznati da si kreten i da si za sve ti kriv.*“

„Dakle, ono što bi svi muškarci trebalo da urade“, rekao sam.

Betsi je ljutito pogledala u plafon.

„Nik, to ti je stav na koji moraš dobro da pripaziš.“

EJMI ELIOT DAN

Devet dana od nestanka

BEZ PREBIJENE PARE SAM I U BEKSTVU. BAŠ JEBENO NOAR. Samo što ja sedim u svojoj festivi na suprotnom kraju parkinga ogromnog kompleksa restorana brze hrane na obalama Misisipija, okružena mirisom soli i industrijski proizvedenog mesa nošenim na toplom povetarcu. Sad je večer - protračila sam sate - ali ne mogu da krenem. Ne znam kuda bih krenula. Auto je iz sata u sat sve manji - moram da se sklupčam kao fetus ili će mi noge utrnuti. Noćas svakako neću spavati. Vrata su zaključana, ali i dalje očekujem da neko pokuca na prozor i znam da ću kad provirim ugledati krivozubog, slatkorečivog serijskog ubicu (zar ne bi bila ironija da me stvarno ubiju?) ili ozbiljnog pandura koji mi traži ličnu kartu (zar ne bi bilo još gore da me nađu na parkingu kao neku skitnicu?). Ovde se blistava svetla restorana nikad ne gase; parking je osvetljen kao fudbalski teren - ponovo razmišljam o tome da se ubijem. Kako zatvorenik koji je pokušao da se ubije dvadeset četiri sata dnevno živi pod sve- tlima? Užasne li pomisli. Rezervoar pokazuje da imam manje od četvrtine, još užasnija pomisao: mogu da vozim samo oko jedan sat u bilo kom pravcu, zato moram pažljivo da odlučim kuda ću. Južno je Arkanzas, severno Ajova, na zapad se vraćam do Ozarksa. Ili da idem na istok, pređem reku u Illinois. Gde god da krenem, tu je reka. Pratim je, ili ona prati mene.

Najednom znam šta moram da uradim.

NIK DAN

Deset dana od nestanka

Na DAN INTERVJUA NAGURALI SMO SE U GOSTINSKOJ SOBI Tenerovog apartmana uvežbavajući moje laži i doterujući moj izgled. Betsi se uzmuvala oko moje odeće, onda mi je Go makazi- cama za nokte skratila kosu iznad ušiju dok je Betsi pokušavala da me nagovori da stavim šminku - puder - da se mnogo ne sijam. Svi smo šaputali jer se ispred spremala Šeronina ekipa; intervju će biti obavljen u dnevnoj sobi apartmana, s pogledom na Vrata zapada. Nisam siguran šta je smisao tog spomenika, osim da služi kao neodređeni simbol središta ove zemlje: *Ti si ovde.*

„Stavi bar malo pudera, Nik“, konačno je rekla Betsi prišavši mi s pufnom. „Oznoji ti se nos kad se unervoziš. Nikson je izgubio izbore zbog znojavog nosa.“ Tener je sve nadgledao kao dirigent. „Nemoj previše sa te strane, Go“, dobacio bi. „Bets, samo pažljivo s tim puderom, bolje manje nego previše.“

„Trebalo je da mu ubacimo botoks“, rekla je. Botoks, izgleda, osim bora uklanja i znoj - neki od njihovih klijenata dobili su nekoliko injekcija ispod pazuha pre suđenja i već su predlagali da i ja to uradim. Ljubazno i suptilno, *u slučaju* da odemo na sud.

„Jeste, samo mi još treba da novinari načuju da sam primao botoks dok mi se žena vodila kao nestala“, rekao sam. „Vodi.“ Znao sam da Ejmi nije mrtva, ali sam isto tako znao da je toliko van mog domašaja kao da jeste mrtva. Ona je žena u prošlom vremenu.

„Dobro si se ispravio“, reče Tener. „Sledeći put uradi to pre nego što ti izleti iz usta.“

U pet po podne zazvonio je Tenerov telefon i on pogleda na ekran. „Bonijeva.“ Prebacio je na govornu

poštu. „Pozvaću je posle.“ Nije hteo da zbog neke nove informacije, ispitivanja, glasine moramo da preformulišemo svoju izjavu. Složio sam se: nisam želeo da sad razmišljam o Bonijevoj.

„Sigurni ste da ne treba da vidimo šta hoće?“, pitala je Go.

„Hoće još malo da me zajebava“, rekao sam. „Pozvaćemo je. Za nekoliko sati. Može da sačeka.“

Sabrali smo se, kao da jedni druge želimo da ubedimo da ne treba da brinemo zbog tog poziva. Oko pola minuta u sobi je vladala tišina.

„Moram reći da sam neobično uzbuđena što ću upoznati Šeron Šiber“, konačno reče Go. „Stvarno žena sa stilom. *Ne kao ona Koni Čang*“

Nasmejao sam se, što joj je i bila namera. Naša majka je obožavala Šeron Šiber, a mrzela Koni Čang - nikad joj nije oprostila što je na televiziji posramila majku Njuta Gingriča, nešto o tome kako je Njut rekao daje Hilari Klinton k-u-č-k-a. Ne sećam se tačno intervjua, samo koliko se moja majka zbog toga uvredila.

U šest po podne ušli smo u sobu gde su dve stolice postavljene jedna nasuprot druge, s Vratima zapada u pozadini, a vreme je tako natempirano da zablistaju ali da zalazeće sunce ne udara u prozore. Jednim od najvažnijih trenutaka u mom životu diktira ugao sunca. Producentkinja čije ime neću upamtiti dotrupkala je do nas na opasno visokim potpeticama i objasnila mi šta da očekujem. Pitanja se mogu postavljati više puta, kako bi intervju delovao što prirodnije i omogućio kadrove sa Šeroninim reakcijama. Ne smem da razgovaram sa advokatom pre nego što odgovorim. Mogu da preformulišem odgovor, ali ne i da menjam njegov sadržaj. Uzmite malo vode, hajde da vam prikačimo mikrofon.

Krenuli smo ka stolici kad me Betsi munu u ruku. Pogledao sam dole, a ona mi pokaza džep pun bombonica.

„Ne zaboravi.“, rekla je i zapretila mi prstom.

Vrata apartmana iznenada su se širom otvorila i

unutra je, glatko kao daje nosi jato labudova, ušla Šeron Šiber. Bila je pre- lepa, žena koja verovatno nikad nije izgledala kao devojčica. Čiji se nos verovatno nikad ne znoji. Imala je gustu, tamnu kosu i ogromne smeđe oči koje su mogle delovati kao u srne ili zlobno.

„To je Šeron!“, uzbuđeno je prošaptala Go, imitirajući našu majku.

Šeron se okrenula ka Go, veličanstveno klimnula glavom i prišla da nas pozdravi. „Ja sam Šeron“, rekla je toplim, dubokim glasom, uhvativši Go za obe ruke.

„Naša majka vas je obožavala“, rekla je Go.

„Baš mi je drago“, rekla je Šeron, uspevši da zvuči srdačno. Okrenula se ka meni i taman je zaustila da nešto kaže kad njena producentkinja dotrupka na visokim potpeticama i prošapta joj nešto na uvo. Sačekala je Šeroninu reakciju, a onda joj još nešto šapnula.

„O! O, bože!“, rekla je Šeron. Kad se ponovo okrenula ka meni, nije se više smešila.

EJMI ELIOT DAN

Deset dana od nestanka

POZVALA SAM: POZVATI. MOŽEMO DA SE NAĐEMO TEK večeras - tu su očekivane komplikacije - tako da dan ubijem doterujući i pripremajući se.

Operem se u kupatilu nekog Mekdonaldsa - zeleni gel na vlažnim papirnim ubrusima - presvučem se u jeftinu, tanku letnju haljinu. Razmišljam šta ću da kažem. Iznenadjuće sam nestrpljiva. Ovaj usrani život počeo je da ostavlja trag na meni: javna mašina za rublje u kojoj se nečije mokre gaćice uvek zakače za gornje prečage, da ih neki prsti kao kleštima oklevajući izvade; ugao tepiha u mom bungalovu uvek misteriozno moka; slavina u kupatilu koja curi.

U pet sati krenem na sever do mesta sastanka, kazino pored reke pod imenom *Potkovic*a. Pojavi se niotkud, treptava neonska gomila usred kržljave šume. Vozim na poslednjim kapima goriva - kliše koji nikad nisam upotrebila - parkiram se i pogledam oko sebe: gomila staraca, poput zgaženih insekata hita na hodalicama i sa štapovima, gurajući rezervoare s kiseonikom ka blistavim svetlima. Kroz grupe osamdesetogodišnjaka probijaju se previše nakinđureni momci koji su gledali previše filmova o Vegasu i ne znaju koliko jedno deluju dok usred šuma Misurija u jeftinim odelima pokušavaju da imitiraju Bogarta i društvo.

Prolazim ispod bleštavog bilborda koji najavljuje - samo na dve noći - ponovno okupljanje du-vap grupe iz pedesetih. U kazinu je hladno i zagušljivo. Automati zveckaju i zvekeću, veseli elektronski cvrkut sasvim odudara od sumornih lica ljudi koji sede pred mašinama i puše cigarete nad obešenim maskama kiseonika. Ubaci

peni ubaci peni ubaci peni ubaci peni ubaci peni ding-ding-ding! ubaci peni ubaci peni. Novac koji protraće odlazi nedovoljno finansiranim javnim školama u koje idu njihovi smoreni, žmirkavi unučići. Ubaci peni ubaci peni. Pored mene odbaulja grupa pijanih momaka usana vlažnih od pića, momačko veće; i ne primećuju me, kršni i ošišani na stepenasti paž. Pričaju o devojkama, nabavi *nam neke devojke*, ali osim mene, jedine devojke koje vidim su matorke. Momci će svoje razočaranje utopiti u piću i potruditi se da na povratku kući ne ubiju nekog kolima.

Po planu, čekam za malim šankom skroz levo od ulaza u kazino i gledam ostareli dečački bend kako peva publici snežno- bele kose koja ih prati pucketajući prstima i tapšući, džarajući kvrgavim prstima po činijama s besplatnim kikirikijem. Pevači nalik skeletima, svenuli pod blistavim smokinzima, polako, pažljivo okreću se na veštačkim kukovima, ples samrtnika.

Kazino mi se najpre učinio kao dobra ideja - odmah uz auto-put, pun pijanaca i staraca, a ni jedni ni drugi ne mogu se pohvaliti dobrim vidom. Ali osećam se pritešnjeno i nervozno, svesna kamera u svakom uglu, vrata koja mogu da se zalupe.

Baš kad sam htela da krenem, on mi prilazi.

„Ejmi.“

Pozvala sam odanog Dezija u pomoć (i kao saučesnika). Dezi, s kojim nikad nisam sasvim prekinula kontakt i koji me - uprkos onom što sam rekla Niku, mojim roditeljima - uopšte ne nervira. Dezi, još jedan muškarac s obala Misisipija. Oduvek sam znala da bi mogao biti od koristi. Dobro je imati bar jednog muškarca koji ti može poslužiti za sve. Dezi je od onih koji vole da glume viteza na belom konju. Voli žene u nevolji. Tokom godina, posle Vikšira, kad bismo razgovarali, pitala bih ga za najnoviju devojkicu, a on bi, bez obzira o kojoj devojci se radilo, uvek rekao: „O, nažalost, nije baš najbolje.“ Ali ja

znam da je to sreća za Dezija - poremećaji ishrane, zavisnost od lekova protiv bolova, jake depresije. Najsrećniji je kad je uz nečiju postelju. Ne u krevetu, samo sedi pored sa čorbom i sokom i blago usiljenim glasom. *Jadna dušice.*

Sad je ovde, uleće u belom letnjem odelu. (Dezi svakog meseca menja odeću - ono što je bilo primereno za jun, ne ide i za jul - uvek sam se divila njegovoj disciplini, toj preciznosti s kojom su se Kolingsovi kostimirali.) Dobro izgleda. Za razliku od mene. Još kako sam svesna svojih zamagljenih naočara, šlaufa oko struka.

„Ejmi.“ Dotakne me po obrazu, pa me privije u zagrljaj. Ne baš zagrljaj, pre kao da ste umotani u nešto krojeno baš za vas. „Dušo! Ne možeš ni da zamisliš! Taj poziv! Mislio sam da ću izludeti. Mislio sam da sam te izmislio! Sanjario sam, da si nekako ipak živa. A onda poziv. Jesi li dobro?“

„Sad jesam“, rekla sam. „Osećam se bezbedno. Bilo je grozno.“ A onda zaplačem, stvarno zaplačem. To nije bilo po planu, ali osećam takvo olakšanje i sasvim je primereno ovom trenutku lako da se sasvim prepustim. Stres polako popušta: nervoza oko ostvarivanja plana, strah da ne budem uhvaćena, gubitak novca, izdaja, maltretiranje, samo ushićenje zbog toga što sam po prvi put u životu sama.

Izgledam prilično dobro posle oko dva minuta plakanja - duže od toga i nos bi mi zaslinavio a oči se nadule, ali pre toga mi usne dođu punije, oči krupnije, obrazi mi se zajapure. Brojim dok plačem u Dezijevo rame, *jedan Misisipi, dva Misisipi* - opet ta reka - i posle tačno minut i četrdeset osam sekundi zaustavim suze.

„Dušo, izvini što nisam mogao da stignem ranije“, kaže Dezi.

„Znam koliko te je Džeklin uposlila“, smerno odgovaram. Dezijeva majka je škakljiva tema u našem odnosu.

Odmeri me pogledom. „Izgledaš baš... drugačije“,

kaže. „Lice ti se zaoblilo. A tvoja jadna kosa je...“, zaustavi se. „Ejmi, nisam verovao da ću ikad zbog nečeg biti ovoliko zahvalan. Reci mi šta se dogodilo.“

Ispričam mu gotsku priču o posesivnosti i besu, o jednostavnoj brutalnosti Srednjeg zapada, bosonogoj trudnoći, životinjskoj nadmoći. O silovanju i pilulama, piću i pesnicama. Špicaste kaubojske čizme u rebra, strah i izdaja, ravnodušnost roditelja, osamljenost i Nikove upečatljive poslednje reči: „Ne smeš da me ostaviš. Ubiću te. Naći ću te bez obzira na sve. Moja si.“ Ispričala sam kako sam, zbog svoje i bezbednosti svog nerođenog deteta, morala da nestanem i da mi je potrebna njegova pomoć. Mog spasioca. Moja priča će zadovoljiti Dezi-jevu snažnu potrebu za propalim ženama - od kojih sam ja sad najviše povređena. Davno, još u internatu, ispričala sam mu kako mi je otac svake večeri dolazio u sobu i kako sam, u zgužvanoj ružičastoj spavaćici, zurila u plafon dok on ne završi. Još od te laži Dezi nije prestajao da me voli. Znam da zamišlja kako vodi ljubav sa mnom, nežno i hrabreći me prodire u mene, gladeći me po kosi. Znam da me zamišlja kako tiho plačem dok mu se predajem.

„Ne mogu da se vratim svom starom životu, Dezi. Nik će me ubiti. Nikad se neću osećati bezbedno. Ali ne mogu dozvoliti da on ode u zatvor. Htela sam samo da nestanem. Nisam znala da će policija pomisliti da je *on* to uradio.“

Ljupko pogledam u bend na bini gde neki sedamdesetogodišnjak nalik skeletu peva o ljubavi. Nedaleko od našeg stola, neki tip pravih leđa s potkresanim brkovima baca čašu u kantu za đubre pored nas i zabije ciglu (to sam naučila od Nika). Volela bih da sam odabrala neko malo živopisnije mesto. Tip me sad gleda, naginje glavu u stranu, s prenaplašenom zbunjenošću. Da je lik iz crtaća, počeo bi se po glavi uz *škrip-škrip* zvuk gume. Iz nekog razloga pomislim: *Liči na policajca*. Okrenem mu leđa.

„Nik je poslednje o čemu treba da brineš“, rekao je

Dezi. „Preпусти tu brigu meni i ja ću se za to pobrinuti.“ Ispruži ruku, kao nekad. On je moj čuvar brige; ritualna igra koju smo igrali kao tinejdžeri. Ja mu kao stavim nešto na dlan, on sklopi prste oko toga i ja se zapravo osećam bolje.

„Ne, neću se pobrinuti za to. Iskreno se nadam da će Nik umreti zbog onoga što ti je uradio“, kaže. „U nekom razumnom društvu, to bi se i dogodilo.“

„E pa, živimo u ludom društvu, zato moram i dalje da se krijem“, rekla sam. „Misliš da je to što radim grozno?“ Već znam odgovor.

„Dušo, naravno da ne. Radiš ono na šta si primorana. Bila bi ludost postupiti ikako drugačije.“

Ne pita ništa o trudnoći. Zнала sam da neće.

„Ti si jedini koji zna“, kažem.

„Ja ću se brinuti o tebi. Šta mogu da uradim?“

Pretvaram se da oklevam, grizem usnu, pogledam u stranu pa opet u Dezija. „Trebam mi nešto novca da preživim neko vreme. Mislila sam da nađem posao, ali...“

„O, ne, nemoj to da radiš. Ejmi, ima te *svuda* - na svim veslima, u svim časopisima. Neko bi te prepoznao. Čak i sa ovom tvojom“, dotakne mi kosu, „novom sportskom frizurom. Ti si prelepa žena, a prelepe žene ne mogu tek tako da nestanu.“

„Nažalost, mislim da si u pravu“, kažem. „Samo ne želim da pomisliš da te iskorišćavam. Jednostavno nisam znala gde da idem...“

Prilazi nam konobarica, ružna brineta prerusena u lepu brinetu, i stavlja piće na sto. Kad se okrenem od nje, vidim da nam je onaj radoznali tip s brkovima malo bliže, gleda me i osmehuje se krajičkom usne. Ispala sam iz forme. Stara Ejmi nikad ne bi došla ovamo. Mozak mi je smućen od dijetalne koka-kole i vonja mog sopstvenog tela.

„Naručila sam ti džin i tonik“, kažem.

Dezi napravi jedva primetnu grimasu.

„Šta?“, pitam, ali već znam.

„To pijem u proleće. Sad pijem džek i džindžers.“

„Onda ćemo to da ti naručimo, a ja ću uzeti tvoj džin.“

„Ne, u redu je, ne brini.“

Njuškalo se ponovo pojavljuje na rubu mog vidnog polja.

„Da li onaj tip, onaj s brkovima - nemoj sad da gledaš - da li bulji u mene?“

Dezi baci brz pogled i odmahne glavom. „Gleda... *pevače*“, kaže, sumnjičavo naglasivši tu reč. „Ne treba tebi samo nešto gotovine. Umorićeš se od ovog skrivanja. Ne možeš ljude u lice da pogledaš. Živiš među“, raširi ruke pokazujući na kazino, „ljudima s kojima pretpostavljam nemaš mnogo zajedničkog. Živiš ispod svojih mogućnosti.“

„Tako će biti narednih deset godina. Dok dovoljno ne ostarim i cela priča ne bude zaboravljena da mogu da se opustim.“

„Ha! Spremna si da to radiš *deset* godina? Ejmi?“

„Pssst, ne govori moje ime.“

„Keti ili Dženi ili Megan ili ko god, ne budi luda.“

Konobarica se vraća i Dezi joj da dvadeseticu i pokaže joj da ide. Ona se udaljava uz kez. Drži dvadeseticu kao da je neko čudo. Srknem piće. Bebi neće smetati.

„Mislim da Nik neće podneti tužbu ako se vratiš“, kaže Dezi.

„Šta?“

„Svratio je do mene. Mislim da zna da je on kriv...“

„Svraćao je kod tebe? Kada?“

„Prošle nedelje. Pre nego što sam pričao s tobom, hvala bogu.“

Nik je za ovih deset dana pokazao više zanimanja za mene nego u prethodnih nekoliko godina. Oduvek sam želela da muškarac zbog mene upadne u tuču - brutalnu, krvavu tuču. Nik dolazi da propita Dezija, lep početak.

„Šta je rekao?“, pitam. „Kako ti je delovao?“ „Delovao je kao prvorazredni kreten Hteo je to *meni* da prikači. Ispričao mi je neku suludu priču otome kako sam ja...“ Uvek mi se sviđala ta laž o tome kako je Dezi pokušao da

se ubije zbog mene. Bio je zaista skrhan posle našeg raskida i bio je stvarno dosadan, jeziv, stalno se ni^{av}ao po kampusu u nadi da ću mu se vratiti. Ko zna, možda je i pokušao da se ubije. „Šta je Nik rekao o meni?“

„Mislim da zna da, sad kad te svet zna i brine zbog tebe, ne može da te povredi. Moraće da dozvoli da se bezbedno vratiš i mogla bi da se razvedeš od njega i udaš za^onog pravog.“ Popio je gutljaj. „Konačno.“

„Ne mogu da se vratim, Dezi. Čak i ak^o ljudi poveruju u to da me je Nik zlostavljao. Opet ću ja biti takoju će zamrzeti - ja sam ta koja ih je prevarila. Bila bih najveći otpadnik na svetu.“ „Bila bi moj otpadnik, voleo bih te bez^obzira na sve i štutio te od svega“, rekao je Dezi. „Nikad ni zbog čega ne bi morala da brineš.“

„Ni sa kim više ne bismo mogli da se družimo.“

„Ako želiš, mogli bismo da odemo iz zemlje. Da živimo u Španiji, Italiji, gde god želiš, da po ceo dan jedemo mango na suncu. Spavamo dokasno, igramo skrebl, dokono prelistavamo knjige, plivamo u okeanu.“

„A kad umrem, postala bih nekakva bizarna fusnota - nakaza. Ne. Imam i ja ponos, Dezi.“

„Ne dam ti da se vratiš sirotinjskom životu. Ne dam. Hajde sa mnom, smestićemo te u kući na jezeru. Stvarno je zavučena.“

Donosiću ti namirnice i sve što ti treba, u svako doba. Možeš da se skrivaš, sasvim sama, dok ne odlučilo šta ćemo.“

Dezijeva *kuća na jezeru* je bila *palata*, a *donosiću namirnice* značilo je *postaće moj ljubavnik*. Osećala sam kako iz njega isijava žudnja. Uzvrpoljio se malo u odelu, poželevši da se to dogodi. Dezi je bio kolekcionar: imao je četvoro kola, tri kuće, brdo odela i cipela. Voleo bi da zna da me čuva pod staklenim zvonom. Najveća fantazija svakog princa na belom konju: da izbavi zlostavljaju princezu od njenog bednog života i stavi je u svoj pozlaćeni kavez u zamku u koji samo on može da uđe.

„Ne mogu to da uradim. Šta ako policija nekako

sazna i dođe da me traži?"

„Ejmi, policija misli da si mrtva.“

„Ne, za sada bi trebalo da budem sama. Možeš li samo da mi daš malo gotovine?“

„Šta ako odbijem?“

„Onda ću znati da tvoja ponuda da mi pomogneš nije bila iskrena. Da si isti kao Nik i samo želiš da me kontrolišeš, na bilo koji način.“

Dezi je ćutao, gutajući piće stisnute vilice.

„To što si rekla baš je čudovišno.“

„Baš je čudovišno tako se ponašati.“

„Ja se ne ponašam tako“, rekao je. „Brinem za tebe. Probaj sa kućom na jezeru. Ako osetiš da ti smetam, ako ti bude neugodno, ti idi. U najgorem slučaju, nekoliko dana ćeš se odmoriti i opustiti.“

Onaj tip sa brkovima odjednom se stvorio pored našeg stola, na licu mu titra osmeh. „Gospoja, da niste slučajno u srodstvu s Enlojevima?“, pita.

„Ne“, kažem i okrenem se.

„Izvirite, samo ličite na ne...“

„Mi smo iz Kanade, a sad nas izvinite“, odbrusi Dezi, a tip prevrne očima, promrmlja *brate*, i ode nazad do bara. Ali stalno pogledava ka meni.

„Trebalo bi da krenemo“, kaže Dezi. „Dođi u kuću na jezeru. Odvešću te sad tamo.“ Ustaje.

Dezijeva kuća na jezeru imaće veliku kuhinju, sobe po kojima mogu da cunjam - mogla bih da se zavrtim po njima kao Džuli Endrjuz po Alpima u *Moje pesme, moji snovi*. Sobe bi bile toliko ogromne. Imala bih bežični internet, kablovsku - za sve potrebe mog komandnog centra - i ogromnu kadu i plišane ogrtače i krevet koji ne izgleda kao da samo što ne propadne.

Tu će biti i Dezi, ali s njim se može izaći na kraj.

Tip za barom još uvek zuri u mene, ne više toliko dobronamerno.

Nagnem se i nežno poljubim Dezija u usta. Mora da izgleda kao da sam ja tako odlučila. „Tako si divan. Žao mi

je što te stavljam u ovakav položaj.“

„Ja to želim.“

Krenemo napolje, pored naročito depresivnog bara gde iz svakog ćoška trešti po TV, kad ugledam Drolju.

Drolja drži konferenciju za štampu.

Endi deluje sitno i bezopasno. Liči na bejbisiterku i to ne seksi porno bejbisiterku, već na devojkicu iz komšiluka, onu što se stvarno igra s decom. Znam da to nije prava Endi, jer sam je pratila u stvarnom životu. U stvarnom životu, ona nosi uske majičice na bretele i tesne farmerke, kosa joj je talasasta i puštena. U stvarnom životu izgleda jebozovno.

Sad je obučena u zgužvanu haljinu s kragnom, kose zataknete iza ušiju i, sudeći po malim ružičastim podočnjacima ispod očiju, izgleda kao da je plakala. Izgleda iscrpljeno i nervozno ali vrlo lepo. Lepše nego što sam ranije mislila. Nikad je nisam videla ovako izbliza. Ima pegice.

„Joooj, sranje“, kaže jedna žena svojoj riđokosoj prijateljici koja pije jeftini kaberne.

„Joj, neeee, a ja baš počela da sažaljevam tog tipa“, kaže prijateljica.

„Imam u frižideru sranje starije od te devojkice. Koji kreten.“

Endi stoji za mikrofonom, zatrepće dugim trepavicama i pogleda u izjavu koja joj se trese u ruci. Gornja usna joj je vlažna; blista pod svetlima kamere. Pređe kažiprstom da obriše znoj. „Ovaj. Evo šta imam da izjavim: jeste, bila sam u vezi sa Nikom Danom, od aprila 2011. do jula ove godine, kada je njegova žena, Ejmi Dan, nestala. Nik je bio moj profesor na Nižem koledžu Severne Karoline, zblížili smo se, a onda je veza prerasla u nešto više.“

Endi zastaje da se nakašlje. Neka tamnokosa žena iza nje, ne mnogo starija od mene, dodaje joj čašu vode koju Endi brzo posrče dok joj se čaša trese u rukama.

„Duboko sam posramljena zbog svoje veze sa oženjenim muškarcem. To je protivno svemu u šta verujem, zaista sam verovala da sam zaljubljena" - zaplače, glas joj drhti - „u Nika Dana i da je on zaljubljen u mene. Rekao mi je da je njegova veza sa ženom gotova i da će se uskoro razvesti. Nisam znala daje Ejmi Dan trudna. Sarađujem s policijom u njihovoj istrazi o nestanku Ejmi Dan i učiniću sve što je u mojoj moći da pomognem."

Glas joj je tih, dečiji. Deluje zapanjeno kad pogleda u zid od kamera pred sobom, pa ponovo obori pogled. Na njenim okruglim obrazima pojave se dve rumene jabuke.

„Ja... ja." Počinje da jeca, a njena majka - ta žena mora da joj je majka, imaju iste ogromne oči poput likova iz japanskih crtanih filmova - stavlja joj ruku na rame. Endi nastavlja da čita. „Mnogo mi je žao i stidim se zbog onog što sam uradila. I želim da se izvinim Ejminoj porodici ako sam na bilo koji način doprinela njihovoj patnji. Sarađujem s policijom u njihovoj istrazi... Oh, to sam već rekla."

Slabašno, smeteno se osmehne a gomila novinara ohrabrujući se zakikoće.

„Jadnica", kaže crvenokosa.

Ona je jedna obična droljica, ne zaslužuje sažaljenje. Ne mogu da verujem da bi iko mogao da sažaljeva Endi. Bukvalno odbijam da poverujem u to.

„Ja sam dvadesettrogodišnja studentkinja", nastavlja ona. „Samo tražim malo mira dok ovaj veoma mučan period ne prođe."

„Samo se ti nadaaj", promrmljam kad se Endi povuče a neki policajac odbije da odgovori na bilo kakva pitanja i oboje nestanu s ekrana. Zateknem sebe kako se naginjem ulevo, kao da mogu da pođem za njima.

„Jadno jagnješce", kaže starija žena. „Delovala je prestravljeno."

„Izgleda da je on ipak to uradio."

„Bio je s njom *više od godinu dana.*"

„Ljigavac.“

Dezi me mune rukom i upitno se izbeći: Da li sam znala za ovu vezu? Da li sam okej zbog toga? Lice mi je iskrivljeno od besa - *jadno jagnješće, ma jeste* - ali mogu da se pretvaram daje to zbog ove prevare. Klimnem glavom, slabašno se osmehnem. Okej sam. Taman se spremamo da krenemo kad ugledam moje roditelje kako, kao i uvek držeći se za ruke, zajedno prilaze mikrofonu. Majka izgleda kao da se upravo ošišala. Pitam se da li bi trebalo da se naljutim što je usred mog nestanka našla vremena da se dotera. Kad neko umre a rođaci nastave sa životom, stalno ih čuješ kako kažu *taj-i-taj bi to želeo*. Ja to ne želim.

Moja majka se oglasi: „Naša izjava je kratka i posle toga nećemo odgovarati na pitanja. Prvo, hvala vam na ogromnoj podršci koju pružate našoj porodici. Izgleda da svet voli Ejmi koliko i mi. Ejmi: nedostaje nam tvoj topli glas i smisao z humor, tvoj vispren um i dobro srce. Ti si zaista čudesna. Vratićemo te tvojoj porodici. Znam da hoćemo. Drugo: do ovog jutra nismo znali da je naš zet, Nik Dan, imao ljubavnicu. Od početka ovog košmara on je bio manje uključen, manje zainteresovan, manje zabrinut nego što bi trebalo da bude. Imajući poverenja u njega, pripisali smo takvo ponašanje šoku. Sad kad znamo ovo što znamo, više ne mislimo tako. U skladu s tim, Nik više nema našu podršku. Dok nastavljamo s istragom, možemo samo da se nadamo da će nam se Ejmi vratiti. Njena priča se mora nastaviti. Svet je spreman za novo poglavlje.“

Amin, kaže neko.

NIK DAN

Deset dana od nestanka

EMISIJA SE ZAVRŠILA, ENDI I ELIOTOVI IZGUBILI SU SE SA ekrana. Šeronina producentkinja šutnula je vrhom štikle TV i isključila ga. Svi u sobi gledali su u mene, čekajući neko objašnjenje, kao da sam gost koji se upravo nasred žurke posrao na pod. Šeron me počasti nekako preterano blistavim osmehom, besnim osmehom od koga joj se zategao botoks. Lice joj se nabralo baš tamo gde ne treba.

„Dakle?“, rekla je mirnim, usiljenim glasom. „Šta je sad pa ovo, jebote? “

Tener se ukočio.

„To je bila bomba. Nik je spreman da obelodani svoje postupke i da o njima razgovara. Izvinjavam se zbog pogrešnog tajminga, ali, na neki način, ovako je bolje za tebe, Šeron. Ti ćeš dobiti prvu Nikovu reakciju.“

„Nadam se da imate nešto jebeno dobro da kažete, Nik.“ Udaljila se dovikujući nikom određenom: „Stavite mu mikrofona, odmah ćemo to da odradimo.“

Ispostavilo se da me Šeron Šiber jebeno obožava. U Njujorku sam stalno slušao glasine da je i sama imala ljubavnika i da se vratila mužu, veoma poverljiva priča. To je bilo pre nekoliko godina, ali moja pretpostavka da i dalje oseća krivicu i traži oprost pokazala se kao tačna. Osmehivala se, tetošila mi i laskala, zadirkujući me. Iskreno je pućila svoje pune, blistave usne - brade naslonjene o koštunjavu ruku - postavljajući mi teška pitanja, na koja sam, za promenu, dobro odgovorio. Nisam tako sjajan lažov kao Ejmi, ali kad treba nisam ni loš. Ostavio sam utisak čoveka koji voli svoju ženu, stidi se zbog svog neverstva i spreman je da to ispravi. Prethodne noći sam, nervozan i ne mogavši da zaspim, otišao na

internet i gledao Hjuia Granta kako se 1995. kod Lenoa izvinjava naciji zbog bludničenja s kurvom. Zamuckuje, okleva, vrpolji se kao da mu je koža dva broja manja. Ali nema pravdanja: „Mislim da svako u životu zna šta je dobro a šta loše, a ono što sam ja uradio bilo je loše... i eto, to je to.“ Dođavola, dobro je to izveo - delovao je smeteno, nervozno, toliko usplahiren da vam dođe da ga uhvatite za ruku i kažete mu: *Drugar, nije toliko strašno, ne prebacuj sebi toliko.* A to je baš utisak koji sam ja hteo da ostavim. Toliko puta sam odgledao taj snimak da je malo falilo da progovorim s britanskim akcentom.

Bio sam najgori folirant: suprug za koga je Ejmi oduvek tvrdila da ne ume da se izvini, konačno se izvinio, koristeći reči i gestove pozajmljene od jednog glumca.

Ali upalilo je. *Šeron, učinio sam nešto grozno, neoprostivo. Izneverio sam samog sebe - nikad sebe nisam zamišljao kao preljubnika. To je neoprostivo, za to nema opravdanja i sve što želim je da se Ejmi vrati kući kako bih do kraja života pokušavao da joj se iskupim i pružim joj ono što zaslužuje.*

O, još kako bih voleo da joj pružim ono što zaslužuje.

Ali, vidiš, Šeron: ja nisam ubio Ejmi. Nikad je ne bih povredio. Mislim da je ovde na delu ono što ja zovem (kikot) efekat Elen Abot. Ovo je sramno, neodgovorno novinarstvo. Navikli smo da nam te ubice žena serviraju kao zabavu, što je odvratno. I ko je krivac u tim emisijama? Uvek muž. Zato mislim da su javnost, a do izvesne mere čak i policiju, ubedili daje tako uvek.

Od početka su uzeli praktično zdravo za gotovo da sam ja ubio svoju ženu - jer to je priča koju nam stalno ponavljaju - što je pogrešno, moralno pogrešno. Ja nisam ubio svoju ženu. Želim da se vrati kući.

Znao sam da će Šeron jedva čekati priliku da Elen Abot prikaže kao senzacionalističku medijsku drolju. Znao sam da će za veličanstvenu Šeron, s njenim dvadesetogodišnjim iskustvom u novinarstvu, intervjuima sa Arafatom, Sarkozijem i Obamom i sama pomisao na Elen

Abot biti uvreda. Ja sam (bio) novinar, znam kako to ide, pa sam, izgovorivši te reči - *efekat Elen Abot* - primetio kako je Šeronina usna zadrhtala, kako su joj se obrve blago izvile, kako joj se celo lice ozarilo. Bio je to izraz koji dobijete kad shvatite: imam priču.

Na kraju intervjuja Šeron me je uzela za obe ruke - njene su bile hladne, pune žuljeva, čitao sam daje strastveni igrač golfa - i poželela mi sve najbolje. „Budno ću motriti na tebe, prijatelju“, rekla je, poljubila Go u obraz i otperjala od nas u haljini čiji je zadnji deo bio načičkan špenadlama kako se materijal spreda ne bi oklembesio.

„Savršeno si to izveo, jebote“, izjavila je Go krenuvši ka vratima. „Deluješ skroz drugačije. Kao da vladaš situacijom, ali ne i nadmeno. Čak ti je i vilica manje... kretenska.“

„Maknuo sam rupicu s brade.“

„Aha, zamalo. Vidimo se kod kuće.“ Čak me je munula i u rame, kao da kaže „bravo, majstore“.

Posle intervjuja sa Šeron Šiber dao sam još dva na brzaka - jedan za kablovsku, drugi za televiziju s nacionalnom pokrivenošću. Intervju sa Šiberovom biće na programu sutra, a onda će uslediti i ostali, izređaće se izvinjavanja i kajanja. Preuzeo sam kontrolu nad situacijom. Više nisam želeo da budem muž koji je verovatno kriv ili emotivno udaljeni muž ili bezosećajni muž preljubnik. Bio sam tip koga svi znaju - mnogi muškarci (i žene) prepoznali su se u meni: *bio sam neveran, osećam se kao govno, učiniću sve što moram da to ispravim, jer ja sam samo čovek.*

„Ne ide nam loše“, izjavio je Tener kad smo završili. „Zahvaljujući intervjuu sa Šeron, to sa Endi neće biti baš tako strašno kao što je moglo da bude. Sad samo treba da zadržimo prednost.“

Javio sam se na telefon kad je Go pozvala. Glas joj je bio tanak i piskav.

„Došla je policija s nalogom za pretres šupe... otišli su i kod tate. Oni... bojim se.“

Kad smo stigli, Go je pušila cigaretu u kuhinji, a sudeći po prepunoj kičastoj pepeljari iz sedamdesetih, bila je na drugoj paklici. Neki smeteni dečko uskih ramena u policijskoj uniformi i ošišan na marinac sedeo je do nje na barskoj stolici.

„Ovo je Tajler“, rekla je. „Odrastao je u Tenesiju, ima konja koji se zove Kasko...“

„Kaster“, reče Tajler.

„Kaster i alergičan je na kikiriki. Ne konj nego Tajler. O, a ima i pokidanu zglobnu hrskavicu, povreda koju dobijaju bacači u bejzbolu, ali nije siguran kako ju je on dobio.“ Povukla je jedan dim. Oči joj zasuziše. „Dugo je ovde.“

Tajler pokuša da me mrko pogleda, ali na kraju se samo zapiljio u svoje uglačane cipele.

Kroz klizna staklena vrata u zadnjem delu kuće ušla je Bonijeva.

„Važan dan, momci“, rekla je. „Nik, volela bih da si nas obavestio da imaš devojkicu. Uštedeo bi nam mnogo vremena.“

„Rado ćemo razgovarati o tome, kao i o onome što se nalazi u šupi, upravo smo nameravali da vas o svemu tome obavestimo“, reče Tener. „Iskreno, da ste bili toliko ljubazni i rekli nam za Endi, mogli ste nas poštediti mnogih muka. Ali, morali ste da održite konferenciju za štampu, morali ste da dobijete na publicitetu. Stvarno je odvratno kako ste iskoristili tu devojkicu.“

„Aha“, reče Bonijeva. „Dakle, šupa. Hoćete da počete za mnom?“ Okrenula nam je leđa, povevši nas preko proređene sparušene trave do šupe. Komad paučine visio joj je u kosi kao svadbena veo. Nestrpljivo mi je pokazala da krenem kad je videla da je ne pratim. „Hajde“, rekla je. „Neće te ujesti.“

Šupa je bila osvetljena nekolicinom prenosivih lampi

zbog čega je delovala još zloslutnije.

„Kad si poslednji put bio ovde, Nik?“

„Ulazio sam ovde nedavno, kad me je ženina potraga za blagom dovela ovamo. Ali ove stvari nisu moje i ništa nisam dotakao...“

Tener me prekide: „Moj klijent i ja imamo eksplozivnu novu teoriju...“ počeo je, a onda začutao. Svi se trgismo od njegovog neverovatno groznog i neprimerenog lažnog TV govora.

„Uuu, eksplozivnu, baš uzbudljivo“, reče Bonijeva.

„Upravo smo hteli da vam saopštimo...“

„Stvarno? Baš ste potrefili pravi trenutak“, rekla je. „Molim vas, ostanite tu.“ Vrata su visila na šarkama a na njima se klatila razvaljena brava. Unutra je Gilpin popisivao robu.

„Jesu ovo oni štapovi za golf s kojima ne igraš?“, pitao je Gilpin, gurnuvši blistave gvozdene štapove.

„Ništa od ovoga nije moje - ja ništa od toga nisam tu stavio.“

„Baš čudno, jer sve ovo ovde podudara se sa onim što je kupljeno kreditnim karticama koje takođe nisu tvoje“, odbrusila je Bonijeva. „Ovo mu dođe kao, kako ono kažu, muška jazbina? Muška jazbina u začetku, samo čeka da ti žena zauvek nestane. Fine si zanimacije sebi nabavio, Nik.“ Izvukla je tri velike kartonske kutije i stavila ih pred mene.

„Šta je ovo?“

Bonijeva ih otvori prstom, zgađena iako je na rukama imala rukavice. Unutra je bilo na desetine DVD-a sa pornicima. Na kutijama meso svih boja i veličina.

Gilpin se zakikota.

„Kapa dole, Nik, mislim, čovek ima svojih potreba...“

„Muškarci reaguju na vizuelne opažaje, tako mi je moj bivši uvek govorio kad bih ga uhvatila“, rekla je Bonijeva.

„Muškarci reaguju na vizuelne opažaje, ali Nik, od ovog sranja sam se zacrveneo“, reče Gilpin. „Od nekih mi

je malčice pripala i muka, a ja baš nisam naročito gadljiv." Raširio je nekoliko DVD-a poput ružnog špila karata. Većina naslova nagoveštavala je nasilje: *Brutalno analno*, *Brutalno pušenje*, *Ponižene kurve*, *Sadističko karanje drolje*, *Grupno silovanje drolje* i serijal pod nazivom *Povredi kučku*, 1-18, a na svakom DVD-u bile su fotografije žena koje se bolno uvijaju dok iskeženi, nasmejani muškarci guraju različite predmete u njih.

Okrenuo sam glavu.

„O, sad ga je sramota." Gilpin se iscerio.

Ali nisam odgovorio jer sam video kako Go pomažu da uđe u kola.

Našli smo se sat vremena kasnije u policijskoj stanici. Tener je bio protiv toga - ja sam insistirao. Apelovao sam na njegov buntovnički ego rodeo jahača milionera. Reći ćemo pandurima istinu. Vreme je.

Mogu da podnesem da se zajebavaju sa mnom - ali ne i s mojom sestrom.

„Pristajem na ovo jer mislim da je tvoje hapšenje neizbežno, Nik, ma šta mi uradili", rekao je. „Ako im pokažemo da smo spremni za razgovor, možda dobijemo neke informacije koje imaju protiv tebe. Bez tela, zaista će im trebati priznanje, zato će pokušati da te preplave dokazima. A to bi moglo biti dovoljno da stvarno pokrenemo našu odbranu."

„I daćemo im sve, je 1' tako?", pitao sam. „Daćemo im putokaze, lutke i Ejmi." Uspaničio sam se, nestrpljiv da krenem - već sam zamišljao svoju sestru kako se preznojava u policiji pod golom sijalicom.

„Samo ako pustiš mene da pričam", rekao je Tener. „Ako im ja kažem za nameštaljku, ne mogu to da iskoriste protiv nas na suđenju... ako se odlučimo za drugačiju odbranu.“

Brinulo me je što moj advokat misli da je istina toliko neverovatna.

Gilpin nas je dočekaao na stepenicama policijske stanice, s koka-kolom od kasne večere u ruci. Kad se okrenuo i poveo nas unutra, video sam da su mu leđa mokra od znoja. Sunce je odavno zašlo, ali i dalje je bilo vlage. Mahnuo je rukama tako da mu se košulja zatalasala i odmah opet slepila uz kožu.

„Još je vruće“, rekao je. „Navodno će tokom noći biti još toplije.“

Bonijeva nas je čekala u sali za konferencije, onoj od prve noći. One noći. Retku kosu uplela je u riblju kost i prikačila je pozadi uz glavu u prilično čvrstu punđu, a stavila je i karmin. Pitao sam se da li ima sastanak. U fazonu, *nađemo se posle ponoći*.

„Imate li dece?“ pitao sam je izvukavši jednu stolicu.

Kao da se iznenadila i podigavši jedan prst odgovorila je:

„Jedno.“ Nije rekla ime, godište niti išta drugo. Bonijeva je bila sva poslovna. Pokušala je da nam da malo vremena.

„Prvo vi“, rekao je Tener. „Recite nam šta imate.“

„Naravno“, rekla je Bonijeva. „Dobro.“ Uključila je kasetofon, obavila sve formalnosti. „Nik, tvrdite da nikad niste ni kupili ni dotakli predmete u šupi na imanju svoje sestre.“

„Tako je“, Tener je odgovorio umesto mene.

„Nik, svi predmeti u šupi puni su vaših otisaka.“

„To je laž! Nisam *ništa* ni pipnuo, nijednu stvarčicu! Osim onog poklona za godišnjicu, koji je *Ejmi stavila unutra*.“

Tener me je dotakao po ruci: *Ućuti, jebote*.

„Nik, vaši otisci su na pornićima, štapovima za golf, na kutijama za satove, čak i na televizoru.“

Tada mi je sinulo, koliko bi samo Ejmi uživala u ovome: moj duboki, samozadovoljni san (što sam joj stalno natrijavao na nos, ubeđen da bi se, da je samo malo opuštenija, više poput mene, rešila nesanice) okrenuo se protiv mene. Zamišljao sam Ejmi na kolenima, ja hrčem i

vrelim dahom grejem joj obraze, dok mi ona mesecima s vremena na vreme uzme po otisak prsta. Ko zna, možda mi je nešto sipala i u piće. Sećam se kako je jednog jutra zurila u mene kad sam se probudio, usana slepljenih od spavanja, i rekla:

„Znaš, spavaš snom prokletog. Ili nadrogiranog." Bio sam i jedno i drugo a da to nisam ni znao.

„Želite da objasnite to sa otiscima prstiju?", pitao je Gilpin.

„Ispričajte nam ostalo", rekao je Tener.

Bonijeva je na sto između nas spustila kartonsku fasciklu debelu poput Biblije, nagorelu duž čitave ivice.

„Prepoznajete ovo?"

Slegao sam ramenima, odmahnuo glavom.

„Dnevnik vaše žene."

„Ovaj, ne. Ejmi nije vodila dnevnik."

„Zapravo, Nik, jeste. Vodila ga je otprilike sedam godina", rekla je Bonijeva.

„Okej."

Nešto loše se sprema. Moja žena je opet ispala pametna.

EJMI ELIOT DAN

Deset dana od nestanka

VOZIMO SE MOJIM KOLIMA PREKO DRŽAVNE GRANICE U Illinois, do naročito groznog dela nekog propalog grada pored reke, sat vremena ih brišemo, a onda ostavimo s ključevima u bravi. Nazovite to ciklus preživljavanja: par iz Arkanzasa koji ih je vozio pre mene bio je mutan; Ejmi sa Ozarka bila je očigledno sumnjiva; nadajmo se da će i neki beskućnik iz Ilionisa malo uživati u njima.

Onda se preko valovitih brda vozimo nazad u Misuri dok kroz drveće ne ugledam odsjaj jezera Hanefan. Pošto ima rodbinu u Sent Luisu, Dezi voli da veruje da je to star kraj, star poput istočne obale, ali greši. Jezero Hanefan nije dobilo ime po nekom državniku iz devetnaestog veka ili heroju iz Građanskog rata. To je privatno jezero koje je 2002. godine veštački napravio izvesni naftaš po imenu Majk Hanefan, za koga se ispostavilo da nelegalno odlaže radioaktivni otpad. Uznemirena zajednica ubi se tražeći novo ime za jezero. Ne sumnjam da je neko predlagao i Kolings.

I tako me, i pored dobro projektovanog jezera - po kome nekolicina odabranih stanovnika sme da jedri, ali ne i da se vozi motornim čamcima - i Dezijeve kuće, veličanstvene ali s ukusom - švajcarski zamak na američki način - ipak nije pridobio.

To je oduvek bio problem s Dezijem. Bio ti iz Misurija ili ne, nemoj se ponašati kao da je jezero „Kolings“ jezero Komo...

Naslanja se na svoj jaguar i zagleda gore u kuću tako da i ja moram da stanem i divim joj se.

„Sagradili smo je po uzoru na divnu planinsku kućicu na jezeru Brine u kojoj smo majka i ja odseli“, kaže. „Fali

nam samo planinski venac.“

Prilično velika falinka, pomislim, ali mu spustim ruku na mišicu i kažem: „Pokaži mi kako je unutra. Mora da je čudesno.“

Povede me u obilazak za groš, nasmejavši se pri pomisli na groš. Kuhinja nalik katedrali - sva u granitu i hromu - dnevni boravak s kaminima za nju i njega nastavlja se na otvoreni prostor (koji stanovnici Srednjeg zapada zovu trem) s pogledom na šumu i jezero. Soba za zabavu u prizemlju s bilijarskim stolom, pikadom, saraund ozvučenjem, malim barom i sopstvenom terasom (što bi stanovnici Srednjeg zapada rekli, još jednim tremom). Iza sobe za zabavu sauna, a do nje vinski podrum. Na spratu, pet spavaćih soba, a drugu po veličini dodelio je meni.

„Prekrećio sam je“, rekao je. „Znam da voliš prljavoroze.“

Više ne volim prljavo roze: to je bilo u srednjoj školi.

„Divan si, Dezi, hvala ti“, kažem, najiskrenije što mogu. Zahvaljivanje mi uvek teško pada. Često uopšte i ne zahvaljujem. Ljudi urade ono što bi i trebalo da urade, a onda očekuju da ih obaspete zahvalnošću - kao kad bi radnici u fabrici jogurta pružali čaše za napojnice.

Ali Deziju zahvaljivanje prija kao mački češkanje; samo što ne izvije leđa od zadovoljstva. Zasad se isplatilo.

Spuštam torbu u svoju sobu, pokušavajući da mu dam do znanja da bih da se povučem za večeras - moram da vidim kako ljudi reaguju na Endino priznanje i da li je Nik uhapšen - ali izgleda da još nisam ni blizu završila sa zahvaljivanjem. Dezi se postarao da mu zauvek ostanem dužna. Osmehne mi se kao da mi sprema neko posebno iznenađenje, uhvati me za ruku (imam još nešto da ti pokažem) *i povede me nazad niz stepenice* (stvarno se nadam da će ti se dopasti) *do hodnika ispred kuhinje* (trebalo je mnogo posla, ali stvarno je vredelo).

„Stvarno se nadam da će ti se dopasti“, ponovio je i širom otvorio vrata.

Soba u staklu, staklena bašta, shvatam. Unutra je na stotine lala u svim bojama. Lale u Dezijevoj kući na jezeru cvetaju usred jula. U posebnoj sobi za jednu veoma posebnu devojkicu.

„Znam da su ti lale omiljeno cveće, ali tako kratko cvetaju“ reče Dezi. „Zato sam ti napravio ovo. Cvetaće tokom cele godine.“

Obgrli me oko struka i okrene ka cveću da mogu lepo da mu se divim.

„Lale svakog dana u godini“, kažem trudeći se da mi oči zablistaju. Lale su mi bile omiljene u srednjoj školi. Svima su bile omiljene, bile su gerberi kasnih osamdesetih. Sad volim orhideje, praktično sušta suprotnost lalama.

„Da li bi se Nik ikad setio da ti ovako nešto priredi?“, Dezi mi prodahće na uvo dok se lale njišu pod mehaničkom vodenom prskalicom s plafona.

„Nik se nikad nije ni setio da volim lale“, ispravno odgovorim.

Njegov gest je sladak da ne može biti slađi. Soba sa cvećem samo za mene, kao u bajci. A opet, ispuni me neka nervoza: prošlo je samo dvadeset sati kako sam pozvala Deziju, a ove lale nisu tek sad zasađene i spavaća soba ne miriše na svežu boju. Zapitam se: sve češća pisma koja mi je slao tokom prošle godine, njihov paćenički ton... koliko već dugo želi da me dovede ovamo? I koliko misli da ću ostati? Dovoljno dugo da cele godine svakog dana uživam u procvetalim lalama?

„Gospode, Dezi“, kažem. „Ovo je kao u bajci.“

„Tvojoj bajci“, kaže on. „Želim da vidiš kakav bi život mogao da bude.“

U bajkama uvek ima zlata. Čekam da mi da svežanj novčanica, tanku kreditnu karticu, nešto korisno. Vraćamo se istim putem nazad tako da mogu da uzdišem nad detaljima koji su mi prvi put promakli, a onda smo ponovo u mojoj spavaćoj sobi, devojačkoj sobi svoj u satenu i svili, ružičastom plišu, puldicama i šećernoj vuni.

Kad provirim kroz prozor, primetim visoki zid kojim je kuća ograđena.

Nervozno se izlanem:

„Dezi, da li bi mogao da mi daš malo novca?“

On se čak kao iznenadi.

„Sad ti novac nije potreban, zar ne?“, kaže. „Više ne moraš da plaćaš kiriju; kuća će biti snabdevena hranom. Mogu da ti donesem novu odeću. Nije da mi se ne sviđaš obučena u poslednji krik pecaroške mode.“

„Pretpostavljam da bih se s malo gotovine osećala prijatnije. Ako se nešto dogodi. Ako budem morala brzo da odem odavde.“

On otvara novčanik i vadi dve novčanice od po dvadeset dolara. Nežno mi ih gura u ruku. „Evo“, kaže popustljivo.

Tada se zapitam da li sam grdno pogrešila.

NIK DAN

Deset dana od nestanka

POGREŠIO SAM ŠTO SAM SE TOLIKO UOBRAZIO. Šta god to dođavola bilo, ovaj dnevnik će me uništiti. Već sam zamišljao naslovnu stranu kriminalističko-dokumentarnog romana: crno-bela fotografija sa našeg venčanja, na krvavocrvenoj pozadini, tekst na korici: *sadrži i šesnaest stranica s dosad neviđenim fotografijama i odlomcima iz pravog dnevnika Ejmi Eliot Dan - glas iz groba...* Bilo mi je čudno i nekako slatko, Ejmina grešna zadovoljstva, te jeftine kriminalističko-dokumentarne knjige koje bih tu i tamo nalazio po kući. Mislio sam da je možda počela da se opušta, dozvolivši sebi da pročita neko lako štivo.

Jok. Samo je proučavala.

Gilpin je privukao stolicu, seo okrenuvši je naopako i nagnuo se ka meni prekrstivši ruke - kao pandur s filma. Bila je skoro ponoć; činilo mi se da ima i više.

„Pričaj nam o bolesti svoje žene ovih poslednjih nekoliko meseci“, rekao je.

„Bolesti? Ejmi nikad nije bila bolesna. Možda bi se jednom godišnje prehladila.“

Bonijeva je uzela svesku i okrenula jednu obeleženu stranu.

„Prošlog meseca smešali ste Ejmi i sebi po piće i seli na trem pozadi. Ona ovde piše da je piće bilo užasno slatko i opisuje nešto za šta ona misli da je alergijska reakcija: *Srce mi je lupalo, jezik mi je otekao, zapeo mi u ustima. Nisam osećala noge dok me je Nik vodio uz stepenice.* Obeležila je prstom mesto u dnevniku, pogledala u mene da vidi da li je pratim. „*Kad se sledećeg jutra probudila: Glava me je bolela i muljalo mi je u stomaku ali,*

što je još čudnije, prsti su mi bili svetloplavi, a kad sam se pogledala u ogledalo, videla sam da je isto i sa usnama. Posle toga dva dana nisam piškila. Toliko sam bila slaba."

Zgađeno sam odmahnuo glavom. Bonijeva mi je postala draga; nisam ovo očekivao od nje.

„Da li je ovo rukopis tvoje žene?“ Bonijeva je iskrenula knjigu ka meni tako da sam video tamnocrno mastilo i Ejmin kurziv, reckav poput grafikona.

„Da, mislim da jeste.“

„Kao i naš stručnjak za rukopise.“

Bonijeva je to izgovorila s izvesnim ponosom i onda mi sinu: ovo je prvi slučaj na kome su ovo dvoje ikad radili koji je zahtevao stručnjake spolja, gde su morali da se povežu s profesionalcima koji se bave egzotičnim oblas-tima kao što je analiziranje rukopisa.

„Nik, znaš šta smo još saznali kad smo ovaj zapis pokazali našem medicinskom stručnjaku?“

„Trovanje“, istrtljao sam. Tener me pogleda mršteći se: *polako*.

Bonijeva je trenutak oklevala; nije očekivala da ću ovo izneti.

„Da, Nik, hvala: trovanje antifrizom“, rekla je. „Kao iz udžbenika. Imala je sreće što je preživela.“

„Nije *preživela* jer se to nikad nije dogodilo“, rekao sam. „Kao što ste rekli, kao iz udžbenika je - našla je to na internetu.“

Bonijeva se namrštila ali nije htela da nasedne.

„Nik, dnevnik te ne predstavlja u najboljem svetlu“, nastavila je prelazeći prstom preko svoje pletenice. „*Zlostavljanje* - maltretirao si je. *Stres* - naglo bi planuo. Seksualni odnosi na granici *silovanja*. Tu na kraju te se baš plašila. Mučno je čitati. Onaj pištolj koji nas je zbunio, kaže da ga je želela jer se plašila tebe. Evo šta je poslednje zapisala: *Ovaj čovek bi mogao da me ubije. Ovaj čovek bi mogao da me ubije*, njenim rečima.“

Grlo mi se steglo. Imao sam osećaj da ću se isprovraćati. Najviše od straha, ali i od besa koji me je

obuzeo, *jebena kučko, jebena kučko, pičko, pičko, pičko.*

„*Kakav pametan, prikladan završetak*“, rekao sam. Tener je spustio ruku preko moje da me učutka.

„Izgledaš kao da bi je sad odmah opet ubio“, reče Bonijeva. „Sve vreme nas samo lažeš, Nik“, reče Gilpin. „Kažeš da si tog jutra bio na plaži. Svi sa kojima smo razgovarali kažu da mrziš plažu. Kažeš da ne znaš ništa o svim onim stvarima kupljenim tvojim kreditnim karticama s prekoračenim minusom. A sad smo našli šupu sa baš svim tim predmetima *na kojima su otisci tvojih prstiju.* Imamo ženu koja nedeljama pre nego što je *nestala*, boluje od nečeg što zvuči kao trovanje anti- frizom. Mislim, daj bre.“ Napravio je značajnu pauzu.

„Još nešto bitno?“, pitao je Tener.

„Možemo da dokažemo da si bio u Hanibalu, gde je nekoliko dana kasnije nađena torbica tvoje žene“, reče Bonijeva. „Imamo komšinicu koja vas je prethodne noći čula kako se svađate. Trudnoću koju nisi želeo. Bar kupljen ženinim novcem, koji bi u slučaju razvoda prešao u njeno vlasništvo. I naravno, *naravno*: tajnu devojkicu s kojom si duže od godinu dana.“

„Sad možemo da ti pomognemo, Nik“, reče Gilpin. „Kad budeš uhapšen, više nećemo moći.“

„Gde ste našli dnevnik? U kući Nikovog oca?“, pitao je Tener. „Da“, rekla je Bonijeva.

Tener mi klimnu glavom. *To je ono što mi nismo našli.* „Da pogađam: anonimna dojava.“

Nijedno od policajaca ne reče ništa.

„Smem li da pitam gde ste ga našli u kući?“, pitao sam.

„U kotlarnici. Znam da si mislio da si ga spalio. Zapalio se, ali je pilot na kotlu bio preslab pa se ugasio, tako da su izgorele samo ivice“, reče Gilpin. „Baš smo imali sreće.“

Kotlarnica - još jedna Ejmina skrivena šala! Uvek je bila zapanjena koliko se malo razumem u ono u šta bi muškarci trebalo da se razumeju. Dok smo pretraživali

kuću, virnuo sam čak i u tatinu staru kotlarnicu, sa svim onim cevima, žicama i slavinama i prestravljeno uzmakao.

„Nije to bila sreća. Trebalo je da ga nađete“, rekao sam.

Leva strana Boninih usana polako se izvi u osmeh. Zavalila se i čekala, opuštena kao zvezda TV reklame za ledeni čaj. Ljutito klimnuh glavom Teneru: *Hajde*.

„Ejmi Eliot Dan je živa i podmeće Niku Danu svoje ubistvo“, rekao je. Sklopio sam ruke i uspravio se, svim silama se trudeći da delujem pribrano. Bonijeva je zurila u mene. Poželeo sam da uz sebe imam komplet enciklopedija, lulu i naočari da ih brzo sklonim radi efekta. Došlo mi je da se nasmejem. *Nemoj* da se smeješ.

Bonijeva se namršti.

„Šta reče?“

„Ejmi je živa i još kako zdrava i smešta Niku“, ponovio je moj zastupnik.

Njih dvoje se zgledaše, pogrbljeni nad stolom: *Je l' čuješ ti ovog tipa?*

„Zašto bi to radila?“, pitao je Gilpin protrljavši oči.

„Zato što ga mrzi. Jasno. Bio je grozan muž.“

Bonijeva obori pogled i uzdahnu.

„Tu se svakako slažem s vama.“

Istovremeno, Gilpin reče:

„Ma, pobogu.“

„Je l' ona *luda*, Nik?“, pitala je Bonijeva nagnuvši se napred. „To što ti pričaš, to je ludilo. Čuješ li? Trebalo bi joj, ne znam, šest meseci, jedna *godina*, da sve to pripremi. Morala bi stvarno da te mrzi pa *da godinu* dana želi da ti gadno, ozbiljno, užasno naudi. Znaš li ti koliko je teško toliko dugo gajiti takvu mržnju?“

Ona je to mogla. Ejmi je to mogla.

„Zašto se jednostavno nije razvela od tebe?“, odbrusila je Bonijeva.

„To ne bi odgovaralo njenom... osećaju za pravdu“, odgovorio sam. Tener me ponovo prostrela pogledom.

„Pobogu, Nik, zar ti nije dosta svega ovoga?“, reče

Gilpin. „Da citiram tvoju ženu: *Mislím da bi mogao da me ubije.*“^a

Neko im je nekad rekao: Često koristite ime osumnjičenog, tako će se opustiti, kao da je s nekim ko ga poznaje. Isto kao i prodavci.

„Nik, jesi li nedavno bio u kući svog oca?“, pitala je Bonijeva. „Recimo, devetog jula?“

Jebem li ga. Zato je Ejmi promenila šifru na alarmu. Ponovo me preplavi gnušanje nad samim sobom: moja žena me je dvaput izigrala. Ne samo da me je zavela da poverujem da me još uvek voli, naterala me je *da samog sebe umešam*. Ti nevaljala devojjice. Umalo da se nasmejem. Bože blagi, što sam je mrzeo, ali morate se diviti toj kučki.

Tener započe:

„Ejmi je koristila svoje putokaze kako bi mog klijenta naterala da ode na sva ta mesta gde je ostavila dokaze-Hanibal, kuća njegovog oca - i tako sam sebe okrivio. Moj klijent i ja ljubazno smo vam doneli te dokaze.“

Izvadio je putokaze i ljubavna pisma i raširio ih pred pandure kao trik sa kartama. Preznojavao sam se dok su ih čitali, poželevši da podignu pogled i kažu mi daje sad sve razjašnjeno.

„Dobro. Kažeš da te je Ejmi toliko mrzela da ti je mesecima podmetala svoje ubistvo?“, upitala je Bonijeva tihim, odmerenim glasom razočaranog roditelja.

Belo je pogledah.

„Ovo ne zvuči kao gnevna žena, Nik“, rekla je. „Polomila se da ti se izvini, da ti predloži da počnete iz početka, da ti stavi do znanja koliko te voli: *Ti si zlatan - sunce moje. Ti si genijalan, li si duhovit.*“

„Ma daj, jebote.“

„Ponavljam, Nik, izuzetno čudna reakcija za nedužnog čoveka“, reče Bonijeva. „Čitamo evo ove nežne reči, možda poslednje reči koje ti je žena uputila, a ti se još tu nešto ljutiš. Još uvek pamtim onu prvu noć: Ejmi je nestala, ti dolaziš ovamo, držimo te u ovoj istoj sobi četrdeset pet

minuta, a ti kao da se *dosađuješ*. Gledali smo te preko kamere, samo što nisi zaspao.“

„To nema nikakve veze sa...“, oglasio se Tener.

„Trudio sam se da ostanem miran.“

„Delovao si baš mirno“, reče Bonijeva. „Sve vreme si se držao... neprikladno. Ravnodušno, neozbiljno.“

„Kako ne shvatate, takav sam? Ja sam stoik. I previše. Ejmi to zna... Stalno mi je prigovarala zbog toga. Da nisam dovoljno saosećajan, da se povlačim u sebe, da ne mogu da se izborim s jakim osećanjima - tugom, krivicom. Znala je da ću izgledati još kako sumnjivo. Majku mu! Što ne razgovarate s Hilari Hendi? Razgovarajte s Tomijem O’Harom. Ja sam razgovarao s njima! Reći će vam kakva je ona.“

„Razgovarali smo s njima“, reče Gilpin.

„I?“

„Hilari Hendi je dvaput pokušala da se ubije posle srednje škole. Tomi O’Hara je dvaput bio na rehabilitaciji.“

„Verovatno zbog *Ejmi*.“

„Ili zato što su oboje veoma nestabilne ličnosti morene grižom savesti“, rekla je Bonijeva. „Da se vratimo na potragu za blagom.“

Gilpin je namerno monotonim glasom pročitao putokaz broj dva.

*Doveo si me ovde da čujem tvoju priču
o dečaćkim avanturama, prljavim farmerkama i viziru.
Jebeš sve ostale, ma sve smo ih šutnuli
Krišom me poljubi... kao da tek smo se uzeli.*

„Rekao si da je ovo napisala kako bi te naterala da odeš u Hanibal?“, pitala je Bonijeva.

Klimnuo sam glavom.

„Ovde se nigde ne pominje Hanibal“, rekla je. „Nema čak ni nagoveštaja.“

„Vizir, to je naša skrivena šala o...“

„O, skrivena šala“, reče Gilpin.

„A ovaj sledeći putokaz, braon kućica?“, pitala je Bonijeva.

„Da odem do očeve kuće“, rekao sam.

Bonino lice se ponovo uozbiljilo. „Nik, kuća tvog oca je plava.“ Okrenula se Teneru prevrćući očima: *I ovo je sve što imaš da mi daš?*

„Meni se čini da ti izmišljaš 'skrivenne šale' u ovim putokazima“, rekla je Bonijeva. „Mislim, kad smo već kod slučajnosti: saznamo da si bio u Hanibalu kad, pazi molim te, ovaj putokaz potajno znači *idi u Hanibal*

„Ovaj poklon na kraju“, rekao je Tener stavljajući kutiju na sto, „i nije baš tako suptilan nagoveštaj. Lutke Panča i Džudi. Kao što sigurno znate, Panč ubija Džudi i njenu bebu. Našao ih je moj klijent. Želeli smo da budemo sigurni da ćete ih dobiti.“

Bonijeva je primakla kutiju, stavila rukavice od lateksa i izvadila lutke.

„Teške su“, rekla je, „masivne.“ Proučila je čipku na ženinoj haljini, muškarčevo šareno odelo. Podigla je muškarca, proučila debelu drvenu dršku sa žlebovima za prste.

Sledila se, namrštivši se, s muškom lutkom u rukama. Onda je okrenula žensku lutku naopačke tako da je suknja poletela naviše.

„Na ovoj nema drške.“ Okrenula se ka meni. „Je l' imala dršku?“

„Otkud ja znam?“

„Dršku, recimo pet sa dvadeset centimetara, baš debelu i tešku, sa žlebovima da može bolje da se uhvati? Nalik jebenoj palici?“

Zapiljila se u mene i znao sam šta misli: *Ti si igrač. Ti si sociopata. Ti si ubica.*

EJMI ELIOT DAN

Jedanaest dana od nestanka

VEČERAS JE NIKOV NA SAV GLAS NAJAVLJIVANI INTERVJU SA Šeron Šiber. Htela sam da ga odgledam uz flašu dobrog vina posle tople kupke i istovremeno snimam kako bih mogla da beležim njegove laži. Želim da zapišem svako preuveličavanje, poluistinu, izmišljotinu i drsku laž koje izgovori kako bih prikupila svoj gnev. Posustao je posle intervjuja na blogu *-jednog* pijanog, slučajnog intervjuja! - a to ne smem da dozvolim. Neću smekšati. Nisam ja budala. Ipak, jedva čekam da čujem šta misli o Endi, sad kad je pukla. Njegovu verziju.

Želim da gledam sama, ali Dezi ceo dan obigrava oko mene, ulazi i izlazi iz svake sobe u koju se povučem, neizbežan, poput iznenadnog naleta lošeg vremena. Ne mogu da mu kažem da ode jer je ovo njegova kuća. Već sam pokušala i ne вреди. Reći će da želi da proveri cevi u podrumu ili da zaviri u frižider da vidi šta od hrane treba da se kupi.

Ovo nikad neće prestati, pomislim. Ovako će izgledati moj život. Pojaviće se kad poželi i ostati koliko mu se prohte, muvaće se po kući i ćaskati, a onda će sesti, pozvati me da sednem, otvoriće flašu vina i najednom ćemo jesti zajedno, a ja tu ništa ne mogu.

„Stvarno sam iscrpljena', kažem.

„Udovolji bar još malo svom dobročinitelju", odgovara on i pređe prstom duž nabora na nogavici.

Zna da je večeras Nikov intervju, zato odlazi i vraća se sa svim onim što najviše volim da jedem: inančego sir i čokoladni tartufi i flaša hladnog sansera pa, vragolasto izvivši obrvu, vadi čak i frito s ukusom čilija i sira na koje

sam se navukla dok sam bila Ozark Ejmi. Sipa vino. Imamo prećutni dogovor da ne ulazimo u detalje o bebi, oboje znamo koliko su u mojoj porodici pobačaji česti, koliko bi mi grozno bilo da o tome pričam.

„Zanima me da čujem šta ta svinja ima da kaže“, kaže. Dezi retko koristi reči kao što su *drkadžija* ili *seronja*; kaže svinja, što kad on to izgovori zvuči još odvratnije.

Sat kasnije, pojeli smo laku večeru koju je Dezi spremio i pijuckali vino koje je Dezi doneo. Dao mi je griz sira i podelio sa mnom jedan tartuf. Dao mi je tačno deset fritoa a onda sklonio kesicu. Ne sviđa mu se miris; kaže, smeta mu, ali ono što mu se zapravo ne sviđa je moja težina. Sada smo jedno pored drugog na sofi, pokriveni mekim ćebetom, jer je Dezi odvrnuo klima-uređaj da bismo imali jesen u julu. Mislim da je to uradio kako bi mogao da pripali vaticu i kako bismo se zbili pod ćebetom; izgleda da nas zamišlja u oktobru. Kupio mi je čak i poklon - ljubičastu rolku - koja se, primećujem, slaže i sa ćebetom i s Dezijevim tamnozelenim džemperom.

„Znaš, već vekovima bedni muškarci zlostavljaju snažne, jake žene koje ugrožavaju njihovu muževnost“, kaže Dezi. „Toliko su slabi da moraju da imaju tu kontrolu...“

Ja razmišljam o jednoj drugačijoj kontroli. Kontrolu prikrivenoj pažnjom:

Dušo, evo ti džemper da ti ne bude hladno, a tad ga obuci da se uklopiš u moju zamisao.

Nik bar to nije radio. Puštao me je da radim šta hoću.

Samo kad bi se Dezi smirio i ućutao. Nervozno se vrpolti, kao da je njegov suparnik tu s nama u sobi.

„Pssst“, kažem kad se moje lepo lice pojavi na ekranu. Onda još jedna fotografija, pa još jedna, kao lišće koje opada. Kolaž o Ejmi.

„Ona je bila devojka kakva je *svaka* devojka želela da bude“, čuo se Šeronin glas. „Prelepa, genijalna, inspirativna i veoma bogata.“

On je bio tip kome su se svi muškarci divili...“

„Ne i ovaj muškarac“, promrljao je Dezi.

„...zgodan, duhovit, bistar i šarmantan.

Ali, petog jula njihov naizgled savršeni svet se srušio kad je, na petu godišnjicu njihovog braka, Ejmi Eliot Dan nestala.”

Rekapitulacija rekapitulacija rekapitulacija. Moje, Endine, Nikove fotografije. Arhivski snimci testa na trudnoću i neplaćenih računa. Baš sam to dobro izvela. Kao kad naslikate mural pa se odmaknete i pomislite: *Savršeno*.

„A sada će, ekskluzivno, Nik Dan progovoriti, ne samo o nestanku svoje žene već i o svom neverstvu i *svim onim glasinama*“

Preplavi me nekakva toplina prema Niku, koji nosi omiljenu kravatu koju sam mu kupila za koju misli, ili je mislio, da je previše ženskasto svetla. Drečavopurpurna, tako da mu oči dođu gotovo ljubičaste. U prethodnih mesec dana izgubio je trbušinu zadovoljnog kretena: nema više stomak, lice mu više nije zaobljeno, rupica na bradi mu se manje vidi. Kosa mu je potkresana ali ne i ošišana - zamišljam Go kako je secka baš pre nego će se on pojaviti pred kamerama, izigravajući mamu Mo, obigrava oko njega, lizne palac da mu obriše nešto kod brade. Nosi moju kravatu, a kad podigne ruku da nešto pokaže, vidim da nosi i moj sat, klasičnu Spejstvu Bulovu koju sam mu kupila za trideset treći rođendan a koju nikad nije nosio jer *nije bila u njegovom stilu*, iako je bila skroz u njegovom stilu.

„Za čoveka koji misli da mu je žena nestala, iznenađujuće je dobro“, odbrusi Dezi. „Drago mi je da nije propustio da se izmanikira.“

„Nik nikad ne bi uradio manikir“, kažem okrznuvši pogledom Dezijeve isturpijane nokte.

„Nik, da pređemo odmah na stvar“, kaže Šeron. „Da li imate nešto s nestankom vaše žene?“

„Ne. Ne. Ama baš ništa“, kaže Nik, dobro obučen da

održava kontakt očima. „Ali, da vam kažem, Šeron, daleko od toga da sam nedužan, nevin ili dobar muž. Da nisam toliko uplašen za Ejmi, rekao bih da je, na neki način, dobro što je nestala...”

„Izvinite, Nik, ali mislim da će mnogima biti teško da poveruju da ste to rekli, dok vam se žena vodi kao nestala.”

„Osećam se grozno, užasno i najviše od svega želeo bih da se ona vrati. Hoću samo da kažem da mi je ovo na najbrutalniji mogući način otvorilo oči. Ne želite da prihvatite koliko ste užasan muškarac pa mora da se dogodi nešto ovako da vas trgne iz vaše sebičnosti i natera da shvatite da ste najveći srećnik na svetu. Mislim, imao sam ženu koja mi je bila ravnopravna, na neki način i *bolja* od mene, i dozvolio sam da moja nesigurnost - zbog gubitka posla, zbog toga što neću moći da se brinem o svojoj porodici, zbog toga što starim - sve to pokvari.”

„Ma daj...”, oglasila se Dezi a ja ga učutkam. Nije mala stvar za Nika da prizna svetu da nije dobrica, pritom ne mislim na njegovu malu stvar.

„I, Šeron, reći ću vam nešto. Evo sad ću vam reći: varao sam. Uvredio sam svoju ženu. Nisam želeo da budem to u šta sam se pretvorio ali, umesto da radim na sebi, išao sam linijom manjeg otpora. Varao sam je s mladom ženom koja jedva da me je poznavala. Samo da bih mogao da se *pretvaram* da sam faca. Mogao sam da se *pretvaram* da sam muškarac kakav sam želeo da budem - pametan, samouveren i uspešan - jer ta mlada žena i nije znala za bolje. Ta devojka me nije videla kako usred noći plaćem u peškir u kupatilu jer sam izgubio posao. Nije znala sve moje mane i nedostatke. Bio sam budala pa sam poverovao da me, ako nisam savršen, moja žena neće voleti. Želeo sam da budem Ej min heroj, a s gubitkom posla, izgubio sam i samopoštovanje. Nisam više mogao da budem taj heroj. Šeron, znam ja šta je dobro a šta loše. A ja sam... ja sam uradio nešto loše.”

„Šta biste rekli svojoj ženi, ako je slučajno negde tamo

i može večeras da vas vidi i čuje?“

„Rekao bih: Ejmi, volim te. Ti si najbolja žena koju sam ikad poznao. Ja te ne zaslužujem, a ako se vratiš, do kraja života trudiću se da ti se iskupim. Naći ćemo načina da sav ovaj užas ostavimo za sobom i ja ću ti biti najbolji muž na svetu. Ejmi, molim te vrati mi se.“

Na trenutak jagodicom kažiprsta dotakne rupicu na bradi, naš stari tajni signal, koji smo nekad koristili da pokažemo da ne zajebavamo jedno drugo - haljina stvarno lepo izgleda, onaj članak je stvarno dobar. *Sada sam apsolutno, sto posto iskren - uz tebe sam i ne bih te zajebavao.*

Dezi se naginje ispred mene zaklonivši mi ekran i uzima sanser.

„Još vina, dušo?“, pita.

„Pssst.“

Pauzira emisiju. „Ejmi, imaš dobro srce. Znam da si osetljiva na... preklinjanje. Ali, sve to što on govori su laži.“

Nik govori baš ono što želim da čujem. *Konačno.*

Dezi se okrene licem prema meni, sasvim mi zaklonivši pogled.

„Nik samo glumata. Želi da ispadne dobrica koji se kaje. Priznajem da mu odlično ide. Ali to nije stvarno - nije ni spomenuo kako te je tukao, zlostavljao. Ne znam kakvu to moć taj tip ima nad tobom. Mora da je nešto poput stokholmskog sindroma.“

„Znam“, kažem. Znam tačno šta treba da kažem Deziju. „U pravu si. Skroz si u pravu. Dezi, odavno se nisam osećala ovako bezbedno, ali još uvek sam... vidim ga i... odupirem se tome, ali povređivao me je... godinama.“

„Možda ne bi trebalo da gledamo dalje“, kaže on, uvrćući mi kosu i preblizu se nagnuvši.

„Ne, neka ostane“, kažem. „Moram se suočiti s tim. Sa tobom. Mogu to uz tebe.“ Stavim ruku preko njegove. *A sad začepi, jebote.*

Samo želim da se Ejmi vrati kući ne bih li do kraja

života pokušavao da joj se iskupim, pružajući joj ono što ona zaslužuje.

Nik mi oprašta - *ti si mene zajebala, ja sam tebe zajebao, hajde da se pomirimo.* Šta ako je njegov signal iskren? Nik želi da se vratim. Želi da se vratim kako bi bio dobar prema meni. Kako bi se do kraja života prema meni odnosio onako kako zaslužujem. Zvuči prilično lepo. Mogli bismo da se vratimo u Njujork. Od mog nestanka, prodaja knjiga o *Čudesnoj Ejmi* je skočila - tri generacije čitalaca setilo se koliko me vole. Moji pohlepni, glupi, neodgovorni roditelji konačno mogu da otplate moj starateljski fond. S kamatom.

Jer želim da se vratim mom starom životu. Ili, mom starom životu s mojim starim novcem i mojim novim Nikom. Voli, poštuj i pokoravaj se Niku. Možda se dozvao pameti. Možda će biti kakav je bio pre. Jer, nešto sam sanjarila - zarobljena u svom bungalovu na Ozarku, u Dezijevoj vili, imam mnogo vremena za sanjarenje, a sanjarila sam o Niku s početka veze. Mislila sam da ću više sanjariti o tome kako Nika siluju u zatvoru, ali u poslednje vreme i nisam baš mnogo. Razmišljam o onim danima sa samog početka, kad bismo ležali jedno do drugog u krevetu, gola koža na hladnom pamuku, a on bi se samo zagledao u mene, prelazio mi prstom od brade do uva duž vilice, lako da sam se uvijala od blagog golicanja po resici uva, onda duž svih zavijutaka ušne školjke pa sve do linije kose, a onda bi uhvatio jedan pramen kose, kao kad smo se prvi put poljubili, povukao ga do kraja i dvaput cimnuo, kao da povlači zvono. I tekao bi: „Ti si bolja od svake priče, ti si bolja od svega što bi tko mogao da izmisli.”

Nik me je držao čvrsto na zemlji. Nik nije bio kao Dezi, koji mi je kupovao ono što želim (lale, vino) kako bih radila ono što *on* želi (volela ga). Nik je samo želeo da budem srećna, to je sve, vrlo pošteno. Možda sam to pogrešno protumačila kao lenjost. *Želim samo da budeš srećna, Ejmi.* Koliko puta je to rekao, a ja sam to

protumačila kao: Želim samo da budeš srećna, Ejmi, manje muke za mene. Ali možda sam bila nepravedna. Dobro, možda ne nepravedna, ali zbunjena. Svi koji su me ikad voleli uvek su imali nekakav motiv. Kako onda da znam?

Zaista je istina. Trebalo je da dođe do ovog užasa da bismo to shvatili. Nik i ja se nadopunjujemo, ja sam malo previše a on malo premalo. Ja sam trnoviti žbun, sva nakostrešena od pre- terane pažnje mojih roditelja, a on je čovek kome je otac naneo milion malih ubodnih rana u koje se moje trnje savršeno uklapa.

Moram da mu se vratim.

NIK DAN

Četrnaest dana od nestanka

PROBUDIO SAM SE NA SESTRINOM KAUČU S GADNIM mamurlukom i željom da ubijem svoju ženu. Od onog razgovora o dnevniku sa policijom, ovo mi se prilično često dešavalo. Zamišljao sam Ejmi kako, skrivena u nekoj banji na zapadnoj obali, pod savršeno plavim nebom bezbrižno srkuće sok od ananasa na divanu. Ja, prljav i smrdljiv posle brze vožnje preko neravnog terena, stojim pred njom i zaklanjam joj sunce dok ona ne podigne pogled. Onda je hvatam za taj savršeni vrat, pun žila i udubljenja, njen puls udara najpre brzo a onda polako usporava, pogledamo se u oči i konačno se razumemo.

Uhapsiće me. Ako ne danas, onda sutra; ako ne sutra, onda prekosutra. To što me je policija pustila iz stanice video sam kao dobar znak, ali Tener me je spustio na zemlju:

„Veoma je teško dobiti priznanje bez tela. Samo prikupljaju poslednje detalje. Iskoristi ovo vreme da uradiš sve što treba da uradiš jer kad te budu uhapsili, imaćemo pune ruke posla.“

Odmah pod prozorom čuo se žamor kamermana - jedan drugom žele dobro jutro, kao da se javljaju na posao u fabrici. Kamere su škljocale i škljocale poput uznemirenih cvrčaka, snimajući pročelje Goine kuće. Neko je proširio vest o otkriću moje „muške jazbine“ pune robe na sestrinom imanju i mom skorašnjem hapšenju. Nijedno od nas nije se usuđivalo ni da gvirne kroz zavesu.

Go je ušla u sobu u flanelskim boksericama i majici iz srednje škole, s laptopom pod miškom. „Opet te svi mrze“, rekla je.

„Prevrtljivi govornari.“

„Neko je sinoć razglasio informaciju o šupi, Ejminoj torbici i dnevniku. Sad su svi u fazonu: *Nik je lažov, Nik je ubica, Nik je lažljivi ubica*. Šeron Šiber je upravo dala izjavu u kojoj kaže da je veoma šokirana i razočarana smerom u kome se slučaj odvija. E da, i svi znaju za onaj pornić - *Pobij kučke*”

„*Povredi kučke.*”

„O, izvini”, rekla je. „*Povredi kučke*. Dakle, *Nik je lažljivi ubica/seksualni sadista*. Elen Abot ima da podivlja. Prava anti- porno lujka.”

„Bogme jeste”, rekao sam. „Siguran sam da je Ejmi svesna toga.”

„Nik?“, rekla je kao da želi da kaže *probudi se*. „Ovo nije dobro.”

„Go, nije važno šta drugi misle, ne smemo to da zaboravimo”, rekao sam. „Sada je važno šta Ejmi misli. Da li je *ona* smekšala prema meni.”

„Nik. Stvarno misliš da može tek tako da prestane da te mrzi i ponovo se zaljubi u tebe?”

Peta godišnjica našeg razgovora na istu temu.

„Da, Go, mislim. Ejmi nikad nije umela da prepozna kad se neko proserava. Ako joj kažeš da lepo izgleda, znala je da je to jednostavno tako. Ako joj kažeš da je genijalna, to nije laskanje, to se podrazumeva. Zato, da, mislim da dobrim delom zaista veruje da samo treba da uvidim gde sam grešio i *naravno* da ću se ponovo zaljubiti u nju. Jer, zašto, pobogu, pa ne bih?”

„A ako se ispostavi daje naučila da prepozna proseravanje?”

„Ti znaš Ejmi; ona mora da pobedi. Ne pizdi toliko zbog toga što sam je prevario koliko zbog toga što sam odabrao neku drugu. Želeće da joj se vratim samo kako bi dokazala da je ona pobedila. Zar ne misliš da je tako? Teško će doleteti da me gleda kako je molim da mi se vrati ne bih li je obožavao onako kako zaslužuje. Šta ti misliš?”

„Mislim da nije loša ideja”, rekla je tonom kojim biste nekom poželeti sreću na lutriji.

„Hej, ako imaš nešto bolje, samo izvoli, jebote.“

Sad smo se tako brecali jedno na drugo. Nikad to ranije nismo radili. Kad je policija otkrila šupu, dobro su prorešetali Go, baš kao što je Tener i predvideo: *Da li je znala? Da li mi je pomagala?*

Očekivao sam da će se te noći vratiti kući, sipajući psovke i kipteći od besa, ali ona mi se samo smeteno osmehnula pro- vukavši se pored mene u svoju sobu u kući na koju je stavila dvostruku hipoteku kako bi pokrila Tenerov honorar.

Svojim bednim odlukama pravno i finansijski sam ugrozio svoju sestru. Go je zbog cele ove situacije bila ogorčena, a mene je bilo sramota, opasna kombinacija za dvoje ljudi zarobljenih na malom zatvorenom prostoru.

Pokušao sam da promenim temu.

„Razmišljao sam da pozovem Endi, sad kad...“

„Da, to bi ti bilo baš pametno, Nik. Onda može opet da se pojavi kod Elen Abot...“

„Ona nije bila kod Elen Abot. Održala je konferenciju za štampu koju je *Elen Abot* prenosila. Nije ona zla, Go.“

„Održala je konferenciju za štampu zato što je bila besna na tebe. Možda je jednostavno trebalo da nastaviš da je tucaš.“

„Baš lepo.“

„Šta bi joj uopšte rekao?“

„Žao mi je.“

„Ti si stvarno za žaljenje, jebote“, promrmljala je.

„Samo... ne sviđa mi se kako se to završilo.“

„Kad si se poslednji put video s njom, Endi te je *ugrizla*“, rekla je Go s previše strpljenja u glasu. „Mislim da više nemate šta da kažete jedno drugom. Ti si glavni osumnjičeni u istrazi ubistva. Jebote, Nik, izgubio si svako pravo na miran raskid.“

Smučili smo se jedno drugom, a mislio sam da se to nikad neće dogoditi. Nije to bilo samo zbog stresa, zbog opasnosti u koju sam doveo Go. Pre samo deset dana, u onih deset sekundi, kad sam otvorio vrata šupe, očekivao

sam da će mi Go kao i uvek pročitati misli, a ona je pročitala da sam ubio svoju ženu: nisam mogao da pređem preko toga, a nije ni ona. S vremena na vreme uhvatio bih je kako me gleda istim ledenim pogledom kojim je gledala i našeg oca: samo još jedan usrani muškarac više. Ubeđen sam da sam je ponekad gledao bednim očevim očima: samo još jedna bezvredna žena koja me prezire.

Izdahnuo sam, ustao i stisnuo joj ruku, a ona mi je uzvratila stiskom.

„Mislim da bi trebalo da krenem kući“, rekao sam. Preplavi me nekakva mučnina. „Ne mogu više ovo da podnesem. Ne mogu da podnesem ovo čekanje da me uhapse.“

Pre nego što je mogla da me zaustavi, zgrabio sam svoje ključeve, širom otvorio vrata tako da me kamere zablesnuše, a iz gomile, još veće nego što sam se plašio, eksplodirali su povici: *Hej, Nik, da li si ubio svoju ženu? Hej, Margo, da li si pomogla bratu da sakrije dokaze?*

„Jebeni govsnari“, procedila je Go. Stajala je solidarno pored mene u majici i boksericama. Nekoliko demonstranata nosilo je natpise. Žena guste plave kose s naočarima za sunce mahala je plakatom: Nik, gde je EJMI?

Povici su postali glasniji, bešnji, izazivali su moju sestru: *Margo, da li je tvoj brat ubica? Da li je Nik ubio svoju ženu i bebu? Margo, da li si ti osumnjičena? Da li je Nik ubio svoju ženu? Da li je Nik ubio svoju bebu?*

Stajao sam trudeći se da ne pokleknem, odbijajući da se vratim nazad u kuću. Iznenada, Go čučnu iza mene i odvrnu slavinu pored stepeništa. Okrenula je crevo na najjače - snažan, postojan mlaz - raspalivši po svim onim kamermanima i demonstrantima i lepim novinarima u odelima spremnim za emitovanje na TV-u, poprskavši ih kao životinje.

Pokrivala me je. Uleteo sam u svoja kola i odjurio, ostavivši ih da se cede na travnjaku dok je Go vrištala od

smeha.

Trebalo mi je deset minuta da uguram auto sa prilaza u garažu, mileći polako, polako napred i probijajući se kroz masu gnevni ljudi - osim snimateljskih ekipa, ispred moje kuće bilo je bar dvadeset demonstiranata. Među njima je bila i moja komšinica Džen Teverer. Pogledi nam se sretoše i ona mi pokaza svoj plakat: NIK, GDE JE EJMI?

Konačno sam bio unutra i vrata garaže se uz zujanje spustiše. Sedeo sam okružen vrelinom betonom i disao.

Sad sam se svugde osećao kao u zatvoru - vrata su se samo otvarala i zatvarala, a ja se nigde nisam osećao bezbedno.

Ostatak dana zamišljao sam kako bih ubio Ejmi. Mislio sam samo na to kako ću joj presuditi. Kako ću smrskati Ejmin stalno uposleni mozak. Mora da dobije ono što zaslužuje: možda sam poslednjih nekoliko godina dremao, ali sad sam još kako budan. Ponovo sam bio naelektrisan, kao na početku našeg braka.

Hteo sam nešto da uradim, da nešto preduzmem, ali ništa se nije moglo uraditi. Snimateljske ekipe razile su se do večeri, ali nisam hteo da rizikujem i izađem iz kuće. Hteo sam da prošetam. Na kraju sam se ushodao po kući. Bio sam užasno uzbuđen.

Endi me je zajebala, Meribet se okrenula protiv mene, Go je u poprilično izgubila veru u mene. Bonijeva me je uhvatila u zamku. Ejmi me je uništila. Sipao sam piće. Popio sam gutljaj, stegao čašu i zafrljačio je o zid, gledajući kako se staklo uz zaglušujući tresak raspršilo poput vatrometa i osetivši miris burbona. Gnev kroz svih pet čula. *Jebene kučke.*

Celog života trudio sam se da budem pristojan muškarac koji voli i poštuje žene, bez predrasuda. A evo me kako mislim gadosti o svojoj bliznakinji, tašti, o svojoj

ljubavnici. Zamišljam kako ću svojoj ženi smrskati glavu.

Začulo se kucanje na vratima, glasno, gnevno bam-bam- bam koje me je trglo iz košmarnih misli.

Širom sam otvorio vrata, dočekavši gnev gnevom.

Na vratima je, poput neke užasne prikaze prizvane mojom mržnjom, stajao moj otac. Teško je disao i preznojavao se. Rukav košulje bio mu je poderan a kosa raščupana, ali njegove tamne oči bile su kao i obično budne zbog čega je delovao nekako zlobno razumno.

„Da li je ona još uvek tu?“, odbrusio je.

„Ko, tata, o kome pričaš?“

„Znaš ti o kome.“ Progurao se pored mene i krenuo preko dnevne sobe ostavljajući za sobom blato, stiskajući ruke u pesnice, nagnut skroz napred tako da nije mogao da se zaustavi kako ne bi pao, sve vreme mrmljajući *kučkakučkakučka*. Mirisao je na nanu. Pravu nanu, ne onu kupovnu, a na pantalonama je imao zelenu mrlju, kao da je gazio preko nečije bašte.

Kučko mala, kučko mala, neprestano je mrmljao. Kroz trpezariju, u kuhinju, paleći usput sva svetla. Preko zida je projurio bubarus.

Išao sam za njim pokušavajući da ga smirim. *Tata, tata, što ne sedneš, tata, hoćeš čašu vode, tata...* Odjurio je u prizemlje a sa cipela su mu otpadale grudve blata. Šake mi se stisnuše u pesnice. Naravno da će se skot pojaviti da celu situaciju još više pogorša.

„Tata! Dođavola, tata! Ovde sam samo ja. Samo ja.“ Otvorio je širom gostinsku sobu a onda se vratio u dnevnu, ne obazirući se na mene... „Tata!“

Nisam hteo da ga dotaknem. Plašio sam se da ću ga udariti. Plašio sam se da ću zaplakati.

Preprečio sam mu put kad je pokušao da ode u spavaću sobu na spratu. Jednom rukom sam se naslonio na zid a drugom na gelender - ljudska barikada. „Tata! Pogledaj me.“

Gnevno je profrfljao:

„Reci joj, reci joj ružnoj kučkici da nije gotovo. Nije

ona bolja od mene, tako joj kaži. Nije ona previše dobra za mene. Ona se ništa *ne pita*. Ta ružna kučka moraće da nauči..."

Kunem vam se da sam na trenutak pred očima video samo belo, trenutak potpune, jasne spoznaje. Prestao sam da blokiram glas svog oca i pustio ga da mi zatrešti u ušima. Ja nisam takav čovek: ne mrzim sve žene i ne plašim ih se. Ja mrzim samo jednu ženu. To što prezirem samo Ejmi, što sav svoj gnev, bes i jed usmeravam na ženu koja to zaslužuje, ne znači da sam isti kao moj otac. To znači da sam normalan.

Kučkice kučkice kučkice.

Nikad toliko nisam mrzeo oca jer me je naterao da zaista zavolim te reči.

Zgrabio sam ga za mišicu, ugurao u kola i zalupio vrata. Ponavljao je svoju mantru celim putem do *Komfort Hila*. Zaustavio sam se na ulazu rezervisanom za ambulanta kola, prešao s njegove strane, otvorio vrata, izvukao ga za ruku i uveo kroz vrata.

Onda sam se okrenuo i otišao kući.

* * *

Jebena kučko jebena kučko.

Ali mogao sam samo da preklinjem. Moja kučka od žene ostavila me je s đokom u rukama da je preklinjem da se vrati kući. Preko štampe, interneta, televizije, svejedno, mogao sam samo da se nadam da me je moja žena videla kako izigravam dobrog muža i govorim ono što je ona želela da čuje: *potpuna kapitulacija. Ti si upravu, a ja grešim, uvek. Vрати mi se (jebena pičko). Vрати se kući da te ubijem.*

EJMI ELIOT DAN

Dvadeset šest dana od nestanka

DEZI JE OPET DOŠAO. SAD DOLAZI GOTOVO SVAKI DAN, MUVA se po kući usiljeno se smejujući, stoji u kuhinji dok mu zalazeće sunce obasjava profil kako bih mu se divila, vuče me za ruku do sobe s lalama kako bih mu još jednom zahvalila, podsećajući me koliko sam bezbedna i voljena.

Kaže da sam bezbedna i voljena iako mi ne da da odem, zbog čega se ne osećam ni bezbedno ni voljeno. Nije mi ostavio ključeve od kola. A ni ključeve od kuće ili šifru kapije. Bukvalno sam zatvorenik - kapija je visoka pet metara a u kući nema merdevina (tražila sam). Pretpostavljam da bih mogla da dovučem nekoliko komada nameštaja do zida, naredam ih jedan na drugi, popnem se, skočim preko i odšepam ili otpuzim, ali nije stvar u tome. Stvar je u tome da sam ja njegova dragocena, ljubljena gošća, a gošća bi trebalo da može da ode kad god poželi. Pre nekoliko dana sam mu to spomenula. „Šta ako budem morala da odem? Odmah.“

„Možda bi trebalo da se preselim ovamo“, odgovorio je. „Onda bih uvek bio tu da te čuvam, a ako se nešto dogodi, mogli bismo zajedno da odemo.“

„Šta ako tvoja mama nešto posumnja pa dođe ovamo i otkrije da me skrivaš? Bilo bi grozno.“

Njegova majka. Umrla bih kad bi njegova majka došla ovamo jer bi me odmah prijavila. Ta žena me prezire, a sve zbog onog što se dogodilo u srednjoj školi - posle toliko vremena ona mi još uvek nije oprostila. Izgrebala sam se po licu i rekla Deziju da me ona napala (ta žena je bila toliko posesivna i toliko hladna prema meni da bi me možda i stvarno napala). Mesec dana nisu razgovarali. Očigledno su se pomirili.

„Džeklin ne zna šifru“, kaže. „Ovo je *moja* kuća na jezeru.“ Zastane, kao da razmišlja. „Stvarno bi trebalo da se preselim ovamo. Nije zdravo da tolike sate budeš sama.“

Ali nisam sama, i ne baš. Za samo dve nedelje uhodali smo se u nekakvu rutinu. Rutinu koju je nametnuo Dezi, moj otmeni tamničar, moj razmaženi udvarač. Dođe malo posle podneva i uvek miriše na neki skup ručak koji je proždrao sa Džeklin u nekom ekskluzivnom restoranu u kakav bi me odveo kad bismo se preselili u Grčku. (Još jedna opcija koju stalno iznosi: mogli bismo da se preselimo u Grčku. Iz nekog razloga, veruje da me nikad ne bi prepoznali u nekom majušnom ribarskom seocetu u Grčkoj gde je mnogo puta letovao i gde nas zamišlja kako srkućemo vino, dokono vodimo ljubav pri zalasku sunca, nakrkani hobotnicom.) Kad uđe zapahne me mirisom ručka. Mora da se iza uveta namazao gušćjom džigericom (baš kao što je njegova majka uvek blago mirisala na vaginu - Kolingsovi bazde na hranu i seks, što i nije loša strategija).

Kad uđe, pođe mi voda na usta. Od tog mirisa. Nosi mi nešto lepo za jelo, ali ne toliko lepo kao ono što je on jeo: izgladnjuje me, oduvek je više voleo mršave žene. Zato mi donosi divnu karambolu, bockave artičoke i bodljikavog raka, sve ono što zahteva komplikovanu pripremu a zauzvrat daje malo. Sad sam se gotovo vratila na normalnu težinu a kosa mi raste. Sklanjam je pozadi trakom koju mi je on doneo i ponovo sam je ofarbala u moju nijansu plave, farbom koju mi je takođe on doneo: „Dušo, mislim da ćeš se bolje osećati kad ponovo budeš više ličila na sebe“, kaže. Da, sve je ovo za moje dobro, a ne zato što on želi da izgledam baš onako kao nekad. Ejmi, negde iz 1987.

Pojedem ručak dok on obigrava oko mene, čekajući da mu zahvalim. (Samo da više nikad ne moram da izgovorim tu reč - *hvala*. Ne sećam se da je Nik ikad zastao da mi dozvoli - natera me - da mu zahvalim.) Završim s ručkom, a on počisti najbolje što ume. Ni on ni ja nismo

navikli da sređujemo za sobom; primećuju se tragovi boravka svuda po kući - neobične mrlje po pultovima, prašina po simsovima.

Posle ručka Dezi se malo igra sa mnom, skloni mi kosu iza ušiju onako kako se njemu sviđa, otkopča mi jedno dugme na košulji i raširi okovratnik kako bi video udubljenje kod moje ključne kosti. Stavlja prst u malo ulegnuće tako da popuni rupu. Grozno je. „Kako je Nik mogao da te povredi, da te ne voli, da te prevari?“ Stalno to ponavlja, kao da mi rećima džara po modrici. „Zar ne bi bilo divno jednostavno zaboraviti na Nika, na tih užasnih pet godina, i krenuti dalje? Znaš, imaš priliku da s pravim muškarcem započneš sve iz početka. Koliko njih može to da kaže?“

I želim da počnem iz početka s pravim muškarcem, s Novim Nikom. Crno mu se piše. Samo ja mogu da Nika spasim od sebe. Ali ja sam zarobljena.

„Ako ikad odeš odavde a da ja ne znam gde si, morao bih da odem u policiju“, kaže on. „Ne bih imao drugog izbora. Morao bih da se uverim da si na bezbednom, da te Nik ne... drži negde protiv tvoje volje. Da te ne zlostavlja.“

Pretnja prikrivena brigom.

Pogledam u Dezija s iskrenim gađenjem. Ponekad mi se čini da sva gorim od gnušanja i napora da to gnušanje prikrijem. Zaboravila sam kakav je. Te manipulacije, mazno ubeđivanje, nežno maltretiranje. Čovek koga griza savesti uzbuđuje. A ako ne bude bilo po njegovom, povući će svoje male poluge i stavi i i u pogon svoju kaznu. Nik je bar bio dovoljno muško da f)m n< doku u nešto. Dezi će gurati i gurati svojim mekim. tri mi prstima dok mu ne dam ono što želi.

Mislila sam da mogu da kontrolišem Dezlja, ali ne mogu. Imam osećaj da će se dogoditi nešto stvui no loše.

NIK DAN

Trideset tri dana od nestanka

DANI SU SE OPUŠTENOM OTEZALI, A ONDA ODJEDNOM tresnuli o zid. Jednog avgustovskog jutra izašao sam da kupim namirnice, a kad sam se vratio kući, zatekao sam u dnevnoj sobi Tenera s Bonijevom i Gilpinom. Na stolu je u dugačkoj plastičnoj kesi za dokaze stajala dugačka debela palica s finim žlebovima za prste.

„Našli smo je tokom one prve pretrage, dole niz reku od vaše kuće“, rekla je Bonijeva. „Tad nam se i nije učinila nešto važnom. Samo još jedan čudni predmet izbačen na obalu reke, ali tokom takve pretrage sve čuvamo. Kad si nam pokazao lutke Panča i Džudi, sve se uklopilo. Zato smo je poslali u laboratoriju da je provere.“

„I?“, pitao sam. Jedva čujno.

Bonijeva je ustala, pogledala me u oči. Zvučala je tužno. „Uspeli smo da na njoj nađemo Ejminu krv. Ovaj slučaj se sad vodi kao ubistvo. I mislimo da je ovo oružje kojim je ono počinjeno.“

„Ma dajte, Ronda!“

„Vreme je, Nik“, rekla je. „Vreme je.“

Sledeći deo je počinjao.

EJMI ELIOT DAN

Četrdeset dana od nestanka

NAŠLA SAM KOMADIĆ STAROG KANAPA I PRAZNU VINSKU FLAŠU i koristim ih za svoj plan. Naravno, i malo vermuta. Spremna sam.

Disciplina. Ovo će zahtevati disciplinu i usredsređenost. Mogu ja to.

Doteram se onako kako Dezi najviše voli: nežni cvetak. Kosa mi je neparfimisana i pada u talasima. Koža mi je izbledela posle mesec dana provedenih unutra. Gotovo da nemam šminke: malčice maskare, rumenilo na obraze i bezbojni sjaj za usne. Nosim usku ružičastu haljinu koju mi je on kupio. Bez brushaltera. Bez gaćica. Bez cipela, iako je zbog klima-uređaja hladno. Vatra pucketa, u vazduhu se oseća parfem, a kad on nepozvan dođe posle ručka, zadovoljno ga pozdravim. Zagrlim ga i uronim lice u njegov vrat. Protrljam obraz uz njegov. Poslednjih nekoliko nedelja bila sam sve nežnija prema njemu, ali ovo privijanje je nešto novo.

„Šta je ovo, dušo?“, kaže, iznenađen i toliko srećan da me je gotovo sramota.

„Noćas sam imala užasnu noćnu moru“, prošapćem. „O Niku. Probudila sam se i poželela da si tu. A jutros... ceo dan želim da si tu.“

„Ako želiš, mogu uvek da budem tu.“

„Želela bih“, kažem i podignem lice ka njemu dozvolivši mu da me poljubi. Njegov poljubac mi je odvratn; neodlučno me štrpne kao riba. Tako Dezi pokazuje poštovanje prema svojoj silovanoj, zlostavljanoj ženi. Ponovo me štrpne vlažnim hladnim usnama jedva me dotičući rukama, a ja samo želim da se ovo završi, da prođe, zato ga privučem k sebi i rastvorim mu usne

jezikom. Dođe mi da ga ugrizem.

Odmakne se.

„Ejmi" kaže. „Prošla si kroz svašta. Ovo je malo prebrzo. Ne želim da žurimo ako ti to ne želiš. Ako nisi sigurna."

Znam da će morati da mi dodirne grudi, znam da će morati da uđe u mene i želim da to prebrinem, jedva se uzdržavam da ga ne ogrebem: zamišljam kako to polako radim.

„Sigurna sam", kažem. „Pretpostavljam da sam bila sigurna još od svoje šesnaeste godine. Samo sam se plašila."

To ništa ne znači, ali znam da će ga napaliti.

Ponovo ga poljubim, a onda tražim da me odvede u našu spavaću sobu.

Tamo počinje polako da me skida, ljubeći delove mog tela koji veze nemaju sa seksom - rame, uvo - dok ga ja nežno odvraćam od ručnih zglobova i gležnjeva. Samo me pojebi, pobogu. Posle deset minuta uzmem njegovu ruku i gurnem je sebi među noge.

„Sigurna si?“, pita odmakavši se od mene sav zajapuren, a pramen kose mu pada preko čela, baš kao u srednjoj školi. Koliko je Dezi uznapredovao, mogli bismo da budemo i u mojoj sobi u studentskom domu.

„Da, ljubavi", kažem i čedno dohvatim njegov kurac.

Deset minuta kasnije konačno mi je među nogama, nežno, polako, polako gura, *vodi ljubav*. Zastane da me poljubi i pomazi dok ga ne dohvatim za guzove i ne počnem da guram. „Jebi me", šapućem, „snažno me jebi."

Staje.

„Ejmi, ne mora da bude ovako. Ja nisam Nik."

Bogme nisi.

„Znam, ljubavi, samo želim da... da me ispuniš. Tako sam prazna.“

To ga dokrajči. Napravim grimasu preko njegovog ramena kad on posle još nekoliko uboda svrši, mada ja to gotovo prekasno shvatim - *Jao, to je njegov patetični zvuk*

svršavanja - i isfoliram nekoliko kratkih nestašnih uzdaha. Pokušam da iscedim nekoliko suza jer znam da zamišlja kako prvi put s njim plačem.

„Ljubavi, plačeš“, kaže iskliznuvši iz mene. Poljupcem mi otare jednu suzu.

„Samo sam srećna“, kažem. Jer to je ono što takve žene govore.

Obavestim ga da sam nam smučkala martini - Dezi voli da uživa u popodnevnom piću - a kad krene da obuče košulju i donese piće, insistiram da ostane u krevetu.

„Želim da za promenu ja uradim nešto za tebe“, kažem.

Zato odjurim u kuhinju i uzmem dve velike čaše za martini, u moju sipam džin i jednu maslinku. U njegovu stavim tri maslinke, džin, sok od maslina, vermut i tri preostale pilule za spavanje, izmrvljene.

Donosim martini i dok se mazimo i milujemo ja srkućem svoje piće. Treba mi nešto da se opustim.

„Ne sviđa ti se moj martini?“, pitam kad on popije samo gutljaj. „Stalno sam sebe zamišljala kao tvoju ženu, kako ti pravim martini. Znam da je glupo.“

Počnem da se durim.

„O, ljubavi, uopšte nije glupo. Samo sam hteo da što duže uživam. Ali...“ Proguta sve u jednom gutljaju. „Ako si sad srećna!“

Udarilo mu je u glavu, likuje. Kurac mu pobedonosno blista. U suštini, isti je kao i svi muškarci. Uskoro mu se prispava, a onda zahrče.

I ja mogu da počnem.

DEO TREĆI

**DEČKO DOBIJA DEVOJKU NAZAD (ILI
OBRNUTO)**

NIK DAN

Četrdeset dana od nestanka

PUŠTEN NA KAUCIJU, ČEKAM SUĐENJE. OBRADILI SU ME I pustili - bezlično hapšenje i oslobađanje iz zatvora, saslušanje za kauciju, uzimanje otisaka i fotografisanje, obrtanje, premeštanje i *obrađivanje*, zbog čega se nisam osećao kao životinja, već kao roba, nešto proizvedeno na fabričkoj traci. Stvarali su Nika Dana, Ubicu. Proći će meseci do početka mog suđenja (moje suđenje, reč koja je još uvek pretila da me sasvim uništi i pretvori me u ludaka koji se histerično kikoće). Trebalo bi da se osećam privilegovano što sam pušten na kauciju: nisam ni mrdnuo, čak i kad je postalo jasno da će me uhapsiti, pa su procenili da ne postoji opasnost da ću pobeći. Možda je i Bonijeva rekla koju reč u moju korist. I tako su me pustili da još nekoliko meseci ostanem u svojoj kući pre nego što me otpreme u zatvor i osude na smrt. Da, baš sam ti ja neki srećković.

I dalje mi je bilo čudno da je tek sredina avgusta: *Još uvek je leto, pomislio bih. Kako je toliko toga moglo da se izdešava, a još nije ni jesen?* Bilo je nenormalno toplo. Moja mama bi to opisala kao vreme za košulju, jer je uvek više brinula o tome da njenoj deci bude ugodno nego o tome koliko je stepeni. Vreme za košulju, vreme za jaknu, vreme za mantil, vreme za jaknu s kapuljačom - godina opisana kroz odeću. Za mene će ove godine biti vreme za lisice. Ili vreme za pogrebno odelo, jer nisam imao nameru da idem u zatvor. Pre bih se ubio.

Tener je poslao tim od pet detektiva koji su pokušavali da nađu Ejmi. Zasad, ništa. Kao da pokušavaš da uhvatiš vodu. Već nedeljama sam svaki dan odrađivao

svoj mali usrani deo: snimio bih poruku za Ejmi i postavio je na blog mlade Rebeke „Ko je ubica“. (Bar mi je ona ostala verna.) Na snimcima nosim odeću koju mi je Ejmi kupila, očešljan sam onako kako je ona volela, pokušavam da joj pročitam misli. Samo sam kipteo od gneva.

Na mom travnjaku su skoro svakog jutra parkirane ekipe snimatelja. Poput neprijateljskih vojnika, mesecima se držimo na nišanu, odmeravamo se preko ničije zemlje, kao nekakvo izopačeno bratstvo. Bio je jedan tip s glasom kao badža iz crtača, koji mi je postao drag mada ga nikad nisam video. Zabavljao se s devojkom koja mu se baš baš sviđala. Svakog jutra, njegov glas bi mi zatreštao kroz prozore dok je analizirao njihove sastanke; izgleda da im je baš dobro išlo. Zanimalo me je da čujem kako se priča završila.

Završio sam večernji snimak za Ejmi. Nosio sam zelenu majicu koju je volela i pričao sam joj o tome kako smo se tek upoznali, o žurci u Bruklinu, groznim rečima kojima sam joj se prvi put obratio, *samo jednu maslinu*, zbog koje me je bilo blam svaki put kad bi Ejmi to pomenula. Pričao sam o tome kako smo, držeći se za ruke, iz pregrejanog stana izašli na oštru zimu, o poljupcu u oblaku šećera. Jedna od retkih priča koje smo prepričavali na isti način. Izgovorio sam to kao da pričam priču za laku noć: umirujuće, prisno, ustrajno. Svaki put završavajući sa *Vrati mi se, Ejmi*.

Isključio sam kameru i ponovo seo na kauč. (Uvek sam snimao dok sedim na kauču pod njenim zlokobnim, nepredvidljivim satom s kukavicom jer sam znao da će se, ako joj ne pokažem njen sat s kukavicom, zapitati da ga se nisam konačno rešio, a onda će prestati da se pita da li sam se konačno resio njenog sata s kukavicom, jednostavno poverovavši da jesam, i onda će, ma šta ja govorio, u sebi odgovarati sa: „a *ipak je izbacio moj sat s kukavicom*“.) Zapravo, kukavica se upravo spremala da iskoči, njen mehanizam polako mi je zastrugao nad glavom - zvuk od koga bi mi se vilica uvek ukrutila - kada

se snimateljske ekipe koje su stajale napolju grupno oglasiše gromoglasnim žagorom. Neko je stigao. Začuo sam kliktaje nekoliko voditeljki vesti.

Nešto ne valja, pomislio sam.

Zvono na vratima oglasilo se tripud zaredom: Nik-nik! Nik- nik! Nik-nik!

Nisam oklevao. U poslednjih mesec dana prestao sam da oklevam: daj da to što brže prebrinem.

Otvorio sam vrata.

Bila je to moja žena.

Vratila se.

Ejmi Eliot Dan stajala je na mom pragu bosonoga i u tankoj ružičastoj haljini koja se pripijala uz nju kao da je mokra. Oko gležnjeva je imala tamnoljubičaste modrice. Oko jednog mlitavog ručnog zgloba visio joj je komad kanapa. Kosa joj je bila kratka i iskrzana na krajevima, kao da je nemarno potkresana tupim makazama. Lice joj je bilo puno modrica, usne natečene. Jecala je.

Kad je pružila ruke ka meni, video sam da joj je ceo grudni koš umazan skorenom krvlju. Pokušala je da govori; usta joj se jednom, dvaput nečujno otvoriše, morska sirena izbačena na obalu.

„Nik!“, konačno je jauknula - njen vapaj odjeknu praznom kućom - i pala mi u naručje.

Poželeo sam da je ubijem.

Da smo bili sami, ruke bi mi se možda obavile oko njenog vrata, prsti bi našli savršena udubljenja u njenom mesu. Da osetim taj snažni puls pod svojim prstima... ali nismo bili sami, bili smo pred kameranima koji, shvativši ko je ova čudna žena, živnuše baš kao i sat s kukavicom unutra, nekoliko škljocaja, nekoliko pitanja, onda lavina buke i svetla. Kamere nas zablesnuše, reporteri nas opkoliše s mikrofonomima, svi su uzvikivali Ejmino ime, vrišteći, bukvalno vrišteći. Zato sam postupio ispravno, privio sam je uz sebe i urliknuo njeno ime: „Ejmi! Bože! Bože! Ljubavi!“ Zaronio sam lice u njen vrat, čvrsto je obgrlivši rukama, dao kamerama njihovih

petnaest sekundi i tiho joj prošaptao na uvo:

„Jebena kučko.“ Onda sam je pogladio po kosi, nežno joj rukama obuhvatio lice i uvukao je unutra.

Pred našim vratima, publika na rok koncertu tražila je bis: *Ejmi! Ejmi! Ejmi!* Neko nam je bacio šaku šljunka na prozor. *Ejmi! Ejmi! Ejmi!*

Moja žena je sve to prihvatila kao da joj s pravom pripada, prezrivo odmahnuvši rulji ispred. Okrenula se ka meni s umornim ali pobedonosnim osmehom - osmehom žrtve silovanja, nekog ko je preživeo zlostavljanje, Pirova pobjeda iz starih televizijskih filmova, osmeh kad gad konačno dobije šta je zaslužio a mi znamo da će naša junakinja moći da nastavi *život!* Zamrznite kadar!

Pokažem na kanap, odsečenu kosu, skorenu krv.

„Dakle, ženo, šta imaš da mi kažeš?“

„Vratila sam se“, procvilela je. „Uspela sam da ti se vratim.“ Krenula je da me zagrlji. Izmakao sam se.

„Šta imaš da mi kažeš, Ejmi?“

„Dezi“, prošaptala je, a donja usna joj zadrhta. „Dezi Kolings me je oteo. Na jutro. Naše. Godišnjice. Neko je zazvonio na vratima i pomislila sam... Ne znam, mislila sam da je možda cveće od tebe.“

Trgao sam se. Naravno da je uspela da ubaci neku zamerku: to da jedva da sam joj ikad poslao cveće, dok je njen otac njenoj majci slao cveće svake nedelje otkako su se venčali. To je 2.444 buketa cveća prema 4.

„Cveće ili... nešto“, nastavila je. „Zato sam bez razmišljanja otvorila vrata. A tamo je stajao on, Dezi, s onim izrazom na licu. Odlučan. Kao da se sve vreme spremao za ovo. U ruci mi je bila drška lutke Džudi. Našao si lutke?“ Osmehnula mi se očiju punih suza. Izgledala je tako ljupko.

„O, našao sam sve što si mi ostavila, Ejmi.“

„Upravo sam bila našla dršku lutke Džudi - otpala je - imala sam je u ruci kad sam otvorila vrata i pokušala sam da ga udarim, rvali smo se i on me udario njome.

„Snažno. A onda, dok sam došla k sebi...”

„Podmetnula si mi ubistvo i nestala.”

„Nik, mogu sve da objasnim.”

Dobro sam se zapiljio u nju. Video sam *dane pod urelim suncem* razvučene preko peska na plaži, njenu ruku na mojim grudima, video sam *porodične večere* kod njenih roditelja, Renda, koji mi stalno dosipa piće i tapše me po ramenu, video sam nas *opružene na tepihu* u mom bednom stanu u Njujorku, pričamo dok zurimo u tromi ventilator na plafonu i video sam majku svog deteta i neverovatan život koji sam nekad planirao za nas. Na dve sekunde, *jedan, dva*, silno sam poželeo da govori istinu.

„Zapravo mislim da ne možeš sve da objasniš”, rekao sam. „Ali jedva čekam da te vidim da pokušaš.”

„Probaj sada.”

Pokušala je da me uhvati za ruku, a ja sam je odgurnuo. Odmakao sam se, udahnuo i pogledao je u oči. S mojom ženom uvek morate pričati licem u lice.

„Hajde, Nik. Pitaj me sad.”

„Dobro, važi. Zašto je svaki putokaz u potrazi za blagom bio sakriven na mestu gde sam... imao odnose s Endi?”

Uzdahnula je i oborila pogled. Gležnjevi su joj bili izranjavljani. „Nisam znala za Endi dok nisam videla na televiziji... vezana za Dezijev krevet, zatvorena u njegovoj kući na jezeru.”

„Znači, sve to je bila... slučajnost?”

„To su sve mesta koja su nam nešto značila”, rekla je. Niz obraz joj se skotrljala suza. „Tvoja kancelarija, gde se u tebi ponovo probudila strast prema novinarstvu.”

Frknuo sam.

„Hanibal, gde sam konačno shvatila koliko ti ovaj kraj znači. Kuća tvog oca - suočavanje sa čovekom koji te je toliko povredio. Kuća tvoje majke, sada Goina kuća, dve osobe zbog kojih si postao tako dobar čovek. Ali... valjda me ne iznenađuje što si ta mesta želeo da поделиš s

nekim", pognula je glavu, „u koga si se zaljubio. Oduvek si voleo ponavljanja."

„Zašto se na svakom od tih mesta nalazilo nešto što me je umešalo u tvoje ubistvo? Ženske gaćice, tvoja torbica, tvoj *dnevnik*. Objasni mi tvoj *dnevnik*, Ejmi, i sve one laži."

Samo se osmehnula i odmahнула glavom kao da joj je žao mene. „Sve, sve mogu da objasnim", rekla je.

Pogledao sam u to ljupko lice umazano suzama. A onda u svu tu krv. „Ejmi, gde je Dezi?"

Ponovo je odmahнула glavom, tužno se osmehnuvši.

Krenuo sam da pozovem policiju, ali po kucanju na vratima znao sam da je već tu.

EJMI ELIOT DAN

Noć povratka

JOŠ UVEK U SEBI IMAM DEZIJEVU SPERMU OD poslednjeg puta kad me je silovao, tako da je na lekarskom pregledu sve prošlo bez problema. Zglobovi sa usecima od konopaca, povređena vagina, modrice - moje telo je kao iz udžbenika. Postariji doktor vlažnog daha i debelih prstiju pregleda mi karlicu - naizmenično struže i brekće - dok me detektivka Ronda Boni drži za ruku. Kao da me je šćepala hladna ptičja kandža. Nimalo umirujuće. Jednom se, kad je mislila da ne gledam, iscerila. Oduševljena je jer se ispostavilo da Nik ipak nije negativac. Jeste, sve žene Amerike uzdišu.

Policija je otišla do Dezijeve kuće, gde će ga naći nagog, sa zapanjenim izrazom na licu i nekoliko vlasi moje kose u šakama. Iskrvario je, krevet je natopljen krvlju. Nož kojim sam ga ubola i prerezala svoje veze ležaće pored na podu gde sam ga, ošamućena, ispustila kad sam bosonoga izašla ponevši samo njegove ključeve - od kola, kapije - pa još uvek ulepljena krvlju ušla u njegov jaguar i, kao neki davno izgubljeni verni ljubimac, vratila se pravo kući svom mužu. Postala sam poput životinje; mislila sam samo na to kako ću se vratiti Niku.

Stari doktor saopštio mi je dobre vesti; nema trajnih povreda ni potrebe za kiretažom - rano sam pobacila. Bonijeva me i dalje drži za ruku i mrmlja. *Bože, kroz šta ste sve prošli, mislite da ste u stanju da odgovorite na nekoliko pitanja?* Tek tako, od sažaljenja do drskog propitivanja. Iz mog iskustva, ružne žene su obično ili

preterano snishodljive ili neverovatno neučtive.

Ti si Čudesna Ejmi i preživela si brutalno kidnapovanje uz višestruko silovanje. Ubila si svog tamničara i uspela da se vratiš mužu za koga si otkrila da te vara. Ti:

- a) Sebe stavljaš na prvo mesto i tražiš malo vremena da se sabereš.
- b) Izdržiš još malo kako bi mogla da pomogneš policiji.
- c) Razmišljaš kome prvo da daš intervju - što iz svega ovoga ne bi nešto izvukla, recimo ugovor za knjigu?

Odgovor: B. Čudesna Ejmi uvek najpre misli na druge.

Daju mi da se operem u jednoj privatnoj sobi u bolnici i presvučem se u odeću koju mi je Nik doneo iz kuće - farmerke, izgužvane jer su dugo stajale presavijene, lepa bluza koja miriše na prašinu. Bonijeva i ja vozimo se od bolnice do policijske stanice ne progovorivši gotovo ni reč. Slabašnim glasom pitam za svoje roditelje.

„Čekaju vas u stanici“, kaže Bonijeva. „Rasplakali su se kad sam im rekla. Od sreće. Čiste sreće i olakšanja. Ne brinite, daćemo im priliku da vas dobro izgrle pre nego što vam budemo postavili pitanja.“

Kamere su već pred stanicom. Parking je obasjan svetlima i odiše optimizmom poput sportskog stadiona. Nema podzemnog parkinga pa moramo da stanemo ispred dok nas pomahnitala gomila opkoljava: vidim vlažne usne i pljuvačku dok svi uzvikuju pitanja, blesak bliceva i svetla kamera. Rulja se gura i cima, trgne se nekoliko centimetara udesno, pa ulevo i svi pokušavaju da dođu do mene.

„Ne mogu ja ovo“, kažem Bonijevoj. Debeli dlan nekog fotoreportera pljesne o prozor automobila dok on pokušava da održi ravnotežu. Uхватim je za hladnu ruku. „Ovo je previše.“

Potapše me i kaže *sačekaj*. Vrata stanice se otvaraju i svi policajci iz zgrade silaze u koloni niz stepenice i obrazuju kordon s moje leve i desne strane, odbijajući novinare kao moja počasna straža, a Ronda i ja utrčimo držeći se za ruke, kao mladenci u obrnutom smeru, pravo do mojih roditelja koji čekaju odmah na ulazu. Svi fotografišu kako se grlimo dok mama šapuće *devojčice-miladevojčicemiladevojčicemila*, a tata toliko glasno jeca da se umalo ne uguši.

Grabe me na sve strane, kao da me već nisu dovoljno grabili. Smestili su me u sobičak sa udobnim ali jeftinim kancelarijskim stolicama, od onih u čija sedišta kao da se uvek uvuku mrvice bajate hrane. Gore u uglu trepće kamera i nema prozora. Nisam to tako zamišljala. Ovde se ne osećam bezbednije.

Oko mene su Bonijeva, njen partner Gilpin i dvoje agenata FBI-ja iz Sent Luisa koji gotovo sve vreme ćute. Daju mi vode a onda Bonijeva počne.

B: Dobro, Ejmi, prvo da vam iskreno zahvalimo što razgovarate sa nama posle svega što ste preživeli. U ovakvim slučajevima, veoma je važno sve zabeležiti dok vam je još sveže u pamćenju. Ne možete ni zamisliti koliko je to važno. Zato je dobro što sad pričamo. Ako uspemo da zabeležimo sve pojedinosti, možemo da zaključimo slučaj, a vi i Nik se možete vratiti svom životu.

A: To bih svakako želela.

B: Zaslužujete to. Dakle, ako ste spremni da počnemo, krenućemo od vremenskog okvira: U koliko sati se Dezi pojavio na vašim vratima? Da li se sećate?

A: Oko deset pre podne. Nešto kasnije, jer sećam se da sam čula Tevererove kako razgovaraju na putu do kola da idu u crkvu.

B: Šta se dogodilo kad ste otvorili vrata?

A: Odmah mi je nešto bilo čudno. Prvo, Dezi mi je celog života slao pisma. Ali njegova opsesija kao da je tokom godina popustila. Kao da je sebe smatrao samo starim prijateljem, a pošto policija ništa nije mogla da uradi, pomirila sam se s tim. Nikad nisam pomislila da bi mi mogao stvarno nauditi, mada mi nije prijalo što je ovako blizu. Geografski. Mislim da je zbog toga poludeo. Jer je znao da sam tako blizu. Ušao mi je u kuću sa... Bio je znojav i nekako nervozan, ali je delovao odlučno. Bila sam na spratu, spremala se da ispeglam haljinu, kad sam na podu primetila veliku drvenu dršku lutke Džudi - valjda je otpala. Bedak, jer sam već sakrila lutke u šupi. Zato sam dohvatila dršku i imala sam je u ruci kad sam otvorila vrata.

B: Odlično pamćenje.

A: Hvala.

B: Šta se onda dogodilo?

A: Dezi je banuo unutra, ushodao se po dnevnoj sobi, sav usplahiren i nekako uzbuđen, i rekao: „Šta radiš za godišnjicu?“ Uplašilo me je to što on zna da nam je danas godišnjica i kao da se ljutio zbog toga, a onda mu je ruka poletela, dohvatio me je za zglob i počeo da mi ga uvrće iza leđa, borili smo se. Pošteno sam mu se oduprla.

B: A onda?

A: Šutnula sam ga i na trenutak pobegla i otrčala u kuhinju, onda smo se opet rvali i on me je udario velikom drvenom drškom lutke, poletela sam, a on me je udario još dva-tri puta. Sećam se da na trenutak ništa nisam videla, osetila sam samo vrtoglavicu, u glavi mi je damaralo i pokušala sam da dohvatim dršku, a on me je ubo u ruku perorezom koji je nosio. Još imam ožiljak. Vidite?

B: Da, primetili su prilikom vašeg lekarskog pregleda. Imali ste sreće što je rana bila samo površinska.

A: Verujte mi, meni ne deluje kao površinska rana.

B: Dakle, ubo vas je? Pod uglom od...

A: Nisam sigurna da li je to uradio namerno ili sam slučajno naletela na sečivo - izgubila sam ravnotežu. Mada, sećam se da je drška pala na pod, pogledala sam dole i videla kako mi krv iz rane lije po palici. Mislim da sam se tad onesvestila.

B: Gde ste se nalazili kad ste se probudili?

A: Probudila sam se vezana u mojoj dnevnoj sobi.

B: Da li ste vrištali, pokušali da privučete pažnju komšija?

A: Naravno da sam vrištala. Mislim, jeste li vi mene uopšte čuli? Pretukao me je, izbo i svezao čovek koji je deceni- jama bio opsednut mnome, koji je jednom pokušao da se ubije u mojoj sobi u studentskom domu.

B: Dobro, dobro, Ejmi, izvinite, nije nam uopšte bila namera da ispadne kao da krivimo vas; samo želimo da steknemo kompletnu sliku kako bismo mogli da okončamo istragu a vi mogli da nastavite sa svojim životom. Hoćete još malo vode, kafu, nešto?

A: Prijalo bi mi nešto toplo. Mnogo mi je hladno.

B: Nema problema. Možete li da joj donesete kafu? I šta se dalje dogodilo?

A: Mislim da mu je prvobitna namera bila da me svlada i kidnapuje, da ispadne kao da sam pobegla jer, kad sam se osvestila, upravo je završio s brisanjem krvi u kuhinji, ispravio je stočić s malim antikvarnim ukrasima koji se prevrnuo kad sam potrčala u kuhinju. Bacio je dršku. Ali ponestaje mu vremena i pretpostavljam da se dogodilo ovako: ugleda rasturenu dnevnu sobu - i pomisli: *Ma ostavi to. Nek izgleda kao da je ovde došlo do neke gužve.* Zato otvara ulazna vrata, obori još nekoliko predmeta u dnevnoj sobi. Preturi ležaj. Eto zašto je sve delovalo tako čudno: delom je bilo stvarno, a

delom namešteno.

B: Da li je Dezi podmetnuo inkriminišuće predmete na mestima iz potrage za blagom: u Nikovoj kancelariji, Hanibaluu, kući njegovog oca, Goinoj šupi?

A: Ne znam na šta mislite?

B: U Nikovoj kancelariji su bile ženske gaćice, ne vaše veličine.

A: Pretpostavljam da su pripadale devojci s kojom se... zabavljao.

B: Nisu ni njene.

A: E pa tu vam ne mogu pomoći. Možda se viđao sa još nekom devojkom?

B: Vaš dnevnik je nađen u kući njegovog oca. Delimično spaljen u kotlarnici.

A: Jeste li vi *pročitali* taj dnevnik? Grozan je. Ne sumnjam da je Nik želeo da ga se reši - ne krivim ga, imajući u vidu da ste se odmah okomili na njega.

B: Pitam se zašto bi otišao u kuću svog oca da ga spali.

A: Pitajte njega. (Pauza.) Nik je često odlazio tamo, da bude sam. Voli svoju privatnost. Zato mu valjda i nije bilo tako čudno. Mislim, nije mogao da ga spali u našoj kući, jer je ona mesto zločina - ko zna da li ćete se vi vratiti, naći nešto u pepelu. U očevoj kući može da ima malo privatnosti. Mislim da mu je to bio pametan potez, s obzirom da ste ga vi praktično na brzinu smotali.

B: Dnevnik nas stvarno zabrinjava. U njemu tvrdite da ste zlostavljani i iznosite strepnju da Nik ne želi bebu, da možda želi da vas ubije.

A: Stvarno bih volela da je taj dnevnik izgoreo. (Pauza.) Da budem iskrena: dnevnik govori o nekim od naših problema tokom proteklih nekoliko godina i ne prikazuje naš brak baš u najboljem svetlu, a ni Nika. Ali moram priznati da sam u dnevnik

zapisivala samo kad sam bila ekstra srećna ili baš baš nesrećna, pa sam morala da se ispraznim, a onda... umem pomalo da dramim kad se grizem oko nečeg. Mislim, dosta toga je surova istina - zaista me je jednom gurnuo i zaista nije želeo bebu, i jeste imao novčanih problema. Ali, da ga se bojim? Moram priznati i *teško* mi je da to priznam, ali volim da dramim. Mislim da je problem u tome što su me nekoliko puta progonili - celog života mi je predstavljalo problem to što ljudi postanu opsednuti mnome - pa umem da postanem malo paranoična.

B: Pokušali ste da kupite pištolj.

A: Dobro, postanem stvarno paranoična. Žao mi je. Da ste vi doživeli ono što sam ja doživela, razumeli biste.

B: Napisali ste nešto o večeri kad ste popili po piće i kad ste vi, kako se čini, imali sve simptome trovanja antifrizom.

A: (Duga pauza.) Kakva besmislica. Da, stvarno nije bilo loše.

B: Dobro, da se vratimo na potragu za blagom. Sakrili ste lutke Panča i Džudi u šupi?

A: Jesam.

B: Naš slučaj se velikim delom fokusira na Nikov dug, neke pozamašne kupovine kreditnom karticom i sve te predmete koje smo otkrili sakrivene u šupi. Šta ste pomislili kada ste otvorivši šupu ugledali sve te stvari?

A: Bila sam na Goinom posedu, a ona i ja nismo baš naročito bliske, zato sam sve vreme imala osećaj kao da guram nos u stvari koje me se ne tiču. Sećam se da sam tad pomislila da su to sigurno njene stvari iz Njujorka. A onda sam na vestima videla - Dezi me je terao da sve gledam - da se sve poklapa sa onim što je Nik kupio, i... Znam da je Nik imao novčanih problema, bio je

troškadžija. Mislim da ga je verovatno bilo sramota. Impulsivna kupovina koju nije mogao da ispravi, zato je to krio od mene dok ne proda stvari preko interneta.

B: Te lutke Panča i Džudi deluju mi pomalo zlokobno kao poklon za godišnjicu.

A: Znam! Sad znam. Nisam se setila cele priče o Panču i Džudi. Videla sam samo muža, ženu i bebu, napravljene od drveta, a ja sam bila trudna. Pregledala sam internet i videla Pančovu rečenicu: *Tako treba!* I učinilo mi se slatko - nisam znala šta znači.

B: Dakle, bili ste svezani. Kako vas je Dezi doveo do kola?

A: Ušao je kolima u garažu i spustio vrata, dovukao me unutra, ubacio u prtljažnik i odvezao se.

B: Da li ste tada vikali?

A: Da, nego šta nego sam vikala. A da sam znala da će me sledećih mesec dana Dezi svake noći silovati i onda se priviti uz mene s martinijem i pilulom za spavanje kako ga ne bi probudilo moje *jecanje* i da će policija razgovarati s njim a opet ništa neće provaliti nego će još sedeti skr- štenih ruku, možda bih vikala i glasnije. Da, možda i bih.

B: Još jednom se izvinjavam. Donesite, molim vas, gospođi Dan malo maramica. I gde je njena ka... Hvala. Kuda ste onda otišli, Ejmi?

A: Odvezli smo se ka Sent Luisu i sećam se da je usput stao u Hanibalu - čula sam pisak parobroda. Valjda je tada izbacio moju torbicu. I to je uradio kako bi delovalo kao nameštaljka.

B: Baš zanimljivo. Ovaj slučaj je pun neobičnih slučajnosti. Recimo, to što je Dezi izbacio vašu torbicu baš u Hanibalu, gde će vaš putokaz odvesti Nika - pa da mi onda poverujemo da ju je Nik bacio tamo. Ili, to kako ste odlučili da poklon sakrijete baš tamo gde je Nik krio robu koju je kupio tajnim

kreditnim karticama.

A: Stvarno? Da vam kažem, meni ništa od toga ne zvuči kao slučajnost. Meni zvuči kao da se gomila pandura uhvatila za to da je moj muž kriv pa su sad, pošto sam ja živa a on očigledno nije kriv, ispali gomila idiota i svim silama se trude da sačuvaju svoje dupe. Umesto da priznate da bi, da je ovaj slučaj ostao u vašim krajnje nesposobnim rukama, Nik sad u zatvoru čeka pogubljenje, a ja bih bila lancima vezana za krevet, svakodnevno silovana sve do smrti.

B: Žao mi je...

A: Izbavila sam se, spasla Nika i tako spasla i vašu kožu.

B: Vrlo ste lepo to rekli, Ejmi. Žao mi je, stvarno nam je... Toliko smo vremena posvetili ovom slučaju da želimo da razjasnimo svaku pojedinost koja nam je promakla kako ne bismo ponovili iste greške. Ali sasvim ste u pravu, zaboravili smo ono najvažnije, odnosno: to da ste vi heroj. Pravi heroj.

A: Hvala. Hvala vam na tome.

NIK DAN

Noć povratka

OTIŠAO SAM U STANICU PO SVOJU ŽENU GDE SU ME NOVINARI dočekali kao rok zvezdu - pobjednika na predsjedničkim izborima - prvog čovjeka na Meseću, sve u jednom. Jedva sam se suzdržao da ne dignem stisnute šake iznad glave u dobro poznatom pobjedničkom pozdravu. *Vidim, pomislio sam, da sad svi glumimo prijatelje.*

Prizor koji me je dočekao podsećao je na zabavu koja je krenula naopako - na jednom stolu stajalo je nekoliko flaša šampanjca, okruženih majušnjim papirnim čašama. Pljeskanje po leđima i klicanje policajcima, pa još klicanja za mene, kao da me dan ranije isti ovi ljudi nisu proganjali. Ali morao sam da prihvatim igru. Da poturim leđa da ih potapšu. *Jeste, sad smo svi ortaci.*

Važno je samo da je Ejmi na bezbednom. Uvežbavao sam tu rečenicu. Morao sam da odglumim zaljubljenog muža kome je laknulo, dok ne vidim kako će se situacija dalje odvijati i ne uverim se da je policija prozrela sve njene mučne zamršene laži. *Dok je ne uhapse* - stigao bih dotle, *dok je ne uhapse*, a onda bih osetio kako mi se mozak istovremeno i širi i skuplja, kao u Hičkokovom zumu, i pomislio bih: *Moja žena je ubila čoveka.*

„Ubola ga“, rekao je mladi policajac kome je dodeljen zadatak da bude veza s porodicom. (Nadao sam se da se više nikad, ni iz kog razloga, ni sa kim neću vezati.) Bio je to isti onaj klinac koji je Go kukao zbog svog konja i pokidane zglobove hrskavice i alergije na kikiriki. „Prerezala mu vratnu žilu. Kad tako presečeš, iskrvari za,

šta znam, šezdeset sekundi. “

Šezdeset sekundi je mnogo kad znaš da umireš. Zamislio sam Dezija kako se hvata za vrat, oseća kako mu sa svakim otkucajem krv šiklja kroz prste, sve prestravljeniji dok mu puls samo još više ubrzava... onda usporava, a on zna da je to još gore. A sve to vreme, Ejmi stoji tik van njegovog domašaja, proučava ga s prekornim, zgađenim izrazom na licu s kojim srednjoškolka na času biologije posmatra svinjski fetus koji se cedi. U ruci joj je još uvek mali skalpel.

„Isekla ga je dobrim starim kasapskim nožem“, nastavio je klinac. „Tip je sedeo do nje na krevetu, seckao joj meso i *hranio* je.“ Ovo mu je izgleda bilo još ogavnije od samog ubistva nožem. „Jednog dana, on i ne primeti kad nož sklizne s tanjira...“

„Kako je upotrebila nož ako je stalno bila vezana?“, pitao sam. Klinac me je pogledao kao da sam upravo ispričao vic o njegovoj majci. „Ne znam, gospodine Dane, siguran sam da sad prikupljaju sve pojedinosti. Najvažnije je da je vaša žena na bezbednom.“

Jupi. Klinac mi je ukrao tekst.

Kroz vrata sobe u kojoj smo pre šest nedelja održali prvu konferenciju za štampu ugledao sam Renda i Meribet. Kao i uvek, naslanjali su se jedno na drugo, Rend je ljubi u teme, Meribet se pribija uz njega, a mene ispuni takav bes da mi je došlo da ih gađam heftalicom. *Vas dvoje kretena što se obožavate i volite stvorili ste ono stvorenje niz hodnik i pustili je u svet. O divote, savršenog li čudovišta! I hoće li zbog toga biti kažnjeni? Ne, niko živi se nije setio njih da preispita; svuda ih dočekuju samo izlivima ljubavi i podrške, Ejmi će im se vratiti i svi će je još više voleti.*

Moja žena je ranije bila nezajazljivi sociopata. U šta će se sad pretvoriti?

Budi oprezan, Nik, budi vrlo oprezan.

Rend je uhvatio moj pogled i pokazao mi da im se pridružim. Rukovao se sa mnom pred nekoliko

ekskluzivnih izveštača. Meribet i dalje nije popuštala: još uvek sam bio čovek koji je prevario njenu ćerku. Kratko je klimnula glavom i okrenula se.

Rend se nagnuo ka meni tako da sam osetio njegovu žvaku od pepermint.

„Da ti kažem, Nik, stvarno nam je laknulo što se Ejmi vratila. A dugujemo ti i izvinjenje. Veliko. Prepustićemo Ejmi da odluči šta misli o vašem braku, ali želim bar da se izvinim za ono kuda je sve ovo odvelo. Moraš razumeti...“

„Razumem“, rekao sam. „Sve razumem.“

Pre nego što je Rend stigao da nastavi da se izvinjava ili objašnjava, došli su Tener i Betsi, kao sa stranice *Voga* - ispeglane pantalone, košulje sa cirkonima i bleštavi zlatni satovi i prstenje. Tener se nagnuo i prošaptao mi na uvo: *Da vidim kako stojimo*, a onda je uletela Go, izbezumljeno sipajući pitanja: *Šta ovo znači? Šta je bilo s Dezijem? Tek tako se pojavila na tvom pragu? Šta ovo znači? Jesi li dobro? Šta će sad da bude?*

Bio je to neobičan skup - atmosfera je delom podsećala na ponovno okupljanje, delom na bolničku čekaonicu, svečana a ipak mučna, poput salonske igre u kojoj niko ne zna sva pravila. Za to vreme, dvoje reportera koje su Eliotovi pustili u najuži krug i dalje su me obasipali pitanjima: *Zar nije sjajno što se Ejmi vratila? Zar se ne osećate divno? Nik, zar vam nije laknulo što se Ejmi vratila?*

Zaista mi je laknulo i veoma sam srećan, kažem, sastavljajući svoju glupavu izjavu za javnost, kad se vrata otvoriše i u sobu uđe Džeklin Kolings, usana stisnutih u crvenu crtu s tragovima suza na napuderisanom licu.

„Gde je ona?“, pitala me je. „Gde je ta lažljiva kučka? Ubila mi je sina. Mog sina.“ Zaplakala je i novinari je nekoliko puta uslikaše.

Kako se osećate pošto je vaš sin optužen za kidnapovanje i silovanje?

„Kako se osećam?“ prasnula je. „Je l' vi to ozbiljno? Zar ljudi stvarno odgovaraju na takva pitanja? Ta užasna,

bezdušna devojka manipulirala je mojim sinom celog njegovog života - *zapišite to* - manipulirala je njim, lagala ga i na kraju ubila, a sad ga, čak i mrtvog, još uvek koristi..."

„Gospođo Kolings, mi smo Ejmini roditelji", obratila joj se Meribet. Pokušala je da dotakne Džeklin po ramenu, ali ova otrese njenu ruku. „Žao mi je zbog vašeg bola.“

„Ali ne i zbog mog gubitka." Džeklin, za glavu viša od Meribet, streljala ju je pogledom odozgo. „Ali *ne* i zbog *mog gubitka*", ponovila je.

„Žao mi je zbog... svega", rekla je Meribet, a onda se pored nje stvorio Rend, za glavu viši od Džeklin.

„Šta ćete uraditi sa svojom ćerkom?" pitala je Džeklin. Okrenula se našem mladom policajcu za vezu koji se trudio da ne ustukne. „Šta se dešava sa Ejmi? Jer to što kaže da ju je moj sin kidnapovao je laž. Laž. Ubila ga je, *ubila* ga je na spavanju, a to izgleda niko ne uzima za ozbiljno."

„Gospođo, mi sve uzimamo veoma ozbiljno", rekao je klinac.

„Mogu li da dobijem izjavu, gospođo Kolings?", pitao je novinar.

„Upravo sam vam dala izjavu. *Ejmi Eliot Dan je ubila mog sina*. To nije bila samoodbrana. *Ubila* ga je."

„Imate li dokaza za to?"

Naravno da nema.

Novinar će zabeležiti moju supružničku iscrpljenost (*ispijeno lice posle toliko neprospavanih noći ispunjenih strahom*) i olakšanje Eliotovih (*dvoje roditelja drže se jedno drugog dok čekaju da im se njihova jedinica i zvanično vrati*). Baviće se nesposobnošću policije (*bio je to pristrasan slučaj, prepun ćorsokaka i pogrešnih obrta, a policija se tvrdooglavo usredsredila na pogrešnog čoveka*). Džeklin Kolings spomenuće u samo jednoj rečenici: *Posle neprijatnog susreta s Eliotovima, ogorčenu Džeklin Kolings, koja je tvrdila da je njen sin nevin, izveli su iz sobe.*

Džeklin su zaista izveli iz sobe i odveli u drugu, gde

će snimiti njenu izjavu a nju skloniti pred mnogo boljom pričom: Trijumfalni povratak Čudesne Ejmi.

Kad su nam vratili Ejmi, sve je počelo iz početka. Fotografisanje i suze, grljenje i smeh, pred strancima koji su želeli da sve vide i znaju: *Kako je bilo? Ejmi, kakav je osećaj pobeći od otmičara i vratiti se mužu? Nik, kakav je osećaj ponovo biti sa svojom ženom i ponovo biti slobodan?*

Uglavnom sam ćutao. Smišljao sam svoja pitanja, ista ona koja su mi već godinama bila na pameti, zloslutni refren našeg braka: *O čemu razmišljaš, Ejmi? Kako se osećaš? Ko si ti? Šta smo to jedno drugom uradili? Šta ćemo uraditi?*

Stvarno je velikodušno, veličanstveno od Ejmi što želi da se vrati kući u naš bračni krevet svom nevernom mužu. Svi su se složili oko toga. Mediji su nas pratili kao da smo kraljevska svadbena povorka, dok smo jurili neonskim ulicama Kartidža zakrčenim restoranima brze hrane, do naše viletine na reci. Kako je ljupka, kako odvažna Ejmi. Princeza iz bajke. A ja sam, naravno, bio puzavi ponizni muž koji će se do kraja života pokoravati i klanjati. Dok je ne uhapse. Ako je ikad uhapse.

Brinulo me je što su je uopšte pustili. Ne samo da me je brinulo, bio sam šokiran. Video sam ih kako jedan za drugim izlaze iz sale gde su je četiri sata ispitivali a onda pustili: dva agenta FBI-ja uznemirujuće kratke kose i bezizraznih lica; Gilpin, koji je izgledao kao da je progutao najveći odrezak u životu; i Bonijeva, koja je jedina stisnula tanke usnice i mrštila se. Okrznula me je pogledom u prolazu, izvila obrvu i otišla.

A onda, dok sam se osvrnuo, Ejmi i ja bili smo opet kod kuće, sami u dnevnoj sobi, gde nas je Bliker gledao blistavim očima. Svetla TV kamera probijala su se kroz zavese okupavši našu dnevnu sobu neobičnim, raskošnim narandžastim sjajem. Delovalo je romantično, kao da smo obasjani svećama. Ejmi je bila stvarno prelepa. Mrzeo sam

je. Plašio je se.

„Nećemo valjda spavati u istoj kući“, oglasio sam se.

„Želim da ostanem ovde, s tobom.“ Uхватила me je za ruku. „Želim da budem sa svojim mužem. Želim da ti pružim priliku da budeš muž kakav želiš da budeš. Opraštam ti.“

„Opraštaš mi? Ejmi, zašto si se vratila? Zbog onog što sam rekao u intervjuu? Zbog snimaka?“

„Zar to nije ono što si želeo?“, rekla je. „Zar to nije bio smisao onih snimaka? Bili su savršeni... podsetili su me na ono šta smo nekad imali i koliko je to bilo posebno.“

„Samo sam govorio ono što si želela da čuješ.“

„Znam - eto koliko me dobro poznaješ!“, rekla je Ejmi. Blistala je od zadovoljstva. Bliker je krenuo da joj se provlači između nogu. Podigla ga je i pomazila. Njegovo pređenje bilo je zaglušujuće. „Razmisli, Nik, *znamo* se. Bolje od bilo koga drugog na svetu.“

Istina je da sam u poslednjih mesec dana i sam imao isti osećaj, onda kad nisam želeo da povredim Ejmi. Iz čista mira - usred noći kad ustanem da se ispiškim, ili ujutro dok punim činiju pahuljicama - tačno u središtu svog bića, tačno u utrobi, osetio bih nekakvo divljenje, ali i nežnost prema mojoj ženi. Znala je tačno šta sam želeo da čujem u onim porukama, namamila me da joj se vratim, čak i predvidela sve moje pogrešne poteze... ta žena me je znala u dušu. Znala me je bolje nego iko drugi. Sve ovo vreme mislio sam da smo stranci, a pokazalo se da se znamo intuitivno, nagoni, da nam je to u krvi.

Bilo je nekako romantično. Kobno romantično.

„Ne možemo tek tako nastaviti tamo gde smo stali, Ejmi.“

„Ne, ne tamo gde smo stali“, rekla je. „Ovde gde smo sada. Kad me ti voliš i nikad više nećeš pogrešiti.“

„Ti si luda, bukvalno si luda ako misliš da ću ostati. *Ubila* si čoveka“, rekao sam. Okrenuo sam joj leđa i zamislio je kako, s nožem u ruci, stiska usne kad je nešto ne poslušam. Okrenuo sam se opet ka njoj. Da, s mojom

ženom uvek morate stajati licem u lice.

„Da bih pobešla od njega.“

„Ubila si Dezija da bi dobila novu priču, da bi mogla da se vratiš i budeš voljena Ejmi i da nikad ne odgovaraš za ono što si uradila. Ejmi, zar ne shvataš u čemu je ironija? Oduvek si to mrzela kod mene - to što nikad nisam mislio na posledice svojih postupaka, zar ne? E pa, moje dupe je pretrpelo i više nego dovoljno posledica. A šta ćemo s tobom? *Ubila* si čoveka, čoveka koji te je, pretpostavljam, voleo i pomagao ti, a sad želiš da ja zauzmem njegovo mesto, da te volim i pomažem ti, a ja... ne mogu. Ne mogu to da uradim. Ne želim.“

„Nik, mislim da si pogrešno obavešten“, rekla je. „Ne iznenađuje me, uz sve glasine koje kolaju. Ali moramo sve to da zaboravimo. Ako želimo da krenemo napred. A krenućemo napred. Cela Amerika želi da krenemo napred. Svetu sad treba takva priča. Mi. Dezi je negativac. Niko ne želi dva negativca. Oni *žele* da te *vole*, Nik. A jedini način da te ponovo zavole jeste da ostaneš sa mnom. Drugog načina nema.“

„Reci mi šta se dogodilo, Ejmi. Da li ti je Dezi sve vreme pomagao?“

Na to je planula: ne treba njoj pomoć muškarca, iako joj je očigledno trebala. „Naravno da nije!“, prasnula je.

„Reci mi. Šta te košta, sve mi ispričaj, jer sa ovom lažnom pričom nas dvoje ne možemo da krenemo napred. Stalno ću ti se opirati. Znam da si na sve mislila. Ne pokušavam da te navedem da se odaš - umorio sam se pokušavajući da te nadmudrim, ne mogu više. Samo želim da znam šta se dogodilo.“

Bio sam na korak od smrtne kazne, Ejmi. Vratila si se i spasila me i hvala ti za to - čuješ li?“ *Hvala* ti, nemoj kasnije da kažeš da ti nisam zahvalio. *Hvala* ti. Ali moram da znam. Znaš da moram da znam.

„Skini se“, rekla je.

Htela je da bude sigurna da nisam ozvučen. Kad sam

se skinuo pred njom, uklonivši sa sebe svaku krpicu, odmerila me, prešla mi rukom preko brade i grudi, niz leđa. Opipala mi je dupe i zavukla ruku među noge, uhvatila me za testise i dohvatila moj mlitavi kurac, trenutak ga držala u ruci da vidi šta će se dogoditi. Ništa se nije dogodilo.

„Čist si“, rekla je. To je trebalo da bude šala, štos, citat iz filma kome ćemo se oboje nasmejati. Pošto nisam odgovorio, odmakla se i rekla: „Oduvek sam volela da te gledam golog. To me je činilo srećnom.“

„Tebe ništa nije činilo srećnom. Mogu li da se obučem?“

„Ne. Neću da brinem zbog žica skrivenih u manžetnama ili porubima. A moramo i do kupatila, da pustimo vodu. Za slučaj da si ozvučio kuću.“

„Gledala si previše filmova“, rekao sam.

„Ha! Mislila sam da to od tebe nikad neću čuti.“

Ušli smo u kadu i pustili tuš. Voda me je prskala po golim leđima, navlaživši prednji deo Ejmine košulje dok je nije skinula. Skinula je sve sa sebe, veselo izvodeći striptiz, prebacila svu odeću preko paravana tuš-kabine vragolasto se kezeći kao i kad smo se prvi put upoznali - *spremna sam za sve!* - a kad se okrenula ka meni, čekao sam da zabaci kosu preko ramena kao kad je flertovala sa mnom, ali joj je kosa bila prekratka.

„Sad smo kvit“, rekla je. „Bilo mi je nekako neučtivo da samo ja budem obučena.“

„Mislim da smo prevazišli pravila lepog ponašanja, Ejmi.“

Gledaj je samo u oči, ne dotiči je, ne dozvoli joj da te dotakne.

Prišla je i stavila mi ruku na grudi, pustivši da joj voda kaplje između dojki. Liznula je s gornje usne kapljicu s tuša i osmehnula se. Ejmi je mrzela mlaz tuša. Nije volela da joj se lice okvasi, nije volela kad joj kapi vode udaraju o kožu. Znam jer bio sam oženjen njom, koliko sam je samo puta vaćario i gnjavio pod tušem, ali uvek bi

me odbila. (*Znam da deluje seksi, Nik, ali zapravo nije, to ljudi rade samo na filmovima.*) Sad se pretvarala kao da je upravo suprotno, kao da je zaboravila da je poznajem. Odmakao sam se.

„Reci mi sve, Ejmi. Ali prvo: da li je uopšte bilo bebe?“

Beba je bila laž. To me je najviše rastužilo. Bilo je zastrašujuće, odvratno, to što mi je žena ubica, ali laž o bebi jedva sam podneo. Beba je bila laž, strah od krvi je bio laž - u poslednjih godinu dana moja žena je uglavnom bila laž.

„Kako si smestila Deziju?“, pitao sam.

„Našla sam malo kanapa u čošku njegovog podruma. Nožem za meso isekla sam ga na četiri dela...“

„Ostavio ti je nož?“

„Zaboravljaš, bili smo prijatelji.“

Bila je u pravu. Razmišljao sam o priči koju je ispričala policiji: da ju je Dezi držao zarobljenu. Jesam zaboravio. Stvarno je umela da smisli priču.

„Kad god Dezi nije bio tu, vezala bih kanape što sam čvršće mogla oko ručnih zglobova i članaka kako bi se usekli.“

Pokazala mi je blede tragove na zglobovima, poput narukvica.

„Uzela sam vinsku flašu i svaki dan je gurala u sebe, tako da mi je unutrašnjost vagine izgledala... kako treba. Kako treba da izgleda kod žrtve silovanja. Onda sam mu danas dozvolila da vodi ljubav sa mnom kako bih imala njegovu spermiju i ubacila sam mu nekoliko pilula za spavanje u martini.“

„Dozvolio ti je da zadržiš pilule za spavanje?“

Uzdahnula je: nisam je pratio.

„A da, bili ste prijatelji.“

„Onda sam...“ Pokazala je kako mu preseca vratnu žilu.

„Tek tako, a?“

„Samo treba da odlučiš da to uradiš i onda to i

uradiš", rekla je. „Disciplinovano. Isterati stvar do kraja. Dati sve od sebe. Ti to nikad nisi razumeo."

Osetio sam da se ukrutila. Nisam je dovoljno cenio.

„Pričaj mi još", rekao sam. „Pričaj mi kako si to izvela."

Posle sat vremena voda se ohladila i Ejmi je prekinula naš razgovor.

„Moraš priznati, prilično genijalno", rekla je.

Zapiljio sam se u nju.

„Mislim, moraš se tome bar malčice diviti", navaljivala je. „Koliko je trebalo Deziju da iskrvari na smrt?"

„Vreme je za spavanje", rekla je. „Ali, ako želiš, pričaćemo još sutra. Sad treba da spavamo. Zajedno. Mislim da je to važno. Zbog nekakvog svršetka. Zapravo, baš suprotno svršetku."

„Ejmi, ostaću večeras jer ne želim da odgovaram na silna pitanja zašto nisam ostao. Ali spavaću u prizemlju."

Nakrivila je glavu, proučavajući me.

„Nik, ne zaboravi da još uvek mogu svašta da ti uradim."

„Ha! Gore od onog što već jesi?"

Delovala je iznenađeno.

„O, još kako."

„Sumnjam u to, Ejmi."

Zakoračio sam kroz vrata.

„Pokušaj ubistva", rekla je.

Zastao sam.

„To mi je bio prvobitni plan: bila bih jadna, bolesna žena koja trpi česte napade bolesti, iznenadne žestoke mučnine, a onda bi se ispostavilo da su svi oni kokteli koje joj je muž pripremao..."

„Kao u dnevniku."

„Ali odlučila sam *da pokušaj* ubistva nije dovoljan za tebe. Moralo je da bude nešto veće. Ipak, nisam mogla da izbacim iz glave tu ideju o trovanju. Sviđalo mi se da te zamišljam kako se postepeno zagrevaš za ubistvo.

Pokušavaš najpre kukavički. Zato sam to i uradila."

„Očekuješ da poverujem u to?"

„Sva ona povraćka, stvarno šokantno. Nedužna, prestrašena žena mogla je sačuvati malo te povraćke, za svaki slučaj. Ne možeš je kriviti što je malo paranoična." Zadovoljno se osmehnula. „Uvek imaj rezervni plan rezervnog plana."

„Stvarno si samu sebe trovala."

„Nik, molim te, zar si toliko šokiran? Ja sam se *ubila*."

„Trebalo mi piće", rekao sam. Otišao sam pre nego što je stigla nešto da kaže.

Sipao sam sebi viski i seo na kauč u dnevnoj sobi. Iza zavesa, dvorište su obasjavala stroboskopska svetla kamera. Uskoro će se razdaniti. Jutra su mi postala depresivna, jer sam znao da će sutra osvanuti novo.

Tener se javio posle prvog zvona.

„Ubila ga je", rekao sam. „Ubila je Dezija jer ju je, eto... nervirao, manipulisao njom. Shvatila je da bi mogla da ga ubije i tako se vrati svom starom životu a svu krivicu mogla bi da svali na njega. *Ubila* ga je, Teneru, upravo mi je to rekla. *Priznala* je."

„Da nisi slučajno uspeo išta od toga da... nekako snimiš? Na mobilnom ili tako nešto?"

„Bili smo goli uz odvrnut tuš i sve vreme je šaputala."

„Ne želim ni da pitam", rekao je. „Vas dvoje ste najsjebanije osobe koje sam ikad upoznao, a meni su sjebani ljudi specijalnost."

„Šta se dešava s policijom?"

Uzdahnuo je.

„Sve je uradila bez greške. Ta njena priča je besmislena, ali ništa besmislenija od naše. Ejmi se, zapravo, drži najpouzdanijeg načela svakog sociopate."

„A to je?"

„Što je laž veća, to će pre u nju poverovati."

„Ma daj, Tenere, mora da postoji nešto."

Otišao sam do stepeništa da proverim da Ejmi nije u

blizini. Šaputali smo, ali ipak. Sad moram da budem oprezan.

„Nik, zasad moramo da se držimo zakona. Prikazala te je u prilično lošem svetlu: kaže, sve ono iz dnevnika je tačno. Sve ono iz šupe je tvoje. Ti si kupio sve te stvari kreditnim karticama, a sad te je previše sramota da to priznaš. Ona je samo mala zaštićena bogatašica, šta ona zna o nabavljanju tajnih kreditnih kartica na muževljevo ime? I, gospode, ona pornografija!"

„Rekla mi je da nikad nije ni bilo bebe, podmetnula je mokraću Noel Hotorn."

„Zašto ništa nisi rekao... To je sjajno! Pritisnućemo Noel Hotorn."

„Noel nije znala."

S druge strane začuo se dubok uzdah. Nije se ni potrudio da pita kako.

„Nastavićemo da mozgamo, nastavićemo da tražimo", rekao je. „Nešto će iskrsnuti."

„Ne mogu da ostanem u ovoj kući s tim *stvorom*. Preti mi..."

„Pokušajem ubistva... antifriz. Da, čuo sam da je to bilo u piću."

„Ne mogu valjda zbog toga da me uhapsu? Kaže da još čuva malo povračke. Dokaz. Ali zar stvarno mogu..."

„Hajde da zasad ne prenegljujemo, važi, Nik?" rekao je. „Zasad, budi dobar. Moram to da kažem, mada nerado, ali trenutno je to najbolji pravni savet koji mogu da ti dam: budi dobar."

„Da budem dobar? To je tvoj savet? Moj jednočlani pravni tim iz snova: *budi dobar?* Jebi se."

Besno sam prekinuo vezu.

Ubiću je, pomislio sam, ubiću jebenu kučku.

Utonuo sam u mračno maštarenje u koje sam se upuštao prethodnih nekoliko godina kad bih se zbog Ejmi osetio jadno: maštao sam kako je udaram čekićem, smrskam joj glavu dok, *konačno*, ne učuti, ne prestane da me obasipa recima: prosečan, dosadan, osrednji,

neuzbudljiv, nezadovoljavajući, neupečatljiv. Sve u svemu, *ne*. Zamišljao sam kako navaljujem na nju čekićem a ona, poput pokvarene igračke, mrmrlja *ne, ne, ne* sve dok se ne zaustavi. A onda mi ni to nije bilo dovoljno, pa sam je opet učinio savršenom i iznova počeo da je ubijam: obavio sam joj šake oko vrata - uvek je žudela za intimnošću - i stiskao i stiskao, njen puls...

„Nik?“

Kad sam se okrenuo, Ejmi je stajala u spavaćici u dnu stepeništa, glave nakrivljene u stranu.

„Budi dobar, Nik.“

EJMI ELIOT DAN

Noć povratka

OKREĆE SE, A KAD ME UGLEDA KAO DA SE UPLAŠI. To BIH mogla da iskoristim. Jer neću ga pustiti. Možda on misli da je lagao kad je rekao sve one lepe stvari kako bi me namamio kući. Ali ja znam bolje. Znam da Nik ne ume tako da laže. Znam da je, dok je sve to izgovarao, shvatio istinu. *Bam!* Jer, ne možeš biti toliko zaljubljen kao što smo to bili mi, a da ti se to ne zavuče pod kožu. Ljubav kao naša može se povući, ali samo čeka da se vrati. Poput najljupkijeg kancera na svetu.

Ne verujete? A šta kažete na ovo? Jeste, lagao je. Nije mislio nijednu jebenu reč koju je izgovorio. E pa, nek se nosi, bio je previše ubedljiv, jer baš takvog ga želim. Muškarca kakav se pretvarao da je - žene vole tog tipa. *Ja* volim tog tipa. Takvog muškarca želim za muža. Na takvog sam muškarca pristala. To je muškarac kakvog zaslužujem.

Zato, može da odluči da me iskreno voli kao nekad, ili ću ga naterati na poslušnost i primorati da bude čovek za koga sam se udala. Dosta mi je sranja.

„Budi dobar“, kažem.

Stiska pesnice poput srditog deteta.

„Ne, Ejmi.“

„Mogu da te uništim, Nik.“

„Već jesi, Ejmi.“ Strese se od besa. „Zašto, pobogu, uopšte želiš da budeš sa mnom? Ja sam dosadan, prosečan, nezanimljiv neinspirativan. Nisam ti dorastao. Poslednjih nekoliko godina mi to govoriš.“

„Samo zato što si prestao da se *trudiš*“, kažem. „Bio si

tako savršen, sa mnom. U početku je bilo tako savršeno, a onda si prestao da se trudiš. Zašto si to uradio?"

„Prestao sam da te volim.“

„Zašto?“

„Ti si prestala da voliš mene. Ejmi, mi smo jedna bolesna, jebeno toksična Mebijusova traka. Kad smo se zaljubili, nismo bili svoji - *iznenađenje!* - bili smo otrov. Dopunjujemo se na najbolesniji, najgadniji mogući način. Ti zapravo ne voliš *mene*, Ejmi. Nisam ti čak ni drag. Razvedi se od mene pa da pokušamo da budemo srećni.“

„Neću da se razvedem od tebe, Nik. Neću. I kunem ti se, ako pokušaš da odeš, posvetiću *svoj* život tome da *tvoj* što više zagorčam. A ti znaš da mogu da ga zagorčam.“

Ushodao se kao medved u kavezu.

„Ejmi, razmisli koliko smo pogubni jedno za drugo: dvoje najzahtevnijih ljudi na svetu zarobljeno jedno pored drugog. Ako se ti ne razvedeš od mene, razvešću se ja od tebe.“

„Stvarno?“

„Razvešću se od tebe. Ali trebalo bi da se ti razvedeš od mene. Jer znam o čemu već razmišljaš, Ejmi. Misliš da to neće biti dobro za priču: Čudesna Ejmi konačno ubija svog ludog porobljivača-silovatelja i vraća se kući... dosadnom starom razvodu. Misliš da to nije pobednički kraj?“

I *nije* pobednički.

„Ali gledaj na to ovako: tvoja priča nije neka srceparajuća, iskrena priča o preživljavanju. Televizijski film negde iz 1992. Nije. Ti si jaka, nezavisna žena puna života. Ubila si svog otimača i nastavila sa čistkom: rešila si se svog glupog nevernog muža. Žene bi ti *applaudirale*. Ti nisi uplašena devojčica. Ti si opasna žena s kojom nema zajebavanja. Razmisli. Znaš da sam u pravu: vreme opraštanja je prošlost. To je *pase*. Pomisli na sve te žene - žene političara, glumice - sve te prevarene poznate žene, one danas ne ostaju s preljubnikom. Više ne važi ono *ostani uz svog muškarca*, sada je *razvedi se od kretena*.“

Preplavi me mržnja prema njemu jer još uvek pokušava da se izvuče iz našeg braka iako sam mu rekla - već tri puta - da ne može. Još uvek misli da ima moć.

„A ako se ja ne razvedem od tebe, ti ćeš se razvesti od mene?“, pitam.

„Ne želim da budem oženjen ženom kao što si ti. Želim da budem oženjen normalnom osobom.“

Sere.

„Znači tako. Ti bi da ponovo budeš onaj jadni, *šantavi gubitnik*? Ti bi tek tako da *odeš*? Ne! Ne možeš ti da budeš tamo neki dosadni kreten sa Srednjeg zapada, s nekom dosadnom kretenušom iz susedstva. Već si probao - sećaš se, dušo? Čak i da hoćeš, ne bi sad mogao. Pamtiće te kao ženskaroša koji je ostavio svoju kidnapovanu, silovanu ženu. Misliš da bi te ijedna pristojna žena dotakla? Dobićeš samo...“

„Psihopate? Lude kučke-psihopate?“ Pokazuje u mene prstom.

„Ne zovi me tako.“

„Kučka psihopata?“

Ne bi mu bilo teško da me tek tako otpiše. On bi voleo da može da me se jednostavno reši.

„Nik, sve što radim, radim s razlogom“, kažem. „Sve što radim zahteva planiranje, preciznost i disciplinu.“

„Ti si jedna bedna, sebična, manipulativna, disciplinovana kučka-psihopata...“

„Ti si muškarac“, kažem. „Ti si jedan prosečan, lenj, dosadan, strašljivi *ženomrzac*. Da nije mene, to bi zauvek i ostao. Ali ja sam od tebe stvorila nešto. Sa mnom si bio bolji muškarac nego šta ćeš *ikad* biti. I sam to znaš. Voleo si sebe samo onda kad si se *pretvarao* da si neko ko bi se *meni* mogao dopasti. Bez mene? Ti si samo tvoj tata.“

„Ne govori to, Ejmi.“ Stiska šake u pesnice.

„Misliš da njega žene nisu povredile, baš kao tebe?“ Kažem to što oholijim tonom, kao da pričam štetetu. „Misliš da on, baš kao i ti, nije verovao da zaslužuje nešto bolje od onog što je dobio? Stvarno misliš da je tvoja mama

bila njegov prvi izbor? Šta misliš, zašto vas je sve toliko mrzeo?“

Krene ka meni.

„Umukni, Ejmi.“

„Razmisli, Nik, znaš da sam u pravu: čak i da nađeš pristojnu, običnu devojkicu, svakog dana bi mislio na mene. Kaži da ne bi.“ „Ne bih.“

„Koliko ti je trebalo da, čim si pomislio da te ponovo volim, zaboraviš malu Spretnu Endi?“, kažem mu onim mojim „inukica“ glasom. Isturim čak i donju usnu. „Jedna ljubavna poruka, dušice? Zbog jedne ljubavne porukice? Dve? Dve poruke u kojima ti se zaklinjem da te volim i da želim da mi se vratiš i da mislim da si ipak prosto sjajan - to je bilo dovoljno? Ti si DUHOVIT, ti si ZLATAN, ti si GENIJALAN. Mnogo si jadan. Misliš da ćeš ikad ponovo moći da budeš normalan muškarac? Naći ćeš neku finu devojkicu, a i dalje ćeš misliti na mene i bićeš toliko nezadovoljan, zarobljen u svom dosadnom, normalnom životu sa svojom običnom ženom i vaše dvoje prosečne dece. Pomislićeš na mene, a onda pogledati svoju ženu i pomisliti: *Glupa kučka*.“

„Umukni, Ejmi. Ozbiljno.“

„Baš kao tvoj tata. Na kraju smo sve kučke, zar ne, Nik? Glupa kučka, kučka-psiropata.“

Hvata me za mišicu i snažno protrese.

„Nik, ja sam kučka koja te čini boljim.“

Tada učuti. Svim silama se upinje da ruke zadrži pored sebe. Oči su mu vlažne od suza. Trese se.

„Ja sam kučka koja te čini muškarcem.“

A onda me hvata za vrat.

NIK DAN

Noć povratka

KONAČNO SAM OSETIO NJEN PULS POD PRSTIMA, BAŠ KAO što sam zamišljao. Stisnuo sam jače i oborio je na zemlju. Krkljala je i zagrebala mi po zglobovima. Oboje smo desetak minuta klečali licem u lice, kao da se molimo.

Jebena luda kučko.

Niz obraz mi se skotrljala suza i pala na pod.

Ubico! Zla, manipulativna luda kučko.

Ejmi je blistavim plavim očima netremice zurila u mene.

A onda se duboko u mom mozgu probudila jedna vrlo čudna misao i pijano isplivala na površinu zaslepevši me: *Ako ubijem Ejmi, ko sam ja onda?*

Sevnulo mi je pred očima. Ispustio sam svoju ženu kao da je usijano gvožđe.

Bupnula je na zemlju, produhtala, nakašljala se. Kad je došla do vazduha, dah joj je bio isprekidan i hriptav, s čudnim, gotovo erotičnim ciklom na kraju.

Ko bih ja onda bio? Pitanje nije bilo optužujuće. Odgovor nije bio licemeran: *Onda bi bio ubica, Nik. Ne bi bio ništa bolji od Ejmi. Bio bi ono što su svi i mislili da si.* Ne. Pitanje je bilo zastrašujuće emotivno i bukvalno: Ko bih ja bio kad ne bi bilo Ejmi na koju bih reagovao? Jer, bila je u pravu: kao muškarac, bio sam u svom najboljem izdanju kad sam je voleo - a u skoro najboljem kad sam je mrzeo. Poznajem Ejmi tek sedam godina, ali ne mogu da se vratim životu bez nje. Jer bila je u pravu: ne bih se mogao vratiti prosečnom životu. Znao sam i pre nego što je to izgovorila. Već sam zamišljao sebe s nekom običnom ženom - dragom, normalnom devojkom iz komši- luka -

zamišljajući kako toj običnoj ženi pričam o Ejmi, šta je sve bila spremna da uradi kako bi me kaznila i vratila mi se. Već sam zamišljao kako mi ta draga, prosečna devojka daje neki nezanimljiv odgovor poput *Jao, neeee, bože* i znao sam da bi je deo mene gledao i razmišljao: *Ti nikad nisi ubila zbog mene. Nikad mi nisi podvalila. Ne bi ti imala pojma kako da uradiš ono što je Ejmi uradila. Nikad ti toliko ne bi bilo stalo.* Razmaženi mamin sin u meni ne bi mogao da se skrasi s tom običnom ženom i vrlo brzo ona više ne bi bila samo obična, bila bi nezadovoljavajuća, a onda bi se javio glas mog oca - *glupa kučka* - i preuzeo stvar u svoje ruke.

Ejmi je bila sasvim u pravu.

Znači, možda za mene nema dobrog svršetka.

Ejmi je bila otrovna, a opet nisam mogao zamisliti svet bez nje. Ko bih ja bio kad bi Ejmi tek tako nestala? Ništa me drugo više nije zanimalo. Ali morao sam je naterati na poslušnost. Ejmi u zatvoru, dobar kraj za nju. Smeštena u nekoj kutiji, odakle mi više ne može nauditi, ali gde s vremena na vreme mogu da je posetim. Ili bar da je zamišljam. Puls, moj puls, tamo negde.

Ja sam taj koji mora tamo da je smesti. Odgovornost je bila na meni. Baš kao što je Ejmi primila zasluge za to što je iz mene izvukla najbolje, ja sam morao da prihvatim odgovornost za ludilo koje je u njoj procvetalo. Ima milion muškaraca koji bi voleli, poštovali i pokoravali se Ejmi, smatrajući se srećnim zbog toga. Smeli, samouvereni, pravi muškarci koji je ne bi prisiljavali da se pretvara daje išta drugo do ono što zaista jeste - savršena, kruta, zahtevna, briljantna, kreativna, očaravajuća, grabljiva megalomanka.

Muškarci koji znaju kako da budu papučari.

Muškarci koji znaju kako da sačuvaju njen razum.

Ejmina priča mogla je da krene u milion drugih pravaca, ali upoznala je mene i stvari su krenule naopako. Zato je na meni da je zaustavim.

Ne da je ubijem, već zaustavim.

Da je smestim u jednu od njenih kutija.

EJMI ELIOT DAN

Pet dana od povratka

ZNAM. SAD SAM SIGURNA DA MORAM DA BUDEM OBAZRIVIJA s Nikom. Nije više onako krotak kao nekad. Nešto u njemu je naelektrisano; kao da je neko pritisnuo prekidač. Sviđa mi se. Moram da preuzmem mere predostrožnosti.

Potrebna mi je još jedna senzacionalna mera predostrožnosti.

Trebaće mi malo vremena da tu meru predostrožnosti postavim. Ali planirala sam ja i ranije. U međuvremenu, možemo se posvetiti obnovi veze. Poćemo od fasade. Imaćemo srećan brak pa makar me to koštalo života.

„Moraćeš ponovo pokušati da me voliš“, rekla sam. Jutro nakon što me umalo nije ubio. Igrom slučaja, bio je to Nikov trideset peti rođendan, ali nije to spomenuo. Mom mužu je dosta mojih poklona.

„Opraštam ti za ono sinoć“, rekla sam. „Oboje smo bili pod velikim stresom. Ali sad moraš ponovo da pokušaš.“

„Znam.“

„Nešto će morati da se promeni“, rekla sam.

„Znam“, rekao je.

Zapravo ne zna. Ali znaće.

Moji roditelji nam svaki dan dolaze. Rend, Meribet i Nik obasipaju me pažnjom. Jastuci. Svi bi da mi ponude jastuke: svi smo pod dejstvom grupne psihoze da sam posle silovanja i pobačaja postala osetljiva i bolešljiva. Bolujem od neizlečive boljke vrapćjih kostiju - moraju nežno da me drže na dlanu, da se ne slomim. Zato podignem noge na zloglasni ležaj i obazrivo prelazim preko kuhinjskog poda na kome sam iskrvarila. Moramo dobro da pazimo na mene.

Ipak, nekako se čudno unervozim dok gledam Nika s nekim drugim. Kao da je stalno na ivici da se izlane - iz

njega samo što ne provale optužujuće reči o meni.

Shvatam da mi je Nik potreban. Mora da potvrdi moju priču. Da prestane sa optužbama i poricanjima i prizna da je sve bilo njegovo delo: kreditne kartice, roba u šupi, podizanje osiguranja. U suprotnom će me zauvek mučiti ta neizvesnost. Ostalo je još samo nekoliko sitnih detalja, a to su ljudi. Policija i FBI proveravaju moju priču. Znam da bi Bonijeva volela da me uhapsi. Ali toliko su već zabrljali - ispali su prave budale - da mi bez dokaza ne mogu ništa. A dokaze nemaju. Imaju Nika, koji se kune da nije uradio ono za šta se ja kunem da jeste, što nije mnogo, ali ni to mi se ne sviđa.

Spremna sam čak i za slučaj da se pojave moji drugari sa Ozarka, Džef i Greta, u potrazi za slavom ili novcem. Već sam rekla policiji: Dezi nas nije odmah odveo kući. Nekoliko dana me drogirano držao vezanih očiju i usta - bar *mislim* da je bilo nekoliko dana - u nekoj sobi, možda u motelu? Možda u nekom stanu? Nisam sigurna, sve mi je nekako mutno. Bila sam toliko uplašena, znate, pa te pilule za spavanje. Ako Džef i Greta pomole svoje bedne njuške i nekako ubede policiju da u Jazbinu pošalju tim tehničara, a ovi nađu neki moj otisak ili dlaku, to rešava samo deo misterije. Ostalo su samo njihove laži.

Znači, jedini pravi problem je Nik, a on će uskoro ponovo biti na mojoj strani. Bila sam pametna, nisam ostavila druge dokaze. Možda mi policija nije baš sve poverovala, ali neće ništa preduzeti. Znam po mrzovoljnom tonu u glasu Bonijeve - zauvek će se gristi zbog ovoga, a što se ona bude više nervirala, to će je ljudi manje ozbiljno shvatati. Već zvuči kao pravična lujka koja prevrće očima i trabunja o zaveri. Mogla bi i glavu da zamota folijom.

Da, istraga se stišava. Ali, sa *Čudesnom Ejmi* je upravo suprotno. Izdavač mojih roditelja zbunjeno je dao ponudu za još jednu knjigu o *Čudesnoj Ejmi*, a oni su za finu sumu pristali. I ponovo su bespravno zaposeli moj um

da zarađuju za sebe. Jutros su otišli iz Kartidža. Kažu da je za Nika i mene (gramatički ispravno) važno da budemo malo sami dok se ne oporavimo. Ali znam u čemu je stvar. Žele da se bace na posao. Kažu mi da pokušavaju da „nađu pravi ton“. Ton kojim će reći: *Našu ćerku je otelo i više puta silovalo čudovište koje je morala da ubode nožem u vrat...* ali mi uopšte ne želimo da se na tome namlatimo para.

Baš me briga za obnovu njihove bedne imperije, jer svakog dana primam pozive s molbama da ispričam *moju* priču. Moju priču: moju, moju, moju. Samo još da odaberem najbolju ponudu i počnem da pišem. Samo još da ubedim Nika pa da se oboje složimo kako će se ova priča završiti. Srećno.

Znam da Nik još uvek nije zaljubljen u mene, ali biće. Veru- jem u to. Foliraj dok ti ne upali, zar se ne kaže tako? Zasad se ponaša kao stari Nik, a ja se ponašam kao stara Ejmi. Iz vremena kad smo bili srećni. Kad se nismo ovako dobro poznavali. Stajala sam juče na zadnjem tremu i posmatrala izlazak sunca nad rekam, neobično sveže avgustovsko jutro, a kad sam se okrenula, Nik me je posmatrao s kuhinjskog prozora i podigao šolju kafe kao da pita: *Hoćeš šolju?* Klimnula sam glavom i ubrzo je stajao pored mene, u vazduhu se osećao miris trave, a mi smo zajedno pili kafu i posmatrali reku i sve je delovalo normalno i dobro.

Još uvek ne želi da spava sa mnom. Spava u gostinskoj sobi u prizemlju, uz zaključana vrata. Ali jednog dana ću ga izmoriti, uhvatiću ga naprečac kad više ne bude imao snage da se odupire i otići će sa mnom u krevet. Usred noći, okrenuću se ka njemu i pribiti se uz njega. Priviću se uz njega poput puzavice sve dok ne ispunim svaki delić njega, dok ne bude moj.

NIK DAN

Trideset dana od povratka

EJMI MISLI DA KONTROLIŠE SITUACIJU, ALI GREŠI. ODNOSNO: grešiće.

Bonijeva, Go i ja radimo zajedno. Policija, FBI, nikoga više mnogo ne zanima. Ali Bonijeva me je juče pozvala iz čista mira. Nije se predstavila kad sam se javio, odmah je prešla na stvar, kao stari prijatelj: *Hoćeš na kafu?* Poveo sam Go pa smo se našli s Bonijevom u Palačinkarnici. Već je bila u separeu kad smo stigli, ustala je i slabašno se osmehnula. Sasekli su je u novinama. Nismo bili sigurni da li treba da se izgrlimo ili rukujemo. Bonijeva se zadovoljila klimanjem glavom.

Prvo što mi je rekla kad su nam doneli hranu bilo je:

„Imam jednu ćerku. Trinaest godina. Mia. Po Mii Ham. Rodila se na dan kad smo osvojili Svetski kup. Eto, to ti je moja ćerka.“

Podigao sam obrve: *Baš zanimljivo. Ispričaj mi još nešto.*

„Pitao si me jednom a ja ti nisam... ispala sam nepristojna. Bila sam ubeđena da si nevin, a onda... sve je govorilo u prilog tome da nisi, pa sam popizdela. Što si me tako namagarčio. Zato nisam ni želela da pominjem ćerkino ime.“ Sipala nam je kafu iz termosaa.

„Eto, zove se Mia“, rekla je.

„Pa, hvala“, rekao sam.

„Ne, mislim... Sranje.“ Snažno je izdahnula naviše tako da joj šiške zatreperiše. „Mislim, znam da ti je Ejmi smestila. Znam da je ubila Dezija Kolingsa. *Znam.* Samo ne mogu to da dokažem.“

„Šta rade ostali dok ti stvarno radiš na slučaju?“, pitala je Go. „Nema slučaja. Prekinuli su istragu. Gilpin je

sasvim isključen. Odozgo su mi praktično rekli: *zatvori* ovo sranje. Zatvori ga. U nacionalnim medijima prikazuju nas kao gomilu neotesanih seljoberskih kretena. Nemoćna sam, osim ako mi ti nešto ne daš, Nik. Imaš li *išta*?“

Slegao sam ramenima.

„Imam isto što i ti. Priznala mi je, ali...“

„*Priznala* je?“, upitala je. „Pa, dođavola, Nik, ozvučićemo te.“

„Neće upaliti. Neće upaliti. Ona na sve misli. Mislim, drži policijsku proceduru u malom prstu. Ronda, ona istražuje.“

Prelila je galette plavozelenim sirupom. Zario sam viljušku u nabreklo žumance jajeta, okrenuo je i razmazao ga. „Izluđuje me kad me zoveš Ronda.“

„Ona istražuje, gospođo detektivko Boni.“

Dunula je naviješe ponovo raspršivši šiške. Uzela je zalogaj palačinke. „Sad mi ionako ne bi dali opremu za prislušivanje.“

„Ma hajde, ljudi, mora da ima nešto“, prasnula je Go. „Nik, šta ćeš kog đavola u toj kući kad ne možeš ništa da izvučeš?“

„Trebam vremena, Go. Moram da je ubedim da mi ponovo veruje. Ako počne opušteno da razgovara sa mnom, kad nismo oboje goli...“

Bonijeva je protrljala oči i obratila se Go:

„Smem li uopšte da pitam?“

„Uvek pričaju goli pod tušem uz puštenu vodu“, kaže Go. „Zar ne možete nekako da ozvučite tuš-kabinu?“ „Pusti vodu i još mi šapuće na uvo“, rekao sam.

„Stvarno istražuje“, rekla je Bonijeva. „Baš istražuje. Ispitala sam ona kola kojima se dovezla nazad, Dezijev jaguar. Rekla sam da provere prtljažnik jer se zaklela da ju je Dezi tu strpao kad ju je oteo. Mislila sam da nećemo ništa naći - uhvatićemo je u laži. Nik, valjala se po prtljažniku. Naši psi su nanjušili njen miris. I našli smo tri duge plave dlake. Njene, pre nego što je skratila kosu. Kako je to izvela...“

„Mislila je unapred. Ubeđen sam da ih je imala punu kesu kako bi mogla negde da ih ostavi ne bi li me optužila.“

„Blagi bože, zamisli da ti je ona majka? Nikad ne bi mogao da foliraš. Uvek bi bila tri koraka ispred tebe.“

„Boni, zamisli da ti je ona žena?“

„Slomiće se“, rekla je. „U jednom trenutku će se slomiti.“

„Neće“, rekao sam. „Zar ne mogu jednostavno da svedočim protiv nje?“

„Nemaš kredibilitet“, rekla je Bonijeva. „Jedini kredibilitet da je ti Ejmi. Sama-samcita ti je povratila ugled. I može sama- -samcita da te uništi. Ako izađe s pričom o antifrizu...“

„Moram da nađem tu povraćku“, rekao sam. „Ako se rešim povraćke i ako razotkrijemo još neku od njenih laži...“

„Trebalo bi da pročitamo dnevnik“, rekla je Go. „Zapisi koji obuhvataju sedam godina? Sigurno ima nekih nepodudarnosti.“

„Zamolili smo Renda i Meribet da ga pročitaju, da vide da li im nešto zvuči neobično“, rekla je Bonijeva. „Možete misliti kako je to prošlo. Mislila sam da će mi Meribet iskopati oči.“

„Šta je sa Džeklin Kolings, Tomijem O’Harom ili Hilari Hendi?“ pitala je Go. „Oni svi znaju pravu Ejmi. Tu mora da ima nešto.“

Bonijeva je odmahнула glavom. „Veruj mi, to nije dovoljno. Svi su manje ubedljivi od Ejmi. To je samo mišljenje javnosti, ali odeljenje trenutno samo to i zanima: javno mnjenje.“

Bila je u pravu. Džeklin Kolings se pojavila u nekoliko emisija na kablovskoj, tvrdeći da je njen sin nevin. Uvek bi u početku bila smirena, ali njena majčinska ljubav nije joj išla naruku. Ubrzo bi se pretvorila u ojađenu ženu koja očajnički veruje sve najbolje o svom sinu a, što su je voditelji više sažaljevali,

to je ona više praskala i režala i bila sve manje simpatična. Brzo su je otpisali. Zvali su me i Tomi O'Hara i Hilari Hendi, besni što Ejmi nije kažnjena i rešeni da ispričaju svoju priču, ali niko nije hteo da sasluša dvoje neuravnoteženih *bivših* nikogovića. Sačekajte, rekao sam im, radimo na tome. Hilari i Tomi i Džeklin i Bonijeva i Go i ja, dobićemo svoju priliku. Ubedio sam sebe da u to verujem.

„Šta ako bar pridobijemo Endi?“ pitao sam. „Ako je ubedimo da svedoči da smo na svim mestima gde je Ejmi sakrila svoje putokaze mi, znaš već, imali seks? Endi je ubedljiva; narod je voli.“

Po Ejminom povratku, Endi je ponovo živnula. To znam samo po povremenim fotkama u tabloidima, zabavlja se s tipom svojeg godišta, slatkim, čupavim kincem kome slušalice stalno vise oko vrata. Lepo izgledaju zajedno, mlado i zdravo. Novine ih obožavaju. Najbolji naslov: *Ljubav nalazi Endi Hardi!*, igra reči na film Mikija Runija iz 1938. koju će jedva dvadesetak ljudi ukapirati. Poslao sam joj poruku: *Žao mi je. Zbog svega.* Nije mi odgovorila. Bravo za nju. Iskreno to mislim.

„Slučajnost.“ Bonijeva sleže ramenima. „Mislim, čudna slučajnost, ali... nije dovoljno upečatljivo da bismo izašli s tim. Ne dok vlada ovakvo raspoloženje. Nik, moraš navesti ženu da ti kaže nešto korisno. Ti si nam jedina šansa.“

Go tresnu kafu o sto. „Ne mogu da verujem o čemu mi pričamo“, rekla je. „Nik, ne želim da ostaneš u toj kući. Znaš, nisi ti policajac na tajnom zadatku. To nije tvoj posao. Živiš sa ubicom. Beži, jebote. Izvini, ali jebe mi se što je ubila Dezija. Ne želim da ubije *tebe*. Mislim, jednog dana češ joj pregoreti topli sendvič sa sirom i, dok se okreneš, zvoni mi telefon i javljaju mi da si gadno pao s krova ili neko slično sranje. *Beži.*“

„Ne mogu. Ne još. Nikad me ne bi pustila da odem. Previše uživa u igri.“

„Onda prestani da je igraš.“

Ne mogu. Toliko sam napredovao u njoj. Ostaću uz nju dok je ne uništim. Samo još ja to mogu. Jednog dana će joj se omaći i reći će nešto što mogu da iskoristim. Pre nedelju dana prešao sam u našu spavaću sobu. Nemamo seks, jedva da se dotakne- mo, ali mi smo muž i žena u bračnom krevetu, što je Ejmi zasad dovoljno. Gladim je po kosi. Uхватim pramen između palca i kažiprsta, povučem do kraja i cimnem, kao da povlačim zvono, oboje to volimo. U tome i jeste problem.

Pretvaramo se da smo zaljubljeni i radimo stvari koje volimo da radimo kad smo zaljubljeni, a to ponekad gotovo podseća na ljubav, jer tako lepo stavljamo jedno drugo na probu. Oživljavajući sećanja na pokrete sa početka veze. Kad zaboravim - ponekad nakratko zaboravim ko je moja žena - zapravo mi prija da budem s njom. Ili s *onom* kakva se pretvara daje. Činjenica je da moja žena ubica ume da bude i zabavna. Da vam dam jedan primer? Jedne noći sam kao u stara vremena naručio jastoga i ona se pravila da me juri s njim, a ja sam se pravio da se krijem, a onda smo oboje *istovremeno* izgovorili neki štos iz *Eni Hol* i bilo je tako savršeno, kao nekad, kao što je trebalo da bude, da sam na trenutak morao da izađem iz sobe. Srce mi je bubnjalo u ušima. Morao sam da ponovim svoju mantru: *Ejmi je ubila čoveka, a ubiće i tebe ako ne budeš stvarno oprezan*. Moja žena, zaista zabavni, prelepi ubica, povrediće me ako je naljutim. Bio sam nervozan u sopstvenoj kući: stajao bih usred dana u kuhinji i pravio sendvič, olizao kikiriki puter s noža, a kad se okrenem, zateknem Ejmi u istoj prostoriji sa mnom - ti nečujni mačji koraci - i stresem se. Ja, Nik Dan, čovek koji je zaboravljao tolike detalje, sada sam tip koji premotava razgovore da se uverim daje nisam uvredio, da budem siguran da nikad ne povredim njena osećanja. Zapisujem sve što joj se dešava tokom dana, šta voli, šta ne voli, za slučaj da me propita. Sjajan sam muž

jer se zaista plašim da će me ubiti.

Nikad ne pričamo o mojoj paranoji jer se pretvaramo da smo zaljubljeni, a ja se pretvaram da je se ne plašim. Ali spomene to onako uzgred: *Znaš, Nik, možeš da spavaš sa mnom u krevetu, mislim, stvarno da spavaš. Biće okej. Obećavam. Ono što se dogodilo s Dezijem bio je izolovan slučaj. Zatvori oči i spavaj.*

Ali znam da više nikad neću spavati. Ne mogu da zatvorim oči kad sam pored nje. Kao da spavaš s paukom.

EJMI ELIOT DAN

Osam nedelja od povratka

NIKO ME NIJE UHAPSIO. POLICIJA JE PRESTALA DA postavlja pitanja. Osećam se bezbedno. Uskoro ću biti još bezbednija.

Evo koliko se dobro osećam: kad sam juče sišla na doručak, tegla u kojoj je bila moja povraćka stajala je prazna na kuhinjskom pultu. Nik - ta mala lopuža - rešio se ono malo dokaza s kojima sam ga držala u šaci. Žmirnula sam i izbacila teglu.

Sad i nije važno.

Sprema se nešto lepo.

Imam ugovor za knjigu: sad i zvanično imam kontrolu nad svojom pričom. Deluje čudesno simbolično. Zar svaki brak i nije baš to? Samo duga igra „on je rekao, ona je rekla“? E pa, *ona* govori, a svet će slušati, a Nik će morati da se smeška i odobrava. Opisacu ga onakvog kakav želim da bude: romantičan, brižan i baš baš skrušen - zbog kreditnih kartica, kupljenih stvari i šupe. Ako ne mogu da ga nateram da to kaže naglas, reći će to u mojoj knjizi. Onda će krenuti sa mnom na turneju i samo se smeškati.

Knjigu ću jednostavno nazvati: *Čudesna*. Ono što izaziva veliko čuđenje ili iznenađenje; zapanjujuće. Mislim da to sumira moju priču.

NIK DAN

Devet nedelja od povratka

NAŠAO SAM POVRAČKU. SAKRILA JU JE U TEGLI U ZADNJEM delu frižidera, u kutiji prokelja. Po kutiji se spolja uhvatio led; mora da je mesecima stajala tamo. Znam da je to njena interna šala: *Nik ne jede povrće, Nik nikad ne čisti frižider, Nik se neće setiti da pogleda ovde.*

Ali Nik se setio.

Pokazalo se da Nik ipak zna kako da očisti frižider, da zna čak i kako da ga odledi: prosuo sam svu povraćku u odvod i ostavio teglu na pultu da je vidi.

Bacila ju je u đubre. Nije ni reč rekla o tome.

Nešto nije u redu. Ne znam šta, ali nešto stvarno nije u redu.

Moj život počinje da podseća na epilog. Tener je preuzeo novi slučaj: neki pevač iz Nešvila otkrio je da ga žena vara i sutradan je njeno telo nađeno u kanti za smeće restorana *Hardis* u blizini njihove kuće, a pored nje čekić s otiscima njegovih prstiju. Tener me koristi kao odbranu. *Znam da izgleda loše, ali izgledalo je loše i za Nika Dana, a znate kako se to završilo.* Gotovo sam osetio kako mi namiguje kroz objektiv kamere. Povremeno bi mi poslao koju poruku: *Jesi OK? Ili: Ima li šta?*

Ne, ništa.

Bonijeva, Go i ja nalazili smo se tajno u Palačinkarnici, gde smo prebirali po Ejminoj priči, pokušavajući da nađemo nešto što bismo mogli iskoristiti. Prečešljavali smo dnevnik, sprovedi složenu potragu za nepodudarnostima. Svelo se na očajničko hvatanje za detalje poput: „Ovde spominje Darfur, je l' to bilo aktuelno 2010?“ (Jeste, našli smo vest u kojoj Džordž Kluni govori o tome.) Ili moj najbolji biser: „U julu 2008. Ejmi se našalila

o ubistvu skitnice, ali čini mi se da su vicevi o mrtvim skitnicama postali popularni tek 2009.“ Na šta je Bonijeva odgovorila: „Dodaj mi sirup, nakazo.“

Ljudi su polako odlazili, nastavljali sa svojim životom. Bonijeva je ostala. Go je ostala.

A onda se nešto dogodilo. Moj otac je konačno umro. Tokom noći, u snu. Žena ga je poslednji put hranila kašikom, žena ga je smestila u krevet za poslednji počinak, žena ga je okupala posle smrti i žena je pozvala da mi javi.

„Bio je dobar čovek“, rekla je tupo uz obaveznu dozu saosećajnosti.

„Ne, nije“, rekao sam, a ona se nasmejala kako se izgleda mesecima nije smejala.

Mislio sam da ću se, sad kad je taj čovek nestao s lica zemlje, osećati bolje, a zapravo sam osetio kako mi se u grudima otvara ogromna, zastrašujuća praznina. Celog života poredio sam se sa svojim ocem, a sad njega nema i tu je samo Ejmi da se protiv nje borim. Posle male, otužne, samotne službe, nisam otišao sa Go, otišao sam kući s Ejmi, stiskajući je uz sebe. Jeste, otišao sam kući sa svojom ženom.

Moram da pobegnem iz ove kuće, pomislio sam. Moram jednom za svagda da raščistim s Ejmi. Da nas uništim tako da više nema nazad.

Ko bih ja bio bez tebe?

Morao sam da saznam. Morao sam da ispričam svoju priču. Nije moglo biti jasnije.

Sledećeg jutra, dok je Ejmi u svojoj sobi kuckala po tastaturi pripovedajući svetu svoju čudesnu priču, odneo sam svoj laptop u prizemlje i zagledao se u beli treperavi ekran.

Započeo sam prvu stranicu svoje knjige.

Ja sam neverna, kilava kukavica koja se plaši žena i junak ove priče. Jer je žena koju sam prevario - moja žena,

Ejmi Eliot Dan - sociopata i ubica.
Da, ja bih ovo pročitao.

EJMI ELIOT DAN

Deset nedelja od povratka

NIK SE JOŠ UVEK PRETVARA SA MNOM. OBOJE SE pretvaramo da smo srećni, bezbrižni i zaljubljeni. Ali čujem ga kako do kasno u noć kucka na kompjuteru. Piše. Znam, piše svoju stranu priče. *Znam*, osećam po tome kako grozničavo sipa reči, dok dugmići kuckaju i lupkaju kao milion insekata. Pokušavam da provalim šifru dok on spava (mada on sad spava kao ja nekad, nemirno i nespokojno, a ja spavam kao on nekad). Ali naučio se pameti, naučio je da više nije ljubljani, zaštićeni Nik - više ne koristi svoj, majčin ili Blikerov rođendan kao lozinku. Ne mogu da uđem.

Ipak, čujem ga kako kucka, brzo i bez pauze. Zamišljam ga pogrbljenog nad tastaturom, dignutih ramena, s jezikom među zubima i znam da sam dobro uradila što sam se zaštitila. Što sam preduzela one svoje mere predostrožnosti.

Jer to što on piše nije ljubavna priča.

NIK DAN

Dvadeset nedelja od povratka

NISAM SE ISELIO. HTEO SAM DA SVE OVO BUDE IZNENAĐENJE za moju ženu, koju ništa ne može da iznenadi. Hteo sam da joj dam rukopis dok izlazim na vrata i odlazim da potpišem ugovor za knjigu. Nek oseti onaj užas koji te ispuni kad znaš da svet samo što se nije nakrenuo i okupao te svojim sranjem, a ti tu ništa ne možeš. Ne, možda nikad neće otići u zatvor i uvek će biti moja reč protiv njene, ali moj slučaj je ubedljiv. Možda nema pravnu, ali svakako ima emotivnu snagu.

A sad birajte strane. Nikov tim, Ejmin tim. Kao na pravoj utakmici: daj da prodajemo i jebene majice.

Noge su mi klecale kad sam otišao da kažem Ejmi: nisam više deo njene priče.

Pokazao sam joj rukopis, predstavio joj bleštavi naslov: *Psiho kučka*. Mala skrivena šala. Oboje volimo naše skrivene šale. Samo sam čekao kad će da mi izgrebe obraze, pocepa mi odeću, ugrize me.

„O! Savršeno odabran trenutak“, veselo je rekla i široko mi se osmehnula. „Da ti pokažem nešto?“

* * *

Naterao sam je da to ponovi preda mnom. Da se popiški na štapić dok ja čučim pored nje na podu kupatila, gledam kako urin curi iz nje i pada na štapić koji poplavi pokazujući da je trudna.

Onda sam je ugurao u kola, odvezao se do doktora i gledao kako krv izlazi iz nje - jer zapravo se uopšte ne plaši krvi - pa smo dva sata čekali rezultate testa.

Ejmi je trudna.

„Jasno je da nije moje“, rekao sam.

„O, jeste.“ Uzvratila mi je osmehom. Pokušala je da se privije uz mene. „Čestitam, tata.“

„Ejmi...“ zaustio sam pošto to, naravno, nije bilo tačno. Nisam ni taknuo svoju ženu otkako se vratila. A onda mi je sinulo: kutija maramica, naslonjač od polivinila, TV i porniči i moja sperma negde u nekom bolničkom hladnjaku. Ostavio sam na stolu ono obaveštenje da će spermu uništiti, osetivši tračak grize savesti, a onda je obaveštenje nestalo jer je, kao i uvek, moja žena uzela stvari u svoje ruke, ali ne da bi se ratosiljala moje sperme već da je sačuva. Za svaki slučaj.

Ispunila me je nekakva silna radost - to je bilo jače od mene - a onda je tu radost okovao ledeni užas.

„Moram nekako da se osiguram, Nik“, rekla je. „Samo zato što mi je, moram reći, gotovo nemoguće da ti verujem. Za početak, naravno, moraš da obrišeš svoju knjigu. A da konačno stavimo tačku i na ono drugo, moraćeš da daš pismenu izjavu u kojoj ćeš se zakleti da si ti kupio sve one stvari iz šupe i *sakrio* ih u šupi i da me, mada si ranije verovao da sam ti smestila, *sad* voliš i ja volim tebe i sve je u redu.“

„Šta ako odbijem?“

Stavila je ruku na svoj mali, nabrekli stomak i namrštila se. „Mislim da bi to bilo užasno.“

Godinama smo se nadmetali za prevlast u našem braku, nad našom ljubavnom pričom, našim životom. Potpuno me je i konačno nadigrala. Ja sam stvorio rukopis, a ona je stvorila život.

Mogao bih da se borim za starateljstvo, ali već sam znao da bih izgubio. Ejmi bi uživala u toj borbi - bog će ga znati šta mi je već spremila. Kad završi sa mnom, neću biti čak ni tata svakog drugog vikenda; viđao bih svoje dete u stranim prostorijama pod budnim okom staratelja koji pijucka kafu. Možda čak ni to. Ugledao sam najednom optužbe - za uznemiravanje ili zlostavljanje - nikad neću videti svoje dete i znaću da je sklonjeno negde daleko od

mene, gde mu majka neprestano to majušno ružičasto uho puni lažima.

„Uzgređ, dečak je“, rekla je.

Na kraju sam ipak bio zatvorenik. Ejmi me ima zauvek, ili bar dok to ona bude želela. Jer, moram da spasim svog sina, moram da pokušam da otkačim, otvorim, razvežem, raščinim sve što Ejmi uradi. Bukvalno ću žrtvovati svoj život za svoje dete, i to drage volje. Ođgajaću sina da bude dobar čovek.

Obrisao sam svoju priču.

Bonijeva se javila posle prvog zvona.

„*Palačinkarnica*⁷. Za dvadeset minuta?“, pitala je.

»Ne«

Obavestio sam Rondu Boni da ću postati otac i da zato više ne mogu da joj pomažem u istrazi - da zapravo nameravam da povučem sve izjave u vezi sa svojim pogrešnim uverenjem da mi je žena podmetala i priznam svoju umešanost u ono s kreditnim karticama.

Duga pauza s druge strane.

„Ha“, rekla je. „Ha.“

Zamislio sam Bonijevu kako provlači prste kroz ravnu kosu, grize obraz.

„Čuvaj se, Nik, važi?“ konačno je rekla. „Čuvaj i malenog.“ Onda se nasmejala. „Za Ejmi me zaboľe dupe.“

Otišao sam do Go da joj lično kažem. Pokušao sam da to predstavim kao dobru vest. Beba, što bi se toľiko uznemirila zbog jedne bebe? Možda ti se ne sviđaju okolnosti, ali ne možeš mrzeti dete.

Mislio sam da će me Go udariti. Prišla mi je toľiko blizu da sam joj osetio dah. Bocnula me je kažiprstom.

„Samo tražiš izgovor da ostaneš“, prošaptala je. „Vas dvoje ste navučeni jedno na drugo. Bićete bukvalno nuklearna porodica, je l' znaš? Eksplođiraćete. Detoniraćete, jebote. Stvarno misliš da ćeš moći da izdržiš, šta znam, narednih osamnaest godina? Ne misliš da će te ubiti?“

„Neće sve dok budem čovek za koga se udala. Neko vreme to nisam bio, ali mogu da budem.“

„Zar ne misliš da ćeš ti *nju* ubiti? Hoćeš da se pretvoriš u tatu?“

„Kako ne vidiš, Go? Ovo je moja garancija da se neću pretvoriti u tatu. Moraću da budem najbolji muž i otac na svetu.“

Go se tad rasplakala - prvi put da sam je video kako plače još od detinjstva. Sela je na pod, samo je bupnula, kao da su joj se noge oduzele. Seo sam pored nje i naslonio glavu uz njenu. Konačno je zatomila poslednji jecaj i pogledala me. „Nik, sećaš se kad sam ti rekla, kad sam ti rekla da ću te voleti čak i *ako*?“ Da ću te voleti šta god usledilo posle *ako*?“

„Da.“

„E pa, još uvek te volim. Ali srce mi se slama.“ Ispustila je užasan jecaj, kao dete. „Nije trebalo da ispadne ovako.“

„Čudan preokret“, rekao sam, pokušavši da okrenem na šalu.

„Neće valjda pokušati da nas razdvoji?“

„Neće“, rekao sam. „Ne zaboravi, i ona se pretvara da je neko bolji.“

Da, konačno sam dorastao Ejmi. Pre neko jutro probudio sam se pored nje i proučavao njen potiljak. Pokušao sam da joj čitam misli. Prvi put da nisam imao osećaj kao da zurim u sunce.

Uzdizem se do nivoa ludila moje žene. Jer osećam kako me ponovo menja: bio sam nezreli momčić, onda muškarac, dobar i loš. Sad sam bar junak. Ja sam onaj za koga treba navijati u beskrajnoj ratnoj priči našeg braka. To je priča sa kojom mogu da živim. Dođavola, u ovom trenutku ne mogu da zamislim svoju priču bez Ejmi. Ona je moj večiti suparnik.

Mi smo jedan spori zastrašujući klimaks.

EJMI ELIOT DAN

Deset meseci, dve nedelje i šest dana od povratka

REKLI SU MI DA BI LJUBAV TREBALO DA BUDE BEZUSLOVNA. Takvo je pravilo, svi to kažu. Ali ako u ljubavi nema granica, ograničenja, uslova, zašto bi se iko ikad trudio da postupa ispravno? Ako znam da sam voljena bez obzira na sve, gde je tu izazov? Trebalo bi da volim Nika bez obzira na njegove mane. A trebalo bi i da Nik voli mene bez obzira na moje hirove. Ali to očigledno nijedno od nas ne radi. To me navodi na pomisao da svi opasno greše, da bi u ljubavi trebalo da bude mnogo uslova. U ljubavi bi oba partnera uvek morala da pružaju najbolje od sebe. Ljubav bez uslova je ljubav bez discipline, a kao što vidimo, ljubav bez discipline je kobna.

Više o mojim razmišljanjima na temu ljubavi čitajte u *Čudesnoj*. Uskoro u knjižarama!

Ali prvo: materinstvo. Sutra mi je termin. Igram slučaja, sutra nam je godišnjica. Godina šesta. Gvožđe. Razmišljala sam da poklonim Niku lep par lisica, ali možda mu to još uvek ne bi bilo smešno. Baš čudno: pre godinu dana radila sam na tome da uništim svog muža. Sad sam ga gotovo sasvim ponovo sastavila.

Tokom ovih nekoliko meseci, Nik svaki trenutak svog slobodnog vremena provodi mažući mi stomak kokosovim puterom, odlazi da kupi kisele krastavčiće, masira mi stopala, sve ono što bi svaki dobar budući otac trebalo da radi. Titra mi. Uči da me bezuslovno voli, pod svim mojim uslovima. Mislim da smo konačno na putu da budemo srećni. Konačno sam ukapirala.

Uskoro ćemo postati najbolja, najsajjnija nuklearna porodica na svetu.

Samo da nastavimo tako. Nik se nije baš savršeno

uklopio. Jutros me je gladio po kosi i pitao me šta mi još treba, a ja sam rekla: „Bože, Nik, zašto si tako divan prema meni?“

Trebalo je da kaže: *Ti to zaslužuješ. Volim te.*

Ali on je rekao: „Zato što mi te je žao.“

„Zašto?“

„Zato što svako jutro moraš da se probudiš i budeš ti.“

Stvarno bih, od sveg srca, želela da to nije rekao. Stalno razmišljam o tome. Ne mogu da prestanem.

Nemam šta više da dodam. Htela sam samo da budem sigurna da je moja reč poslednja. Mislim da sam to zaslužila.

IZRAZI ZAHVALNOSTI

MORAM DA POČNEM OD STEFANI KIP ROSTAN, ČIJI SU MI dobri saveti, promišljenost i dobro raspoloženje pomogli da napišem tri knjige. Takođe je super družiti se s njom. Hvala za sve divne savete tokom godina. Veliko hvala i Džimu Levinu i Denijelu Grinbergu i ostalima u Literarnoj agenciji *Levin Grinberg*.

Moja urednica Lindzi Sagnet je san snova: Hvala na ekspertskom sluhu, što si mi dozvolila da budem u pravoj meri tvrdoglava, što si mi postavljala izazove da se više trudim i bodrila me da izguram do kraja - da nije bilo tebe, zauvek bih ostala na „82,6% gotova“.

Puno hvala Moli Stern iz izdavačke kuće *Kraun* za komentare, podršku, mudre opaske i neiscrpnu energiju.

Zahvalnost zaslužuju i Enzli Rozner, Kristin Koprash, Linda Kaplan, Rejčel Mejer, Džej Souns, Kerin Šulc, Sindi Berman, Džil Fleksman i E. Bet Tomas. Kao i obično, zahvaljujem i Kirsti Danskati i ekipi iz Oriona.

Za mnoge nedoumice oko policijskih i zakonskih procedura obratila sam se nekolicini predusretljivih eksperata. Hvala mom ujaku sudiji Robertu M. Šiberu i poručniku Emetu B. Helriču, s kojima sam delila sve svoje ideje. Veliko hvala braniocu Moli Hejstings iz Kanzas Sitija, koja mi je srdačno i ubedljivo objasnila čime se zapravo bavi. Beskrajno zahvaljujem detektivu Krejgu Enlou iz Policije Overlend parka na dve godine strpljivog i predanog odgovaranja na 42.000 mojih mejlova (po skromnoj proceni) i pružanju prave količine informacija.

Hvala zbog svega i svačega: Triši i Krisu Baueru, Kejti Koldvel, Džesiki i Rajanu Koksui, Sari i Aleksu Ekertu, Vejdu Eliotu, Rajanu Enrajtu, Majku i Poli Hotorn, Majku Hilgemijeru, Šonu Keliju, Seli Kim, Sari Najt, Jokundi Lopezu, Kamerenu i Šonu Mileru, Adamu Nevensu, Džošu

Noelu, Džes i Džeku O'Donel, Loren „Foliraj zabavu, super smo“ Oliver, Brajanu „Vidi mapu“ Rafteriju, Havijeru Ramirezu, Kevinu Robinetu, Džuli Sabo, Dž. Dž. Saki, Džou Samsonu, Kejti Sigelman, Metu Sternsu, Suzan i Erolu Stounu, Debri Stoun, Tesi i Geriju Tod, Dženi Vilijams, Džošu Volku, Bilu i Keli Je, *Chicagos Inner Town Pubu* (domu Božića) i nepogrešivoj Kortni Megvajer.

Mojoj divnoj porodici iz Misurija, svim Šiberovima i Velšovima, Flinovima i njihovim ograncima. Hvala vam za svu ljubav, podršku, smeh, rolnice s kiselim krastavčićima i koktel sa burbonom... u suštini, zato što ste, što bi Nik rekao, Misuri pretvorili u „magično mesto“.

Od nekih čitalaca koji su mi ujedno i dobri prijatelji dobila sam neke veoma korisne komentare. Markus Sejki mi je još na početku, uz pivo i tajlandsku hranu, dao nekoliko dobrih saveta u vezi s Nikom. Dejvid Meklin i Emili Stoun (najdraža!) ljubazno su pristali da pročitaju *Iščezla* nekoliko meseci pred svoje venčanje. Čini se da vama nije škodilo, a knjizi je mnogo pomoglo, zato hvala. Ništa vas ne može zaustaviti na vašem putu do Kajmanskih ostrva!

Skotu Braunu: Hvala ti što si mi omogućio da se osamim i pišem dok sam radila na *Iščezla*, naročito na Ozarksu. Drago mi je što na kraju ipak nismo potopili pedoline. Hvala ti na pronicljivim komentarima i što si uvek uskakao da mi pomogneš da izrazim ono što sam pokušavala da kažem. Ti si dobro čudovište i divan prijatelj.

Hvala mom bratu Trevisu Flinu, koji je uvek bio tu da odgovori na pitanja o tome kako stvari zaista funkcionišu. Šaljem puno ljubavi Rut Flin, Brendonu Flinu i Holi Bejli.

Porodici mog muža, Ketu i Džimu Nolanu, Dženifer Nolan, Megan, Pablu i Haviju Marokinu - i svim Nolanovima i Samsonovinama: još kako sam svesna koliko sam imala sreće što sam se udala u vašu porodicu. Hvala vam na svemu. Ketu, uvek smo znali da imaš veliko srce, ali ove godine si to dokazala na mnogo načina.

Mojim roditeljima Metu i Džudit Flin, koji su me uvek ohrabivali, bili pažljivi, zabavni, nežni, kreativni, puni podrške i još uvek, posle više od četrdeset godina, ludo zaljubljeni. Kao i uvek, divim vam se. Hvala vam što ste tako dobri prema meni i što se uvek trudite da nagovorite neznance da kupuju moje knjige. I hvala vam što ste tako divni sa Flinom - samo gledajući vas, postajem bolji roditelj.

Konačno, moji momci.

Roj: Dobra maca.

Flin: Najdraži dečko, obožavam te! Osim toga, ako ovo čitaš pre 2024, suviše si mali. Ostavi to i uzmi igrajuć masne fotel!

Brete: Mužu! Oče mog deteta! Plesni partneru, uvek si tu da hitno spremiš topli sendvič sa sirom. Ti si tip koji zna da odabere vino. Tip koji izgleda dobro u smokingu. Čak i u zombi smokingu. Tip koji se grohotom smeje i sjajno zviždi. Tip koji ima odgovor. Tip koji zasmehava moje dete sve dok ne počne da se valja od smeha. Tip koji me zasmehava dok ne počnem da se valjam od smeha. Tip koji mi dozvoljava da mu postavljm svakojava napadna, neprikladna i nametljiva pitanja o tome kako je to biti muškarac. Čovek koji je čitao i čitao i iznova čitao, a onda još jednom pročitao i dao mi ne samo savete već i aplikaciju o burbonima za mobilni. Dušo, ti si taj. Hvala ti što si se oženio mnome.

Dve reči, uvek.

O AUTORKI

Džilijen Flin rođena je u Kansas Sitiju. Pohađala je univerzitet u Kansasu gde je stekla diplome iz engleskog jezika i žurnalistike. U Čikagu je dobila master diplomu iz žurnalistike. Preselila se u Njujork gde je deset godina pisala za *Entertejnemt vikli*.

Njen prvi roman *Oštrica* bio je finalist za nagradu *Edgar* 2006. i dvostruki dobitnik britanske nagrade *Dagger* - prva knjiga koja je u istoj godini dobila više od jedne nagrade *Dagger*.

Drugi roman Džilijen Flin, *Dark Places*, bio je bestseler *Njujork tajmsa* i našao se na nekoliko lista najboljih knjiga 2009. uključujući i *Njujork rivjuer*, *Pablišers vikli* i *Čikugo tribjuu*.

Knjige Džilijen Flin objavljene su u dvadeset osam zrmalja. Danas živi u Čikagu sa mužem Bretom Nolanom, njihovim sinom i ogromnim crnim mačkom po imenu Roj.

Sken : **Tobacco Road**

Obrada: *BABAC*